

Testament Cobə de'en choe' dižə' ɕhe ancho Jesocristən'

Yatzachi Zapotec New Testament

Contents

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'	1
Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'	62
Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'	100
Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'	160
De'en Gwso'on Apostol Ca'	203
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Roma Ca'	261
Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Corinto Ca'	289
Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Benə' Corinto Ca'	318
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Galasia Ca'	336
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Efeso Ca'	347
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Filipos Ca'	357
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Colosas Ca'	364
Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Tesalonica Ca'	371
Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Tesalonica Ca'	377
Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'	380
Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'	388
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'	394
Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón	398
Cart De'en Nyoj Par Benə' Ebreo Ca'	400
Cart De'en Bzoj Santiagon'	421
Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'	429
Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedən'	438
Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'	443
Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'	450
Cart Egwyone De'en Bzoj San Juannə'	451
Cart De'en Bzoj San Jodasən'	452
De'en Bzejni'i Jesocristən' San Juannə' Niçh Bzoje'en Par Chio'o	455

Testament Cobə de'en choe' dižə' ɕhe ancho Jesocristən'

New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec, Yatzachi)

Language: Zapotec, Yatzachi

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

896f133a-45b6-5262-ab43-e784e7f6ffad

ISBN: 978-1-5313-0747-9

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ḫaxta'o Jesocristən'

1 Nga cho'en dižə' che de'e ḫaxta'o Jesocristən' dezd gan' gwxete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'əte de'e ḫaxta'ogü'e' ca' gwxolaozən len de'e ḫaxta'ocho Abraannə' xte na'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

²Abraannə' naque' ḫa Isaac, na' Isaaquən' naque' ḫa Jacob, na' Jacobən' naque' ḫa Joda len beṇə' biše'e ca' yela'. ³Jodan' na' Tamar zjənaque' ḫaxna' Fares na' Sara. Na' Faresən' naque' ḫa Esrom, na' Esronnə' naque' ḫa Aram. ⁴Aranə' naque' ḫa Aminadab, na' Aminadabən' naque' ḫa Naason, na' Naasonnə' naque' ḫa Salmon. ⁵Salmonnə' na' Raab zjənaque' ḫaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' ḫaxna' Obed. Na' Obedən' naque' ḫa Isai. ⁶Na' Isain' naque' ḫa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' ḫa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goque' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gague' xo'ole'.

⁷Na' Salomonnə' naque' ḫa Roboam, na' Roboannə' naque' ḫa Abias, na' Abiasən' naque' ḫa Asa. ⁸Na' Asan' naque' ḫa Josafat, na' Josafatən' naque' ḫa Joram, na' Jorannə' naque' ḫa Osias. ⁹Na' Osiasən' naque' ḫa Jotam, na' Jotannə' naque' ḫa Acas, na' Acasən' naque' ḫa Essequias. ¹⁰Na' Esequiasən' naque' ḫa Manases, na' Manasesən' naque' ḫa Amon, na' Amonnə' naque' ḫa Josias. ¹¹Josiasən' naque' ḫa Jeconias na' biše'e ca'. Beṇə' ca gwnitə' ca tyempən' catə' beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'exaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian'.

¹²Gwde besyə'əche'exaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' ḫa Sorobabel. ¹³Na' Sorobabelən' naque' ḫa Abiod, na' Abiodən' naque' ḫa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' ḫa Asor. ¹⁴Asorən' naque' ḫa Sadoc, na' Sadoquən' naque' ḫa Aquim. Aquinnə' naque' ḫa Eliod. ¹⁵Na' Eliodən' naque' ḫa Eleasar, na' Eleasarən' naque' ḫa Matan. Na' Matannə' naque' ḫa Jacob. ¹⁶Nach Jacobən' naque' ḫa Jwse ben' naquə be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist, zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən'.

¹⁷Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'ən beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'exaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'ən besyə'əche'exaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'ən bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

¹⁸Na' quingan' goquə catə'ən goljə Jesocristən'. Banaquən gwsagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gague' xo'ole', gwsa'acbe'ine' banoa' Marian' bdao'. Goc ca' chedə' Spirit che Diozən' benən par ničh bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'. ¹⁹Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gague' xo'ole', goque' to beṇə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejyichje' Marian' šizizə sin cui no gacbe'i par ničh cui əgwsie le' zto'. ²⁰Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che Ḫancho Diozən' blo'elaogü'e le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gague' xo'olo'. Spirit che Diozən' benən par ničh no'e bda'onə'. ²¹Na' sane' to bi'i byo, na' əgwsio labo' Jeso'os chedə'

yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

²² Na' de'en goquə yoguə' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwne'.

²³ To no'ol güego' beṇə' ne-naplažə'achgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'.

Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə Diozən' len chio'o.

²⁴ Na' catə' beban Jwsen' beyož gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Xancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'.

²⁵ Pero Jwsen' gwdapəce' le' respet xte catə'an gwxane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

Magos ca' jəsə'əlane'e Jeso'osən'

2 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquən' besə'əžin to čopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'. ² Na' gosə'əṇabene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: —čGan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljənə'? Nezetə' bagolje'enə' čhedə' bable'ito' beljw che'enə' catə'an bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par nich güe'ela'oto'one'.

³ Catə' bene Rei Erodən' xtižə'əga'aque'enə', de'e juisy de'e goquene', na' leczə ca' yoguə'əloj beṇə' lao' syoda Jerosalennə'. ⁴ Nach btob Rei Erodən' yoguə'əloj bəxoz əblao che chio'o beṇə' Izrael na' leczə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisežən', con beṇə' nita' syodan'. Na' gwnabene' lega'aque' gan' naquən galjə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ⁵ Nach gwse' beṇə' ca' Erodən': —Belen nan' galje', gan' mbane Jodea, la' can' na to

part Xtižə' Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana'. Quinga nan:

⁶ Ca naquə yež Belen gan' mbane Jodea, naquəczən yež de'e zaquə'əchgua entr yež əblao ca' de'en zjəchi' Jodean', čhedə' to beṇə' Belennə' gague' beṇə' gwnabia',

na' le' əggüia əgwy'e chio'o beṇə' Izrael.

⁷ Nach Erodən' bene' mendad ja'ac magos ca' laogüe'enə' bgašə'əzə par nich gwnabene' lega'aque' tcho'a tšao' batə'əquən' besə'əle'ine' bla' beljon'.

⁸ Nach bsele'e lega'aque' Belennə', gože' lega'aque': —Le'e žja'ac Belennə' na' le'e žjayediljyožə bida'onə'. Na' catə' yeželelebo' na' deyedixjue'ile nada' par nich leczə ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹ Beyož boso'ozenag magos ca' can' gož rein' lega'aque', nach gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə beljon' de'en besə'əle'ine' gan' chla' bgüižən' catə' cuinə' sa'ac lažga'aque'enə', zdan le'e yoban' žialaon laoga'aque'enə' bžinten gwzon gan' zo bida'onə', na' gwlezən.

¹⁰ Na' besyə'əbeine' xte juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon' de'e yoblə. ¹¹ Nach catə' gwso'e lo'o yo'onə' na' besə'əle'ine' bida'onə' len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo xibga'aque' gwso'elaogüe'ebo'. Na' bosə'əsaljo caj čhega'aque' ca' na' gosə'əbeje' or, yal na' to xnižə' yag de'en chla' zix de'en ne' mirra par gwso'ebo'on.

¹² Pero na' Diozən' gwdixjue'ine' magos ca' lao bišgal de que bito yesyə'ədie' gan' zo Rei Erodən'. De'e na'anə' besyə'əque'e yetolə nez par jəya'aque' lažga'aque'enə'.

Jwsen' len Marian' na' len Jeso'osən' ja'aque' Egipton'

¹³ Na' catə' babesə'ac magos ca', to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal, na' gože'ene': —Gwyas, gwche' bida'onə' na' xna'abo'onə' le'e žja'ac Egipton' na' sole xte catə'əch ənia' le'e batə'əquə' guaquə yesa'acle, čhedə'

Erodən' banži'e bia' yeyilje' bida'onə' par gote'ebo'.

¹⁴Nach nencal gwyas Jwsen', gwche'e bida'onə' len xna'abo'onə' zja'aque' Egipton'. ¹⁵Nach gwnite'e Egipto na'azə xte catə'əch got Erodən'. Na' de'en gwso'one' ca' goc complir de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga bzoje' de'en gwna Xancho Diozən': "Chixjue'ida' Xi'ina'anə' yeze'e Egipton'."

Erodən' bsele'e soldad par gwso'ote' yoguə' bi'i byo dao'

¹⁶Na' lao bazja'aque' Egipton' Erodən' lechgualə bžejene' catə' gocbe'ine' gosə'əxoayag magos ca' le' de'en cuich besyə'ədie' gan' zo'enə'. Na' segon can' gwyeni'ine' catə' gwnabene' lega'aque' antslə do batə'əquən' bla' beljon', bsele'e soldad che' ca' par jse'ete' yoguə'əlo' bi'i byo che'en dao' zelao bi'i chop ize, bi'i ca' gwsa'aljə Belennə' na' yeziquə'əchlə yež ca' zjənyechj zjəmbi'i Belennə'. ¹⁷Na' laogüe de'en gwso'ote' bi'i byo dao' ca', goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən', ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

¹⁸Gaquə bgüine bgüezən' yež de'en nzi' Rama.

No'ol ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Raquelən'

lechgualə yesyə'əyašə' yesyə'əgüinlaže'e che yoguə' xi'inda'oga'aque' ca' əsa'at.

Na' bito se'enene' par no yeyo'exen lega'aque'.

¹⁹Lao ne'e nitə' Jwse ca' Egipton' got Erodən'. Nach to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal. ²⁰Na' gože'ene': —Gwyas, beche' bida'onə' len xna'abo'onə' na' le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at beṇə' ca' besyə'əyilj bida'onə' par so'ote'ebo'.

²¹Nach gwyas Jwsen' beche'e bida'onə' len xna'abo'onə' jəya'aque'

lažga'aque' Izraelən'. ²²Pero Jwsen' catə' benene' de que Arquelaon' bedie' belane' xlatjə de'e xə' Erodən', bžebe' žjəya'aque' gan' mbane Jodean'. Na' Diozən' gwdixjue'ine' le' lao bišgalən' de que bito žjəya'aque' Jodean' sino que žjəya'aque' gan' mbane Galilean'. ²³De'e na'anə' besyə'əžine' syoda Nasaretən' na' jəsyə'anite'e. Na' de'en jəsyə'anite'e Nasaretən' goc complir de'en boso'ozəj de'e profet ca' cana' gosə'əne' che Jeso'osən' de que beṇə' yesə'əsi'ene' beṇə' Nasaret.

Juan ben' bchoa beṇə' nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

3Na' gwde zan iz, Juan ben' bchoa beṇə' nis gwyeye' latjə dašən' gan' mbane Jodean'. ²Na' gwdixjue'ine' beṇə' gože' lega'aque': —Le'e yedinje xtolə'əle ca', chedə' babžin ža catə' Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

³De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' che Juannə', gwne': To beṇə' əne' zižjo latjə dašən', əne':

"Le'e so probnid par əgwzenagle che Xancho' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che catə'an yide', de'en gonle ca' gwx-aquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blao."

⁴Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa cameyən'. Na' par dobey che' bchine' to pedas yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' ši'in bia ser, bia nitə' yixə'.

⁵Beṇə' Jerosalennə', na' beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan' mbane Jodean', na' leczə beṇə' ža' yež ca' nyechj mbi'i yao Jordannə' gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə' par boso'ozenague' xtiže'enə'.

⁶Na' bosə'əxadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁷Na' leczə ja'ac zan beṇə' Izrael beṇə' ca' zjənchoj zjənzi' fariseo, na' beṇə' ca' zjənzi' sadoseo. Ja'aque' par bchoa Juannə' lega'aque' nis, Nach Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que gwaquə yexonjele castigon' de'en əsele' Diozən' par le'e? ⁸Cheyalə' gonle de'en naquə güen par niḥ əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. ⁹Na' bito gonle xbab de que Diozən' bito gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechgualə chyažje Diozən' le'e. Gwaquə gone' par niḥ yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'. ¹⁰Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeyen'. ¹¹Na' ca naquə le'e chedinjele xtolə'əle ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'le yidə ben' gon par niḥ so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon' len bitə'əteza de'e mal. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'. ¹²Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner, na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par niḥ socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

¹³Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeye' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par niḥ Juannə' bchoe' le' nis. ¹⁴Na' Juannə' benczə yichjlaogüe' caguə gone'ene' gwchoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažjləda'

əgwcho' nada' nisən' na' nadə'əlan' zedenabdo' gwchoa' le' nisən'.

¹⁵Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e bchoa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par niḥ gaguə complir yoguə'əlol de'en non Diozən' mendad gaguə.

Nach gwcheb Juannə' bcho'ene' nisən'.

¹⁶Na' catə' beyož gwchoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljwte le'e yobanə' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə' na' bžinən gwzon len le'. ¹⁷Na' gwse'enene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' chei, lechgualə cheba chezaquə'əlaža'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'ena' Jeso'osən' gone' de'e mal

4 Na' Spirit che Diozən' benən par niḥ gwyey Jeso'osən' latjə dašən', par niḥ gwlo'oyelə' gwxiye'ena' le' gone' de'e malən'.

²Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao choa ža choa yel, na' catə' gwde de'e choa žanə' gwdone'. ³Na' gwxiye'ena' bgüiguə'ən gan' zo Jeso'osən', gožə'ən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'əyaquən yetxtil.

⁴Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azan' əbane chio'o beṇəch sino leczə chyažjecho yoguə'əlol dižə' de'en na Diozən' par əbancho.”

⁵Na' gwche' gwxiye'ena' le' yichjo' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequən le' gan' le'ezaogüe' naquə sibə. ⁶Na' gožən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Esele' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par niḥ bito əchego'o no yej.

⁷Na' gož Jeso'osən' gwxiye'enə': —
 Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən', nan:
 “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb
 šə leine' can' ne'enə'.”

⁸Na' gwxiye'enə' gozche'en le' to lao
 ya'a de'e naquə lechgualə sibə, na'
 blo'in le' yoguə' nasyon de'en zjəchi'
 lao yežlyon' ca naquə dechgua yelə'
 chnabia' čhega'aque'nə'. ⁹Nach gožən
 le': —Yoguə' de'e quinga chle'ido' nga
 gona'an le' šə gwzo xibo' laogua' nga par
 güe'elago'o nada'.

¹⁰Nach gož Jeso'osən' len:
 —Gwchi'izə' ca'alə nga Satanas.
 Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan:
 “Cheyalə' šejni'alazə'əcho tozə Xancho
 Diozən' na' tozə le' güe'ela'ocho.”

¹¹Na' bebi'izə' gwxiye'enə' len le', nach
 besə'əžin balə angl ca' jse'eclene'ene'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹²Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean' par
 gwyeye' Galilean' catə' benene' de que
 bade Juannə' ližyan'. ¹³Na' gwze'e
 Nasaretən' jsoe' syoda Capernaum de'en
 chi' cho'a nisdə'onə' do gan' chi' distrit
 de'en nzi' Sabolon na' Neftali. ¹⁴Na'
 de'en jəyezoe' syodan' goc complir can'
 bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'e Xtižə'
 Diozən' cana' gan' nan:

¹⁵Le'e gwzenag, le'e beṇə' Galilea, le'e
 cui nacle beṇə' Izrael,
 na' nita'əle distrit Sabolon na' Neftali
 de'en mbane yešlā'alə nisdə'onə' na'
 yao Jordannə'.

¹⁶Nchoł yichjla'ažda'olen' pero Diozən'
 əsele'e to beṇə' cue'e be'eni' xen lo'o
 yichjla'ažda'olen'.

Nacle ca beṇə' guat len yichjla'ažda'olen'
 por ni che de'e malən' chonle,
 pero be'enə' əselə' Diozən' yocobe'
 yichjla'ažda'olen'.

¹⁷Na' dezd tyemp na', Jeso'osən' gw-
 zolao gwdixjui'e gwne': —Le'e yedinje
 xtolə'əlen', čedə' babžin ža nabia' Dioz

ben' zo yoban' con notə'ətezə beṇə' əso'e
 latjə.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxcn bel par gwsa'aque' disipl che'

¹⁸Na' goquən' lao zda Jeso'osən' cho'a
 Nisdəo' Galilean' ble'ine' čopə beṇə'
 gwxcn bel, choso'ozale'e yixjw bel
 čhega'aque'enə' lo'o nisən'. Zjənaquə
 čopə biše'e. Toe' le' Simon Bed, na'
 yetoe' Ndres. ¹⁹Nach gožə' lega'aque':
 —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə'
 gwxcn bel, na' na'a əgwzejni'ida' le'e par
 nič gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

²⁰Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque'
 yixjw bel čhega'aque' ca' nach ja'aclene'
 Jeso'osən'.

²¹Nach gwsa'aque' yelata' na'
 jəsyə'ədi'e Jacob len Juan čopə
 biše'e, len xaga'aque' Sebedeo.
 Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone'
 yixjw bel čhega'aque'enə'. Na' leczə
 gwnabe Jeso'osən' Jacobən' len
 Juannə' par žja'aclene' le'. ²²Na'
 le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque'
 Sebedeon' barcon' na' ja'aclene'
 Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' zan

²³Na' gozac catə' Jeso'osən' gwyeye'
 yoguə' yež ca' zjəchi' gan' mbane
 Galilean', gwzolaogüe' bsd blo'ine'
 beṇə' ca' zjəža' lo'o yo'odəo' ca' gan'
 gwso'eləo' beṇə' Izrael ca' Diozən'. Na'
 gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que
 Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e
 latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beṇə'
 ca' chse'i gwde gwde yižgüe'. ²⁴Na'
 gosə' gwłaljə yoguə' de'en ben Jeso'osən'
 doxenlə nasyon Siria. Nach beṇə' Siria
 ca' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene
 laogüe'enə', beṇə' ca' chse'i zan člas
 yižgüe' na' beṇə' ca' chse'ey chesə'əla,
 na' len beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'
 yichjla'ažda'oga'aque', na' len beṇə'
 ca' chsa'az šon, na' beṇə' ca' zjənat to

part cuerp chega'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'tega'aque'. ²⁵Na' zan beṇə' za'ac distrit che Galilea, na' beṇə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beṇə' za'ac syoda Jerosalennə', na' beṇə' za'ac yež ca' yelə' distrit che Jodea, nach beṇə' za'ac yešla'a yao Jordannə' jəsə'ənaogüe' le'.

Dižə' de'en bsd blo'i Jeso'osən' to lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz

5 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' beṇə' zan zjənžag, gwloe' gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' chi'enə'. ²Nach gwzolao bsd blo'ine' lega'aque', gwne':

³—Le'e chacbe'ile de que chyažjele gaquəlen Diozən' le'e, zole mbalaz chedə' bacho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

⁴Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che xtolə'əle ca', mbalaz sole chedə' Diozən' yeyonxenlaže'e le'e.

⁵Na' le'e laogüe de'en chzexjw yichjle len Diozən' na' len beṇə'chən', mbalaz sole chedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen chele can' baben Diozən' lyebe.

⁶Na' le'e chzelažə'əchguale gacle beṇə' güen lao Diozən', zole mbalaz chedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beṇə' güen laogüe'enə'.

⁷Na' le'e cheyašə'əlažə'əle beṇə' yoblə, mbalaz zole chedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e.

⁸Na' le'e banacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', zole mbalaz chedə' žjəyazole txe len Diozən'.

⁹Na' le'e chogo'ole yelə' chxenlažə' che beṇə' ljuežjle ca' chesə'ədilə, mbalaz zole chedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca xi'ine'.

¹⁰Na' le'e choso'oči' choso'osaguə' beṇə' le'e laogüe de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

¹¹Na' catə' chesə'əzi'ichižə' beṇə' le'e na' chesə'asaquə'əzi'e le'e na' chso'e yo-

guə' claste dižə' güenlažə' contr le'e por ni che de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə sole mbalaz. ¹²Cheyałə' yeba yezaquə'əlažə'əchguale la'anə'əczə za'ac de'e ca' contr le'e chedə' Diozən' gone' par nič gaquə'chguale de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'one beṇə' ca' le'e leczə can' gwso'one de'e xaxta'ocho ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Naccho ca zedə' na' ca be'eni' par len beṇə' ža' yežlyo nga

¹³Ca zedə' chaclenən par nič caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par nič beṇə'chən' cui chso'ontequē' de'e mal. Na' šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, nezecho bito bi gac goncho par nič yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' bitoch bi zakuə'an lete goschon fuerlə na' əgwlej əgwšə'šj beṇə' len. Can' gaquə len le'e šə cuich gonle can' chene'e Diozən'.

¹⁴Ca be'eni' chaclenən beṇə' par chəsə'əneze' gan' cheyałə' žja'aque', ca'aczən' chaclenle beṇə' par chəsə'əneze' nac chene'e Diozən' so'one'. Na' can' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' to syoda xen de'en chi' to lao ya'a, ca'aczən' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' de'e güennə' chonle. ¹⁵Catə' chgualə'əle to yi' bito chdosə'əlen žomə sino chda'alēn le'e ze'e par chse'eni'in len yoguə' beṇə' ža' lo'o yo'onə'. ¹⁶Na' ca naquə le'e ža, cheyałə' sotezə sole gonle de'e güennə' par nič yesə'əle'i beṇə' len na' əso'elaogüe'e Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' bsd blo'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'

¹⁷Bito gonle xbab de que nada' za'a zedeyena' par nič lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' cana' cuich so'onən žin. Za'a par nič gaquə complir yoguə'əloj de'en bsi'

Diozən' xneze gaquə ca de'en boso'ozoj beṇə' ca'. ¹⁸De'e li chnia' le'e, xte ca te che yežlyo nga len de'e ca' chle'icho le'e yoban', ni to letr dao' ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui ten ca'azə xte que gaquə yoguə'əlo' de'en chene'e Diozən' gaquə. ¹⁹De'e na'anə' yoguə' de'e ca' zjənyoj de'en chene'e Diozən' gonle, la'anə'əczə šə lebeyožə to de'e dao', legonən. Notə'ətezle šə əchoele cui gonle can' none' mendadən', na' šə leczə əgwlo'ile beṇə' yoblə cui so'one' can' none' mendadən', Diozən' bito gonle' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. Na' notə'ətezle šə gonle can' none' mendadən' na' šə leczə gwlo'ile beṇə' yoblə so'one' can' none' mendadən', Diozən' gonle' le'e yelə' bala'an catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. ²⁰Echnia' le'e, beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' bito zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen' bito gaquəchən güen lao Diozən' cle ca' chęga'aque'enə', bito yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chža'a ljuežjcho

²¹Na' leczə bsd blo'i Jeso'osən' lega'aque' gwne': —Banezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': "Cui no gotle. Na' šə no got ljuežj beṇache', jostis ca' choglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'." ²²Na' nada' chnia' le'e notə'ətezle šə chža'a ljuežj beṇachle zaquə'əczən par gatle ca to castigw chele žalə' ca', na' notə'ətezle šə chžia chnitə'əle ljuežjle zaquə'əczən par so'on beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' castigw chelen'. Na' notə'ətezle šə cholgüiž ljuežjle dižə' pesad, zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e lao yi' gabil.

²³Cheyalə' socho binlo len ljuežj beṇachcho. Na' la'anə'əczə catə' bazole lo'o yo'odao' par əgwnežjwle bi de'en

əgwnežjwle güe'ela'ole Diozən', šə žjsa'alazə'əle de que babenle contr to beṇə' ljuežjlen', ²⁴na'azə cheyalə' yocua'anle šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec žjəyeye'exenle beṇə' ljuežjlen', nach guaqua žjəyenežjwle de'en bagwlejlə par güe'ela'ole Diozən'.

²⁵Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, legonlene' regl binlo lao ngo'ole nezən' par nič na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže le'e ližya. ²⁶Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

De'e malən' choncho šə chgo'o xtocho

²⁷Banezele can' gwna de'e Moizezən': "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə." ²⁸Na' nada' chnia' le'e de que notə'ətezle šə chgüiale to no'olə na' chzelažə'əle solenlene', banaple dolə' chedə' tozəczə ca malən' bachonle lo'o la'ažda'olen' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

²⁹Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chle'ile len jəlaole chonən par nič əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia jelaolen'. Len nca'alə xneze cuejlen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che len. ³⁰Na' šə de'en chonlenle na'ale ca' chonən par nič əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze chogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che lega'aquən.

Beṇə' csad ca' bito cheyalə' yesyə'əla'a ljuežjga'aque'

³¹Leczə nezele can' gwna de'e Moizezən': "Notə'ətezə beṇə' yele'e no'ol che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'." ³²Na' nada' əchnia' le'e de que notə'ətezle yela'ale no'ol chelen', šə bito naque' to no'olə go'o

xtoi, gonle par nich gaque' ca to no'olə go'o xtoi. Na' notə'ətezle yošagna'ale len to no'olə beṇə' belə'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' chonle len beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoi.

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

³³ Na' leczə baṇezele can' gož de'e Moisezan' de'e xaxta'ocho ca': "Bito əgwzole jorament lao Xancho Diozan' catə' ənale to de'en gonle šə cui gonle complir can' nalenə'. Catə'ən chzole jorament lao Xancho Diozan', cheyalə' gonle can' chonle lyebe' laogü'e'enə'." ³⁴ Pero na' nada' chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən' por bitə'ətezə, nic por yoba chedə' na'anə' zo Diozan' chnabi'e. ³⁵ Na' nic əgwzole joramentən' por yežlyon' chedə' den xni'a Diozan'. Na' nic əgwzole joramentən' por syoda Jerosalennə' chedə' naquən syoda che Diozan' ben' naquə le'e zelaogüe Rei blao. ³⁶ Na' nic gon yichjlen' testigw de que cho'ele dižə' li, chedə' bito gaquə gonle par nich yišə' yichjlen' yeyaquən šyiš o yeyaquən gasj. ³⁷ Cheyalə' güe'ele por dižə' li nich cui əyazjən əgwzole jorament par se'ejle'e beṇə' chele. Šə chyažjən bichlə dižə' de'e ənale par se'ejle'e chele, nacbja' gwxiye' nan' chnabia'an yichjla'ažda'olen'.

Bito co'olažə'əcho beṇə' contr checho

³⁸ Šə to beṇə' gone' zi' jelaolenə' nezele de que lei de'en bzoj de'e Moisezan' nan de que guaquə gonle zi' jelaogüe'enə'. Na' šə to beṇə' əxope' to leyte leczə nezele de que lein' nan guaquə əxople to che'enə'. ³⁹ Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwžonle gon beṇə' de'e mal len le'e. Šə to beṇə' cape'e šla'a xaguə'əlen', le'e güe' latjə cape'e de'en yešla'a. ⁴⁰ Šə to beṇə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chalə'əle latə' xmeche', güe'etele latjə əque'e len xadon chelen'. ⁴¹ Na' šə to beṇə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' che'enə' to kilo-

metro, le'e šejlene' gua'alen yeto kilometro. ⁴² Na' šə bi de'en chṇabe beṇə' le'e, le'e güe'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chṇabe' cuejlene'.

Cheyalə' gaquecho che beṇə' contr checho

⁴³ Na' leczə baṇezele can' chəsə'əne': "Cheyalə' gaquele che beṇə' migw chele na' gue'ile beṇə' contr chele." ⁴⁴ Pero nada' əchnia' le'e, le'e gaque che beṇə' contr chelen', le'e nabe Diozan' gaquə de'e güen che beṇə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e, na' le'e gon orasyon lao Diozan' par beṇə' ca' chsa'adə' le'e dižə', na' par beṇə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e. ⁴⁵ Šə gonle ca' na'achən' əsa'ache'i beṇə' de que nacle xi'in Xacho Diozan' ben' zo yoban'. Le'enə' chone' ca chla' bgüižən' par yoguə'əloj beṇə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par nich chac yejw par yoguə'əloj beṇə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. ⁴⁶ Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele žbixa zedegua'atguan par le'enə'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' gochixjw ca', beṇə' ca' nale zjənaque' beṇə' malchgua. ⁴⁷ Na' šə con chguaple diox beṇə' ljuežjle ca'azə žəchonle xbabən' de que chonchle güen cle ca beṇə' yoblə? Bito chonchle güen. Can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozan', con beṇə' ljuežjga'aque' na'azə chesə'əguape' diox. ⁴⁸ Cheyalə' gacle beṇə' šao' ca beṇə' šao' beṇə' güennə' naquə Xacho Diozan' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' blo'ine' naquən' cheyalə' goncho caridan'

6 Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə nich yesə'əle'i beṇə' can' chonlen' na' so'elaogüe'e le'e, chedə' šə

chonle ca' bito güe'elao' Xacho Diozän' ben' zo yoban' le'e. ²De'e na'anä' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', le'e əgwnežjon pero caguə parzə niç yesə'əneze beṇə' can' chonlen' na' əso'elaogüe'e le'e. Beṇə' goxoayag ca' chəsə'ənežjue' bi de'en chəsə'ənežjue' beṇə' do lo'o yo'oda'onə' na' do lao lcue' parzə niç əso'elao' beṇə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyelaoczəga'aque'enə' pero Diozän' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ³Pero na' le'e ža, šə bi de'en əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', bito co'ole be' lban ca de'en chonle. ⁴Gonlen ca cui əsa'acbe'i benə' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozän' ben' chle'i yoguə' de'en choncho güe'elaogüe'e le'e.

**Bsed blo'i Jeso'osən' nac
cheyalə' goncho orasyon**

⁵Catə' gonle orasyon bito gonlen can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chəsyə'əbeine' chəsə'əzeche' chso'one' orasyon lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' gan' chso'elaogüe'e Diozän' na' do squin lquey, chso'one' orasyonṇə' par chəsə'əle'i beṇə' can' chso'one'enə'. De'e li chnia' le'e, bagwyelaoczəga'aque'enə' na' Diozän' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ⁶Na' catə' gonle orasyon le'e yeyo'o lo'o yo'o čhele na' əgwseyjwle puertən', na' gonle orasyonṇə' lao Xacho Diozän' ben' cui chle'icho. Na' Xacho Diozän' ben' chle'i yoguə' de'e choncho le' güe'elaogüe'e le'e.

⁷⁻⁸Ca naquə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozän', catə' chso'one' orasyon chso'echgüe' dižə'. Chso'one' xbab laogüe de'en chso'echgüe' dižə' Diozän' əgwzenague' čhega'aque'. Bito gonle can' chso'one'enə'. Ca naquə Xacho Diozän', banezczene' bi de'en chyažjele ze'e nablelene'en. ⁹Quingan' gonle orasyonṇə':

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əlol beṇə'chən' əso'elaogüe'e le'.

¹⁰Chṇabto' gono' par niç beṇə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga, can' chac yoban'.

¹¹Beṇšga na'a de'e gaoto' tža tža.

¹²Na' bezi'ixenšga četo' čhedə' leczə chezi'ixento' čhe sa'aljuežj beṇə'chəto'onə' bitə'ətezə de'en chso'onene' neto'.

¹³Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab četo'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len gwxiye'enə'.

Le'enə' chnabi'o na' napo' yelə' guac na' napo' yelə' bala'an par zejlicane.

Amen.

¹⁴Na' šə chezi'ixenle xtolə' sa'aljuežj beṇə'chlen' bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e, leczə gozi'ixen Xacho Diozän' ben' zo yoban' xtolə'əlen'. ¹⁵Pero na' šə le'e bito chezi'ixenle čhe sa'aljuežj beṇə'chlen', leczə ca' Xacho Diozän' bito yezi'ixene' chelen'.

**Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' cheyalə'
goncho catə' socho sin cui ye'ej
gaocho par güe'ela'ochio Diozän'**

¹⁶Na' catə'an chzole sin cui che'ej chaole par niç cho'ela'ole Diozän' bito gon cho'alaolen' ca cho'ala beṇə' čegüinchgüei can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chso'onlizəga'aque' ca beṇə' čegüine'e parzə niç chsa'acbe'i beṇə'chən' de que nite'e cui zjəne'ej zjənaoga'aque'. De'e li əchnia' le'e bagwyelaoczəga'aque'enə' na' Diozän' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ¹⁷Pero na' le'e catə' zole sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole Diozän', le'e əgwpa'a yichjle na' xala'anle. ¹⁸Legon ca' par niç cui əsa'acbe'i beṇə'chən' de que zole sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho Diozän' ben' cui chle'icho nezene' can'

chonle. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho güe'elaogüe'e le'e.

**Quingan' cheyalə' goncho par niç
gatə' checho de'en cui te
chei gan' chnabia' Diozən'**

¹⁹ Bito gwtole de'e zan de'e zaque'e na' de'e xochē lao zole yežlyo nga, la' yesəəbiayi'in. Bałən chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob lega'aquən, na' yebalən chzen no xche'i, na' leczə chaš beṇə' bguan na' so'e yesəəque'e bi de'en deilen'. ²⁰ Le'e gon par niç gon Diozən' de'e šao' de'e güenclə chele de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zoe'enə', chedə' na' bito galjə bia dao' par əsa'ob len, na' nic sen xche'i par cuiayi'in, na' nic gaquə šo'o beṇə' bguan par əque'en. ²¹ Gan' de de'en chaquele chei nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

²² Žia jelaochon' par chle'icho. Con šə bito bi chaquən chle'iczecho binlo. ²³ Pero šə nchoł jelaochon' bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'olen' šə nacle beṇə' la'aždao' güen yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'olen', pero šə nacle beṇə' mal nchoł yichjla'ažda'olen'. De'e li lechguale nchoł yichjla'aždao' le'e cui chzenagle che Diozən'.

**Bito gaquə gaquecho che Diozən' na'
gacteicho che bien chechon' tš'i'izə**

²⁴ Notono no gaquə so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tš'i'izə, chedə' la' šə gone' ca' gue'ine' to xan žinṇə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do lažə'e na' bito bi respet gape' par xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə can' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

**Diozən' chgüia chye'
chio'o naccho xi'ine'**

²⁵ De'e na'anə' chnia' le'e, bito cuēc yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' cuerp chelen' bito cuēc yichjle tlaozə de'en guacwlen'. Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'. ²⁶ Legontoš xbab chele, ca naquə bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb na' bito chəsyə'əlapəb na' nic bi da'a xoa' chega'aquəb zo, pero na' chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə' le'e ca bia ca' zjəžia xile'enə'. ²⁷ Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašjə metr šə con cue'e yichjle ətonle.

²⁸ Na' žbixchen' chbec yichjle che xala'anle? Legontoš xbab ca naquə yej sosennə' chesə'əcha'oczən, len bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. ²⁹ Na' əch-nia' le'e, Salomonṇə' goque' lachə' xochē juisy, pero bito bžinlažə'e xala'ane'enə' ca yelə' xochē che yej sosən ca'. ³⁰ Diozən' none' xochē yixə' de'en ze yoba len to termzə zen nach choso'ozeyə'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e, güe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele. ³¹ Le'e ža, bitoch cuēc yichjle che bi de'en chyažjele ənalizle: "žBin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?" ³² Con por de'e ca'azən' zjəchi' yichj beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', che de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczenə' yoguə' de'e ca' chyažjele. ³³ De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niç Diozən' nabi'e le'e, na' güe'elažə'əle gonle de'en na Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle. ³⁴ Le'e gon xbab che de'en chac tža tža. Bito cuēc yichjle che bi de'en

gaquə gwɛe giijɛ, la' guatə'əczə de'e zan de'e cuēc yichjcho chei catə' əžin žan'.

Bito zaquə'əcho par ənacho che beɲə' de que zjənapə' dolə'

7 Bito gonle xbab de que zaquə'əle par ənəle che beɲə' de que zjənapə' dolə'. Šə ənəle čhega'aque' de que zjənapə' dolə' leczə ca' əna Diozən' čhele de que naple dolə'. ² Can' chosbague'ele beɲə' de que zjənapə' dolə' le'egatezəczə can' yosbague'e Diozən' le'e de que naple dolə'. Con can' chonle len beɲə', le'egatezə can' gon Diozən' len le'e. ³ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beɲə' ljuežjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴ Che' beɲə' ljuežjle: “Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'onə”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁵ Beɲə' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele naquən' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beɲə' ljuežjlen'.

⁶ Pero na' bito güe'etezle xtižə' Diozən' len beɲə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, čhedə' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catə'ən cho'exaxjchob de'en cui cho'olažə'əb. Na' šə güe'etezle xtižə' Diozən' len beɲə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, con yosə'əlej yoso'ošošje' dižə' de'en güe'elenga'aclene'enə' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb əsa'ob.

Le'e nabe Diozən' bi de'en əɲabelene' la' gonczə'en

⁷ Bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nič gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beɲə' chio'o, chɲabchon. Šə to de'e chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beɲə', chnecho cho'a

puertən' par nič chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyałə' ye'echo Diozən' catə'ən de de'en chene'echo gaquə. ⁸ Na' notə'ətezcho šə bi de'e chɲabečhone' gone', la' de'e gonczə'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chɲabečhone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notə'ətezcho šə chɲabečhone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beɲə' chne' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

⁹ Na' le'e nacle ɣa bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil čəgwnežjwlebo' to yej? ¹⁰ Na' šə ənabebo' le'e to beł ya'a čəgwnežjwlebo' to beł bia nxobə le'i? Cle bito gonle ca'. ¹¹ Le'e nacle beɲə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' len beɲə' chɲab laogüe'enə' bi de'en chyažjene'.

¹² Na' can' naquən, con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beɲə'chən' len le'e ca'atezəczən' cheyałə' gon le'e len lega'aque', čhedə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' de'en bosə'ozoj de'e profet ca' beɲə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Nezən' de'en yežin yoban' gwxaquə'əleben ca to nez las

¹³ Lao yełə' mban čhechon' čhopə nez nan' de. To nez las, na' to nez laguə'. Cheyałə' goncho byen šə'ocho to nez šao' to nez güen la'anə'əczə naquən ca to nez las de'e canə əželən na' de'e chaquecho naquən zdebə par tachon. Na' nez malən' gwxaquə'əleben ca to nez yo nez laguə' čhedə' chpein chio'o par nič yežincho gabilən' gan' saquə'əzi'icho zejlicane. Pero beɲə' zan bazjəyo'e nez laguə'ənə'. ¹⁴ Nezən' de'en yežin yoban' gan' əbancho zejlicane len Diozən' gwxaquə'əleben ca to nez las de'e canə əželən na' de'e chaquecho naquən zdebə par tachon. De'e na'anə' balga beɲə' chəsyə'əželene'en par chjəsə'ənaogüe'en.

Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'

¹⁵ Cheyalə' gapcho cudad par nich cui šejle'echo xtižə' beṇə' ca' chso'onlažə'e chəsə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e. Xochechguan' chso'e dižə'əna' par choso'opeine' chio'o, chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' beṇə' güen. Pero lega'aque' zjənaque' beṇə' la'aždao' mal na' chse'enene' yoso'ožiyi'e chio'o. ¹⁶ Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Ca'acən' gacbe'iczecho de que beṇə' ca' chəsə'əxoayague', segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'. Ca naquə yag yešən' bito chbian obas, na' nic yag bcho'onən' chbian yixgüio. ¹⁷ Na' de'en naquə yag güen, frot güenczə chbian na' de'e cui naquə güen leczə bito chbian frot güen. ¹⁸ Yag frot güennə' bito chbian frot de'e cui naquə güen, na' leczə to yag frot de'en cui naquə güen bito chbian frot güen. ¹⁹ Na' yoguə' yag frot de'e cui chesə'əbian frot güen, yesə'əchogue'en na' yesə'əzeyen. ²⁰ Na' gacbe'icho non' chəsə'əxoayag, segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇə'.

Caguə yoguə' beṇə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e

²¹ Beṇə' zan chse'e nada': "Naco' Xana'", pero caguə yogue'e yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', lega'acze'enə' yesyə'əžine' yoban' gan' zo'enə'. ²² Catə' əžin ža yoso'odie' cuent lao Diozən' beṇə' zan əse'e nada': "Xana', goclen neto' ṇa'a, la' beṇə' zan gwdixjue'ito' xtižə'onə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bento' de'e zan miłagr." ²³ Pero na' clar

yapə'əga'aca'ane': "Bito nombi'a le'e. Ležjəya'ac ca'alə le'e beṇə' güen de'e mal."

Chopə beṇə' na' yo'o de'en gwso'on to toe'

²⁴ Beṇə' chzenag xtižə'anə' na' chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben ližə' na' gwleque' lanen' len yej gual. ²⁵ Na' goc yejw zil juisy na' bchojchgua yaonə' na' gwyechjən ližə'enə'. Na' lei bdoḃən be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, chedə' gwleque' lanen' de'e gual. ²⁶ Na' beṇə' chzenag xtižə'anə' pero bito chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fals beṇə' ben ližə'enə' fals bzoe'en lao yox. ²⁷ Na' goc yejw zil juisy, gwyechj be' bdon' na' bchojchgua yao na' beyožən gan' zo ližə'enə'. Nach bebixən gwžiyi'in. Na' catə' gwžə'enə' xte gwṇin.

²⁸ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtižə'enə' besyə'əbanchgüeine' can' bsd blo'ine'. ²⁹ Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yizgüe' de'en ne' lepr

8 Beṇə' zan zesyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beyetje' ya'anə'. ² Nach to beṇə' che'i yizgüe' de'en ne' lepr bgüigüe'e lao Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' gože'ene': —Xana' gonšguei ben par nich yeyacda'.

³ Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' gože'ene': —Guaquəczə, beyaque.

Na' le'e beyactei be'enə'. ⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni tozə cui no güe'eləno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyey lao bxožən' nich le'ine' bach beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' can' non de'e Moisezan'

mendad par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

**Jeso'osən' beyone' xmos
capitan beṇə' Roma**

⁵ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' le'e bšagte to capitan beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' ⁶ gože'ene': —Xana', xmosa'an die' liža'anə', chacsenchgüeine'. Nat cuerp che'enə' na' lechguale chžaglaogüe'.

⁷ Nach Jeso'osən' gože' capitannə': —Sa'alena' le' na' yeyona'ane'.

⁸ Pero na' capitannə' gože'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o liža'anə'. Ngatezə ben mendad yeyaque xmosa'anə' nach yeyaquene'. ⁹ Rein' chnabi'e nada' pero leczə nitə' soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Catə' chapa'a toe': “Gwyej”, na' cheje', na' catə' chapa'a yetoe': “Da nga”, na' chide'. Nach catə' chapa'a xmosa'anə': “De'e nga gono”, na' chone'en. Con benšga mendad na' nezdə' gaquə can' na'onə'.

¹⁰ Na' Jeso'osən' bebanene' catə' benene' xtižə' capitannə', na' gože' beṇə' ca' nao le'enə': —De'e liczə əchnia' le'e, notono beṇə' ne'e žjəti'a beṇə' gonlilažə'ətec nada' ca benga. Ni tozə beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca le'. ¹¹ Echnia' le'e, beṇə' zan ža' doxenlə yežlyon' so'onlilaže'e nada, na' lega'aque' žjəsyə'anite'e txen len de'e xaxta'ocho Abraannə' na' de'e xaxta'ocho Isaaquən', na' de'e xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹² Na' ca naquə nasyon Izrael chechon' le'en gwlej Diozən' par nabi'e, əchoj beṇə' zan bito so'e latjə nabi'e lega'aque'. De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'.

¹³ Gwde gwna Jeso'osən' ca' nach gože' capitannə': —Guaquə yeyejə'. Babeyona' xmoso'onə', chedə' chejli'o chia'.

Na' xmos capitannə' lao or na' le'e beyacteine'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Bedən'

¹⁴ Na' gwyej Jeso'osən' liž Bedən' na' ble'ine' taobin' che Bedən' die' lao camən', na' yo'e de'e lan'. ¹⁵ Jeso'osən' bexe'e ne'enə' na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach le'e gwyaste no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

¹⁶ Na' catə' gwɣen, besə'əžin beṇə' gan' zo Jeso'osən' zjənche'e beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Jeso'osən' con bene' mendad na' besyə'əchoj de'e xio' ca'. Na' beyone' yoguə beṇə' ca' chsa'acšenənə'. ¹⁷ Can' bene' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' cana', nan: “Le'enə' yequē'e de'en chžaglaecho na' gone' ca yeyaquecho che yoguə yižgüe'.”

**Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca'
gwse'ene žja'aclen le'**

¹⁸ Gwde na' ble'i Jeso'osən' babesə'əžin beṇə' zan zjənyechje' le', nach bene' mendad len disipl che' ca' yesə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə'. ¹⁹ Na' bchoj to ben' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' nach bgüigue'e lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, gwza'alena' le' gatə'ətezə šejo'.

²⁰ Na' par nič be'enə' benyane'e xbab šə de'e liczə che'enene' šejlene' le', na' Jeso'osən' gože'ene': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero nada' bitobi xlatja' de gan' gona' dezcanz la'anə'əczə bselə' Diozən' nada' golja' beṇəch.

²¹ Na' bchoj yeto ben' nao de'en chsed chlo'i Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana',

gwza'alena' le' pero zgua'atec be'ešga latjə yega'anlena' xa'anə' xte catə'əch əžin ža gate' na' əgwcuasa'ane'.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'. Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat gwaquə yesə'əcuasə'e beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' gwlecžie' to be' gual lao nisdan'

²³ Gwde be' Jeso'osən' dižə' ca', gwyo'e lo'o barcon' len disipl che' ca'.

²⁴ Na' lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdanə', na' gwzolao chož nisan' lo'o barcon'. ²⁵ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iXanto'! iBosla chio'o! iBačh chbiayi'icho!

²⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisdanə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisdanə' len be'enə', na' le'e besyə'əbe'ežiten. ²⁷ Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'enə', nach gwse' ljuējžga'aque': —Bitolja naquə benga con to beṇə'chzə, la' žnacxa gon to beṇə'ch par yebecžie' be' gualən' len nisdanə'?

Čhopə beṇə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

²⁸ Na' besə'əžine' yešla'alə nisdanə', laž beṇə' Gadara ca'. Na' catə' besyə'əchoje' barcon', besə'əšag čhopə beṇə' Jeso'osən', beṇə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Beṇə' quinga banitə'əte' capsant na' chesə'əchoje' chašə' do tnezən' galə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len beṇə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezən'. ²⁹ Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osən': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'in Dioz. žEza'o par əgwčhi'i əgwsaco'o neto' catə' cuinə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw?

³⁰ Na' galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ³¹ Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'yoin Jeso'osən' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' beṇə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežə'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

³² Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' beṇə' ca' na' jəsyə'əžə'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiṇses coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdanə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisan'.

³³ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədiṇjue'ine' beṇə' lao' syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babesyə'əyaque beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

³⁴ Nach yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. Na' catə' besə'əžague' Jeso'osən' gwsa'atə'yoinə' le' yeze'e lažga'aque'enə'.

Beyon Jeso'osən' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

9 Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisdanə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'. ² Na' besə'əžin xonj beṇə' na' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' beṇə' güe'enə': —Bebei, xi'indaogua'a. Babezi'ixena' xto'lo'onə'.

³ Na' balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' beṇə' güe'enə', na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gosə'əne': —Benga chžia chnite'e Diozən' laogüe de'en chon cuine' ca Diozən'.

⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' chso'one'enə', nach gože' lega'aque':

—¿Bixchen' chonle xbab malən' ca' lo'o yichjla'azda'olen'? ⁵ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': "Gwyas na' gwda", guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia' par gaquə can' nia'anə'. ⁶ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' de'e ngan' gona' par niḥ ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən'.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas beyoa xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

⁷ Na' beyas be'enə', beze'e zjəyede' liže'. ⁸ Na' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquən', lechgualə besə'əžebe'. Na' gwso'elaogüe'e Diozən' ca' naquə bene' yelə' guac par niḥ Jeso'osən' goc bene' de'e ca' zjənac ca'.

Jeso'osən' gwleje' Mation' par goque' disipl che'

⁹ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gochixjw na' le' Matio, chi'e latjə gan' chchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzoža'ate' gweyjlene' le'.

¹⁰ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Mation' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. ¹¹ Na' beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' txen len beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹² Na' catə' Jeso'osən' benene' xtižə'əga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech.

¹³ Leše'j na' legwsed bi zeje Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Che'enda' yeyašə' yezi'ilažə'əle beṇə', caguə tloazə gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'." Za'a zedəyena' par niḥ beṇə' ca' zjəneze' de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par niḥ beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Chəsə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen' disipl che' ca' cui

chəsə'ənite'e sin cui əse'ej əsa'ogüe'

¹⁴ Nach disipl che Juan ben' bchoa nis gosə'əbigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Zan las beṇə' fariseo ca' na' neto' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

¹⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' bito chəsə'əgüine'ene' sino chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'exaxj beṇə' contr chia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

¹⁶ Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuinə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en baḥ chyoe. Šə can' gone', catə' chib xə'enə' yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len. ¹⁷ Na' leczə notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezə'ən yid golənə' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par niḥ ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par niḥ bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə chęga'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadon che'enə'

¹⁸ Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beṇə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'ina' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

¹⁹ Na' le'e gwzoža'ate Jeso'osən' na' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. ²⁰ Na' lao zja'aque' liž beṇə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen bgüigue'e cožə Jeso'osən' gwdane' lox xadon che'enə'. ²¹ La' bene' xbab lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə', gwne': "Con cana' xadon che'enə', goyaccəda'." ²² Na' gwyechj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebei xi'indaogua'a. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

²³ Catə' bžin Jeso'osən' liž beṇə' gwnabian', na' ble'ine' beṇə' zan zjəža' na' nitə' beṇə' chəsə'acuež ca bžejo, na' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe'. ²⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e yechoj ngalə. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

Pero na' beṇə' ca' gwso'onle'e che'. ²⁵ Na' beyož besyə'əbeje' beṇə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə', na' beyasbo'. ²⁶ Na' ca naquə de'e güennə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwlałjə dižə'anə' yoguə' yež ca' zjəchi' do na'.

Jeso'osən' beyone' čhopə beṇə' lchoł

²⁷ Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl che' ca', jəsə'ənao čhopə beṇə' lchoł lega'aque'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabi. Beyašə'alažə'ašgüei neto'.

²⁸ Na' catə' bežin Jeso'osən' len disipl che' ca' liže'enə' na' besyə'əyo'e, na' leczə

gwso'o beṇə' lchoł ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Echejle'ele de que guac gona' par nič ye'le'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

²⁹ Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Ye'le'ile, chedə' chonlilažə'əle nada'.

³⁰ Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca naquə bene' par nič besyə'əle'ine'.

³¹ Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətezə ja'aque' doxen Galilean' jəsyə'əye'elene' beṇə' dižə' ca naquə de'en baben Jeso'osən' len lega'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod

³² Na' catə' besa'ac beṇə' ca' babesyə'əle'inə', le'e besə'əžinte beṇə' yoblə zjənche'e to beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'ogüe'enə'.

³³ Jeso'osən' bebeje' de'e xi'onə' na' le'e benete be'enə'. Na' beṇə' zan ca' besə'əle'i can' goquən' besyə'əbanchgüeine', na' gosə'əne': —Chio'o beṇə' Izrael de'e nechən' bable'icho ca naquə miłagr de'en chon benga.

³⁴ Pero na' beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia' de'e xio' ca'anə' chaclenən le' par nič chebeje' de'e xi'onə'.

Jeso'osən' cheyašə' cheži'ilaže'e beṇə'chən'

³⁵ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' yo'odao' che to to yež na' to to syoda gan' mbane Galilean' na' gwdixjue'ine' beṇə' dižə' güen dižə' cobən' can' nabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' so'e latjə. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca chsa'acšene' len bitə'ətezə yižgüe' de'en chse'ine'. ³⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque' chedə' gocbe'ine' chsa'acžejlaže'e naclən' so'one' na' gocbe'ine' caguə no zo no gaquəlen lega'aque' len

yoguə' de'en chəsə'əzğlaogüe'enə'. Gwsa'aque' ca xilə' bian' cui no xanga'aquəb zo par əgwyə' lega'aquəb. ³⁷Nach gožə' disipl che' ca': —Nitə' beṇə' zan beṇə' yoso'ozenague' che Diozən' catə' se'enene' xtiže'enə'. Na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca to cwseš xen de'en chetoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan əsa'aclene' nada', la' to chopgale nitə'. ³⁸De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o yetobcho cwseš che'enə'.

Jeso'osən' gwleje' beṇə' šižin ca' par əsa'aque' apostol

10 Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par niç əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' par niç əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' bitə'ətezə yizgüe' de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə de'e chsa'aque'ne'.

²Quinga zjəle beṇə' šižin ca': Simon ben' leczə le' Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in Sebedeon' Jacob len Juannə', ³na' Lip na' Bartolome, na' Tomas, na' Matio ben' goquə beṇə' goçixjw, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Lebeo, ben' leczə le' Tadeo, ⁴na' Simonnə' ben' ben txen len partid Cananistən', na' Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixju'e xtiže'enə'

⁵Na' catə' Jeso'osən' bsele'e beṇə' šižin quinga jəsə'ədixju'e xtižə' Diozən', gožə' lega'aque': —Chsela'a le'e žje'ele xtižə' Diozən' len yeziquə'əchlə beṇə' Izrael ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' nic əžja'acle yež ca' zjəchi' Samaritan'. ⁶Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə' Izrael beṇə' bazjəmbiayi' chedə' bitonə' so'ombi'e Diozən'. ⁷Le'e žja'ac na' le'e žjətixjue' de que babžin ža Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con

notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ⁸Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yizgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə'. Diozən' babene' le'e yelə' guac che'enə' dadzə par gonle de'e quinga, de'e na'anə' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə.

⁹Bitobi gonle probnid gwa'ale, ni mech de or, de plat, o de cobr lo'o bols mech chelen' lao co'ole nezən'. ¹⁰Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic goxə'əle garrot. Ca naquə le'e chonle xšina'anə' zaquə'əle par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' sela'a le'enə'.

¹¹Na' gatə'ətezə syoda o yež gan' əžinle, leṇab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgiüalaogüe' le'e liže'enə'. Na' na'atezə sole xte catə'əch yesa'acle. ¹²Na' catə' əžinle liže'enə', le'e gguape' diox, na' le'e nabləžə' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹³Na' šə na' nitə' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' gaquə can' ənabləžə'əle par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə', bito gaquə ca de'en bagwnabləžə'əlen'. ¹⁴Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgiüialao le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'enə' o yežən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžiannə', niç əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. ¹⁵Diozən' bene' par byinj yi' na' sofr lao syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenague' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgiüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

Gaquə de'e saquə'əzi'icho

¹⁶Le'e gon xbab de que nada' əsela'a le'e žjətiŋjue'ele xtiža'anə' len beŋə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə', čhedə' beŋə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xilə' dao'. Pero le'e cheyalə' gacle lechgualə beŋə' xenlažə' na' lechgualə beŋə' bib par len lega'aque'. ¹⁷Nita' beŋə' so'one le'e lao na' beŋə' gwnabia' ca' por ni čhe de'en chonlilažə'əle nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. De'e na'anə' le'e čhiljažə' naclən' gonle par nič cui gacle lao na' beŋə' contr ca'. ¹⁸Nach leczə por ni čhe de'en chonlilažə'əle nada' nitə' beŋə' yesə'əche'əxəxje' le'e lao no gubernador, na' lao no rei. Na' catə' gaquə ca' güe'ele xtiža'anə' lao beŋə' gwnabia' ca', beŋə' Izrael len beŋə' cui zjənaquə beŋə' Izrael. ¹⁹Pero catə' yesə'əche'əxəxje' le'e lao beŋə' ca', bito cuēc yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na'atezə Diozən' əgwzejni'ine' le'e bin' cheyalə' əŋale. ²⁰La' caguə le'ezən' güe'ele xtiža'anə', Spirit čhe Xacho Diozən' əgwzejni'in le'e bin' cheyalə' nale.

²¹⁻²²Na' yoguə beŋə' ca' cui zjənom-bia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada', na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beŋə' par nič so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beŋə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əch əžin ža gatle, nachən' žjəyē-zole len Diozən'. ²³Šə beŋə' nitə' to yež yesy'əlague' le'e, le'e yesa'actele na' žjəya'acle ga yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beŋə'ach, na' de'e li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtiža'a lao yoguə' beŋə' Izrael ca' catə'an yida' de'e yoblə.

²⁴Nezele can' naquən catə' to beŋə' chsede' len to maestr, bito əŋacho naque' beŋə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'enə'. ²⁵Na' ben' chsed bito cheyalə' gone' xbab so'on beŋə' güench len le' cle ca chso'one' len maestr čhe'enə'. Le'egatezə ca' mosən' bito cheyalə' gone' xbab so'on beŋə' güench len le' cle ca chso'one' len xane'enə'. Nitə' beŋə' česə'əne' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquəchxe yesə'əne' čhe le'e nacle disipl chia'.

Cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o

²⁶Na' la'anə'əczə yoso'ochi' yoso'osaquə' beŋə' le'e laogüe de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əlo' de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə' əlo' de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beŋə' len." ²⁷De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beŋə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yoguə'əlo' beŋə', na' le'e gon par nič beŋə' zan se'ejni'ine'en. ²⁸Bito cheyalə' žeble beŋə' ca' so'ot le'e, čhedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yichjla'ažda'olen'. Cheyalə' žeble Diozən', la' len' nape' ye'le' chnabia' par əgwžiaiye' cuerp čhelen' len yichjla'ažda'olen' lo'o yi' gabilən'.

²⁹Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito nacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'. ³⁰Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' čecho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. ³¹De'e na'anə' bito žeble, čhedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

**Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de
que nombi'acho Jesocrisṭən'**

³² Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəḥən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que nacle xi'ina'. ³³ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəḥən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'ina'.

**Yesə'ədiḷə beṇə' por ni che
de'en bida Jeso'osən'**

³⁴ Bito gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida'. Bito yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'ədiḷə'. ³⁵ Laogüe de'en babida' yediḷə beṇə' byo len xē'enə' na' no'olən' len xne'enə', na' yediḷə xo'oliž beṇə' len taobin' che'enə'. ³⁶ Entr lo'o yo'ozəga'aque' yesyə'ənite'e contr.

³⁷ Notə'ətezle šə chaquele che xale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egatezə ca' šə chaquele che xi'inle mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. ³⁸ Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'. ³⁹ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niḥ cui chi' saque'e o par niḥ cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane'.

**Beṇə' ca' nitə' mbalaz catə'
yesyə'əžine' yoban'**

⁴⁰ Notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia',

nada'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'anə' əgüialaogüe', Dioz ben' bseḷə' nada'. ⁴¹ Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', mbalaz gaquə čhega'aque' catə'an yesyə'əžine' yoban', na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə che beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Diozən' catə'an yesyə'əžine' yoban'. Na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. ⁴² Notə'ətezə beṇə' chnežjue' la'anə' tbaszə nis ye'ej be'enə' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'an yežine' yoban', la'anə'əczə ben' bnežjue' nisən' cuitec bi zaque'e len beṇəḥən'.

**Juannə' bseḷə'e čhopə disipl
che' gan' zo Jeso'osən'**

11 Catə' beyož ben Jeso'osən' men-dad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gwyeye' yež ca' zjəchi' do na' jəsəd jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

² Na' ca naquə Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis, lao die' ližyan' benene' dižə' ca naquə yoguə' de'en chon Jeso'osən' ben' bseḷə' Diozən' par chaclene' nasyon Izraelən', nach Juannə' bseḷə'e čhopə disipl che' ca' gan' zo Jeso'osən', ³ jse'ežə'ene': —čElen' ben' naquən əseḷə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'. ⁵ Bable'ile chona' par niḥ balə beṇə' lchoḷ chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene'. Na' leczə bable'ile bena' par niḥ balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bos-bana' balə beṇə' guat, na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə'

yašə' ca'. ⁶ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

⁷ Nach catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə', nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüiczele latjə dašən'? ¿Ešayečə šayen chaque'? Bito. ⁸ ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿Ešə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei. ⁹ ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e, caguə con to profetən'. ¹⁰ Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əsəla'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə'

par ničh nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

¹¹ De'e li əchnia' le'e, notono no beṇəch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juan ben' chchoa beṇə' nis. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le', la'ənə'əczə bito naque' beṇə' blao, gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

¹² Dezd catə'an gwzola Juannə' gwduxju'e xtižə' Diozən' na' bcho'e beṇə' nis xte ža neža beṇə' zan choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chəsə'əyiljlaže'e naclə so'one' par ničh ṇabia' Diozən' lega'aque'. ¹³ Catə' cuinə' solao gwzene Juannə' xtižə' Diozən', con lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj yoguə' profet ca', de'e ca'azən' bzejni'in chio'o che Diozən'. ¹⁴ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yeto beṇə' yedəyen can' ben Liəzən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' che Juan na'anə' boso'ozojə' žalə' šejle'ele. ¹⁵ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag xtižə'anə'.

¹⁶ ¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? Egwsaqua'əlebeda' le'e ca bidao' chedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan'

chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': ¹⁷ “Bento legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento bgüine bgüēž, peor.” ¹⁸ Juannə' bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaəšaogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə. Nach gwnale che': “Yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.” ¹⁹ Na' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale čhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'ezo, na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' gočixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. Pero na' nacbia' de que Dioz na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin' por ni che can' chso'on beṇə' ca' choso'ozenag che'.

Yež ca' gan' cui boso'ozenague' che Jeso'osən'

²⁰ Nach Jeso'osən' be'e xtižə' beṇə' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanene', na' gwdi'e' lega'aque' chedə' bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'. Nach gwne': ²¹ —¿Probchguazə le'e beṇə' Corasin! ¿Probchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac čhia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca', sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əžə'alja cuinga'aque' de par ničh sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ²² Echnia' le'e saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə! ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'. ²³ Le'e nitə'əle Capernaunnə', chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an, pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele čhia'. Žalə' bena' de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' can' babena' laole nga, besyə'ədinjene'

xtolə'əga'aque'enə' žalə' ca' na' ne'e
chi' syodan' žalə' ca'. ²⁴Echnia' le'e,
saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' gwnitə'
Sodoman' catə' əžin ža gon Diozən'
castigw zejlicane che yoguə' beṇə'
chso'on de'e malən'.

Beṇə' ca' so'onlilažə' Jeso'osən' nite'e mbalaz

²⁵Na' lao orən' Jeso'osən' bene'
orasyon lao Diozən' gwne': —Xa',
len' chnabi'o beṇə' ža' yoban' na'
yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen
chio' de que babzejni'ido' balə
beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Bzejni'ido'on
beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyazjene'
no əgwswd əgwlo'i lega'aque' na' bito
bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab
de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə'
zjəneyjni'i. ²⁶Beno' ca' ža Xa', chedə'
can' gwyazlažo'o.

²⁷Nach gože' beṇə' ca' ža'anə':
—Xa'anə' babene' lao na'a chona'
par ničh chombia' beṇə' le'. Le'
nombi'ayane'e nada', na' nada'
nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca'
bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona'
par ničh zjənombi'ene' na' notono no
nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²⁸Legonlilažə' nada', le'e zole trist tant
pesad chaquele chonle yoguə' de'e ca'
chəsə'əne' chene'e Diozən' gonle. Nada'
gona' ca sole mbalaz. ²⁹Legon can' nona'
mendar gonle na' legwzenag de'en
əgwzejni'ida' le'e. Nada' naca' beṇə'
xenlažə' na' beṇə' gaxjwlažə' na' gona'
ca sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'.

³⁰Na' de'en nona' mendar gonle bito
naquən pesad, na' de'en chsed chlo'ida'
bito naquən zdebə.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogü'e'en

12 Na' gozaquən to ža dezcanz
Jeso'osən' gwdie' len disipl che'

ca' gan' nyaž trigon', na' disipl che' ca'
gosə'ədone', nach gosə'əlechje' trigon' na'
gwsa'ogü'e'en. ²Na' besə'əle'i balə beṇə'
fariseo ca' can' gwso'on disipl ca', na'
gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on
disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens gon-
cho ža dezcanzən'.

³Nach gož Jeso'osən' beṇə' fariseo
ca': —ĲEcabi za'alazažə'le de'en bablable
can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na'
beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴Gwyeje'
lo'o yo'odao' əblaonə' nach gwdaogüe'
yetxtil de'en bazjəncua' bxož ca' par
Diozən', na' Dabin' bnežjue'en gwsa'o
beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjə-
naque' bxož. Na' yetxtilən' cui de lsens
par gao con to beṇə' len letg bxož ca'
chac sa'ogü'e'en. ⁵ĲEna' cabi za'alazažə'le
ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj
de'e Moisežən' can' chso'onczə bxož ca'
mendar che yo'oda'onə' yoguə' ža dez-
canz na' bito chso'omba'ane' žanə'. Na'
bito nacho de que zjənape' dolə' por ni
che de'en chso'one' mendarən' ža dez-
canzən'. ⁶Echnia' le'e, nada' zoa' nga za-
quə'əcha'cle ca yo'odao' əblaonə'. ⁷Xtižə'
Diozən' de'en nyojən nan: "Che'enda'
yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə' tlaozə
gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'."
Žalə' chejni'ile bi zejenṇə' bitolja ənale
che disipl chia' quinga de que zjənape'
dolə' por ni che šə bin' bagwso'one' ža
dezcanzən'. ⁸Echnia' le'e de que Diozən'
bsele'e nada' golja' beṇə'ch na' naquən
lao na'a ənia' bin' naquən güen goncho
ža dezcanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'enə'

⁹Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na'
gwyo'e to lo'o yo'odao' chechon'. ¹⁰Na'
lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə
šla'a ne'enə', nach beṇə' fariseo ca' gwse'e
Jeso'osən': —ĲEde lsens par yeyoncho
beṇə' xinj lao ža dezcanzən'?

Gwse'ene' ca' niç əzel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr Jeso'osən'.

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — Šə nitə' xilə' dao' chele na' əxopə tob lo'o yech zitjw lao ža dezcanzən', žəcabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žanə'? ¹² Na' lechgualə zaquə'əch to beṇə' cle ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquə-lencho beṇə' lao ža dezcanzən'.

¹³ Nach Jeso'osən' gože' be'enə' mbižə ne'inə': — Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'enə' le'e beyacten can' naquə de'en yešla'a. ¹⁴ Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' boso'oxi'e naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

¹⁵ Gocbe'i Jeso'osən' can' boso'oxia' beṇə' fariseo ca', na' gwze'e gwyje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

¹⁶ Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon čhega'aque'enə'.

¹⁷ Bene' ca' par niç goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che nan:

¹⁸ Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlaža'anə'.

Chacchgüeida' che', na' cheba cheza-quə'əlaža'a len le'.

Na' nada' əseļa'a Spirit čhia'anə' sotezə son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael čixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

¹⁹ Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e, na' nic əṇe' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

²⁰ Gwnežjue' fuers balor che beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor čhega'aque' de par so'one' de'e güen, na' yezi'ixene' che beṇə' ca' chsa'aquene' cui no yezi'ixen čhega'aque'.

Yoguə de'e can' gone' par niç əžin ža so'on beṇə'chən' can' chazlaže'enə'.

²¹ Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquəlene' lega'aque'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

²² Na' zo to beṇə' Içhol, na' nacte' beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə' na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə' na' le'e bele'iteine' na' gocte bene'. ²³ Na' yoguə beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə lechgualə besyə'əbanene'. Nach gwse' ljuežjga'aque': — ĞEnaquəlizə be'enga ben' chbezcho yidə lao dia che de'e Rei Dabin'?

²⁴ Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' dižə' quinga gwse'e balə beṇə' ca': — Bitobi yelə' guac napə benga. Con chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

²⁵ Gocbe'i Jeso'osən' can' gwso'on beṇə' fariseo ca' xbabən', nach gože' lega'aque': — Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' čhoplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai' nasyon čhega'aque' na'anə' šə ca'. Na' leczə ca' šə beṇə' nitə' to syoda əsa'aque' čhoplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', leczə cuiayi' syoda čhega'aque' na'anə' šə ca'. Na' šə to family əsa'aque' čhoplə na' yesə'ədile' entr lega'acze' leczə yenit family čhega'aque' na'anə' šə ca'. ²⁶ Le'egatezə ca' šə Satanasən' yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə' leczə cuiayi' yelə' chnabia' chei na'anə' čhedə' chdiləlen cuinei žalə' ca'. ²⁷ Le'e nale de que nada' chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. Žalə' naquən can' nalenə', leczə zəjen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz

yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chei žalə' ca'. Beṇə' ljuezjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' nada' can' chebeja'annə'. ²⁸ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Spirit che Diozən', chlo'in de que babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e.

²⁹ Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwcheje' xan yo'onə' to do. Con šin əgwcheje'ene' gwaquə cuane' šinlaze' ca'.

³⁰ Šə cui chonle txen len nada', chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia' zeje dižə' de que chonle par nič cui yoso'ozenague' chia'ana'.

³¹ De'e na'anə' əchnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chonle, na' bitə'ətezə dižə' mal de'e cho'ele, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjelen, pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chele. ³² Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada', la'anə'əczə Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, gozi'ixencze' chele šə yedinjele can' nale, pero šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele na'a na' batə'ətezə.

Segon can' naquə frot de'e chbia to yaguən' nezecho nac naquə yaguən'

³³ Nezecho de que to yag frot naquən yag güen o cui naquən yag güen segon nac naquə frot cheinə'. Ca'aczən' nacbja' šə naquən' nacle. ³⁴ Lechgualə beṇə' mal nacle. Bitoczə gaquə güe'ele dižə' güen chedə' nacle beṇə' la'aždao' mal. Yoguə'əte dižə' de'e chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an. ³⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' cho'e dižə' güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'e nan' cho'e dižə'. Na' to beṇə' la'aždao' mal cho'e dižə' mal la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ³⁶ Na' əchnia' le'e, catə'an əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', cana'

yoguə'əloj beṇə' yesə'ədie' cuent che yoguə' dižə' de'en bagwso'e de'e bitobi zjəzaquə'n. ³⁷ Na' segon dižə' de'en cho'ele Diozən' choglaogüe'en chele šə naple dolə' o šə cui naple dolə'.

Beṇə' mal ca' chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miłagr

³⁸ Nach balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': — Maestr, che'eneto' gono' to miłagr par nič ənezeto' šə de'e liczə Dioz nan' bsele'e le'.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — Le'e mbanle na'a, naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal, na' bito chzenagle che Diozən'. Na' chṇable gona' to miłagr par nič ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada', gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən'. ⁴⁰ Antslə ze'e šeje' Niniben' Diozən' bene' par nič to bel ya'a xen gwdebob le', na' šonə ža šonə yel gwyo'e lo'o le'ebən' catə' beyebəb le' mbancze'. Na' ca naquə nada', gata' na' əgaša'a, na' te šonə ža šonə yel yebana' ladjo beṇə' guat ca' par nič ənezele de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. ⁴¹ Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', ža na' yesyə'əban de'e beṇə' Ninibe ca' na' lao Diozən' yesə'əcuiše' le'e mbanle na'a, chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine' lega'aque' can' na Diozən'. Le'e gonšč xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca' de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'. ⁴² Na' leczə žan' gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' əgwcuiše' le'e mbanle na'a. Ca naquə le'

ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzena-gle chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

⁴³ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'ən nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želən, nach ənan: ⁴⁴ "De'e yobləczə žjəyežə'a yichjla'aždao' be'enə' gan' gwyo'o gwyaza' antslə." Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen na' bazochə' binloch na' caguə nochlə yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' de'en əg-wžon yeyo'on de'e yoblə, nach yeyo'on. ⁴⁵ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txenṇə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca', bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə. Can' goquə len bengə leczə ca'anə' gaquə che le'e mbanle na'a de'en nactecle beṇə' la'aždao' mal.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

⁴⁶ Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed chlo'ine' beṇə' zan quinga, catə' bžin xne'enə' len biše'e ca'. Na' zitə'ələ gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'. ⁴⁷ Entr beṇə' ca' nita' choso'ozenague' xtižə' Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən': —Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na' nite'e na'ate chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' ben' gwna ca': —Nita' beṇə' yoblə beṇə' zjənaque' ca xna'anə' na' ca biša'a.

⁴⁹ Nach bli na' Jeso'osən' blo'e diapl che' ca' na' gože' be'enə': —Beṇə' quinga bazjənaque' ca xna'a, na' zjənaque' ca biša'a. ⁵⁰ Can' naquən len notə'əteze

beṇə' chso'one' can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

Jempl che beṇə' gozən'

13 Na' lao ža na'atezə gwza' Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e cho'a nisda'onə'. ² Nach tant beṇə' zan juisy besə'ədobə gan' chi'enə' xte benən byen gwyo'e gwchi'e to lo'o barcon'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ³ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jemplən', bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigon'. Nach gwnə': —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebalən' jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' bitotec bi yo žia lao yejən', de'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten, la' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'oṇən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'əna', na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən'. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'oṇən lao yo šao' na' bla'aquən'. Balən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon guejə, na' yebalən gosə'əbian šichoa güejə. ⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Beṇə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len jemplən'

¹⁰ Nach gosə'əbiguə' diapl che Jeso'osən' laogüe'enə' na' gwse'ene': —ŽBixchen' chsed chlo'ido' beṇə' quinga len jempl?

¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e nezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'əteze beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chac se'ejni'ine' de que

nabi'e beṇə' soe' latjə. ¹²Notə'ətezə beṇə' choso'ozenague' ca de'en bachzejni'i Diozən' lega'aque', Diozən' gwzejni'ichene' lega'aque' par niḥ šanch de'en se'ejni'ine'. Pero na' notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenague' che Diozən' ca de'en chsed chlo'ine' lega'aque', Diozən' yeqe'e de'en chse'ejni'ine'enə' la'əṇə'əczə latə'əlasə de'en bagwse'ejni'ine'. ¹³De'e na'anə' chsed chlo'ida' beṇə' quinga len jemplan' chedə' chesə'əle'ine' de'en chona' pero bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na' la'əṇə'əczə chse'enene' xtižə'anə', bito chse'ejni'ine'en. ¹⁴Len beṇə' quinga bachac complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', gan' nan:

De'e li yenele, pero cabi šejni'ile bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi gacbe'ile bi zejen de'en le'ilen'.

¹⁵Beṇə' Izrael quinga cuiczə bi rson chsa'aze', baḥ nažjoczə yichjla'ažda'oga'aque' na'anə'.

Chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bin' zeje de'en chse'enene'.

Na' chesə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zeje de'en chəsə'əle'ine'enə' chedə' bazjənaque' beṇə' la'aždao' žod.

Žalə' bito zjənaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en chesə'əle'ine'enə'.

Gosyə'ədinjljei xtolə'əga'aque'enə', na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine'en.

¹⁶Pero na' le'e ža, lechgualə mbalaz zole chedə' chle'ile de'e ca' chona' na' chacbe'ile bi zejen, na' chzenagle xtižə'anə' na' chejni'ilen.

¹⁷De'e li əchnia' le'e, zan de'e profet na' zan de'e beṇə' ca' yeziquə'əchlə beṇə' boso'ozenag che Diozən' cana' gwse'enene' yesə'əle'ine' de'en chle'ile,

pero bitoch golə' yesə'əle'ine'en. Na' gwse'enene' əse'enene' de'en chenele pero bito golə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹⁸Na' le'e legwzenag, quingan' zeje jempl che beṇə' güen trigon'.

¹⁹Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en byažən'. Nitə' beṇə' chse'enene' dižə' can' chon Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə, pero bito chse'ejni'ine'en, na' chžin gwxiye'enə' chonən par niḥ cuich choso'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca trigon' de'en jesə'əchaz cho'a nezən'.

²⁰⁻²¹Na' nitə' beṇə' chse'ene xtižə' Diozən' na' šložga chesyə'əbeine' chso'one'en chega'aque'. Na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' lega'aque' par niḥ cui se'ejle'e xtižə' Diozən', le'e chesyə'əbejyichjtie' cuich choso'ozenague' chei. Na' de'en chso'one'en gwxaquə'əleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'əṇən lao yej. ²²Le'egatezə ca' naquən len beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən', pero na' lao mbanga'aque' yežlyo nga, chesyə'əlal chesyə'əžejene' chso'on xمندادga'aque' por ni che chse'enene' yesə'əni'e. Pero yoguə' de'en chso'one' chxoayaguən lega'aque', chonən par niḥ cui cha'oxen xtižə' Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca de'en chso'one'enə' gwxaquə'əleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'əṇən lao yo gan' nchixə xsa yešə'. ²³Pero yebalə beṇə' chse'enene' xtižə' Diozən' na' chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague' chei. Na' de'en choso'ozenague' che xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca trigon' de'en besə'əgo'əṇən lao yo šao'. Balən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian šichoa güejə.

Jempl che trigon' na' bgüeyxtil

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, goze'e lega'aque': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jeze' trigw binṇə' yoba che'enə'.

²⁵ Na' do še'elə catə' cui no gwsa'acbe'i gweyēj to beṇə' contr che' jeze' xsa bgüeyxtil gan' banazə xan' yežlyon' trigon', na' beyož goze' bgüeyxtilən' beze'e. ²⁶ Na' tš'i'izə bla'aquən, na' trigon' gwzola chbian. Na' catə' ja'ac xmos xan trigon', gwsa'acbe'ine' nchixə trigon' len bgüeyxtil. ²⁷ Nach jəya'aque' gan' zo xanga'aque'enə' par jəsyə'əyeže'ene': “Señor, ¿əcaguə trigw binṇə' gozo' yoba chio'onə'? ¿Bixchen' nchixən len bgüeyxtilən'?” ²⁸ Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': “To beṇə' contr chia'anə' jen ca'.” Nach xmose' ca' gwse'ene': “¿Eche'endo' əlažə'əto' bgüeyxtilən'?” ²⁹ Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': “Bito əlažə'əlen. La' nxož əlažə'əlente trigon'. ³⁰ Ljoyennə' par na'a. Guaquə yesə'əcha'on txen, pero na' chona' mendad catə' bagolə yetoble cwsešən', cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilən' na' gonlen bnoj par əse'eyən. Nach te na' žjəyetoble trigon' əgwcua'aša'olen.”

Jempl che xsa moztas

³¹ Gwde na' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, gože': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en gozə to beṇə' yežlyo che'enə'. ³² Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'əchlə semiy. Pero na' catə' chla'an, chcha'ochən ca bichlə yixə' cuan na' chaquən yag cha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo xile'e chjse'en ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

³³ Nach gozoe' yeto jempl, gozne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nich becha'o doxenən.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

³⁴ Yoguə' de'e quinga bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' besə'əžag gan' zo'enə'. Bsed blo'ine' lega'aque' porzə len jempl, bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque'. ³⁵ Ca' ben Jeso'osən' par nich goc complir can' bzoj de'e profetən' che', gan' nan:

Egwsed əgwlo'iga'acda'ane' porzə len jempl, na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en cui no gwneze antslə de'en bgašə' dezd catə'an gwxe yežlyon'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che trigon' na' bgüeyxtilən'

³⁶ Na' catə' beyož bsed blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' zjəža' gan' zo'enə', bese'e lega'aque', na' beza' le' len disipl che' ca'. Na' catə' besyə'əžine' yo'o gan' nite'enə' besyə'əyo'e lo'inə'. Nach gosə'əbiguə' disipl che' ca' cuite'enə' gwse'ene': —Bzejni'išguei neto' bi zejen jempl che xsa bgüeyxtilən'.

³⁷ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Quingan' zejen: Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' gwxaquə'əlebeda' ca ben' gozə trigw binṇə'. ³⁸ Na' doxen yežlyo nga gwxaquə'əleben ca yoba gan' goze' trigw binṇə', na' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca trigw binṇə'. Na' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca xsa bgüeyxtilən'. ³⁹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca beṇə' contrən' gozə xsa bgüeyxtilən'

gan' banyaž trigw binna'. Na' žan' gaquə juisyan' gwxaquə'əleben ca tyempən' yosyo'otobe' trigon'. Na' anglən' zjənaque' ca beṇə' ca' yosyo'otobə cwsešən'. ⁴⁰ Na' can' gac che bgüeyxtilən' yosyo'otobe'en šeyən', can' gaquə che beṇə' ca' chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' catə' əžin ža gaquə juisyan'. ⁴¹ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' catə' əžin žan', nada' əsela'a angl chia' ca' par yosyo'otobe' yoguə' beṇə' ca' chesə'əgo'oyele'e beṇə' yoblə so'one' de'e malən', na' yosyo'otobte' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Na' angl ca' yesyə'əbeje' lega'aque' nič cuich nite'e txen len beṇə' ca' bagwso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ⁴² Nach yosə'əsele'e lega'aque' lao yi' gabil gan' se'eye' zejlicane. Na' lao yesə'əžaglaogüe'enə' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'. ⁴³ Na' cana'ach Xancho Diozən' gone' par nič beṇə' ca' chso'on de'e güennə' nite'e len le' na' əsa'aque' ca yelə' chey che'en' che bgüižən' catə' yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Le'e žia nagle de'en chene, legwzenag.

Jempl che mech xen de'en ngašə' to lao yežlyo

⁴⁴ Yelə' chnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga go-quə. To beṇə' jəyedi'e mech xen de'e ngašə' to lao yežlyo. Nach bocuaše'en de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine' de'en jəyedi'e mechən' nach jəyete'e yoguə'əlol bi de'e de che' par nič gwxi'e yežlyon' gan' ngašə' mechən'. Ca mbalazən' gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che to perla de'en lechgualə zaquə'e

⁴⁵ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṇə' cha'o

chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechgualə naquən xochē. ⁴⁶ Na' bželene' to perla de'e lechgualə zaquə'ən. Na' leczə beyote'e yoguə'əlolte de'en de che' na' gwxi'e perlan'. Ca'acžən' gwxaquə'əlebe beṇə' ca' chsa'acbe'i de que de'e žialao əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

⁴⁷ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nitə' balə beṇə' gwxiən bel ca' na' bosə'ozalə'e yixjw bel čhega'aque'enə' lo'o nisdə'onə' na' gwxiənən yoguə' clas bel ya'a ca'. ⁴⁸ Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobižlə, na' gosə'əbi'e bia ca' zjənaquə güen par əsa'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjənaquə güen, gosə'əcho'one'eb. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ca'acžən' gaquə che yoguə' beṇə' catə'ən əžin ža gaquə juisyan'. Angl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzalə'e lega'aque' lo'o yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə' tant yesə'əžaglaogüe'.

⁵¹ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —žEzyejni'ile yoguə' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyejini'ito'on Xanto'.

⁵² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' de'en byoj cana', na' šə leczə chzenagle can' chsed chlo'ida' de que cheyalə' güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, nachən' guac əgwse'd əgwlo'ile beṇə' čhopten. Na' gwxaquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yoguə' de'en chyažj chchine family che'enə'.

Jeso'osən' beyeje' Nasaretən'

⁵³ Nach catə' beyož be'elen Jeso'osən' disipl che' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl che' ca'. ⁵⁴ Na' beyeje' Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyese'd jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə'. Na' lechgualə besyə'əbanene' len

xtiže'enə', na' gwse'e lǵuežjga'aque': —ǵNacxa goquən' nezene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' ǵnacxa chac chone' miłagr ca' chone'? ⁵⁵Nombi'achone', la' naque' xi'in carpinterən'. Na' xne'enə' naque' no'olən' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonṇə' na' Jodasən'. ⁵⁶Na' leczə beṇə' zane' ca' nitə' lažcho nga. ǵNacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ǵa, na' chacte choe' miłagr?

⁵⁷Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e čhe'. Nach gože' lega'aque': —La'anə'əczə beṇə' zan chse'ejle'e čhe beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' chso'e lega'aque' yełə' bala'an, beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' bito chse'ejle'e čhega'aque'.

⁵⁸Na' Jeso'osən' bene' con to čhopzə miłagr Nasaretən' čhedə' bito gwse'ejle'e čhe'.

Quingan' goquə got Juan ben' bčhoa beṇə' nis

14 Na' ca nan' Erodən' ben' naquə goberṇador čhe Galilean', benene' dižə' ca naquə yoguə'əloł de'e giən de'en chon Jeso'osən'. ²Nach gože' xmoše' ca': —Bengan' de'e Juannə' ben' bčhoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' de'e na'anə' chac chone' miłagr ca'.

³⁻⁴Quingan' goquə gwso'ote' Juannə': Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol čhe beṇə' bišo'on par naque' xo'olo.” Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca' de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgiue'ene' ližya na' bosə'əcheje' ni'ane'e ca' gden.

⁵Erodən' gone'ene' gote' Juannə', pero bitobi benene' le' čhedə' bžebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e čhe Juannə' de que cho'e xtižə' Diozən'. ⁶Pero na' catə'

gwso'one' lǵni ǵa la Erodən', bi'i no'ol čhe Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca' gwnitə' lǵninə'. Na' lechgualə bebei Erodən' can' bembo'onə'. ⁷Na' tant beyazlažə' Erodən' can' bya'a no'ol güegon', bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebə' bitə'ətezə əṇabebo' le'. ⁸Na' por consejw čhe xna'abo'onə' gožbo' Erodən': —Beṇ nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannə' ben' chčhoa beṇə' nis ǵian to lao plat.

⁹Na' gwzo Erodən' trist catə' beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero na' ca naquə babzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən', benšaze' mendad gaquə can' gwnabe no'ol güegon' le'. ¹⁰Ca' goquən' bene' mendad jəsə'əchogüe' yen Juannə' lo'o ližya gan' yo'enə'. ¹¹Na' boso'ožie' yichj de'e Juannə' to lao plat par jso'en lao bi'i no'olən' na' bnežjwbo'on xna'abo'onə'.

¹²Nach disipl čhe de'e Juannə' jəsyə'əxi'e cuerp čhe'enə' na' jəsə'əcuasə'en. Gwde na' ja'aque' gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene' can' bagoquən'.

Jeso'osən' bguaogüe' gueya' mil beṇə'

¹³Na' catə' bene Jeso'osən' can' goquə čhe de'e Juannə', beze'e latjən' len disipl čhe' ca' na' besyə'əyo'e to lo'o barcw par jəya'aque' latjə dašən' de'en de yešla'alə nisdə'onə'. Na' beṇə' ca' ǵa' yež ca' zjəchi' galə'əzə nisdə'onə' gwse'enene' rson galən' bazjəda Jeso'osən'. Na' gwsa'aque' lažga'aque'enə' ja'aque' yobižlə jəsə'əšague' Jeso'osən' yešla'alə nisdə'onə'. ¹⁴Na' catə' bžin Jeso'osən' cho'a nisdə'onə', ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁵Na' catə' bachal, gosə'əbiguə' disipl čhe' ca' laogüe'enə', na' gwse'ene': —Zochə to latjə ga cui no nla', na' bagwde or par gaocho xgiue. Bsełə beṇə' quinga yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nich žjəsə'ədilje' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyałə' žjəya'aque'. Le'e güe'ega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁷ Nach gwse'ene': —Chopga bel' ya'a chechon' de na' gueya'əga yetxtil.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

¹⁹ Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'əṇə'. Na' gwxī'e yetxtil ca' gueya' na' bel' ya'a ca' chopə. Na' bgüie' yobalə be'e yełə choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en nach bnežjue'en disipl che' ca' par gosə'əyise' che che beṇə' ca'. ²⁰ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə', bosyo'otobe'en, na' goquən šižin žomə. ²¹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə ca do gueya' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tlaon nisdə'əṇə'

²² Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešla'alə nisdə'əṇə' žlac bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ²³ Na' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezd golte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'anə'. ²⁴ Na' ca naquə barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca', bazdan gwcholte nisdə'əṇə', nžiguə'əxəxj nisən' len chedə' chas chatə' nisdə'əṇə' por ni che chechj be'enə' clelə. ²⁵ Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlaon nisdə'əṇə' par gwyeye' galən' zja'ac disipl che' ca'. ²⁶ Na' catə' besə'əle'i disipl che' ca' le' zde' lao nisdə'əṇə', lechgualə besə'əžebe' xte gwso'osye'e gosə'əne': —iTo beṇə' guat chle'icho chda tlaon nisən'!

²⁷ Na' le'e bolgüižte Jeso'osən' lega'aque', gože': —Leyebei. Nada'anə'. Bito žeble.

²⁸ Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', šə le le'enə', gwna nada' sa'a tlaon nisdə'əṇə' yida' gan' zo'əṇə'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' le': —Da Bed.

Na' le'e bchojte Bedən' lo'o barcon' na' gwzolao gwze'e tlaon nisdə'əṇə' par zde' gan' zo Jeso'osən'. ³⁰ Pero na' catə' gocbe'ine' ca fuertən' chechj be'enə', bžebe' na' gwzolao chyiše'e lo'o nisən'. Nach bisye'e gože' Jeso'osən': —Xana', bosla nada', bachetja' xan nisən'.

³¹ Na' le'e blite na' Jeso'osən' bexe'ene'. Nach gože' Bedən': —Bixchen' gocžejlažə'o? Gwyejle'ech chia'.

³² Na' catə' beyo'o Jeso'osən' len Bedən' lo'o barcon', le'e gwlezte be'enə'. ³³ Na' beṇə' ca' ža' lo'o barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osən', gwse'ene': —De'e liczə len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nita' Genesaret

³⁴ Nach gwza'ach barcon' xte bžinən cho'a nisdə'əṇə' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besyə'əchoje' lo'o barcon'. ³⁵ Na' beṇə' ža' do Genesaretən' besyə'əyombi'e Jeso'osən', na' bosə'əsele'e rson yoguə' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə de que Jeso'osən' babžine' lažga'aque'enə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' gosə'əche'e yoguə' beṇə' chsa'acšene lao Jeso'osən'. ³⁶ Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə güene'ene' yesə'əgane' lox xadon che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

Dižə' de'en chchoj cho'achon' chonən manch la'əžda'ochon'

15 Na' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', na' gwse'ene': ²—iBixchen' disipl chio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho

ca' chio'o? ¿Bixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogü'e' can' chonto'?

³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — Ca naquə le'e ža, ¿bixchen' chbejy-ichjle cui chonle can' non Diozən' mendad goncho na' con naozechle costombr chelen'? ⁴ Diozən' none' mendad can' goncho, gwne': "Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale", na' "Notə'tezle šə chžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatlə." ⁵ Pero le'e nale de que šə beṇə' əṇe' de que babnežjue' Diozən' mech o bien de'en cheyalə' əgwnežjue' xaxne'enə' par gaquəlene' lega'aque', na' bitoch bi cheyalə' əgwnežjue' xaxne'e. ⁶ Na' de'en chonle ca', bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e nič ca' naozechle costombr chelen'. ⁷ Le'e nacle beṇə' goxoayag. Chonle cayaṇə'n bzoj de'e profet Isaiazən' chele, gan' nan:

⁸ Beṇə' Izrael ca' chesə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogü'e', pero caguə do lažə'əga'aque'en chso'elaogü'e' nada'.

⁹ Bitobi zejen de'en chso'elaogü'e' nada' chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇə'chən'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' bozolgiüze' beṇə' zan ca' zjənžaguən' par nič gosə'əbigue'e laogü'e'enə', na' gože' lega'aque': — Legwzenag de'e nga əṇia' le'e nič šejni'ilen'. ¹¹ Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'ažda'ochon'. Echnia' le'e, dižə' de'en chchoj cho'alen', lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'.

¹² Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogü'e'enə' gwse'ene': — ¿Ebito gocbe'ido' de que beṇə' fariseo ca' lechgualə besə'əže'e catə' gwse'enene' xtižə'onə'?

¹³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': — Gwžin ža catə' Xa' Diozən' ben' zo yoban' gwžiai'y'e yoguə'əloj beṇə' cui choso'ozenag che'. Egwžiai'y'e lega'aque'

can' choncho catə' chlažə'əcho yixə' ca' chla'ac lo'o yel. ¹⁴ Ljosə'əye beṇə' fariseo ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beṇə' lchol beṇə' chene'ene' cue'e nez yeto beṇə' lchol. Chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che Diozən' na' choso'osedene' beṇə' de'en cui naquə de'e li. Nezecho de que beṇə' lcholən' bito gaquə cue'e nez yeto beṇə' lchol la' tx-ennə' žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

¹⁵ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': — Bzejni'išguei neto' bi zejen de'en gw-nao' de que de'en che'ej chaochon' bito chonən manch la'ažda'ochon'.

¹⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': — ¿Elecə lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e? ¹⁷ ¿Ecabi nezele de que yoguə' de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden? ¹⁸ Pero əchnia' le'e, yoguə' dižə' de'en cho'echon' chəsə'əchojən yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə' malən', len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Na' lo'o yichjla'aždao' beṇə'ch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' beṇə', na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol chega'aque' o ben' chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che beṇə', na' nan so'onlažə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite'e ljuežj beṇə'chga'aque'. ²⁰ Xbab mal ca' zjənac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito ənacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaocho chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

²¹ Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. ²² Na' to no'olə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael, gwze'e gan' mbane Tiro na' Sidon par jəsague' Jeso'osən'.

Na' gwne' zižjo gože' Jeso'osən': —
 Xana', le' naco' xi'in dia che de'e
 Rei Dabin'. Beyašə'əsguei neto'. To
 bi'i no'olə čhia' yo'o yaz to de'e xio'
 lo'o yichjila'azda'obo'onə' na' lechgualē
 chžaglaobo'.

²³ Pero Jeso'osən' bito boži'e
 xtižə' no'olən'. Nach disipl che
 Jeso'osən' gosə'əbigue'e cuite'enə'
 na' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'ene':
 —Bosa'ašga no'olən' la' con naogüe'
 chio'o na' chatə'əyoine' le' zižjo par
 gaquəleno'one'.

²⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
 —Diozən' bsele'e nada' gaquəlena'
 nasyon Izrael na'azən', la' lega'aque'
 gwxaquə'əlebəga'aque' ca xilə' dao'
 bia zjənaquəžeje.

²⁵ Nach no'olən' bgüigue'e bzo xibe'
 lao Jeso'osən', na' gože'ene': —Xana'
 go'onšguei goclen neto'.

²⁶ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bito
 naquən güen yeca'acho yelə' guao
 che xi'incho na' əgwnežjwchon gao
 xicoda'ocho.

²⁷ Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe
 Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
 Izrael ca beco', nach gože'ene': —
 Leiczədo' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə
 əsa'ob pedas de'e chesə'əxopə lao yon'.

²⁸ Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə,
 lechgualē chonlilažo'o nada'. Guaquə-
 lencza' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in no'olən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' chsa'acsene

²⁹ Gwde na' Jeso'osən' na' disipl che'
 ca' besa'aque' latjən' na' gwso'e nezən'
 de'en zda tcho'a nisdəo' Galilean'. Nach
 gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e
 lao ya'anə'. ³⁰ Na' besə'əžin beṇə' zan
 lao ya'a gan' zo Jeso'osən' len disipl
 che' ca'. Zjənche'e no beṇə' coj, na'
 no beṇə' lchol, na' no beṇə' mod,

na' no beṇə' nchog ni'ana'aga'aque', na'
 zjəlen beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe'
 na boso'onite'e lega'aque' lao Jeso'osən'.
 Na' Jeso'osən' beyone' yogue'e. ³¹ Na'
 lechgualē besyə'əbane beṇə' ca' catə'
 besə'əle'ine' can' ben Jeso'osən' beyone'
 beṇə' ca'. Besyə'əbanene' can' besyə'əṇe
 beṇə' mod ca', na' besyə'əyaque beṇə'
 ca' zjənchog no ni'ana'aga'aque'enə', na'
 besyə'əda beṇə' coj ca', na' besyə'əle'i
 beṇə' lchol ca'. Nach yoguə'əlo' beṇə' ca'
 gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' bguaogüe' tap mil beṇə'

³² Gwde na' Jeso'osən' goxe' disipl
 che' ca' na' gože' lega'aque': —Lechgualē
 cheyašə'əda' beṇə' quinga. Bagoc šonə
 ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi
 de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'enda'
 yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par nich
 cui yesyə'əcholene' tnezən'.

³³ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —
 Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui
 nono nla'. ĴGaxa əželecho de'e əsa'o yo-
 guə' beṇə' zan quinga?

³⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —
 ĴBalə yetxtil chechon' de'?

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao'
 zjəde na' to chopga bel ya'a dao'.

³⁵ Nach Jeso'osən' bene' mendad
 yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. ³⁶ Na' gwxi'e
 yetxtil dao' ca' gažə na' len bel ya'a
 dao' ca', nach be'e yelə' choxcwlen che
 Diozən'. Gwde na' bzoxje'en bnežjue'en
 disipl che' ca' par gwso'e che yoguə'
 beṇə' ca'. ³⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte
 ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en
 besyə'əga'annə' bosyə'otobə disipl ca'
 len, na' goquən gažə žomə. ³⁸ Na' beṇə'
 ca' gwsa'o yetxtilən' naquə tap mil beṇə'
 byo, bito cuent no'olə na' bito cuent
 bidao'. ³⁹ Nach Jeso'osən' bose'e beṇə'
 ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len
 disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi'
 Magdala.

**Gosə'əḡabene' Jeso'osən' gone' to
de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'**

16 Na' goquən' balə beḡə' fariseo ca' na' beḡə' sadoseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'. Na' gosə'əḡabe' gone' to miḡagr de'en yesə'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'aquene' cui gaquə gone'. ²Nach Jeso'osən' goḡe' lega'aque': —Catə' chle'ile nḡatjəcha le'e yoban' še'elə nach nale: “Goḡa'a gwxe chedə' nḡatjəcha.” ³Na' šə chi' bejw catə'an che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw.” Beḡə' goḡoayag le'e. Nezele šə guaquə zag o šə guaquə zeyə' catə'an chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chache'ile bi zeje de'e ca' chon Diozən' tyemp nga zocho na'a. ⁴Le'e mbanle na'a lechgualə beḡə' la'aḡdao' mal nacle, na' bagwlejjyichjle Diozən'. De'e na'anə' chḡable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par niḡh ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chḡablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par niḡh ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasən' ben' be' xtiḡə' Diozən' cana'.

Na' beyoḡ gwna Jeso'osən' ca', beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' beḡə' ca'.

**De'en chsed chlo'i beḡə' fariseo ca'
na' beḡə' sadoseo ca'
gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'**

⁵Na' catə' besə'əḡine' yeš'la'alə nisdəo' Galilean', disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anḡaḡe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. ⁶Nach Jeso'osən' goḡe' lega'aque': —Legapə ciudad len xna' cuazi che beḡə' fariseo ca' na' che beḡə' sadoseo ca'.

⁷Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en goḡe' lega'aque' ca', nach gwse' lḡueḡḡa'aque': —Gwne' ca' chedə' gonḡaḡə'əcho gua'acho yetxtilən'.

⁸Na' Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en chso'one', nach goḡe' lega'aque': —

ḡBixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonḡaḡə'əle? ḡEcabi ne'e šejle'ele de que napa' yelə' guac par guaogua' le'e? ⁹ḡEbito chejni'ile bi zeje miḡagr ca' chona'? na' ḡəbagonḡaḡə'əle can' bguaogua' gueya'a mil beḡə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao'? ḡEna' lecəzə bito za'aləḡə'əle do balə žomə pedas yetxtil ca' betoble de'en besyə'əga'an? ¹⁰Na' ḡchexa tapa mil beḡə' byo ca' bguaogua' len gaḡə yetxtil dao'? ḡEza'aləḡə'əle balə žomə pedas yetxtil can' betoble gwde besyə'ədaogüe'enə'? ¹¹ḡBixchen' con benle xbab che yetxtilən' catə'an gw-nia' le'e gaple ciudad len xna' cuazi che beḡə' fariseo ca' na' che beḡə' sadoceo ca'?

¹²Nach disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' caguə bi'e diḡə'an ca' che xna' cuazin' de'en chəsə'əchine' par checha'o yetxtilən' sino bi'e diḡə'an ca' par niḡh cui yoso'ozenague' che de'en choso'osed choso'olo'i beḡə' fariseo ca' na' beḡə' sadoseo ca'.

**Bedən' gwne' che Jeso'osən' de
que Diozən' bsele'ene' par
gaquəlene' nasyon Izraelən'**

¹³Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' gan' mbane to syoda de'en nzi' Sesarea de Filipo. Nach Jeso'osən' goḡe' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' beḡə'ach. Pero ḡbi chesə'əna beḡə'? ḡnon' naca' nada'?

¹⁴Nach gwse'ene': —Baḡe' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bḡhoa beḡə' nis. Na' yebaḡe' chesə'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtiḡə' Diozən' cana'. Na' yebaḡe' chesə'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' beḡə' be' xtiḡə' Diozən' cana'ate.

¹⁵Nach goḡe' lega'aque': —Chexa le'e, ḡbi nale non' naca' nada'?

¹⁶Simon Bedən' goḡe'ene': —Len' naco' Crist ben' gwleḡ Diozən' par gaquəleno'

nasyon chechon', na' naco' Xi'in Dìoz ben' zo zejlicane.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono benach bzejni'i le' de'e ca', tozə Xa' Dìozən' ben' zo yoban', le'enə' babzejni'ine'en le'. ¹⁸ Na' nada' ənia' de que len' lio' Bed na' zejen dižə' yej. Na' can' nao' chejli'o chia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwchincho par lan yo'o. Na' nada' yetoba' benə' zan benə' se'ejle'e de que naca' Xi'in Dìoz can' chejli'o chia' par niçh ca' əsa'aque' tozə yoso'ocodə' lježje' so'elaogüe'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par niçh əžin ža cata' cuich no so'elao' nada'. ¹⁹ Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtiža'anə' len benə' zan par niçh əso'e latjə nabia' Dìozən' lega'aque', Dìoz ben' zo yoban'. Na' lecə gaquən lao na'o yo'o benə' ca' yoso'ocodə' lježje so'ela'ogüe'e nada' bin' naquə güen so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Dìozən' əgwzejni'ine' le' naquən' ye'ega'aco'one' par niçh ca' yediłən len de'en na Dìozən'.

²⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que le' na'anə' naque' Crist ben' gwlej Dìozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que so'ot benə' le'

²¹ Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogüe' bsed blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalə' šeje' Jerosalenə' na' gague' lao na' benə' golə blao che nasyon Izrael chechon', na' lao na' bəxoz əblao checho ca', na' lao na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən'. Na' gwne' de que yoguə' benə' ca' de'e zan de'e yosə'əchi' yosə'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo benə' guat ca'. ²² Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə' na' gože'ene':

—Xana', Dìozən' gaquəlene' le'. Bitoczə gac chio' de'e quinga nao' nga.

²³ Pero na' Jeso'osən' gwyechje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'azdao' Bedən': —Gwchi'izə' ca'alə' Satanas.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Dìozən' mendad gona'. Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Dìozən' gaquə.

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia' cheyalə' əchoj yichjle de'en chene'ele gon cuinle par niçh gonle con can' chene'e Dìozən' na' bitobi gaquele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot benə' le'e to le'e yag coroz con gonlilažə'əle nada'. ²⁵ Notə'ətezə benə' chaquene' gone' par niçh cui chi' saque'e o par niçh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə benə' chsanlāžə' cuine' chi' saque'e o so'ot benə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane. ²⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to benə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane, la' bitə'ətezə de'e gatə' che', bito gaquəlenən le' par niçh cui cui'ayi'e zejlicane. ²⁷ Dìozən' bsele'e nada', golja' benach, na' cata' yida' yežlyo nga de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Dìozən' na' chi'a angl chia' ca', cana'ach gona' par niçh to to benachən' nite'e mbalaz o yesə'əzi'e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'. ²⁸ Dìozən' bsele'e nada' golja' benach. Na' de'e li chnia' le'e, balle cabinə' gatle cata'ən le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabia' chia'ana'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

17 Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juan benə' bišə' Jacobən', ja'aque' to

lao ya'a sibə. ²Na' lao nite'e lao ya'anə' beža' can' goquə Jeso'osən', beža'ateczə cho'alaogü'e'enə' na' gwyey gwy'e'ni'in ca'aczən' chac bgüižən', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' ca'aczə be'eni'. ³Na' goquən lao nite'enə' conczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana', na' chso'elene' Jeso'osən' dižə'. ⁴Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', giüenchgua zocho nga na'a. ĺEgü'e'endo' gonto' šonə ranš? ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁵Ne'e cho'ete' dižə'anə' catə'əczla to bejw de'en chactit bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Cheba chezaquə'əlaža'a len le'. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁶Na' cata' gwse'ene disipl ca' dižə' ca' lechguale besə'əžebe', xte jesə'əchaze' goscho'alə lao yon'. ⁷Nach bgüiguə' Jeso'osən' bxoə ne'enə' yichjga'aque'enə', na' gože': —Leyeyas. Bito žeble.

⁸Na' cata' besyə'əgiüie'enə', notono no nochlə besə'əle'ine' sino tozə Jeso'osən'.

⁹Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque': —Ni tole cui giü'e'ele dižə' che de'en bable'ile xte cata'əch bagwso'ot beṇə' nada' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca', nada' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇəch.

¹⁰Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liaz ben' gwzo cana' cheya'ə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əsele' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ĺBixchen' chəsə'əne' ca' ža?

¹¹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chəsə'əne' de que zgua'atec yidə profet Liazən' de'e yoblə ben' gwzo cana' par yeyone' yoguə'əlo' de'e cheya'ə' yeyac. ¹²Pero na'a chnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben profet Liazən', na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' bito gwsa'acbe'ine' de que le' naque'

ben' naquən yidə. Na' gwso'onene' le' con can' gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na' ca'aczən' so'one' len nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch.

¹³Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca' de que Jeso'osən' cho'e dižə' che de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

¹⁴Na' catə' besə'əžine' gan' zjənžag beṇə' zan, to beṇə' bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogü'e'enə'. Na' gože'ene': ¹⁵—Xana' beyašə'əlažə'əšguei xi'ina' nga. Chazbo' šon na' lechguale chžaglaobo' len len. Na' zan las bajchazbo' lao yi' na' leczə ca' zan las baxxopbo' lo'o nis. ¹⁶Bajoa'abo' lao disipl chio' ca', pero bito gwsa'aque' yesyə'əyone'ebo'.

¹⁷Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e chonle clelə na' naljele. ĺBixchexaczan' cui chejle'ele chia'? Bachac šša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ĺBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' bi'i chio'on ni.

¹⁸Nach Jeso'osən' gwdile' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' bida'onə' par nič bechojən yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na' beyaquebo'.

¹⁹Na' gwde goc de'e ca', gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' gan' zoe' toze', na' gwse'ene': —ĺBixchexaczan' cui goquə yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao' bida'onə'?

²⁰Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito goquə yebejlen chedə' bito gwyejle'ele de que Diozən' gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' de'e li chnia' le'e la'əṇə'əczə šə de'en chonli-lažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuinə' gonli-lažə'əchguale' guac ye'ele ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate”, na' gaquə can' chonle mendadən'. Bito bi bi de de'e cui gaquə gonle con šə chejle'ele de que Diozən' chaclene' le'e. ²¹Na' par

nich yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə
ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'inə',
cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole na'
gontežə gonle orasyon.

**De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən'
de que so'ot beṇə' le'**

²² Na' lao zjezda' Jeso'osən' len disipl
che' ca' do gan' mbane Galilean',
Jeso'osən' boszenene' lega'aque' de'en
ze'e gac che', gwne': —Diozən' bsele'e
nada' golja' beṇach, na' gaca' lao na'
beṇə' ²³ na' so'ote' nada'. Pero na' yeyon
ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat
ca'.

Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene'
xtiže'enə', lechgualə gwnite'e trist.

**Jeso'osən' gwdixjue'
impuest che yo'odao'**

²⁴ Na' catə' besyə'əžine' Capernaunnə',
baḷə beṇə' ca' chəsə'əchixjue' impuest
de'en chəsə'əyixjw to to beṇə' byo Izrael
ca' par gast che yo'odao' əblaonə' ja'aque'
lao Bedən'. Na' gwse'ene': —Ca naquə
maestr chelenə', ħəgwyixjue' impuest
che yo'oda'onə'?

²⁵ Nach gož Bedən' lega'aque': —
Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl che
ca' gwso'e lo'o yo'onə'. Nach Jeso'osən'
le'e gožte' Bedən': —ĤBi xbab chono',
Bed? Ca naquə rei ca' nitə' yežlyo
nga chəsə'anabi'e na' chso'one' byen
chəsə'əyixjw beṇə' che impuest.
ĤNon' chəsə'əchixjue'en ža? Ĥfamily
cheğa'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶ Nach Bedən' gože'ene':
—Chəsə'əchixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —Beṇə'
zjənaquə family cheğa'aque' ca' bitobi
chəsə'əyixjue'. Na' ca naquə chio'o ža,
naccho xi'in Rei ben' zo yoban' na'
bito cheyalə' chixjwcho impuest che
yo'oda'onə'. ²⁷ Pero na' par nich notono
no so'on xbab de que choncho contr

yo'odao' əblaonə', chixjwcho impuestən'.
Gwyey cho'a nisdə'onə', na' gwzəlo'o
yixjw beḷ chio'onə', na' beḷ nech bian'
seno' lo'o cho'ab na' əželdo' to mech.
Na' yeyoxo'on žjətxjə' impuest chechon'.
Gwdiləczən par chixjwcho impuest che
chopcho.

**Gwsa'acyožə disipl che' ca'
noe' naquəch blaoch**

18 Na' ca orən' gosə'əbiguə' disipl
che Jeso'osən' cuite'enə', na'
gwse'ene': —Entr neto' ħnoto' gaquəchto'
blao catə'an Diozən' ben' zo yoban' gone'
par nich solao nabi'o?

² Na' Jeso'osən' goxe' to bidao' na'
bzeche'ebə' laoga'aque'enə'. ³ Na'
gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e,
notə'ətezle šə bito əgwša' xbab chelen'
par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can'
chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao
xaxna'abo', bito gaquə sole len nada'
catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par
nich solao nabi'a. ⁴ Na' notə'ətezle šə
babeyacle ca bidao' nga laogüe de'en
chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle
beṇə' blao len nada' catə' Diozən' ben' zo
yoban' gone' par nich solao nabi'a. ⁵ Na'
notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə
bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquəle
chia', chonczle güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶ Probchguazə ben' chon par nich əx-
opə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e
mal, la'anə'əczə ben' əxopə bitotec bi
zaque'e len beṇachən'. Nca'alə xneze
žalə' əgwchej yene'enə' to yey yišə na'
žjəxope' lo'o nisdə'onə' na' gate', cle
ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'.
⁷ Probchguazə le'e de'e zan de'e zjəde
yežlyo nga de'e chso'on par nich gonle
de'e mal. Bito naxo de que bitobi de de'e
so'on par nich əxopə le'e bachonlilažə'əle
nada'. Pero probchguazə beṇə' chon ca
əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸Na' de'e na'ana' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alen' chonən par niç əxople gonle de'e malən' güenclə žalə' əchog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog o beṇə' coj yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁹Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonən par niç əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlenṇə' na' cho'onlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' na' əbanle zejlicane, cle ca' cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹⁰Le'e gon xbab che beṇə' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇachən', par niç cui gonle len notə'əteze' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Chnia' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'ətezə nite'e lao Xa' Diozən' yoban' gan' zo'enə'. ¹¹Na' ca naca' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇach par niç zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nzi'ilažə'a lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilažə'e nada'.

¹²Na' chnia' le'e, šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, žəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj do lao ya'a gan' zjəža'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb? ¹³Na' əchnia' le'e, catə' yeželeleb, yebeichele de'en beželobən' clezə can' chebeile len bia ca' taplalj tğualj cui gwsa'acžeje. ¹⁴Ca'aczə naquən len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇachən'. Xacho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyałə' yezi'ixencho che beṇə' bišə'əcho beṇə' chso'onlilažə' Diozən'

¹⁵Šə to beṇə' bišə'əle beṇə' bachonlilažə' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šejle žje'elenlene' dižə' can' naquə de'en chone'enə' par niç yedinjene'en, na' šə chaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. ¹⁶Pero na' šə bito chaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güench əche'ele yeto o yechopə beṇə' bišə'əle par niç əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'enə'. ¹⁷Na' šə bitocžə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə de'en chone' lao yoguə'əle ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcze' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Pero legon cuent de que naque' txen beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' naque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən' can' chonle xbab che beṇə' gochixjw ca'.

¹⁸De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e əgwxia' le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən' par əṇale naquən güen so'on beṇə' ca' əsa'ac txen len le'e, leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'ətezə de'e əgwixiale əṇale cui naquən güen so'one', leczə can' əṇa Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁹Na' leczə ca' chnia' le'e, šə chople gwixiale bin' əṇable lao orasyonṇə', le'e nitə'əle yežlyo nga, Xacho Diozən' ben' zo yoban' goncze' de'en əṇablenə'. ²⁰Na' gan' nžag chopə šonle cho'ela'ole nada', zocza' txen len le'e.

²¹Nach Bedən' bgüigue'e gože' Jeso'osən': —Xana', šə beṇə' ljuežja' chone' de'e mal len nada' tapтели, žbał las cheyałə' yezi'ixena' che'? žəzelao do gaž las?

²²Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito nia' de que cheyałə' yezi'ixenle che' ze-

lao do gaž las. Pero de'en chnia' le'e, bito gonle cuent do bał las yezi'ixenle che beṇə' ljuežjen', con le'e yezi'ixenteza che' yogua' laste.

**Jempl che mosən' ben' cui
bezi'ixen che de'en chałə' ljuežje'**

²³ Na'a ža, yełə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmosə' ca' xmeche'enə'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'. ²⁴ Na' catə' gwzo-laogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmosə' ben' chałə' zan millon pes. ²⁵ Na' mosən' bito bi xmeche' gotə' par yonežjue'en rein'. De'e na'anə' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'inga'aque' ca' na' len doxen de'e zjədeine' par nič gaquə yosyo'onežjue' de'en chsa'ale'e che rein'. ²⁶ Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': "Xana', gw-dapəšga yełə' chxenlažə' len nada', na' yeyona' de'en chałə'a chio'onə'." ²⁷ Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en chałə'enə' na' bsane' le'. ²⁸ Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' chałə' che' to chop pes. Nach le'e bnizte' yene'enə' gože'ene': "Yeyono' de'en chałə'o chia'an na'atec na'a." ²⁹ Nach mos ljuežjen' bzo xibe' laogüe'enə', gože'ene': "Gw-dapəšga yełə' chxenlažə' chia' na' yeyona' doxen de'en chałə'a chio'onə'." ³⁰ Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuežje'enə', le'e gwyejte' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gatə' de'en yonežjue' che'enə'. ³¹ Na' mos ca' yełə' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən', lechguale' gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'eže'ene' yoguə'əloł can' goquə. ³² Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e yoblə, na' gože'ene': "Le' naco' to mos malchgua. Nada' bezi'ixena' che doxen de'en chałə'o chia'anə' la' gotə'əyoido' nada' yezi'ixena'

chio'. ³³ Žbixchen' cui beyašə'əlažə'o mos ljuežjo' ben' chałə'e chio'onə' can' beyašə'əlažə'a le'?" ³⁴ Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'əyixjue'ene' ližya gan' əžaglaogüe' xte catə'əch bade de'en chałə'e che rein'.

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che notə'ətezte cui chezi'ixenle che ljuežjle do yichj do lažə'əle bitə'əteze de'en chso'onene' le'e.

**Bito yela'acho be'en checho o no'ol
checho par solencho beṇə' yoblə**

19 Na' Jeso'osən' catə' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwłague'e yao Jordannə' par beyeje' gan' mbane Jodean'. ² Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

³ Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —ŽEde lsens par to beṇə' nšagna' yele'e xo'ole' šə bitə'əteze de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'enə'?

⁴ Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'olə. ⁵ Na' gwna Diozən': "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə'." ⁶ Bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yole'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

⁷ Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, žbixchexan' ben de'e Moizezən' mendad catə' to beṇə' yele'e no'olə che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'?

⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chelen' chedə' nacle beṇə' yichjla'azdao' žod. Pero catə' Diozən' bene' beṇə'

nech ca', bito nacho gwyazlaže'e yesyā'ala'aga'aque'. ⁹Echnia' le'e, notā'etezā beṇā' chela'a no'ol che'enā' par yequē'e no'olā yoblā, len nezene' de que no'ol che'enā' bito naque' to no'olā go'o xtoi, tozēcā ca malān' chon be'enā' len de'en chon beṇā' chgo'o xtoe'. Na' notā'etezā beṇā' yošagna'alene' to no'olā beṇā' belā'a ben' chei le', leczā tozēcā ca malān' gone' len de'en chon be'enā' chgo'o xtoe'.

¹⁰Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šā can' naquān che beṇā' byon' na' no'olān' naplān cuent cui no no gwšagna'.

¹¹Jeso'osān' gože' lega'aque': —Caguā yoguā' beṇā' chse'ejni'ine' de'e ngan' sino beṇā' ca' babzejni'i Diozān' lega'aque' bi zejen. ¹²Nitā' beṇā' cui nan yosā'āšagne'e chedā' gwsa'alje' zjānaque' beṇā' gūiž, na' leczā nitā' beṇā' cui yosā'āšagne'e laogūe de'en bazjānon beṇā' lega'aque' gūiž. Na' leczā ca' nitā' beṇā' cui chesā'āšagne'e par nič ăso'elažā'ăche' so'one' ca ăsa'anch beṇā' ca' ăso'e latjā nabia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anā' šā baben Diozān' par nič chejni'ilen.

Jeso'osān' bene' orasyon par bidao' ca'

¹³Na' ja'ac beṇā' ăjso'e bidao' lao Jeso'osān' par nič ăxoa ne'enā' yichjga'acbo'onā' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosā'dilē' beṇā' ca' zjānche' bidao'. ¹⁴Nach Jeso'osān' gože' disipl che' ca': —Le'e gūe' latjā la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui ăgwžonlē. Na' ăchnia' le'e beṇā' ca' chăsā'ăzexjw yichjga'aque' lao Diozān' ca bidao' ca' chăsā'ăzexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enā' chso'e latjā chnabia' Diozān' lega'aque'.

¹⁵Na' catā' beyož gwṁxa na' Jeso'osān' yichjga'acbo'onā', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyēje' ga yoblā.

Beṇā' güego' ben' goquā beṇā' gwni'a be'elene' Jeso'osān' dižā'

¹⁶Na' goquān' to beṇā' güego' bžine' gan' zo Jeso'osān', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇā' güen, gwna nada' bi de'e güennā' cheyalā' gona' par gatā' yelā' mban zejlicane' chia'.

¹⁷Jeso'osān' boži'e xtiže'enā', gože'ene': —ĴBixchen' nao' de que beṇā' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogūe beṇā' güen. Pero na' šā che'endo' gatā' yelā' mban zejlicane' chio'onā', cheyalā' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan'.

¹⁸Nach be'enā' gože' Jeso'osān': —ĴNoxan' de'e ca' nan ža?

Nach Jeso'osān' gože'ene': —Cui gogle beṇā', cui co'o xtole na' cui cuejy-ichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇā' yoblā, cui cuanlē, bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle. ¹⁹Le'e ăgwnežjo yelā' bala'an xaxna'ale, na' le-gaque che sa'aljuežjle can' chaquele che cuinlē.

²⁰Nach beṇā' güegon' gože' Jeso'osān': —Yoguā'ălōl de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidā'ătia'. ĴBixa de'en chaquāch falt gona' ža?

²¹Jeso'osān' gože'ene': —Šā de'e liczā che'endo' gaco' cayaṇā'an chene'e Diozān', jăyeyetā' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇā' yašā' nach da len nada'. Na' catā' yežino' yoban' gan' zo Diozān', so' mbalaz.

²²Pero na' beṇā' güegon' beyož benene' can' gož Jeso'osān' le', beza'achoe' trist chedā' la' to beṇā' gwni'achguan'.

²³Gwde na' gož Jeso'osān' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebāchgua naquān par to beṇā' gwni'a güe'e latjā nabia' Diozān' le'. ²⁴Na' leczā chnia' le'e, zdebāchlā naquān che to beṇā' gwni'anā'

güie' latjə nabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁵ Na' besyəəbanchgüei disipl che' ca' can' gwnenə', nach gosəəne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁶ Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitəətezə.

²⁷ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejiychjto' family cheto' ca' na' len yoguəəlo' de'en deito' par chzenagto' chio'. ĩBi de'e güen gaquə cheto' laogüie de'en bagwlejiychjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

²⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' catə' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a, na' yoguə' le'e chonjilažəəle nada' cue'ele cuita'anə' na' nabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle nabi'ale family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

²⁹ Na' notəətezle šə de'en chzenagle chia' bagwlejiychjle ližle, o bišəəle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gonē' le'e de'e zaquəəche clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' gwlejiychjle. Na' lecəə gon Diozən' par nič əbanle zejlicane. ³⁰ Na' beṇə' zan beṇə' zjənaquə blao na'a gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə blao na'a, gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

Jempl che beṇə' güen žin ca'

20 Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwnē': —Yełə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquəəleben ca de'e nga goquə. To beṇə' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e liže'en to zil tempran gwyje' gan' chac ya'anə', jtilje' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žanə'. ² Na' catə' beyož gosəəxenlažə' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque'

con ca chac mosən' tža žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinnə'.

³ Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'anə', na' ble'ine' nitəəch beṇə' cui bi bi žin de so'one'. ⁴ Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'anə' ležjen žin na' chixjwcza' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁵ Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'anə' do gobiž, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nitə beṇə' cui bi bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'. ⁶ Na' ca do cheda gueyə' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' beṇə' zeznite'e cui bi bi žin de so'one', nach goze'e lega'aque': “ĽBixchen' cui ja'acle güen žin?” ⁷ Nach gwse'ene': “Notono no gwna neto' güen žin.” Nach goze'e lega'aque': “Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'anə'. Na' chixjwcza' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁸ Na' catə' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': “Beyax beṇə' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solaoteco' chixjo' beṇə' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len beṇə' ca' bla'ac nechte.” Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendar. ⁹ Gwdixjue' zgua'atec beṇə' ca' gosəəzolaogüie' gwso'one' žin cheda gueyə' še'elə tgüejə denario to toga'aque'. ¹⁰ Na' catə' gwdixjue' beṇə' ca' gosəəzolao chso'on žinnə' temprante, gwsa'aque' beṇə' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüie de'en gosəəzolaogüie' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə can' gwdixjue' yoguəəlo'lega'aque'. ¹¹ Na' catə' beyož gosəəzi' laxjw beṇə' ca' gosəəzolao žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'. ¹² Na' de'e tant chesəəloque' toe' gože' xan žinnə': “Bedo žanə' bžaglaochguato' lao de'e zeyəən bento' žin chio'onə'. Na' tozəczə can' gwdixjo' neto' len beṇə' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwso'one' žinnə'.” ¹³ Pero na' xan žinnə' gože'

be'enə: "Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ¿Ecagua tratan' bencho de que to denario chixjua' to tole? ¹⁴Laxjon' bagwxi'o, guaquə yeyejo'. Bagwdixjua' beṇə' ca' con can' go'onda' la'anaəczə bla'aque' bzebe. ¹⁵¿Bixchen' chacxi'ido' nada' ni che de'en naca' beṇə' gi'en? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'." ¹⁶Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' bosə'əzenag jemplan': —Can' naquən, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero lecəzə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao. Diozən' chaxe' yoguə'əlol beṇə' par se'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' lega'acze' chque'e ca xi'ine'.

**De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən'
de que so'ot beṇə' le'**

¹⁷Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' zja'aque' par Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl che' ca' šižinnə' na' gože' lega'aque': ¹⁸—Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' bχoz əblao ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əchoglaogüe'en chia' de que so'ote' nada'. ¹⁹Na' lecəzə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwlaž checho par so'one' nada' borl, na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde'e nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

**Xna' Jacobən' na' Juannə'
gwnabe' yesə'əbe' xi'ine' ca'
cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'**

²⁰Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'enə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'enə' bzo

xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chṇabda' le' to goclen.

²¹Nach Jeso'osən' gože'ene': —¿Bi go-clennə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'enə' gože'ene': —Che'enda' gono' par nich xi'ina' quinga yesə'əbi'e šla'a güejə cuito'on catə' əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

²²Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chache'ile bi de'en chṇabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoito'.

²³Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e licəzə chi'i saquə'əle can' chi'i saca'anə', na' de'e licəzə gaquə chele can' gaquə chia'anə', pero bito naquən par əṇia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža nabi'a. Tozə Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' ca' yesə'əbe' cuita'anə'.

²⁴Nach disipl ca' yeši catə' gwse'enene' can' gosə'əna disipl ca' čopə besə'əze'e lega'aque'. ²⁵Nach Jeso'osən' goxe' yogue'e par nich gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezecho nitə' beṇə' gwnabia' na' beṇə' blao che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. ²⁶Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beṇə' blao, cheyalə' əg-wzəxjw yichjle gaquəlenle ljuežjle. ²⁷Na' šə no le'e chene'ele gacle xen entr ljuežjle, cheyalə' gon cuinle ca xmos beṇə' ca' yela'. ²⁸Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' caguə bida' par nich beṇəchən' sa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beṇəchən', na' par əg-wnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əlol beṇəchən' catə'an so'ote' nada'.

**Jeso'osən' bene' par nich
čopə beṇə' lchol besə'əle'ine'**

²⁹Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' len disipl che' ca' catə'an

besa'aque' syoda Jericon'. ³⁰ Na' chopə beṇə' lchəl' zjəchi' cho'a nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'. Catə' gosə'əneze' de que Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə' nach gosə'əne' zižjo, gwse'e Jeso'osən': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei neto'.

³¹ Nach beṇə' ca' chesyə'əde laoga'aque'enə' gosə'ədile' lega'aque' par nič nite'e žizə. Pero nachle gosə'əne' zižjochlə gosə'əne': —Xanto', len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei neto'.

³² Jeso'osən' gwleze' gan' nite'enə', nach goxe' lega'aque' par gosə'əbigue'e laogüe'enə'. Nach gože' lega'aque': —¿Bin' chene'ele gona' len le'e?

³³ Nach gwse'ene': —Xanto' benšga par nič yele'ito'.

³⁴ Jeso'osən' beyašə'əlaže'e lega'aque' na' gwdane' jlaoga'aque'enə', nach le'e besyə'əleiteine', na' jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

21 Na' lao zja'ac Jeso'osən' len disipl che' ca' Jerosalennə' besə'əžine' Betfage, gan' zo ya'a de'en nzi' Olibos galə'əzə Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje' chopə disipl che' ca', ² na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile to borra bia no'olə da'ab yag na' nche'ete to xi'inda'ob. Na' gwsežle xna'abən' na' əche'eleb nga len xi'inda'obən'. ³ Na' šə bi ye'e beṇə' le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjene' lega'aque'.” Na' le'e desyə'əsantecze'eb len le'e.

⁴ Goc ca' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Zequerian' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gwne':

⁵ Gož beṇə' ca' nitə' Jerosalennə':

“Le'e ggüiašc baza' Rei chelen'.

Žie' cožə' borra da'onə' ca to beṇə' cui naquə beṇə' blao.”

⁶ Na' ja'ac disipl ca' yež dao' de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca', na' gwso'one' can' ben Jeso'osən' mendad. ⁷ Na' besyə'əche'e borran' len xi'inəbən' lao Jeso'osən', na' besə'əxoə no xaga'aque' cožə'əga'aque'əbən', nach gwžia Jeso'osən' bia da'onə' par gwyje' Jerosalennə'. ⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'ela'ogüe'e Jeso'osən' boso'ošiljue' no xaga'aque'enə' par nič blej borran' len na' leczə gosə'əchogue' no xozə' yag de'e nitə' tcho'a nezən' na' bosə'ənite'en lao nezən'. ⁹ Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —¿Lechgualə beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'! Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bsələ' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'oche' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zo Diozən'.

¹⁰ Na' catə' bžin Jeso'osən' Jerosalennə' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' besyə'əbanene', na' gosə'əne': —¿Noxa benga bla' nga?

¹¹ Na' beṇə' ca' nžag Jeso'osən' catə'ən bežine' lao' syoda Jerosalennə' bosyo'oži'e xtižə'əga'aque'enə' gwse'e: —Benga Jeso'os beṇə' za' Nasaret gan' mbane Galilean' na' cho'e xtižə' Diozən'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

¹² Na' gwyje' Jeso'osən' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' bebeje' yoguə' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' chso'otə' ngolbexə. ¹³ Gwde beyož bene' ca' gože' lega'aque': —Nyojczən can' gwna Diozən' gwne': “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que liž'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

¹⁴ Na' beṇə' l̥choł ca' na' len beṇə' coj ca' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' žlac gwzoe' lo'o yo'odao'onə'. Nach beyone' lega'aque'. ¹⁵ Pero na' b̥xoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' lechgualē besə'əže'e catə' besə'əle'ine' mīlagr ca' de'en ben Jeso'osən'. Na' leczə besə'əže'e catə' gwse'enene' can' gwso'elao' bi'i xcuidə' ca' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', de'en gos'ənanəbō: "iLechgualē beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'!" ¹⁶ Nach gwse'e Jeso'osən': — ħEzendo' bin' gosə'əna bi'i xcuidə' ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque': — Zenda'. ħEcabi za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en gož de'e Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par nič bi'i xcuidə' na' bi'i cho'a nižə' ca' chso'ela'obo' le' can' chazlažo'o?

¹⁷ Nach bechoje' gan' nitə' beṇə' ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na' jəyega'ane' Betania len disipl che' ca'.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹⁸ Na' zil beteyo besa'aque' Beta-nian' jəsyə'aque' Jerosalenṇə' de'e yoblə. Na' lao zesyə'əngüie'e nezən' gwdon Jeso'osən'. ¹⁹ Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeye' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia. Nach gože'en: — Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten. ²⁰ Catə' besə'əle'i disipl che' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': — ħBixchen' le'e bgüižte yaguən'?

²¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': — De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' na' bito chac čop lažə'əle, gwaquə gonle can' babena' par nič bgüiž yaguən'. Na' leczə ca' gwaquə gonle par nič ya'a nga žjəyazon lo'o nisdə'onə'. ²² Na' šə chonli-

lažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho, bitə'ətezə de'en əṇabechone' lao orasy-onṇə', goncze'en chio'o.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²³ Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaonə' de'e yoblə par jəsəd jəlo'ine' beṇə' ca'. Na' balə beṇə' fariseo ca' na' yebałə beṇə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': — ħNac goquən' gwxio' yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — Leczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ²⁵ Lenašc nada': ħnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ħEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

Nach boso'oxi'e gosə'əne': — Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: "ħBixčhexan' bito gwyeyle'ele che'?" ²⁶ Na' šə ye'echone' de que to gwłazzen' bide', cuili biczən' so'one beṇə' quingan' chio'o, čhedə' chse'ejle'e de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtižə'enə'.

²⁷ Nach gwse'e Jeso'osən': — Bitō nezetō non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': — Leczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che čopə xi'in beṇə'

²⁸ Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beṇə' gwnitə' čopə xi'ine'. Na' gože' tobo: "Xi'ina' neža che'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas čia' ca'." ²⁹ Nach xi'ine'enə' gožbo' le: "Bitō ša'a." Pero gwdelə beyombo' xbab, nach gwyejbo'. ³⁰ Nach gozeje' gan' zo xi'ine'en yeto, na' ježe'ebo' can' gože' bi'i bišə'əbo'onə'. Na' le'e gožte bi'in

le': "Guaquæcə, na' ša'a." Pero bito gwyejbo'. ³¹Le'e našc nada': ħnobo' bi'i ca' ħopə boso'ozenagbo' ħe xaga'acbo'onə'?

Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leiczelen'. Na' de'e li chnia' le'e beṇə' gočixjw ca' na' no'olə zargat ca' yobəch yoso'ozenague' ħe Diozən' cle ca' le'e na' yobəch əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'. ³²Ca naquə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bide' laolen' na' gwdixjue'ine' le'e naquən' cheyalə' gonle par nič yebei Diozən' le'e. Pero bito gwyejle'ele ħe'. Letga beṇə' gočixjw ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'e ħe'. Na' catə' gocbe'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'e ħe', bito bedinjele xtolə'əle ca' par šejle'ele ħe' de'e Juannə'.

Jempl ħe mos mal ca'

³³Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo ħen' goze' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par boso'ogüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə. ³⁴Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to ħopə xmoſe' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas ħe'enə' par žjəsyə'əxi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e. ³⁵Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas ħe'enə' bito bosə'əgiialaogüe' mos ħe' ca'. Gosə'əyine' toe', na' yetoe' boso'ošizē'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'. ³⁶Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca beṇə' ca' bsele'e nech, pero leczə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' leczə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷Nach xan yag obasən' bsele'e cuincə xi'ine'enə', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'.

³⁸Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə', nach gosə'əne' entr lega'acze': "Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'anlen bienṇə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo ħe' xē'enə'."

³⁹Nach boso'onize'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —ĤNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca' bocua'anlene' güert ħe'enə' catə' yežin cuine'?

⁴¹Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yelə' beṇə' mal ħega'aque'enə', na' yegüe'e güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüe'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlaw cwseš ħe'enə' catə' əžin ža par yesyə'ətobe'en.

⁴²Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' Ĥacabinə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca',

lenṇə' banaquən yej squin.

Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son

na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

⁴³De'e na'anə' chnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e nasyon ħelenə' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag ħe' par nabi'e lega'aque'. ⁴⁴Na' ca naquə yejən' ža, yoguə' no cui šejle' ħia' gwx-aquə'əlebene' ca beṇə' əxopə lao yejən' na' cue'əžə'je'. Na' yoguə' no cuinə' šejle' ħia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšə'əžən le'.

⁴⁵Na' bəxoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', catə' gwse'enene' jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'acbe'ine' de que be'e jempl ca' por ni ħe' de'en cui ħse'ejle'e ħe'. ⁴⁶Nach gwse'enene' yesə'əzene'ene' pero bitobi gwso'onene' le'. Besə'əzebe'

šə bi so'one beṇə' ca' nžague'enə' lega'aque', chedə' yogue'e gwse'ejlə'e de que Diozən' bsele'e Jeso'osən' par cho'e xtiže'enə'.

Jempl che to yelə' gošagna'

22 Na' de'e yoblə bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplan', gozne'. ²—Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca' de'e nga goquən'. Zo to rei, beṇə' ben gast catə' bšagna' xi'ine'enə'. ³Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' catə' bžin or par solao lñin', rein' bsele'e xmosə' ca' par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no gwse'ene əžja'ac lao yelə' gošagna' che xi'ine'enə'. ⁴Nach gože' yexonj xmosə' ca': "Le'e žjež beṇə' ca' zjənaquə combidən' de que babsi'ini'a de'en gaochonə'. Babeta' xco'ona' ca' na' xme'edaogua'a ca' bia ca' chsa'anə', na' yoguə' de'e ca' yelə' babsi'ini'a par gaocho. Na' ye'ega'aclene' sa'aque' gaocho de'en babsi'ini'anə'." Nach ja'ac mos ca' jse'eže' lega'aque' ca'. ⁵Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeye' jəgüie' yežlyo che'enə', na' yetoe' gwyeye' jene' negosy. ⁶Na' yebale' bosə'əniže' mos ca' bsele' rein' na' gosə'əzi'ichiže'e lega'aque' na' gwso'ote' bale'. ⁷Na' lechgualə bža'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete' lega'aque' na' bosə'əzeyə' syoda chega'aque'enə'. ⁸Nach rein' gože' xmosə' ca': "Babsi'ini'a de'en gaocho lao lñin', pero ca' naquə beṇə' ca' bena' combidən' nachbia' bito zjəzaque'e par la'aque' liža' nga əsa'ogüe'. ⁹Le'e žja'ac yež ca' yelə' na' le'e žjəta yoguə' lquey ca' na' gonle combid yoguə' beṇə' chaš par da'aque' sa'ogüe'." ¹⁰Na' mos ca' ja'aque' yoguə' nez ca' na' jəsə'ətobe' con yoguə' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naquə beṇə' güen na' no beṇə' naquə beṇə' mal, par nich beža' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

¹¹Pero na' catə' gwyo'o rein' jəgüie' beṇə' ca' bazjənžaguən', na' entr lega'aque' ble'ine' to beṇə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lñinə'. ¹²Nach gož rein' le': "Migw chia' žnac goquən' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyalə' chazo'." Na' be'enə' bito bželene' bi ye'e rein'. ¹³Nach rein' bene' mendad yoso'ochej xmosə' ca' ni'ana' be'enə' na' yesyə'əbeje'ene' fuerlə, gan' lechgualə naquə žčhol, gan' cuežyaše'e na' gan' gaoyejə leye' zejlicane. ¹⁴Can' naquən, Diozən' chaxe' yoguə' beṇə' par əse'ejlə'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' chque'e lega'aque' ca' xi'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə naquən güen yesə'yixjue' impuest che gobiern

¹⁵Nach beṇə' fariseo ca' besə'əžague' par bosə'əxi'e naclə so'one' par nich yesə'əcujə' Jeso'osən' dižə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che'. ¹⁶Na' beṇə' fariseo ca' boso'osele'e balə beṇə' zjənaquə cuent len lega'aque' lao Jeso'osən' na' leczə boso'osele'e balə beṇə' chso'on txen len Erodən' par jse'eže'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li. Nezeto' de'en chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' nezeto' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə', la' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. ¹⁷De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman', o šə bito cheyalə' chixjwto'on?

¹⁸Jeso'osən' gocbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'enə' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —¿Nacle beṇə' goxoayag! ¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwčhinle contr nada'? ¹⁹Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle che impuestən'.

Nach boso'olo'ine' le' to denario.
²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿No
 diboj cheinā' da' laogiennā', na' no lein'
 nyoj laogiennā'?

²¹ Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e
 əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža,
 na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalā'
 əgwnežjwlene'.

²² Nach beṇā' ca' catā' gwse'enene'
 xtižā' Jeso'osən' besyā'əbanene'. Na'
 besa'aque' gan' zoe'enā'.

Catā' yesyā'əban beṇā' guat ca'

²³ Na' le'e ža na'atezəczā besə'əzžin
 baḷā beṇā' sadoseo beṇā' ca' cui chse'ejle'
 de que yesyā'əban beṇā' guat ca', na'
 de'e na'anā' jse'eže'ene': ²⁴ —Maestr,
 de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beṇā'
 byo beṇā' nšagna' gate' na' yega'an
 no'olā che'enā' sin cui no xi'ine' gwzo,
 beṇā' bišā' be'enā' bagotən' cheyalā'
 yequē'e no'olənā' par ničh nitā' xi'in
 dia che de'e beṇā' biše'enā'. ²⁵ Bach
 bemb'ato' gažā bišā'əga'aque'. Na'
 beṇā' nechən' bšagne'e, na' gote',
 na' notono xi'ine' gwzo. Na' biše'e
 əgwchopən' beque'e no'olən'. ²⁶ Na'
 leczā got beṇā' əgwchopən' na'
 notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezā
 ca' goquā len beṇā' biše'e əgwyone,
 nach beṇā' bišā'əga'aque' ca' yelā',
 xte besyā'əyatega'aque' besyā'əque'e
 no'olən' na' besyā'əyatega'aque' gwsa'at,
 na' notoczā no xi'inga'aque' gwnitā'.
²⁷ Na' gwde gwsa'at beṇā' ca' leczā
 got no'olən'. ²⁸ Na' catā' yesyā'əban
 beṇā' guat ca', žnoe' entr beṇā' gažā ca'
 gaquā be'en che no'olən'? la' yogue'en
 bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque':
 —Bito chonle xbab šao' de'en nale ca',
 la' bito nezele can' na Xtižā' Diozən'
 de'en nyojən na' nic nezele naquən'
 naquā yelā' guac che Diozən'. ³⁰ Catā'en
 yesyā'əban beṇā' guat ca', bito gacbia'

šə zoso'ošagne'e o šə cui, na' cana'
 caguā no yosyo'ošagna'ach. Lebzen'
 əsa'aque' len angl che Diozən' beṇā' ca'
 nitā' yoban'. ³¹ Na' ca' naquən' chaquele
 bito yesyā'əban beṇā' guat ca', žəbito
 za'alāžā'əle can' nyoj Xtižā' Diozən', nan:
³² “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole
 Abraannā', na' Dioz che de'e xaxta'ole
 Isaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole
 Jacobən'.” Na' nezecho beṇā' ca' nite'e
 len Diozən' chedā' Diozən' bito naque'
 Dioz che beṇā' guat, sino naque' Dioz
 che beṇā' ca' zjəmban.

³³ Na' beṇā' zan ca' zjənžaguən'
 besyā'əbanene' catā' gwse'enene' dižā'en
 de'en bsd blo'ine' lega'aque'.

De'en naquā de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

³⁴ Na' catā' gwse'ene beṇā' fariseo ca'
 de que Jeso'osən' bzožie' beṇā' sadoseo
 ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osən'. ³⁵ Na'
 to ben' chsed chlo'i lein' leczā gone'ene'
 cueje' Jeso'osən' dižā' de'e gwčhine' contr
 le'. Na' gože'ene': ³⁶ —Maestr, lao lei che
 Diozən' žnon' de'en none' mendad gon-
 cho naquən' de'e blaoch?

³⁷⁻³⁸ Jeso'osən' gože'ene': —De'en
 naquā de'e žialaoch na' de'e blaoch
 lao de'e ca' none' mendad goncho
 nan: “Cheyalā' gaquecho che Xancho
 Diozən' do yichj do lažā'əcho do fuers
 balor checho.” ³⁹ Na' de'e əgwchopen'
 lebze nan len de'e nechen': “Cheyalā'
 gaquecho che sa'aljuežjcho catg
 chaquecho che cuincho.” ⁴⁰ Chopā
 de'e ca' non Diozən' mendad goncho
 zjənoxā'en doxen de'en bzoj de'e
 Moisezən' na' de'en boso'ozoj beṇā' ca'
 gwso'e xtižā' Diozən' cana'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Na' lao ne'e zjənžag beṇā' fariseo ca'
 lao Jeso'osən', ⁴² gože' lega'aque': —¿Bin'
 chontgualē xbab che Cristən' ben' əselā'

Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'?
¿No xi'in dia chei gaque'?

Na' gwse'ene': —Gaque' xi'in dia che
de'e Rei Dabin'.

^{43–44} Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che
Diozən' le'. Gwne' de que Cristən' naque'
Xane'. Quinga bzoje':

Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,
Na' gona' par niçh nitə' de'e ca' chso'on
contr le' na' benə' contr chio' ca'
xni'onə'.”

⁴⁵ Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que
Cristən' naque' Xane', ¿əcabi zejen de
que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia
che' na'anə' ža?

⁴⁶ Na' notoch no goquə yosyo'oži'i
xtiže'enə'. Na' dezd ža na' bitoch
besyə'əyaxjene' bi yesə'əṇabene'
Jeso'osən'.

**Xtolə' benə' fariseo ca' na' benə' ca'
choso'osed choso'olo'i lein'**

23 Nach Jeso'osən' gwzolaο be'e
dižə' len disipl che' ca' na' len
benə' zan ca' nitə' gan' zo'enə', gwne':
²—Benə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'
na' benə' fariseo ca' bazjənlane' xlatjə
de'e Moisezən' par choso'ozejni'ine'
benə' lei che Diozən'. ³Na' de'e
na'anə' le'e gwzenag chega'aque' catə'
choso'ozene' le'e can' na lein', na' le'e
gon can' nannə', pero bito gonle can'
chso'on lega'aque', chedə' lega'aque'
bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyalə'
gonle. ⁴Legə'aque' chəsə'əzanche' can'
na lein', na' chso'one'en ca to yoa'
de'e cuiczə no do'i na' chse'enene'
soa' benə' yoblə len, na' bito chse'ene'
lega'aque' əso'en. ⁵Ca naquə benə' ca'
yoguə' de'en chso'one'enə', chso'one'en
parzə niçh yesə'əle'i benə' can'
chso'one'enə', na' so'elaogüe'e lega'aque'.
Nchej na'aga'aque'enə' na' nchej lao
xgaga'aque'enə' caj dao' gan' ža' part

güeja Xtižə' Diozən' na' chso'one'
caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' leczə
chso'one' lox xadon chega'aque'enə'
de'e tonə. ⁶Chesyə'əbeine' chesə'əbi'e
gan' chəsə'əbe' benə' blao ca' catə'
chja'aque' gan' chac no lni, na' catə'
chja'aque' yo'odao' chega'aque'.
⁷Chesyə'əbeine' catə' benə' ca'
chəsə'əguape' lega'aque' diox na' catə'
chesə'ənope'e na'aga'aque'en do lao
lquey, na' chse'enene' yoso'osi' benə'
lega'aque' maestr.

⁸Pero əchnia' le'e, bito gonle byen ye'e
benə' le'e “maestr” laogüe de'en chsed
chlo'ile xtiža'anə', chedə' nadə'əzan'
gwlej Diozən' par naca' maestr chele,
nadan' bsele'e par gaquəlena' benə'achən'.
Na' yoguə' le'e chonlilažə'əle nada'
chaque bišə'əljuežjle tole yetole. ⁹Na'
leczə bito nale che notə'ətezə benə' de
que naque' “Padrecito”. Tozə Dioz ben'
zo yoba naque' Xacho. ¹⁰Na' bito gonle
byen ye'e benə' le'e “Xana”, chedə'
leczə tozə nada' Cristən' gwlej Diozən'
par naca' Xanle. ¹¹Šə no le'e nacle
benə' blaοch, cheyalə' əgwzəxjw yichjle
gaquəlenle ljuežjle. ¹²Notə'ətezle
cho'elao' cuinle Diozən' gone' par niçh
gacbe'ile de que bitobi zaquə'əle. Na'
notə'ətezle chonle xbab de que bitotec
bi zaquə'əle, Diozən' gone' le'e yelə'
bala'an.

¹³Probchguazə le'e chsed chlo'ile
lein', na' probchguazə le'e benə' fariseo.
Chxoayagle benə' par niçh cui so'e latjə
nabia' Diozən' lega'aque' na' leczə le'e
bito cho'ele latjə nabia' Diozən' le'e.

¹⁴Na' probchguazə le'e chsed chlo'ile
lein', na' probchguazə le'e benə' fariseo.
Chxoayagle no no'olə gozebə par niçh
no'ol ca' chso'one' le'e ližga'aque' na' len
bichlə de'en de chega'aque'. Nach catə'
chonle orasyon cho'echgualə dižə' par
niçh əxoayagle benə' əsa'aquene' nacle
benə' güen. Goscha'och Diozən' castigw

chelen' clezə ca che benə' ca' cuitec zjənezenē' can' na lein'.

¹⁵ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e benə' fariseo. Nacle benə' goxoayag. Chja'actezə chja'acle chjətiljle benə' zitə' benə' yesə'ənao de'en chsed chlo'ile. Na' catə' chželga'aquelene' chzejni'iga'aquelene' par niçh əsa'aque' lechguale benə' maləch clezə ca le'e.

¹⁶ Probchguazə le'e! Nacle ca benə' lchəl benə' chsa'aquene' guaqua yesə'əgüē'e nez benə' yoblə. Nale de que notə'ətezə benə' chzoe' joramentən' por yo'odao' əblaonə', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero šə chzoe' joramentən' por oro de'en de lo'o yo'oda'onə', nachən' zejen de que cheyalə' gone' can' chone' lyebe. ¹⁷ Le'e nacle ca benə' lchəl na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquə'n. Yo'oda'onə' gan' yo'o oron' lennə' zaquə'əchən, la' de'en yo'o oron' lo'inə' de'e na'anə' oron' naquən che Diozən'. ¹⁸ Na' leczə nale de que šə to benə' chzoe' joramentən' por mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə'n par chso'elaogüē'e Diozən', bitobi zeje jorament che'enə'. Pero na' šə chzoe' joramentən' por de'en xoa lao mes de yejən', cheyalə' gone' can' chone' lyebe. ¹⁹ Le'e nacle ca benə' lchəl na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeye' par chso'elaogüē'e Diozən' bitotec bi zaquə'n. Mes gan' chxoa de'en chosə'ənežjue' Diozən' lennə' zaquə'əchən, la' de'en choso'oxoe' de'e ca' laogüēn, de'e na'anə' chsa'aquən che Dioz. ²⁰ Šə benə' chzoe' joramentən' por mes de yejən' lenczə por de'en xoa laogüēnnə' chzoe'en. ²¹ Na' šə benə' chzoe' joramentən' por yo'oda'onə', lenczə por Dioz nan' chzoe' joramentən' chedə' yo'oda'onə' naquə che Diozən' na' nan' zoe'. ²² Na' šə benə' chzoe' joramentən' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, chedə' la' nan' chi' Diozən' chnabi'e.

²³ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazə le'e benə' fariseo. ¡Nacle benə' goxoayag! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüēj chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, chedə' bito chzenagle che de'e ca' zjənaquə de'e žialaoch de'en na lein'. Bito chonle de'en naquə güēn lao Diozən'. Bito cheyašə'əlažə'əle sa'aljuežj benəchle. Bitu chonle complir can' nale. De'e quinga zjənaquə de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalə' cuejyichjle cui əgwnežjwle de'e ca' chnežjoczlene'. ²⁴ Nacle ca benə' lchəl benə' chsa'aquene' guaqua yesə'əgüē'e nez benə' yoblə. Gwxaquə'əlebele ca to benə' chebej bizə beb dao' nchixə yelə' guao che'enə', pero bito chacbe'ine' šə nchixə'əchlən to de'e xen de'e zaquə' yebeje'.

²⁵ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e benə' fariseo. ¡Nacle benə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin benə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par niçh chsa'aque benə' de que nacle benə' güēn pero lechguale chzelažə'əle bi de'e de che benə' na' chebeichgüēile chca'alēn. ²⁶ Le'e benə' fariseo, nchəl yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par niçh de'e liczə gacle benə' güēn can' chene'ele so'on benə' xbab nacle.

²⁷ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bzoj de'e Moisezən', na' probchguazə le'e benə' fariseo. ¡Nacle benə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochechgua laogüēnə' pero lo'ilei ža' žit benə' guat na' chi'ichgua de'e zban. ²⁸ Chene'ele so'on benə' xbab chele de que nacle benə' güēn, pero len yichjla'ažda'olen' nacle benə' goxoayag na' benə' malchgua.

²⁹ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' ¡probchguazə le'e benə' fariseo! Nacle benə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet benə' ca'

gwso'e xtižā' Diozān' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziquā'əchlā beṇā' gwso'on de'e güen. ³⁰Na' nale: "Žalā' chio'o bazochō ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beṇā' ca' gwso'e xtižā' Diozān' cana'." ³¹Pero na' yoguā'əlōlte de'en chonle chlo'in de que tozəczā can' nacle len de'e xaxta'ole ca' beṇā' ca' gwso'ot de'e profet ca'. ³²Šā de'e tant chebeile chonle de'e malān', le'e gwza'alao le-gon biquā'əchlā de'e mal de'en bito golā' so'on de'e xaxta'ole ca'.

³³Le'e nacle beṇā' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquā yexonjele castigon' de'en gon Diozān' le'e ca de'en əsel'e le'e lao yi' gabilān'? ³⁴Na' de'en gona' nada' əsel'a'a beṇā' so'e xtižā'anā' na' no beṇā' sin' laolenā', na' nochlā beṇā' yoso'osedene' le'e xtižā'anā'. Na' balē' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e yag coroz, na' yebalē' činle do lo'o yo'odao' chele ca', na' yebalē' yolagzejā yolagzidəga'aclene' gatə'ətežā yež žja'aque'. ³⁵Na' de'en gonle ca' gaple dolā' che yelā' got che yoguā' beṇā' ca' gwso'on de'e güen, beṇā' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca', gwzolaozān len de'e Abelān' xi'in beṇā' nech ca' ben' naquā beṇā' güen lao Diozān' na' beyožān len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'anā' ben' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonā' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixā' par chso'elaogü'e Diozān'. ³⁶Na' de'e li le'e mbanle na'a si'ile castigw che yelā' got che yoguā' beṇā' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca'.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolā' beṇā' Jerosalen ca'

³⁷Prob le'e beṇā' Jerosalen! Chotle beṇā' ca' chso'e xtižā' Diozān' na' beṇā' ca' chselā' Diozān' par chso'elene' le'e xtiže'enā' chšizə'əga'aclene' yej. Zan las

bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'ināb, pero bito be'ele latjā. ³⁸Na' na'a cuejyichj Diozān' le'e. Bitoch gone' cas chele. ³⁹Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: "Cho'ela'oto' ben' za' nga, babselā' Xancho Diozān' le'."

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinje' yo'odao' əblaonā'

24 Na' catā' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonā' par šeje' ga yoblā gosə'əbiguā' disipl che' ca' gan' zo'enā' na' lao chəsə'əgüi'e yo'odao' əblaonā' gwso'e dižā' catec xochē naquān na' leczā ca' yo'o ca' zjənyechjān. ²Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquā yoguā' de'e quinga. Na' de'e li chnia' le'e ca' naquā de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇā' doxenān, na' notoch no le'i lega'aquān.

De'en gaquā catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'anā' toze'. Na' gosə'əbiguā' disipl che' ca' laogüe'enā' na' gwse'ene': —Xanto', ¿do batə'əquān' gaquā de'e nga nao' nga? Na' žnac gaquān' gacbe'ito' de que bazon baozə yido' de'e yoblā par šo'o fin che yežlyon'?

⁴Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par nič notono əxoayag le'e. ⁵Gwžin ža catā' zan beṇā' goxoayag ša' lao yežlyo nga beṇā' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga. Na' yesə'əne': "Nada'an Cristān' ben' gwlej Diozān' par gaquālena' le'e." Na' beṇā' zan yesə'əxoayague'. ⁶Na' yene'ele dižā' de que chac gwdilā, o de que guaquā gwdilā, pero na' bito žeble, čedā' zgua'atec cheyalā' gaquā ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin che yežlyon'. ⁷Na' yesyā'ədilā yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczā

zan yež de'e zjæchi' doxenlə yežlyon' gaquə bgua bgüin na' cue'e yižgüe', na' leczə xo'ochgua. ⁸Na' te gaquə ca' ne'e yesə'əžaglaoch beṇə' ža' yežlyon'.

⁹Nach beṇə' ca' ža' doxen yežlyo nga yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. Na' so'one' le'e lao na' beṇə' contr ca', na' yesə'əsaquə'əzi'e le'e, nach so'ote' le'e. ¹⁰Cana' ža, beṇə' zan beṇə' bachso'onlilažə' nada' yesə'əbejyichje' cuich so'onlilažə'e nada'. Na' lega'acteze' yesə'əgue'ine' ljuējiga'aque' beṇə' ne'e chso'onlilažə' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' contr ca'. ¹¹Na' beṇə' zan so'onlilažə'e yesə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e na' yesə'əxoayague' beṇə' zan. ¹²Na' laogüe de'en šanch beṇə' ca' so'on de'e malən', beṇə' zan juisy beṇə' bachso'onlilažə' nada' cuich əsa'aque' che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' nada'. ¹³Pero na' notə'ətezle šə co'o gwchejlažə'əle len de'en chi' saquə'əle par gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia' xte catə'əch əžin ža gatle, gožjəye-zole len Diozən'. ¹⁴Na' žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que nabia' Diozən' con notə'əteze beṇə' əso'e latjə. Na' catə' bazjəneze beṇə' ža' yoguə' nasyonṇə' len, cana'achən' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

¹⁵⁻¹⁶Bablabl can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'e chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, canan' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in. ¹⁷Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' ližə'enə', bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' ližə'enə', con cuejyichje'en. ¹⁸Na' leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadoṇ che'enə' ližə'. ¹⁹Na'

ca tyempən' lechgualə zdebə gaquən len no'olə ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chesə'əguažə' bdao'. ²⁰Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag o lao ža dezcanz. ²¹Catə' gaquə de'e ca' lechgualə chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca'. Na' dezd catə'ən gwxe yežlyon' xte ža neža bito əṇacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca', na' bito əžinlaze'e gaquə ca' len beṇə'chən' de'e yoblə. ²²Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' šša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'ən yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', de'e na'anə' cui güie'e latjə yesə'əžaglaogüe' šša.

²³De'e na'anə' šə no əye'e le'e: "Bgüi-ašc nga zo Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə əye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'ele che'. ²⁴Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' žalə' gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²⁵Banezele can' gaquə la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. ²⁶De'e na'anə' šə əse'e le'e: "Zo Cristən' latjə dašən'", bito gwzenagle chega'aque' par əžja'acle. Na' šə əse'e le'e de que zo Cristən' lo'o yo'onə', bito šejle'ele chega'aque'. ²⁷Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentžə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' yida' to de repentžə na' yoguə'əlo' beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁸Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'."

Can' gaquə catə' yida Jesocristən' de'e yoblə

²⁹ Na' cate yeyoʒ chi' saquə' beṇachən' lao ʒa ca', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in, na' leczə ca' bio'onə'. Na' beljw ca' zjəʒia le'e yoban' yesə'əxopən chedə' Diozən' əgws'i'ınse' yoguə' de'e ca'. ³⁰ Na' cana'ach beṇə' ʒa' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇach. Yida' nsa'a yelə' guac xen chia'anə' na' yelə' chey che'eni' chia'anə'. Na' beṇə' ʒa' yoguə' nasyon che yežlyon' yesə'əbežyaše'e, beṇə' cui gwso'onlilažə' nada'. ³¹ Na' catə'an yida' to trompetən' cuežən zižjo, na' əsela'a angl chia' ca' doxenlə yežlyonə' par yesyə'ətobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasəłase'.

³² Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catə' bach chzolao chebia xlague'e, chache'ile de que bach zon yela' yejon'. ³³ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ʒa šo'o fin che yežlyon'. ³⁴ De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle lao tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əloł de'e ca'. ³⁵ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesə'əde chei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

³⁶ Pero ca naquə bi ʒa bi orən' šo'o fin che yežlyon', notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³⁷ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇach, na' can' goquə ca tyemp che de'e Noenə', leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə. ³⁸ Beṇə' ca' gwnitə' ca tyemp che de'e Noen' gwža'azechə' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' boso'ošagne'e na' bosə'əšague' na' no xi'ingə'aque'. Ne'e chso'onte' ca'

catə'an bžin ʒa gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family che' ca'. ³⁹ Bitə gwsa'acbe'ine' bin' gaquə xte catə'əchən' goc yejw sio' juisyən' na' bia' nisən' yoguə'əlołga'aque'. Ca'atezəczən' bitə sa'acbe'i beṇə' bin' gaquə xte catə'əchən' yida' de'e yoblə. ⁴⁰ Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, chopə beṇə' nite'e do yoba, to'e yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'. ⁴¹ Na' chopə no'olə nite'e chso'ote', to'e yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'ane'.

⁴² De'e na'anə' le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə, chedə' bitə nezele bi ʒa bi orən' yida' de'e yoblə, nada' naca' Xanle. ⁴³ Le'e gon xbab che de'e nga, ʒalə' neze xan yo'onə' do bi or lao yelən' əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwnaze' par nič bitə gü'e latjə šo'o be'enə' liže'enə' par cuane' šinłaze'enə'. ⁴⁴ De'e na'anə' ʒa, le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə chedə' catə'an cui chonle xbab yida' ca nan' yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇach.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴⁵ Notə'ətezle šə zotezə zole probnid dote tyemp, gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə' naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Na' gwxaquə'əlebele ca to mos ben' gwlo'o xane'enə' lao ne'e liže'enə' catə'an gwze'enə' par nič chnežjue' de'e chsa'o yoguə' mos che' ca' yela' catə' chžin or chsa'ogüe'. ⁴⁶ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' can' non xanen' men-dad, mbalaz socze' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁷ De'e li chnia' le'e, xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əloł de'en deine'. ⁴⁸ Pero šə mosən' naque' beṇə' mal na' gone' xbab əne': "Bagwžei xanan'". ⁴⁹ Nach šə solaocle' chine' mos ca' yela' na' ye'ej gaoxatteze' len no beṇə' gü'e zo, ⁵⁰ nach xane'enə'

yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'. ⁵¹Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' chinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə che' can' chac che notə'tezeə beṇə' goxoayag, chjəya'aque' gabilən' gan' chesə'əbežyašə' beṇə' na' chsa'oyejə leyga'aque'enə'.

**Jempl che ši no'ol güego'
ja'aque' to yelə' gošagna'**

25 Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi' beṇə' gošagna'anə' xo'ole'enə'. Na' nitə' ši no'ol güego' zjənaque' migw che beṇə' ca' chesə'əšagna'anə'. Na' zjənxobe' lintern chega'aque'en ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesyə'əchoj beṇə' ca' liž no'olən' par nič əžja'aque' liž beṇə' byon' txen. ²Na' gueyə' no'ol ca' gwnite'e probnid, na' no'ol ca' yegueyə' bito gosə'ənite'e probnid. ³Catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', zjənxobe' lintern chega'aque'enə' pero bito gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yoso'əchine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern chega'aque'enə'. ⁴Na' no'ol ca' gueyə' catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', gosə'əxobe' lintern chega'aque'enə' na' gosə'əbecyichje' gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yosə'əchine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern chega'aque'enə'. ⁵Na' gosə'əžei beṇə' gošagna' ca', na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əbežə lega'aque' gosə'ətase' lao chesə'əbeze'enə'. ⁶Na' do chel, to beṇə' gwnə' zižjo, gože' lega'aque': “Bachesyə'əchoj beṇə' gošagna' ca'. Le'e šo'o žjəšagga'acchone'.” ⁷Na' catə' gože' lega'aque' ca', yoguə' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'əque'e bao' de'en zo lao meš che lintern chega'aque'enə'. ⁸Na' no'ol ca' cui gosə'ənite' probnid gwse'e no'ol ca' yegueyə': “ĸEbito gon

latə' petroly chelen' neto'? la' bachebiž cheto'onə'.” ⁹Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': “Bito gaquə gonlatə'əto chele la' de'en de cheto' bito gaquen par yoguə'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' chelen' gan' chso'ote'ennə'.” ¹⁰Nach no'ol ca' cui gosə'ənite' probnidən' ja'aque' jəsə'əxi'e petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besyə'əžin beṇə' ca' choso'əšagna' liž beṇə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'ənite' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beṇə' ca' chosə'əšagna'anə'. Nach mos ca' boso'oseyjuə' puertən'. ¹¹Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əne' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': “Señor, bsaljwšga puertən' par nič šo'oto'.” ¹²Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': “De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e.”

¹³Nach goze' Jeso'osən' disipl che' ca': —Ca'aczən' cheyalə' sole probnid batə'əquən' yida', chedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

**Jempl che ben' bocua'anlene'
xmose' ca' mechan'**

¹⁴Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beṇə' gwyeye' nasyon zitə'. Na' ze'e se'e goxe' mos che' ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'enə' par gwso'onene'en negosy.

¹⁵Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' chopə mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tmlil. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyož bene' ca' gwze'e. ¹⁶Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' negosy len mečan' na' bene' gan yegueya' mil pes. ¹⁷Le'egatežə ca' ben ben' bocua'anlene' chopə mil. Le'e gwzolaote chone' negosyən' len mečan' na' bene' gan

yechopa mil. ¹⁸Na' ben' bnežjue' tmlil gwyeye', jəcuəše'e xmech xane'enə' to lo'o yech de'e əgwəche'ene' lo'o yon'.

¹⁹Goc sša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xmoše' ca' laogüe'enə' par bosyo'odie' cuent. ²⁰Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beŋə' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil." ²¹Na' xane'enə' gože'ene': "Babenə' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par niç so' mbalaz len nada'."

²²Nach catə' bžin ben' bocua'anlene' chopə milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e chopə mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən gan yechopa mil." ²³Nach gož xane'en le': "Babenə' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par niç so' mbalaz len nada'."

²⁴Nach catə' bezžin ben' bocua'anlene' tmlil, nach gože' xane'enə': "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nežda' de que le' naco' to beŋə' znia. Chelapo' de'en gwsə'az beŋə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwsə'on beŋə' yoblə žin.

²⁵De'e na'anə' gwyə'a jəche'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'onə', chedə' bžeba' šə əgwnitla'an. Na' na'a bezi'išgan'."

²⁶Nach xane'en gože' le': "iNaco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsə'az beŋə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwsə'on beŋə' yoblə žin. ²⁷Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beŋə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' na'a babelə'a yezi'an len yichjei žalə' ca'." ²⁸Nach gože' xmoše' ca' yelə: "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'enə' na' əgwnežjwlen

ben' banoxə' ši mil pes. ²⁹Can' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' che', niç gatə' de'e scha'och che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'. ³⁰Na' ca naquə mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechgualə naquə žchoł na' cuežyaše'e na' gaoyejə leye'enə'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone' yelə' jostis che yoguə' nasyon

³¹Diozən' bsele'e nada' golja' benəçh, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə', na' chi'a angl chia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a. ³²Yoguə' beŋə' ban na' yoguə' beŋə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'ana'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beŋə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'. ³³Na' beŋə' ca' zjə-naquə beŋə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' chia' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' licha. Pero beŋə' mal ca' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' yeglə. ³⁴Na' nada' naca' Rei yapa'a beŋə' ca' nitə' šla'a lichan': "Baben Xa' Diozən' par niç le'e zole mba. Le'e da nga par niç gona' ca' nabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'.

³⁵Gona' ca' nabi'ale chedə' catə' gwdona' le'e beŋle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beŋle de'e güe'eja'. Na' catə' goca' ca' beŋə' zitə' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'. ³⁶Na' catə' cui gotə' de'e chaza', le'e beŋle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gota'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'." ³⁷Na' yoguə' beŋə' güen ca' əse'e nada': "Xanto' žbatən' ble'ito' le' gwdono' na' beŋto' de'e gwdaogo'? Na' žbatən' bgüildo' na' beŋto' de'e güe'ejo'? ³⁸Na' žbatən' goco' ca' beŋə' zitə' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' žbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e chazo' na' beŋto' de'e gwyazo'?

³⁹Na' ħbatən' gocšendo' o goto'o ližya na' bedelaṇə'oto' le'?" ⁴⁰Na' nada' naca' Rein' yapə'əga'aca'ane': "De'e li chnia' le'e, laogiue de'en beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'aṇə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇachən', lencza' nada'an beyašə'əlažə'əle."

⁴¹Nach beṇə' ca' nītə' yeglə, beṇə' mal ca', yapə'əga'aca'ane': "Le'e cui'izə' ca'alə. Banchoglaon chele cuiayi'ile yelə güen de'e mal chelen'. Le'e žja'ac lo'o yi' gabil de'en cui chyoł, yi' de'en bxen Diozən' gan' yesə'əzi' de'e gwxiye'enə' len angl bzelaō chei ca' castigw zejlicane. ⁴²Le'e žja'ac gabilən' chedə' catə' gwdona' bito beṇle de'en gaogua'. Catə' bgüilda' bito beṇle de'e ye'eja'. ⁴³Catə' goca' ca beṇə' zitə' bito bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə' cui gotə' de'e chaza' bito beṇle de'e chaza'. Catə' gocšenda' na' catə' gota'a ližya, bito bedelaṇə'əle nada'." ⁴⁴Nach lega'aque' yosyo'o'zi'e xtiž'a yesə'əne': "Xanto', ħbatən' gwdono?', ħbatən' bgüildo'? na' ħbatən' goco' beṇə' zitə'?, ħbatən' cui gotə' de'e chazo'?, ħbatən' gocšendo'? na' ħbatən' goto'o ližya na' bito beyaše'eto' le'?" ⁴⁵Na' catə' yeyož əsi'e nada' ca', yapə'əga'aca'ane': "Laogiue de'en cui beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'aṇə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇachən', lencza' nada'an cui beyašə'əlažə'əle." ⁴⁶Nach beṇə' mal ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə' zejlicane. Pero beṇə' güen ca' yesə'əzoe' len nada' zejlicane.

**Boso'oxi'e can' so'one'
yesə'əzene' Jeso'osən'**

26 Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'n ca', gože' disipl che' ca': ²—Banezele de que yechopə žazən' galə lni pascw chechon', na' ca na' gaca' lao na' beṇə' contr chia' ca' ničh so'ote' nada'

yosə'əde'e nada' to le'e yag coroz, nadan' naca' ben' bsełə Diozən' golja' beṇach.

³Nach bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael besə'ədobe' chyo'o che beṇə' gwnabia' che bχoz ca', ben' le Caifas. ⁴Na' boso'oxi'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ⁵Na' gosə'əne': —Bito gotchone' ža lɪnə, par ničh cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

**To no'olə bcuase' set
zix yichj Jeso'osən'**

⁶Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' Betania, liž to beṇə' le' Simon. Na' Simon nan' güe'ine' yižgüe' de'en ne' lepr antslə. ⁷Na' catə' besə'əžine' liž Simonṇə' gwche' Jeso'osən' cho'a mes che'enə'. Na' ca' chi'e catə'əczlə bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə to set de'e lechgualə zaque'e de'e chlā zix. Na' no'olən' bcuase' setən' yichj Jeso'osən'. ⁸Na' disipl ca' catə' besə'əle'ine' can' ben no'olən' besə'əze'e na' gwse'e ljuežjga'aque': —ħBixchen' con benditjeine' setən'? ⁹Güenchlā žalə' bete'en na' mech xennə' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə'.

¹⁰Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', nach gože' lega'aque': —ħBixchen' chnele che no'olən'? Güenchgua babene' len nada'. ¹¹Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ¹²De'en bcuasə no'olən' setən' yichja'anə' bene' de'e non gone'ene' nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a, can' choncho len cuerp che beṇə' guatən'. ¹³De'e li chnia' le'e, catə' chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə chia'anə' gasə' laljən doxenlə yežlyo nga, na' leczə guasə' gwłaljə dižə'n can'

ben no'olən' nga len nada', na' beṇə' zannə' so'one' xbab ca güennə' bene'.

**Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən'
lao na' beṇə' contr ca'**

¹⁴ Gwde de'e quinga, Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin gwyeje' lao b̄xoz əblao ca' ¹⁵ par ježe' lega'aque': —ǰJa'aquə'tə' gonle nada' na' gona' Jeso'osən' lao na'ale'?

Nach boso'oxia' beṇə' ca' boso'onežjue'ene' šichoa mech plat. ¹⁶ Nach Jodən' lao orzə gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'ena'.

**Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine'
lega'aque' naquən' žjəsyə'əzalaže'e ca
de'en əgwnežjo cuine' so'ot beṇə' le'**

¹⁷ Na' ža nech ža l̄nin' catə'n chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i nchixə, ja'ac disipl ca' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —ǰGa che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' l̄ni pascon'?

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac lao syodan' liž to beṇə' yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne' de que bazon əžin ža so'ote'ene' na' ližo' nga chene'ene' gaolento'one' xše' l̄ni pascon'.”

¹⁹ Nach gwso'on disipl ca' can' ben Jeso'osən' mendad, jesə'əsi'ini'e de'en gwsa'olene' le' xše' l̄ni pascon'.

²⁰ Na' catə' beyož gw̄xen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogüe'. ²¹ Na' lao chsa'ogüe'ena' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, to le'e gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

²² Nach de'e juisy de'e gwsa'aquene' catə' beyož gwne' ca', nach to toe' gwse'e le': —Xana', žənada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

²³ Nach gože' lega'aque': —To ben' babne' ne'ena' txen len nada' lo'o platən', le'ena' gone' nada' lao na' beṇə' ca'. ²⁴ Ba-naquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj

Xtižə' Diozən' nan gaquə chia', pero probchguazə be'ena' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'ena'.

²⁵ Nach Jodən', ben' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca', gože'ene': —Maestr, žənadan' gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

Jeso'osən' gože'ene': —Nęzczədo' šə le'ena'.

²⁶ Na' lao chsa'ogüe'ena' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', be'e yełə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojxe'en nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp chia'anə'.

²⁷ Nach leczə bexe'e basən' gan' yožə nis oban', na' lao noxe'en be'e yełə' choxcwlen che Diozən' nach boznežjue'en lega'aque' gože'e: —Yoguə'əle le'e ye'ej de'en yožə lo'o bas nga. ²⁸ Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə par nič yezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' zan, na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇə'chən'. ²⁹ Echnia' le'e na'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'n socho txen gan' nabi'a len Xa' Diozən'.

**Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui
chebe' šə nombi'ene'**

³⁰ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to imno nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ³¹ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə chia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'əna' na' xilə' che' ca' sa'asə'əlasəb.” ³² Pero na' catə' yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat

ca', yobəchda' nada' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

³³ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejəyichja' le' la'ana'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yeso'əbejyichjle' le'.

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³⁵ Nach Bedən' gože'ene': —La'ana'əczə šə chonclən byen guatlencza' le', bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁶ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³⁷ Na' gwche'e Bedən', len chopə xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juanna'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'azda'ogüe'enə'. ³⁸ Nach gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'azda'ogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁹ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon' nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', čəguaquə te ca'azə de'en čhi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə de'e nia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

⁴⁰ Catə'əczlə bežine' gan' nitə' disipl ca' šonə jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —ČEni to or bito bchejele əna'azle len nada'? ⁴¹ Le'e na', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

⁴² Na' gosze'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jezene' orasyonṇə', gwne': —Xa', šə cui gaquə te ca'azə de'en čhi' saca'anə', con can' che'endo' le' gaquə.

⁴³ Na' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə jeyezdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə tasga'aque'. ⁴⁴ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonṇə' de'e əg-wyon' laze, na' gwnacze' can' bagwne'.

⁴⁵ Nach bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə nach gože' lega'aque': —ČEne'e chtasle? ČEne'e chonle dezcanz? Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' na'a bach bžin or čhia' par gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴⁶ Le'e secha. Le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Necho'ete Jeso'osən' dižə' ca' catə' bžin Jodən' ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' boso'oselə' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael. Na' zjənale'e spad na' zjənlene' no yag. ⁴⁸ Na' Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Ben' gaogua' bxidən', le'enə' senle.

⁴⁹ Na' catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Padiox Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən' pero caguə do lažə'en bene' ca'. ⁵⁰ Jeso'osən' gože'ene': —Migw čhia', čbixchen' za'o nga?

Beyož gwne' ca' le'e gosə'əbiguə'əte beṇə' ca' gwso'oxe'ene'.

⁵¹ Na' to ben' naquə txen len Jeso'osən' gwlej spad chen' gwdine'en mos che beṇə' gwnabia' che bχoz ca', gwchogtechgüe' šla'a nague'enə'.

⁵² Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bego'o spad čhio'onə' lo'o liže, la' yoguə' beṇə' chso'ot beṇə' len spad, leczə len chsa'atene'. ⁵³ ČEbito neždo' de que

gaquə naba' lao Xa'anə' par le'e selə'əte' mazlə gyon šižina mil angl beṇə' əsa'aclen nada'? ⁵⁴ Šə le'e tiḷəlenle beṇə' quinga par yoslale nada', ɹnacxa gaquən gaquə complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan can' cheyalə' gaquən'?

⁵⁵ Na' lao bazjənoxe'e Jeso'osən', gože' lega'aque': —ɹEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nada' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? Yoguə' ža gwchi'a len le'e na' bseḍ blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaon' na' cui gwzenle nada'. ⁵⁶ Pero laogüe de'en chac yoguə' de'e quinga chac complir Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtiže'ənə' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən'

⁵⁷ Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblao che chio'o beṇə' Izrael gan' bazjəndobə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon chechon'. ⁵⁸ Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ xte bžinte' liž bχoz əblaonə', na' gwyo'e chyo'onə' na' jəchi'e len beṇə' ca' zjə-naquə xə'ag che yo'odao' əblaonə', chedə' gone'ene' le'ine' naquən' zelao gaquə len Jeso'osən'.

⁵⁹ Nach yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izrael chechon' chəsyə'əvilje' beṇə' so'e dižə' contr Jeso'osən' parzə nich so'ote'ene' la'anə'əczə šə dižə' güenlažə'ənə'. ⁶⁰ Pero goc sša bito besyə'əželene' chəpə beṇə' əso'e dižə' de'en yediḷe la'anə'əczə beṇə' zan gosə'ənitə' testigw fals contr le'. Gwde na' besə'əchoj yechəpə testigw fals ca' na' bediḷe can' gosə'əne'. ⁶¹ Na' gosə'əne': —Benga gwne': “Nada'

guaquə yochinja' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə' žazə yeyona'an.”

⁶² Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gože' Jeso'osən': —ɹEbito bi de bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

⁶³ Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bχoz əblaonə' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gaque' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaquəlene' nasyon chechon'.

⁶⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen, na' nabi'a txen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶⁵ Cate bene bχoz əblaonə' xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwchezə' xe'ənə' la' par le' de'e mal juisyən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho na'a babžia bnite'e Diozən'. ɹNochxa testigon' chyažjecho? ⁶⁶ Na' ɹnaquən' ənale che'?

Nach beṇə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

⁶⁷ Nach boso'oža' xene'e cho'alao Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene', na' bale' gosə'əgape'e xague'ənə'. ⁶⁸ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', gwneya'ašc gwna neto', ɹnon' chgapə' le'?

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁹ Na' lao chac de'e quinga, chi' Bedən' chyo'onə' catə' bžin to no'ol criad che Caifasən' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen len Jeso'os beṇə' Galilean'.

⁷⁰ Na' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə', Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen

len Jeso'osən' na' gože' no'olən': —Bito nezdə' bi dižə'n cho'o.

⁷¹Gwde beyož gože' no'olən' ca' gwyeye' cha'ašilən', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' goze'e beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁷²De'e yoblə bito gwchebe' šə le naque' txen len Jeso'osən' nach bzo'e joramentən' lao Diozən' gože' no'olən': —Bito nombi'a be'enə' nao' ca'.

⁷³Na' chacczə šlož, gosə'əbiguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, chono' txen len beṇə' ca' chedə' ca nga chnio' ngazə nacia'.

⁷⁴Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlažə'an nia' bito nombi'a be'enə'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwchežte to lecw. ⁷⁵Nach jəza'alazə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': “Šon las gaquə cui chchebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'.” Nach beza' Bedən' lechgualə gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

27 Na' catə' gwyeni' beteyon', yoguə' bxož əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon chechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoglaogü'e'en de que so'ote' Jeso'osən'. ²Nach boso'ocheje'ene' na' le'e gosə'əche'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponsio Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

³Na' Jodən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'ochohlaogü'e'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdie' le' lao na' bxož əblao ca' na' beṇə' golə blao ca'. Nach gwyeye' laoga'aque'enə' par bonežjue'

lega'aque' šichoa mech platən'. ⁴Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdia' lao na'alən' to beṇə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e nezzədo'on beno'.

⁵Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaonə', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

⁶Beyož beza' Jodən', bxož əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsens co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech che yo'oda'onə', chedə' la' naquən mech de'en gwdixjwcho par nič gotcho be'enə'.

⁷Na' boso'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de che to beṇə' güen yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuaše'e beṇə' zitə'. ⁸Na' yezlyonə' nzi'in “Capsant Chen” xte ža neža chedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyixjue' par gwsote' Jeso'osən'. ⁹Can' goquə par nič goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: “Besyə'əzi'e šichoa mech platən', de'en gwsa'aque balə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'enə'. ¹⁰Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo che to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaquə'.”

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

¹¹Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gobernadorən', nach gobernadorən' gože'ene': —Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

¹²Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en boso'ocuiš bxož əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'. ¹³Nach Pilatən' gože'ene': —Ebito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogü'e' contr le'?

¹⁴Pero Jeso'osən' ni to xtiže'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze gobernadorən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

¹⁵ Na' de to costumbr de que ža lni pascw əgwsan gubernadorən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' lao' syoda ca'.

¹⁶ Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua chei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas.

¹⁷ Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —¿Noe' beṇə' quinga chene'ele gwsana'? ¿EBarrabas na' o šə Jeso'os nga ben' chesə'əne' naquə Crist chele?

¹⁸ Gone'ene' əgwsane' Jeso'osən' la' nezene' ni che de'e zjəziague'i bχoz əblao ca' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

¹⁹ Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yelə' jostisən', bžin to rson de'e bsele' no'ol che'enə' gože'ene': "Bitobi non ben' par bi castigon' əgwnežjo'one', zdacza ben' licha. De'e zan de'e bžaglaochgua' bišyele len yel de'e gwneida' por ni che de'en chac che be'enə'."

²⁰ Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' gosə'əgo'oyelə'e beṇə' ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' na' yesə'əṇabe' gone' mendad so'ote' Jeso'osən'. ²¹ Nach gubernadorən' gože' lega'aque' de'e yoblə: —¿Noe' beṇə' quinga čhopə chene'ele gwsana'?

Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

²² Pilatən' gože' lega'aque': —¿Bixa gona' len Jeso'os, ben' chesə'əne' naquə Crist chele?

Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e le'e yag corozən'.

²³ Nach gož gubernadorən' lega'aque': —¿Bixa de'e mal babene'enə'?

Na' lega'aque' gwso'osye'e zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

²⁴ Gocbe'i Pilatən' cuiczə bi de gone'. Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy. Nach bsele'e to beṇə' jəxi'e nis par bone'e lao beṇə' ca' ža'anə' na' gože' lega'aque': —Zdacza bengə licha. Bitobi xbagə'a naquən ca de'en gate', čhedə' de'en nezze le'enə' gate'.

²⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' gosə'əne': —Xbaguə' neto' na' xbaguə' xi'into' naquən che yelə' got che bengə.

²⁶ Nach bsan Pilatən' Barrabasən'. Gwde na' bene' mendad gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le' lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene' le'e yag corozən'.

²⁷ Nach soldad che gubernadorən' gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che gubernadorən', nach bosyo'otobe' yoguə' soldad ljuežjga'aque' ca'. ²⁸ Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən' na' bosə'əguacue'ene' to lachə' color əχna ca de'en chsa'az rei ca'. ²⁹ Na' gwso'one' to coron de yešə' bosə'əožine'en yichje'enə', na' ne'e lichan' bosə'əgoxe'ene' to ya. Na' bosə'əozo xibe' laogüe'enə' par gwso'one'ene' borl, nach gwse'ene': —¿Biba Rei che beṇə' Izrael!

³⁰ Nach bosə'əža' xene'e le', na' besyə'əque'e yanə' de'en noxe'enə' na' gosə'əyine'en yichje'enə'. ³¹ Na' beyož gwso'one' le' borlən', besyə'əyine' lachə' color əχnanə' de'en bosə'əguacue'ene'enə', na' besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par jəsə'əde'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

³² Na' catə' besə'əchoje' syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene' coroz che Jeso'osən'.

³³ Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. ³⁴ Na' bosə'ənežjue' Jeso'osən' bino corrient de'e nchixə to rmech zla' par ye'eje', pero le' con bnixe'en bito güe'eje'en.

³⁵ Na' catə' beyož bosə'əde'ene' le'e yag corozən', soldad ca' gwso'one' xe'enə' rif par gotə'əbia' noe' yechelən. Na' de'en gwso'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': "Yosyo'ole'e xalana'anə'

entr lega'aque', so'one'en rif." ³⁶Nach gosə'abi'e gwsa'ape'ene'. ³⁷Na' yichj yag corozən' gan' de'enə' boso'ozoje' de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'."

³⁸Na' leczə cana' boso'ode'e čopə beṇə' bguan le'e yečopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuiten' yeglə. ³⁹Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'ade' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlolə yichje'enə' gwsə'onene' borl, ⁴⁰gwse'ene': —Len' gwnao' yochinjə' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

⁴¹Na' len bχoz əblao ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len beṇə' fariseo ca', na' len beṇə' golə blao ca', yogue'e gwsə'one'ene' borl, na' gosə'əne': ⁴²—Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'. ⁴³Le' chonlilaže'e Diozən', la' gwne': "Xi'in Dioz nada." Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

⁴⁴Na' beṇə' bguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' čopə la'a, leczə gwsə'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁵Na' do gobiz goc žčhol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. ⁴⁶Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zižjo gwne': —Eli, Eli, žlama sabactani? —zejen dižə: Dioz čhia', žbixchen' bagwlejyichjo' nada'?

⁴⁷Na' catə' gwse'enene' xtižə'enə', balə beṇə' nitə' galə'əzə gosə'əne': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

⁴⁸Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'je'en. ⁴⁹Na' yebalə gwse'e

be'enə': —Gwleza. Yešč šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

⁵⁰Nach bisya'a Jeso'osən' zižjo na' be'e latjə bchoj grasy che'enə' gote'. ⁵¹Na' lao orən' catə'an got Jeso'osən', ca naquə lachən' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwcheza gwcholən gwza'azə yichjei bechojte che'elə. Na' lechgualə gwxo' xte gwso'oxj yej ca'. ⁵²Na' leczə xte besyə'əyaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beṇə' ca' gwsə'onlilaža' Diozən' besyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁵³Nach catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba čhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalennə' gan' naquə syoda che Diozən'. Na' jəsyə'əlo'e laoga'aque' lao zan beṇə' lao' syodan'.

⁵⁴Na' leczə lao orən' catə'an got Jeso'osən', capitannə' len soldad che' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əžebchgüe' catə' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goquə, na' gosə'əne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in Dioz.

⁵⁵Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ na' besə'əle'ine' can' goquən'. No'ol quinga gosə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beze'e Galilean' par chsa'aclene' le' len bi de'e chyažjene'. ⁵⁶Na' len no'ol quinga gwzo Maria beṇə' Magdala, na' leczə len Maria ben' naquə xna' Jacob na' Jwse, na' leczə ca' xna' Jacob na' Juan xi'in Sebedeon'.

Bosə'əcuasə'e Jeso'osən'

⁵⁷Na' zo to beṇə' gwni'a beṇə' Arimatea le' Jwse, leczə goque' disipl che Jeso'osən'. Na' catə' bachzolao chejw že'enə' ⁵⁸Jwsen' gwyeye' lao Pilatən' jəyenabe' cuerp che Jeso'osən'. Nach Pilatən' bene' mendad bosyə'onežjue'ene' cuerp che Jeso'osən'. ⁵⁹Nach Jwsen' bego'o lao ne'e cuerp che'enə' na' blaže'ene' to lachə' de'e nyach. ⁶⁰Ca naquə Jwsen' bazo to bloj ba che' de'e cobə de'e gwche'ene' le'e

vej, na' lo'o ba che' na' gwlo'e cuerp che Jeso'osən' na' blōl'e to yej xen de'e bseyjue'ene' cho'a ban'. Nach beze'e. ⁶¹Na' Maria beṇə' Magdalan', na' yeto Maria yoblə, jesə'əchi'e cho'a banə'.

**Boso'ozoe' beṇə' chsa'ape'
ba che Jeso'osən'**

⁶²Na' beteyo, gwde žan' catə'an choso'osi'ini'e de'en chse'ej chsa'ogü'e ža lni pascon', besə'ədobə bχoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca' par ja'aque' gan' zo Pilatən'. ⁶³Na' gwse'ene': —Señor, bajəyeza'alazə'to' can' gwna de'e beṇə' goxoayaguən' can' nembane' gwne': "Yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'." ⁶⁴Bselə'əšga beṇə' žjəsə'ədape' cho'a banə' lao šonə ža, nič cui žja'ac disipl che' ca' še'elə žjəsə'əleje' cuerp che'enə' na' əse'e beṇə' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'anə'. La' šə əsa'aque beṇə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca', gončən mal cle can' benən antslə catə'an bχoayague' beṇə' par gwsa'aque' de que Diozən' bsele'ene'.

⁶⁵Nach Pilatən' gože' beṇə' ca': —Gonə' le'e soldad ca'. Le'e che'ega'aque' par əsa'ape'en ga zelao yesə'əzaque'ene'.

⁶⁶Nach ja'aque' len soldad ca' na' boso'očiše'e sey le'e yejən', na' boso'onite'e soldad ca' gwsa'ape' ban'.

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

28 Na' catə' gwde ža dezcanz che-chon', bal dmiɡw Maria beṇə' Magdalan', na' Maria ben' yeto, ja'aque' jəsə'əgüie' cho'a banə'. ²Na' goquən' lechgualə gwxo' chedə' angl che Xan-chon' betje' yoban', na' bžine' gwcue'e yej de'en nseyjw cho'a ban', na' gwchi'e lao yejən'. ³Na' anglən' lechgualə chac-tit cho'alaogü'e'enə' caczə ga chep yes na' xala'ane'enə' naquən šyiš xilə' juisy caczə be'eyə'. ⁴Na' catə' besə'əle'i beṇə' gop ca' le', lechgualə besə'əžebe' xte gosə'əxize' na' gosə'əbixe' gwsa'ate' šlat.

⁵Pero na' anglən' gože' no'ol ca': —Bito žeble. Nada' nezdə' de que Jeso'osən' ben' boso'ode'e le'e yag coroz nan' cheyiljle.

⁶Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da le'e ggüia latjə ga nga bosə'əxo'e' cuerp che'enə'. ⁷Ležjəya'acdo le'e žjəyedixjue'i disipl che' ca' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' cle ca le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can' ben Diozən' mendad detixjue'ida' le'e.

⁸Nach no'ol ca' besa'aque' cho'a banə' do chesə'əžebe' pero lechgualə chesyə'əbeine', zjəya'acdo'e' zjəsə'ədidixjue'ine' disipl ca' dižə' cobən' de'en gož anglən' lega'aque'. ⁹Na' lao zjəya'aque' zjəsə'ədidixjue'ine' apostol ca' can' goquən', besə'əžague' Jeso'osən' tnez. Nach gože' lega'aque': —Dioxei.

Na' no'ol ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən', boso'ozo xibga'aque' laogü'e'enə', na' gosə'əylele' ni'enə' tant besə'əbeine', na' gwso'elaogü'e'ene'.

¹⁰Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e žjəyedixjue'i beṇə' ljuežjcho ca' de que cheyalə' əžja'aque' Galilean' nič na' yesə'əle'ine' nada'.

**Beṇə' gop ca' jəsə'ədidixjue'ine'
bχoz ca' can' bagoc**

¹¹Na' catə' beza'ac no'ol ca' cho'a ban', balə soldad ca' beṇə' ca' gwsa'apə ba che Jeso'osən' ja'aque' syodan' jəsə'ədidixjue'ine' bχoz əblao ca' can' bagoquən'. ¹²Nach besə'ədobə bχoz əblao ca' len beṇə' golə blao che nasyon chechon' bosə'əxi'e' naclə so'one' ca' naquə de'en əgwse' soldad ca' lega'aque'. Na' beyož boso'oxi'enə', boso'onežjue' soldad ca' de'e scha'o mech. ¹³Gwse'e lega'aque': —Šə no ənabe le'e bin' goquən', na' ye'ega'aclene' de que še'elə lao chtasle, disipl che' ca' besə'əbeje' cuerp che'enə' lo'o ban' na' besə'əyo'en ga yoblə. ¹⁴Na' šə

gob̄ernador̄an' yenene' diž̄a' quinga,
neto' ž̄j̄ayeye'exento'one' par nič̄ cui
əž̄e'e le'e na' par nič̄ cui gone' le'e
castigw.

¹⁵Na' soldad ca' gosə'əzi'e mech̄an'
de'en bosə'ənež̄jue' lega'aque', nach
gwso'one' con can' gwse' b̄xoz əblao ca'
na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. Na'
yoguə' can' gosə'əna soldad ca' gosə'
gwlaḷj̄an doxen gan' nitə' beṇə' Izrael
gwlaž̄ chechon'. Na' xte ž̄a neža beṇə'
gwlaž̄ chechon' chse'ej̄le'e xtiž̄a' soldad
ca'.

**Jeso'osən' bene' mendad əso'e
xtiž̄e'enə' yoguə' n̄asyon**

¹⁶Nach disipl che Jeso'osən' beṇə' ca'
š̄nej ja'aque' Galilean' par j̄asyə'əš̄ague'
Jeso'osən' to lao ya'a gan' bene' mendad

yesyə'əž̄ague'. ¹⁷Na' catə' besə'əle'ine'
Jeso'osən', gwso'elaoḡie'ene'. Pero
bia'aczə to č̄hope' gwsa'acž̄ej̄laž̄e'e š̄ə
le'enə'. ¹⁸Nach bḡüiguə' Jeso'osən'
gan' nite'enə' na' gož̄e' lega'aque':
—Baben Diozən' par nič̄ chnabi'a
doxen yoban' na' yež̄lyon'. ¹⁹De'e
na'anə', le'e ž̄ja'ac le'e ž̄j̄ased le'e ž̄j̄əlo'i
beṇə' ca' ž̄a' yoguə'əḷol̄ n̄asyon par
nič̄ əsa'aque' disipl č̄hia'. Na' le'e
gwč̄hoaga'aque' nis par nič̄ yesə'əlo'e
de que chso'on̄l̄ilaž̄e'e Xacho Diozən',
na' nada' Xi'ine', na' Spirit č̄he'enə'.
²⁰Na' əgw̄sed əgw̄lo'iga'aquele'ne' par
nič̄ so'one' yoguə'əḷol̄ de'en babena'
mendad gon̄le. Nada' zocza' len le'e
yoguə' ž̄a xte ca te č̄he yež̄lyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

**Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e
xtižə' Diozən' latjə dašən'**

1 De'en nga chzoja' naquən dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' na'a solaogua' gua'a xtižə'enə'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'ine'enə', gože'ene':

Esəla'a to beṇə' güe'e xtižə'onə'
par niç niti beṇə' probnid par
yoso'ozenague' chio' catə'an əžino'
yežlyon'.

³ Le' əne' zižjo latjə dašən', ne':

"Le'e so probnid par əgwzenagle che
Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che
catə'an yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can'
chonle chxi' chloale nez ca' catə'
chidə to beṇə' blao."

⁴ Na' goquən' catə' Juannə' ben' bchoa beṇə' nis gwyeye' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwdixjue'ine' beṇə' de que cheyalə' yesyə'dinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əṇabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁵ Na' beṇə' ca' za'ac yoguə' yež gan' mbane Jodean' na' beṇə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par boso'ozenague' xtižə'enə'. Na' boso'oxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁶ Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa camey. Na' par dobey che' bchine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' ši'in bia ser bia niti yixə'.

⁷ Na' gwdixjue'ine' beṇə' gwne': —Yidə

yeto beṇə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmosə'. ⁸ Nada' babchoa' le'e nis, pero na' be'enə' yidə gone' ca so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o.

**Can' goquə catə'an
gwchoa Jeso'osən' nis**

⁹ Na' ca tyemp catə'an bchoa Juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbane Galilean', na' gwyeye' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' na' Juannə' bcho'ene' nisən'. ¹⁰ Na' catə' be-yož gwchoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'. ¹¹ Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina', na' chachgüeida' chio'. Lechgualə cheba cheza-quə'alaza'a le'.

**Gwlo'oyelə' gwxiye'enə'
Jeso'osən' gone' de'e mal**

¹² Na' Spiritən' le'e benten par niç gwyey Jeso'osən' latjə dašən'. ¹³ Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' choa ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao choa žan' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'an le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'an le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

**Jeso'osən' gwzolaogüe' bsed
blo'ine' beṇə' Galilea ca'**

¹⁴ Na' gwde goso'ogüe'e Juannə' ližyan', Jeso'osən' gwyeye' gan' mbane Galilean' gwdixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' nabi'a' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ¹⁵ Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža nabi'a' Diozən' con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Le'e yedinje xtolə'əle ca' na' lešəjle' dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

**Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxen
bel par əsa'aque' disipl che'**

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisdəo' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' chopə beṇə' gwxen bel, choso'ozale'e yixjw bel čega'aque'enə' lo'o nisdəonə'. Zjənaquə chopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndres. ¹⁷ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beṇə' gwxen bel. Pero na'a gwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

¹⁸ Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel čega'aque'enə' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

¹⁹ Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacobən' len Juannə' na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel čega'aque'enə'.

²⁰ Nach le'e gwṇabtei Jeso'osən' Jacobən' na' Juannə' par žja'aclene' lega'aque'. Na' bosyo'ocua'ane' xaga'aque' len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beṇə' ca' banžague'.

**Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o
yaz yichjla'aždao' to beṇə'**

²¹ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. ²² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque' nacbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ²³ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ²⁴ —Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ğEzedežiayi'o neto'onə? Nezczeto' no le'.

Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

²⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' bengə.

²⁶ Na' de'e xi'onə' benən par gwyaz be'enə' šon, na' bgosya'aten le' zižjo nach bechojən yichjla'aždaogüe'enə'.

²⁷ Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' lechgualə besyə'əbanene', nach gwse' ljuežjga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beṇə', na' nacbia' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beṇə' na' chesyə'əchojən.

²⁸ Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwłaljten doxen Galilean'.

**Jeso'osən' beyone' taobin'
che Simon Bedən'**

²⁹ Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca' jəya'aque' liž beṇə' ca' chopə, liž Simonṇə' na' Ndresən'. ³⁰ Na' taobin' che Simonṇə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'enə'. ³¹ Jeso'osən' bgüigue'e bexe'e na' no'olən' na' bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwzoža'ate no'olən' bene' de'e gwsə'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

³² Baben bgüižən' catə' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenənə' na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo Jeso'osən'. ³³ Na' yoguə' beṇə' ža' yežən' jəsə'ədobe' cho'a puert liž Simonṇə'.

³⁴ Na' Jeso'osən' beyone' zan beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' čhedə' zjənezen de que naque' Xi'in Diozən'.

**Jeso'osən' gwde' doxenlə
Galilea bsd blo'ine'**

³⁵Ža beteyo, nencal catə' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyeye' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nla', jene' orasyon. ³⁶Na' Simonnə' len beṇə' ljuežje' ca' ja'aque' jəsyə'ədilje' Jeso'osən'. ³⁷Na' catə' besyə'əželene' le' gwse'ene': —Yoguə' beṇə' ža' syodan' chesyə'yilje' le'.

³⁸Jeso'osən' gožə' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' galə'əza, par nič leczə chixjui'a xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozən' nada'.

³⁹Ca' goquan' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael de'en nitə' to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
che'i yižgüe' de'en nzi' lepr**

⁴⁰Na' goquan' bgüiguə' to beṇə' lao Jeso'osən', beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gožə'ene': —Gonšguei ben par nič yeyacda'.

⁴¹Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gožə'ene': —Guaccza, beyaque.

⁴²Na' le'e beyactei be'enə'. ^{43–44}Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'enə' gožə'ene': —Bzenagšga. Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyey lao bxožən' nič le'ine' bach beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' par nič yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzoj de'e Moizežən' na' par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

⁴⁵Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə beṇə' bežague' ca naquan' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwlaljə dižə'ənə' xte benən

ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' chaš. Pero bia'aczə zan beṇə' za'ac yoguə' yež ca' yelə' ja'aque gan' zoe'enə'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə'
nat to part cuerp che'enə'**

2 Na' goc to čopə ža gwza' Jeso'osən' Capernaunnə' catə' beyeye' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'. ^{2–3}Na' lgüegwza besə'əžag beṇə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. ⁴Na' catə' gwsa'acbe'ine' cui gaquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epe' yichjo'olə. Na' boso'osaljue' yichjo'onə' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach boso'oletje' be'enə' len xcame'enə'. ⁵Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilažə' beṇə' ca' zjənlen beṇə' güe'enə', nach gožə' beṇə' güe'enə': —Xi'indaogua'a, babezi'ixena' xtolə'onə'.

⁶Pero balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca' be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə': ⁷—čBixchen' choe' bengə dižə' quinga? Chžia chnite'e Diozən' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇə'chən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.

⁸Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' bi xbabən' gwso'one'enə', nach gožə' lega'aque': —čBixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'? ⁹Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to

šao' to güen", guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.
¹⁰ Na' na'a gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' benəčən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' benəč.

Nach gože' benə' güe'enə': ¹¹—Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližə'onə' to šao' to güen.

¹² Nach le'e gwyasseste be'enə', na' beyoa' xcame'enə' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' benə' ca' nite'enə'. Na' yoguə' benə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwsə'elaogüe'e Diozən' gosə'əne': —Bitonə' le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

¹³ Gwde na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisdə'onə' de'e yoblə na' benə' zan besə'əžag gan' zoe'enə' nach bsd blo'ine' lega'aque'. ¹⁴ Na' catə' beyož bzejni'i Jeso'osən' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'enə' ble'ine' to benə' gočixjw, benə' le' Lebi xi'in to benə' le' Alfeo, chi'e latjə gan' chesə'əchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

¹⁵ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' benə' zan benə' gočixjw ca' na' nochlə benə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nitə' benə' zan chedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onlilaže'ene'. ¹⁶ Na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len benə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' chaolene' benə' gočixjw ca' na' yebalə benə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len benə' gočixjw na' nochlə benə' güen de'e mal benə' cui chonlento' txen.

¹⁷ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', gože' lega'aque':

—Benə' cui chsa'acšene bito chesə'əyazjene' benə' güen rmech. Benə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chesə'əyazjene' benə' güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par nič benə' ca' zjəneze de que zjənaque' benə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič benə' ca' chsa'aque' bazjənaque' benə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'əḡabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüeje catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'

¹⁸ Na' goquən' to ža catə' disipl che Juannə' na' disipl che benə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac balə benə' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Disipl che Juannə' na' leczə disipl che benə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'ela'oche' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

¹⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' benə' migw che be'enə' chžagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao nē'e zoa' len lega'aque'. ²⁰ Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'exaxj benə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

²¹ Notono benə' zo benə' chchine' to pedas lachə' cuinə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyo'e. Šə can' gone', catə' chib xe'enə', yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len. ²² Na' leczə ca' notono zo benə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol

chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en
chsed chlo'ine'.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogü'e'en

²³ Na' gozaquən' to ža dezcanz
Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca'
gan' nyaž trigon', nach disipl che' ca'
gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'enə'.
²⁴ Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo
ca' can' gwsə'on disipl ca' na' gwsə'e
Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl
chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža
dezcanzən'.

²⁵⁻²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —
ġEcabi za'alazə'əle de'en bablable can'
ben de'e Rei Dabin' ca tyemp catə'n
goc Abiatarən' bχoz əblaoch? Nan de
que to ža cui gotə' de'e əsa'o de'e Dabin'
len beṇə' ljuežje' ca' na' gosə'ədone'.
Nach gwyeye' lo'o yo'odao' əblao che
chio'o beṇə' Izrael. Na' gwxie' yetxtil
de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən',
na' gwsa'ogü'e'en len beṇə' ljuežje' ca'
la'anə'əczə cui zjənaque' bχoz, len yetx-
tilən' bito de lsens par gao notə'əteza
beṇə' len, letga bχoz ca' chac əsa'ogü'e'en.

²⁷ Na' lecza gwna Jeso'osən': —Diozən'
bene' beṇə'chən' na' techlə gwleje' to
ža lao xman par nič beṇə'chən' gaquə
so'one' dezcanz. Bito gwlej Diozən' ža
dezcanzən' parzə nič so'omba'an'e'en.
²⁸ Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən
güen goncho ža dezcanzən', nada' naca'
ben' bsələ' Diozən' golja' beṇə'ch.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'enə'

3 Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'odao'
che neto' beṇə' Izrael yeto ža
dezcanz. Na' lo'o yo'oda'onə' zo to beṇə'
bambižə šla'a ne'enə'. ² Na' beṇə' fariseo
ca' ža' yo'oda'onə' chosə'əgüiateze'
Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone' be'enə'
ža dezcanzən' par nič əsa'ogü'e' xya
contr le'. ³ Jeso'osən' gože' ben' mbižə
ne'inə': —Gwzoža' na' da ngalə.

Nach bgüiguə' ben' gwzeche'
laogü'e'enə'.

⁴ Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža' lo'o
yo'oda'onə': —ġEna lein' goncho de'e
güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e
mal? ġEnan goncho par nič cui sa'at
beṇə', o šə nan goncho par nič sa'ate'?

Pero beṇə' ca' ža'anə' bitobi gosə'əne'.
⁵ Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia
tant gwzoe' trist chedə' cui chse'enene'
se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'.
Nach Jeso'osən' gože' be'enə': —Bli
na'onə'.

Nach bli na' be'enə' na' beyaquen.
⁶ Nach beṇə' fariseo ca' catə' besa'aque'
yo'oda'onə' bosə'əxi'e len beṇə' ca'
chso'on txen len Erodən' naclə so'one'
par so'ote' Jeso'osən'.

Beṇə' zan besə'əžag cho'a Nisdao' Galilean'

⁷⁻⁸ Jeso'osən' len disipl che' ca'
gwsa'aque' yo'oda'onə' na' ja'aque'
cho'a nisdə'onə'. Na' beṇə' zan
jəsə'ənaogü'e'ene' chedə' gwse'enene'
dižə' che Jeso'osən' can' chone' de'e zan
de'e zaque'e. Na' beṇə' ca' za'aque' do
gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane
Jodean', na' do Jerosalennə', na' do
Idomea, na' do yešla'a yao Jordannə',
na' do gan' mbane Tiro na' Sidon.
Za'aque' chedə' gwse'enene' yesə'əle'ine'
Jeso'osən'. ⁹⁻¹⁰ Babeyon Jeso'osən' zan
beṇə' chsa'acšene na' yoguə' beṇə' ca'
ne'e chsa'acšene besyə'əyiljlaže'e naclə
so'one' par nič yesə'əlapə na'aga'aquen'
le'. Tant beṇə' zan gosə'əbiadi'ene'
xte boso'ochi'izəje'ene'. De'e na'anə'
Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl
che' ca' probnid to barcw par le'.
¹¹ Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e
xio'on lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'
catə' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo
xibga'aque' laogü'e'enə' na' de'e xio' ca'
gwsə'osya'an gosə'ənan: —Le' naco' Xi'ṇ
Dioz.

¹² Pero Jeso'osən' bene' mendad len lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

**Jeso'osən' gwleje' šizīn
beṇə' bsi'e apostol**

¹³ Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe' to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl che' ca' par ničh cueje' beṇə' ca' əsa'ac apostol che'enə', nach yogue'e gosə'abigüe'e gan' zoe'enə'. ¹⁴ Na' gwleje' šizīn beṇə' par yesə'ədälene' le' na' par ničh əsele'e lega'aque' žjəsə'ədixjue'ine' beṇə' can' na Diozən'. ¹⁵ Na' bnežjue' lega'aque' yelə' gwnabia'anə' par ničh besyə'əyone' beṇə' ca' chse'i yižgüe' na' par ničh goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. ¹⁶ Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed, ¹⁷ na' Jacobən' len Juan biše'enə' xi'in Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juannə' Boanerges, chedə' zjənaque' beṇə' loc. ¹⁸ Na' gwleje' Ndresən', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon', na' Simon ben' chon txen len beṇə' ca' zjənzi' cananistas. ¹⁹ Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdi'e Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

**Gosə'əne' de que Jeso'osən'
bebeje' de'e xio' ca' len yelə'
guac che Beelsebon'**

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' ližə'enə' len lega'aque'. ²⁰ Nach de'e yoblə besə'ədopə beṇə' zan gan' nite'enə' xte nic goquə latjə əsa'ogüe'. ²¹ Catə' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə čhega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əche'əxəxje'ene' chedə' gosə'əna beṇə' de que chactonte'enə'.

²² Na' leczə balə beṇə' Jerosalenə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' bla'aque', na' gosə'əne': — Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazən yichjla'aždao' bengə, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac čheina'.

²³ Nach Jeso'osən' goxe' beṇə' ca' par yesə'əbigüe'e gan' zoe'enə' na' be'e jem-plən' len lega'aque', gože': — Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə'.

²⁴ Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai'y nasyon čhega'aque' na'anə' šə ca'. ²⁵ Na' šə to family beṇə' əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family čhega'aque' na'anə' šə ca'. ²⁶ Na' leczə ca' šə Satanasən' len de'e xio' čhei ca' əsa'aquən čhoplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' čhega'aquənnə' šə ca'.

²⁷ Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwčheje'ene' to do. Pero šə əgwčheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

²⁸ De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chso'on beṇə'chən' na' bitə'ətezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' čhega'aque' šə yesyə'ədinjene'en. ²⁹ Pero notə'ətezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' čhega'aque'. Zejlicane yesə'əzi'e castigw čhei.

³⁰ Can' gwna Jeso'osən' chedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

**Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca'
besə'əžine' gan' zoe'enə'**

³¹ Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'ənabe' so'elene' le' dižə'. ³² Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': — Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

³³ Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': — Nitə' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaquə ca xna'a na' ca biša'a.

³⁴ Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'enə', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a. ³⁵ Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

Jempl che beṇə' gozən'

4 Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogü'e chsed chlo'ine'. Na' tant beṇə' zan besə'ədobə gan' zo'enə' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'anite'e lao yoxən'. ² Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

³ Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebalən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten chedə' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'önən lao yo ga nchixə' xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'ənə'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən, na' bitobi gosə'əbian. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'önən lao yo šao' na' bla'aquən, na' gosə'əcha'on na' balən gosə'əbian šichoə güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian to gueyoa güejə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixčhen' cho'elene' beṇə' jempl

¹⁰ Na' catə' cuich nitə' beṇə' zan len Jeso'osən', disipl che' ca' šižin na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjəsə'ənao le',

gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplən'. ¹¹ Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. ¹² Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en, chedə' bazjənaque' beṇə' la'aždao' žod. Žala' bito zjənaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'ənə', na' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'ənə' na' Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žebitonə' šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' žnacxa šejni'ile jempl ca' yelə'? ¹⁴ Quingan' zejen jempl che beṇə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en gozə be'ənə'. ¹⁵ Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chžinte Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'ənə'. Na' chac čhega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz cho'a nezən'. ¹⁶ Na' leczə nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chesyə'əbeiteine'en pero chac čhega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'. ¹⁷ Zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'əgue'i beṇə' lega'aque' na' choso'oči' choso'osaque'e lega'aque' laogüe de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'əbejyichjte'en. ¹⁸ Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac čhega'aque' can' goquə' len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nchixə' xsa yešə'ənə'. ¹⁹ Chesyə'əlal chesyə'əžejene' len bi

de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzeləže'e gatə' bi de'en gatə' chęga'aque' chedə' bazjənxoayague' chsa'aquene' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'ənə' choso'ololə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'ənə', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ²⁰ Na' leczə nitə' benə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque', na' chso'one' yoguə'əlol can' chazlažə' Diozən'. Chac chęga'aque' can' goquə len trigon' de'en įsə'əchaz lao yo güennə'. Bałən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebałən gosə'əbian gyon güejə, na' yebałən gosə'əbian to gueyoa güejə.

Jempl che de'en choncho len to yi'

²¹ Nach Jeso'osən' be'elene' disipl che' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'ənə' ca to yi', gwne': — Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuašə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in lo'o cuartən'. ²² Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əlol de'en ngašə' nā'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i benə' len." ²³ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

²⁴ Na' leczə gož Jeso'osən' lega'aque': — Le'e gon xbab che de'en nga chnia' le'e. Con can' chzenagle xtiža'anə' leczə can' gona' par nič šejni'ilen, na' ca'aczə cha'oxen de'en šejni'ile. ²⁵ Šə chzenagle xtiža'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle chei, de'e daon' banezele ganlažə'əlen.

Jempl che xoa' bin

²⁶ Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To benə' chjeze' xoa' binna' lao yežlyo che'ənə'. ²⁷ Chde na' cheyeje' chjəyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na'

ca'azə chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito neze be'ənə' nac chaquən chesə'əcha'o yel dao' ca'. ²⁸ Yežlyo na'anə' chonən par nič chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chesə'əbian za'a nach chaquən yez. ²⁹ Na' catə' babgüiž yezən', be'ənə' gozə len chelape'en chedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

³⁰ Nach gwna Jeso'osən': — Na'a əgwlo'ida' le'e par nič ənezele naquən' gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'. ³¹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en chaz to benə' lao yežlyo che'ənə'. Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'ətezəchlə semiy. ³² Pero na' catə' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aquəb lo'o xoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' benə' porzə len jempl

³³ Jeso'osən' bsd blo'ine' benə' zan ca' besə'əžag gan' zo'ənə' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' benə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en. ³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl che' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'onə'

³⁵ Na' le'e ža nā'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': — Elaguə'əcho yešla'alə nisdə'onə'.

³⁶ Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'ane' benə' ca' nitə'ənə' na' boso'ose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebałə

barcon' gan' ža' beṇə' ca' jəsə'ənaon
lega'aque'. ³⁷ Na' lao zda barcon' gwzo-
lao gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'.
Na' barcon' gwyejən nil na'alə por ni
che be'enə', na' chas chatə' nisən' xte
gwzolo gwyož barcon' nisən'. ³⁸ Pero
na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate bar-
con' lao to lmad, tant chjxaque'ene'.
Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —
iMaestr! ħEbitobi chacdo' de'en bač
chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ne'e
chas chatə' nisdə'onə', nach gwdile'
be'enə', na' bene' mendad len nisdə'onə'
gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'əbe'ežite be'enə' len
nisdə'onə'. ⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl
che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

⁴¹ Na' lega'aque' besyə'əbanchgüeine'
na' gwse' ljuējga'aque': —Bitolja naquə
benga con to beṇə'chzə, la' ħnacxa gon
to beṇə'ch par yebecžie' be' gualən' len
nisdə'onə'?

To beṇə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

5 Jeso'osən' na' disipl che' ca'
besə'əžine' yešla'alə nisdə'onə' gan'
naquə laž beṇə' Gadara ca'. ² Na' catə'
bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza'
to beṇə' Gadaran' capsantən' jəšague'
le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca'
yichjla'aždaogüie'enə'. ³ Benga con
gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə
gwčhej le' ni len do gual nic len gden.
⁴ Zan las boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden,
pero syempr de'e xio' ca' gwso'onən ca
bzoxj btine' gdenṇə', na' notono goquə
nabia' le'. ⁵ Do ža do yel gwde' do lao
ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na'
bene cuine' zi' len yej. ⁶ Na' catə' ble'ine'
zda Jeso'osən' zitə'alə na' gwsa'adoe'
jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao
Jeso'osən' be'elaogüie'ene'. ⁷ Nach de'e
xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüie'enə'
gosə'ənen zizjo gosə'ənan: —Partlə
le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben'

naquə le'ezeleagogüie beṇə' blao. Diozən'
naque' testigw četo' chatə'əyoito' le'
cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

⁸ Gosə'ənan ca' čhedə' Jeso'osən' bene'
mendad gože' lega'aquən: —De'e xio' le'e
yechoj yichjla'aždao' bengə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —iBi
lele?

Na' gosə'ənan: —Legionṇə' leto' čhedə'
naquə zanto'.

¹⁰ Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən'
par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž
be'enə'. ¹¹ Na' to ya'a de'e zo galə'əzə čaš
beṇə' choso'oye' coš zan. ¹² Na' de'e xio'
ca' gwsa'atə'əyoin le' gwse'en: —Be'ešga
latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

¹³ Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na'
besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao'
be'enə' na' jəsyə'əžə'on yichjla'aždao' coš
ca'. Nach besyə'ədinsesəb le'e ya'anə'
na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə' na'
gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do
čhopa mil coš can' zjənaquə.

¹⁴ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca'
besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en
besə'əžebchgüie' besa'acdoe' nach
jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' na'
beṇə' nitə' do yoba. Na' beṇə' ca' catə'
gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca'
ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'.
¹⁵ Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'
besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz
de'e xio' ca' yichjla'aždaogüie'enə',
bachi'e nyaz xalane'e, na' babezošao'
yichjla'aždaogüie'enə', na' besə'əžebe'
de'en goquən'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i
de'en goquən', gwse'e beṇə' ca' yela'
can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca'
yichjla'aždaogüie'enə' na' can' goquə len
coš ca'. ¹⁷ Nach beṇə' ca' ža' gan' mbane
Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e
lažga'aque'enə'.

¹⁸ Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o bar-
con' par yeze'e len disipl che' ca', ben'
bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüie'enə'
gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'. ¹⁹ Pero

Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': — Beyej ližo' gan' ža' family čhio' ca' na' jəyedixjue'iga'aque' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'.

²⁰ Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyezenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

**Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon'
na' yeto no'olə beṇə'
gwdan lao xadon čhe'enə'**

²¹ Na' catə' beslaguə' Jeso'osən' len disipl čhe' ca' yešla'alə nisdə'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin beṇə' zan gan' nite'e cho'a nisdə'onə', na' besyə'əga'ane' na'azə. ²² Nach bžin to beṇə' le Jairo, naque' to beṇə' gwnabia' che yo'odao' che neto' beṇə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə'. ²³ Na' gotə'əyoichgüeine' le', gože'ene': —Xi'ina' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par nič yeyaquebo' na' par nič əbambo'.

²⁴ Nach Jeso'osən' txen len disipl čhe' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aque' xte boso'ochi'izojene'. ²⁵ Na' entr beṇə' ca' len to no'olə beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. ²⁶ Na' babžaglaogüe' gwyeye' lao zan beṇə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aque' na' notono goquə yeyon le'. Con byalə'əch yižgüe' čhe'enə'. ²⁷ Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigüe'e cožə' Jeso'osən' gan' zde' ladjo beṇə' ca' jəsə'ənao le' nach gwdane' xadon čhe'enə'. ²⁸ Bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'enə', gwne': —Šə con cana' xadon čhe'enə', goyaccəda'.

²⁹ Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'. ³⁰ Nach Jeso'osən' leczə' gocbe'ine' de que babeyone' to beṇə' len yelə' guac čhe'enə', na' gwyechje'

bgüie' beṇə' ca' jəsə'ənao le', nach gože' lega'aque': —čNon' bagwdan xadon chia'anə'?

³¹ Nach disipl čhe' ca' gwse'ene': —Chle'ido' nitə' beṇə' zan nga, na' choso'ochi'izojə' le'. Na' nao': —“čNon' gwdan nada'?”

³² Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par nič le'ine' non' gwdan le'. ³³ Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigüe'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dolol can' bagoc čhe'. ³⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozən' gone' par nič cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

³⁵ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' besə'əžin beṇə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xa bi'i no'olən' jse'eže'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

³⁶ Pero Jeso'osən' bito bene' cas čhe de'enə' jež be'enə', con gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

³⁷ Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'aquəch beṇə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'. ³⁸ Na' catə' besə'əžine' liž beṇə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que beṇə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scandl na' bachesə'əbežchgüe'. ³⁹ Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': —čBixchen' bachonle scandl na' chbežle? Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁴⁰ Na' gosə'əzi'ichižə' beṇə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə beṇə' ca' ža'anə', na' gwčhe'e xaxna' bi'i guatən' na' beṇə' ca' zja'aclen le' na' gwso'e lo'o cuatən' gan' debo'onə'. ⁴¹ Nach bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebə' gože'ebə': —Talita comi—, zeje dižə': “No'ol dao', əchnia' le', beyas.”

⁴²Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacbo' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beṇə' ca' yelə' ža' lo'o cuartən' besyə'əbanchgüeine'.
⁴³Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' lecəə bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebo' de'e gaobo'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

6 Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'.² Na' ža dezcanzən' gwyeje' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' gwzolaə bsd əblo'ine' beṇə'. Na' beṇə' zan beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuežjga'aque': —žNacxa goquən' neze benga yoguə' de'en chsed chlo'ine'en ža? žNo bzejni'i le' de'en naquə de'e si'inṇə'?, na' žnac chaquən' chone' miłagr? ³Nombi'acho benga. Le'enə' carpinter xi'in Marian', na' beṇə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'.⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əcəə beṇə' zan chso'e yelə' bala'an che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' na' beṇə' ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'an.

⁵Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bxoə ne'enə' to čopə beṇə' na' besyə'əyaquene'.⁶ Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechlə gwyeje' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' yež ca' de'en žjəchi' galə'əzə.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁷Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' bsele'e čopə güejəga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'.⁸ Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyalə' əso'e bsd, ni yet, ni mech.
⁹Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis.
¹⁰Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —Catə' əžinle liž beṇə' yesyə'əbei yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yoblə.
¹¹Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' chele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgwsil'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

¹²Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que benəčən' cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.
¹³Na' lecəə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' boso'ošone' set lao cuerp che zan beṇə' ca' chsa'acšene na' gwso'one' par nič besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bchoa beṇə' nis

¹⁴ Na' Erodən' ben' chnabia' beṇə' Galilea ca' benene' dižə' ca' naquə yo-guə'əlo' de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beṇə' zan gosə'əneze' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': — Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' milagr quinga.

¹⁵ Nach yeba' beṇə' gosə'əne': — Naque' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yeba' gosə'əne': — Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beṇə' ca' gwnitə' cana'.

¹⁶ Pero catə' bene Erodən' xtižə' beṇə' ca' na' gwne': — Bengan' de'e Juannə' ben' bena' mendad gosə'əchogüe' yene', na' na'a babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁷⁻¹⁸ Quinga goquə got Juannə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca' xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'onə' par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden.

¹⁹ Erodiasən' gwlo'olaže'e Juannə' por ni che de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə.

²⁰ Erodən' gocbe'ine' de que Juannə' zdacze' licha na' de que naque' to beṇə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendad so'ote' Juannə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone no'olən' Juannə'. Na' la'anə'əczə bitotec gwejni'i Erodən' bi de'en gwna Juannə', bebeine' bzenague' xtiže'enə'. ²¹ Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juannə'. Catə'n gweyi Erodən' iz, bene' to lni par beṇə' gwnabia' che' ca', na' par beṇə' gwn-

abia' che soldad ca', na' par beṇə' blao ca' nitə' Galilean' gan' chnabi'enə'. ²² Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyo'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beṇə' ca' na' bya'abo'. Na' lechgualə bebei Erodən' na' len beṇə' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodən' gože'ebə': — Gwṇab bitə'ətezə de'en che'endo' na' gon'an.

²³ Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebə' bitə'ətezə de'e əṇabebo' le' la'anə'əczə šə gašjə nasyon gan' chnabi'enə'. ²⁴ Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onə': — ĽBin' əṇabda'ane' gone'?

Nach xna'abo'onə' gože'ebə': — Gwṇabene' gone' le' yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

²⁵ Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olən' gan' chaolen rein' beṇə' ca' yela', na' gožbo' rein': — Ben' nada' na'atec na'a yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bžian to lao plat.

²⁶ Nach rein' gwzochgüe' trist catə' beyož gož bi'i no'olən' le' ca', pero na' bachlə bzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən'. De'e na'anə' benšaze' can' gwṇabe bi'i no'olən' le'.

²⁷ Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəchogüe' zelao yen Juannə' na' əgwži'e yichje'enə' to lao plat. ²⁸ Nach gweyē soldadən' ližya gan' de Juannə' jəchogüe' yene'enə' na' bži'en to lao plat. Nach beyoxe'en jəyenežjue'en bi'i no'olən', na' bi'i no'olən' bnežjwbo'on xna'abo'on.

²⁹ Catə' gwse'ene' disipl che de'e Juannə' de'en goquan', jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuasə'en.

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə' byo

³⁰ Na' catə' besyə'əžin disipl che Jeso'osən' gan' zoe'enə' gwso'elene'ene' dižə' can' jse'ene'enə', na' can' jəsə'ədixjuie' can' na Diozən'. ³¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': — Le'e da,

šejcho to latjə ga cui no nla' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' chedə' beṇə' zan chsa'aš gan' nite'enə', na' cui goquə latjə par gao Jeso'osən' len disipl che' ca'. ³²Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' gwso'e to lo'o barcw na' gosə'əlague'e nisdə'onə' par besə'əžine' to latjə ga cui no nla'. ³³Pero beṇə' zan besə'əle'ine' lega'aque' catə'an gwsa'aque', na' besyə'əyombi'e Jeso'osən'. Nach gwsa'acdo beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' zjəchi' galə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca' Jeso'osən' len disipl che' ca'. ³⁴Na' catə' besə'əžine' cho'a nisdə'onə' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyasə'əlažə'e lega'aque', chedə' gocbe'ine' de que zjənaque' ca' xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzejni'ine' lega'aque' de'e zan. ³⁵Na' catə' bachexjw že'enə' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Bachal nā'a na' zocho to latjə ga cui no nla'. ³⁶Bitobi de che beṇə' quinga par əse'ej əsa'ogüe'. Bzeišgueiga'aquene' dižə' nič žjəya'aque' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəsa'əxi'e de'e se'ej əsa'ogüe'.

³⁷Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —¿Eche'endo' šejcho žjəxi'icho tmil pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beṇə' quinga?

³⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de? Le'e güiašč.

Na' catə' gosə'ənezene', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' chopə bel ya'a.

³⁹Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'anə', xonj güeje'. ⁴⁰Na' besə'ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosə'əbi'e lao daquə'anə'. ⁴¹Na' Jeso'osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' chopə, na' bgüie' yobalə

be'e yełə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'. Leczə ca' bene' len bel ya'a ca' chopə, na' gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. ⁴²Yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. ⁴³Na' pedas yetxtil ca' na' bel ya'anə' besyə'əga'an boso'otobe'en, na' gwsa'aquən šizjə žomə. ⁴⁴Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' na' bel ya'anə' zjənaquə gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisdə'onə'

⁴⁵Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialsogüe' yesyə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə' par yesyə'əžine' Bet-saidan', žlac ne'e bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ⁴⁶Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwlo'e to lao ya'a par jene' orasyon. ⁴⁷Na' catə' gol, barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca' bazdan gwcholte nisdə'onə', na' yetozə Jeso'osən' bega'ane' lao ya'anə'. ⁴⁸Na' ble'ine' de que naquən zdebə par yesə'əžiguə'əche' barcon' chedə' chechj be'enə' clelə. Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tloa nisdə'onə' na' gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yešla'alə galən' zja'aque'. ⁴⁹Pero na' catə' besə'əle'ine' le' zde' lao nisdə'onə' gwsa'aquene' de que naque' to beṇə' guat, na' gwso'osye'e. ⁵⁰Yogue'e besə'əle'ine' le' na' besə'əžebchgüe'. Pero na' le'e bolgüižte' lega'aque' na' gože': —Leyebei, nada'anə'. Bito žeble.

⁵¹Nach beyo'e lo'o barcw chega'aque'enə' na' le'e gwlezte be'enə'. Na' lechgualə besyə'əbanene', ⁵²la' bito gwsa'acbe'ine' non' naquə Jeso'osən' la'anə'əczə bguaogüe' beṇə' zan ca' len gueyə'əzə yetxtilən' chedə' nežjənchol yichjla'aždaoga'aque'enə'.

**Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene
beṇə' nitə' Genesaretən'**

⁵³ Na' catə' beyoṣ besyə'əlague'e nisdə'onə', besə'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besə'əchoje' barcon' na' boso'ocheje'en cho'a nisdə'onə'. ⁵⁴ Na' ze'e besyə'əchoje' barcon' catə'əczlə besyə'əyombia' beṇə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'. ⁵⁵ Na' gwsa'ašdoe' yoguə' yeṣ ca' zjəčhi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əche'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'enə' par jso'ene' gan' gwse'enene' rson zo Jeso'osən'. ⁵⁶ Na' gatə'ətezə gwyej Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yeṣ ca', con boso'onite'e beṇə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' šə güe'e latjə yesə'əgane' lachga lox xadon che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

**De'e mal de'en chčhoj
yichjla'ažda'ochon' chonən
manch la'ažda'ochon'**

7 Balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwsa'aque' Jerosalenə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. ² Na' catə' besə'əle'ine' de que balə disipl che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'. ³ Ca naquə costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazəchlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaṣ cheto', bito chsa'ogüe' šə cuina' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'. ⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch bagwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə tas plat čhega'aque' ca'

na' yesə' de ya, na' no mes čhega'aque' segon can' na costombr golən'. ⁵ De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —čBixchen' disipl čchio' ca' bito chəsə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' čchio'o? čBixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶ Nach Jeso'osən' goṣe' lega'aque': — Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isazazən' ben' be' xtižə Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan: Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e pero lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada', čhedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə beṇə'chən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxe beṇə'chən', ca de'en čhi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat čhele zan las ze'e gwčhinlen na' čhi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' goze'e Jeso'osən' lega'aque': —čEchaquele güenchguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə nič naole costombr čhelen'? ¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moisezən'. De'e Moisezən' bzoje' can' goṣ Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə čžia chnitə'əle xaxna'ale cheyalə' gatle.” ¹¹ Pero na' le'e nale de que notə'ətezə beṇə' guac ye'e xaxne'enə': “Bitoch gaquəlena' le'e čhedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gona' par gaquəlena' le'e naquən Corban” (zeje dižə naquən che Diozən'). ¹² Na' šə ca'

ye'e xaxna' be'enə', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquəlene' xaxne'enə'.
¹³Na' de'en naozechle costombr golə chele de'en nale naquə de'e žialaoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴Nach Jeso'osən' bolgüiize' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Yoguə'əle le'e gwzenag de'en nga əṇia' le'e nič šejni'ilen. ¹⁵Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'azdaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'azda'olen' lenṇə' chonən manch la'azda'olen'. ¹⁶Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

¹⁷Catə' beza' Jeso'osən' gan' nitə' beṇə' ca' na' beyo'e liže'enə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen jem-plən'. ¹⁸Nach gože' lega'aque': —ĴElezə lenle bito chejni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'azda'ochon'? ¹⁹De'en che'ej chaochon' bito cho'on yichjla'azda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə' yelə' guaon' zjənaquən güen par gaochon.) ²⁰Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'azda'olen' lenṇə' chonən manch la'azda'olen'. ²¹Na' lo'o yichjla'azdao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na' yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beṇə'. ²²Na' leczə lo'o yichjla'azdao' beṇəch na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e de che beṇə', na' yesə'əzelaže'e bi de'e de che beṇə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beṇə', na' so'onlene' cuerp chega'aque'enə' de'en naquə de'e

yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alaze'e na' nan so'one' de'en cui zaque'e. ²³Yoguə' de'e mal ca' de'en zjənac ca' chchojən yichjla'azdao' beṇə', na' chac manch la'azda'oga'aque'enə'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

²⁴Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwso'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əṇeze gan' nite'enə', pero bia'aczə bito goquə yesə'əcuašə' cuinga'aque'. ²⁵⁻²⁶Na' zo to no'olə Sirofenisia beṇə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'azda'obo'onə'. Na' lgüegwzə bene no'olən' rson gan' zo Jeso'osən', na' gwyeje' bzo xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'azdao' xi'ine' no'olən'. ²⁷Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec əsa'o bi'i checho ca' na' techlə əggua'o xico'ochon', chedə' bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'inchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

²⁸Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'. Pero xico'ocho ca' bian' nitə' xan mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'incho ca' lao yon'.

²⁹Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, güenchguan' bagwnao'. Guaquə yeyejo' ližo'. Babechoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz yichjla'azdao' xi'inə'onə'.

³⁰Na' catə' bežin no'olən' liže'enə', xi'ine'enə' debo' lao xcambo'onə' na' babechoj de'e xio'onə' gwyo'o gwyaz yichjla'azda'obo'onə'.

**Jeso'osən' beyone' to beṇə' ncuež
nague' na' leczə bito goquə əne' binlo**

³¹ Gwde na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' latjən' gan' mbane Tiro na' besyə'ədie' gan' mbane Sidonnə' na' yež ca' zjəchi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdəo' Galilean'. ³² Na' galə'əzə nisdə'ona' besyə'əžague' beṇə' ca' zjənche'e to beṇə' cuež na' leczə bito goquə əne' binlo, na' gwsa'atə'yoine' Jeso'osən' əxoə ne'ena' be'ena' par nič yeyaquene'. ³³ Jeso'osən' gwche'ene' partlə gan' cui no beṇə' nitə' na' bzeb xbene'ena' lo'o nag be'ena' chopə la'a, na' btop xene'ena' xbene'ena' nach gwdane' ložə' be'ena'. ³⁴ Nach Jeso'osən' bgüie' yobalə, na' gwcua'alaze'e gwne': —İfata! —zeje dižə' “İByaljo!”.

³⁵ Nach byaljo nag be'ena', na' leczə lože'ena' beyaquen, na' goc gwne' binlo. ³⁶ Na' Jeso'osən' bene' mendad len beṇə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchlə gwso'one' gwso'e dižə' chei. ³⁷ Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' na' gwse'e ljuežjga'aque': —Chac chone' yoguə'lə na' yoguə' de'en chone' chone'en binlo. Chone' par nič chesyə'əyene beṇə' cuež ca' na' par nič chesyə'əne beṇə' mod ca'.

Jeso'osən' bguaogüe' tapa mil beṇə'

8 Na' goquən' besə'əžag beṇə' zan gan' zo Jeso'osən', na' bito bi de chega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': ² —Lechguale cheyašə'da' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'. ³ Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüe', gosyə'əcholene' tnezən', la' balə' za'aque' zitə'.

⁴ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. Ğaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quingan?

⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — ĞBalə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažən.

⁶ Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzoxxe'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. ⁷ Na' leczə de to chopə bel ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aquəb, nach bene' mendad len disipl che' ca' əso'e che che beṇə' ca'. ⁸ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyo'otobə disipl ca' len, na' gwsa'aquən gažə žomə. ⁹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' len bel ya'anə' zjənaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'. ¹⁰ Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosəṇabene'

Jeso'osən' gone' to de'e

yesə'əle'ine' le'e yoban'

¹¹ Na' besə'əžin balə beṇə' fariseo gan' zo Jeso'osən' na' gwzolao gwsa'acyože'ene'. Na' gosəṇabene' le' gone' to miłagr de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' gwsa'aquene' šə cui gaquə gone'ennə'. ¹² Jeso'osən' gwcua'alaze'e na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a chṇable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

¹³ Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisdə'ona'.

**De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca'
gwxaquə'əleben ca' xna' cuazin'**

¹⁴ Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en

əsa'ogüe'. Toga yetxtilən' de čhega'aque' lo'o barcon'. ¹⁵Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi čhe beṇə' fariseo ca' na' čhe beṇə' ca' chso'on txe len Erodən'.

¹⁶Pero disipl čhe' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuējga'aque': —Gwne' ca' čhedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

¹⁷Jeso'osən' gocbe'ine' can' gwse'e ljuējga'aque', nach gože' lega'aque': —čBixchen' chonle xbab čhe yetxtilən' de'en gonlažə'əlen'? čEcabiṇə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? čəna' bito chonle xbab čei? čEbia'aczə' ne'e nchol yichjla'ažda'olen'? ¹⁸čEbito chle'ile de'en chona'? na' čəbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? čEbito za'alazə'əle milagr de'en babena'? ¹⁹Catə'an bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao' čbałə žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Šižin žomən'.

²⁰Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil čbałə žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən'.

²¹Nach gože' lega'aque': —čEbia'aczə' bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

Jeso'osən' beyone' jelao to beṇə' lchol yež de'en nzi' Betsaida

²²Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' lchol lao Jeso'osən', na' gwsa'atə'əyoine' le' cane'ene' par ničh yele'ine'. ²³Na' Jeso'osən' bexe'e na' be'ene' na' gwche'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'ene' jlao be'ene' nach gwdane'ene'. Nach gwnabene' le' šə bachac le'ine' lata'. ²⁴Beṇə' lcholən' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'əde'.

²⁵Nach Jeso'osən' gwdane' jlao be'ene' de'e yoblə, nach be'ene' bgüiayane'e, na'

beyaque jelaogüe'ene' na' bele'ine' binlo. ²⁶Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito šejo' lao' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'ene'.

Bedən' gwne' čhe Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' nasyon čhe'ene'

²⁷Na' Jeso'osən' len disipl čhe' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipino. Na' lao zja'aque' tnezən' Jeso'osən' gože' disipl čhe' ca': —čBi chesə'əna beṇə', non' naca' nada'?

²⁸Nach gwse'ene': —Bale' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' lecə' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁹Nach gože' lega'aque': —čChexa le'e? čbi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gože'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' neto' bagwleje' par naquəto' nasyon čhe'ene'.

³⁰Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' zjənaque' nasyon čhe'ene'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl čhe' ca' de que gate'

³¹Nach gwzolao Jeso'osən' bsd blo'ine' disipl čhe' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyałə' čhi' saquə' le' naque' ben' bsełə' Diozən' golje' beṇə'ch. Na' gwne' de que beṇə' golə' beṇə' blao čhe nasyon Izrael četon' na' beṇə' gwnabia' čhe bxož četo' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežən' bito se'ejle'e čhe'. Nach gože' disipl čhe' ca' de que beṇə'

blao ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³²Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə par gwdile'ene'. ³³Pero na' Jeso'osən' gwyechje' na' bgiie' disipl che' ca' na' gwdile' Bedən', gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yichjla'aždao' Bedən': —Gwchi'izə' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca' na' yeziquə'achlə beṇə' ca' zjənžaguən' gože': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nich gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquəle che de'en chi' saquə'əle la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'. ³⁵Na' notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nich cui chi' saque'e o par nich cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' chedə' chonlilažə'e nada' na' chedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə chia'anə', be'enan' əbane' zejlicane. ³⁶Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane. ³⁷La' bitə'ətezə de'e gatə' che' bito gaquəlenən le' par nich cui cuiayi'e zejlicane. ³⁸Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yełə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nchi'a angl chia' ca'.

9 Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': — De'e li əchnia' le'e de que balle cabinə' gatle catə'an le'ile can' gon

Diozən' əgwlo'e yełə' guac xen che'enə' par nabi'e beṇəchən'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

²Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' len Juannə', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'əle'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'. ³Na' xalane'enə' gocitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəch cle ca' che notə'ətezəchlə beṇə' chac chib lachə' yežlyo nga.

⁴Na' besə'əle'ine' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' na' leczə besə'əle'ine' de'e Moisezən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'.

⁵Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xanto', güenchgua zocho nga na'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš?, ton par le', na' ton par Moisezən' na' yeton par Liazən'.

⁶Gože'ene' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gože' tant besə'əzebe'. ⁷Nach betj to bejw bcuašə'n lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁸Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'əle'ine' sino yetozə Jeso'osən'.

⁹Na' gwde na' lao chesya'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' che de'en babesə'əle'ine'enə' xte catə'əch so'ot beṇə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch na' yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziquə'achlə beṇə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' gosə'əṇabe' ljuežjga'aque' bi zejennə'. ¹¹Nach gwse'e Jeso'osən': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazən' ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga

de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ħBixchen' chesə'əne' ca' ža?

¹² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': — De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Ľiazən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əlo' de'en cheyalə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que ben' əselə' Diozən' galje' beṇəḥ na' de'e zan de'e chi' saque'e. Beṇəḥən' so'onene' le' ca'aczə to beṇə' cui bi bi zaque'e. ¹³ Pero na' əchnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben Ľiazən' na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'i yo'o yaz de'e xio'

¹⁴ Na' catə' besyə'əžine' gan' besyə'əga'an disipl ca' ye'la', besə'əle'ine' beṇə' zan, zjənyechje' disipl ca'. Na' leczə nitə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' chsa'acyože' disipl che Jeso'osən'. ¹⁵ Nach catə' besə'əle'i yoguə' beṇə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbachngüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgiüiže'ene'. ¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': — ħBi dižə'ən cho'elenle beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'?

¹⁷ Nach entr beṇə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': — Ĥana', nchi'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par niḥ nacbo' mod. ¹⁸ Na' gatə'ətežə zobə' catə' chnizən lebo' chchixən lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyejə leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'yoida' disipl chio' ca' par niḥ yesyə'əbeje' de'e xi'onə' yo'o yaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža'anə': — Le'e nitə'əle nga, ħbixchexan' cui chejle'ele chia'? Bachac sša zoa' napə'

ye'lə' chxenlāžə' len le'e. ħBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xə bida'onə': — Doa' xi'ino' nga.

²⁰ Na' catə' zjso'ebo' lao Jeso'osən', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osən' na' bnizən bida'onə', na' benən par niḥ lechgualə gwyazbo' šonnə', na' bchix bto'ən lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'. ²¹ Nach Jeso'osən' gože' xabo'onə': — ħŠna bagoc chacbo' ca'?

Nach xabo'onə' gože' Jeso'osən': — Dezd bida'otebo'. ²² Zan las ben de'e xi'onə' par jechazbo' do lao yi' na' bxopən lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'əlažə'əšgüei neto'.

²³ Jeso'osən' gože'ene': — Šə chejli'o chia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ətežə, con šə chejli'o chia'.

²⁴ Nach xabo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': — Chejli'a chio'. Goclenšga nada' par niḥ šejle'echa' chio'.

²⁵ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bach-esə'əžag beṇə' zan, nach gwdile' de'e xio'onə', gože'en: — De'e xio', chono' par niḥ bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yichjla'aždao' bi'i nga na' cuatəḥ yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

²⁶ Nach de'e xio'on bgosya'an lebo' na' benən par niḥ lechgualə fuert gwyazbo' šonnə' de'e yoblə nach bechojən lebo' na' bocua'anən lebo' ca'aczə to bi'i guat. Na' beṇə' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'. ²⁷ Pero na' Jeso'osən' bexə'e na'abo'onə' par bezožə'abo'.

²⁸ Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': — ħBixchexacxan' cui goquə yebejto' de'e xi'onə' ža?

²⁹ Nach gože' lega'aque': — Par niḥ gaquə yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'i nga, cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole niḥ gontezə gonle orasyon.

**De'e yoblə gwdixjue'e
Jeso'osən' de que gate'**

³⁰ Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beṇə' gan' zoe'. ³¹ Con disipl che' ca'azə əbsəd əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch. Na' gague' lao na' beṇə' na' so'ote'ene', nach yeyon' ʒa yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³² Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

**Gwsa'acyožə disipl
che' ca' noe' naquə blaoch**

³³ Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Capernaunnə', na' lao bazjənite'e liže'enə' gože' lega'aque': —ʒBi porən' chacyožle tnezən'?

³⁴ Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtiže'enə', chedə' gwsa'aquene' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch. ³⁵ Gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chene'ele gacle beṇə' blaoch, cheyalə gonle xbab che cuinle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyalə' gaquəlen ljeužjle ca to mos.

³⁶ Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə' nach gwlene'ebo', gože' lega'aque': ³⁷ —Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquale chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

**Ben' cui chon contr chio'o
txenczən' chone' len chio'o**

³⁸ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', chedə' notə'ətezə beṇə' cho'e la'anə' par gone' to miłagr, bito gaquə bi əṇe' contr nada'. ⁴⁰ Šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o. ⁴¹ Na' notə'ətezə beṇə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' tbaszə nis gone' ye'ejle, be'enə' gon ca' de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə' yežine' yoban'.

**Bito cheyalə' goncho ca əxopə
beṇə' yoblə gone' de'e mal**

⁴² Probchguazə ben' gon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaque'e par len beṇəchən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'. ⁴³ Šə de'en chonle len na'alənə' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog na'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyoł. ⁴⁴ Zejlicane yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁵ Na' šə de'en chonle len ni'alənə' chonən par nič əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əchog ni'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyoł. ⁴⁶ Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə'

ca' yesyā'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁷Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par nič əxo-ple gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchōl yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁴⁸Zejlicanen' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyā'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'.

⁴⁹Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par nič belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyi' chza-quə'əcho, chone' ca' par nič chaquəch yichjla'azdao' chio'o chonjilažə'əchone' xi'ilažə'. ⁵⁰Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par nič cui chbi-ayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi xzi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən xzi' de'e yoblə. Na' par nič gacle ca zedə' de'en naquə xzi' cheyalə' gacle beṇə' la'azdao' xi'ilažə', na' so cuezle binlo len ljuežjle.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

10 Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešla'alə yao Jordannə'. Na' besə'əžag beṇə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'icene' lega'aque'. ²Nach balə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par nič yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', na' gosə'ənabene' le' šə de lsens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'. ³Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moizezən'? ¿Bin' bene' mendar gonle?

⁴Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moizezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'anə' to act ga

güe'en dižə' de que besyā'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

⁵Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moizezən' be'e latjə yela'a no'ol chele chedə' nacle beṇə' yichjla'azdao' žod. ⁶Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə'chən' beṇə' byo na' no'olə. ⁷Na' leczə nan: “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə. ⁸Nach beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. ⁹De'e na'anə' notono cheyalə' yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beṇə'.

¹⁰Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besyā'əžine' yo'o gan' gosə'ənitə' disipl che' ca' gosə'ənabene' le' bi zejen de'en gože' beṇə' fariseo ca'. ¹¹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yequē'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi. ¹²Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en che'enə' par yequē'e beṇə' yoblə, leczə tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

¹³Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjsoa' bidao' ca'. ¹⁴Catə' ble'i Jeso'osən' can' chso'on disipl che' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁵Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə

cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinlə yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwłene' bidao' ca' na' gwıxa ne'enə' yichjga'acbo'onə', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

Benə' güego' ben' goquə benə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

¹⁷ Na' ze'e yesa'aque' latjən' to benə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' benə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par gata' yelə' mban zejlicane čhia'.

¹⁸ Na' par nič gonch be'enə' xbab che de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —čBixchen' nao' de que benə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'eze'laogüe benə' güen.

¹⁹ Nezdə' bin' na lein': "Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en čele o no'ol čele par solenle benə' yoblə; cui gotle benə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj benəchle; legwnežjo yelə' bala'an ıaxna'ale."

²⁰ Nach benə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'əloł de'e ca' chzenaga' čhei dezd xcuidə'ətia'.

²¹ Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' čhe' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əloł de'en de čhio', na' mech de'en le'ido' čhe de'e ca' bnežjon benə' yašə'. Nach da denao nada' la'anə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

²² Pero na' benə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechgualə trist gwzoe' čhedə' la' to benə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

²³ Nach Jeso'osən' bgüie' benə' güegon', na' gože' disipl čhe' ca': —Zdebəchgua naquən par to benə' gwni'a güe'e latjə nabia' Diozən' le'.

²⁴ Na' besyə'əbanchgüie' disipl čhe' ca' can' gože' lega'aque' čhe benə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'indaogua'a, de'e li šə to benə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a čhe'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ²⁵ Zdebəchlə naquən čhe to benə' gwni'anə' güe'e latjə nabia' Diozən' le' cle ca' to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Nach disipl čhe' ca' catə' gwse'enene' xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuježjga'aque': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

²⁷ Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: —Benəchən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaquə yebeje' benə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'əteza.

²⁸ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xanto', neto' bagwlejyichjto' family čheto' ca' na' len yoguə'əloł de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' čhio'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia', šə nole bagwlejyichjle' ližle, benə' bišə'əle, benə' zanle, ıaxna'ale, xo'olle, xi'inle, o yežlyo čele čhedə' chzenagle čhia' na' čhedə' chejle'ele čhe dižə' güen dižə' cobə čhia'anə', ³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca benə' ca' na' de'e ca' gwlejyichjlen'. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicane. Gone' le'e de'e ca' la'anə'əczə lao yežlyo nga de de'e zan de'e čhi' saquə'əle.

³¹ Benə' zan zjənaquə benə' blao na'a pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' benə' blao. Na' benə' zan benə' cui zjənaquə benə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' benə' blao.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

³² Nach Jeso'osən' na' zan disipl čhe' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao

zjəngü'e nezən' Jeso'osən' gwɹɹialaogü'e
laoga'aque'enə', na' besyə'əbanchgü'e
disipl che' ca' de'en šeje' Jerosalennə'
gan' nitə' beṇə' ca' chse'ene so'ot le'. Na'
do chesə'əžebze' jəsə'ənaogü'e'ene'. Nach
partlə gwlej Jeso'osən' disipl che' ca'
šižin na' gwzolaogü'e' be'elene' lega'aque'
dižə' che de'e ca' gaquə che'. ³³ Na' gože'
lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja'
beṇəch, na' ṇa'a šejcho Jerosalennə'
gan' gaca' lao na' beṇə' gwnabia' che
bɹoz ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed
choso'olo'i lein'. Yesə'əchoglaogü'e'en
chia' de que cheyalə' gata', na' lecə
so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael. ³⁴ Na' so'one'
nada' borl na' soe' nada' golp na'
yoso'oza' xene'e cho'alaogua'anə'. Nach
so'ote' nada', pero yeyon ža yebana'
ladjo beṇə' guat ca'.

**Jacobən' na' Juannə' gosə'əṇabe'
yesə'əbi'e cuit Jeso'osən' gan' ṇabi'enə'**

³⁵ Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len
Juannə' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. Na'
gwse'ene': —Xanto', zedənabeto' le' to
goclen.

³⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —
¿Bi goclenṇə' chene'ele gona'?

³⁷ Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono'
par niç cue'eto' cuito'onə' šla'a güejə
catə'ən əžin ža ṇabi'o ṇasyon chechonə'.

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque':
—Bito chacbe'ile bi de'en chṇabele
nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can'
saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele
can' gaquə chia'anə'?

³⁹ Nach bosyo'oži'e xtiže'enə'
gwse'ene': —Gwzoito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liçə
chi' saquə'əle can' chi' saca'anə', na' de'e
liçə gaquə chele can' gaquə chia'anə'.

⁴⁰ Pero bito naquən par əṇia' nada' non'
cue' cuitan' catə'ən əžin ža ṇabi'anə'.
Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' yesə'əbe'
cuita'anə'.

⁴¹ Nach disipl ca' yeši, catə'
gwse'enene' de'en gwse' Jacobən'
na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'.

⁴² Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e par
niç gosə'əbigue'e laogü'e'enə', na' gože'
lega'aque': —Nezele nitə' beṇə' gwnabia'
na' beṇə' blao che to to ṇasyon, na'
la fuers chesə'ənabi'e beṇə' ca' nitə'
xni'aga'aque'enə'. ⁴³ Pero caguə can'
cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele
gacle beṇə' blao, cheyalə' əgwzəxjw
yichjle na' gaquəlenle ljuežjle. ⁴⁴ Na' šə
no le'e chene'ele gaquachle blaoch ca
beṇə' ljuežjle ca', caguə can' cheyalə'
gonle sino que cheyalə' gon cuinle ca
xmos beṇə' ca' yela'. ⁴⁵ Diozən' bsele'e
nada' golja' beṇəch, na' caguə bida' par
niç beṇəchən' əsa'aclene' nada', sino
que bida' par gaquəlena' beṇəchən',
na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə'
yoguə'əlol beṇəchən' catə'ən so'ote'
nada'.

**Jeso'osən' beyone' to
beṇə' lçhol le Bartimeo**

⁴⁶ Jeso'osən' len disipl che' ca' na'
len beṇə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osən'
besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə'
besa'aque' syodan' to beṇə' lçhol le Bar-
timeo, xi'in to beṇə' le' Timeo, chi'e
cho'a nezən' chṇabe' carida. ⁴⁷ Na' catə'
bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə'
naquə beṇə' Nasaretən' bazon əžine' gan'
chi'enə', nach gwzolo gwne' zižjo gwne':
—Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei
Dabin'. Beyašə'əlažə'əšgüei nada'.

⁴⁸ Beṇə' zan gosə'ədile' beṇə' lçholən'
par niç zoe' žizə, pero nachlə
gwne' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len'
naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.
Beyašə'əlažə'əšgüei nada'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože'
beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'enə'.

Nach gwsa'axe' beṇə' lçholən' par
bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —
Bebei, gwzecha chedə' chaxe' le'.

⁵⁰Nach beṇə' lchōlən' bzalə' xadon che'enə' na' bxite'e bgüigue'e lao Jeso'osən'. ⁵¹Jeso'osən' gože'ene': —¿Bin' che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lchōlən' gože' Jeso'osən': —Xana', benšga par ničh yele'ida'.

⁵²Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažo'o nada' bach goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalennə'.

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

11 Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lega'aque' besə'əžine' galə'əzə Jerosalennə'. Na' galə'əzə Jerosalennə' zjəchi' chopə yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjəchi'in frent to ya'a de'en nzi Ya'a Olibos. Nach Jeso'osən' gwleje' chopə disipl che' ca'. ²Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catə' šo'ole lao' yežən', le'ile to borr dao' bia cui nonə' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə. ³Na' šə no ŋabe le'e bixchen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažjda'ab, na' de que lgüegwzə žjəyesana'ab.

⁴Nach beṇə' ca' bsełə' Jeso'osən' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'enə' besə'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert che to yo'o de'en zo cho'a nezən'. Nach boso'oseže'eb. ⁵Na' nitə' balə beṇə' na' gwse'e disipl ca': —¿Bin' chonle? ¿Bixchen' chsežle borr da'onə'?

⁶Nach disipl ca' gwse'e beṇə' ca' can' gož Jeso'osən' lega'aque' yesə'əne', nach gwso'e latjə boso'oseže'eb. ⁷Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən', na' boso'oxoa xadon chega'aquen' cožə'əbən', nach gwžia Jeso'osən' leb. ⁸Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'elaogüe'ene' na' boso'ošiljue' xaga'aque'enə' gan' zde' žie' borrən' na' yebale' gosə'əchogüe'

xozə' yag de'en ze tcho'a nezən', na' bosə'ənite'en lao nezən'.

⁹Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban che' gosə'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'. Goclenšga neto'. ¹⁰Catec mba gaquə checho de'en baza' ben' ŋabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczə le'e nitə'əle gan' zo Diozən' ledoye'ela'ochē'.

¹¹Ca' goquə bežin Jeso'osən' Jerosalennə', na' leczə catə'an gwyo'e yo'odao' əblaonə'. Na' beyož bgüie' yoguə' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonə' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', chedə' bagol.

Ben Jeso'osən' par ničh bgüiž yag yixgüion'

¹²Ža beteyo catə' besa'aque' Betanian' par jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə, gwdon Jeso'osən'. ¹³Na' zitə'ələ ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, chedə' ca orən' bito naquə tyemp chei. ¹⁴Nach Jeso'osən' gože' yag yixgüion': —Caneque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'enə'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblao che beṇə' Izrael ca'

¹⁵Gwde na' besə'əžine' Jerosalennə' na' catə' gwyo'o Jeso'osən' chyo'o yo'odao' əblaonə' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'ələl beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes che beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy che beṇə' ca' əgwso'otə' ngolbexə. ¹⁶Na' Jeso'osən' bito be'e latjə par yesə'əde notə'ətezə beṇə' chyo'o yo'odao' əblaonə' šə zjənoe'

yoa'. ¹⁷Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczə Xtižə' Diozən' gan' nan: “Che'enda' yesə'əna beṇə' de que ližə'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon beṇə' ža' yoguə' nasyon ca'.” Pero na' le'e babenlən ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

¹⁸Na' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' leczə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'ene' can' be' Jeso'osən' dižə'ənə' na' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote'ene'. Besə'əžebe' cuich yoso'ozenag beṇə' chęga'aque' chedə' yoguə'əte beṇə' boso'ozenague' xtiže'enə' na' besyə'əbanene' ca güennə' bzejni'ine' lega'aque'. ¹⁹Na' catə' bazon gal Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' syodan' na' jəsyə'əga'əne' Betanian'.

Bgüiž yag yixgüion'

²⁰Zil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalennə' besyə'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgwṇablažə' Jeso'osən' əbiž. Na' besə'əle'i disipl che' ca' babgüiž do loi. ²¹Nach Bedən' jsə'alazaže'e can' goquən' na' gože' Jeso'osən': —Xana', bgüiašč yag yixgüion' de'en əgwṇablažə'o əbiž neje babgüižən.

²²Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonli-lažə' Diozən' na' gaquə can' əṇabe-lene'. ²³De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: “Boša' xišna'onə' na' jəyeyo' lo'o nisdə'onə'”, na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac chop lažə'əle. ²⁴De'e na'anə' chnia' le'e de que bitə'ətezə de'en chṇabele Diozən' catə'ən chonle orasyonṇə', šə chejle'ele de que gone' can' chṇabelene'enə' na' guaquəczən'.

²⁵Na' catə' solao gonle orasyonṇə', šə yosa'alazažə'əle bi de'en baben to beṇə' contr le'e, leyezi'ixen che', par nich leczə Xacho Diozən' ben' zo yoban'

yezi'ixene' xtolə'əlen'. ²⁶Pero šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beṇə'chlen' leczə ca' Xacho Diozən' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlenə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²⁷Na' besyə'əžine' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' catə' balažə' Jeso'osən' chy'o yo'odao' əblaonə', ben' naquəch bχoz əblaoch na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len beṇə' golə blao che neto' beṇə' Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. ²⁸Na' gwse'ene': —iNac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'anə', na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁹Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Leczə de to de'e nabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en nabda' le'e nach ənia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ³⁰Leṇəšč nada': iNon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? iEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

³¹Nach boso'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “iBixchexan' bito gwyęjle'ele che'?” ³²Na' nic gac ye'echone' de que beṇə' yoblən' əbselə' de'e Juannə'.

Gosə'əne' ca' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'ęjle'e de que de'e liczə Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'enə'. ³³De'e na'anə' gwse'e Jeso'osən': —Bito nezeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che mos mal ca'

12 Nach Jeso'osən' gwzolao be'e jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezə beṇə' šə chso'onczə

yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beṇə' goze' zan yag obasən' yežlyo che'enə'. Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'ateza bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bchoj xisein'. Na' lecza bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosə'əgüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeje' zitə'. ²Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos che' par žjəyexi'e to tlaww cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e. ³Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' boso'onize' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ⁴Nach xan yag obasən' bsele'e yeto mosən', na' beṇə' ca' boso'ošiže'ene' yej, na' gwso'one' güe' yichje'enə' na' boso'ožia boso'onite'ene'. ⁵Nach bosselə' xan yag obasən' yeto mosən', na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gwso'ote' le'. Na' gwdechla xan yag obasən' bosselə'e mos zanch na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' balə' na' yebalə' gwso'ote'.

⁶Na' zo xi'in tlišə' xan yag obasən', na' chachgüeine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'aždaogüe'enə' goquene': "Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'ebə' cwsešən'." ⁷Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'inə'enə' nach gwse' lžuežjga'aque': "Bengan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'an len biennə'. Leda gotchone' par nich yega'anlencho bien che xə'enə'." ⁸Nach boso'onize'ene', gwso'ote'ene', na' besyə'əbeje' cuerp che'enə' fuerlə güertən'.

⁹Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —ŽNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca'? Žjəyənit-laogüe' lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə.

¹⁰ŽEcabinə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtizə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lennə' banaquən yej squin.

¹¹Xancho Diozən' babzoe' yejen' gan' cheyalə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

¹²Nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' len beṇə' golə blao ca' gwse'enene' yesə'əzene' Jeso'osən' čhedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' čhedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə'. De'e na'anə' con besa'aque' gan' zo Jeso'osən'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'

¹³Na' gwde de'e ca' boso'osele'e balə beṇə' fariseo ca' len yebalə beṇə' ca' chso'on txe'n len Erodən' lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya contr le' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. ¹⁴Nach catə' besə'əžin beṇə' can' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə' yoblə, čhedə' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nezeto' can' chsed chlo'ido' beṇə' de'en chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. De'e na'anə' zedeṇa-beto' le' par əṇao' neto' naquən' cheyalə' gonto'. ŽEnaquən güen čixjwto' impuest che gobiern roman' o šə bito cheyalə' čixjwto'on?

¹⁵Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —ŽBixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əg-wčinle contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

¹⁶Nach boso'olo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —ŽNo diboj čheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

¹⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'əṇabe' naquən' yesyə'əban beṇə' guat ca'

¹⁸ Na' leczə besə'əžin balə beṇə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beṇə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'. Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': ¹⁹ —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par nich nitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'enə'. ²⁰ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ²¹ Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olən', na' leczə got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyonən'. ²² Nach leczə ca' goquə len bišə'əga'aque' ca' yelə' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'. ²³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', žnoe' entr beṇə' ca' gažə gaquə be'en che no'olən'? La' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁴ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquən' nyoj Xtižə' Diozən', na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'. ²⁵ Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gacbia' šə zoso'ošagne' o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozən'

beṇə' ca' nitə' yoban'. ²⁶ Na' ca naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', žəbito za'aləžə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezən' can' gož Diozən' le'. Moisezən' ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moisezən': “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraanṇə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.” ²⁷ Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' clelə.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

²⁸ Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə beṇə' ca' Jeso'osən' na' gwnezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozən' žnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

²⁹ Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael. Tozə Xancho Diozən' zaque'e par güe'ela'ocho. ³⁰ De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho”, lenṇə' naquən de'e žialaoch. ³¹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': “Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” Biti bi de de'en non Diozən' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' čhopə'.

³² Nach be'enə' chsed chlo'i lein gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquən de'e li can' nao'onə' de que tozə Diozən' zo be'enə' zaquə' par güe'ela'ocho. ³³ Na' cheyalə' gaquecho che Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho. Na' leczə cheyalə'

gaquecho che sa'aljuežj beṇaḥcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaquə'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozən' mendad goncho cle ca gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zakuə'əchən cle ca' bitə'ətezəchlə de'e chnežjwcho Diozən' cho'ela'ochone'.

³⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i be'enə' xtiže'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə' nabi'a' Diozən' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'əṇabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

³⁵ Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə', gože' lega'aque': —žBixchen' chesə'əna beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? ³⁶ Cuin de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le' gan' nan: Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen, na' gona' par niḥ nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

³⁷ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', žəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'azən' ža?

Nach beṇə' zan ca' besyə'əbeine' boso'ozenague' che'.

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

³⁸ Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' beṇə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab niḥ cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' tonə' na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do

lao lquey. ³⁹ Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni. ⁴⁰ Na' choso'oxoayague' no'olə gozeb ca' par niḥ no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de chega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyonṇə' chso'echgüe' dižə' par niḥ chəsə'əxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

⁴¹ Na' goquən' to žlas catə' chi' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' nitə' caj ca' gan' chgo'o xmech neto' beṇə' Izrael par yo'odao' əblaonə'. Na' ble'ine' beṇə' ca' catə' gosə'əgüe'e xmechga'aque'enə' lo'inə', na' leczə ble'ine' beṇə' gwni'a ca' de'e scha'o mechən' gosə'əgüe'e. ⁴² Na' lao chgüie' beṇə' ca', bžin to no'olə gozebə no'olə yašə' na' gwlo'e chopə sentab dao' che'enə' lo'o cajən'. ⁴³ Nach Jeso'osən' goxe' dišipl che' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'. ⁴⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən lao yelə' gwni'a chega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e dao' de che'.

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'əchinje' yo'odao' əblaonə'

13 Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', to dišipl che'enə' gože'ene': —Xanto', bgüiašc catg xochə zjənone' yo'odao' əblao nga, na' catg xochə yej quinga zjənonene'en.

² Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Chgüiale catec xochə naquə yoguə'

de'e ca'. Pero ca naquə de'en chle'ile nga na'a, gwžin ža yosyo'ochinj beṇə' doxenən na' notoch no le'i lega'auqən.

**De'en gaquə catə'an bazon
baozə šo'o fin che yežlyon'**

³Na' ja'aque' ya'a Olibosən' de'en zo yešla'alə bdiṇjən' ze frent yo'odao' əblaonə'. Na' catə' besə'əžine' lao ya'anə' gwche' Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacobən', Juannə' len Ndresən' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə gwse'ene': ⁴—Chene'eto' ənezeto' do batə'əquan' gaquə de'e nga nao' nga. Na' žnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nič notono əxoayag le'e. ⁶Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesə'əne' de que zjənaque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' le'e. Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'.

⁷Pero na' le'e bito žeble catə' yenele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, chedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'anə'əczə šə bachac ca' bitonə' əžin ža par šo'o fin che yežlyon'. ⁸Ze'e əžin žan' yesyə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgiin na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaquə'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ne'e za'acquəchczə de'en yesə'əžaglaə beṇə' ža' yežlyon'.

⁹Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' ənezele de que beṇə' contr chelen' so'one' le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' chega'aque' ca'. Yesə'əche'əxəxje' le'e do lao gobernador ca' na' do lao rei par əsa'ogüe' xya contr le'e de'en chonlilažə'əle nada'. Can' gaquə güe'ele xtižə'anə' lao beṇə' gwnabia' ca'. ¹⁰Na' leczə ze'e əžin žan' šo'o fin che yežlyon', žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixju'e

dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia' len beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon. ¹¹Na' catə' no yesə'əche'əxəxj le'e lao beṇə' gwnabia' ca' bito cue' yichje' nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na' Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i Spiritən' le'e, chedə' caguə le'enə' güe'ele xtižə'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len. ¹²⁻¹³Yoguə' beṇə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. Na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par nič so'ote' le'e na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əchən' əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

¹⁴Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonje' na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.) ¹⁵Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che liže'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en. ¹⁶Leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'enə'. ¹⁷Na' ca tyempən', lechgualə zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdao', na' no'ol ca' chesə'əguazə' bdao'. ¹⁸Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonje' tyemp catə' chi' de'e zag. ¹⁹Catə' gaquə de'e ca' lechgualə chi' saquə' beṇə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito ənacho bagwdi' bagwxaquə beṇə' can' chi' saquə' beṇə' Izrael ca', na' bito əžinlaze'e gaquə ca'

len beṇaḥən' de'e yoblə. ²⁰Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əzaglaogü'e' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əzaglaogü'e'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əzaglaogü'e' sša.

²¹Na' ža, šə no əye'e le'e: "Bgüi-ašc nga zo Cristən' ben' əbselə' Diozən' par gaquəlene' chio'o", o šə ye'e le'e: "Na'alə zoe'", bito šejle'e' che'. ²²Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' miłagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban, par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²³Bənezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par nič cui xoayagle.

Can' gaquə catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə

²⁴Pero na' lao ža ca' cate yeyož čhi' saquə' beṇaḥən', bgüižən' bitoch əg-wse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'. ²⁵Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, čhedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə' de'e ca'. ²⁶Na' cana'ach beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇaḥ. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'. ²⁷Na' əselə'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasəłase'.

²⁸Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xlague'e, chacbe'ile de que bač zon yelə' yejon'. ²⁹Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža

šo'o fin che yežlyon'. ³⁰De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əloł de'e ca'. ³¹Ca' naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca' naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

³²Pero na' ca' naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³³De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca' beṇə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonnə' čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə. ³⁴Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zitə'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmosə' ca' bi de'en so'on to toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par nič ca' chapəcze'en catə'an yežine'. ³⁵Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca' xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bagol o šə do chel o do šbal xen o šə do che'eni'. ³⁶Le'e so ca' beṇə' nchoj bišgal čhei, nič sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə. ³⁷Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beṇə' chso'onlilažə' nada'. Leso probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

14 Na' goquən' ne'e chac falt yechopə ža par galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nčhixə. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' bəxoz ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ²Na' gosə'əne': —Bito gotchone' lao llinə' par

niḡh cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao'
syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

**To no'olə bcuase' set
ziḡ yichj Jeso'osən'**

³ Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž
to beṇə' le Simon be'enə' güe'i yižgüe'
de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən'
cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə
noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə
to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən'
lechguale ziḡ chl'a'an na' lechguale le'eyə'
zaquə'n. Na' no'olən' gwle'e lmetən'
gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj
Jeso'osən'. ⁴ Nach balə beṇə' ca' nitə'
len Jeso'osən' liž Simonṇə' besə'əže'e
na' gwse' ljuežjga'aque': —čBixchen' con
benditjeine' setən' noxe'enə'? ⁵ Güenchlə
žalə' bete'en la' mazlə tml gueyə' gueyoa
le'ine' chei žalə' ca', na' mech de'en le'ine'
chei əgwnežjue'en beṇə' yašə' par gaquə-
lene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'.
čBixchen' chdillene'? Güenchguan'
babene' len nada'. ⁷ Ca naquə beṇə'
yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, na'
guaquə gaquələnga'aclene' batə'ətezə
chene'ele. Pero ca naca' nada' yešložgan'
soa' len le'e. ⁸ De'en bcuasə' no'olən'
setən' yichja'anə' na' bežonən' lao cuerp
chia'anə' bene' de'en non gone' len nada'
žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle
chyebile set ziḡən' cuerp che beṇə'
guatən'. ⁹ De'e li əchnia' le'e gatə'ətezə
chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en
chzejni'in chia'anə' leczə chixjue'ile can'
ben no'olə nga len nada'. Na' šanch
beṇə' əso'e dižə' ca giennə' bene'.

**Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən'
lao na' beṇə' contr ca'**

¹⁰ Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben'
goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeye'
lao beṇə' ca' chəsə'ənabia' bḡox che neto'
beṇə' Izrael par gože' lega'aque' de que

əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.
¹¹ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə'
Jodən' lechguale besyə'əbeine'. Na'
gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech.
Nach Jodən' gwzolao gwche'enaogüe'
batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao
na'aga'aque'enə'.

**Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine'
lega'aque' can' so'one' par
žjesyə'əzaləže'e bi zejen ca de'en gate'**

¹² Na' ža nech che lṇi pascon' catə'en
chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i
nchixə na' leczə chso'ote' xilə' dao'
par chjəsyə'əzaləže'e can' bebej Diozən'
de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža
na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': —
čGan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho
xše' lṇi pascon'?

¹³ Nach gwleje' chopə disipl che' ca'
na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože':
—Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yeža-
gle to beṇə' byo beṇə' noa' che'e nisən'
ya'ayene'. Na' le'e žžənaotelene'. ¹⁴ Na'
šo'ole len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə':
“Maestrən' ne' gonšgo' to cuart gan'
güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lṇi
pascon', neto' disipl che'.” ¹⁵ Nach əg-
wlo'ine' le'e to cuart xen de'e zo žcuia
la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes, na' nitə'
ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o
cuart na'anə' əgwsini'ini'ale de'en gaocho
lao lṇi pascon'.

¹⁶ Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' catə'
besə'əžine' syodan' yoguə'əlo' can' gože'
lega'aque'enə' goqua. Nach boso'osi'ini'e
de'en gwsa'ogüe' xše' lṇi pascon'.

¹⁷ Na' catə' beyož gwḡen, Jeso'osən'
len disipl che' ca' šižin besə'əžine'
yo'onə' gan' baboso'osi'ini'e de'en
əsa'ogüe'enə'. ¹⁸ Na' lao zjəchi'e cho'a
mesən' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože'
lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, entr to
le'e chaolenle nada' txen gonle nada' lao
na' beṇə' contr ca'.

¹⁹ Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' catə' beyoʒ gwne' ca', nach tgüejə' tgüejə' gwse'e le': —Xana' ʒənada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

²⁰ Jeso'osən' goʒe' lega'aque': —Entr le'e šiʒinle tole chne' na'alen' lo'o platən' txen len nadan', gonle nada' lao na' beṇə' ca'. ²¹ Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtiʒə' Diozən' nan gaquə' chia' nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Pero probchguazə be'ənə' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze ʒalə' cuiclə golje'enə'.

²² Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en, nach be'en disipl che' ca', goʒe' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp chia'anə'.

²³ Nach leczə bexe'e basən' gan' yoʒə nis obasən', na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach bosneʒjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'ejə'en. ²⁴ Nach goʒe' lega'aque': —Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə por ni che xtolə beṇəchən'. Na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəchən'. ²⁵ De'e li chnia' le'e na'a zelao che'ejə' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicane catəən socho txen gan' nabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' ʒə nombi'ene'

²⁶ Na' beyoʒ gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to immo, nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ²⁷ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' goʒe' disipl che' ca': —Neʒe' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə' chia'. Gaquə can' nyoj Xtiʒə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' əsa'asələsəb.” ²⁸ Pero na' catə' yeyas

yebana' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

²⁹ Nach Bedən' goʒe' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'anə'əczə ʒə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' goʒe'ene': —De'e li əch-nia' le' neʒe' antslə ze'e cueʒ lecon' chop las, gaquə ʒon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' goʒe' Jeso'osən': —La'anə'əczə ʒə chonclən byen guatlencza' le' bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əʒine' latjən' gan' nzi' Getsemani, goʒe' lega'aque': —Ngazə lecue' ʒlac ʒa'a de'e na' ʒjena' orasyon.

³³ Na' gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juannə', gwsa'aque' gan' nitə' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'aʒda'ogüe'enə'.

³⁴ Na' goʒe' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aʒdaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonnə' gwnabene' Diozən' ʒə guac te ca'azə de'en chi' saque'e. ³⁶ Na' goʒe' Xe'enə': —Xa' Dioz, le' chac chono' yoguə'əlol. Benšga ca te ca'azə de'en chi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə de'e ənia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

³⁷ Nach beyeje' gan' nitə' disipl ca' ʒonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' goʒe' Bedən': —Simon ʒəchtaso'? ʒEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'? ³⁸ Le'e na', na' le'e gon orasyon nich cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Nezda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

³⁹ Na' gozse'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁰ Na' catə' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə, jəyezd'i'ce' disipl ca' šonə chesə'ətase', tant cuich chesə'əzoinə' bišgalən'. Na' xte bito zjənezene' bi əse'e le'. ⁴¹ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonnə' de'e gwyon lase, na' catə' bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —ǰEne'e chtasle? ǰEne'e chonle dezcanz? Bač goc na'a. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇač na' na'a bač bžin or gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴² Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Gosə'əzene' Jeso'osən'

⁴³ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'n ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' boso'oselə' beṇə' ca' chesə'ənabia' bχoz che neto' beṇə' Izrael na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan', na' beṇə' golə blao che nasyon cheto'onə'. Beṇə' ca' zjənžag Jodən' zjə-nalə'e spad na' zjənlene' no yag. ⁴⁴ Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Be'enə' gaogua' bx-idən', le'enə' senle na' gwčhejlene' par əche'elene'.

⁴⁵ Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxiḁən', pero caguə do laže'enə' bene' ca'. ⁴⁶ Nach beṇə' ca' əzja'ac len Jodən' gwso'oxe'e Jeso'osən' na' gosə'əche'əxəje' le'.

⁴⁷ Na' to beṇə' zecha gaḁə'əzə gwlečj spad che'enə' gwdine'en šla'a nag xmos bχozən' ben' naquəč əblao, gwchogtechgüe'en. ⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca': —Za'acle len spad na'

len yag zedəxenle nada' ca to beṇə' bguan. ⁴⁹ Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsd blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero chac de'e quinga par ničh chac complir can' na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən' gaquə čhia'.

⁵⁰ Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Beṇə' güegon' ben' bexonj

⁵¹ Na' to beṇə' güegon' jənaogüe' Jeso'osən', na' nyaze' to lachə' de'e naquə ca to sabana. ⁵² Na' ca gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezə xə'enə' na' le'e bchojte' lo'inə' na' bexonje' ga'alyide'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao

beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən'

⁵³ Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəč bχoz əblao che neto' beṇə' Izrael. Nach besə'ədobə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon cheto'onə'.

⁵⁴ Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə' xte bžinte' liž bχoz əblaonə' na' gwyo'e chyo'onə'. Na' beṇə' ca' zjənaquə xə'ag yo'oda'onə' zjəchi'e cho'a yi'inə' par chəsyə'əže'ine'. Nach Bedən' jəchi'e len lega'aque' cho'a yi'inə'.

⁵⁵ Na' yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izrael cheto'onə' gosə'əyilje' beṇə' əso'e dižə' contr Jeso'osən' par ničh yesə'əchoglaogüe'en che' de que gate', pero notono besə'əželene'. ⁵⁶ Beṇə' zan gwso'e dižə' güenlažə' contr Jeso'osən' pero xtižə'əga'aque'enə' bito besyə'ədilən. ⁵⁷ Nach balə beṇə' gosə'əzeche' na' gwso'e dižə' güenlažə' contr le' gosə'əne': ⁵⁸ —Beneto' catə' gwne': “Yochinja' yo'odao' əblao nga gwso'on beṇə', na'

lao šonə žazə gona' yeto yo'odao' əblao de'en cui gon beṇaḥən'."

⁵⁹ Pero bia'acəzə bito bedile de'en gosə'əne'enə'.

⁶⁰ Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gwzeche' gwcholga'aque'enə' gože' Jeso'osən': —ǝEbito bi nao' ca naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

⁶¹ Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquəch bχoz əblao le': —ǝEle len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chehon'? ǝElen' Xi'in Dioz ben' cho'ela'ocho?

⁶² Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇaḥ na' əchnia' le'e gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Xa' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

⁶³ Catə' bene ben' naquəch bχoz əblao xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwchezə' xe'enə' goquene' de'e mal juisy can' gwna Jeso'osən', na' gwne': —ǝNochxa testigon' chyažjecho? ⁶⁴ Babenecho chžia chnite'e Diozən' de'en ne' naque' Xi'in Dioz len naque' con to beṇaḥzə. ǝBi nale? ǝNac gonchone'?

Nach yoguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.

⁶⁵ Nach baile' boso'oža' xene'enə' cho'alaog Jeso'osən', na' boso'ocuaše'e cho'alaogüe'enə' len to lachə' na' gosə'əbaže'ene', gwse'ene': —Gwneya'ašc ǝnon' chbažə' le'?

Nach xa'ag yo'odao' ca' leczə gosə'əgape'e xague'enə'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁶⁶ Na' lao chac de'e quinga Bedən' chi'e chyo'o che ben' naquəch bχoz əblaoch na' na' chi'e catə' bžin to no'ol criad che ben' naquəch bχoz əblaon'. ⁶⁷ Na' catə' ble'ine' chi' Bedən' cho'a yi'inə'

par cheže'ine', no'olən' bgüiayane'ene' na' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁶⁸ Pero Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen len Jeso'osən'. Gože' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic nezdə' bi dižə'an cho'o.

Na' gwyeye' jəzeche' cho'a puert saguannə'. Nach le'e gwchežte to lecw.

⁶⁹ Nach bezle'i no'olən' le' de'e yoblə na' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beṇə' ca'.

⁷⁰ Na' de'e yoblə bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'. Na' chacəz šlož beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len beṇə' ca' chedə' ca nga chnio' ngazə nacia' de que naco' beṇə' Galilea.

⁷¹ Nach Bedən' bzoe' Diozən' testigw gwne': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an ənia' bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

⁷² Na' le'e gwchežte lecon' de'e yoblə. Nach jsa'alaza' Bedən' can' gož Jeso'osən' le' de que ze'e gaquə chop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui chchebe' de que nombi'e'ene'. Na' catə' bene' xbab che de'enə' gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

15 Na' catə' gwyeni'inə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca', na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chesə'ənabia' nasyon Izraelən' besyə'ədobe' par nich boso'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene' na' gosə'əche'ene' jse'ene'ene' lao na' Pilatən'. ² Pilatən' gože' Jeso'osən': —ǝElen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

³ Na' de'e zan de'e gosə'əna beṇə' gwnabia' che bχoz ca' par boso'ocuiše' Jeso'osən'. ⁴ Nach Pilatən'

goze'e Jeso'osən': —ǰEbito choži'o xtižə'əga'aque'enə? ǰEcabi chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogü'e contr le'?

⁵ Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze Pilatən'.

Gosə'əchoglaogü'e'en so'ote' Jeso'osən'

⁶ Na' de to costombr čhega'aque' de que ža lni pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' Izrael ca'. ⁷ Na' ližya na' de to pres beṇə' le' Barrabas txen len beṇə' ca' bosə'oxe gwdilə lao syodan' na' zjənaque' beṇə' güet beṇə'. ⁸ Na' beṇə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əṇabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr čhega'aque'enə'. ⁹ Nach Pilatən' gože' lega'aque': —ǰEchene'ele əgwsana' ben' naquə rei čhe le'e beṇə' Izrael?

¹⁰ Gwne' ca' čhedə' nezene' beṇə' ca' chesə'əṇabia' bχoz ca' zjəžiaque'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' bosə'odie' le' lao ne'enə'. ¹¹ Na' beṇə' ca' chəsə'əṇabia' bχoz ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' zan ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' lgua'a Jeso'osən'. ¹² Nach Pilatən' gože' lega'aque': —ǰBixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei čhe le'e beṇə' Izrael?

¹³ Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁴ Pilatən' gože' lega'aque': —ǰBixa de'e mal babene'enə'?

Pero beṇə' ca' gwso'osye'e yelatə' zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁵ Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin sol-dad ca' Jeso'osən', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

¹⁶ Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osən' chy'o čhe yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə' soldad ca' yela'. ¹⁷ Nach gosə'əyine' xa Jeso'osən' na' bosə'oguacue'ene' to lachə' morad na' gwso'one' to coron de yešə' na' bosə'ožine'en yichje'enə'. ¹⁸ Na' gwso'onene' borl gosə'əne': —Biba rei čhe beṇə' Izrael.

¹⁹ Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'enə' to ya, na' bosə'oža' xene'en le' na' bosə'ozo xibga'aque'enə' laogü'e'enə' chso'one' ca' cho'elao' le'. ²⁰ Na' catə' beyož gwso'one'ene' borlən' besyə'əyine' lachə' moradən' bosə'oguacue'ene' na' bosyo'oguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

²¹ To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjənčhe'e Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers bosə'ode'e yag coroz čhe Jeso'osən' cožə' Simonnə'.

²² Na' gosə'əche'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə čhe yichj beṇə' guat. ²³ Na' bosə'onežjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osən' bito güe'eje'en. ²⁴ Nach bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gwso'one' xala'ane'enə' rif entr lega'aque' par gosə'ənezene' bi partən' yechelə to toga'aque'.

²⁵ Na' do cheda ga lsil bosə'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'. ²⁶ Na' yichj yag coroz čhe'enə' bosə'ozoje' de'en bcuiš le', nan: "Bengan' Rei čhe beṇə' Izrael ca'." ²⁷ Na' leczə cana' bosə'ode'e čhopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osən' lichə na' yetoe' cuite'en yeglə. ²⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

“So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal.”

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlo'ə' yichjga'aque'enə' gwsə'onene' borl gwse'ene': —Len' gwnao' guaquə yochinjə' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

³¹ Na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' gwsə'one'ene' borl gosə'əne': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. ³² Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nič le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' čopə la'a, leczə gwsə'onene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

³³ Na' do gobiž goc žčhol doxen yež-lyon' bžinte cheda šonə. ³⁴ Na' do cheda šonə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': —Eli, člama sabactani? —zeje dižə: “Dioz chia', čbixchen' bagwlejyichjo' nada'?”

³⁵ Na' beṇə' nitə' galə'əzə gwse'enene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšč, chaxe' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

³⁶ Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nčhixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'ejə'en na' be'enə' gwne': —Cuezcho yešč šə yidə Liazən' na' yoletje'ene'.

³⁷ Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'.

³⁸ Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael le'e gwchezə'əte gwčholən' gwza'azə yichjei bechojte che'elə. ³⁹ Na' lao orən' got Jeso'osən', capitān che soldad ca' ben'

zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə bengā naque' Xi'in Dioz.

⁴⁰ Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'əle'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in naquəč bi'i xcuidə', na' leczə len Salme. ⁴¹ No'ol ca' gosə'əzolao chso'onlilažə' Jeso'osən' catə'an gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'an beze'e Galilean' par bežine' Jerosalennə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

⁴² Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzolao chexjw že'enə', na' ža na'anə' catə'an choso'osi'ini'e che lni pascon', na' bachžin or so'omba'ane' ža dezcanžen'. ⁴³ Na' gwzo to beṇə' le Jwse na' naque' beṇə' Arimatea, na' nacte' to beṇə' blao entr beṇə' ca' chesə'anabia' nasyon Izrael četo'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabia' nasyon četo'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benčhečhlaže'e gwyeye' lao Pilatən' jənabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁴⁴ Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwnabene' le' šə le bagote'enə'. ⁴⁵ Catə' capitannə' gožə'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e latjə žjəyeletj Jwsen' cuerp che Jeso'osən' par yeyo'ene'. ⁴⁶ Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyeye' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'anə', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwčhe'ene' to le'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' bləle' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'. ⁴⁷ Na' Maria beṇə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' boso'ocuaše'e cuerp che Jeso'osən'.

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

16 Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beṇə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix' de'e yoso'oguazje' cuerp che Jeso'osən'. ²Na' zil dmigw tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg bgüižən'. ³Na' lao zja'aque'enə' gwse'e ljuežjga'aque': —¿No gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par nič šo'ocho?

⁴Na' ca ne'e zja'aque' zitə'lə gan' zo bloj ban' besə'əle'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' bačh bega'an. ⁵Catə' besə'əžine'enə' gwso'e lo'o blojən' na' besə'əle'ine' to beṇə' xcuidə' chi'e lo'inə' šla'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyiš tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'əle'ine'ene'. ⁶Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nezda' de que cheyilje Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaret ben' boso'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Notoch no nla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxo'e cuerp che'enə'. ⁷Le'e žjəya'ac le'e žjayedixjue'i Bedən' len disipl ca' yelə' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' ca le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə chedə' besə'əžebe'.

**Jeso'osən' blo'e laogüe'
Maria beṇə' Magdalan'**

⁹Na' zil dmigw tempran catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'. ¹⁰Le' jayedixjue'ine' yeziquə'əchlə beṇə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Catə' bžin Marian' chəsə'əbežyašə'

beṇə' ca' na' chəsə'əgüine'ene' chedə' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. ¹¹Na' catə' gwse'ene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejlə'e.

**Blo'e lao Jeso'osən'
chopə disipl che' ca'**

¹²Na' blo'e lao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao zja'aque' yoba, pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'. ¹³Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' ljuežjga'aque' ca' pero beṇə' ca' leczə bito gwse'ejlə'e che lega'aque'.

**Jeso'osən' bene' mendad əso'e
xtiže'enə' yoguə' nasyon**

¹⁴Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl che' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdile' lega'aque' de'en zjənaque' beṇə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejlə'e de que bebane' ladjo beṇə' guat ca' la'anə'əczə beṇə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'. ¹⁵Nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjased le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əloj nasyon dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'. ¹⁶Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' beṇə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'. ¹⁷Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac chia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' əso'e gwde gwdele' dižə' de'en cui no chac. ¹⁸Guaquə əso'oxe'e no bel bia benen na' bitobi gaquə chega'aque'. Na' šə əse'eje' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxo'a' na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

¹⁹Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'an ca' len lega'aque',

bezi' beca'a Diozən' lē' yoban' gan'
 chi'e chnabi'e txen len Xacho Diozən'.
²⁰Na' disipl che' ca' ja'aque' doxenlə
 jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə'
 cobə de'en chzejni'in che Jeso'osən',

na' lē' goclene' lega'aque' na' bene'
 par nich gwso'one' no miłagr len
 yełə' guac che'enə' par blo'e de que
 xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.
 De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflən'

1¹⁻⁴ Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par niç na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Benə' zan bach boso'ozojə' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonliləžə'to'one'. Boso'ozojə'en can' bzejni'i benə' ca' neto', benə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' benə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' benə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par niç ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwdixjue'e to angl de que galjə Juannə'

⁵ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bəxoz che benə' Izrael ca' benə' le Zequeria. Bene' žin len xonj bəxoz benə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Čhabet na' naque' dia che de'e bəxoz Ronnə'. ⁶ Na' Zequerian' len Čhabetən' zja'accze' liča par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əloj de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoj le'e lei che'enə'. ⁷ Na' notono xi'inga'aque' nitə', čhedə' Čhabetən' naque' no'olə güiž, na' čhopte' bazjənaque' benə' golə.

⁸ Na' goquən' beyalə' Zequerian' len benə' ljuežje' ca' benə' ca' zjənaquə bəxoz par gwso'one' de'en besyə'əyalə'e so'one' par gwso'elaogüe'e Diozən'. ⁹ Na' de costombr che bəxoz ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'odao' əblao čhega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalenə'. Nach gwso'one' rif na'

bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'. ¹⁰ Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əloj benə' zan ca' chy'o'olə gwso'one' orasyonnə'. ¹¹ Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' chəsə'əzeye' yalən'. ¹² Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit beçhol goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'. ¹³ Pero anglən' gože' le': —Bito žəbo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon čhio'onə', na' no'ol čhio' Čhabetən' sane' to xi'ino', na' əgwsio' le' Juan. ¹⁴ Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə benə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje', ¹⁵ čhedə' gague' benə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en chesə'əzože benə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' par nabi'an le'. ¹⁶ Na' gone' par niç zan benə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'. ¹⁷ Na' cuialaogüe' lao Xancho' na' gone' par niç benə' ca' cui nitə' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par niç benə' godenag ca' yesə'əzenague' che Diozən'. Gone' ca' par niç yesə'ənitə' benə' probnid par əso'elaogüe'e Xancho' catə'an yide'. Na' len xbab de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' len dižə' balə de'en güe'enə' gague' ca' profet Liazən' ben' gwzo cana'.

¹⁸ Nach Zequerian' gože' anglən': —ČNacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' bach naca' benə' golə na' no'ol čhia'anə' leczə benə' golə.

¹⁹ Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zede-tixjue'ida' le' dižə' güen dižə' cobə quinga. ²⁰ Na' le' gaco' mod, cui gaquə ənio' xte que catə'əch əžin ža gaquə de'e

nga, chedə' cui chejli'o xtiža'anə'. Na' de'e ličzə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'anə'.

²¹ Na' beṇə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' chedə' gwžine' lo'o yo'odao' əblao gan' chso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. ²² Catə' bechoj Zequerian', bene' señy len ne'enə' la' bitoch goquə əṇe'. Bach naque' beṇə' mod. Nach gwsa'acbe'i beṇə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

²³ Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeje' liže'.

²⁴ Gwde na', no'ol che' Chabetən' bgüenda' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne': ²⁵—Güenchgua baben Xana' Diozən' len nada', chedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par nič bitoch so'on beṇačən' xbab chia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwdixjui'e galjə Jesocristən'

²⁶ Goc xop bio' noa' Chabetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gweje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'. ²⁷ Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beṇə' le Jwse bach naquən gwšagna'alene' par gague' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. ²⁸ Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxi. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par nič socho' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yela'.

²⁹ Catə' ble'i Marian' anglən', benit bechoj goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'. ³⁰ Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'. ³¹ Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgwsio' labo' Jeso'os. ³² Na' Jeso'osən' gague' to beṇə'

blao na' beṇačən' yesə'əsi'ene' Xi'in Diox, Diox ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par nič nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'. ³³ Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicane. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

³⁴ Nach gož Marian' anglən': —čNacxa gaquə sana' bdəo'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

³⁵ Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozən' yidan gan' zo'onə', na' yelə' guac che Diozən' son len le', Diox ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in Diox. ³⁶ Na' beṇə' xna'o Chabetən' leczə bach bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'aṇə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'. ³⁷ Bito bi bi de de'e əṇacho cui chac gon Diozən'.

³⁸ Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə chia' con bi na Xana'an.

Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlane'e Chabetən'

³⁹ Gwde na' le'e gwejte Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'. ⁴⁰ Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Chabetən' diox. ⁴¹ Na' goquən' catə' Chabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxitə' chžia chac bdəo' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Chabetən'. ⁴² Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par nič zocho' mbalaz ca yoguə'əlo' no'ol ca' yela'. Na' Diozən' gone' par nič gaquə mbalaz che bdəo' chio'onə' no'onə'. ⁴³ Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlaṇo'o nada'. ⁴⁴ Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdəo' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o

li'anə'. ⁴⁵ Xancho Diozən' bene' par niçh anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gwyējli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

⁴⁶ Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

⁴⁷ Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebe-ichgiueida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmosə' la'ənə'əczə cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṇachən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

⁴⁹ Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque',

Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia čhega'aque'.

⁵¹ Baç blo'i Diozən' beṇachən' yelə' guac che'enə',

na' babene' par niçh beṇə' ya'alazə' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

⁵² Babene' par niçh beṇə' gwnabia' ca' cuich gosə'ənabi'e,

na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozən' bcuie' lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.

⁵³ Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que chesə'əyažjene' yelə' chaclen che Diozən', bagoclene' lega'aque'.

Na' beṇə' ca' gwsa'aque'ne' bitobi chesə'əyažjene',

bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

⁵⁴ Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca xmosə'.

Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyašə' yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

⁵⁵ Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e de'e Abraannə' len xi'in dia che',

bene' complir can' gože' le' len yebałə xaxta'ocho ca'.

Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e xi'in dia che de'e Abraannə' zejlicane.

⁵⁶ Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len Čhabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bəchoa beṇə' nis

⁵⁷ Na' catə' bžin or par san Čhabetən', gwxane' bi'i byo dao' che'enə'. ⁵⁸ Na' catə' gwse'ene beṇə' gwliž čhega'aque'enə'

na' family čhega'aque'enə' de que Diozən' babeyašə' beži'ilaže'e Čhabetən',

besyə'əbeichgiueine' len le'. ⁵⁹ Na' ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' seņy de'en ne'

sirconsision. Na' zejen de que chse'ejle'e che lyebe de'en ben Diozən' len de'e

Abraannə'. Na' gwse'enene' si' labo' Zequeria can' le xabo'onə'.

⁶⁰ Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyalə' si' labon' Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family čhele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwso'one' seņy gosə'əṇabene' xabo'onə' nac chene'ene' si' la bda'onə'.

⁶³ Nach bene' seņy gwnabe' to yag la' dao' gan' bzoje': “Si' labo' Juan.”

Nach yogue'e besyə'əbanene'. ⁶⁴ Le'e gocte beṇe Zequerian' na' le'e

gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'.

⁶⁵ Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž čhega'aque'enə'.

Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə' gwlaļjən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan'

mbane Jodean'. ⁶⁶ Na' yoguə'əloł beṇə' gwse'enene' dižə'ənə' gwso'one' xbab

lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' che de'e ca', na' gosə'əne':

—ŽBixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' čhedə' gosə'əneze'ne' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit che Diozən' yichjla'azdao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben' naquə Dioz che chio'o beṇə' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho nasyon' che' na' babene' par niḥ gaquə yechojcho xni'a de'e malən'.

⁶⁹ La' babene' par niḥ zo to beṇə' napə yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən',

na' za' be'enə' lao dia che de'e Rei Dabin' ben' goquə xmos Diozən'.

⁷⁰ Chac can' gwna Diozən' len cho'a de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' cana'ate.

⁷¹ Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr checho ca'

na' lao na' yoguə' beṇə' chəsə'əgue'i chio'o.

⁷² Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' na'a, chone' par niḥ chac complir ca naquə de'en bene' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o.

⁷³ Ben Diozən' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraanṇə'

de que gaquəczə can' bene' lyeben'.

⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr ca' par niḥ ca' gaquə güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

⁷⁵ Na' gwne' gone' par niḥ gaquə la'azda'ochon' xi'ilažə' par len le'enə' na' gone' par niḥ šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelə' mban chechon'.

⁷⁶ Nach Zequerian' gože' bida'onə':

Na' le' xi'ina', beṇəchən' yesə'əne' chio' de que naco' profet beṇə' choe' xtižə' Diozən',

Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Yesə'əne' ca' chedə' le' cuialaogo' lao Xanchon' na' go'o xtiže'enə'

par niḥ nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'ene' catə'an yide'.

⁷⁷ Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'

na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolə'əcho ca',

chio'o naccho beṇə' nasyon che'.

⁷⁸ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' bachsele'e to beṇə' gaquəlene' chio'o.

Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca be'eni' che bgüižən'.

⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o beṇəch naquən' goncho par niḥ žjəyechocho gan' zo Diozən' catə' gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o beṇəch naquən' so cuezcho binlo.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yichjla'azdao' chio'o gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chsa'aš lo'o de'e žchołən'.

⁸⁰ Na' Juannə' ca bcua' chcha'ogüe', zdate chaquəch yichjla'azdaogüe'en can' chene'e Diozən'. Na' Juannə' jsəe' latjə dašən'. Na' nan' nezoe' catə'an bžin ža gwzolaogüe' gwdixjui'e xtižə' Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osən'

2 Na' gwde de'e ca', na' ca tyem-pən' catə'an gwnabia' Sesar Augusto, bene' mendad te cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇə' ža to to yež de'e zjəchi' doxen ganə' chnabi'e. ² Na' bguałe'e yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi' Siria. Na' naquən de'e nech de'en bguałe'e yiš balə beṇə' ža to to yež. ³ Nach yoguə'əlol beṇə' jəya'aque' lažga'aque' jəsyə'de cuinga'aque' cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš. ⁴ Nach Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda che de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi' syoda Belenṇə' gan' mbane Jodean'. ⁵ Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenche'e no'ol che' Marian', pero bitonə' yesə'əca'a

ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'. ⁶ Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'. ⁷ Na' bi'i nechən' gwxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebo' lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', chedə' bito bi latjə gwyo'och mesonnə' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozenene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə Goslan'

⁸ Na' lao že' na', le'e yixə' che Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' nechəsə'əne'e chsa'ape' xilə' čhega'aque' ca'. ⁹ Na' angl che Xanchon' bžine' gan' nita' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgüe'. ¹⁰ Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, na'a čhixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əloj beṇə'. ¹¹ Lao' syoda che de'e Rei Dabin' bagoljə na'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' na' naque' Xanchon'. ¹² Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³ Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe'e le', chəsə'əne':

¹⁴ Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'. Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' besyə'əsa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' ljuežjga'aque': —Yeyecho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

¹⁶ Nach besa'acses beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'ədi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'

ca'. ¹⁷ Beyož besə'əle'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yez-iquə'əchlə beṇə' ca' naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'. ¹⁸ Na' yoguə'əloj beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'. ¹⁹ Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əloj dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en bi zejennə'. ²⁰ Nach besyə'əsa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'an che yoguə'əloj de'en bagwse'enene' na' babesə'əle'ine' ca' naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

²¹ Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' señy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

²² Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par jso'ebo' lao Diozən'. ²³ Gwso'one' ca' chedə' ny-ojən le'e lein': “Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'.”

²⁴ Na' gwso'elaogüe'e Diozən' gwso'one' can' na lei che Xanchon' Diozən', nyojən: “Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o čhopə plomxtil.”

^{25–26} Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogüe'ene', na' gwleze' batə'əquən' yidə Cristən' ben' gwlej Xanchon' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'. ²⁷ Na' Spiritən' benən par nič gwyeye' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənle'ene'ebo' par nič so'one'

len lebo' can' na lein'. ²⁸ Nach Simeonnə' gwłene'ebo', nach be'elaogü'e Diozən' gože'ene':

²⁹ Na'a ža Xana' Dioz, bačh goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beñə' güen žin čio',

³⁰ čhedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

³¹ Naque' ben' bžio' bia' əgwselo'o par yo-guə'əloł beñə'.

³² Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael par nič se'ejni'ine' xtižə'onə'.

Na' leczə gone' par nič beñə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'an.

³³ Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca naquə dižə' de'en be' Simeonnə' čhebo'.

³⁴ Na' Simeonnə' gwnabene' Diozən' gone' par nič gaquə güen čhega'aque', na' gože' Marian': —Beñə' zan beñə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e čhedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane čhedə' so'onlilaže'ene', na' beñə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'əzezene' čhe'.

³⁵ Na' gone' par nič gacbia' non' əgwsenag čhe Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac čhe'.

³⁶ Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in de'e Fanuel, na' naque' dia čhe de'e Aser. Bšagne'e catə'an naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en čhe'enə'. Na' Añyən' banaque' to beñə' golə. ³⁷ Bagoc tapalj tap iz got be'en čhe'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lečgualə cho'elaogü'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogü'e par nič benche' orasyon lao Diozən'. ³⁸ Na' go-quən' bgüiguə Añyən' gan' nitə Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen

čhe Diozən' de'en bačh bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e dižə' čhe Jeso'osən' len yoguə'əloł beñə' ca' ža' Jerosalennə' beñə' česə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹ Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əloł de'en non lei čhe Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'. ⁴⁰ Na' Jeso'osən' zda chcha'ogü'e na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogü'e'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

⁴¹ Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'.

⁴² Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr čhe beñə' Izrael ca' chja'aque' catə' chalə' lnin'. ⁴³ Na' catə' gwde lninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'ane' Jerosalennə'. Na' xne'enə' len Jwsen' bito gwsa'acbe'ine', ⁴⁴ con gwso'one' xbab šə bazjəyede' len beñə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tža nez babesa'ac xaxne'e ca' gwzolaos chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw čhega'aque' ca'. ⁴⁵ Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶ Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beñə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chnabene' lega'aque'. ⁴⁷ Na' yoguə'əloł beñə' ca' choso'ozenag xtiže'enə' chəsyə'əbanene' čhe yelə' chejni'i čhe'enə' na' can' choži'e xtižə' beñə' ca'

choso'osed choso'olo'i lein'. ⁴⁸Na' catə' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, ħbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

⁴⁹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —ħBixchen' cheyiljle nada'? ħEcu'i nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

⁵⁰Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

⁵¹Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' ħhega'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'enə' yoguə'əlol de'en goquən'.

⁵²Na' ca' naquə' zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'ochē', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə' ca' beḥaḥən' zdach besyə'əbeichene' le'.

Juan ben' bḥoa nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə' ħhe Diozən'

3 Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' goberḇador ħhe Jodean'. Na' goc Erodən' goberḇador ħhe Galilean', na' goc beḇə' biše'e Lipən' goberḇador ħhe Itorea na' ħhe Traconite. Na' goc Lisantias goberḇador ħhe Abilinia.

²Nach Anas na' Caifas gwsa'aque'che' bḥoz əblao ħhe beḇə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozən' be'elene' le' dižə'.

³Nach Juannə' gwyeje' yoguə'əlol yež de'e zjənyechj zjəmbi'i yao Jordannə', jətiχjue'ine' yoguə' beḇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əbanene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁴Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga nan:

To beḇə' əne' zižjo latjə dašən', əne': “Le'e so probnid par əgwzenagle ħhe Xan-chon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle ħhe catə'an yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beḇə' blao.

⁵Le'e yoša' yichjla'ažda'olen'

par niḥ gaquən ca to nez güen gan' baboso'ochixē' ya'a yao ca' par beyaquən to leji.

Na' gaquən ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe',

na' bagosə'əḥogue' xiše'en par beyaquən liḥa.

⁶Na' gwžin ža catə' yoguə'əlol beḇə' yesə'əle'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje' beḇə' xni'a de'e malən'.”

⁷Na' beḇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par niḥ bḥoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beḇə' goxoayag na' naljele. ħEchaquale de que guaquə' yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e? ⁸Cheyalə' gonle de'en naquə' güen par niḥ sa'acbe'i beḇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw ħhe xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia ħhe de'e Abraannə'. Bitto ḇaḥo de que leḥgualə' chyažje Diozən' le'e. Guaquə' gone' par niḥ yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia ħhe de'e Abraannə'. ⁹Ca' naquə' le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca' naquə' yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, ḥəsə'əḥog beḇə' len na' ḥəsə'əzeye'en.

¹⁰Nach beḇə' ca' ḥəsə'əzenag xtižə'enə' gosə'əbanene' Juannə' gwse'ene': —ħBi ca de'e cheyalə' gonto'?

¹¹Nach gože' lega'aque': —Ben' napə' chopə xadon, cheyalə' əgwnežjue' ton ħhe beḇə' cui bi bi de ħhe'. Na' leczə' ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' ħhe beḇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

¹²Na' catə' beḇə' goḥixjw ca' leczə' jəsə'əbigue'e par gwḥoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; ħbi ca de'e cheyalə'əḥ gonto'?

¹³ Na' gože' lega'aque': —Bito əg-wchixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwchixjwle.

¹⁴ Na' beṇə' ca' zjənaque' soldad lecza gosəṇabene' le' gwse'ene': —¿Chexa neto' ʒa? ¿Bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale ła fuers de'en de che beṇə', na' nic gacle testigw fals contr beṇə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

¹⁵ Na' beṇə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aquene' lo'o yichjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'. ¹⁶ Na' Juannə' gocbe'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' beṇə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par niç so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' ṇabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'. ¹⁷ Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par niç socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

¹⁸ Na' de'e zanch de'e gwna Juannə' gwdixjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en. ¹⁹ Nach Juannə' be'e dižə' che gobernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'. Na' lecza be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə' de'e malən' babene'. ²⁰ Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'ən gwchoa Jeso'osən' nis

²¹ Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'. ²² Na' betj Spirit che Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca orən' naquən ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Cheba cheza-quə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

²³ Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli. ²⁴ Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse. ²⁵ Na' Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonṇə' naque' xi'in Esli. ²⁶ Na' Eslin' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Se-mein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda. ²⁷ Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel. ²⁸ Na' Salatielən' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er. ²⁹ Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat. ³⁰ Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na'

Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim. ³¹ Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan. ³² Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason. ³³ Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda, ³⁴ na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor. ³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber. ³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec. ³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel. ³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

**Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an
Jeso'osən' gone' de'e mal**

4 Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par nich gwyeye' latjə dašən'. ² Choa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao choa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an

Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e choa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde choa žan' gwdone'. ³ Na' gož gwxiye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o benəch sino leczə chyažjecho yoguə'əlo' dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnež blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'. ⁶ Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Gona' le' yelə' chnabia' chia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao chia' ca naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga. ⁷ Šə le' güe'elaogo'o nada' yoguə'əlo' de'e quinga əsa'acquən chio'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'izə' ca'alə nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ochə.”

⁹ Nach gwxiye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'eze'laogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, ¹⁰ la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

¹¹ Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe' le' par nich bito əchego'o no yej.

¹² Nach Jeso'osən' gože'en: —Leczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': “Bitə con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

¹³ Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'izə'an šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹⁴ Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'əloł beṇə' ža' yež de'en nychj mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' na' yoguə'əloł beṇə' ca' gwsə'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

¹⁶ Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costombr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'. ¹⁷ Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

¹⁸ Zo Spirit che Diozən' len nada', na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə' cobə len beṇə' yašə'.

Na' babsele'e nada' zedeyena' par nič yesyə'əyaclažə' beṇə' ca' zjənitə' trist.

Na' zedətxjue'ida' beṇə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə' de que yebeja' lega'aque' xni'eina'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beṇə' lchol, na' beṇə' chyi' chzaquə', zedeyena' par nič cuich čhi' saque'e.

¹⁹ Na' zedətxjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen Diozən' beṇə'chən'.

²⁰ Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən' gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə' yo'oda'onə' chosə'əgüiachgüe'ene'. ²¹ Na' gwzolaob e'e dižə'ənə', gwne': —Ža neža bachac can' na Xtižə' Diozən' de'en babenele.

²² Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə' Jeso'osən', na' gwsə'e dižə'

güen che'enə'. Na' gwse' ljuəžjga'aque': —ŽEcaguə bengan' xi'in Jwsen'?

²³ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele nada' can' na dicho chelen' de'en na: “Beṇə' güen rmech le', beyon cuino'.” Na' güe'elja'e nada': “De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə' yebane beṇə', leczə can' cheyalə' gono' lažcho nga.”

²⁴ Nach goze'e lega'aque': —De'e li chnia' le'e, beṇə' gwlaž che beṇə' güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e che'. ²⁵ Can' goquə ca tyemp che profet Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašə, na' goc bgiün juisy chega'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelən'. De'e li chnia' le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə Izraelən' cana'.

²⁶ Pero bito bsele' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bsele'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə.

²⁷ Na' leczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acšene len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

²⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'enene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'. ²⁹ Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' chi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'əxope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'. ³⁰ Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'azdao' to beṇə'

³¹ Na' jsəe' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža dezcanzən' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'. ³² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca naquə de'en bsd əblo'ine' lega'aque' chedə' bsd blo'ine'

lega'aque' ca'aczə to beṇə' banded gaxjw gwche'.

³³ Lo'o yo'odao' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogü'e'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ³⁴ —Ljoyeto'onə'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezcəto' no le': Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

³⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə' gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'. ³⁶ Na' lechgualə besyə'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuəžjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə'. Nacbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

³⁷ Na' ca' naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłalə dižə'ənə' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonṇə'

³⁸ Na' catə' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeye' liž Simonṇə'. Na' taobin' che Simonṇə' chacšenene' yo'ochgü'e' de'e la' na' gwso'olgiüiže' Jeso'osən' yeyone' no'olən'. ³⁹ Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'enə' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in che Simonṇə' le'e beyaste' na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

⁴⁰ Na' catə' bachen bgüižən', yoguə' beṇə' gosə'əche'e con beṇə' chse'i gwde gwde yižgü'e' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwxoə ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'. ⁴¹ Na'

lecəə bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan ca'. Na' besyə'əchojən gosə'ənan zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aque' na' bito be'e latjə yesə'ənen chedə' zjənezczen de que naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsd blo'ine'

⁴² Na' beteyo catə' gwyeni', beze'e na' gwyeye' to latjə gan' notono nla'. Na' beṇə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'enə'. Na' bito gwse'enene' yeza' Jeso'osən' lažga'aque'enə'.

⁴³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Lecəə beṇə' ca' nitə' syoda ca' yelə' cheyalə' žjətičjue'iga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par nič žjətičjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴ Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' čega'aque' ca' bsd blo'ine' lega'aque'.

Jeso'osən' bene' par nič gosə'əzene' bia zan bel ya'a

5 Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beṇə' zan par boso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en be'enə'. ² Na' Jeso'osən' ble'ine' nitə' čopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwxcen bel ya'a ca' bač besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw bel čega'aque'enə'. ³ Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw che Simonṇə' na' gwnəbene' le' gocwlen par nič bžigue'e barcw čhe'enə' latə' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsd blo'ine' beṇə' ca'. ⁴ Na' ca' beyož be'e dižə'ənə' nach gože' Simonṇə': —Bžiguə'əch barcw čchio'onə' gan' naquə nisən'

zitjoch, na' le'e əgwzə'ə' yixjw ɕhelen' par senle be'ən'.

⁵Nach Simonnə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdo'le'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yosza'ə'ə'cho' yixjw quinga.

⁶Na' bosə'ə'zə'le'e yixjw ɕhega'aque'enə', na' catə' besyə'ə'bejga'aque'en zjənž'a'achan be'ən' yelezə' yesə'ə'cheza'ən. ⁷Na' be'ən' ca' gwnitə' lo'o barcw ɕhe Simonnə' gwsa'axe' be'ən' ljuežjga'aque' ca' zjəž'a' lo'o barcon' yeto par əžjse'eclene' lega'aque'. Na' catə' besə'ə'žin be'ən' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca baɕ gwzə'lo' chse'etjən xan nisən'.

⁸Nach Simonnə' ben' le'cə' le Bed catə' ble'ine' can' goquən', bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Bebi'izə'ə'šga len nada' Xana', ɕhedə' la' naca' to be'ən' güen de'e mal.

⁹Gwne' ca' ɕhedə' le' txen len be'ən' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyə'ə'banɕgüe'ine' ca' naquən' gosə'ə'zene' be'ən' zan ca'. ¹⁰Na' le'cə' ca' besyə'ə'bane xi'in Sebedeon' ɕhopə bišə'ə'te Jacobən' len Juannə', be'ən' ca' chso'on žin txen len Simonnə'. Nach Jeso'osən' gože' Simonnə': —Bito žebo'. Le' naco' be'ən' gwɕen be'. Pero na'a gaco' be'ən' güe' xtiž'a'a, na' gono' par niɕ so'ombia' be'ən' nada'.

¹¹Na' catə' besyə'ə'žinlene' barcw ca' yo biž, gosə'ə'bejyichje'en na' len yoguə' šinlazga'aque' nach jəsə'ə'naogüe' Jeso'osən'.

Jeso'osən' beyone' to be'ən' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

¹²Na' goquən catə' zo Jeso'osən' to syoda, bžin to be'ən' ɕacšenchgüe'ine' len yižgüe' de'en ne' lepr. Na' be'ən' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə', na' be'güiž'e'ene' gože'ene':

—Xana', gonšguei ben par niɕ yeyacda'.

¹³Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca' naquə yižgüe' de'en che'ine'enə'. ¹⁴Na' Jeso'osən' bene' mendad ni tozə cui no no güe'elene' dižə' ca' naquə de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyey lao bə'oxən' niɕ le'ine' de que baɕ beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixə' gote' lao Diozən' ca' de'en non de'e Moizezən' mendad par niɕ yesə'ə'neze be'ən' de que babeyacdo'onə'.

¹⁵Na' tžə tžə gwdach dižə' ca' naquə mi'agr ca' de'en chon Jeso'osən'. Na' be'ən' zan besə'ə'dopə besə'ə'zagüe' par bosə'ə'zenague' xtižə' Jeso'osən' na' par niɕ beyone' con be'ən' ca' chsa'acšene' ca' naquə yižgüe' de'en chse'ine'. ¹⁶Na' tš'i' güe'ə bechoj Jeso'osən' beyeje' latjə dašən' par jəyene' orasyonnə'.

Jeso'osən' beyone' to be'ən' nat to part cuerp ɕhe'enə'

¹⁷Na' goquən' to žə zo Jeso'osən' lo'o yo'o gan' zoe'enə' chsed chlo'ine' be'ən'. Na' ga'ə'ə'zə zjəchi' to ɕhopə be'ən' Izrael be'ən' ca' babesə'ə'choj zjənzi' fariseo por ni ɕhe can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yeba'ə be'ən' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəlene' lega'aque'. Be'ən' ca' žə na' za'aque' yoguə'ə'lo' yē gan' mbane Galilean' len Jodean', na' le'cə' ba'le' za'aque' syoda Jerosalennə'. Na' bosə'ə'zenague' dižə' de'en be' Jeso'osən'. Na' yelə' guac ɕhe Xancho Diozən' gwzon len Jeso'osən' par beyone' be'ən' güe' ca'. ¹⁸Na' besə'ə'žin xonj be'ən' zjənlene' to be'ən' nat to part cuerp ɕhe'enə', zjənə'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'ac'laž'e' yesə'ə'die' na' əžjso'ene' lao Jeso'osən'. ¹⁹Na' tant be'ən' zan žə caguə goquə yesə'ə'žinlene' be'ən' güe'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' be'ən'

ca' gwse'epe' yichjo'olə par boso'osaljue' na' boso'oletje'ene' len xcame'enə' nich bžine' lao Jeso'osən' gwchoł beṇə' zan ca'.²⁰ Ca naquə gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', gože' beṇə' güe'enə': —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

²¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' fariseo ca' gwzolaos chso'one' xbab: “Benga chžia chnrite'e Diozən' de'en chon cuine' ca Dioz. Notono no gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.”

²² Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' de'en gwso'one'enə' nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'azda'olenə'?²³ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtole'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'.²⁴ De'e nga gona' par nich ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇə'chən', nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas, beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

²⁵ Na' le'e gwyasseste be'enə', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach beyoa' xcame'enə' gan' xoe'enə' beze'e zjəyede' liže' cho'elaogüe'e Diozən'.²⁶ Na' yoguə'əloł beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' do chžebga'aque' gosə'əne': —Na'a bable'icho to de'e zaquə' yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

²⁷ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gochixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

²⁸ Nach be'enə' le'e gwzoža'ate' gwlejy-ichje' yoguə' šinlaze' na' gwyejlene' Jeso'osən'.

²⁹ Nach Lebin' bene' to lni xen liže'enə' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'.³⁰ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' gochixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

³¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Benə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyazjene' beṇə' güen rmech.³² Nada' za'a zedəyena' par nich beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedeyena' par nich beṇə' ca' chsa'aquene' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

³³ Nach yebałə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' leczə ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto' orasyon. Pero na' disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

³⁴ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'acžən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'.³⁵ Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'exəxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe cuine' ca beṇə' gošagna', na' disipl che' ca' ca beṇə' migw che beṇə' gošagna'anə'.

³⁶Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par niç gwsa'acbe'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol čhega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beṇə' zo beṇə' čheze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la' gwxinje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'. ³⁷Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əchezə'en yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. ³⁸Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə. ³⁹Na' ca' naquə beṇə' bach yo'olaogüe' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', čhedə' əne': "Bino golən' naquəčan güen." Leczə can' naquən len beṇə' bach yo'o yichje' costombr gol che'enə', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobən'.

Ža dezcanz boso'olechj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

6Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl che' ca' gosə'əlečje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en. ²Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwsə'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —čBixchen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEcabi za'aləžə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gwxie' yetxtil de'en bazjəncua' bəxoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bəxoz. Na'

yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bəxoz ca' chac əsa'ogüe'en.

⁵Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Beyaue to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e lichen'. ⁷Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzəj de'e Moisezən' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'əgüiateze' Jeso'osən', chəsə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par niç əsa'ogüe' xya contr le'. ⁸Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab čhega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'. ⁹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšč xbab chelen' naquən' na lein'. čEnan goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? čEnan goncho par niç cui sa'at beṇə' o šə nan goncho par niç sa'ate'?

¹⁰Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen. ¹¹Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechgualə besə'əžə'e, na' gwzəolao boso'oxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šizīn beṇə' bsi'e apostol

¹²Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'. ¹³Na' catə' gwyeni'inə' bolgüižə' disipl ca' par gosə'əbigue'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šizīne' na' əbsi'e lega'aque' apostol. ¹⁴Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome, ¹⁵na' Matio, na'

Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote, ¹⁶na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

**Jeso'osən' bzejni'ine'
beṇə' dao' beṇə' zil**

¹⁷Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə lašə' len disipl che' ca'. Na' leczə nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalennə' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisda'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen bałə beṇə' chse'i yizgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'.

¹⁸Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' be-beje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'. ¹⁹Na' yoguə beṇə' besə'əyiljlaže'e nacle so'one' par nich yesə'əlapə' na'aga'aquen' le' chedə' len yelə' guac che'enə' chone' par chega'a yizgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

²⁰Na' Jeso'osən' gwliš laogüe'enə' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

²¹Mbalaz so le'e chdonle na'a, chedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle na'a, chedə' Diozən' gone' par nich yebeile.

²²Nada' naca' ben' bsejə' Diozən' golja' beṇəch. Na' mbalaz sole šə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' chega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal. ²³Leyebeichgüei catə'an chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, chedə' Diozən' gone' par nich gaquəchgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one

de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

²⁴Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen chele na'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen chele.

²⁵Probchguazə le'e dechgua de'e chaole na'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' chele.

Probchguazə le'e zole legr na'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

²⁶Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əloł beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

**Cheyalə' gaquecho che
beṇə' contr checho**

²⁷Pero le'e chzenagle chia', le'e gaque che beṇə' contr chele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e. ²⁸Le'e nabtezə le'e nab par nich beṇə' ca' chso'on contr le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyachol. ²⁹Šə to beṇə' tie' xaguə'əlen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' aque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə chine' len xcamislen'. ³⁰Notə'ətezə beṇə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' aque'e bitə'ətezə de'en de chele, bito yenablen. ³¹Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇəchən' len le'e, con ca'atežəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

³²Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, žbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aquene' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'. ³³Leczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, žbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'. ³⁴Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, žbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on

benə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en. ³⁵ Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che benə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle benə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe benə' blao, na' Diozən' gone' le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gačjwlažə' len benə' ca' cui chso'e yelə' chočwlen che' na' yeziquə'əchlə benə' güen de'e mal ca'. ³⁶ Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuežj benə'chle ca' Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə' benə'chən'.

**Bito cheyalə' nacho che benə'
de que zjənapə' dolə'**

³⁷ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par čoglaolen che benə' de que zjənapə' dolə'. Šə čoglaolen che benə' de que zjənapə' dolə', le'egatezə ca' Diozən' čoglaogüe'en chele de que naple dolə'. Na' bito bi yosbague'ele benə' de que zjənapə' dolə' par nič Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que naple dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che benə' par nič Diozən' yezi'ixene' chele. ³⁸ Le'e so le'e gwnežjo benə' šə bi de'en chəsə'əyazjəne'. Can' chso'on balə benə' lechguale nalə'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əčiše'e lao medid čhega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca' chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyazje benə' par nič leczə ca' gon Diozən' len le'e.

³⁹ Nach Jeso'osən' be'elene' benə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' benə' fariseo ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca' benə' lchol' čhedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en benə' yoblə. Na' gwne': —čEguaquə to benə' lchol' cue'e nez yeto

benə' lcholən'? Bito gaque'. Nezecho de que txen žjəsə'əbixe' to lo'o yech. ⁴⁰ Šə to benə' chsede' len to maestr, bito nacho guaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yoguə'əlol' de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gaque' benə' si'inch ca' maestrən', sino ca' chozəczə gaque'.

⁴¹ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' benə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴² Che' benə' ljuežjle: "Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'o", na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'əlen'. Benə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'əlen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' benə' ljuežjlen'.

**De'en choncho chlo'in bin'
yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'**

⁴³ Bito nacho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ənacho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen. ⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Yag yešə' bito chbian yixgiuon', nic yag bisga' chbian obas. ⁴⁵ To benə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, čhedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' čhedə' chzenague' che la'ažda'omale'enə'. Na' yoguə'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

**Čhopə benə', na' yo'o
de'en gwsə'on to toe'**

⁴⁶ čBixchen' che'ele nada' "Xana", na' cui chonle can' nona' mendadən'? ⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə'əlebe yoguə' non' nao nada' na' chzenague' xtiža'anə' na' chone' can' nona' mendadən'. ⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to benə' ben yo'o. Na' gwche'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə de'e

gual. Na' catə' bchojchgua yaonə', gwyechjən ližə'enə' na' bito bebixən cuiayi'in, chedə' gwzo chechchguan. ⁴⁹Na' yoguə' non' cui chzenague' che xtiža'anə' gwxaquə'əlebene' ca yeto beṇə' ben yo'o. Con bene'en lao yo na'azə sin cui bi lanei gwleque'. Na' catə' bchojchgua yaonə' gwyechjən ližə'enə', na' bebixən gwziayi'iteczən.

Jeso'osən' beyone' xmos to capitān

7 Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'en len beṇə' ca', beyeje' Capernaunnə'. ²Na' zo to capitān beṇə' bito naque' beṇə' Izrael, na' zo to xmosə' chacšenchgüeine' na' yelezə gate'. Na' capitannə' chacchgüeine' che'. ³Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osən', bsele'e balə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' par jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje' ližə'enə' par yeyone' xmosen'. ⁴Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwsa'atə'əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na' gwse'e Jeso'osən': —Naque' to beṇə' zaque'e par gaquəleno'one', ⁵chedə' chaquene' che chio'o beṇə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶Nach gwyej Jeso'osən' len lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine' ližə'enə' catə' bsele' capitannə' balə beṇə' migw che'enə' lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažə'o yido' ližə'enə', chedə' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o ližə'enə'. ⁷De'e na'anə' bito beyaxjene' denabene' le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque xmosə'enə'. ⁸Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero lecəzə nitə' soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə' che'e toe': "Gwyej", na' cheje', na' catə' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' nezene' de que con əṇao' yeyaque xmosə'enə' na' yeyaque'ne'.

⁹Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṇə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beṇə' ca' zjəsə'əṇao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṇə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca bengə'.

¹⁰Nach jəya'ac beṇə' ca' bsele' capitannə', na' catə' besə'əžine' ližə'enə' babeyaque xmosə'enə'.

Jeso'osən' bosbane' xi'in to no'olə gozebə

¹¹Na' gwyej Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə. ¹²Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṇə' cho'a puertən' zjənlene' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozebə. Na' beṇə' zan beṇə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'. ¹³Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežə'.

¹⁴Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le'enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

¹⁵Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolao chene'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'. ¹⁶Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che'enə'.

¹⁷Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłalə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə.

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹⁸Nach disipl che' Juannə' jəsyə'eyelene' le' dižə' yoguə' ca naquə

de'e ca' chon Jeso'osən'. ¹⁹Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': “¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?”

²⁰Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chchoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

²¹Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par nič besyə'əle'i beṇə' lchoł. ²²Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bsele' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par nič balə beṇə' lchoł chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bos-bana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə čhia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ²³Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

²⁴Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüiczele latjə dašən'? ¿Ešayečə šayen chaque'? Bito. ²⁵¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito' la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyažjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'. ²⁶¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'. ²⁷Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əseła'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə', par nič nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

²⁸Echnia' le'e, notono beṇəch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə nabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' čhia' clezə ca Juannə'.

²⁹Na' balə beṇə' gočixjw ca' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bchoa Juannə' nis, gwsa'acbe'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'. ³⁰Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwso'onczə yichjlaoga'aque' cui besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' can' gone'e Diozən' na' bito bchoa Juannə' lega'aque' nis.

³¹Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle na'a? na' ¿nac nacle?

³²Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' čhedə' cuiczə bi de žleb čele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine' bgüež, peor.” ³³Juan ben' chchoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošaogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'eje' bino. Nach gwnale che': “Yo'o yaz de'e xi'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.” ³⁴Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole, na' nale čhia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' gočixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. ³⁵Pero na' Diozən' chone' par nič beṇə' ca' choso'ozenag che' chso'one' ca nacbia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeye' liž Simon beṇə' fariseo

³⁶To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'enə' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁷Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwnezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'enə'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüiguə' no'olən' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chlā' zix. ³⁸Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež che'enə' bžonən ni'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə', na' bnopē'en, na' gwdebe'en set zixən'. ³⁹Na' beṇə' fariseon' ben' ben Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guacbe'ine' de que no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

⁴⁰Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' əṇia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

⁴¹Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' čopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueya' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario. ⁴²Na' čopte beṇə' ca' ni toe' cui de čhega'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na' ben' gwlej mechən' bnitlaogüe' de'en chsa'ale'e che'enə'. Gwnašc nada', čnoe' entr beṇə' ca' čopə gwsa'aquechene' che'?

⁴³Nach Simonṇə' gože'ene': —Šəquə ben' əbnitlaogüe' xya čhein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwna'onə'.

⁴⁴Nach gwyechje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonṇə': —čEchle'ido' no'olə nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇə' nis čhib ni'a, pero no'olə nga bag-

wdibe' ni'anə' len nis əxchež che'enə', na' bxi'en len yišə' yichje'enə'. ⁴⁵Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə nga dezd bla'atia' nga chnopo'e ni'anə'. ⁴⁶Bito gwdebo' set yichja'anə', pero no'olə nga bagwdebe' set zixən' ni'anə'. ⁴⁷Na' əchnia' le', xtolē'enə' gwsa'aquən de'e zan, pero babezi'ixena' che'. De'e na'anə' chacchgüeine' chia'. Ben' bito əžinlažə' xtolē'enə' ca xtolə' no'olə nga, catə' yezi'ixena' che' bito gactequene' chia'.

⁴⁸Nach gože' no'olən': —Babezi'ixena' xtolə'onə'.

⁴⁹Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzolao chse' ljuežje': —čNoxa benga chaclizene' de que le'enə' chezi'ixene' dolə'?

⁵⁰Nach gož Jeso'osən': —De'en chonli-lažo'o nada' babezi'ixena' čchio'. Beyej to šao' to güen.

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osən'

8 Na' techlə gwyey Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyechj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šizjīn ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol. ²Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bałe' babeyeje' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaoga'aque'enə', na' yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'ačšene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'. ³Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na' yež-lyo che' ca'. Na' leczə len ben' le San gwyejlene' Jeso'osən', na' yezan beṇə' yeziquə'əchlə. Na' no'ol ca' boso'ochine' bitə'ətezə de'en gotə' čhega'aque' par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴Na' beṇə' zan besə'adope' gan' zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaquə'əlebe xtižə' Diozən'. Gwne':
⁵—To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' baḷən jəsə'əchazən cho'a nez, na' boso'olej boso'ošoşj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁶Na' baḷən jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' catə' bla'aquənnə' gosə'əbižən cheda' caguə bi gopə' denə'.
⁷Na' yebaḷən besə'əgo'oṇən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen na' boso'olə'olə' yag yešə' ca' lega'aquən. ⁸Na' yebaḷən besə'əgo'oṇən lao yo šao' na' bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa güejə.
 Na' beyoż be'e dižə' quinga gwne' zižjo gwne': —Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

⁹Nach disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zeje jemplan' de'en be'enə'. ¹⁰Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl cheda' bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹¹Na' ca naquə jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'. ¹²De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e chžinte gwxiye'enə' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par nič cui

so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'. ¹³Na' de'e ca' besə'əgo'oṇ gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsyə'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal chęga'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' chei. ¹⁴Na' de'e ca' besə'əgo'oṇən lao yo ga nchixə xsa yešə' zejen ca beṇə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesya'əlal chesya'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'olə'olə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyaḷə'. ¹⁵Na' de'e ca' besə'əgo'oṇən lao yo ša'onə' zejen ca beṇə' la'aždao' güen ca' catə'ən chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen chęga'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əchejlaže'e len bitə'ətezə de'en chac chęga'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

¹⁶Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsdə' əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuašə'ən xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'. ¹⁷Guaquə can' na di-cho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

¹⁸De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, cheda' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle chei, de'e daon' banezele ganlažə'əlen.

**Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca'
besə'əžine' gan' zoe'**

¹⁹ Na' xna' Jeso'osən' len beṇə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclaš'e yesə'ədie' pero tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžine' gan' zoe'enə'. ²⁰ Na' gwnitə' beṇə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

²¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

**Jeso'osən' bcueze' be'
bdon' lao nisdə'onə'**

²² Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca', na' gože' lega'aque': —Elaquə'əcho yešla'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'. ²³ Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdə'onə' na' barcon' gwzolao gwyožen nisen' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e. ²⁴ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iMaestr! iMaestr! iBač chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ne'e chas chatə' nisdə'onə' na' gwdilə'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten. ²⁵ Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejlə'echle čhia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse' ljuežje': —Bitolja naquə bengə con to beṇə'chzə, la' čnacxa gon to beṇə'ch par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶ Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaquə'əcho nisdə'onə'. ²⁷ Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə' lao' syodan' jəšague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'en.

Na' chde' con cui bi bi xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant. ²⁸⁻²⁹ Na' beṇə' gwlaž che' ca' boso'ocheje' nī'a ne'e ca' gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gwso'onən ca' bzoxj btine' gdenṇə' na' leccə gwso'onən ca' gwyeye' gan' cui no beṇə' zjənla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' boso'ogosya'an le', zižjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Chatə'əyoito' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anən ca' čhedə' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əchojan lo'o yichjla'aždao' be'enə'. ³⁰ Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —iBi lele?

Na' gosə'anən: —Legion leto'.

Gosə'anən ca' čhedə' zanən gwso'on yichjla'aždao' be'en'. ³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osən' cui gone' ca' žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'. ³² Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' par güe'e latjə žjesyə'əžə'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə. ³³ Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžə'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədinses coš ca' le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisen'.

³⁴ Na' beṇə' ca' choso'oye coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan', na' beṇə' nitə' do yoba can' bagoquən'. ³⁵ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsa'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošo' yichjla'aždaogüe'enə'. Na'

besə'əžebe' de'en goquən'. ³⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e beṇə' ca' yelə' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³⁷ Nach yoguə'əloḷ beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' čhedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e. ³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': ³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue'e catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

**Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon'
na' yeto no'olə beṇə'
gwdan lao xadon čhe'enə'**

⁴⁰ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' beṇə' zan banitə' chəsə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'. ⁴¹ Na' bžin to beṇə' le Jairo, ben' naquə beṇə' gwnabia' che yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə' ⁴² čhedə' bazon gat bi'i no'ol čhe'enə'. Nacbo' bi'i tlišə'əzə na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte boso'očhi'izojene'.

⁴³ Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len beṇə' güen rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmech. ⁴⁴ Na' bgüiguə' no'olən' cožə' Jeso'osən' na' gwdane' lox xadon čhe'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə'.

⁴⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' zja'aclen le': —čNon' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əchebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len beṇə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, beṇə' zan ža' nga, na' chesə'əchi'izojə' le'.

⁴⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —To beṇə' bagwdane' nada'. Na' chacbe'ida' de que beyaquene' len yelə' guac chia'anə'.

⁴⁷ Nach no'olən' catə' gocbe'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüiguə'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə' bixčhen' gwdane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

⁴⁹ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to beṇə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

⁵⁰ Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

⁵¹ Na' catə' besə'əžine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə. ⁵² Na' bach chacchgua scandl čhedə' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁵³ Na' gosə'əzi'ichi'izə'ene' čhedə' zjəneze'ene' de que bagotbo'onə'. ⁵⁴ Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵ Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'. ⁵⁶ Na' besyə'əbachngüei xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən'.

**Jeso'osən' bsele'e disipl čhe' ca'
šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'**

9 Jeso'osən' betobe' disipl čhe' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nich əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao'

benə', na' leczə par niç əsa'aque' yesyə'əyone' benə' chsa'acšene. ²Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə benə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no benə' güe'. ³Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yey-iljle garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale chopə xadoŋ. ⁴Na' gatə'ətezə əžinle na' no ližei šo'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejachle. ⁵Na' gatə'ətezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alen' par yežib bište de'en gwžianŋə'. Gonle ca' par niç əgwlo'iga'aqueline' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'e'le.

⁶Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no benə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bchoa benə' nis

⁷Na' gobernador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əloj de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Goczejlaže'e chedə' balə benə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo benə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁸Na' yebale' gwse'ene' de que profet Liazən' babelə' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebale' gosə'əne' de que to profet benə' gwzo cana'ate babebane' ladjo benə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁹Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əchogue' yen de'e Juannə', pero ċnoxa bengə babenda' dižə' chei?

Na' gwdiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil benə'

¹⁰Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'enə'. Na' gwche'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida. ¹¹Catə' gwsa'acbe'i benə'

ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lega'aque' na' bsed blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə benə' soe' latjə. Na' beyone' benə' ca' chsa'acšene.

¹²Catə' gwzolao chxoa bgüižən' nach disipl ca' šiziŋ gwse'e Jeso'osən': —Bselə' benə' quinga yež ca' de'en nyečhj mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par niç yesə'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' chedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' chopga bel ya'a de checho. Lete šə si'ichchon par gaquən əsa'o yoguə' benə' quinga.

¹⁴Gosə'əne' ca' chedə' la' ža' ca gueyə' mil benə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə benə' ca'.

¹⁵Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' benə' ca'. ¹⁶Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' chopə bel ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzoxje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che benə' ca'. ¹⁷Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šiziŋ žomə'.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —ċBin' chəsə'əna benə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹Na' gwse'e le': —Bale' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bchoa benə' nis, na' yebale' chəsə'əne' de que naco' profet Liazən' ben' gwzo cana', na' yebale'

chəsə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' gwzo cana'ate na' le'enə' babeban ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale? ¿non' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

²¹ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čhega'aque'enə'. ²² Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəčh. Na' de'e zan de'e chonən byen čhi' saca'a. Na' ca naquə beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bəxoz čhecho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', cabi se'ejle'e čhia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par ničh gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquəle che de'en čhi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia'. ²⁴ Notə'ətezle chaquəle gonle par ničh cui čhi' saquə'əle o par ničh cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle čhi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni čhia' bade yelə' mban zejlicane chele. ²⁵ Bito bi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane. ²⁶ Notə'ətezle šə cheto'ile čhia' na' che xtižə'anə', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəčh. Yeto'ida' chele catə'n

yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'. ²⁷ Echnia' de que balle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' čhe'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

²⁸ Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeye' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwčhe'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'. ²⁹ Na' lao bene' orasyonnə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwnatitən. ³⁰ Na' lao or na' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'. ³¹ Gwso'e dižə' ca naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyechjən lega'aque'. ³² Na' Bedən' len beṇə' ca' yechopə lechgualə gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal čhega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' čhe'enə', zeche' cho'elene' de'e Moizezən' len profet Liazən' dižə'. ³³ Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moizezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga na'a. ¿Eguaquə gonto' šonə ranš, ton par le', na' yeton par Moizezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' čhedə' bito bene' xbab che de'en gwne'. ³⁴ Na' lao gwne' ca' gwyechj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'. ³⁵ Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' čhei. Che le'enə' le'e gwzenag.

³⁶ Na' catə' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetožə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

**Beyon Jeso'osən' to
bi'i yo'o yaz de'e xio'**

³⁷ Na' beteyo catə' bach besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əşag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'enə'. ³⁸ Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwne' zižjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacbo' xi'ina' tlišə'. ³⁹ Chniz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' cane chechojən' lebo'. ⁴⁰ Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par nič yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹ Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —ǂBixchexan' cui chejle'ele chia'? Clel-lən' chonle na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ǂBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

⁴² Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benən par nič lechgualə fuert gwyazbo' šonṇə', na' bchix btołən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdilə' de'e xi'onə' par nič bechojən lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'. ⁴³ Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

**De'e yoblə gwdixjue'e
Jeso'osən' de que gate'**

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə: ⁴⁴ —Legon par nič dižə' nga šo'on yichjla'ažda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇəch.

⁴⁵ Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque',

chedə' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

**Gwsa'acyožə disipl
che' ca' noe' naquə blaoch**

⁴⁶ Na' gwsa'acyožə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇə' blaoch. ⁴⁷ Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enə'. ⁴⁸ Na' gože' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquele chia', chonczle güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', leczə chonczle güen len Diozən' ben' bsełə' nada'. Na' notə'ətezle catə' chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zakuə'əle, banaquəczle beṇə' blao.

**Ben' cui chon contr chio'o
txenczən' chone' len chio'o**

⁴⁹ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə', na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

⁵⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca' chedə' šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

**Jeso'osən' gwdilə'
Jacobən' na' Juannə'**

⁵¹ Na' laogüe bazon baozə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwchoglaže'e šeje' Jerosalennə'. ⁵² Na' bsele'e to chopə beṇə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par nič žžəsə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'. ⁵³ Pero beṇə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', chedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' chja'aque' Jerosalennə'. ⁵⁴ Na' disipl che' ca' chopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine' can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach

gosəʔəḅabene' Jeso'osən' gwse'ene':
—Maestr, ʔəche'endo' gonto' can' ben
profet Liazən' ben' gwzo cana', əḅabeto'
Diozən' əsele'e yi' par əgwzeyən beḅə'
quina?

⁵⁵ Pero Jeso'osən' gwyechje' na' gwdile'
lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non'
chnabia' yichjla'ažda'olen'. ⁵⁶ La' nada'
bito bida' par əgwžiai' a beḅəḅən', sino
bida' par niḅh gona' ca cui žjəya'aque'
lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bsele'
Diozən' golja' beḅəḅ.

Nach ja'aque' yež yoblə.

Can' gož Jeso'osən' beḅə' ca' gwse'ene yesəʔənaogüe'ene'

⁵⁷ Lao zja'aque'ena' to beḅə' gože' le':
—Sa'alena' le' gatəʔətezə šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž
becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia
ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito
bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan'
naca' ben' bsele' Diozən' golja' beḅəḅ.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beḅə': —De-
nao nada'.

Pero be'ena' gože' le': —Xana' be' latjə
zgua'atec yega'anlena' xa'anə' xte catə'
əžin ža gate' par niḅh əgwcuəša'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beḅə' ca'
zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca
beḅə' guat guaquə yesəʔəcuəše'e beḅə'
guat ca'. Pero le' jətixjue' de que Diozən'
nabi'e con notəʔətezə beḅə' soe' latjə.

⁶¹ Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən':
—Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec
be'ešga latjə žjəyezeida' family chia'
dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beḅə' bagwzo-
lao naogüe' nada' šə bito naogüe' do yichj
do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca'
bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin
Diozən'. Na' gwxaquəʔəlebene' ca to beḅə'
chgüia traslə žlac chgua'ane' go'on.

Jeso'osən' bsele'e gyonši beḅə' žjəsəʔədixjui'e xtiže'ena'

10 Gwde de'e quinga, Xanchon'
gwleje' gyonši beḅə'. Na' bene'
mendad yesəʔəbialaogüe' əžja'ac čopə
güeje' to to syoda na' to to yež gan'
ze'e šej le'. ² Na' antslə ze'e žja'aque'
gože' lega'aque': —De'en chona'anə'
gwxaquəʔəleben ca to cwseš xen de'en
chotoba'. Na' chyažjda' beḅə' zan
sa'aclene' nada', pero to čopgale
nitə'. De'e na'anə' leḅabe Xancho
Diozən' əsele'əche' beḅə' zanch par
əsa'aclene' chio'o čixjue'echo xtiže'ena'.
³ Na' le'e gon xbab de que nadan'
chsela'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len
beḅə' ca' gwxaquəʔəlebe ca bež, na'
le'e gwxaquəʔəlebele ca xilə' dao'
ladjoga'aque'ena'. Can' chso'on bež
ca' chso'otteb xilə' dao', leczə can'
se'ene beḅə' so'ote' le'e. ⁴ Bito gua'ale
mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito
šeile gan' əgguaple beḅə' diox beḅə'
yežagle tnez. ⁵ Na' notəʔətezə ližei
šo'ole, zgua'atec ənale: “Chḅablažəʔəšga
so cuezle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitəʔəle
nga.” ⁶ Šə na' zo to beḅə' chene'ene'
so cueze' binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'aždaogüe'ena', na' gaquə
can' bagwḅablažəʔəle par so cueze'
binlo. Pero šə bito no zo no chon ca
so cueze' binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə
ca de'en bagwḅablažəʔəlen'. ⁷ Na' le'e
yo'o na'atezə yega'anle. Bito yeyilje ga
yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitəʔətezə
de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beḅə'
güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə
ca' le'e zaquəʔəle par so'one' de'e ye'ej
de'e gaole. ⁸ Na' catə' əžinle to yež ga
əso'elaogüe' le'e, ye'ej gaotezle de'en
so'one' le'e. ⁹ Le'e yeyon beḅə' güe' nitə'
yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque':
“Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə

ṇabi'e le'e." ¹⁰ Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyən' na' le'e ye'ega'aque'. ¹¹ "Bište che lažle nga de'en žia ṇi'ato' quinga yosi'ṇsto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyxijue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə ṇabi'e le'e."

¹² Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə juisyən' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Beṇə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

¹³ Nach gozna Jeso'osən': —jProbchguazə le'e beṇə' Corazin! jProbchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjəine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədinjəine' xtolə'əga'aque'enə'. ¹⁴ Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə juisyən'. ¹⁵ Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtižə'anə', na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' chia' nada'. Na' beṇə' gonczə yichjlaogüe cui gwzenague' xtižə'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

¹⁷ Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədixjuie xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan miłagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən četo'.

¹⁸ Na' gože' lega'aque': —Ble'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanasən' to žalnež. ¹⁹ Babəṇa' le'e yelə' guac par nič əgwlej əgwšošjle no bel əznia' na' no beṅgoni', na' leczə əgwlej əgwšošjle gwxiye'enə'. Na' bito bi de de'e soi gonnen le'e zi'. ²⁰ Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən chele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e libran' gan' zjənyoj la yoguə'əloł xi'ine' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

²¹ Lao or na'atezə ben Spirit che Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen chio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə ṇabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Babzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyazjəne' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, chedə' can' gwyazlažo'o.

²² Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada' na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²³ Na' gwyechj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'. ²⁴ Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'ənezenē' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'ənezenē'en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵ Na' gwzecha to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, ħbi cheyalə' gona' par nich gatə' yełə' mban zejlicane chia'?

²⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —ħBin' nyojən le'e lein'? ħNac nan?

²⁷ Na' ben' chejni'ichgüei che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozan' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

²⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e ħicəə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par əbano' zejlicane.

²⁹ Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' ħicha can' nanṇə' na' gože' Jeso'osən': —ħNon' naquə ljuežja' ben' cheyalə' gaquəda' chei?

³⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalennə' par yežine' Jerico na' ħəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to beṇə' guat.

³¹ Na' goquən' to bħox gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwdie' yešla'alə nezən'. ³² Lecəə can' ben to beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə'

na' gwdie' yešla'alə nezən'. ³³ Pero to beṇə' Samaria lao ngü'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'əlažə'ene'. ³⁴ Na' bgüigue'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bcheje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə' xporre'enə'. Na' beche'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'. ³⁵ Na' beteyo gwleje' ħopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonṇə' na' gože'ene': “Bgüia bye bengə na' šə bichlə de'en gono' gast na' ħixjua'an catə' zeza'a.” ³⁶ Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' ħəsyə'əxen beṇə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —ħBi chacdo'? ħnoe' beṇə' ca' goquene' de que beṇə' probən' naquə ljuežje' ben' cheyalə' gaquene' chei?

³⁷ Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' ħəsyə'əxen beṇə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Lecəə can' cheyalə' gono' dezd na'a, yeyašə' yeži'ilažə'o yoguə'əloł beṇə'.

Jeso'osən' jəlane'e Martən' na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeye' liže'en. ³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'.

⁴⁰ Pero na' Martən' beləħchgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeye' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', ħəcabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

⁴¹ Xanchon' gože' le': —Mart, ħi'ichgua yichjo' che xmendado'onə' na' chaczejlažə'o laogüe de'en nyanchguan. ⁴² Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, ħi'ichgua yichje' chzenague' chia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Lezan de'en žialao gonle.

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

11 Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə beyoʒ bene' orasyonnə' to disipl che' ca' goʒe'ene': —Xanto', bsd blo'işguei neto' naquən' cheyałə' gonto' orasyonnə', can' bsd əblo'i de'e Juannə' disipl che' ca'.

²Na' Jeso'osən' goʒe' lega'aque': —Catə' gonle orasyonnə' quingan' nale: Xato' beñə' zo yoba, chnabto' yoguə'əloł beñə' əso'elaogüe' le'.

Chnabto' gono' par niç beñə' zan əso'e latjə nabi'o lega'aque'.

Gaquəşga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

³Benşga na'a de'e gaoto' tza tza.

⁴Na' bezi'ixenşga cheto'

chedə' lecəzə neto' chezi'ixento' che sa'aljuežj beñachto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e nabia' neto' len xbab cheto'onə' par gonto' de'e malən',

mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

⁵Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le-gon xbab nac gaquə šə šejle liž beñə' migw chele do chel na' ye'elene': “Migw chia', beñşga nada' šonə yetxtil. ⁶Babla' to migw chia' beñə' za' zitə', na' bito bi de chia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'.” ⁷Na' migw chelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'əlen', əne': “Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən' na' badeto' chtasto' len xi'into'. Bito chasa' par gona' de'en chyažjdo'.” ⁸Echnia' le'e, la'anə'əczə naque' migw chele bito yene'ene' chase' par gone' le'e yetxtilən', pero šə sole yepəyoe nabelen le' na' gwyasşaze' na' gone' bitə'ətezə de'en chyažjele. ⁹Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par niç gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beñə' chio'o, chnabchon. Šə to de'e chene'echo əž-elecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beñə', chnecho cho'a

puertən' par niç chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyałə' ye'echo Diozən' catə'n de de'en chene'echo gaquə. ¹⁰Na' notə'ətezcho šə bi de'en chnabecone' gone', la' de'e gonczene'ə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chnabecone' əgwzejni'ine' chio'o, gwzejni'iczene'en. Na' notə'ətezcho šə chnabecone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beñə' chne' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

¹¹Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' ənabebo' le'e yetxtil əgwnežjwlebo' to yej? Na' šə ənabebo' le'e to bel ya'a əgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i? ¹²Na' šə ənabebo' le'e to žit gaobo' əgwnežjwlebo' to bexgoni'? Cle bito gonle ca'. ¹³Le'e nacle beñə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' gone' Spirit che'enə' son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho ənabecone' len.

**Gosə'əne' de que Jeso'osən'
bebeje' de'e xio' ca'
len yelə' guac che Beelsebo**

¹⁴Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to beñə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'enə', goc beñe', na' beñə' ca' ža'anə' besyə'əbanchgüeine'. ¹⁵Pero bale' gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶Na' yebale' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'ənabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'. ¹⁷Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' goʒe' lega'aque': —Šə beñə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiai' nasyon chega'aque' na'anə'. Na' šə to family beñə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', lecəzə yenit family chega'aque' na'anə'. ¹⁸Na' lecəzə šə Satanasən' len de'e

xio' chei ca' əsa'aquən ɕhoplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' ɕhnabia' ɕhega'aquennə'. Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac ɕhe Beelsebon'. ¹⁹ Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac ɕhe Beelsebon', leczə' zejen de que beṇə' ljuežjle ca' ɕəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac ɕhein' žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clelən' nale ɕhia' can' chebeja'annə'. ²⁰ Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac ɕhe Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' nabi'e notə'ətezle güe'ele latjə.

²¹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de ɕhe' naquən segor. ²² Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tiləlene'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad ɕhe be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de ɕhe' na' ɕhise'en len migw ɕhe' ca'.

²³ Šə cui chonle txen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' ɕhia', zeje dižə' de que chonle par niɕ cui yoso'ozenague' ɕhia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

²⁴ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'n nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želen, nach ənan: "De'e yobləczə žjəyežə'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə." ²⁵ Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazochə' binloɕ, na' yeyo'on de'e yoblə. ²⁶ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na'

šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal ɕhe be'enə' clezə can' goc ɕhe' antslə.

Mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchoj beṇə' ca' zjəža' gan' bsed əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwne' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxa le' na' bgaže'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Čəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miłagr

^{29–30} Na' beṇə' zan beyechj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle na'a naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal. Čhnable gona' to miłagr par niɕ ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' čhnable'nə'. De'e gon Diozən' len nada' par niɕ ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən' par niɕ gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'. ³¹ Catə' əžin ža gon Diozən' castigw ɕhe yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' ɕhla' bgüižən' cuiten liɕhalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle na'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle ɕhia'. ³² Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw ɕhe yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə' ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše' le'e nitə'əle lao dia nga ɕhedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine' lega'aque' can' gwna

Diozən'. Legonšc xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'.

**De'en bsed blo'i Jeso'osən'
gwxaquə'əleben ca to yi'**

³³Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtižə'enə' na' len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o cuartən'. ³⁴Žia jelaochon' par nič chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nchol jelaochon', bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nchol yichjla'ažda'ochon'. ³⁵De'e na'anə' legon par nič gacle beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žchol. ³⁶Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on, gwse'eni'icžən xnezlen' can' chse'eni' to lampara gan' naquə žchol.

**Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na'
beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i
lein' de que zjənapə' dolə'**

³⁷Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə' fariseo bene'ene' com-bid šeje' ližə'en par əsa'ogüe'. Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁸Na' beṇə' fariseon' be-banene' catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aquene' yebai Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'. ³⁹Xan-chon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chčin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de

que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de che beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy. ⁴⁰Cui bi bi xbab de'e zaquə'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp chele. Le'egatezə ca' cheyalə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', chedə' Diozən' ben' ben cuerp chechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'. ⁴¹Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyazjene'en. Šə gonle ca' nacbia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴²Probchguazə le'e beṇə' fariseo! La'anə'əcžə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüe, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, chedə' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozən'.

⁴³Probchguazə le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' golə beṇə' blao ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴Probchguazə le'e chsed chlo'ile lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

⁴⁶Na' gož Jeso'osən' le': —Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' probchguazlen'! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alēn.

⁴⁷⁻⁴⁸ ;Probchguazə le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par niç nacb'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

⁴⁹ De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiž'e'en. Na' gwne' de que le'e gotle balə' na' gwchi' gwsaquə'əle yebale'. ⁵⁰ Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža, le'e mbanle na'a. ⁵¹ Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaonən len de'e Abelən' ben' bet de'e biše'e Cainnə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

⁵² ;Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozən', bito chzejni'iga'aquene'en liča can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

⁵³ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'. ⁵⁴ Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr le'.

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

12 Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšoŋ ni'a ljuežjga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e

gapə cudad niç cui əxoayagle beṇə' par əsa'aquene' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chega'aque'enə' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en chlažə'en par chaquən yetxtil. ² Bito gonle can' chso'one'enə' chedə' gaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əloł de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloł de'en cui no gwse'ejni'i antsłə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len." ³ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e ənale bgašə'əzə, beṇə' zan əse'enene'en, na' de'en ənale žižizə lo'o cuart chelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyalə' žebcho

⁴ Migw chia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, chedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e. ⁵ Chona' le'e consejw, cheyalə' žeble Diozən' chedə' catə' bach beque'e yelə' mban chelen' leczə nape' yelə' guaquən' par yesele'e le'e gabilən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyalə' žeble Diozən'.

⁶ Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanlažə'e. ⁷ Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'aṇə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocristən'

⁸ Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl che Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ach. ⁹ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇə'chən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl che Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

¹⁰ Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja'

beṇaḥ, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele.

¹¹ Na' šə yesə'əche'e le'e lao beṇə' gwn-abia' che yo'oda'onə' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjə-napə poder, bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquen', o šə naclə əṇale. ¹² Lao or na'atezə Spirit che Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyalə əṇale.

Bito cheyalə' cuec yichjcho tlaozə bi de'en deicho

¹³ Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par niḥ gon beṇə' biša'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyalə' si'a.

¹⁴ Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'e laze che de'e deile.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cudad par niḥ bito selažə'əle bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

¹⁶ Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechguale goc cwseš che'enə'. ¹⁷ Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': “¿Nacxa gona' chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.” ¹⁸ Nach gozne': “Quinga gona', yochinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešan' na' bichlə de'e de chia'. ¹⁹ Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.” ²⁰ Pero Diozən' gože' be'enə': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' žnola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'onə'?” ²¹ Can' gac che notə'ətezə beṇə' šə con chbec yichje' tlaozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebel Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

²² Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tlaozə de'en gacwlen'. ²³ Zakuə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zakuə'əchən ca xala'anlen'. ²⁴ Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chasyə'əlapəb, nic zo da'a xoa' chega'aquəb, nic zo gan' ncua' no guangoš chega'aquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chguacze' lega'aquəb. Naquəchxen' zakuə'əle ca bia ca' žia xile'e. ²⁵ Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle. ²⁶ Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquən de'e zaque'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

²⁷ Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonno' goque' lachə' xoché juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enə' ca yelə' xoché che yej ca'. ²⁸ Diozən' none' xoché yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele. ²⁹ Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gatə' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle che len. ³⁰ Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə chei de'e can' chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele. ³¹ De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par niḥ Diozən' nabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

**De'e zaquə'əche gatə' checho
catə' yežincho yoban'**

³² Bito žeble la'anə'əczə naquə to chop-
zle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na'
chaclene' le'e. ³³ Le'e yeyotə' de'en deile
par ničh gatə' de'e əgwnežjwle beṇə' ca'
chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi'
de'en deilen', chedə' la' Diozən' goṇe'
le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei
catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito
gac šo'o beṇə' bguan par əque'en, na'
nique gaquə šo'o bia dao' əgwžiai' len.
³⁴ Gan' de de'en chaquele chei, nan' zo
yichjla'ažda'olen'.

**Cheyalə' socho probnid par
catə'an yidə Cristən' yeto**

³⁵⁻³⁶ Nach Jeso'osən' bsd blo'ine'
lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide'
de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid
par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə'
beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde'
yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque'
na' chalə' yi'. Nach catə' yežine' na'
əne' cho'a puertən' le'e yosə'əsaliwtie'
par yeyo'e. ³⁷ Mbalaz gaquə che mos
ca' beṇə' ca' nitə' probnid chəsə'əbeze
xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə
nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine',
nachən' əgws'i'ini'e de'en əsa'ogüe' na'
cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej
əsa'ogüe'. ³⁸ Mbalaz gaquə chęga'aque'
šə chəsə'əbeze' batə'əquən' yežine'
la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə do
šbal. ³⁹ Legon xbab che de'e nga. Žalə'
neze xan yo'onə' do bi or əžin beṇə'
bguanə' liže'enə', la' gwnaze' par ničh
bito güe'e latjə šo' be'enə' liže'enə' par
cuane' šinlaze'. ⁴⁰ Le'e ža, cheyalə' sole
probnid, chedə' catə'an cui chonle xbab
yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada'
naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəch.

**Mos ben' chon güen na' mos
ben' cui chon güen**

⁴¹ Bedən' gože'ene': —Xanto' čəcho'o
jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yo-
guə' beṇəchən'?

⁴² Nach gož Jeso'osən' Bedən':
—Naquən par notə'ətezə beṇə' šə chone'
can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə'
sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə'
gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e
liže'enə' par ničh əggüia əgwy'e mos
ca' yelə' na' par ničh ggone' de'e əsa'o
to to'e catə' chžin or əsa'ogüe'. ⁴³ Šə
to beṇə' mosən' chontezə chone' con
can' non xanen' mendad, mbalaz soe'
catə' yežin xane'enə'. ⁴⁴ De'e li əchnia'
le'e xane'en cue'e lao na' xmosə'enə'
yoguə'əlöl de'en deine'. ⁴⁵ Pero na' šə
mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei
xanan’”, na' šə solaoe'le' čhine' mos ca'
yelə' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene',
⁴⁶ nach xane'enə' yežine' to ža senyale'
le' to or cui nacbe'ine'. Na' por ni che
de'en cui chon mosən' can' cheyalə'
gone', xane'enə' chinchgüe' le' yid sotən'
xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə
mos ben' cui chon cuaselöl can' cheyalə'
gone'.

⁴⁷ Na' ca naquə mos beṇə' naquə
beṇə' godenag, la'anə'əczə baṇezene'
can' chene'e xane'enə' gone', pero bito
chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' prob-
nid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə'
chinchgüe'ene' yid sotən'. ⁴⁸ Na' beṇə'
cui nezene' bin' non xanen' mendad na'
chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero
caguə chintequene'. Notə'ətezə beṇə'
yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaqu'e,
cheyalə' gone' yoguə'an. Na' ben' yo'o
lao ne'e gone' de'e zan de'e zaqu'e,
chonchən byen gone' mazəchlə can'
cheyalə' gon ben' cuitēc yo'o lao ne'e de'e
zan de'e gone'.

**Yesə'ədilə beṇə' por ni che
de'en bidə Jeso'osən'**

⁴⁹ Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇəḥən' yesə'ədilə' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. ĭŽalə' bagoclə de'en zedeyena'anə'!
⁵⁰ Bida' par chi' saca'a na' gata'. Lechgualə yo'o yichja' chei xte catə'an əžin ža gaquən. ⁵¹ ĭEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuəžjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuəžjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədilə' na' yoso'ošaše'. ⁵² Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beṇə' family to yo'o, yesə'ədilə' entr lega'aque', chope' contr šone' na' šone' contr chope'. ⁵³ Yediłə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedilə' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yediłə no'olən' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

**Bito gwsa'ache'ine' bi zeje
de'e ca' chon Jeso'osən'**

⁵⁴ Nach leczə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile chi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac. ⁵⁵ Na' catə' chechj to be' de'e za'ate zaquə' galən' chlā' bgüižən' cuiten licha, na' nale: “Guaquə zeyə”, na' chac zeyə'. ⁵⁶ ĭBeṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. ĭBixchen' cui chache'ile bi zeje de'e ca' chona'?

**Cheyałə goncho regl binlo len beṇə'
chene'e əche'e chio'o lao jostis**

⁵⁷ ĭBixchen' cui chonle xbab par nič ənezele naquən' cheyałə gonle? ⁵⁸ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene'

regl binlo par nič na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya. ⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

**Šə bito yedinjecho
xtolə'əchon' la' cuiayi'ichon'**

13 Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə che xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad che Pilatən' jse'ete' lega'aque' chedə' can' ben Pilatən' mendad. ² Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —ĭEchonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yela' laogüe de'en goc chega'aque' ca'? ³ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'. ⁴ Nezele che beṇə' ši'inšon ca', lao zjənite'e Siloen' bxopə to campnary na' gwdenən' lega'aque' na' gwsa'ate'. ĭEłeczə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalennə'? ⁵ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

**Jempl che yixgüion'
de'en cui bi frot chbia**

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyałə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gweye' lao yaguən' jəgüie' šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'. ⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': “Bachac šon iz chedəgüia' yag nga šə chbian yixgüio, pero bito bi chbian.

Gw̄choguən. Lašj con zon n̄lanən na' nique bi frot chbiazən.” ⁸ Na' gož ben' le': “Xana', l̄joyennə' zezošgan yetgüüzən'. Na' əche'ena' xanein' cueca'an yo beb. ⁹ Na' šə cuian frotən' yetgüüz, bitec de'e güen. Pero šə cuiczə bi cuian nach əchogchon.”

**Jeso'osən' beyone' to
no'olə ža dezcanz**

¹⁰ Na' to ža dezcanz bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'odao'. ¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc š'iṇšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'ena'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdobə cuerp che'ena', na' caguə goquəch seche' liča. ¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə na'a yeyacdo' che yižgüe' chio'onə'.

¹³ Na' b̄xoə ne'ena' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' liča na' be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' chedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'ena' ža dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin. Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquele che yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquele.

¹⁵ Nach Xanchon' gože'ene': —iLe'e beṇə' goxoayag! ĩEcaguə lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle go'on chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis? ¹⁶ No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraannə' na' ca naquə ben gwxiye'ena' par nič babdobə cuerp che'ena' š'iṇšon iz, naquəczən liča babeyona'ane' ža dezcanzən'.

¹⁷ Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əlo' beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechgualə güen zjənaquə de'en bene'ena'.

**Yelə' gwnabia' che Diozən'
gwxaquə'əleben ca xsa moztas**

¹⁸ Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'. ¹⁹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' gože'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gwso'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

**Yelə' gwnabia' che Diozən'
gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'**

²⁰ Nach de'e yoblə gozne': —iNac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' che Diozən'? ²¹ Egwsaquə'əlebecho ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič becha'o doxenən.

**Cheyalə' yeyiljažə'əcho naclə goncho
par nič socho binlo len Diozən'**

²² Na' gwda Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yež ca' gan' be'die' par bežine' Jerosalennə'. ²³ Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xanto', ĩəcon to chopzə beṇə'an cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': ²⁴ —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo len le'. De'en naquə žialao gonle, čiljlažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diozən', ²⁵ nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' boso'osiže' le'e puert che'ena' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': “Bsaljwšga par šo'oto'.” Na' gože' lega'aque': “Bito nombi'a le'e, nic nežda' gan' za'acle.” ²⁶ Can' gaquə len balle. Nach solaole ye'elene': “Güe'ej gwdaoto' len le' na' bsd blo'ido' neto' lao lquey lažto'.” ²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: “Bitoczə nežda' gan' besa'acle.

Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal." Can' ye'e le'e. ²⁸Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gws'o'e xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyejə leylen' catə' gacbe'ile bito gaquə šo'ole. ²⁹Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes che'enə' sa'ogü'e. ³⁰Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero lecəzə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtołə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' chnabia' Erodən' chedə' chene'ene' gote' le'.

³²Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag che'enə'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto čopə žazə soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' par nič yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'. ³³Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe güižj chedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴Le'e beṇə' Jerosalennə' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšizə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁵Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: "Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'."

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'enə' yi

14 Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeye' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogü'e, na' beṇə' fariseo ca' nitə'ənə' besyə'əyatchgüeine' le'. ²Na' laogü'e'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi. ³Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moisezan': —Segon can' na lein' žəde lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o šə bito de lsens?

⁴Pero notono boži'i xtižə'enə'. Nach Jeso'osən' bexe'e na' be'enə' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'on chele, na' əxopəb to lo'o pos, žəcabi yebejleb lgüegwzə la'anə'əczə naquən ža dezcanz?

⁶Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

⁷Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': ⁸—Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao. ⁹Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: "Lesoža' nič cue' benga." Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'. ¹⁰Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: "Beṇə' migw chia', da cui'o len beṇə' blao ca'", nach si'ichle yelə' bala'an lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'. ¹¹Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho.

Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

¹²Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw chio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Lega'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe de'en bengə'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'. ¹³Catə' gono' to lni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lchol. ¹⁴Šə gono' lega'aque' combid, Diozən' gone' par nich so' mbalaz, chedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac licha lao gosə'əbane'.

Jempl che to beṇə' ben lni

¹⁵Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtiže'enə' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

¹⁶Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lni xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'enə' par əsa'ogüe'. ¹⁷Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bsele'e xmoše'enə' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' lega'aque': “Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho.” ¹⁸Na' to toga'aque' gwse'e be'enə' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lnin'. Toe' gwne': “Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida.” ¹⁹Yetoe' gwne': “Ze'e gwxi'a gueyə' cue' go'on na' na'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' xano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida.” ²⁰Na' yetoe' gože'ene': “Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida.” ²¹Na' mosən'

beyeje' na' gože' xane'enə' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lnin' bže'e, nach gože' xmoše'enə': “Gwyej jtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwtošo' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' lchol ca' par la'aque' əsa'ogüe'.” ²²Gwde bene' ca' nach gože' le': “Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedečczə latjə par beṇə' yoblə.” ²³Nach xane'enə' gože' le': “Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par nich šane' xte ca cuich bi latjə šo'. ²⁴Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'.”

De'en cheyalə' goncho par nich naochə Jesocrisən'

²⁵Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyechje' gože' lega'aque': ²⁶—Notə'ətezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'. ²⁷Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia' šə ca'. ²⁸Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'. ²⁹Šə cui əgwchixə əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gacbe'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl. ³⁰Na' yesə'əne': “Benga gwzolaobene' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'.” ³¹Na' šə

to rei chone' xbab tilē' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaqua gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad. ³²Na' šə chacbe'ine' cui gone' gan, lao nezo rein' yeto zitə'ələ, əsele'e beṇə' žjəsə'ədie' xtiže'en lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binlo. ³³Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichjle family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əlöl cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə ṇaole nada' par gacle disiṇ chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

³⁴Zedə'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən zxi', žnacxa goncho par nič yeyaquən zxi'? ³⁵Bitobi zaquə'ən, nic gaquəlenən yežlyon', nic gaquə gwchinchon par beb, lete cho'onchon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzena-gle chia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

15 Na' beṇə' gochixjw ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtiže'enə'. ²Na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' chəsə'əṇelaogüe'e, chəsə'əne': —Benga chgüialaogüe' beṇə' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

³Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque': ⁴—Šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, žəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeže'eleb? ⁵Na' catə' yeželobən' yebeichgüieile na' yexoaleb ya'a yenle yeyo'aleb. ⁶Na' catə' yežinle ližle əgwtoṇ beṇə' migw chele na' beṇə' gwliž chele na' ye'e'le lega'aque': “Leyebei len nada', chedə' babežel xilə' chia' bian' goquəžeje.” ⁷Echnia'

le'e, gobeiche Diozən' na' angl che' ca' catə' to beṇə' chon de'e mal yedinjene' xtolē'enə' clezə can' chəsə'yə'əbeine' len taplalj tğualj beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' beṇə' bito de xtolə'əga'aque' par yesyə'ədinjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

⁸Na' no no'olən' šə de ši mech plət che' na' šə nit ton, žəcabi əgguale'e to yi' na' gwlo'e' lo'o yo'o che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en? ⁹Na' catə' yeželene'en na' əgwtoṇ no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'e' lega'aque': “Leyebei len nada' chedə' babeželda' mech chian' de'en gwnitən'.” ¹⁰Echnia' le'e, leczə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che Diozən' catə' to beṇə' chon de'e mal chedinjene' xtolē'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inən' xmeche'

¹¹Na' leczə gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' čopə xi'inə' beṇə' byo. ¹²Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' xən': “Xa, beṇ nada' de'en cheyałə si'a de'en deido'.” Nach xē'en bnežjue'ene' de'en cheyałə si'enə'. ¹³Gwde yeto čopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'əlöl cuantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' nasyon zitə'. Na' porzə de'e cui zaquə'e jene'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'enə'. ¹⁴Na' catə' beya xmeche'enə', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonṇə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byažjene'. ¹⁵De'e na'anə' gwyeje' gan' zo to beṇə' nasyonṇə' na' gwnabe' žin. Na' be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par nič jəye'eb. ¹⁶Na' tant gwdone' xte goclaže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui boso'onežjue'ene' gaogüe'. ¹⁷Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': “Nitə' mos zan che xa'anə',

na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatəda' yelə' chdon. ¹⁸Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xa'anə', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'. ¹⁹Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino', con šə go'o latjə gaca' xmoso'." ²⁰Nach beze'e beyeje' gan' zo xē'enə'. Na' zitə'ələ ze'e yežine' catə' ble'i xē'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'. ²¹Nach gož xi'ine'enə' le': "Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'ino'." ²²Na' xē'enə' gože' xmosen': "Jəlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gwdio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gwdio'on ni'abo'onə'. ²³Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chanə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni. ²⁴La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejjichjbo' chio'o, pero na'a bəla'abo'." Na' gwzola' chso'one' lnin'.

²⁵Na' xi'ine' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'ine'en yeto. Na' catə' zeza' ben' gwyey yoban' bazon yežine' liž xē'enə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e. ²⁶Na' goxe' to mosən' na' gwnabene' le' bixchen' chso'one' lnin'. ²⁷Na' mosən' gože'ene': "Bi'i bišo'onə' bəla'abo' na' xa'onə' babete' go'on dao' bian' chanə' chedə' bəla'abo' to šao' to güen." ²⁸Nach xi'ine' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xē'enə'. Nach bchoj xē'enə' gotə'əyoine' le' yeyo'e. ²⁹Pero xi'ine' nechən' gože' xē'enə': "Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə šib dao' cuinə' gonə' nada' par gota'ab gona' lnin' len beṇə' migw chia' ca'. ³⁰Na' na'a bəla' xi'ino' nga bi'in benditjei yoguə'əlo' de'en bnežjo'obo' gwza'alembə' no'olə sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chanə'əch." ³¹Na' xē'enə'

gože'ene': "Xi'indaogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əlo' de'e deida' naquən chio'. ³²Pero cheya'ə' goncho lni nga na'a tant chebeicho bəla' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejjichjbo' chio'o pero na'a bəla'abo'."

Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che xane'

16 Na' lecə' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'. ²Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': "Babenda' to dižə' can' chono'. Cheya'ə' gono' cuent che yoguə'əlo' de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə gono' xšina'anə' na'a." ³Nach mosən' bene' xbabən': "¿Bixa gona'? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə gona' xšine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə naba' carida. ⁴Nezda' bi gona' par ničh nitə' beṇə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che xana'an." ⁵Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': "¿Ja'aquə' chalə'o che xana'anə'?" ⁶Na' be'enə' gože'ene': "Chala'a che tapa mil litr set." Nach gož mosən' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o che chopə mil litrzə setən'." ⁷Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': "¿Ja'aquən' chalə'o che xana'anə'?" Nach be'enə' gože'ene': "Che to mil rob trigw." Nach mosən' gože' be'enə': "Gwche'edo', na' bzoj lao cuent chio'onə' de que chalə'o che xon' gueyoa robzə trigon'." ⁸Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' lechgualə bib naquə be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par ničh soe' binlə len ljuežje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə'

ca' zjächi' yichjga'aque' porzə de'en chac
lao yežlyon' chso'onchgü'e' xbab naclən'
so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə'
ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o
yichjla'ažda'oga'aque'enə' bito chso'one'
xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

⁹ Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo
nga de'e te chein', pero legwchin len par
nič nītə' migw chele, na' catə' babeya
bi de'en deile yežlyo nga, nītə' beṇə'
yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan'
sole zejlicane.

¹⁰ Šə to beṇə' chone' can' cheyalə'
gone' len de'e cuitec zaquə' leczə gone'
can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na'
beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len
de'e cuitec zaquə', leczə bito gone' can'
cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei. ¹¹ Šə
le'e cui chonle can' cheyalə' gonle len
de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito
gon Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en
cui te chei. ¹² De'en deile yežlyo nga
che Dioz na'anə', caguə chelen'. Na' šə
bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en
naquə che'enə', bito gone' le'e de'e za-
quə'əche de'e cui te chei.

¹³ Notono no gaquə so liž čopə
xan žin par gague' xmosga'aque' tši'izə,
chedə la' šə gone' ca', gue'ine' to xan
žinṇə' na' gague'ne' che yetoe', o gone'
žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi
respet gape' che xane'en yeto par gone'
xšine'enə'. Leczə ca' le'e bito gaquə gonle
xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte
xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

¹⁴ Na' leczə gwnita' beṇə' fariseo
ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən'
na' gwso'onene' borl, chedə
gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a.

¹⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e
ža, chonle par nič beṇəchən' chesə'əne'
chele de que zdaczle liča, pero Diozən'
nez nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Zjəde
de'en chsa'aque beṇəchən' zjənaquən
de'e žialao xen pero balən zjənaquən
de'e chgue'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

¹⁶ Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con
lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len
de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o
che Diozən'. Pero na'a de'e Juannə'
babadətičjui'e dižə' güen dižə' cobən'
de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə
beṇə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chy-
ixjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo
chesə'əbi'e naclə so'one' par nič nabia'
Diozən' lega'aque'.

¹⁷ Ca naquə bitə'ətezə pont dao' che lei
che Diozən' bito te chei pero ca naquə
yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban'
yesə'əde čega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹⁸ Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol
che'enə' par yequē'e no'olə yoblə,
tozəczə ca malən' naquən len de'en chon
beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə'
yošagne'e len to no'olə beṇə' belə'a ben'
chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən
len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na' Lačən'

¹⁹ Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo
to beṇə' gwni'a, na' lechguale xochē
goquə xala'ane'enə', na' lechguale
gwdaošaogü'e'e yoguə' ža. ²⁰ Na' to
beṇə' yašə' le' Lač yoguə' ža bzo
beṇə' le' cho'a puert zaguan che beṇə'
gwni'anə' par gwnabe' carida. Na'
Lačən' lechguale gwžia yežə' doxen
cuerp che'enə'. ²¹ Na' tant gwdone'
gone'ene' gaogü'e' pedas dao' yelə' guao
che beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao
yon'. Na' beco' ca' ja'aguəb jəsə'əle'eb
yežə'n gwžia cuerp che'enə'. ²² Na'
catə' got beṇə' probən', nach angl ca'
besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan'
zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'.
Na' leczə got beṇə' gwni'anə' na'
bosə'əcuəše'ene'. ²³ Na' beyeje' gan' ža'

benə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüe' na' gwłis laogüe'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Lačən' yoban'.
²⁴Na' gwne' zižjo gwne': "Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšguei nada', na' bselə' Lačən' par yosbise' loža'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' čhedə' la' lechguale chžaglaogua' lo'o yi' nga."
²⁵Pero na' Abraannə' gože' le': "Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' čio', na' Lač nga porzə de'e mal goc čhe'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'.
²⁶Bito gaquə gone' can' che'endo' čhedə' la' Diozən' bač bzie' to bdiņj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par nič ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga."
²⁷Nach benə' gwni'anə' gože' Abraannə': "Benə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Lačən' liž xa'anə'.
²⁸Nitə' gueyə' benə' biša'a, na' che'enda' chixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par nič Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüe'."
²⁹Abraannə' gože' le': "Deczə libr de'en bzoj de'e Moizezən' na' libr de'en boso'ozoj de'e profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' che de'e ca' zjənyojən'."
³⁰Na' gože' Abraannə': "Bito benə' gol dao'. Žalə' to benə' yebane' ladjo benə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'."
³¹Nach gož Abraannə' le': "Šə bito choso'ozenague' che de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to benə' ladjo benə' guat ca', bito se'ejle'e che Diozən'."

**Bito cheyalə' goncho ca əxopə
benə' yoblə gone' de'e mal**

17 Nach gož Jeso'osən' diŋpl čhe' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə benə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə benə' chone' ca yesə'əxope'

so'one' de'e malən'.
²Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə benə' gone' de'e malən' la'anə' tozə benə' cuitec bi zaquə' len benə'čən'.

³Le'e gon xbab čhele, šə to benə' bišə'əcho benə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yedinjene' xtolə'enə', na' šə yedinjene' xtolə'enə' cheyalə' yezi'ixene' čhe'.
⁴La'anə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr benə' biše'enə', šə gaž laste əne': "Babeyejda' che de'en bena', bezi'ixen chia'", na' cheyalə' yezi'ixene' čhe'.

Gwse'enene' so'onlilažə'əche' Diozən'

⁵Nach gwse' apostol ca' Xanchon': —Gaquəlenšgo' neto' par nič gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuinə' gonlilažə'əchgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: "Boša' xišna'o nga na' žjəyeyzo' lo'o nisdə'onə'", na' guaquəczə can' nalenə'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

⁷Ca naquə costombr čhelen' šə mos čhelen' chgua'anə' go'on o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': "Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'."
⁸Cle che'elene': "Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'."
⁹Na' bito cho'elene' yelə' choxcwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'.
¹⁰Na' leczə ca' le'e nacle diŋpl chia', catə' babenle yoguə'əlo' de'en nona' mendad gonle cheyalə' ənale: "Bito bi zaquə'əto' par gonə' yelə' choxcwlen čheto', čhedə' de'en

babento'onə' la' de'e cheyalə'əczə gonto'onə'."

Jeso'osən' beyone' ši beṇə' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr

¹¹ Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl che' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit che Samaria len Galilean'.

¹² Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beṇə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ. ¹³ Na' gosə'əṇe' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'ələžə'əšguei neto'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bɔxoz ca' niç yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'. ¹⁵ Nach toe' catə' gocbe'ine' de que baçh beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁶ Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yełə choxcwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria. ¹⁷ Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ĴGaṇxa beṇə' ca' yegan'? ¹⁸ Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezəža' na' beyej to šao' to güen. Babey-acdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Yełə' chnabia' che Diozən'

²⁰ Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əsełə' Diozən' par nabi'e nasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' nabi'enə' bito naquən to de'e le'icho. ²¹ Notono no cheyalə' əṇe': "Bgüiašc nga chnabi'e", o "Na' chnabi'e", chedə' bazoe' na'a entr le'e chnabi'e.

²² Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'ən nale: "Žalə'əga na'a baçh zocho yoban' gan' chnabia' ben' bsełə' Diozən'." Pero bito gaquə can'

chnablažə'əlenə'. ²³ Nitə' beṇə' əse'e le'e: "Bgüiašc nga chnabi'e", o "Bgüiašc na' chnabi'e", pero le'e bito ṇaole beṇə' ca' əse'e le'e ca'. ²⁴ Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentəžə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇačh yida' to de'e repentəžə na' yoguə'əłol beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁵ Zgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' čhi' saca'a, na' nezdə' de que beṇə' ca' ža' na'a bito se'ejle'e čhia'. ²⁶ Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'ən bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇačh.

²⁷ Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' boso'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'ən bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'o lo'o barcon'. ²⁸ Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' čhega'aque' na' bichlə de'e de čhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'əne' na' gwso'on ližga'aque'. ²⁹ Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomən', Diozən' bene' par niç lechguale byinj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e. ³⁰ Can' gaquə catə'ən yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bsełə' Diozən' golja' beṇačh, na' yoguə'əłol beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

³¹ Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'. ³² Le'e žjsa'aləžə' can' goc che no'ol che Lotən'. ³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui čhi' saque'e o par niç cui no got

le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'an yida' de'e yoblə: Čhopə beṇə' zjədie' chəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an. ³⁵ Na' čhopə no'olə nītə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an. ³⁶ Na' čhopə beṇə' nītə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Catə' gwse'ene' dižə' quinga, gwse'ene': —čGan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': "Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'."

Jempl che to no'olə gozebə len to juez mal

18 Na' be'elene' lega'aque' to jempl par nič bsd blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque': ²—Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' beṇə'chən' can' chone'enə'. ³ Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjə cheje' lao juezən' na' che'e le': "Bosla nada' lao na' beṇə' contr chia'anə'." ⁴ Bagoc sša bito bzenague' che', pero gwdelə bene' xbabən' na' gwne': "Bito chapa' Diozən' respet na' nic chi' yichja' šə chsa'azlažə' beṇə'chən' can' chona'. ⁵ Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' lechguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda līcha. ⁷ Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beṇə' ca' chso'olgiūž le'

do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beṇə' contr čhega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'aquene' de que bachžeine'. ⁸ Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' beṇə' contr čhega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bseļə' Diozən' golja' beṇə'ch, cuili ne'e nītə' beṇə' ne'e chso'onlilaže'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beṇə' contr čhega'aque' ca'.

Jempl che to beṇə' fariseo len to beṇə' gočhixjw

⁹ Na' gwnitə' balə' beṇə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' ca de'en chso'one'enə'. Beṇə' ca' zjənone'en de que beṇə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beṇə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne': ¹⁰—Čhopə beṇə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, toe' beṇə' fariseo na' ben' yeto beṇə' gočhixjw. ¹¹ Beṇə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonnə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: "Dioz, chona' yelə' choxcwlen čio' čhedə' bito chona' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə'. Bito chca'a bi de'e de che beṇə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beṇə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol chia' par solena' beṇə' yoblə, na' nic naca' beṇə' mal can' naquə beṇə' gočhixjw nga. ¹² Čhopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əlol gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'." ¹³ Na' beṇə' gočhixjon' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogie'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': "Dioz, beyašə'əlažə'əšguei nada' beṇə' güen de'e mal." ¹⁴ Ca'azə de'e gwna beṇə' gočhixjon'. Na' əchnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che beṇə' gočhixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na'

notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nīch gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

¹⁵ Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par nīch əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chēga'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'. ¹⁶ Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'ebo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwzonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzəxjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ¹⁷ Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a

¹⁸ To beṇə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par nīch gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

¹⁹ Na' par nīch gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —İBix-chen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. ²⁰ Le' nezdo' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

²¹ Nach gož be'en le': —Yoguə'əloł de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

²² Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əloł bi de'e

de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' chio'.

²³ Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua. ²⁴ Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'ele latjə par nīch ṇabia' Diozən' le'. ²⁵ Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —İNoxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

²⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇachən', bito nacho cui gaquə gon Diozən' len.

²⁸ Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'to' le' na' chzenagto' chio'.

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e, ³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga na'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nīch əbanle zejlicane.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que gate'

³¹ Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šizīn ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əloł de'en baboso'ozoj de'e profet ca' chia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach. ³² Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'ichiže'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. ³³ Yesə'əyine'

nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon̄ ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

³⁴ Pero disipl̄ che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənchōl̄ yichjla'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' l̄chol̄ beṇə' Jerico bele'ine'

³⁵ Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' l̄chol̄ chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida. ³⁶ Na' benene' chesə'ade beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac. ³⁷ Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

³⁸ Na' gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in̄ dia che de'e Rei Dabin', įbeyašə'əlažə'əšguei nada'!

³⁹ Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' l̄cholən' gwse'ene' de que cheyałə' soe' žizə, pero nachle gwne' zižjochlā gwne': —Len' naco' xi'in̄ dia che de'e Rei Dabin', įbeyašə'əlažə'əšguei nada'!

⁴⁰ Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžjo'e beṇə' l̄cholən' laogüe'enə' na' catə' bgüigua' beṇə' l̄cholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene': ⁴¹ —¿Bi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' l̄cholən' gože'ene': —Xana' benšga par ničh yele'ida'.

⁴² Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonl̄ilažə'o nada' bačh goc can' che'endo'onə'.

⁴³ Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' lecza ca' yogua' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' go-quən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' na' Saqueon'

19

Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešla'a syodan'. ² Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gočhixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a. ³ Gwdil̄jlaže'e na-clə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nitə' beṇə' zan len Jeso'osən'

na' Saqueon' goque' to beṇə' b̄checw dao'. ⁴ De'e na'anə' gwsa'adoc' gwdie' lao beṇə' ca' par jəšepə' to lao yag yixgüio ničh goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'. ⁵ Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjdodo', chedə' cheyałə' yega'ana' ližə'on̄ neže'.

⁶ Nach Saqueon' beyetjdoc' chebeine' nach bečhe'ene' liže'enə' na' be'elaogüe'ene'. ⁷ Pero na' beṇə' ca' zjənžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'enə'. ⁸ Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašjə de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə, na' de'en bagwcua'a che beṇə' ca' b̄xoayaga' ničh gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyałə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in̄ dia che de'e Abraan̄ə' laogüe de'en bachonl̄ilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraan̄ə'. ¹⁰ Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' beṇə' par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque' na' par ničh con noe' so'onl̄ilažə' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl̄ che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en̄ lega'aque' čhopə' gueyoa pes güeja

¹¹ Na' žlac nezjənžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl̄ chedə' banite'e gałə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aquene' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'. ¹² Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeye' to nasyon zitə' jene' de'en cheyałə' gone' par ničh solao nabi'e nasyon che'enə'

catə' yežine'. ¹³ Na' antslə zese'e gwleje' ši mos čhe'enə' na' bnežjue' to toe' čopə gueyoa pes güejə. Nach gože' lega'aque': "Mech nga gonele negosy lao cui zoa'." ¹⁴ Pero beṇə' gwlaž čhe' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e boso'osele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': "Bito chene'eto' ṇabia' bengə neto'." ¹⁵ Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzola gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmosə' ca' ši naogü'e'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja'aquə'ətə' gwsə'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'. ¹⁶ Beṇə' nechən' bžine' laogü'e'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'ano'." ¹⁷ Nach xane'en gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par nič ṇabi'o ši syoda." ¹⁸ Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'ano'." ¹⁹ Nach gože' le': "Le' ṇabi'o gueyə' syoda." ²⁰ Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': "Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əchečha'an bey nga. ²¹ Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin čhei, na' chzi'o cwseš čhe de'en chsa'az beṇə' yoblə." ²² Nach gož xanen' le': "De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin čhei, na' chzi'a cwseš čhe de'en chsa'az beṇə' yoblə. ²³ Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par nič yezi'an len yichjei na'a bəle'a'a?" ²⁴ Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha

cuite'enə': "Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoxə' čopa mil." ²⁵ Nach gwse'ene': "Xanto', banoxə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'." ²⁶ Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': "Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' čhe'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'enə'. ²⁷ Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene' ṇabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga."

Gwsə'elaogü'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

²⁸ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'. ²⁹ Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' čopə disipl čhe' ca'. ³⁰ Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə. ³¹ Šə non' ye'e le'e: "žBixchen' chsežleb?" na' ye'elene': "Xanto' nan' chyažjene'eb."

³² Nach beṇə' ca' bsələ' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'. ³³ Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —žBixchen' chsežle borr da'onə'?

³⁴ Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Chedə' Xanto'on chyažjene'eb.

³⁵ Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoə xadon čhega'aquen' cožə'əbən', nach boso'ozie' Jeso'osən' cožə'əbən'. ³⁶ Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə' borrən', lao nez gan' zde'enə' boso'ošiljw xala'an beṇə'chən'. ³⁷ Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əlo' disipl zan čhe' ca' zja'aclene' le' gwzola

lechguale besyə'əbeine' na' gwzolaogwso'elaogü'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' che yoguə'əlo' de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho. ³⁸Nach gosə'əne': —Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' chedə' babene' par nič benəçən' gaquə' nite'e binlo len le'.

³⁹Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to čhope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben mendar nitə' diapl čio' ca' žizə.

⁴⁰Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

⁴¹Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab che beṇə' lao syodan' na' gwchežyaše'e. ⁴²Na' gwne': —Žalə' bachejni'ile na'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'n len le'e. ⁴³Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr čele so'one' to yez de yej de'en šechj syodan' par nič notono gac yečoj syodan'. ⁴⁴Na' əso'ote' le'e na' xi'ınle ca', na' yosyo'očinje' syodan' na' yesye'eyoslə'e yej ca'. Can' gaquə' chedə' bito chejle'ele de que Diozən' babselə' nada' laolen' par gaquələna' le'e.

Jeso'osən' bebeje beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

⁴⁵Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogü'e bebeje' yoguə'əlo' beṇə' ca' chso'on ya'a chy'o'nə'. ⁴⁶Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': "Liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon", pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža beṇə' bguan.

⁴⁷Na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e

Moizezən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par əso'ote' le'. ⁴⁸Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', chedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtižə'enə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

20 To ža lao bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ²Na' gwse'ene': —Gwnašc neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

³Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne': —Leczə de to de'e nabda' le'e, lenašc nada', ⁴žnon' bselə' de'e Juannə' bide' bčhoe' beṇə' nis? ŽEDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵Na' boso'oxi'e gosə'əne': —ŽBi nacho? La' šə nacho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bčhoe' beṇə' nis, nach əne' čio'o: "ŽBixchen' bito gwyejle'ele che'?"

⁶Na' šə nacho de que bide' to gwlazze', nach yoguə' beṇə' quinga yosə'əšize'e čio'o yej chedə' chsejini'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet beṇə' bselə' Diozən' par be'e xtižə'enə'.

⁷Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

⁸Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito ənia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

⁹Na' be'e jempl nga bzejni'ine' beṇə' ca' choso'ozenag che' de que notə'ətezə beṇə' šə choncəzə yichjlaogü'e cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To beṇə' gože' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' beṇə' ca'

yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeye' ga yoblə na' jəyega'ane' sša. ¹⁰ Catə' bžin ža par yesyə'tobe' cwsešan', bsele'e to mos che'enə' lao beṇə' ca' chsa'ape' yag obasən' par ničh yosyo'onežjue'ene' to tlaw che cwsešan' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹¹ Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' leczə gosə'əyine'ene' na' gws'o'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹² Nach bsele' xanga'aquen' mos əgwyone, na' leczə gws'o'tlate'ene' xte gws'o'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

¹³ Nach xan yag obasən' gwne: "¿Nacxa gona? Egwsela'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəje'ebo' respet." ¹⁴ Pero beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə' gosə'əne' entr lega'acze: "Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' biennə'. Leda gotchone' par ničh si'icho bien che xə'enə'." ¹⁵ Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gws'o'ote'ene'. Na' ¿nacxa bentgua xan yaguən' len lega'aque'enə' ža? ¹⁶ Jəyənita'ogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə. Na' beṇə' ca' ža'anə' catə' gwse'enene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —¿Catec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

¹⁷ Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —¿Bixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yej squin?, nan:

Yej de'en cui gws'olažə' mues güen yo'o ca',

len banaquən yej squin.

¹⁸ Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə lao yej na' cue'ežošje'. Na' yoguə' no cuinə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə juisyən',

gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšošjən le'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁹ Na' lao or na'atezə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' gwnabia' che bəxoz ca' gwse'enene' yesə'əzene'ene' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplən' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gws'o'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə' beṇə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'. ²⁰ Na' dezd or na'atezə gwzolao gosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'əsele'e beṇə' chso'on txen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' ničh gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'enene' yesə'əneze'ne' bi de'en naquən güen so'one'. ²¹ Nach gwse'e le': —Maestr, nezetə' de que cho'o dižə' li, na' naquən liča de'en chsed chlo'ido' beṇə' ca', na' tozə can' chono' len notə'ətezə beṇə'. Na' nezetə' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho. ²² Na' chene'eto' nezetə' ¿əcheyalə' chixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

²³ Pero gocbe'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'enə' chse'ene' ca', con chse'enene' yoso'əxoayague' le', na' gože' lega'aque': ²⁴ —Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'. ¿No diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

²⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²⁶ Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'enə' clellə lao beṇə' ca' ža'anə',

na' besyā'əbanene' can' boži'e
xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi
gosə'əne'.

Catə' yesyā'əban beṇə' guat ca'

²⁷ Na' leczə besə'əžin bałə beṇə' sa-
doseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de
que yesyā'əban beṇə' guatən', nach
gosə'əṇabene' le' ²⁸ gwse'ene': —Maestr,
de'e Moisezən' bzoje' can' cheyalə' gon-
cho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo
beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol
che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə'
bišə' ben' bagotən' cheyalə' yequ'e
no'olənə' par nich nitə' xi'in dia che
ben' bagotən'. ²⁹ Na' goquən' gwnitə'
gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e
na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo.
³⁰ Na' beṇə' bišə'e əgwchope beque'e
no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine'
gwzo. ³¹ Na' beṇə' bišə'e əgwyone leczə
beque'e no'olən', na' leczə ca' goquə
len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca'
yetap besyā'əque'e no'olən' na' gwsa'ate'
na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə.
³² Gwdelə leczə got no'olən'. ³³ Na' catə'
yesyā'əban beṇə' guat ca', ʔnoe' entr
lega'aque' gaquə be'en che'? la' yogue'e
boso'ošagna'alene' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' boži'e
xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque':
—Beṇə' ca' nitə' lao yežlyo nga
chosə'əšagne'e na' leczə choso'ošague'
na' no xi'inga'aque'. ³⁵ Pero na' beṇə'
ca' na Diozən' chega'aque' de que
zjəzaque'e par yesyā'əbane' ladjo beṇə'
guat ca' na' par žjəsyə'əzoe' len le'
zejlicane, catə'an yesyā'əžine' gan'
zo Diozən' bito nacbja' šə zjənaque'
beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə
no yesyā'əšagna'ach na'anə'. ³⁶ Bitoch
sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na'
zjənaque' xi'in Dioz chedə' babosban
Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.
³⁷ Na' leczə de'e Moisezən' bzoje' can'
goquə ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to

lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na'
gwne' che Xancho Diozən' de que naque'
Dioz che de'e xaxta'ocho Abraannə', na'
Dioz che de'e xaxta'ocho Isaaquən' na'
Dioz che de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e
na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca'
yesyā'əbane'. ³⁸ Na' nezecho beṇə' ca'
nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito
naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque'
Dioz che beṇə' zjəmban. Na' yoguə'
beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e
zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹ Na' bałə beṇə' choso'osed
choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e
Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr,
binlo boži'o xtižə'əga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' bitoch besyā'əyaxjene' jbi
yesə'əṇabene' le'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBix-
chen' chəsə'əna beṇə' che Cristən' de que
naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?
⁴² Cuin de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia
Salmos, gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen.

⁴³ Na' gona' par nich nitə' de'e ca' chso'on
contr le' na' beṇə' contr chio' ca'
xni'onə'.”

⁴⁴ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que
Cristən' naque' Xane', žəcabi zejen de
que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia
che'enə' ža?

Xtołə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'

⁴⁵ Na' gože' disipl che' ca' len yoguə'
beṇə' yeziquə'əchlə boso'ozenag che',
gože' lega'aque': ⁴⁶ —Le'e gon xbab
nich cui gonle can' chso'on beṇə' ca'
choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj
de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyā'əbeine'
chəsə'əlažə'e zjənyaze' lachə' tonə, na'

chesyā'əbeine' catā' beṇā' chəsā'əguape' lega'aque' diox na' chəsā'ənope'e na'aga'aque'enā' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesā'əbi'e gan' chəsā'əbe' beṇā' blao catā' chja'aque' yo'odao' na' catā' chac lni. ⁴⁷Na' choso'oxoayague' no'olā gozebā ca' par niḥ no'ol ca' chəsā'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlā de'en de chega'aque'. Na' catā' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižā' parzā niḥ choso'oxoayague' beṇā'. Mazachlā castigw chega'aque' əgwnežjo Diozān' clezā ca che beṇā' yeziquā'əchlā chedā' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

**To no'olā gozebā be'e
Diozān' xmeche'enā'**

21 Jeso'osān' bgüie' gan' boso'onežjo beṇā' ca' mechān' par yo'odao' əblaonā', na' ble'ine' beṇā' gwni'a ca' gosā'əgüe'e xmechga'aque' lo'inā'. ²Na' leczā ble'ine' to no'olā gozebā no'olā yašā' gwlo'e chopə sentab dao' che'enā' lo'i gan' gosā'əgüe'e mechān' par yo'oda'onā'. ³Nach Jeso'osān' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olā gozebān' naque' beṇā' yašā', pero bagwlo'e de'e zaquā'əch lao Diozān' ca yoguā' beṇā' ca' yelā'. ⁴Lega'aque' gosā'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onān lao yelā' gwni'a chega'aque'enā', pero no'olā nga lao yelā' yašā' yelā' zi' che'enā' bagwlo'e yoguā' ca ga de'e de che'.

**Gwžin ža yosyo'ochinj'e
yo'odao' əblaonā'**

⁵Na' ca naquā balā disipl ca' gwso'e dižā' catec xochē naquā yo'odao' əblaonā' ca naquā gwso'one'en de yej xochē de'e zaque'e na' yo'on bi de'en boso'onežjo beṇā'. ⁶Nach gožē' lega'aque': —Ca naquā yo'odao' əblaonā' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'ochinj beṇā' dox-enān' na' notoch no le'i len.

**De'en gaquā catā'an bazon
baozā šo'o fin che yežlyon'**

⁷Na' gosā'əṇabene' Jeso'osān' gwse'ene': —Maestr ¿do batā'əquā gaquā de'e nga nao' nga? na' ¿nac gaquā gacbe'ito' catā' bazon baozā gaquā can' na'onā'?

⁸Na' gožē' lega'aque': —Le'e gon xbab niḥ notono əxoayag le'e par niḥ šejle nez yoblā. Beṇā' zan beṇā' goxoayag la'aque' yesā'əne': “Nadan' Cristān' na' bazon gaquā juisyān'.” Pero le'e bito əg-wzenagle xtižā'əga'aque'enā'. ⁹Na' catā' yene'ele dižā' de que chac gwdilā o de que gwaquā gwdilā, bito žeble, chedā' zgua'atec de'e quinga cheyalā' gaquā. Pero na' bitonā' žin žan' par šo'o fin che yežlyon'.

¹⁰Nach gožē' lega'aque': —Ze'e šo'o fin che yežlyon' yedił yež contr yež na' nasyon contr nasyon. ¹¹Na' leczā zan yež de'e zjəchi' doxenlā yežlyon' xo'ochgua, na' gaquā bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesā'əžebchgua beṇachān' catā' yesā'əle'ine' de'en gaquā le'e yoban'.

¹²Pero ze'e gaquā yoguā' de'e quinga catā' yesā'əzene' le'e, na' yoso'ochi' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bxoz ca' na' yesā'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesā'əche'əxaxje' le'e do lao rei na' lao gobernador par sa'ogüe' xya chele chedā' chonlilažā'əle nada'. ¹³Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtižā'anā'. ¹⁴Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižā'əga'aque'en catā' əžinle lao beṇā' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya chele. ¹⁵Nada' gona' le'e xbab na' yelā' sin' par niḥ gaquā yoži'ile xtižā'əga'aque'enā' sin cui bi yesā'əne' na' bito gaquā so'one' par se'ejle' beṇā' yoblā de que babenle de'e mal. ¹⁶Na' tant yesā'əgue'i beṇā' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇā' bišā'əle na' bišā'əljuežjle na' beṇā' migw chele ca' so'one' le'e lao na' beṇā' contr chele

ca' na' əso'ote' balle. ¹⁷Na' casi yoguə' beŋaχən' yesə'əgue'ine' le'e χhedə' chonlilažə'əle nada'. ¹⁸Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiayi'ile. ¹⁹Na' gəne' yelə' mban zejlicane χhelen' šə sole co'o gwχhejlažə'əle len yoguə'əloj de'en so'onene' le'e.

²⁰Na' catə' le'ile soldad zan zjənyeχij zjəmbi'e Jerosalennə', na' ənezele de que bazon cuiayi'in. ²¹Na'a ža, le'e nitə'əle distrit χhe Jodean' cheyalə' yexonjle catə'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole. ²²Cana' gwnežjo Diozən' castigw χhe beŋə' ca' ža' syodan' por ni χhe xtolə'əga'aque'enə' par niχ gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'. ²³Na' ca tyempən' leχgualə zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' χəsə'əguažə' bdao'. Leχgualə χi' saquə' beŋə' ca' ža' doxenlə Jodean', χhedə' Diozən' əža'achgüe' lega'aque'. ²⁴Soldad ca' so'ote' baləga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əche'əxəxj soldad ca' nasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izrael yosyo'ochinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beŋə' ca' cui zjənaquə beŋə' Izrael bitoch yesə'əŋabi'e nasyon Izraelən'.

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

²⁵Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquən. Na' beŋə' ža' yežlyon' sa'aquene' tolə na' sa'aczejlažə'e tant sšag gon nisda'onə' de'en gwlis be'enə' len. ²⁶Na' beŋə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, χhedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə' de'e ca' χle'icho le'e yoban'. ²⁷Na' cana'ach beŋə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o

bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋaχ. Yida' len yelə' guac xen χhia'anə' par niχ gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beŋə' blao. ²⁸Na' catə' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, χhedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

²⁹Na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašč can' chon yag yixgüion' o bitə'əteza yag yoblə. ³⁰Catə' χle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que baχ zon yelə' yejon'. ³¹Na' leczə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e Diozən' yelə' gwnabia' χhe'enə'.

³²De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əloj de'e ca'. ³³Ca naquə de'e ca' χle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde χei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nannə'.

³⁴Na' le'e gon xbab par niχ cui gacle beŋə' lia na' beŋə' güe'e zo na' par niχ cui sole yelə' yežejele. Nχol yichjla'azdao' beŋə' ca' zjənaque' beŋə' lia na' beŋə' güe'e zo na' beŋə' ca' χesyə'alə' χesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw χhega'aque'. ³⁵Na' leczə yoguə' beŋə' yeziquə'əchlə ža' yežlyon' beŋə' cuinə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid.

³⁶Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par niχ catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaqualene' le'e par niχ cui bi gaquale na' par niχ yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beŋaχ.

³⁷Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsd blo'ine' beŋə' ža' lo'o yo'odao' əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos. ³⁸Na' yoguə' zil tempran besə'əžin beŋə' zan par boso'ozenague' χhe' lao bsd blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

**Boso'oxi'e can' so'one'
yesə'əzene' Jeso'osən'**

22 Na' goquən' bazon baozə lɪni pascon' de'en chalə' Jerosalennə' catəən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. ²Na' bɔxoz əblao ca' na' beɲə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gacbe'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' chedə' besə'əžebe' šə bi so'one beɲə' lega'aque'.

³Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yichjla'azdao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin. ⁴Gwyaje' lao bɔxoz əblao ca' na' lao beɲə' ca' zjənaquə gwnabia' che xə'ag yo'odaon' na' bosə'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'. ⁵Na' lechgualə besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. ⁶Na' Jodən' gwxenlaže'e len lega'aque' na' gwzoloa gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquen' catə' cui ža' beɲə' zan len le'.

**Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine'
lega'aque' can' so'one' par
žjesyə'əzalaže'e ca de'en gate'**

⁷Na' bžin žan' catəən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixən. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' beɲə' Egipto ca'. ⁸Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'si'ini'a de'en gaocho lao lɪni pascon'.

⁹Nach gwse'ene': —ŽGan' che'endo' žje'eni'aton'?

¹⁰Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beɲə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjə-naotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'. ¹¹Na' ye'ele xan yo'onə': "Maestrən' ne'

gonšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lɪni pascon' neto' disipl che'." ¹²Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o cuart na'anə' əgws'i'ini'ale de'en gaocho lao lɪni pascon'.

¹³Nach gwsa'aque', na' yoguə'əlol cayanə'anə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lɪni pascon'.

¹⁴Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'. ¹⁵Nach gože' lega'aque': —Lechgualə gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lɪni pascon' nga len le'e antslə ze'e čhi' saca'a par gata'. ¹⁶Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

¹⁷Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'e'yogua'əle latə' güeja de'en yožə lo'o bas nga. ¹⁸Chnia' le'e zelao na'a che'eja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'eja'an de'e yoblə.

¹⁹Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxye'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp čhia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyēzalažə'əle bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

²⁰Na' leczə bexe'e basən' catə' babe-yož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xčhena'anə' por ni chele.

²¹Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beɲə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga. ²²Banaquəczən čhia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beɲə'ach,

pero ꝑrobchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' ca'!

²³ Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'əṇabene' lꝑuežjga'aque' noe' entr lega'aqueṇ' gon de'e maləṇ' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blaο

²⁴ Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beṇə' blaο. ²⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'əṇabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. Na' beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beṇə' dižə' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güenchgua.

²⁶ Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beṇə' blaοch, bito cheyałə' yene'ele əso'elao' beṇə' le'e. Na' šə no le'e nacle beṇə' chgüia chye beṇə' chso'elao' Diozən', cheyałə' sole par gaquəlen lꝑuežjle.

²⁷ Le'e gon xbab non' naquəch beṇə' blaο, ɹəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmoše' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blaο. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'aṇə'əczə naca' Xanle.

²⁸ Le'e bito chbejyichjle nada' lao yoguə'əloł de'en chyl' chzaca'a. ²⁹ Na' ca naquə Xa'anə' bano'e čhia' par nič ṇabi'a, leczə nada' bano'a čhele par nič ṇabi'ale. ³⁰ Na' gona' par nič ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' ṇabia'a. Na' leczə gona' par nič le'e əggüia əg-wyele family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

³¹ Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab čhio', bagwṇab Satanasən' gaco' lao ne'in par nič gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chdie' trigon' rner par čhega'an de'e güen. ³² Pero na'

nada' babena' orasyon par le' par nič ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babedinjdo' xtoło'onə', btiplažə' beṇə' bišo'o quinga.

³³ Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bag-wchoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'očhi' yoso'osaquə' beṇə' lega'aque'

³⁵ Na' gože' disipl che' ca': —ɹEde de'e byažjele catə' bsəla'a le'e jətiɹjue'ile xtiža'anə'? Bsəla'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

³⁶ Na' gože' lega'aque': —Pero ṇa'a ža šə naple mech cheyałə' gua'alən, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad čhelenə' de, le'e gotə' xadoṇ čhelen' par si'ilen. ³⁷ Echnia' le'e gonle ca' čhedə' gaquə čhia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: "So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal." Na' bacheyož chac yoguə'əloł de'en nyojən čhia'.

³⁸ Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašč nga no'ato' čhopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁹ Nach bechoje' yo'onə' na' ca naquə costombr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'ənaogüe'ene'.

⁴⁰ Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' nič cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

⁴¹ Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan' ze-lao əžin to yej de'e gwzałə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'. ⁴² Gwne': —Xa, benšga par nič cui čhi' saca'a šə

can' chazlažo'o, pero bito che'enda' de'enia' nada' gaquə, sino gaquə can' ənao le'.

⁴³ Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor. ⁴⁴ Na' žlac lechguale chžaglaogüe' len yichjla'azdaogüe'enə' gwzola chžaglaochē' chone' orasyonṇə' xte beyaclolje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca tlabə güejə chen de'en naquə chelsoṇ besə'əyinṇen lao yon'.

⁴⁵ Na' bezechē' na' catə' bežine' gan' nita' disipl che ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —čBixchen' chtasle? Le'e chas, le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodən' bdi'e Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Na' ca necho'ete Jeso'osən' dižə'ənə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' bxiḍən', pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, žəlen to bxiḍ gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇəch.

⁴⁹ Na' catə' besə'əle'i disipl che Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', žəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

⁵⁰ Na' toe' gwdinen' mos che beṇə' gwnabia' che bṅoz ca', na' gwchogtechgüe' nague' ličan'. ⁵¹ Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'. ⁵² Jeso'osən' gože' bṅoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —čEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? ⁵³ Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero ṇa'a babžin or par gonele nada' con can'

chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁵⁴ Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch bṅoz əblao che nasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüe' Jeso'osən' zita' zita'ələ. ⁵⁵ Na' bosə'oxene' yi' chyo'o che bṅoz əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'. ⁵⁶ Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len benganaque' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷ Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸ Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹ Gwde to or yetoe' gwne': —De'e ličzə naquə benganaque' txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

⁶⁰ Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nezdə' bi dižə'an cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'an ca' le'e gwchežte to lecw. ⁶¹ Na' Xanchon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsa'aləžə' Bedən' dižə' de'en gož Xanchon' le' catə'an gwne': "Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chebo' de que nombi'o nada'." ⁶² Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'achgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'əzi'ichiže'e Jeso'osən'

⁶³ Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oxə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'. ⁶⁴ Na' bosə'ocheje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'.

Na' gwse'ene': —Gwneya'ašč ħnon' chyin le'?

⁶⁵ Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi'ichizə'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' gola beṇə' blao che nasyon Izraelən'

⁶⁶ Na' catə' gwe'eni'inə' beṇə' gola beṇə' blao che nasyon Izraelən' na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əžague' na' gwsə'one' mendad par gwey Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'ənabi'enə'. Nach gwse'ene': —Gwnašč neto' šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque': ⁶⁷ —Žalə' nia' de que naca' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' nasyon chechon' bito šejle'ele chia'. ⁶⁸ Na' žalə' bi nabda' le'e nic yoži'ile xtiža'anə'. ⁶⁹ Nadan' naca' ben' bseļə' Diozən' golja' benach, na' dezd na'a cui'a cuit Diozən' par nič nabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə'.

⁷⁰ Nach yogue'e gwse'ene': —ĶElen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

⁷¹ Nach gosə'əne': —ĶNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho na'a chžia chnute'e Diozən' de'en ne' ca'.

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

23 Na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'əche'ene' lao Pilatən'. ² Na' gwzolao bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwchoglaoto' che benga de que cheyalə' gate' ca de'en chta chne' nasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chnab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

³ Nach Pilatən' gože'ene': —ĶElen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

⁴ Nach Pilatən' gože' bχoz ca' na' beṇə' zan ca' nžag laogüe'enə': —Bitobi chla'alaoon šə bi dolə' napə benga.

⁵ Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chne' yoguə'əlol beṇə' ža' Jodea nga len de'en chsd chlo'ine'. Gwzolao bsd blo'ine' Galilean' pero lenczə nga bachsed chlo'ine' na'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

⁶ Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne', gwnabe' šə Jeso'osən' naque' beṇə' Galilea. ⁷ Na' catə' gocbe'ine' de que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan' chnabia' gobernador Erodən', na' bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'. ⁸ Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc šša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe' lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'. ⁹ Nach de'e zan gwnabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'enə' cui boži'i Jeso'osən'. ¹⁰ Bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'. ¹¹ Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzolao gosə'əzi'ichizə'ene' na' gwsə'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'. ¹² Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i ljuežjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

¹³ Nach Pilatən' betobe' bχoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' ca' nach len beṇə' ža' gan' chso'one' yelə' jostisən'. ¹⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beṇə' Izraelən'. Nada' bach gwnabyožəda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šə bin' none'. ¹⁵ Na'

lecza ca' Erodan' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'. ¹⁶Na' na'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

¹⁷Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chęga'aque' de que əgwsane' to beŋə' pres lao yoguə' lni pascon'. ¹⁸Na' yoguə' beŋə' ca' ža' na' gwso'osye'e, toza ca gosə'əne': —iEchjtega bęga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

¹⁹Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxie' gwdilə lao syodan' na' goque' to beŋə' güet beŋə'. ²⁰Na' Pilatən' de'e yoblə gwnabene' lega'aque' ša əgwsane' Jeso'osən'. ²¹Pero gwso'osye'e gosə'əne': —iBde'e le'e yag corozən'! iBde'e le'e yag corozən'!

²²Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —iBi de'e mal bene'enə'? Ni to de'e xinj cui cheželda' ša bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

²³Pero con gwso'osye'e yelatə' zizjoch gosə'əŋabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogüe' bzenague' chęga'aque'. ²⁴Na' gwchoglaogüe'en de que gaquə can' gosə'əŋabene' le'. ²⁵Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'əŋabe' əgwsane' la'anə'əczə Barrabasən' goque' ben' bxe gwdilən' na' beŋə' güet beŋə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

²⁶Na' lao zjənche'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beŋə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz che Jeso'osən' cože'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən'.

²⁷Na' beŋə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolaog gwso'osye'e gosə'əbeže' che'. ²⁸Pero na'

Jeso'osən' gwyechje' na' gože' lega'aque': —No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle čhia', yejni'a lecuež chele na' che xi'ile. ²⁹Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': “Mbalaz nitə' no'olə giüž no'olə cui no gwxa na' cui no bi'i che' zo par əgguaže'e.” ³⁰Ca na' yesə'əŋablaže'e yesə'əbixə ya'a ca' par čhenən lega'aque', yesə'əŋablaže'e əca'a bdiŋj gotən lega'aque'. ³¹Ša so'ot beŋə' nada' len cui bi xtole'a de, įnaquəchxe so'one' len le'e nacle beŋə' güen de'e malən'!

³²Na' lecza gosə'əche'e čhopə beŋə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'. ³³Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' “Yichj Beŋə' Guat”, boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' lecza boso'ode'e beŋə' mal ca' čhopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite' yeglə. ³⁴Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yoguə' beŋə' quinga čəsə'əgue'i nada', la' caguə zjəneze'ne' bin' chso'one'enə'.

Na' gwso'one' xala'ane'enə' rif par bosyo'ole'en. ³⁵Na' beŋə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beŋə' gwnabia' chęga'aque' ca' gwso'onene' borl, čəsə'əne': —Yeziquə'əchlə beŋə' bosle'. Ša de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon', i bixchen' cui chosla cuine'?

³⁶Nach soldad ca' lecza gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əza gan' zo yag corozən' na' boso'onežjue'ene' binagr. ³⁷Nach gwse'ene': —Ša len' naco' Rei che beŋə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸Na' yichj yag coroz che'enə' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: “Bengan' Rei che beŋə' Izrael ca'.” Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹To beṇə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi'ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

⁴⁰Pero na' ben' yeto gwdile' le' gože'ene': —¿Ebito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho.

⁴¹Na' de'en gatcho naquən licha, chedə' ṇa'a chzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero benga bitobi dolə' nape'.

⁴²Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alazə'əšgo' nada' catə' əžin ža ṇabi'o.

⁴³Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əch-nia' le', ṇeža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'ən got Jeso'osən'

⁴⁴Na' catə' bžin do gobiž goc žchol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə.

⁴⁵Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'ən de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholən xte goquən choplə.

⁴⁶Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit chi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

⁴⁷Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e liczə benga naque' beṇə' zda licha.

⁴⁸Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yoguə'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lcho'oga'aque'enə'. ⁴⁹Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə ca' jəsə'ənao le' catə'ən beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'ələ besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuasə'e Jeso'osən'

⁵⁰Na' zo to beṇə' lao' syoda Ari-matea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' chesə'ənabia'

lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda licha. ⁵¹Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' ṇabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə' ca' catə'ən gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'. ⁵²Be'ena' gwyeye' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁵³Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ṇe'e šo'o. ⁵⁴Na' goc de'e quinga žan' catə'ən chso'eni'e che lni pas-con', na' babžin or par so'omba'anə' ža dezcanzən'.

⁵⁵Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'ənaogüe' Jwsen' par besə'əle'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxa cuerp che'enə'. ⁵⁶Nach besa'aque' na' jəsyə'yenšaogüe'e to de'en chlā' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən' gwso'one' dezcanz segon can' na' lein'.

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

24 Na' bał dmigw no'olə ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšaogüe'e de'e chlā' zix. ²Na' catə' besə'əžine'enə' besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da' cho'a ban'. ³Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'. ⁴Lao chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besə'əle'ine' chopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chactitchgua. ⁵⁻⁶Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —¿Bixchen' cheyilje Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no ṇla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležsa'alazə' can' gwne' catə' ṇezole Galilean'. ⁷Gwne' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch na' cheyałə' gague' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote'

le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon̄ ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁸Na' no'ol ca' jəsyə'ezalaže'e de que gwne' ca'. ⁹Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' nitə' txen len lega'aque' yoguə' de'e ca'. ¹⁰Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebałə no'olə. ¹¹Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'aquene' con chesə'ənazə'enə'.

¹²Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' čhopə disipl che' ca' lao zja'aque' Emaus

¹³Na' leczə ža dmigw na'anə' čhopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'.

¹⁴Na' boso'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquən'. ¹⁵Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' catə' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen. ¹⁶Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'. ¹⁷Nach gože' lega'aque': —¿Bi dižə'ən cho'e le' entr le'e lao ngo'ole nezən'? ¿Bixchen' za'acchgualə trist?

¹⁸Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —¿Nacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuinə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? ¿Ede'en naco' beṇə' zitə' ža?

¹⁹Na' gože' lega'aque': —¿Bi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len benəchən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'ənə'. ²⁰Pero na' bxož

əblao četo' ca' len beṇə' gwnabia' četo' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüie'en che' de que cheyałə gate', na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²¹Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon četo'onə' xni'a beṇə' zitə'. ²²Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i, ²³na' bito besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüie'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²⁴Na' leczə to čhopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayanə'ən gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

²⁵Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —¿Prob le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en boso'ozoj profet ca'. ²⁶Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' benəchən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' chnabia' che'enə' len yelə' bala'an che'enə'.

²⁷Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moisezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' yelə', nach bsd blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtižə' Diozən'.

²⁸Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca' šejəche' delant. ²⁹Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'əne' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'ənczo' len neto' čhedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'. ³⁰Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzojje'en na' bnežjue'en lega'aque'. ³¹Cana'ach besyə'əyacbe'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüie'. ³²Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechgualə bebei

la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselol' bsd blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

³³ Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'. ³⁴ Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchon'. Bablo'elaogüe' Simonṇə'.

³⁵ Nach beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngüe'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyacbe'ine' de que le'enə' lao bzoxxje' yetxtilən' par sa'ogüe'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

³⁶ Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'enə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

³⁷ Pero na' lechgualə besə'əžebe' na' besyə'əbanene' chedə' gwsa'aque' de que chesə'əle'ida'ogüe'ene' de'e beṇə' guat na'anə'. ³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chaquele tolə? na' ¿bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? ³⁹ Le'e ggüiašc nī'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' beṇə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

⁴⁰ Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' nī'a ne'e ca'. ⁴¹ Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ede latə' de'e gaogua'?

⁴² Nach bosə'ənežjue'ene' latə' bel ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb. ⁴³ Gwxi'en na' gwdaogüe'en

laoga'aquen'. ⁴⁴ Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'ən nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əlol' de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' le'e libr de'en boso'ozož de'e profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bach goquən na'a.

⁴⁵ Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' beṇə'chən'. ⁴⁷ Na' le'e cheyalə' güe'ele xtižə'anə' len beṇə' ža' yoguə' nasyon, na' solaotecle güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtižə'anə' de que cheyalə' yesyə'ədinje beṇə'chən' xtolə'əga'aque'enə' par nič Diozən' yezi'ixene' chega'aque'. ⁴⁸ Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'. ⁴⁹ Na' leczə əselə'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'an lao syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gwche'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwliš ne'e ca' gwṇabene' Diozən' gone' par nič nite'e mbalaz. ⁵¹ Na' goquən' be-yož gwṇabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'. ⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'ane' gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy. ⁵³ Nach gwnitə'ətezə gwnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtižə' Diozən' golje' goque' beṇəḅ

1 Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə ben' naquə Dižə'ənə'. Zoe' len Diozən' na' ben' naquə Dižə'ənə' lecəzə naque' Dioz. ²Dezd nechte zoe' len Diozən'. ³Na' Diozən' bene' par niḅ ben' naquə Dižə'ən bene' yoguə'əloḷ beṇəḅ, angl, bia chsa'aš, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Bitobi bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e cui ben le'. ⁴Le' nse'e yelə' mban zejlicane. Na' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, yo'o be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ⁵Na' ben' naquə Dižə'ənə' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəḅən'. Na' la'anə'əczə chacchgua de'e malən' yežlyo nga gan' ble'enə', de'e malən' bito chgapə'n be'eni' che'enə'.

⁶Diozən' bsele'e to beṇə' le' Juan. ⁷Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni'inə' par niḅ yoguə'əloḷ beṇəḅən' guaquə so'onlilaže'e ben' nsa' be'eni'inə' catə' se'enene' xtižə' Juannə'. ⁸Caguə Juan na'anə' nse'e be'eni'inə', sino bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni' par beṇəḅən'. ⁹Babžin ža bla' be'eni' che Diozən' yežlyo nga par šo'on lo'o yichjla'aždao' beṇəḅən', na' chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰Ben' naquə Dižə'ənə' gwzoe' yežlyon'. Na' la'anə'əczə len' bene' yežlyon', beṇə' ca' ža' yežlyon' bito gwsa'acbe'ine' non' naque'. ¹¹Golje' entr neto' naquəto' beṇə' nasyon che'enə', na' casi yoguə' neto' naquəto' beṇə' nasyon che' bito gwyejle'eto' che'. ¹²Con beṇə' chse'ejle'e che', beṇə' chso'onlilaže'ene', chone' par niḅ zjənaque' xi'in Dioz. ¹³Zjənaque' xi'inə' caguə por ni che gwsa'alje' zjənaque' beṇə' belə' chen, na' caguə por

ni che de'en gwzelažə' beṇə' byon' na' no'olə, na' caguə por ni che gone'e beṇə' byon' so xi'inə'. Dioz nan' bene' xi'inə' lega'aque'.

¹⁴Na' ben' naquə Dižə'ənə' golje' goque' beṇəḅ na' gwzoe' len neto'. Ble'ito'one' na' gocbe'ito' de que naque' le'ezeलाogüe beṇə' zaque'e la' len' naque' Xi'in tlišə' Xacho Diozən'. Lechgualə nži'ilaže'e beṇəḅən' na' chzejni'ine' beṇəḅən' yoguə'əloḷ dižə' li che Diozən'. ¹⁵Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

¹⁶Na' Xi'in Diozən' laogüe de'en lechgualə nži'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁷De'e Moisezən' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocristən' bedəlo'e de que nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəḅ na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əloḷ dižə' li che Diozən'. ¹⁸Ni to cui nonə' le'i Diozən'. Xi'inə' tlišə'ənə' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' beṇəḅən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən'

¹⁹Beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' boso'osele'e balə bxož lao ben' le Juan len yebalə beṇə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beṇə' zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Boso'osele'e beṇə' ca' lao Juannə' par niḅ gosə'ənezene' non' naque'. ²⁰Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə nadan' Cristən' ben' naquən əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beṇə' Izraelən'.

²¹Na' gwse'ene': —¿Noxa le' ža? ¿əšə len' Liažən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'?

Na' gože' lega'aque': —Caguə nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —¿Ešə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

²² Nach gwse'ene': —¿Noxaczə le'? niç žjəyeyəžto' beṇə' ca' boso'oselə' neto'. ¿Bi natgo' che cuino'?

²³ Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chṇe zižjo latjə dašən', əṇia': “Le'eyoša' yichjla'ažda'olen' par niç əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'enə'", can' gwna de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Na' beṇə' ca' ja'ac lao Juannə' boso'oselə' beṇə' fariseo ca' lega'aque'.

²⁵ Na' gwse'ene': —¿Bixchen' chcho' beṇə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

²⁶ Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chchoa' beṇə' nis, pero na' entr le'e zo to beṇə' cui nombi'ale. ²⁷ Be'enə' ze'e əchoje' na' zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmoše'.

²⁸ Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yešla'alə yao Jordannə' gan' chchoa Juannə' beṇə' nis.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

²⁹ Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e güiašc nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'. Le'enə' yequē'e xtolə' beṇachən' con beṇə' so'onlilažə' le'. ³⁰ Che bengan' bi'a dižə' catə'an gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'. ³¹ Bito gocbe'ida' nada' cate non' naque'. Pero

na'a za'a chcho'a beṇə' nis par niç yez-iquə'əchlə beṇə' Izrael sa'acbe'ine' non' naque'.

³² Na' Juannə' be'eche' dižə' che Jeso'osən' gwne': —Spirit che Diozən' de'en zo yoban' len Diozən' ble'ida' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len Jeso'osən'. ³³ Bito gocbe'ida' nada' non' naque' žalə' que Diozən' ben' bselə' nada' par chchoa' beṇə' nis gwne' nada': “Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo ben' gon ca so Spirit chia'anə' lo'o yichjla'ažda'olen' na' nabi'an le'e. Na' catə' əžin Spirit chia'anə' gan' zo be'enə', son len le'.” ³⁴ Nada' bable'ida' goc can' gwne'enə' na' cho'a dižə' de que bengan' Xi'in Diozən'.

Beṇə' ca' gosə'ənaogüe' Jeso'osən' de'e neche

³⁵ Ža beteyo zecha Juannə' len chopə neto' disipl che'. ³⁶ Na' ble'ine' gwde Jeso'osən', na' gože' neto': —Le'e ggüi-ašc na' zda ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'.

³⁷ Na' chopte neto' gože' ca' jenaoto' Jeso'osən'. ³⁸ Na' beyechj Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'. Na' gože' neto': —¿Bixchen' naole nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, ¿ga zo'?

³⁹ Nach gože' neto': —Le'e šo'o na' le'ile.

Na' gwyejlento'one' na' ble'ito' gan' zoe'enə', na' bega'anlento'one' do yeto chop or, chedə' ca orən' banaquə ca do cheda tap.

⁴⁰ Nada' lena' Ndres beṇə' bišə' Simon Bedən' beneto' dižə' de'en be' Juannə' na' gwnaoto' Jeso'osən'. ⁴¹ Na' Ndresən' antslə ze'e gone' bichlə jəyeni'e Simon biše'enə' na' gože'ene': —Babežaglaoto' Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon Izrael cheton'.

⁴²Nach Ndrəsən' gwčhe'e Simon biše'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao chgüia Jeso'osən' le' gože'ene': —Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'əsi' beṇə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

Jeso'osən' gwleje' Lipən' na' Natanaelən' par əžja'aclene' le'

⁴³Beteyo Jeso'osən' gwčhoglaogüe'en yeyeje' Galilean', na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —Yo'o len nada'.

⁴⁴Lipən' naque' beṇə' Betsaida, laž Ndrəsən' na' laž Bedən'. ⁴⁵Nach Lipən' bežague' Natanaelən' na' gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj Moisezən' xtiže'e le'e libr ca' gan' leczə bzoje' lein', na' che lecze'en boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' beṇə' Nasaret, xi'in Jwsen'.

⁴⁶Na' gož Natanaelən' le': —ǂBat benecho Nasaret na' əchoj beṇə' güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o nič ənezdə'.

⁴⁷Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachžin Natanaelən' baozə, gwne' che': —Na' za' to beṇə' Izrael gwlaž checho ben' naquə beṇə' güen, na' ni latə'əzə cui naque' beṇə' goxoayag.

⁴⁸Na' gož Natanaelən' le': —ǂNac chac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə ze'e əṇe' Lipən' le', catə'ən zecha'o xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

⁴⁹Nach Natanaelən' gože'ene': —Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' chbezəto' yedəṇabia' neto' beṇə' Izrael.

⁵⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': —ǂEpor ni che de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' chejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquəlena' nasyon chechon' ža? De'e zaquə'əche ca de'e nga ze'e za'ac.

⁵¹Nach Jeso'osən' gože'e neto': —De'e li əchnia' le'e, le'ixejele yoban' gan' zo Diozən' na' angl che' ca' əse'ep se'etje'

yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bsele'e nada' golja' beṇach.

Gotə' to yelə' gošagna' yež de'en nzi' Cana

2 Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'enə' nzi' Cana distrit che Galilea, na' gwyey xna' Jeso'osən'. ²Na' leczə gwsa'axe' Jeso'osən' len neto' disipl che' nič gwyeyto' gan' chac yelə' gošagna'anə'. ³Na' caguə goque binon' par əse'ej yoguə' beṇə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi bino dech chega'aque'.

⁴Na' gož Jeso'osən' le': —Nagüe, ǂbixchen' chi'o nada' ca'? Ze'e əžin or gaquəlena' beṇə' quinga.

⁵Na' xne'enə' gože' beṇə' ca' chso'on mendadən': —Le'e gon bitə'ətezə de'e əṇe'.

⁶Na' nitə' xop yey ga chož nis. Yey ca' zjənac ca' choso'ochin beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' par chsa'a chəsə'yib cuinga'aque' segon can' na lei cheto'onə'. Na' to to yey ca' chožən do xon' che'e o do ši che'e nisen'. ⁷Na' gož Jeso'osən' beṇə' güen mendad ca': —Le'e yosša' yey ca' nisen'.

Na' gosə'əgue'en xte ca gosə'əža'an. ⁸Nach gože'e lega'aque': —Le'e gašə' latə'ən na'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgüe'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jəsə'ənežjue'en be'en chgüe'ej chguaon'. ⁹Na' bnix be'en nisen' banaquən bino, pero bito gwnezene' ga gwza'annə', con beṇə' ca' gwsa'ašə' len na' zjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə' ¹⁰na' gože'ene': —Yoguə' beṇə' chdie' zgua'atec bino šao', na' catə' beṇə' ca' ža'anə' bazjəne'ejə' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte na'ach.

¹¹De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə'

guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' benlilažə'to'one'.

¹²Gwde na' gweyjo' Capernaum len le' na' len xne'enə' na' beṇə' biše'e ca'. Na' jəsoto' na' to čopə šonə ža.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblaonə'

¹³Na' bazon galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael catə'n gweyjo' len Jeso'osən' Jerosalennə'. ¹⁴Catə' bžinto' chyo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' ža beṇə' chəsyə'əyotə' go'on na' xilə' na' ngolbexə, na' len beṇə' ca' zjəchi' choso'oše'e mech. ¹⁵Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yoguə'əlo' beṇə' ca' ža' chyo'o che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len go'on ca'. Na' beslase' xmech beṇə' goša' mech ca', na' gwlo'oni'ane'e mes čega'aque' ca'. ¹⁶Na' gože' beṇə' ca' chso'otə' ngolbexən': —Le'e yebej yoguə'əlo' bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

¹⁷Nach jəyeza'alaza' neto' disipl che' can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “De'e tant chi' yichja' che ližə'onə' xte cheyožlaža'a.”

¹⁸Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao che nasyon Izrael četo'on ža'anə' gwse'ene': —čBi yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par nič ənezeto' šə napo' yelə' gwnabia' par bebejo' beṇə' ca'?

¹⁹Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yochinj yo'odao' nga na' šonə žazə yeyona'an.

²⁰Nach beṇə' blao ca' gwse'ene': —Xopeyon iz gwso'one' yo'odao' nga, čəna' le' yeyono'on šonə žazə?

²¹Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'quə'əlebene'en ca' yo'oda'onə'. ²²Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇə' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alaza'əto' can' gwne'enə'. Na' gweyjele'eto' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Jeso'osən' yebane' ladjo

beṇə' guat ca', na' leczə gweyjele'eto' de'en gože' neto'.

Jeso'osən' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' beṇə'chən'

²³Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇə' zan gwso'onlilaže'ene' catə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en bene'. ²⁴Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇə' ca' čedə' baneze nle'ine' yichjla'aždao' beṇə'chən'. ²⁵Na' bito byažjene' no əgwzejni' le' can' naquə yichjla'aždao' beṇə'chən' čedə' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

3 Na' zo to beṇə' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' beṇə' blao che nasyon Izrael četon'. ²Nicodemon' gweyje' lao Jeso'osən' še'elə' na' gože'ene': —Maestr, nezeto' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', čedə' la' notono no chac gon ca' naquə miłagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca' nabia' Diozən' le'.

⁴Nach gož Nicodemon' le': —čNacxa gon to beṇə' galje' šə banaque' beṇə' golə? čEguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca' nabia' Diozən' le'. ⁶Beṇə' zjənaque' belə' chen chəsə'əzan chəsə'əbeque' xi'inga'aque' leczə bi'i belə' chen. Beṇə' ca' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlicane. ⁷Bito yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yoguə'əle yeto. ⁸Ca' naquə be'enə' de'en chechj, gatə'ətezə chene'en chechjən, na' chendo' cholən, na' nic nezdo' gaxa za'annə' na' nic nezdo' gaxa šejənnə'.

Can' naquən che yoguə'əloḷ beṇə' chon Spirit che Diozən' par niḥ chsa'alje'.

⁹Nach Nicodemon' gože'ene': —¿Nacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le' naco' beṇə' blao entr beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i beṇə' Izrael gwlaž checho ca' xtižə' Diozən', ¿əna' cui chejni'ido' de'e ngan'? ¹¹De'e li əchnia' le', de'e nezetə'onə' chyixjue'eto' na' de'e bable'ito'onə' cho'eto' dižə' chei, na' cui chzenagle. ¹²De'en chac yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. ¿Nacxa gaquən' šejle'ele šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³Ni to beṇə' cui zo yežlyo nga beṇə' babeyep yoban' par nezene' can' chac yoban'. Pero ca naca' nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozən' na' bsele'e nada' yežlyo nga par golja' beṇach, na' zotezə zoa' len Diozən' ben' zo yoban'. De'e na'anə' nezdə' can' chac yoban'. ¹⁴Na' can' gwliš de'e Moizezən' bel de bron-sən' to le'e yag latjə dašən', can' cheyalə' yesə'əlise' nada' to le'e yag, nadan' bsele' Diozən' golja' b'əṇach. ¹⁵Na' gaquə' chia' ca' par niḥ notə'ətezə beṇə' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e, sino gatə' yelə' mban zejlican' che'.

Chaque Diozən' che beṇachən'

¹⁶Lechguale chaque Diozən' che chio'o beṇach na' ben' Xi'ine' tlišə'ənə' par niḥ na' notə'ətezcho chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho mas de yelə' mban zejlicane checho. ¹⁷Diozən' bsele'e Xi'inen' yežlyo nga caguə par niḥ əchoglaogü'e'en che chio'o beṇach de que napcho dolə', sino par niḥ gone' ca cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' bach nchoglaon checho de que bito bi dolə' napcho, pero beṇə' cui chso'onlilažə' le' nchoglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə' bito

chso'onlilažə'e Xi'in tlišə' Diozən'. ¹⁹Can' chac, beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' banchoglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə', por ni che de'en babilə' Xi'in Diozən' yežlyon' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇachən', na' chəsyə'əbeichene' de'e žchələn' cle ca be'eni' che'enə' chedə' chso'one' de'e malən'. ²⁰Beṇə' ca' chso'on de'e malən' chəsyə'əgue'ine' be'eni' che'enə', na' bito chse'enene' əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', chedə' bito chse'enene' la'laon de que de'e malən' chso'one'. ²¹Caguə ca' chio'o chzenagcho che dižə' li che Diozən' par choncho can' cheyalə' goncho. Chio'o cho'echo latjə chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' chedə' chene'echo goncho ca sa'acbe'i beṇə' de que Diozən' chaclene' chio'o len bi de'en chonchon'.

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən' de'e yoblə

²²Gwde na' neto' disipl gwyejto' len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi' gan' mbane Jodean'. Na' žlac bega'əntə'onə' Jeso'osən' bene' par niḥ neto' bchoato' beṇə' nis. ²³Na' Juannə' lecəzə chchoe' beṇə' nis yež de'en nzi' Enon de'en chi' galə'əzə yež Salim, gan' dechgua nis. Na' ja'ac beṇə' na' gosə'əchoe' nisən'. ²⁴Cana' bitonə' gatə' Juannə' ližyan'.

²⁵Na' gotə' to bžəš entr disipl che Juannə' na' entr yeto chopə beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' che de'en chəsyə'əchoe' beṇə' nis. ²⁶Na' disipl che Juannə' ja'aque' laogü'e'enə' na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo len le' yešla'alə yao Jordannə', ben' cho'o xtižə'e, le' bachchoe' beṇə' nisən' na' yoguə'əzə beṇə' chja'ac ga'an zoe'enə'.

²⁷Nach Juannə' gože' lega'aque': —Notono no əye'elao' šə cui gon Diozən' par niḥ so'elao' beṇə' le'. ²⁸Le'e nezele can' bagwnia' de que bito naca' nada' Cristən' ben' bsele' Diozən' par

gaquəlene' nasyon chechon'. Nada' naca' ben' bsełə' Diozən' par cho'a xtižə' Cristən' nič nītə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' che' catə'ən yide'enə'. ²⁹ Catə' chəsə'əšagna' beṇə', beṇə' byo ben' chšagna' le'enə' chzi'e no'olən'. Na' beṇə' migw che ben' chšagna'anə', zeche' cuite'enə' chebeichgüeine' chenene' chšil ben' chšagna'anə'. Ca'aczən' chac len nada' ža, lechgualē chebeida' de'en chso'elao' beṇə' Cristən'. ³⁰ La' le'enə' cheyalə' šejachlə gague' beṇə' blao; pero ca naquə nada', šejachlə te chia'.

Ben' za' gan' zo Diozən'

³¹ Ca naquə ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. Na' ca naquə notə'ətezəchlə beṇə' ža' yežlyo nga, be'en che yežlyo nga zjənaque' na' xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na' ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' beṇə' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. ³² Le' cho'e dižə' che de'en bable'ine' gan' zo Diozən' na' che de'en babenene' na', na' notono no chzenag xtiže'enə'. ³³ Na' šə non' choso'ozenag xtižə' ben' za' gan' zo Diozən' choso'olo'e de que zjənezene' Diozən' cho'e dižə' li. ³⁴ Na' Xi'in Diozən' ben' bsele'enə' cho'e xtižə' Diozən' chedə' Diozən' chone' par nič zotezə zo Spirit che'enə' len le' dote tyemp. ³⁵ Diozən' chaquene' che Xi'ine'enə' na' babene' ca chejni'ine' yoguə'əlol par nič le' əgwzejni'ine' benachən'. ³⁶ Na' chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban zejlicane checho. Na' beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chso'onlilaže'ene', bito gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sino yesə'əzi'e castigw zejlicane.

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

4 Na' beṇə' fariseo ca' gwsa'acbe'ine' de que beṇə' zanch jəsə'ənaogüe'

Jeso'osən' cle ca Juannə' na' de que beṇə' zanch chchoe' nis cle ca Juannə'. ² Pero caguə cuin Jeso'osən' bchoe' lega'aque' nis sino neto' disipl che' bcho'ato' beṇə' nis. ³ Na' ca naquən' gwneze Jeso'osən' can' bagwsa'acbe'i beṇə' fariseo ca' de que beṇə' zan zjəsə'ənao le' nach beza'ato' distrit che Jodean' na' beyejto' distrit che Galilean'.

⁴ Par bežinto' Galilean' bedeto' distrit che Samaria na'alə. ⁵ Ca' goquən' bežinto' to yež de'e nzi' Sicar distrit che Samaritan'. Naquə yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en bnežjw de'e Jacobən' de'e xi'ine' Jwsen'.

⁶⁻⁸ Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos che de'e Jacobən'". Jeso'osən' bach chjxaque'ene' ngü'e nezən' na' gwchi'e cho'a posən'. Bach naquə ca do gobiž. Na' neto' gwyejto' lao' yežən' par si'ito' de'e gaoto'. Na' bžin to no'olə Samaritan' par gü'e'e nis, na' Jeso'osən' gože'ene': —Doa' latə' nis ye'eja'.

⁹ Na' no'olə Samaritan' gože'ene': —žNactecxan' le' naco' beṇə' Izrael chṇabdo' nada' nis ye'ejo'? len no'olə Samaria nada'—. (Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' bito chəsə'əne' beṇə' Samaria ca'.)

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Žalə' nezdə' de'en chene'e Diozən' gone' le' na' žalə' chache'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' latə' nis ye'eja'", le' əṇabdo'on nada' na' nada' gona' le' nis de'e chon yelə' mban zejlicane.

¹¹ Na' no'olən' gože'ene': —Señor, caguə noxo'o bi gašə'ədo'onṇə' na' pos nga naquən zitjw. žGaxa si'o nis de'en chon yelə' mban zejlicane de'en nao' ca'? ¹² žEchacdo' de que zaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Jacobən' ben' bocua'an len neto' pos nga ga gü'e'eje' na' xi'ine' ca' na' bia yixə' che' ca'?

¹³ Na' gož Jeso'osən' le': —Notə'ətezə beṇə' ye'ej nis nga bia'aczə əbiləchene'en de'e yoblə. ¹⁴ Pero na' notə'ətezə

benə' ye'ej nisən' de'en əgwnežjua' nada' cuatəch əbilene'en la' gatə' yelə' mban zejlicane che'enə'. Na' nis de'en əgwnežjua'ane' gaquən lo'o yichjla'azdaogüe'en ca to nis de'e chxitə' chžia chaldin na' de'e cuat yebižən.

¹⁵ Na' no'olən' gože'ene': —Señor, ben nada' nisən' nao' ca' par niç cuich əbilda' na' cuich yida' dexia'an nga.

¹⁶ Jeso'osən' gože'ene': —Beyej jəyene be'en chio'onə' na' le'e da nga.

¹⁷ Nach gož no'olən' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osən' le': —Leicədo' can' nao' de que notono be'en chio' zo, ¹⁸ la' gueyə' be'en chio' bagwnitə' benə' nšagna'aleno', na' ca naquə ben' zoleno' na'a caguə nšagna'aleno'one'enə'. De'e li can' bagwnao'.

¹⁹ Na' gož no'olən' le': —Señor, bachacbe'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozən'. ²⁰ De'e xaxta'o neto' benə' Samaria gwso'elaogüe'e Diozən' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anə' cheyałə' güe'ela'ocho Diozən'.

²¹ Na' gož Jeso'osən' le': —No'olə, gwyejle' chia' de que gwžin ža catə' bitoch gonən byen žje'ela'ole Xacho Diozən' ya'an zo na' na' ni Jerosalennə'.

²² Le'e nacle benə' Samaria bito nombia'ale ben' chejni'alažə'əle. Neto' benə' Izrael nombi'ato' Diozən' ben' chejni'alažə'əto'. Na' entr neto' benə' Izrael əchoj ben' chac yebej benəchən' xni'a de'e malən'.

²³ Gwžin ža na' na'a baza'an benə' ca' chse'ejni'alažə'e Xacho Diozən' can' chazlažə'enə' əso'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li, chedə' Xacho Diozən' chylje' benə' əso'elao' le' ca'. ²⁴ Diozən' bito naque' benə' belə' chen. Na' benə' ca' chse'ejni'alažə'e le' cheyałə' so'elaogüe'ene' do yichj do lažə'əga'aque' na' segon de'en naquə de'e li.

²⁵ Na' gož no'olən' le': —Nezda' de que yidə ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catə' yide' na' chixjue'ine' chio'o yoguə'əłə de'e quinga.

²⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada'an naca' ben' nao' ca' na' cho'elena' le' dižə'.

²⁷ Na' lei cho'elene' no'olən' dižə' catə' bežin neto' disipl che'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olə dižə' pero ni toto' cui gwənbeto'one' bi dižə'an cho'elene' no'olən' o bixchen' chšil-lene'ene'. ²⁸ Nach no'olən' bcua'an che'e che'enə' na' beyeje' yežən' jəyežə' benə' gwlaž che' ca'. ²⁹ —Leda legüia to benə' bagwne' nada' yoguə'əte de'en babena'. Ĵšə bengalizən' Cristən'?

³⁰ Na' besə'əžaše' yežən' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. ³¹ Žlac zjəyeda no'olən' gotə'əyoito' Jeso'osən' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

³² Na' Jeso'osən' gože' neto': —Bito nezele de to yelə' guao chia'.

³³ Nach gwənato' entr neto': —Ĵšə nolizə babedegua' de'e gwdaogüe'enə'?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbselə' nada' niç gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə.

³⁵ Le'e nale: “Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešən'.” Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwseš de'e cheyałə' yedobə, benə' ca' yoso'ozenag che Diozən' šə güe'elenchga'acchone' xtižə'enə'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiga'aquechone' yoso'ozenague' che'. ³⁶ Ben' chon par niç benə' choso'ozenague' che Diozən' chaclene' benə' par niç chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni che de'en chaclene' lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chon par niç benə' choso'ozenague' chei txennə' chəsyə'əbeine'. ³⁷ De'e li can'

na dižə'n de'en de: “Beṇə' yoblə'n chaz na' beṇə' yoblə'n chelap.” ³⁸ Nada' baḥ chsə'lə'a le'e ca beṇə' yesyə'əlapə' gan' cui gwsə'one' žin. Beṇə' yoblə' bagosə'əyixju'le xtižə' Diozə'n na' le'e gonle par niḥ beṇə' ca' gwse'enene' xtižə'ena' yoso'ozenague' chei.

³⁹ Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarə'n gan' mbane Samaritan' gwsə'onlilaže'e Jeso'osə'n por ni che de'en gwna no'olə'n: “Bagwne' nada' yoguə'ate de'e babena’.” ⁴⁰ Na' catə' besə'əžin beṇə' Sicarə'n gan' zoe'ena' gwsə'atə'əyoine' Jeso'osə'n yega'ane' len lega'aque', na' bega'ane' čopə ža. ⁴¹ Na' beṇə' zanch gwsə'onlilaže'ene' por ni che dižə' de'en be' cuin Jeso'osə'n. ⁴² Na' gwse'e no'olə'n: —Na'a chonlilažə'əto'one' caguə por ni che de'en gwnao' na'azə'n sino por ni che de'en babeneto' cho'e dižə' cuinczəto'. Banezeto' de que de'e ličzə bengan' Cristə'n ben' gwlej Diozə'n par yebeje' beṇaḥə'n xni'a de'e malə'n con beṇə' se'ejle'e che'.

Jeso'osə'n' beyone' xi'in to beṇə' blao

⁴³ Na' catə' goc čopə ža zoto'ona', beza'ato' beyejto' Galilean'. ⁴⁴ Na' cuin Jeso'osə'n' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž che notə'ətezə profet beṇə' cho'e xtižə' Diozə'n bito chso'ene' yełə' bala'an na' nic chse'ejle'e che'. ⁴⁵ Pero na' catə' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besyə'əbeine' na' boso'ozenague' che Jeso'osə'n' čedə' leczə lega'aque' ja'aque' Jerosalennə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yoguə' de'e güen de'en bene' bedote lao lniṇə'.

⁴⁶ Na' gozejto' len Jeso'osə'n' yetši'i yež Canan' distrit che Galilean' gan' bene' par niḥ beyac nisə'n bino. Na' yež Capernaunnə' zo to beṇə' blao beṇə' chon žin che rein' na' chacsə'nchgüei xi'inə'ena'. ⁴⁷ Xa bi'inə' catə' benene' rson bežinto' Galilean' zeza'ato' Jodean', bide' lao Jeso'osə'n' na' gotə'əyoine' le'

šeje' žjəyeyene' xi'inə'ena', čedə' bazon gatbo'. ⁴⁸ Na' Jeso'osə'n' gože'ene': —Šə cui le'ile miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanele, bito šejlə'ele chia'.

⁴⁹ Nach ben' chon žin che rein' gože' le': —Señor, yo'osga antslə cuinə' gat bi'i chia'ana'.

⁵⁰ Na' Jeso'osə'n' gože'ene': —Beyej. Bito gat bi'i čio'ona'.

Nach gwyejle' be'ena' de'en gož Jeso'osə'n' le' na' beze'e. ⁵¹ Na' lao bazengüe'e nezə'n jəsə'əšag xmose' ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque bi'i čio'ona'.

⁵² Nach gwnabene' lega'aque' bi or gwzolao beša'alaza'əbo'. Na' lega'aque' gwse'ene': —Neje cheda to gobiž be-chojbo' de'e lan'.

⁵³ Nach xabo'ona' gocbe'ine' or na'ana' gož Jeso'osə'n' le' de que bito gat bi'i che'ena'. Nach beṇlilaže'e Jeso'osə'n', le' na' family che'ena' na' yoguə' beṇə' ža' liže'ena'.

⁵⁴ De'e nga goc čop las ben Jeso'osə'n' miłagr catə' ze'e beze'e Jodean' na' bežine' Galilean'.

Jeso'osə'n' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'ena'

5 Gwdenə' gołə' to lni che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' na' gwyej Jeso'osə'n'. ² Jerosalen na' žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə' ebreo. Žian galə'əzə cho'a puert che syodan' de'en nzi' “Che xilə' ca’”. Na' nyečhj mbi'i cuit cue'ej tanquə'n' gueya' ca cha'ašil dao'. ³ Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde' lo'o cha'ašil da'ona', no beṇə' lchol, beṇə' coj, na' no beṇə' zjənat to part güejə cuerp čega'aque'ena'. Zjədie' chəsə'əbeze' batə'əquə'n' ta nisə'n'. ⁴ To angl betje' tgüejə bte' nisə'n', na' con beṇə' chyobe chetj lo'o nisə'n' catə'an cheyož chta anglə'n' len, le'ena' cheyaque che bitə'ətezə yižgüe' de'e che'ine'. ⁵ Na' entr beṇə' ca' len to beṇə'

byo bagoc ši'inšonəchoa iz chacšenene'.
⁶Na' Jeso'osən' ble'ine' be'enə' na' gocbe'ine' de que bagwža de' ca'. Na' gože'ene': —¿Eche'endo' yeyacdo'?

⁷Na' beṇə' güe'enə' gože'ene': —Señor, caguə no beṇə' zo cue'e nada' lo'o tan-quən' catə'en chda nisən'. Na' žlacte əzya'a nada' par šo'a, beṇə' yoblə chy-obene' chetje' lo'o nisən'.

⁸Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas na' botobə xta'onə' na' gwda.

⁹Na' le'e beyactei be'enə' na' botobe' xte'enə' na' gwzola chde'. Goc de'enə' ža dezcanz. ¹⁰Nach beṇə' blao che neto' beṇə' Izrael gwse'e ben' beyaquen': —Ža dezcanz na'a. Bitoch de lsens yeyoa' xta'onə'.

¹¹Nach gože' lega'aque': —Ben' bey-one nada' gože' nada': "Botobə xta'onə', beyoa'an na' gwda."

¹²Na' gwse'ene': —¿Noxan' gož le': "Botobə xta'onə' na' gwda"?

¹³Na' ben' beyaquene' bito nezene' non', chedə' Jeso'osən' babebi'ize'e gan' ža' beṇə' zan ca'. ¹⁴Gwdechlə bedil Jeso'osən' le' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gože'ene': —Bač beyacdo' na'a. Bitoch bi de'e mal gono' par nič cui gac chio' to de'e maləch.

¹⁵Nach beza' be'enə' na' gwdixjue'ine' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on de que Jeso'os na'anə' beyone le'. ¹⁶Na' de'e na'anə' beṇə' blao ca' boso'olagzejə boso'olagzide' Jeso'osən' chəsə'əyiljaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miłagr ca' ža dezcanzən'. ¹⁷Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Xa'anə' chelałene' yoguə ža, na' leczə ca' nada'.

¹⁸Nach beṇə' blao che nasyon cheto'on mazəchlə gosə'yiljaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni che de'en gwne' de que Diozən' naquə Xe', caguə tloazə de'en cui bembə'ane' ža dezcanz na'anə'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naque' Xe' zejen de que tozəczə can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' chnabia' che Xi'in Diozən'

¹⁹Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, bito gaquə bi gona' to gwłazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'anə', lenṇə' chona'. Yoguə'əloł de'en chon Xa'anə', leczə lenṇə' chona'. ²⁰Xa'anə' chaquene' chia', na' chlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' əgwlo'ine' nada' de'e zaquə'əch ca de'e quinga de'e gona' par nič yebanele. ²¹Xa' Diozən' chbeje' beṇə' na' chone' ca chatə' yelə' mban zejlicane čhega'aque' par nič cui əsa'aque' ca beṇə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'ine', chbeja' beṇə' par chnezjua' yelə' mban zejlicane čhega'aque'. ²²Bitoch chhoglao Xa' Diozən' che ni to beṇə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' chnabia'anə' par əchoglaogua'an che benəchən' šə non' napə dolə'anə', nadan' naca' Xi'ine'. ²³Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' so'one' nada' yelə' bala'an can' chso'e le' yelə' bala'an. Ben' cui choṇ nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'an, lente Xa' Dioz na'anə' cui cho'e yelə' bala'an, chedə' len' bsele'e nada'.

²⁴De'e li chnia' le'e, ben' chzenag xtiža'anə' na' chonlilaže'e Diozən' ben' əbselə' nada' de yelə' mban zejlicane che'. Na' cuat si'e castigon', chedə' bitoch naque' len yichjla'aždaogüe'en ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane che'. ²⁵De'e li chnia' le'e gwžin ža catə'en beṇə' ca' zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat əse'ene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beṇə' ca' yoso'ozenag chia' yesə'əbane' zejlicane. Na' bač chzola chac ca' na'a. ²⁶Xa' Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane na' chac gwnezjue'en benəchən', na' ca'aczə babene' par nič nada' nsa'a yelə' mban zejlicanen' na' chac chnezjua'an che benəchən', nadan' naca' Xi'ine'enə'.

²⁷ Na' leczə beŋe' nada' yełə' chnabia'anə' par niç əchoglaogua'an non' napə dolə' chedə' bsele'e nada' golja' beŋəç. ²⁸ Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža catə' yoguə'əloł beŋə' guat ca' ža' lo'o ban' əse'enene' ənia' lega'aque'. ²⁹ Na' beŋə' ca' gwso'on de'e güen žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par yesə'əbanche' zejlicane. Na' beŋə' ca' gwso'on de'e mal žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par əsa'aque' castigw.

Jeso'osən' bzejni'ine' de que nape' yełə' chnabia'

³⁰ Bito bi gaquə gona' de'e bia'azəlaža'a. Chzenaga' bin' na Xa'anə' par niç nezdə' naquən' chchoglaogua'an che beŋəçən' šə non' napə dolə'. Na' chchoglaogua'an che to toe' can' cheyalə'əczə gaquə chedə' bito chona'an de'e bia'azəlaža'a. Chona'an con can' chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'anə'. ³¹ Žalə' toza' nada' cho'a dižə' non' naca', bito naquən de'e šejle'ele chia'. ³² Pero zo Xa'anə' cho'e dižə' non' naca', na' nezdə' de que dižə' de'en cho'e chia'anə' naquən de'e li. ³³ Baç bselə'əle beŋə' lao Juannə' par jəsə'ənbəne' le' chia'. Na' Juannə' be'e dižə' li non' naca'. ³⁴ Pero ca naca' nada' bito chyažjda' ənezdə' dižə' de'e güe' ni to beŋəçən' chia'. Parzə niç le'e šejle'ele chia' na' gona' ca cui yeyejle lao yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda' yosa'aləžə'əle de'en gwna Juannə' chia'. ³⁵ Juannə' goque' ca to lampara de'e chse'eni'ichgua, na' gone'ele bebeile šlož can' bsed əblo'ine'enə'. ³⁶ De to de'e cho'en xtiža'a de'e zaquə'əche ca dižə' chia' de'en choe' Juannə'. Nada' chona' yoguə'əloł de'en chon Xa'anə' lao na'a gona', na' de'en chona' cho'en dižə' de que le'enə' bsele'e nada'. ³⁷ Na' leczə Xa'anə' ben' bselə' nada' cuine' babe'e xtiža'a. Na' bitonə' gwzenagle xtiže'enə' nic ne'e le'ile can' naque'enə'.

³⁸ Bitonə' gone chele xtiže'enə' chedə' bito chonlilažə'əle nada' naca' ben' əbselə'enə'. ³⁹ Chsedyanə'əle Xtižə' Diozən' de'en nyojən, chaquele nape yełə' mban zejlicane laogüe de'en chsdlen. Na' de'e ca' zjənyojən chso'en xtiža'a. ⁴⁰ Pero cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par gaple yełə' mban zejlicane.

⁴¹ Par nada' bito bi nonən šə beŋəçən' so'one' nada' yełə' bala'an o šə cui. ⁴² Nada' nombi'a le'e na' nezdə' cabi chaquele che Diozən'. ⁴³ Xa'anə' bsele'e nada' na' beŋe' nada' yełə' chnabia' par chona' con can' ne'enə' na' cabi chejle'ele chia'. Na' šə beŋə' yoblə yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'. ⁴⁴ Bito gaquə šejle'ele chia' chedə' la' chi' yichjle chonle ca so'on ljuežjle ca' le'e yełə' bala'an na' cui cheyiljle naclən' gonle par niç Diozən' gone' le'e yełə' bala'an. Tozə le'enə' cho'e yełə' bala'an de'en naquə de'e zaque'e. ⁴⁵ Bito gonle xbab de que nada' gua'a le'e part lao Xa'anə'. De'e Moisezən', ben' zole lez gaquəlen le'e lao Diozən', le'enə' güe'e le'e part lao Xa'anə'. ⁴⁶ Žalə' gwyejle'ele che de'e Moisezən' na' šejle'etele len chia' nada', chedə' chia' nadan' bzoje'. ⁴⁷ Na' ca naquən' cui chejle'e de'en bzoje'enə', žnacxa gonczle šejle'ele de'en bagwnia le'e?

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beŋə' byo

6 Gozde de'e ca' gwyejto' len Jeso'osən' yešlā'alə Nisdəo' Galilean'. Na' nisdə'onə' leczə nzi'in Nisdəo' Tiberias. ² Na' beŋə' zan bedəsə'ənao le' chedə' besə'əle'ine' miłagr ca' de'en chone' cheyone' beŋə' güe' ca'. ³ Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'. ⁴ Na' bazon baozə galə' lni che neto' beŋə' Izrael de'en nzi' lni pascw. ⁵ Na' catə' bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac beŋə' zan

gan' zoe'enə, na' gože' Lipən': —¿Gaxa si'icho de'e əsa'o yoguə' beṇə' quinga?

⁶ Jeso'osən' gwnə' ca' parzə niç ye' Lipən' nac chaquene' cheyalə' gonto', la' banezczene' naquən' gone'. ⁷ Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e əsa'ogüe' latə' güejən.

⁸ Na' zo to disipl che Jeso'osən', ben' le Ndres, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndresən' gože' Jeso'osən': ⁹ —Nga zo to bi'i byo na' de gueyə' yetxtil de sebad chebo' na' yəçhopə bel ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beṇə' zannə'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beṇə' ca'.

Chi'ichgua yixye daquə' latjən', nach gosə'əbe' beṇə' ca' laogüeinə'. Naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'. ¹¹ Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na' beyož be'e yelə' choxcwlen che Diozən' beṇə' che che neto' disipl par be'eto' che beṇə' ca' bazjəchi'. Na' leczə ca'atezəczə bene' len bel ya'a ca'. Be'eto' lega'aque' con catə'ətə' de'e gwse'enene'. ¹² Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə pedas ca' de'en bega'an par niç cui bi cuiayi'.

¹³ Nach botobəto' pedas ca' de'en besyə'əga'an beyož gwsa'o beṇə' ca', na' goquən šižin žomə lao gueyə' yetxtil de sebadən'. ¹⁴ Na' beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e liczə bengan' profetan' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yež-lyo nga par gaqualene' chio'o.

¹⁵ Na' catə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'əxəxjene' par so'onene' rei chega'aque'enə', nach bebi'ize'e gozeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisdə'onə'

¹⁶ Na' catə' bəxjw že'enə' neto' disipl che Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisdə'onə'. ¹⁷ Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunnə'.

Bagoł, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'. ¹⁸ Na' chas chatə' nisdə'onə' la' to be' fuert chechj. ¹⁹ Ca do çhopə legw babeza'ato' lao nisdə'onə' catə' ble'ito' zezə' Jeso'osən' lao nisen' galən' zda barcon'. Na' bžebto'. ²⁰ Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

²¹ Nach neto' chebeito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisdə'onə'.

Beṇə' zan chəsyə'əyilje' Jeso'osən'

²² Na' beteyo beṇə' ca' besyə'əga'an yešlā'alə nisdə'onə' bito besyə'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'ine' caguə bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'əneze' bito beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'o neto'. ²³ Nach besə'əžin to çhopə barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinən galə'əzə gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be' Xancho Jeso'osən' yelə' choxcwlen che Diozən'. ²⁴ Na' catə' besə'əle'i beṇə' ca' caguə no Jeso'osən' nla'anə', na' ni neto' disipl che', nach besyə'əyo'e lo'o barcw dao' ca' na' ja'aque' Capernaunnə' chesyə'əyilje'ene'.

Jeso'osən' naque' yelə' guao de'e chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' chso'onlilaže'ene'

²⁵ Na' catə' besyə'əželene' Jeso'osən' yešlā'alə nisdə'onə' na' gwse'ene': —Maestr, žbatə'əquə' bela'o ngan'?

²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, cheyilje nada' caguə por ni che bagwyejni'ile bi zejen miłagr ca' bable'ile bena', sino por ni che de'en gwdaole na' beljele. ²⁷ Bito cue'e yichjle gonle par niç gatə' de'e ye'ej gaole de'en chde chei, sino lecue'e yichj le'e gon par niç gaquə ye'ej gaole de'en gon le'e yelə' mban zejlicane. Diozən' bsele'e nada' golja' benach na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par niç

əbanle zejlicane. Na' Diozən' babene' par niçh nezele bsele'e nada'.

²⁸ Na' gwse'ene': —¿Bi cheyalə' gonto' par niçh yebei Diozən' neto'?

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e nga gonle par niçh yebei Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben' əbsele'enə'.

³⁰ Nach gwse'ene': —¿Bi milagr gono' par niçh gonlilažə'əto' le'? ¿Bi gono' le'ito' ža? ³¹ De'e xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' mana latjə dašən', can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Yelə' guao de'e za' yoban' be'e lega'aque' gwsa'ogüe'.”

³² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, caguə de'e Moisezən' bnežjue' lega'aque' yelə' guao de'en za' yoban', sino Xa' Dioz na'anə'. Na' Xa'anə' babsele'e par le'e to yelə' guao de'e zaquə'əche na' de'e li za'an yoban'. ³³ Na' yelə' guao de'en babselə' Xa' Diozən', za'an yoban' na' betjən yežlyon' na' chnežjon yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' chao len.

³⁴ Nach gwse'ene': —Señor, beṇsga neto' yelə' guaon' nao' ca' yedote.

³⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. Notə'ətezə beṇə' chse'ejle' chia' yesyə'əbei la'ažda'oga'aque'enə' zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'e nada', nite'e mbalaz zejlicane. ³⁶ Na' bagwniacza' le'e, la'anə'əczə bable'ile nada' naca' yelə' guaonə', bitoczə chonlilažə'əle nada'.

³⁷ Yoguə' beṇə' ca' chbej Diozən' par əsa'aque' nada' txen, chžin ža catə' chso'onlilaže'e nada'. Na' notə'ətezə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', chebeida' chsa'aque' nada' txen. ³⁸ Nada' za'a yoban' na' betja' yežlyon' caguə par niçh gona' de'e bia'azəlažə'ana', sino par niçh gona' can' chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada'. ³⁹ Na' de'e ngan' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada', de que yoguə'əloł beṇə' bagwleje' par əsa'aque' nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə cuiayi'e

sino que yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁰ Xa'anə' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' se'ejni'ine' non' naca' nada' na' so'onlilaže'e nada', par niçh əgwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane, na' nada' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə'ən əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴¹ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' besə'əže'eše'e che Jeso'osən' de'en gwne': “Nada' naca' yelə' guao de'en za' yoban'.” ⁴² Na' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' Jeso'os xi'in Jwse ben' nombia'acho na' lecəzə ca' xne'enə'? ¿Bixchexa nga nalize' de que ze'e yoban' betje' yežlyon'?

⁴³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito že'ešə'əle chia' entr le'e. ⁴⁴ Ni to cono no gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbsele' nada' cui gone' ca se'ejle'e chia'. Na' beṇə' ca' chse'ejle'e chia' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁵ Gan' nyoj de'e ca' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' nan: “Na' yoguə'əlołə' əgwsed əgwlo'i Diozən'.” Nachən' yoguə'əloł non' neze can' na Xa'anə' na' choso'ozenag che', yoguə' beṇə' can' chso'onlilaže'e nada'.

⁴⁶ Bito nacho zo nochlə beṇə' bable'ine' Xa'anə' sino toza' nada', la' nadan' za'a gan' zo Xa' Diozən'. ⁴⁷ De'e li chnia' le'e, beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' de yelə' mban zejlicane chega'aque'. ⁴⁸ Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. ⁴⁹ Xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' manan' latjə dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'. ⁵⁰ Nadan' cho'a dižə' de que naca' yelə' guao de'en za' yoban' de'en chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chsa'ogüe'en par niçh ca' cuich zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat. ⁵¹ Nadan' naca' yelə' guao de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban zejli-

canenə' na' chac chnežjua'an beṇačən'. De'e na'anə' beṇə' ca' sa'o yelə' guao nga yesə'əbane' zejlicane. Na' yelə' guao de'e əgwnežjua' əsa'ogüe' naquən cuerp chia'anə', na' əgwnežjua'an par nič notə'ətezə beṇač guaquə yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanənə'.

⁵² Nach gwche' bzaš entr beṇə' blao che nasyon Izrael četon' gosə'əne': —¿Nacxa gone'en gon cuerp che'enə' gaochə'?

⁵³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇač, na' šə cuiṇə' gaole cuerp chia'anə' na' šə cuiṇə' ye'ejle xčhena'anə', bito de yelə' mban chele zejlicane. ⁵⁴ Beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xčhena'anə' de yelə' mban zejlicane čhega'aque', na' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon', yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁵⁵ Na' cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'e le'ezelaogüe de'e zaque'e, na' xčhena'anə' de'en chse'eje'enə' naquən le'ezelaogüe de'e zaque'e. ⁵⁶ Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xčhena'anə' nitə'ətezə nite'e len nada' na' nada' zotezə zoa' len lega'aque'. ⁵⁷ Xa'anə' ben' zo zejlicane le'enə' bsele'e nada', na' zoa' čhedə' le' chone' ca' zoa', na' ca'atezəczən' ben' gao cuerp chia'anə' soe' čhedə' gona' ca' soe'. ⁵⁸ Cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'en za' yoban'. Na' yelə' guao nga bito naquən ca' manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogüe' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

⁵⁹ De'e quinga əbsed əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunnə'.

**Xtižə' Jeso'osən' chnežjon
yelə' mban zejlicane che
beṇə' ca' choso'ozenag čhei**

⁶⁰ Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjəsə'ənao Jeso'osən' catə' gwse'enene' can' gože'

lega'aque' nach gosə'əne': —Zi'ichgua naquə dižə' quinga. ¿Noxaczə šejle'e che'?

⁶¹ Na' gocbe'i Jeso'osən' de que chəsə'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —¿Epor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebiguə'əle gosxanlə? ⁶² ¿Naquəchxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoa' antslə? nadan' bselə' Diozən' golja' beṇač. ⁶³ Caguə por ni che de'en goljle beṇač de yelə' mban zejlicane čhele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane čhele. Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'an par yichjla'ažda'olen' na' əbanle zejlicane šə šejle'ele chei. ⁶⁴ Ne'e nitə' balle cui chonlilažə'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' čhedə' dezd gwzolaə zjəsə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. ⁶⁵ Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui chone' par nič gonlilaže'e nada'.

⁶⁶ Nach besyə'əbi'ižə' beṇə' zan beṇə' bagosə'ədalene' Jeso'osən', bitoch gosə'ənaogüe'ene'. ⁶⁷ Na' Jeso'osən' gože' šizinte neto': —¿Elen le'e chene'ele žjəya'acle?

⁶⁸ Na' gož Simon Bedən' le': —Xanto', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' čhei. Nezetə' de que le' choṇə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə neto' chzenagto' xtižə'onə'. ⁶⁹ Neto' bachejle'eto' na' banezetə' de que len' naco' Cristən' ben' bagwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon čechon'. Naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

⁷⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šizingle na' nezdə' de que tole chzenagle che gwxiye'enə'.

⁷¹ Gwne' ca' che Jod Iscariotən' xi'in Simonə' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na'

benə' ca' chəsə'əgue'i le', len nacte' txen neto' šižinto'.

**Benə' bišə' Jeso'osən'
bito gwso'onlilaže'e le'**

7 Catə' bagwde de'e ca' Jeso'osən' gwdacze' chsed chlo'ine' benə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' chedə' benə' blao che nasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'. ²Na' bazon galə'əzə lni che neto' benə' Izrael de'en nzi' "lni che yo'o de lağə'". ³Na' benə' bišə' Jeso'osən' gwse'ene': —Bito yega'ano' nga, sino gwey Jodean' par ničh displ chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'onə'. ⁴Ni to benə' cui chone' bgašə'əzə to de'e chone' šə chene'ene' gombia' benə' le'. Šə de'e li chono' miłagr, ben par ničh yesə'əneze yoguə'əlo' benə' can' chono'onə'.

⁵Benə' biše'e ca' gosə'əne' ca' chedə' ni lega'aque' cui gwso'onlilaže'e le'. ⁶Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bitonə' žin ža par gwlo'a non' naca', pero ca naquə le'e ža, gwaquə žja'acle lnin' batə'ətezən'. ⁷Benə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chəsə'əgue'ine' le'e, pero chəsə'əgue'ine' nada', chedə' chzejni'iga'acda'ane' de que chso'one' de'e malən'. ⁸Le'e žja'ac lninə'. Nada' bito sa'a na' chedə' bitonə' žin ža chia'anə' par sa'a lnin'.

⁹Na' beyož gože' lega'aque' ca' bega'ane' Galilean' yeto chopə ža.

**Jeso'osən' gweyje'
Jerosalennə' gan' yo'o lninə'**

¹⁰Nach gwde gwsa'ac benə' biše'e ca' əzja'aque' lninə' leczə gwza' le' zde' lninə', pero caguə zaquə'əlao sino bgašə'əzə. ¹¹Na' benə' blao che nasyon Izrael cheto'onə' besyə'əyilje' le' lao lninə' na' gosə'əne': —ŽGanxa be'ena'anə'?

¹²Na' benə' ca' zjənžag lao lninə' zane' gwso'e dižə' che Jeso'osən' len

ljuežjga'aque'. Na' caguə tozə can' gosə'əne' che'. Bale' gosə'əne': —Naque' benə' güennə'.

Na' yebale' gosə'əne': —Abi, chonleizene' benə'ənə'.

¹³Pero ni toe' cui gwso'e dižə' che' zaquə'əlao chedə' besə'əžebe' benə' blao che nasyon cheto'onə'.

¹⁴Na' do gašjə zda lninə' catə' gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' benə' Izrael na' gwzolaon chsed chlo'ine'. ¹⁵Na' chəsə'əbane benə' blao ca', chəsə'əne': —ŽBixa chejni'i bengan' len caguə babsede' can' nsed chio'onə'?

¹⁶Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en chlo'ida'anə' caguə de'e chaljəlaža'anə', sino ben' əbselə' nada' blo'ine'en nada'. ¹⁷Notə'ətezə benə' chene'ene' gone' can' chene'e Diozən', le' əneze' šə de'en chlo'ida'anə' naquən che Diozən' o šə naquən de'e bia'azəlaža'a. ¹⁸Benə' ca' chso'e dižə' de'e bia'azəlažə'əga'aque' chəsə'əyilje' no so'e lega'aque' yelə' bala'an. Caguə ca' nada' chedə' cheyilja' naclə gona' par ničh Diozən' ben' bselə' nada' si'e yelə' bala'an. De'e na'anə' gwaquə gaple confyans de que nada' cho'a dižə' li, na' bito chxoayaga' benə'.

¹⁹Le'e cho'ela'ole de'e Moizezən' ben' bzoj lei che Diozən', len ni tole cui chonle can' nanə'. ŽBixchen' chyiljažə'əle na-clən' gonle par gotle nada'?

²⁰Na' benə' ca' zjənžaguən' gwse'ene': —Chac tonto'. ŽNo chyiljažə' naclə gone' par gote' le'?

²¹Jeso'osən' gože' lega'aque': —Tozə miłagr de'en babena' ža dezcanzən' na' de'e na'anə' yoguə'əle chebanele. ²²De'e Moizezən' bzoje' de que cheyalə' socho seņy de'en ne' sirconsision. Pero caguə gwzolaon len le' sino len de'e xaxta'ochə ca' benə' ca' gwnitə' antslə ca le'. Na' le'e chzole bi'i byo dao' ca' seņy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən'. ²³Na'a ža, šə chaquele chonən byen gwzole no bidao'

señy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən' par gonle complir can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', ħbixchen' chža'ale nada' de'en beyona' to beṇə' ža dezcanzən' len yoguə'əlöl de'en chac che'? ²⁴ Bito con gonle xbab de que to de'e chle'ile chon beṇə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson niċ ħnezele ša de'e li chone' de'e mal o ša chone' de'e güen.

Jeso'osən' be'e dižə' de que gwze'e gan' zo Diozən'

²⁵ Nach to ħopə beṇə' Jerosalen ca' gosə'əne': —ĤEcaguə bengan' chəsyə'əyilje' par niċ so'ote'ene'? ²⁶ Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlao na' bitobi chse'ene'. De repentlja beṇə' gwnabia' ca' baċh chso'one' xbab de que naquəzce' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ²⁷ Pero na' nezecho ga beṇə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono ħneze ga be'ənə'.

²⁸ Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael catə'ən gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beṇə' nada'. Na' caguə con za'a de'e bia'azəlaža'anə'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'alene'. ²⁹ Nada' nombia'ane' chedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bsele'e nada'.

³⁰ Nach chəsə'əyiljaže'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' chedə' bitonə' əžin ža par gague' lao na'aga'aque'ena'. ³¹ Na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'ən yidə Cristən' bitolja gone' miłagr zanch can' chon benga.

Ĥa'ag yo'odao' ca' ja'aque' par žjəsə'əxene' Jeso'osən'

³² Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach boso'oxi'e len bħoz əblao che

nasyon Izrael ċheton' boso'osele'e ħa'ag yo'odao' ċheto' ca' par žjəsə'əxene' le'. ³³ Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'. ³⁴ Yeyilje nada' na' cabi yežecele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gaquə yidle.

³⁵ Nach beṇə' blao che nasyon Izrael ċheton' gosə'əne' entr lega'aque': —ĤGa yeyej bengan' cui yežecelechone'? ĤEšə šejlene' beṇə' gwlaž ċhecho ca' zjənaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsədene' beṇə' griego ca'? ³⁶ ĤBi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': “Yeyilje nada' na' cui yežecele nada'.” Na' lecəzə gwne': “Ga'an soa' nada', le'e bito gaquə yidle.”

Jeso'osən' be'e dižə' che Spirit che Diozən'

³⁷ Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lñinə' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zižjo: —Notə'ətezle ša de'e tant chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chele xte banacle ca to beṇə' chbillaže'e, legonlilažə' nada' na' gonə' yelə' mban zejlicane chele. ³⁸ Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en nabia' yichjla'ažda'olen' can' na Xtizə' Diozən' de'en nyojən, gonən par niċ gaquəlenle yeziquə'əchlə beṇə' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca' de'en chso'onən par niċ yežlyon' de tcho'alaoga'aquən choscha'on bitə'ətezə.

³⁹ Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho le' par niċ gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca orən', chedə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene', na' bitonə' güe' Diozən' le' yelə' bala'an xen.

**Gwsa'aque' choplā por
ni che Jeso'osən'**

⁴⁰ Benə' ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na' bale' gosə'əne': —De'e liczə bengan' profetən' ben' naquən yidə.

⁴¹ Na' yebale' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Pero bale' gosə'əne': —¿Ena' nācho de que Galilea na' əchoj Cristən'? ⁴² ¿Ecaguə na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Cristən' galje' lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e rein'?

⁴³ Na' gotə' bžəš entr benə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' choplā por ni che Jeso'osən'. ⁴⁴ Bale' gwsa'aque' cheyalə' yesə'əzene'ene', pero bito gwso'one' ca'.

**Benə' gwnabia' che benə' Izrael ca'
bito gwse'ejle'e che Jeso'osən'**

⁴⁵ Na' xə'ag yo'odao' che neto' benə' Izrael besyə'əžine' lao benə' ca' boso'oselə' lega'aque'. Na' bχoz əblao che nasyon che-ton' na' benə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' cui əgwche'elene'?

⁴⁶ Na' xə'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža neža ni tozə benə' cuiṇə' ne' güen ca güenṇə' chne bengan'.

⁴⁷ Nach benə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Elente le'e bagwxoayagle?

⁴⁸ Ni tozə neto' naquəto' benə' blao na' naquəto' benə' fariseo cuiṇə' šejle'eto' che'. ⁴⁹ Pero benə' zan quinga ža' nga bito zjənombi'e lei de'en bzoj de'e Moisezan', na' bazjəmbi'ayi'e.

⁵⁰ Na' Nicodemon', ben' gwyey lao Jeso'osən' še'elə, lene' benə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque': ⁵¹ —Lei chechon' bito cho'en latjə choglaochon che to benə' de que malən' bene' sin cui güe'e dižə' nac goquə na' sin cui əžəš əche'enə bixa bene'enə'.

⁵² Nach gwse' benə' ca' le': —¿Ena' nācho leno' len' naco' benə' Galilea? Bsed na' ənezdə de que ni to profet cuiṇə' əchoj Galilean'.

Besyə'ədolə'ene' to no'olə len xtoe'

⁵³ Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8 Nach Jeso'osən' gwyeyə' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos. ² Na' beteyo catə' gwyeyeni' gwyeyə' de'e yoblə yo'odao' əblao che neto' benə' Izrael. Na' yoguə' benə' ca' ža' na' gosə'əbigue'e laogüe'enə' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzolaogüe' chsed chlo'ine' lega'aque'.

³ Nach benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezan' na' len benə' fariseo ca' bedəsə'əgüe'e to no'olə benə' besyə'ədolə'ene' len xtoe'. Na' boso'ozeche'ene' gwchol benə' ca' lao Jeso'osən'. ⁴ Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, no'ol nga babedolə'əto'one' mer delene' to xtoe'.

⁵ Na' lei de'en bzoj de'e Moisezan' chonən mendad gotcho no'ol ca' chso'on ca' əgwšizə'əga'acchone' yey. ¿Bixa ənao' le'? ¿bi cheyalə gonechone'?

⁶ Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le'. Nach Jeso'osən' con bcheque'e na' bzoje' lao yon' len xbene'. ⁷ Na' gwnitə'əcheche' chəsə'əṇabene' le' nacxa əne'enə'. Nach gwche'əša'ogüe'e na' gože' lega'aque': —Guaquə con to le'e benə' cui de xtolə'e solaole əgwšizə'əle no'olə nga yeyən'.

⁸ Nach bcheque'e de'e yoblə bzoje' lao yon'. ⁹ Na' benə' blao ca' benə' ca' chəsə'əcuiš no'olən' catə' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' lega'aque', gosə'əneze'ne' lo'o yichjla'azda'oga'aque'enə' de que yogue'e de xtolə'əga'aque'. Nach gwzolaos besyə'əchoj tğüejə tğüejə, gwzolaotec besyə'əchoj benə' ca' zjəngoləch nach benə' ca' yelə' xte bega'an yetozə Jeso'osən' len no'olən'

ladjo beṇə' ca' choso'ozenag che'. ¹⁰ Na' catə' bebe'ešao' Jeso'osən' caguə no beṇə' ca' ble'ichene' laogü'e'enə' sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene': —No'olə, ¿gan beṇə' ca' choso'ocuiš le'? ¿Eni toe' cui beṇ le' castigw?

¹¹ Nach no'olən' gože'ene': —Ni toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni nada' bito goṇa' le' castigw. Beyej na' cuich gono' de'e malən'.

Jeso'osən' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəḥən'

¹² Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'n yetš'i' len beṇə' ca' ža'anə', gože' lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni' par yichjla'aždao' beṇəḥən'. Beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' choso'ozenague' chia' bitoch chso'ontezə chso'one' de'e malən'. Yo'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' chedə' zjənape' yelə' mban zejlicane.

¹³ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə' che cuino', na' bito naquən de'e se'ejle' beṇə'.

¹⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'aṇə'əczə cho'a dižə' che cuina', xtiža'anə' naquən de'e li. Nada' nežda' gan' gwza'a na' gan' yeya'a, pero le'e bito nezele gan' gwza'a na' gan' yeya'a. ¹⁵ Le'e con to chosbaguə'əle nada' de que napa' dolə' por ni che bi de'en chle'ile chona'. Nada' bito za'a par choglaogua'an che beṇə' de que zjənape' dolə'. ¹⁶ Pero na' šə catə' choglaogua'an che notə'ətezə beṇə' de que zjənape' dolə', zaquə'əczə can' əṇia'anə' chedə' bito choglaogua'an che beṇə' to gwlazza' sino con can' na Xa'anə' ben' bselə' nada'. ¹⁷ Lei chechon' de'en bzoj de'e Moisezən' nyojən nan de que dižə' de'en əso'e chopə testigw cheyalə' šejle'echo de que naquən de'e li šə tozə can' yesə'əne'. ¹⁸ Nada' cho'a dižə' che cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə' chia', na' le'enə' bsele'e nada'. Neto' naquəto' testigw ca' chopə.

¹⁹ Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo xa'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

²⁰ Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsed blo'ine' gan' chəsə'əgi'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' ni to cono gwxeṇ le' chedə' cuinə' žin ža par gague' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

²¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetš'i': —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuinə' yedinjele xtolə'əle ca'.

²² Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —¿Eyeyot cuine'enə' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho?

²³ Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwxiye'enə', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonle can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'. ²⁴ De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuinə' yedinjele xtolə'əlen'. Šə cui chejle'ele de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yedinjele xtolə'əle ca'.

²⁵ Na' gwse'ene': —¿No naco' le'enə'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote. ²⁶ Ne'e dech de'e zan de'e əṇia' chele gwzejni'ida' ca naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bsele'e nada' par cho'a dižə' len beṇəḥən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa' na'anə' cho'e dižə' li.

²⁷ Jeso'osən' be'e dižə' che Xe' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə che Dioz nan' cho'e dižə'. ²⁸ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəḥ, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' ənezele de que naca' ben' gwnia'anə'. Na' leczə ənezele de que cabi bi chona' de'e bia'azəlaža'a, sino con bin'

babzejni'i Xa'anə' nada', lennə' chnia'.
²⁹ Xa'anə' babsele'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'enə'.

³⁰ Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beṇə' zan gws'onlilaže'e le'.

Noquə'an zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'an nitə' xni'a de'e malən'

³¹ Na' Jeso'osən' gože' balə beṇə' gwlaž cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e liczə banacle disipl chia'. ³² Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach ənezele bi zeje dižə' li chia'anə', na' šə banezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

³³ Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraannə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. ¿Bixachen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yoguə' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos. ³⁵ Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gaque' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gaque' cuent len familyən'. ³⁶ Na' šə nada' Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par nič cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'. ³⁷ Nezda' de que nacle xi'in dia che de'e Abraannə' pero bia'aczə chey-iljlažə'le naclən' gonle par nič gotle nada', na' chonle ca' chedə' bito chone chele xtiža'anə'. ³⁸ Nada' cho'a dižə' che de'en bablo'i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

³⁹ Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia che de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia che de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'.
⁴⁰ Na' la'anə'əczə babzejni'ida' le'e dižə'

li de'en babsed blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'. ⁴¹ Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' che nochlə beṇə'.

⁴² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquele chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlaža'anə'. Len' əbsele'e nada'. ⁴³ ¿Bixchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtiža'anə'. ⁴⁴ Gwxiye' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len naquən güet beṇə' dezd catə'an gwxe yežlyon', na' cui chdalenən dižə' li che Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'azda'ogüe'ennə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə' naquən güenlažə' na' yoguə' dižə' güenlažə' za'an chei. ⁴⁵ Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li. ⁴⁶ Ni tole cui gaquə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, ¿bixchen' cui chejle'ele chia'? ⁴⁷ Beṇə' ca' zjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' che xtiže'enə'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle che'.

Ze'e galjlə de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

⁴⁸ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczetə' can' nato' de que le' naco' beṇə' Samaria na' de que chac tonto'onə'.

⁴⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yelə' bala'an che Xa'anə' na' le'e chnitle yelə' bala'an chia'anə'. ⁵⁰ Nada' caguə chylja' no gon nada' yelə' bala'annə'. Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'. ⁵¹ De'e li chnia' le'e,

notə'ətezə beṇə' choso'ozenag xtiža'anə',
cuat nābia' yelə' gotən' lega'aque'.

⁵² Nach beṇə' blao che nasyon Izrael
cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož
gwnezeto' de que chac tonto'onə'. De'e
xaxta'ocho Abraannə' gote' na' leczə
de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtiža'
Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beṇə'
ca' choso'ozenag chio' cuat nābia' yelə'
gotən' lega'aque'. ⁵³ ĆEzaquə'əcho' le' ca
de'e xaxta'ocho Abraannə'? Len' gote'
na' leczə ca' de'e profet ca'. ĆNoxan'
chacdo' naco'?

⁵⁴ Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada'
choe' cuina' yelə' bala'an, cabi zaquə'
yelə' bala'annə'. Pero Xa'anə' chone'
nada' yelə' bala'an, ben' nale naquə'
Dioz chelen'. ⁵⁵ Le'e bito nombia'alene',
pero nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui
nombia'ane' gaca' beṇə' güenlažə' ca
le'e. Nada' nombia'ane' ža, na' chzenaga'
xtiže'enə'. ⁵⁶ De'e xaxta'ocho Abraannə'
bebeine' gwyejle'e de que le'ine' tyemp
ni zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en na'a na'
zoe' mbalaz.

⁵⁷ Na' gwse' beṇə' blao che nasyon
Izrael cheton' le': —Ni šiyon iz cuinə'
žino'. ĆEna' nezele'ido' de'e Abraannə'?

⁵⁸ Na' gož Jeso'osən' lega'aque':
—De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjlə de'e
Abraannə' bazocza' nada'.

⁵⁹ Nach gosə'əzi'e yej par
yoso'ošiže'ene'en. Na' Jeso'osən'
bocuaše'e na' beze'e yo'odao' əblaonə'.
Bito gwsa'acbe'ine' catə' bedie'
gwcholga'aque'enə' zjəyede'.

Jeso'osən' bene' par ničh ble'i to beṇə' golje' nčholə'

9 Na' txen chdato' len Jeso'osən' catə'
ble'ito' to beṇə' byo beṇə' golje'
nčholə'. ² Na' gožto'one': —Maestr, Ćno
napə dolə' de'en goljə bengan' nčholə'?
Ćlə' o šə xaxne'enə'?

³ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Benga
golje' nčholə' caguə por ni che xtolə'enə',

na' caguə por ni che xtolə' xaxne'enə',
sino par ničh la'alaon can' gon Diozən'
len le'. ⁴ Cheyalə' goncho xšin Diozən'
ben' bselə' nada' žlac nede latjə. Gwžin
catə' cuich gatə' latjə gonchon. ⁵ Žlac
nezoa' yežlyo nga chgua'a be'eni' lo'o
yichjla'aždao' beṇə'.

⁶ Beyož gwne' ca' gwcho'on xene'en lao
yon' na' bene' benjw len xen' che'enə'.
Na' gwdebe' benjon' jelao beṇə' lčholən'.
⁷ Na' gože'ene': —Gwyej jəyedib je-
laogo'onə' cho'a tanc de'en nzi' Siloe—.
Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwyeye' na' beyib jelaogüe' ca'.
Na' beze'e jəyede' bachle'ine'. ⁸ Na' beṇə'
gwliž che' ca' na' beṇə' ca' besə'əle'i le'
yoguə' las catə' ne'e nčholə' gosə'əne':
—ĆEagua bengan' bable'icho bedote
chi'e chnabe' caridan'?

⁹ Balə' gosə'əne': —Bengan'.

Na' balə' gosə'əne': —Cabi naquə' le'
sino ca naquə' bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

¹⁰ Na' gwse'ene': —ĆNacxa goquən' gw-
zolao chle'ido'?

¹¹ Na' gože' lega'aque': —To beṇə' le
Jeso'os bene' benjw na' gwdebe'en je-
laogua'anə' na' gože' nada': “Gwyej cho'a
tanc de'en nzi' Siloen' na' jəyedibən.”
Na' gwyə'a na' beyiba'an, na' gwzolao
chle'ida'.

¹² Nach gwse' beṇə' ca' le': —ĆGanxa
be'enə'?

Na' gože' lega'aque': —Bito nežda'.

Beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' be'enə' nac goquən' chle'ine'

¹³ Na' gosə'əche'e ben' goquə beṇə'
lčholən' gan' nitə beṇə' fariseo ca'. ¹⁴ Na'
naquə ža dezcanz catə'an ben Jeso'osən'
benjon' de'en gwdebe' jelao be'enə' par
ble'ine'. ¹⁵ Na' beṇə' fariseo ca' leczə
gosə'əṇabene' le' nac goquən' bachle'ine'.
Na' le' gože' lega'aque': —Ben' beyone
nada' gwdebe' benjon' jelaogua'anə' na'
beyiban' na' gwzolao chle'ida'.

¹⁶ Nach to *chopə beṇə'* fariseo ca' gosə'əne': —Nezecho bito zo Diozən' len benga *chedə'* bito *chomba'əne'* ža dezcanzən'.

Na' *baļe'* gosə'əne': —*¿Nac gon to beṇə'* güen de'e mal gone' *miļagr quinga'*?

Na' *gwsa'aque'* *choplə entr lega'aque'*.

¹⁷ Nach de'e *yoblə gwse'e* be'en *goljə ncholən'*: —*¿Bi nao' le' che ben' ben par niḥ chle'ido'?*

Na' *le' gwne'*: —*Naque' to profet beṇə'* *bselə' Diozən'*.

¹⁸ Na' *beṇə'* *blao che nasyon Izrael cheton'* bito *gwse'ejle'e che ben' šə len' golje' ncholē'* na' *na'a bachle'ine' xte* que *gwsa'axe' xaxne'əne'*. ¹⁹ Na' *gosə'əna bene' lega'aque' gwse'ene'*: —*¿Ebengan' xi'inlen' ben' nale golje' ncholē'?* *¿Nacxa goquən' chle'ine' na'a?*

²⁰ Na' *gwse' xaxne'e ca' lega'aque'*: —*Nezeto' de que bengan' xi'into'onə'*, na' de que *golje' ncholē'*. ²¹ Mas *nac chaquən' bachle'ine' bito nezeto'*, *nic nezeto' noxa ben par niḥ bachle'ine'*. *Le' bazejəcene'*. *Lenabe le'*, *güe'ecze' dižə' naquən' goc che'*.

²² *Xaxne'e ca' gosə'əne' ca' de'en besə'əžebe' beṇə'* *blao che nasyon Izrael cheto'onə'*, *chedə' lega'aque' bach zjənone'en de que notə'ətezə beṇə' güe'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton'*, *cabi əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'*. ²³ De'e *na'anə' gosə'əna xaxne'e ca'*: “*Bazejəcene'*. *Lenabe le'*.”

²⁴ Nach de'e *yoblə gwsa'axe' ben' goljə nchol gwse'ene'*: —*Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən' babe'eləno' neto' dižə' baḥe. Neto' nezeto' de que Jeso'osən' naque' to beṇə' güen de'e mal.*

²⁵ Na' *gwne'*: —*Šə naque' beṇə' güen de'e mal, bito nezda'. De'en nezda', nada' goca' beṇə' lchol na' na'a chle'ida'.*

²⁶ Na' de'e *yoblə gwse'ene'*: —*¿Bi benene' le'əne'? ¿Nac benen' par niḥ bachle'ido'?*

²⁷ Na' *gože' lega'aque'*: —*Bagwnia' le'e na' cui chzenagle. ¿Bixchen' chene'ele yenele de'e yoblə? ¿Elen le'e chene'ele gacle disipl che'əne'?*

²⁸ Na' *gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene'*: —*Le' naco' disipl che', pero neto' naquəto' disipl che de'e Moizezən'*. ²⁹ *Nezeto' de que Diozən' be'eləne' de'e Moizezən' dižə' cho'a, pero benga bito nezeto' gan' ze'əne'.*

³⁰ Na' *ben' goljə ncholən' gože' lega'aque'*: —*Nactequən' le'e cui nezele ga ze'əne', len babene' par niḥ chle'ida'.*

³¹ Na' *nezecho de que Diozən' cabi chzenague' che beṇə' ca' chso'on de'e mal. Con beṇə' chso'ene' yelə' bala'an na' chso'one' can' chene'ene'əne', lega'acze' chzenag Diozən' chei.* ³² *Dezd gwxe yežlyon' ni to cononə' yene de que bagwzo beṇə' chone' par niḥ chle'i beṇə' goljə nchol.* ³³ *Žalə' cui zo Diozən' len le' caguə bi miļagr gaquə gone'.*

³⁴ Na' *beṇə'* *blao ca' gwse'ene'*: —*Pen-dejw, len' goljo' ncholə' yelə' beṇə' mal chio'onə', žəna le' əgwseddo' neto'onə'?*

Na' *besyə'əbeje'ene' fuer.*

Beṇə' ca' zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'əne'

³⁵ *Gocbe'i Jeso'osən' de que babesyə'əbeje' be'əne' fuer, na' jəšague'ene' gože'ene'*: —*¿Echonlilažo'o le' Xi'in Diozən'?*

³⁶ Na' *gož ben' le'*: —*¿Noxa'an ža? señor, par niḥ gonlilaža'ane'.*

³⁷ Na' *gož Jeso'osən' le'*: —*Nada'anə' ben' bable'ido' antslə na' nada'anə' cho'eləna' le' dižə'.*

³⁸ Nach *be'əne' bzo xibe' be'elaogüe'e Jeso'osən', gwne'*: —*Xana', chonlilaža'a le'.*

³⁹ Na' *gwnach Jeso'osən'*: —*Nada' za'a yežlyo nga par niḥ la'alaon che*

beṇaḥən' non' zjənapə dolə' na' non' cui zjənapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par beṇə' ca' chsa'acbe'ine' zjənḥol' yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' za'a par yeca'a be'eni' che beṇə' ca' chsa'aque'ne' cui zjənḥol' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' baḷə beṇə' fariseo ca' nitə' galə'əzə gwse'ene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —Echacdo' len neto' nḥol' yichjla'ažda'oto'onə'?

⁴¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'anə' deczə xtolə'əlen'.

Jempl che xle'ej xilə' ca'

10 De'e li chnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, beṇə' bguan be'enə'. ² Be'en cho'o cho'a puertən', le'enə' goye xilə'ənə'. ³ Na' be'en chapə puert che xle'ej xilə' ca' chsaljue' par niḥ cho'o beṇə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtiže'enə' chedə' zjənombi'a'ab le', na' chaxe'eb cho'e laga'aquəb catə' chbeje'eb. ⁴ Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aquəbən', chbialaogüe' laoga'aquəbən' na' chjəsə'ənaob le' chedə' zjənombi'a'ab ši'enə'. ⁵ Na' bito žjəsə'ənaob beṇə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' chedə' cui zjənombi'a'ab ši'enə'.

⁶ Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' beṇə' ca' ža'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' chgüia chye' chio'o ca to goye xilə' beṇə' chgüia chye' bia che' ca' binlo

⁷ Nach gozne Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. ⁸ Yoguə' beṇə' goxoayag ca' babla'ac antslə ca nada' chəsə'əne'

de que Diozən' bsele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtiže' beṇə' cui zjənombi'a'ab, ca'aczən' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che beṇə' goxoayag ca'. ⁹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' chəsə'əyo'ob lo'o xle'ejga'aquəb na' chəsə'əchojəb par chəsə'əyiljəb de'e chsa'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' chcue'ejən lega'aquəb par niḥ cui bi gac chega'aquəb, ca'aczən' chcue'ejə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' par niḥ cui bi gac chega'aque'.

¹⁰ Beṇə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' bguan beṇə' ca' chda'ac lechgualə con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'ənitlaogüe'. Nada' za'a par niḥ chnežjua' yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' na' par niḥ nite'e mbalaz juisy. ¹¹ Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' can' chon to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' de'en chgüia chye'ga'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'. ¹² Baḷə beṇə' ca' choso'oye' xilə' chəsə'əzi'e laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito zjənaquəb bia chega'aque'. De'e na'anə' chəsə'əbejyichje'eb na' choso'oxonje' catə' chəsə'əle'ine' za' no becoyo'o, chedə' bito zjənaque' xan xilə' ca'. Chso'e latjə chniz becoyo'onə' xilə' ca' na' choslasəb lega'aquəb. ¹³ Chəsə'əxonje' chedə' bito zjənži'ine' xilə' ca' de'en cui zjənaquəb bia chega'aque', con zjənaque' goyeb.

¹⁴ Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' ca to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' nombi'a' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', na' lega'aque' zjənombi'e nada'. ¹⁵ Nombi'aga'aca'ane' ca Xa'anə' nombi'e nada' na' nada' nombi'a' Xa'anə'. Na' de'en chgüia chye'ga'aca'ane' chsanlažə'

cuina' so'ot beṇə' nada'. ¹⁶Na' nitə' beṇə' ga yoblə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' so'onlilažə' nada' na' yoso'ozenague' chia'. Leczə lega'aque' cheyalə' əgwtoḃa' par niḃh yoguə'əlo'ol no so'onlilažə' nada' əsa'aque' tozə len ljeužjga'aque' na' toza' nada' ggüia gwyə' yoguə'əlo'olga'aque'.

¹⁷Chsanlāžə' cuina' so'ot beṇə' nada' pero techlə yebana'. Na' chaquəche Xa'an chia' de'en chazlaža'a chona' ca'. ¹⁸Ni to cono yeque'e yelə' mban chia'anə' sino chsanlāžə' cuina' so'ot beṇə' nada'. Napa' yelə' gwnabia'anə' par gwsanlāžə' cuina' so'ote' nada', na' napa' yelə' gwnabia' par yeyas yebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Xa'anə' babene' mendad gona' ca'.

¹⁹Na' de'e yoblə gwsa'ac beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' choplə por ni che dižə' ca' de'en gwse'enene' be'e. ²⁰Zan beṇə' ca' gosə'əne': —Chac tontə'enə', bito chacbe'ine' bi dižə'n cho'e. ¿Bixchen' chzenagle che'?

²¹Na' balə' gosə'əne': —Dižə' quinga caguə naquən ca che beṇə' chac tontən'. ¿Eguaquə gon to beṇə' chac tont par le'i beṇə' lchol'?

Beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' cuiczə gwse'enene' se'ejlə'e che Jeso'osən'

²²Na' Jerosalennə' chac lni che yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael de'en ne' "Dedicasion". Na' naquə tyemp zag. ²³Na' Jeso'osən' chde' cha'ašil che yo'odao' əblaonə' part de'en chəsə'əne' "Cha'ašil che Salomon". ²⁴Na' gwse'echj beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Bixchen' ne'e chono' par chaczejlažə'ətecto' šə len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton'? Šə le'enə' Cristən', gwna neto' clar.

²⁵Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. Milagr ca' de'en babena' len yelə' guac che Xa'anə' chəsə'əlo'en de que le'enə'

bsele'e nada'. ²⁶Na' le'e bito chejle'ele chia' chedə' cui nacle txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. ²⁷Nombi'a beṇə' ca' chso'onlilažə'e nada' na' lega'aque' choso'ozenague' chia'. ²⁸Na' nada' chnežjoga'aca'ane' yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'axaxj lega'aque' lao na'anə'. ²⁹Xa'anə' bagwleje' lega'aque' par niḃh chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'axaxj lega'aque' lao na' Xa'anə' chedə' nape' le'ezelaogüie yelə' chnabia' xen. ³⁰Nada' na' Xa'anə' tozə can' naquə yichjla'azda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac cheto'onə' na' tozə can' chonto'.

³¹Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošizə'ene'en. ³²Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che Xa'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwšizə'əle nada' yejən'?

³³Na' beṇə' blao ca' gwse'e le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšizə'əto' le' yejən', sino por ni che chzia chnito'o Diozən'. Con beṇəchzə le' na' nao' de que naco' Dioz.

³⁴Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtižə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: "Nada' gwnia' de que le'e nacle ca Dioz." ³⁵Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lennə' nan de que Diozən' gwne' che beṇə' ca' əbnežjue' xtižə'ena' de que gwsa'aque' ca Dioz. ³⁶Ca naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca cuine', ¿bixchen' nale de que chzia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaquəlena' beṇəchən' na' bsele'e nada' yežlyo nga. ³⁷Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito šejle'ele chia'. ³⁸Pero na' de'en zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de que naca' Xi'ine' la'anə'əczə cui chejle'ele xtiža'anə'. Šə šejle'ele che

de'e ca' chona'anə' na' ənezele de que ʁa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

³⁹ Na' de'e yoblə bosə'əsyə' naclən' gaquə ədolē'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

⁴⁰ Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəsoto' yešla'alə yao Jordannə' gan' gwzo de'e Juannə' antslə catə'an bchoe' beṇə' nis.

⁴¹ Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par boso'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'anə'əczə de'e Juannə' ni to miłagr cui bene', yoguə'əlol de'en gwne' che benga naquən de'e li.

⁴² Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwso'onlilažə'e Jeso'osən'.

Can' goquə catə'an got ben' le Laçh

11 ¹⁻² Na' goquən chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Laçh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'enə' zjənaque' beṇə' zan Laçhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix ni'a ʁancho Jeso'osən' na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə'. ³ Na' beṇə' zan Laçhən' boso'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto', be'en chacdo' chei chacšenene'.

⁴ Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgüe' che'enə' bito naquən de'e gattecze', sino par əye' Diozən' yelə' bala'anən' chacšenene' na' par niç nada' si'a yelə' bala'an, nada' naca' Xi'in Diozən'.

⁵⁻⁶ Gwde gwneze Jeso'osən' de que chacšene Laçhən', nebega'ane' yəçhopə' ža gan' zoe'enə' la'anə'əczə chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Laçhən'. ⁷ Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

⁸ Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclačə' beṇə' blao che nasyon chechon' yoso'ošižə'e le' yej. ĵEna' de'e yoblə šejo' na'anə'?

⁹ Na' gwna Jeso'osən': —ĵEcaguə šižin orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito

chçhegüe'e çhedə' la' nye'eni'inə'. ¹⁰ Mas beṇə' chda še'elə chçhegüe'e çhedə' cuich nye'eni'. Ca'aczə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuinə' əžin ža par so'ote' nada'.

¹¹ Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw checho Laçhən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

¹² Na' gožto'one': —Xanto', šə bach-tase'enə' goyacczene'.

¹³ Jeso'osən' gwne' ca' çhedə' gwnezene' bagot Laçhən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'. ¹⁴ Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Laçhən'. ¹⁵ Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšenene', par niç na'a gona' ca šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'enə'.

¹⁶ Nach beṇə' ljuežjto' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par niç len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' boso'osi'e Didimo çhedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

¹⁷ Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža boso'ocuaše'e Laçhən'. ¹⁸ Na' Betanian' chi'in gałə'əzə Jerosalennə' ca do gašjə legw. ¹⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž çheto' ca' ža Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'enə'. ²⁰ Nach Martən' catə' gwnezene' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližga'aque'ena'. ²¹ Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə' gwzo' catə'an gocšene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'. ²² Pero la'anə' bagote', nežda' de que Diozən' gone' bitə'ətežə de'en əṇabdo'one'.

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

²⁴ Nach Martən' gože'ene': —Nezda' de que gobane' catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'anə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlicane čhega'aque'. ²⁶ Na' notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə'e nada' zjə-nape' yelə' mban zejlicane na' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ¿Echejli'o de'e nga?

²⁷ Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristən' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' neto'.

Jeso'osən' gwcheže' cho'a ba čhe Lačən'

²⁸ Beyož gwna Martən' ca' nach beyeje' na' jəyeyeže' Maria bile'enə' žizizə: —Baza' Maestrən' na' chne' le'.

²⁹ Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'. ³⁰ Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'əto' gan' bedəšag Martən' neto'. ³¹ Na' beṇə' Jerosalen ca' nitə' len Marian' liže'enə', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogüe'ene' chsa'aque'ne' cho'a ba na'an zde' zjəčheže'.

³² Na' Marian' catə' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogüe'enə' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga catə'an chacšene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

³³ Na' catə' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' leczə chəsə'əbež beṇə' Jerosalen ca' nžague'enə', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogüe' lo'o yichjla'azda'ogüe'enə'. ³⁴ Na' gože' lega'aque': —¿Ga əbcuašə'əlene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

³⁵ Na' gwchež Jeso'osən'. ³⁶ Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašc catequən' chaquene' čhe'.

³⁷ Na' balə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par nič ble'i beṇə' ləchol ca'. ¿Ecui gaquən' žalə' bene' par nič cui gat Lačən'?

Jeso'osən' bosbane' Lačən' ladjo beṇə' guat ca'

³⁸ Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'azdaogüe'enə'. Nach yoguə'əto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to bloj na' da' to yej cho'inə'. ³⁹ Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' bach goc tap ža na'a gote'.

⁴⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažə'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca de'en gwlo'e Diozən' yelə' guac xen čhe'enə'.

⁴¹ Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwliš laogüe'en yobalə gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' čhia'. ⁴² Nada' nezda' de que syempr chzenago' čhia'. Pero ənia' ca' par nič beṇə' ca' ža' nga se'ejle'e de que len' əb-selə'o nada'.

⁴³ Na' beyož gwne' ca' lao orasyonna', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' zižjo gože'ene': —Lač bechoj.

⁴⁴ Nach le'e bechojte Lačən', zjəncšeləyoy ni'a ne'e ca' cint de lačə' na' to bey nazjə laogüe'enə'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozəše' lačə'əna' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesə'əzene' Jeso'osən'

⁴⁵ Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' miłagr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilažə'e le'. ⁴⁶ Pero balə' ja'aque' lao beṇə'

fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Lachən'. ⁴⁷Nach bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' besə'ətoḇe' yoguə'əloḷ beṇə' ca' chəsə'ənabia' nasyon cheton'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —¿Nacḷə gonchon'? la' mīlagr zannə' chon benga. ⁴⁸La' šə gaquecho ljoye'enə', yoguə' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə' nasyon Roma na' yoso'oziaye'e yo'odao' əblao checho nga na' len nasyon chechon'.

⁴⁹Entr beṇə' golə beṇə' blao ca' toe' le Caifas na' naquəche' bχoz əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque': —Le'e caguə bi nəzelen'. ⁵⁰Nic chonḷe xbab de que napən chio'o cuentən' tozə ben' gotcho lgua'a cuiayi' yoguə'əcho len nasyon checho nga.

⁵¹Caifasən' naquəche' bχoz əblao ca izən' na' caguə con gwne' ca' to gwłazze'enə'. Dioz nan' bene' par gwɔɔxju'i'e de que so'ote' Jeso'osən' por nasyon Izrael cheto'onə'. ⁵²Na' caguə so'ote'ene' par nasyon cheto' na'azənə'. Leczə so'ote'ene' par nich yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əque'e ca xi'ine' gatə'ətezə nasyon, yesyə'əyaque' tozə so'elaogüe'ene'. ⁵³Na' ža na' gwzolaos boso'oxi'e nacḷən' so'one' par so'ote'ene'.

⁵⁴Na' de'e nan' bitoch gwda Jeso'osən' zaquə'əlao entr beṇə' gwłaz cheto' ca'. Na' gwza'ato' gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain, chi'in galə'əzə latjə dašən'. Na' gwzoto' na' len le'.

⁵⁵Na' lni pascw che neto' beṇə' Izrael bazon baozə. Na' beṇə' zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque' Jeros-alennə' antslə ze'e galə' lni pascon' par gwso'on cuinga'aque' xi'ilažə' can' na lei cheto'onə'. ⁵⁶Na' besyə'əyilje' Jeso'osən', na' ca nite'e chyo'o yo'odao' əblao cheton' gwse'e ljuežje': —¿Bi xbab chontgualə? žəgüide' lni nga?

⁵⁷Gosə'əne' ca' chedə' bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' na' beṇə' fariseo ca' bagwso'one' mendad de

que notə'ətezə beṇə' ənezene' gan' zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque' par nich yesə'əzene'ene'.

Marian' chgüe'e set zix ni'a Jeso'osən'

12 Na' xop ža antslə lni pascon', gwyejlento' Jeso'osən' Betanian' gan' zo Lachən' ben' bosbane' ladjo beṇə' guat ca'. ²Na' balə beṇə' Betania ca' boso'osi'ini'e to xše' par Jeso'osən', na' Martən' bdi'e de'en güe'ej gwdaoto' len le'. Na' Lachən' chi'e cho'a mesən' txen len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə' ca' yela'. ³Na' Marian' de tya set zix che' de'e zaquə'əchgüei' na' gwlo'en ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə'. Na' doxen yo'onə' gwłə'achgua ze set zixən' gwlo'e ni'enə'. ⁴Na' zo Jod Iscar-iotən', ben' naquə neto' txen. Le'enə' ba-naquən əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgüei' le'. Jodən' naque' xi'in to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne': ⁵—¿Bixchen' cui bet'e set zix nga? Zaquə'ən do tmlil gueyə' gueyoa. Na' mechən' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə' žalə' ca'.

⁶Jodən' bene' xbabən' ca' caguə por ni che beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino por ni che naque' beṇə' bguan. Len' bexe'e mech de'en bchin yoguə'əto' na' gwlejlane' mechən'. ⁷Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'. Babene' de'en non gonene' nada' žan' əgaša'anə'. ⁸Ca naquə beṇə' yašə' ca', syempr nitə'əcze' len le'e, pero nada' caguə syempr soa' len le'e.

Bχoz əblao ca' boso'oxi'e so'ote' Lachən'

⁹Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwłaz cheton' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque', pero caguə por ni che Jeso'os na'azən', sino par besə'əle'ine' Lachən', ben' bosban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰Na' bχoz əblao che nasyon cheton' leczə boso'oxi'e so'ote' len

Lachən', ¹¹ chedə' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' ja'aque' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

¹² Na' beteyo gwza'ato' Betanian' len Jeso'osən' na' gweyto' Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan chəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac lni pascon'. Na' gosə'əneze' de que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'. ¹³ Na' de'e na'anə' besə'əchoje' bedəsə'əleze' neto', zjənoxə'e no zin, na' chəsə'əgü'e be' lban che' chəsə'əne': —Le' naco' Rei che nasyon Izrael chechon', goclenšga neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga, babselə' Xancho Diozən' le'.

¹⁴ Na' bžel to borrr dao' bia gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can' nyojczən nan:

¹⁵ Le'e ža'ale Jerosalennə' bito žeble. Le'e ggüiašč baza' Rei chelen' žie' to borrr dao'.

¹⁶ Na' neto' disipl che' bito gwejni'ito' categazə de que goc che' con can' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen, na' canan' jəyeza'alažə'əto' dižə' ca' zjənyoj che' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le' can' nyojənnə'.

¹⁷ Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən' catə'an bolgüiže' Lachən' na' bosbane'ene' par bechoje' lo'o ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža' syodan' can' bene'enə'. ¹⁸ De'e na'anə' bedəsə'əleze'ene' chedə' gosə'əneze' ca mīlagr de'en bene'. ¹⁹ Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca' entr lega'aque': —Bachle'ile cuiczə bi de gonchon'. Yoguə' beṇə'achən' zjəsə'ənao le'.

To chəpə beṇə' griego gwse'enene' əso'elene' Jeso'osən' dižə'

²⁰ Na' zjəlen balə' beṇə' griego, beṇə' ja'ac lninə' par gwso'elaogü'e Diozən'.

²¹ Beṇə' quinga besə'əžine' gan' zo Lip beṇə' Betsaida distrit che Galilean'. Na' gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento' Jeso'osən' dižə'.

²² Nach gweytə Lipən' jəye' Ndresən'. Nach Ndresən' len Lipən' jəsə'əye' Jeso'osən'. ²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a bachžin ža so'ot beṇə' nada' par ničh Diozən' gone' nada' yelə' bala'an xen. Len' bsele'e nada' golja' beṇə'ach. ²⁴ De'e li əchnia' le'e, šə to trigon' cui yexinjan catə' əxəpən lao yon', chega'anczə tozən, pero šə yexinjan na' yela'an, de'e zan trigon' yeyaquən. ²⁵ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par ničh cui chi' saque'e o par ničh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', bade yelə' mban zejlicane che'enə'. ²⁶ Na' notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' xšina'anə', cheyalə' gonlilaže'e nada' na' gwzenague' chia'. Na' ga'an soa' na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beṇə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' güe'e lega'aque' yelə' bala'an.

Jeso'osən' gwdixjue'e de que so'ot beṇə' le'

²⁷ Bachžaglaogua' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ¿Echaquene nabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə chia' na'a? Abi. Babida' par ničh gaquəczə chia' ca'anə'.

²⁸ Nach bene' orasyonnə' gwne': —Xa', ben par ničh le' si'icho' yelə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxi'a yelə' bala'an, na' ze'e goncha' ca si'icha'annə'.

²⁹ Beṇə' zan zjənžague' neto' ca orən' na' catə' gwse'enene' de'en gwna Diozən', balə' gosə'əne' de que gwninnə'. Na' yebale' gosə'əne': —To anglən' əgwne le'.

³⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwne' nada' zižjo caguə par ničh nada'

ənezda' de que chzenague' chia'anə', sino par niç əneze le'enə'. ³¹ Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yelə' gwnabia' cheinə'. ³² Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozən', gona' par niç yoguə'ələl beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

³³ Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot beṇə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz. ³⁴ Nach balə beṇə' zan ca' ža'anə' gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i beṇə' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, na' nezeto' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bsele'e le' goljo' beṇəch. ¿Bixchen' nao' le' de que so'ot beṇə' le' to le'e yag coroz? ¿Ebselə' Diozən' le' goljo' beṇəch?

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇəchən'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwsed əgwlo'ida' le'e. Le'e šejle' xtiža'anə' žlac ne'e de latjə par niç cui cuiayi'ile zejlicane. Beṇə' ca' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Zjənaque' ca to beṇə' chda gan' naquə žchol' na' bito chacbe'ine' gan' chde'. ³⁶ Le'e gonlilažə' nada' na'a žlac ne'e de latjə par niç šo'o be'eni' chian' lo'o yichjla'ažda'olen' na' par niç əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə beṇə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocuaše'ene' lega'aque'.

Zan beṇə' Izrael ca' bito gwso'onlilaže'e Jeso'osən'

³⁷ La'anə'əczə besə'əle'i beṇə' Izrael gwlaž cheton' ben Jeso'osən' zan miłagr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'. ³⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.

Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yelə' guac chio'onə'.

³⁹ Bito goquə se'ejle'e, chedə' chac chega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

⁴⁰ Diozən' babene' par niç nažjo yichjla'aždao' beṇə' quinga na' par niç zjənaque' beṇə' godenag.

Babene' par niç chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'enə',

na' chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə'.

Gosyə'ədinjljei xtolə'əga'aque'enə' na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

⁴¹ De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' chedə' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

⁴² La'anə'əczə beṇə' zanch lao nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no beṇə' gwnabia' cheto' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' chedə' besə'əzebe' cabich əso'e beṇə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'.

⁴³ Gwse'enchene' so'e beṇəchən' lega'aque' yelə' bala'an cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yelə' bala'an.

Xtižə' Jeso'osən' zjənaquən de'e žialao xen

⁴⁴ Na' Jeso'osən' gwne' zižjo gože' lega'aque': —Beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' caguə nadə'əzan' chso'onlilaže'e sino lenczə Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

⁴⁵ Ben' chle'i nada' lecəz chle'ine' Xa'anə' ben' bselə' nada'. ⁴⁶ Nada' za'a yežlyo nga par niç chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca'

chso'onlilažə' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par nič cuich so'ontezə so'one' de'e malən'. ⁴⁷ Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene xtiža'anə' na' bito choso'ozenague' chei caguə nada' choglaogua'an chega'aque' de que zjənapə' dolə, chedə' bito za'a yežlyo nga par nič choglaogua'an che beṇəčən' de que zjənapə' dolə sino par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilažə'e nada'. ⁴⁸ Xtiža'anə' de'en babi'a len lega'aque' choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə chedə' bito chse'ejle' chia' na' nic choso'ozenague' che xtiža'anə'. Choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁹ Dižə' de'en babi'anə' bito bi'an de'e bia'azəlažə'a. Xa'anə' bsele'e nada' na' le'enə' none' mendad bin' cheyalə' nia' na' bin' əgwsed əgwlo'ida' beṇə'. ⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag che xtižə' Xa'anə' de'en none' mendad cho'elena' beṇəčən', əgwnežjue' yelə' mban zejlicane chega'aque'. De'e na'anə' cho'elena' le'e dižə' con can' bagwna Xa'anə'.

Gwdib Jeso'osən' ni'a disipl che' ca'

13 Na' ca naquə Jeso'osən', bedote chaquene' che neto' chonlilažə'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo Xe'enə'. De'e na'anə' catə' ze'e za'alə lni pascon' blo'ichene' neto' can' lechguale chaquene' cheto'.

² Na' bach gwlo'o gwxiye'enə' xbabən' lo'o yichjla'aždao' Jod Iscariot xi'in Simonṇə' par əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr che' ca'. ³ Na' neze Jeso'osən' de que Xe'enə' babene' par nič nape' le'ezelaogüe yelə' chnabia' xen, na' nezene' de que gan' zo Dioz nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan' yeyeje'. ⁴ Na' lao chaoto' xše'enə' Jeso'osən' gwzože'e na'

gwcua'a xadoṇ che'enə' na' gwxi'e to lachə' na' bcheje'en lsine'enə'. ⁵ Nach gwxi'e nisən' gwde'en to lo'o ša' na' gwzo-laogüe' gwdibe' ni'ato'onə' ca to mos. Na' bosbiže' ni'ato'onə' len lachən' de'e nchej lsine'enə'.

⁶ Na' catə' bžine' gan' chi' Simon Bedən', Bedən' gože' le': —Xana' žəle' čibo' ni'anə'?

⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e nga chona' cabi chejni'ido'on na'a, pero gwejni'ido'on telə.

⁸ Na' gož Bedən' le': —Le' cuat čibo' ni'anə'.

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui ga'a čiba' le' caguə leno' nada'anə'.

⁹ Na' Bedən' gože'ene': —Xana' caguə ni'a na'azən', sino doxencza'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osən' le': —Beṇə' nošə' nazjə, ni'e na'azə chyažje čibe', la' ba-naquəczə doxen cuerp che'enə' xi'ilažə'. Ca naquə le'e ža, naquəczle xi'ilažə' la'anə'əczə caguə yoguə'əle.

¹¹ Jeso'osən' nezene' non' əgwdie le' lao na' beṇə' contr che' ca', na' de'e na'anə' gwne': "Caguə yoguə'əle nacle xi'ilažə'", na' zejen caguə yoguə'əto' naquəto' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

¹² Na' catə' beyož gwdibe' ni'ato'onə', na' beyaz xadoṇ che'enə' na' bebi'e de'e yoblə cho'a mesən'. Na' gože' neto': —žEchejni'ile bi zejen de'en babena' len le'e? ¹³ De'e nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr na' Xanle, na' güenczən' nale chedə' can' naca'. ¹⁴ Na' nada' naca' Xanlen' na' nactia' Maestr chelen' bagwdiba' ni'alen' ca to mos, de'e na'anə' le'e leczə cheyalə' gaquəlen ljuəžjle ca to mos. ¹⁵ Bagwdiba' ni'alen' parzə nič gwlo'ida' le'e de que cheyalə' gonle can' babena'anə'. ¹⁶ De'e li əchnia' le'e notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə', ni ben' chej mendadən' cui naque' blaoch ca ben' chselə' le'. ¹⁷ Šə chejni'ile de'e quinga na' gonle can' nia'anə', nachən' sole mbalaz.

¹⁸ Caguə nia' ca' che yoguə'əlen'. Nada' nezdə' nac naquə yichjda'aždao' le'e bagwleja' par nacle disipl chia'. Pero na' gwleja' le'e par nich gaquə complir can' na Xtižə' Diozən' de'en ny-ojən nan: "Be'en gwdaolena' txen bablej bšoŋje' nada'." ¹⁹ Nada' əchnia' le'e de'e nga na'a antslə cuiṇə' gaquən, par nich catə' gaquən šejle'e de que nada' naca' ben' bagwnia' le'e. ²⁰ De'e li əchnia' le'e ben' cho'elao' notə'ətezə beṇə' əch-selə'a, nada'anə' cho'elaogü'e. Na' ben' cho'elao' nada', ben' əbselə' nada' na'anə' cho'elaogü'e.

**Jeso'osən' be'e dižə' che ben'
naquən əgwde le' lao na'
beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'**

²¹ Beyož gwna Jeso'osən' de'e ca' bachzaglaogü'e lo'o yichjla'aždaogü'e enə', na' gwne' clar: —De'e li əchnia' le'e de que to le'e əgwdele nada' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada'.

²² Nach neto' bgüia lao ljuējzto' cha-queto' noto' chein' ne' ca'. ²³ Nach nada' chi'a cuite'enə' chedə' chachgüeine' chia'. ²⁴ Na' Bedən' bene' seṇy len nada' par nich gwnabda' Jeso'osən' no chein' gwne' ca'. ²⁵ Nach bgüiga'a bao goža' Jeso'osən': —Xana', ɣnon'?

²⁶ Nach gož Jeso'osən' nada': —Be'en əgwnežjua' to pedas yetən' catə' bablo'oja'an xojən', le'enə'.

Nach blo'oje' yetən' xojən' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'in Simonṇə'. ²⁷ Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osən' gože'ene': —De'en gono'onə' benən lgiəgwzə.

²⁸ Na' ni to neto' ža'ato'onə' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'. ²⁹ Jodən' noxe'e bols mechən' na' de'e na'anə' baləto' bento' xbab de que Jeso'osən' gože' le' šejje' žjəxi'e de'e

chyažjeto' lao lṇin' o de que cheyałə' əgwnežjue' latə' mechən' beṇə' yašə' ca'. ³⁰ Na' catə' beyož gwdao Jodən' pedas yetən' de'en bnežjw Jeso'osən' le', le'e bchojte'. Na' ca orən' bagol.

**To de'e cobə de'e non
Jeso'osən' mendad goncho**

³¹ Na' gwde bchoj Jodən' Jeso'osən' gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a so'ot beṇə' nada' na' gone' nada' yełə' bala'an xen. Na' leczə Diozən' si'e yełə' bala'an xen ca de'en gaquə chia'. ³² Na' ca naquə Diozən' si'e yełə' bala'an ca de'en gaquə chia', leczə le'enə' gone' nada' yełə' bala'an, na' le'e solaote gone' nada' yełə' bala'annə' na'a. ³³ Xi'indaogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyilje nada', na' can' goža' beṇə' blao che nasyon Izrael chechon', leczə can' əchnia' le'e na'a de que gan' yeya'a bito gaquə sa'alənle nada'. ³⁴ Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gague che ljuējzle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gague che ljuējzle tole yetole. ³⁵ Na' yesə'əneze yoguə'əloł beṇə' de que nacle disipl chia' šə gaquele che ljuējzle tole yetole.

**Jeso'osən' ne' de que Bedən' cui
chebe' de que nombi'ene'**

³⁶ Na' gož Bedən' le': —Xana', ɣgan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osən' le': —Gan' yeya'a bito gaquə denaogo' nada' na'a, pero telə denaogo'.

³⁷ Na' gož Bedən' le': —Xana' ɣbixchen' cui gaquə denaogua' le' na'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada' laogüe de'en chacda' chio' šə chonclən byen.

³⁸ Na' gož Jeso'osən' le': —ɣEchacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beṇə' le' laogüe de'en chacdo' chia'? De'e li əchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

**Benə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən'
zjənombi'e Xə' Diozən'**

14 Bito gaquəžejlažə'əle chia' nada'. Legonlilažə' Diozən', na' leczə le-gonlilažə' nada'. ²Gan' zo Xa' Diozən' naquən ca to yo'o xen gan' ža' de'e zan cuart. Gwnia' le' žalə' cui bi cuart de par le'e. Na' yeya'a žjəyeyənšaogua'a cuart par to tole. ³Na' catə'ən babe-yož jəyeyənšaogua'a cuart chelen', yida' yetši'i na' yeči'a le'e socho txen par nič gan' soa' na' so le'e. ⁴Banombi'ale gan' yeya'a na' bənezele naquən' gonle par yeda'acle na'.

⁵Na' gož Tomasən' le': —Xanto', bito nezetot' gan' yeyejo'. ¿Na' naxxa gaquən' ənezeto' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶Jeso'osən' gože'ene': —De'en cheyalə' gonle gonlilažə'əle nada' par nič yežinle gan' zo Xa'anə'. Nada' nezdə' na' chzejni'ida' yoguə'əlo' de'en naquə de'e li che Diozən'. Na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par benə' ca' chso'onlilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'anə' šə cui gonlilaže'e nada'. ⁷Žalə' nombi'ayanə'əle nada', lente Xa'anə' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd na'a banombi'ale' na' bable'ilene'.

⁸Na' gož Lipən' le': —Ben par nič le'ito' Xa'onə'. Lezən de'en chene'eto'.

⁹Jeso'osən' gože'ene': —Lip, sša xen bagwzoa' len le'e, ¿əna' cuinə' gombi'o nada'anə'? Notə'ətezə benə' bable'i nada' lenczə Xa'anə' bable'ine'. ¿Bixchen' nao' gona' par nič le'ile Xa'anə'? ¹⁰¿Ecui chejli'o de que nada' zoa' len Xa'anə' na' Xa'anə' zoe' len nada'? Dižə' quinga cho'a nada', caguə cho'an de'e bia'azəlažə'anə'. Xa' na'anə' zoe' len nada' na' len' chone' par nič cho'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əlo' de'en chona'. ¹¹Le'e šejle' chia' ca de'en ənia' de que zoa' len Xa'anə' na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtiža'anə', le'e šejle' chia' por ni che de'en bable'ile chona'anə'. ¹²De'e li əchnia' le'e

ben' chonlilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əch ca de'e ca' gone' chedə' nada' yeya'a gan' zo Xa'anə'. ¹³Na' yoguə' de'e ənabele Xa'anə' gona' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gona'an par nič Xa'anə' si'e yelə' bala'an ca de'en gona' naca' Xi'ine'. ¹⁴Bitə'ətezə de'e ənable gona' por ni che de'en chonlilažə'əle nada', nada' gona'an.

**Jeso'osən' bene' lyebe
sele'e Spirit che Diozən'**

¹⁵Šə chaquele chia' cheyalə' gonle can' nona' mendad gonle. ¹⁶Na' nabda' Xa'anə' par əsele'e Spirit che'enə' len le'e par gaquəlenən le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejlicane. Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. ¹⁷Benə' ca' cui zjənombi'a' Diozən' bito chso'elaogüe'e Spiritən' chedə' bito chesə'əle'ine'en na' nic zjənombi'en. Pero le'e nombi'alen chedə' zon len le'e na'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'. ¹⁸Bito gwcua'ana'a le'e ca gozebə. Güida' yeto nga gan' zole. ¹⁹Na' yešlož da'ozə na' benə' ca' cui zjənombi'a' Diozən' cabich yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejlicane che benə' chso'onlilažə' nada', de'e na'anə' le'e sole zejlicane. ²⁰Na' catə' əžin ža la' Spirit che Diozən' son lo'o la'ažda'olen' canan' ənezele de que nada' zoa' len Xa'anə', na' le'e zole len nada', na' nada' zoa' len le'e. ²¹Ben' neze can' nona' mendad na' chone' can' əni'anə', bəna'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcza' gaquəda' che' na' gona' par nič əneze' de que zotezə zoa' len le'.

²²Na' Jodən' pero caguə Jod Iscari-otən' gože' le': —Xanto' ¿bixchen' gono' par nič neto' le'icheto' le' na' cui gono' par nič benə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'.

Na' Xa'anə' lecəə chaquene' chele na' neto' desoto' len le'e. ²⁴ Benə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele ənia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

²⁵ De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e. ²⁶ Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'enə' son lo'o la'aždao' le'e chonli-lažə'əle nada' nič gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əlo' de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alazažə'əle yoguə'əlo' de'en bagwnia' le'e.

²⁷ Chona' par nič so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' cle ca chso'on benəchən' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Bito gaquəžejlažə'əle, nic žeble. ²⁸ Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žalə' chaquele chia' can' cheyalə'anə', gobeile de'en yeya'a, chedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'. ²⁹ Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuiṇə' sa'aquən par nič catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

³⁰ Bitoch gua'a dižə' zan len le'e chedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' benə' ca' cui chso'onli-lažə' nada' na' tiłəlenən nada'. Pero bito soin nada'. ³¹ Chona' con can' non Xa'anə' mendad par nič əneze benəchən' de que chacda' che Xa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca to yag oba

15 Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Xa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonši'i yaguən'. ² Na' le'e chonli-

lažə'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chchogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chəsə'əbia frot, chpe'en par nič chbiachən frot zanch. ³ Can' bannaquə yichjla'ažda'olen' chedə' chzenagle xtiža'anə' de'en babi'a len le'e. ⁴ Le-sotezə leso len nada' par nič nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca che xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwłazzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can' naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlažə' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

⁵ De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban' na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle šə zotezə zole len nada' na' nada' zotezə zoa' len le'e, gonchguale de'en chazlažə' Diozən'. Pero cuiczə gac gonle de'en chazlažə'enə' to gwłazle. ⁶ Benə' cui zotezə zo len nada' əhoje' ca'alə, ca che xozə' yag oban' de'e ca' chchog ben' chonši'i yaguən' na' chəsə'əbižən. Nach chtobe'en chade'en yi' par chse'eyən.

⁷ Šə le'e zotezə zole len nada' na' šə yo'o yichjle xtiža'anə' do tyempte, bitə'ətezə de'e chene'ele əṇable len orasyonṇə' de'e si'iczlənə'. ⁸ Yelə' bala'an chzi' Xa'anə' catə'ən chonchguale can' chazlažə'enə', na' bačh chlo'ele de que chonli-lažə'əle nada' na' chzenagle chia' can' cheyalə' gonle šə bachonchguale de'en chazlažə'enə'. ⁹ Ca Xa'anə' chaquene' chia', lecəə ca' nada' bachacda' chele. Le'e so legon ca gacbe'ile de que chacda' chele. ¹⁰ Šə chonle can' nona' mendadən', nachən' gacbe'ile de que chacda' chele, ca nada' chona' can' non Xa'anə' mendadən' na' chacbe'ida' de que chaquene' chia'.

¹¹ Bagwnia' le'e ca' par nič sole mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. Che'enda' sole mbalaz juisy. ¹² De'e nga chona' mendad gonle, gaquəle che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele.

¹³Notono nla' beṇə' chaquechene' che ljuēžje' mazəchlə can' chaque ben' chsanlažə' cuine' so'ot beṇə' le' par gaquəlene' beṇə' migw che' ca'. ¹⁴Le'e nacle migw chia' šə chonle can' nona' mendadən'. ¹⁵Bitoch ənia' le'e mos chia' chedə' beṇə' zjənaquə mos bito zjəneze' bi chon xanga'aque'ənə'. Bania' le' migw chia', chedə' yoguə'əlo' de'e ca' babenda' gwna' Xa'anə' babzejni'ida'an le'e. ¹⁶Caguə le'e gwleje nada' par naca' Xanle. Nada' bagwleja' le'e par chonlilažə'əle nada'. Na' chsela'a le'e par nič šejəchle gonchguale can' chazlažə' Xa'anə' na' caguə de'e te che de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can' chazlažə'ənə', yoguə'əlo' de'en ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en. ¹⁷De'e nga de'en chona' mendad gonle, de que gaquele che ljuēžje' tole yetole.

**Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'
chəsə'əgue'ine' beṇə' ca'
choso'ozenag che Jeso'osən'**

¹⁸Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' le'e. Legon xbab de que zgua'atec nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e. ¹⁹Žalə' nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', gwsa'aque'ne' chele can' chsa'aque'ne' che beṇə' ca' zjənaque' txen. Nada' bagwleja' le'e par naole nada', na' bitoch nacle txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' de'e na'anə' chəsə'əgue'ine' le'e. ²⁰Le'e žjsa'alazə' de'en bagwnia' le'e: "Notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'ənə'." Can' baboso'olagzejə boso'olagzide' nada', leczə can' yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e. Žalə' boso'ozenague' xtižə'anə', leczə gosə'əzenague' xtižə'əlen'. ²¹Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e chedə' le'e chonlilažə'əle nada' na' lega'aque' bito zjənombi'e Xa'anə' ben' bselə' nada'.

²²Žalə' nada' cui bida', na' žalə' cui bia'a dižə' len lega'aque', bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Na' na'a cuiczə bi de bi yoso'ode'ine' par yesə'əne' cui bi dolə' zjənape'. ²³Ben' chgue'i nada', lenczə Xa' nan' chgue'ine'. ²⁴Žalə' cui bena' entr lega'aque' miłagr de'e cuinə' gon ni to beṇə' yoblə, bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Pero na'a babesə'əle'ine' de'e ca' chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine' nada' na' len Xa'anə'. ²⁵Pero na' chac ca' par nič chac complir can' na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan: "Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi de'e mal bena'."

²⁶Bagwnia' le'e de que seła'a Spirit che Xa' Diozən' par gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. Spiritən' sa'an gan' zo Xa'anə' la' seła'an par güe'en xtižə'anə'. ²⁷Na' leczə ca' le'e güe'ele xtižə'anə', chedə' bagwzole len nada' dezd catə'an gwzoloa chyixjui'a xtižə' Xa' Diozən'.

16 Bagwnia' le'e de'e ca' par nič cui yebiguə'əle gosxanlə. ²Yesyə'əbeje' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. Na' bazon əžin ža catə' notə'ətezə beṇə' se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab yebei Diozən' lega'aque' de'en so'one' ca'. ³So'one' ca' len le'e chedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni nada' cui zjənombi'e. ⁴Na' bagwnia' le'e ca' par nič catə' əžin ža gac ca' žjsa'alazə'əle de que bagwnia' le'e can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle disipl chia' bito gwnia' le'e yoguə' de'e ca' gac chele, chedə' gwnezdə' socha' len le'e. ⁵Na' la'anə'əczə yeya'a na'a gan' zo Xa'anə' ben' əbselə' nada', ni tole cui chnabele nada' bi zejen de'en yeya'anə'. ⁶Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca' bachacchgüeile lo'o la'azda'olen'. ⁷Pero de'e li əchnia' le'e napən le'e

cuent yeya'a, la' ša cui yeya'a Spirit che Diozən' de'en gaquəlen le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'. Na' de'en yeya'anə' əsələ'an len le'e. ⁸Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in beṇačən' de que zjənapə' dolə', əgwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia'. ⁹Egwzejni'in lega'aque' de que zjənapə' dolə' de'en cui chso'onlilaže'e nada'. ¹⁰Egwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen chedə' yeya'a gan' zo Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'. ¹¹Na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia', chedə' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' banchoglaon chei de que si'in castigw zejlicane.

¹²Nedech de'e zan de'e əṇia' le'e, pero zdebə naquən na'a par šejni'ilen. ¹³Pero catə' yedəso Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li, əgwsed əgwlo'in le'e yoguə'əlo' de'en cheyalə' ənezele chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e bia'azəlaže'i sino güe'en bitə'ətezə dižə' de'en chzene Xa'anə' len na' chixjue'in le'e biquə' de'e ze'e za'ac. ¹⁴Goṇən nada' yelə' bala'an, chedə' əgwzejni'in le'e chia' nada'. ¹⁵Xa'anə' babene' ca nezdə' yoguə'əlo' de'en nezene' na' de'e na'anə' gw-nia' de que Spirit che'enə' əgwzejni'in le'e de'e ca' nezdə'.

**Jeso'osən' gože' disipl che' ca'
de que nite'e trist to tyemp
dao' na' techlə yesyə'əbeine'**

¹⁶Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile nada'. Na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada' nach yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹⁷Na' balə neto' disipl che' gož ljuəžjto': —¿Bi zejen de'e nga che'e chio'o de que yeto tyemp da'ozə na'

bitoch le'ichone' na' de que techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ichone'? ¿Na' bi zejen de'en ne' yeyeje' gan' zo Xe'enə'? ¹⁸¿Bi zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə ža? Cuili bixchen' ne' ca'.

¹⁹Na' gocbe'i Jeso'osən' de que chene'eto' nabeto'one' bi zejennə', na' gože' neto': —¿Ede'e ngan' de'en chnabe ljuəžjle? ¿Echene'ele ənezele bi zejen ca de'en gwnia' le'e de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ile nada', na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada'? ²⁰De'e li chnia' le'e de que bazon cuežle na' yegüine'ele na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesyə'əbeine'. Yeyašə'əlažə'əle pero con to tyemp da'ozən' na' techlə yebeile. ²¹Ša catə' chzan to no'olə, chžaglaogüe' lao chaque' bes che yelə' sannə'. Pero na' catə' bagoljə bda'onə' bitoch chone' xbab che de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant chebeine' de que bagoljə yeto beṇač yezlyo nga. ²²Leczə can' len le'e, na'a sole trist, pero catə' yezagcho de'e yoblə cana' yebeile lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono yeca'a yelə' chebei chelen'.

²³Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi ənable gona' par le'e. De'e li əchnia' le'e bitə'ətezə de'e ənabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en par le'e. ²⁴Xte na'a cuiczə bi ne'e nabele Xa'anə' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' na'a lenabe Xa'anə' bi de'en ənabelene' ye'elene' ca', na' gone' can' ənabelene' par nič sole mbalaz juisy.

**Jesocristən' babene' par nič
gwxiye'enə' cuich năbia'an chio'o**

²⁵De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan' catə' bitoch əgwzejni'ida' le'e len jempl sino clar chixjue'ida' le'e che Xa'anə'. ²⁶Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə, cana'ach ənabele Xa'anə' bi de'en

ənabelene' ye'elene' de que chnablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' bito ənia' le'e de que nada' naba' lao Xa'anə' par nič gaquəlene' le'e. ²⁷ Cuincə Xa'anə' chaquene' chele por ni che de'en bachaquele chia' na' de'en bachejle'ele de que gwza'a gan' zoe'enə'. ²⁸ Gan' zo Xa'anə' gwza'a babida' yežlyo nga. Na' na'a yeza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

²⁹ Na' neto' disipl che' gožto'one': —Na'a cho'o dižə'an clar. Bito cho'o dižə' len jempl de'e cui chejni'ito'. ³⁰ Na' chacbe'ito' de que nez nle'ido' xbab che benəchan'. Bito chyažjdo' no əna le' bin' chse'ene'ene' yesə'əneze'. De'e na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozən'.

³¹ Na' gwna Jeso'osən' neto': —ČE'na'a chejle'ele ža? ³² Gwžin or na' na'a baza'an catə' gasə'əlasle. To tole ca'ale xnez che chele na' əgwcu'a'anle toza'. Pero caguə zoa' toza'anə' chedə' Xa'anə' zoe' len nada'. ³³ Bagwnia' le'e ca' par nič so cuezle binlo len xbab de'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle nada'. Yežlyo nga čhi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par nič gwxiye'enə' cuich nabia'an le'e.

Jeso'osən' bene' orasyon par nič gaquəlen Diozən' disipl che' ca'

17 Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobalə na' gwne': —Xa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Ben nada' yelə bala'an par nič leczə ca' nada' gona' le' yelə bala'an, nadan' naca' Xi'ino'. ² Babeno' nada' yelə chnabia' lao yoguə' benəch par nič chnežjua' yelə mban zejlicane che yoguə'əlol noquə' benə' ca' bagwlejo' par chso'onlilažə'e nada'. ³ Na' benə' ca' zjanapə yelə mban zejlicanen' zjanombi'e le' ca tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjanombi'e nada' Jesocrist ben' əbselə'onə'.

⁴ Babena' le' yelə bala'an yežlyo nga ca de'en babeyož bena' yoguə'əlol de'en

gwlo'o lao na'a gona'. ⁵ Na'a ža Xa', ben par nič yezi'a yelə' bala'an chia'anə' catə' yela'a gan' zo'onə' ca yelə' bala'an de'en gwdapa' catə'an gwzoa' len le' antslə ze'e xe yežlyo nga.

⁶ Bagwlejo' balə benəch par chso'onlilažə'e nada' na' bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par nič chso'onlilažə'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'. ⁷ Na' bazjəneze' de que yoguə'əlol de'en chona' na' yoguə' dižə' de'en cho'a za'an che cuino'. ⁸ Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen' chega'aque'. Na' bachsa'acbe'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' əbselə'o nada'.

⁹ Chnabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə chnabda' le' gaquəleno' yoguə' benəchan', sino gaquəleno' benə' ca' zjənaquə xi'ino', benə' ca' gwlejo' par chso'onlilažə'e nada'. ¹⁰ Na' yoguə' benə' ca' chso'onlilažə'e nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezə benə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilažə'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

¹¹ Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero benə' quinga nitə'əcze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'eze'laogüe benə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca naquə benə' ca' gwlejo' par chso'onlilažə'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par nič əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque'enə' ca čhio'o naccho tozə. ¹² Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' čhio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiai' sino tozə ben'

banaquæcæn cuiayi'e par niçh gaquæ complir can' na Xtizo'onæ de'en nyojøn.

¹³ Na' na'a bazeza'a gan' zo'onæ, na' cho'a dižæ quinga lao orasyonnæ žlac ne'e zoa' yežlyo nga par niçh lega'aque' nitæ'æchgüe mbalaz ca mbalazæn' zoa' nada'. ¹⁴ Nada' babe'elenga'aca'ane' xtizo'onæ. Pero na' beņæ' ca' cui zjænobmia' le' chæsæ'ægue'ine' beņæ' ca' chso'onlilažæ' nada' por ni che de'en cuich zjænaque' txen len lega'aque', ca nada' cui naca' txen len beņæ' ca' cui zjænobmia' le'. ¹⁵ Na' ca naquæ beņæ' ca' chso'onlilažæ' nada', caguæ chnabda' le' yeca'aga'aco'one' lao yežlyo ngan', sino chnabda' le' par ægwcuasæ' ægwcuæ'ejga'aco'one' len de'en chon gwxiye'enæ'. ¹⁶ Bitø zjænaque' txen len beņæ' ca' cui zjænobmia' le' ca nada' cui naca' txen len beņæ' ca' cui zjænobmia' le'. ¹⁷ Ben par niçh beņæ' ca' chso'onlilažæ' nada' so'on cuinga'aque' lažæ' na'onæ' laogüe de'en bazjænombi'e dižæ' li chio'onæ. Yoguæ'ælolte de'en babzejni'ido' lega'aque' naquæn de'e li. ¹⁸ Len' bselo'o nada' yežlyo nga par chzejni'ida' beņachæn' dižæ' li chio'onæ, na' lecza ca' nada' bachsela'a lega'aque' par yoso'ozejni'ine' beņachæn' dižæ' li chio'onæ. ¹⁹ Zoa' chon cuina' lažæ' na'onæ' chedæ' chacda' che beņæ' ca' chso'onlilažæ' nada'. Na' chona' ca' par niçh lega'aque' so'on cuinga'aque' lažæ' na'onæ' laogüe de'en bazjænombi'e dižæ' li chio'onæ.

²⁰ Na' ca naquæ chnaba' gaquæleno' beņæ' ca', bitø chnaba' gaquæleno' lega'acze' sino lecza gaquæleno' beņæ' ca' so'onlilažæ' nada' catæ' æse'enene' dižæ' de'en æsoe' beņæ' ca'. ²¹ Xa', ben par niçh yoguæ'ælole' æsa'aque' tozæ len ljuæžga'aque' ca' le' naco' tozæ len nada' na' nada' naca' tozæ len le'. Ben ca æsa'aque' tozæ laogüe de'en zjængode'e txen len chio'o, par niçh beņæ' ca' cui zjænobmia' le' se'ejle'e de

que len' æbselo'o nada'. ²² Babeno' par niçh chsa'acbe'i beņæ' de que nono' nada' yelæ' bala'an, ca'aczen' chona' nada' par niçh chsa'acbe'ine' de que chnežjua' lega'aque' yelæ' bala'an. Na' chona' ca' par niçh æsa'aque' tozæ len ljuæžga'aque' ca' chio'o naccho tozæ. ²³ Lega'aque' zjængode'e txen len nada' na' nada' ngoda'a txen len le' niçh yoguæ'æcho gaccho tozæ na' ca' beņæ' ca' cui zjænobmia' le' yesæ'æneze' de que len' æbselo'o nada' na' de que chacdo' che beņæ' ca' zjængoda' txen len nada' can' chacdo' chia'.

²⁴ Xa', bachacdo' chia' antslæ ze'e xe yežlyo nga. De'e na'anæ' beņo' nada' yelæ' chey che'eni'ina'. Na' che'enda' de que beņæ' ca' bagwlejo' par chso'onlilažæ'e nada' nite'e len nada' gan' so'anæ' par niçh yesæ'æle'ine' yelæ' chey che'eni' chia'anæ. ²⁵ Xa', le' naco' le'ezelaogüe beņæ' güen, na' ca naquæ beņæ' ca' cui chso'onlilažæ' nada' bitø zjænombi'e le', pero nada' nombi'a le' na' beņæ' ca' bagwlejo' par chso'onlilažæ'e nada' bazjæneze' de que len' æbselo'o nada'. ²⁶ Na' babena' par niçh zjæneze' can' naquæ yichjla'aždaogo'onæ' na' can' chono', na' ne'e gonchca' ca yesæ'æneze'. Chzejni'iga'acda'ane' can' naquæ yichjla'aždaogo'onæ' na' can' chono' par niçh æsa'acbe'ine' de que chacdo' chega'aque' can' chacdo' chia' nada' na' par niçh sotezæ soa' len lega'aque'.

Jodæn' bdie' Jeso'osæn' lao na' soldad ca'

18 Na' ca beyož gwna Jeso'osæn' de'e ca', neto' disipl che' gwza'ato' len le' gwyeyto' šla'a yao Sedron gan' gotæ' to güert, na' gwyo'oto' len le'. ² Na' Jodæn' ben' banaquæn gone' Jeso'osæn' lao na' beņæ' ca' chæsæ'ægue'i le' nombi'e güertæn', chedæ' zan las bagwyeyto' len Jeso'osæn' lo'o güertæn'. ³ Na' bxož æblao

ca' na' beṇə' fariseo ca' boso'osele'e xonj soldad na' len xa'ag yo'odao' ca' zja'aclene' Jodən' par jəsə'əxene' Jeso'osən' lo'o güertən'. Zja'aque' gan' zo Jeso'osən' zjənox'e'e lintern, yi' yech na' spad. ⁴ Jeso'osən' banezene' yoguə'əlo' de'en gaquə che', nach bchoje' jəsague' lega'aque' nach gože': —¿Non' cheyilje? ⁵ Na' gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaret.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada'anə'.

Na' len Jodən' lega'aque', ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'. ⁶ Na' catə' gože' lega'aque': “Nada'anə'”, le'e besyə'əbiguə'əte' gosxanlə na' gosə'əbix'e' gwsa'ate'e lao yon'. ⁷ Na' de'e yoblə gože' lega'aque': —¿Non' cheyilje?

Na' lega'aque' gosə'əze'ene': —Chey-iljto' Jeso'os beṇə' Nasaret.

⁸ Na' gwna Jeso'osən': —Bagwnia' le'e de que nada'anə'. Na' šə nandan' cheyilje, le'e güe' latjə žjəya'ac beṇə' quinga.

⁹ Gože' ca' par ničh goc complir can' gwne' de que ni to beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chso'onlilaže'ene' cui yesə'əbiayi'e. ¹⁰ Na' Simon Bedən' no'e to spad na' golje'en gwchogue' nag licha xmos beṇə' gwnabia' che bχoz ca'. Na' mosən' le' Malco. ¹¹ Na' Jeso'osən' gože' Bedən': —Bego'o spad chio'onə' lo'o liže. ¿Echaquele gonle par ničh cui chi' saca'a can' babsi' Xa'anə' xneze chi' saca'a?

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao ben' le Anas

¹² Nach soldad ca' len capitan chega'aque'enə' na' zjəlen xa'ag yo'odao' che nasyon Izrael cheton' gosə'əzene' Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene'. ¹³ Na' gosə'əche'ene' zgua'atec lao Anas xta'obin' che Caifasən'. Caifasən' naquəche' bχoz əblao che nasyon cheton' ca izən'. ¹⁴ Na' Caifas na'anə' babnežjue' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' consejon' de que napən

lega'aque' cuent tozə ben' so'ote' lgua'a yesə'əbiayi' yogue'e len nasyon cheto'onə'.

Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

¹⁵ Simon Bedən' na' nada' jənaoto' Jeso'osən'. Na' nombia' bχoz əblaonə' nada'. De'e na'anə' goc gwyo'a len Jeso'osən' chyo'o che bχoz əblaonə'. ¹⁶ Na' Bedən' bega'ane' cho'a puertən' fuerlə. Na' bechoja' na' be'elena' no'olən' chapə cho'a puertən' dižə', nach gwlo'o no'olən' Bedən' chedə' nombia' bχoz əblaonə' nada'. ¹⁷ Nach no'olən' chapə cho'a puertən' gože' Bedən': —¿Ecaguə leno' len' naco' disipl che be'enə'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

¹⁸ Na' mos ca' na' xa'ag yo'odao' ca' bagosə'əbeque' yi' ya'alj chedə' chac zag. Na' zjəzeche' cho'a yi'inə' par chəsyə'əže'ine'. Na' len Bedən' zeche' len lega'aque' cho'a yi'inə' par cheže'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' che de'en chsed chlo'ine'

¹⁹ Na' bχoz əblaonə' gwṇabene' Jeso'osən' che neto' disipl che' na' che de'en chsed chlo'ine'. ²⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada' zaquə'əlao babi'a dižə' len beṇəchən'. Syempr babsed blo'ida' lo'o yo'odao' checho ca' na' leczə ca' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' chəsə'əžag yoguə' beṇə' Izrael gwlaž chechon'. Bito bi bi dižə' ne'e gua'a bgašə'əzə. ²¹ ¿Bixchen' chṇabdo' nada'? Gwṇabe beṇə' ca' bagwse'ene' de'en babsed bablo'ida'. Lega'aque' zjənezene' bi dižə'an babe'elengə'aca'ane'.

²² Gwde gwna Jeso'osən' ca', to xa'ag yo'odao' beṇə' zechan' gwdape'e xague'enə', nach gože'ene': —¿Eca' choži'o xtižə' ben' naquə bχoz əblaonə'?

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi de'e

malən'. Na' šə gwnia' de'e güen, ¿bix-
chen' chgapo'o nada'?

²⁴ Nach Anasən' bdie' Jeso'osən'
ncheje' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz
əblaonə'.

**De'e yoblə Bedən' bito
gwchebe' šə lene' Jeso'osən'**

²⁵ Na' Bedən' ne'e zeche' cho'a yi'inə'
par cheže'ine' na' beṇə' ca' zjəzecha
na' gosə'əze'ene': —¿Ecaguə lecəə lenon'
naco' diapl che be'enə'?

Na' bito gwchebe', na' gwne': —Bito
lena' nada'.

²⁶ To xmos beṇə' gwnabia' che bχoz ca'
naque' family che ben' əgwchog Bedən'
nague', na' gože' Bedən': —¿Ecaguə
zle'ida' le' len Jeso'osən' lo'o güertən'?

²⁷ Na' Bedən' de'e yoblə bito gwchebe',
na' le'e gwcheže to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

²⁸ Na' do che'eni'ilas bχoz əblao ca'
gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo Caifasən'
na' gosə'əche'ene' gan' chon Pilatən'
yelə' jostisən'. Na' lega'aque' bito
gwso'e len Jeso'osən' gan' chon Pilatən'
yelə' jostisən' chedə' segon costombr
chega'aque' bito gaquə əsa'ogüe' de'e ca'
gwso'one' par xše' lni pascon' šə so'e
lo'o yo'o che beṇə' ca' cui chəsə'ənao
costombr chega'aque' ca'. ²⁹ De'e na'anə'
Pilatən' bchoje' gan' nitə' beṇə' blao
che nasyon Izrael cheton' na' gože'
lega'aque': —¿Bi ben bengan'? ¿Ede bi
de'e chaole xya?

³⁰ Na' gwse'ene': —Žalə' benga cui
naque' beṇə' mal bito əgwdeto'one' lao
na'onə'.

³¹ Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e
yeche'e na' le'e gon yelə' jostis che'enə'
segon lei chelen'.

Na' beṇə' blao che nasyon Izrael
cheton' gwse'ene': —Bito bi lsens cheto'
de par no gotto'.

³² Ca goquən' goc complir can' gwna
Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə
so'ote'ene'. ³³ Nach Pilatən' beyo'e gan'
chone' yelə' jostisən', na' goxe' Jeso'osən'
nach gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che
beṇə' Izrael ca'?

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —¿Econ de'e
babidzən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə'
yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

³⁵ Pilatən' gože'ene': —¿Echacdo' naca'
nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž chio'
ca' na' bχoz əblao chele can' boso'odie'
le' lao na'a nga. ¿Bi de'e xinjən' beno'?

³⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nža'alə
can' chnabia' nada' na' nža'alən'
chəsə'ənabia' notə'ətezəchlə beṇə'
gwnabia'. Yelə' gwnabia' chi'anə' bito
za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žalə'
za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca'
chəsə'ənabi'anə' yesə'ədile' par nich cui
gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž chia'
quina. Pero yelə' chnabia' chia'anə'
bito za'an che yežlyo nga.

³⁷ Nach gož Pilatən' le': —¿Ena' rein'
naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagw-
nao' de que nada' naca' rei. Babida' yež-
lyo nga golja' par nich nabi'a na' par
nich əgwzejni'ida' beṇə'chən' dižə' li che
Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che
dižə' li che Diozən' lecəə choso'ozenague'
chia'.

³⁸ Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin'
naquə dižə' lin'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje'
yetši'i gan' nitə' beṇə' blao che nasyon
Izrael cheton' na' gože' lega'aque': —Bito
bi chla'alaon šə bi dolə'anə' napə benga.
³⁹ Na' ca' naquə de costombr chele de
que to beṇə' presən' gwsana' lao lni pas-
con', ¿əchene'ele gwsana' benga naquə
Rei che le'e beṇə' Izrael?

⁴⁰ Nach gwso'osye'e gosə'əne': —Bito
gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasən' naque' to beṇə' bguan.

19 Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'. ²Na' soldad ca' gwso'one' to coron de xis yešə' na' boso'ožine'en yichje'enə'. Na' boso'oguacue'ene' to clas lachə' morad ca' de'en chəsə'əchin rei ca'. ³Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael.

Na' gosə'əgape'e xague'enə'.

⁴Nach Pilatən' bchoje' chyo'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par nič ənezele ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

⁵Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'anə' yichje'enə', na' nyaze' lachə' moradən'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'enə'.

⁶Na' bχoz əblao ca' na' xa'ag yo'odao' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e leče'e na' legwde'e le'e yag corozən' chedə' ca xyan' chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

⁷Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Segon lei cheto' de'en de cheyalə' gotchone' chedə' ne' naque' xi'in Dioz la'ənə'əczə naque' con to benəchzə.

⁸Bachžeb Pilatən' ca de'en bachaquən', na' catə' benene' gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə bžebəche'.

⁹Nach beyo'o Pilatən' len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone' yelə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən': —žGa beṇə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e xtiže'enə'.

¹⁰Nach Pilatən' gože'ene': —žEcui choži'o xtiža'anə'? žEcui nezdə'onə' nada' napa' yelə' chnabia' par gwsana' le' na' napa' yelə' chnabia' par əgwda' le' le'e yag corozən'?

¹¹Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi yelə' gwnabia' napo' len nada' žalə' Diozən' cui none'en le'. Na' ben' əbde nada' lao na'onə' dolə' xench nape' cle ca le'.

¹²Nach gwdiljlažə' Pilatən' naclə gone' əgwsane'ene'. Pero beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwso'osye'e gosə'əne': —Šə əgwsano' bengə, contr Rei Sesar nan' gono' šə ca'. Notə'ətezə beṇə' ne' de que naque' rei, contr Rei Sesarən' chone'.

¹³⁻¹⁴Nach Pilatən' beyož benene' de'en əgwse' beṇə' ca' le', gwleje' Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə bchoj le' chyo'onə' gan' nao yej, gan' nzi'in dižə' ebreo Gabata. Na' gwchi'e gan' chbi'e catə' chone' yelə' jostisən'. Nach gože' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton': —Nga zo Rei chelen'.

Na' do gobiž catə'an gože' lega'aque' ca', na' beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' choso'osi'ini'e par lni pascon' žanə'.

¹⁵Nach lega'aque' gwso'osye'e gosə'əne': —jGwcue'e! jBde'e le'e yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque': —žErei chele nga gona' mendad yoso'ode'ene' le'e yag corozən'?

Nach bχoz əblao ca' gwse'ene': —Caguə rei cheto' bengə. Tozə Sesarən' naque' rei cheto'.

¹⁶Ca' goquən' bdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

¹⁷Nach gosə'əche'e Jeso'osən' fuerlə syodan' gan' boso'oda' soldad ca' le' le'e yag corozən'. Latjən' nzi'in Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. Na' gwze'e zde' noa' coroz che'enə'. ¹⁸Na' Golgota na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' len yechopə beṇə' yoblə boso'ode'e le'e yechopə yag coroz tgüejə' cuite'enə', Jeso'osən' gwyo'e gwchol'. ¹⁹Na' Pilatən' bene' mendad byoj

to chopə letr de'e gwda' yichj yag coroz che Jeso'osən', boso'ozoje'en nan: “Jeso'os benə' Nasaret, Rei che benə' Izrael.” ²⁰ Boso'ozoje'en dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə' latin. Na' zan benə' Izrael gwlaž cheton' boso'olabe' de'enə' byojən', chedə' gan' gwda' Jeso'osən' le'e yag corozən' naquən gałə'əzə syodan'. ²¹ De'e na'anə' benə' ca' zjənaquə bχoz əblao che nasyon Izrael cheton' gwse'e Pilatən': —Bša'an par nich cui nan de que naque' rei che neto' benə' Izrael, sino nan de que len' gwne' naque' rei chetə'.

²² Na' Pilatən' gwne': —De'en bena' mendad boso'ozoje', banyojənnə'.

²³ Nach soldad ca', beyož boso'ode'e Jeo'osən' le'e yag corozən' gosə'əzi'e xalane'e ca' na' gwso'one'en taplə, to part güejən gosə'əzi'e. Na' lecza ca' gosə'əzi'e xə'enə' de'en naquə ca xadon cha'o. Pero lachə'anə' naquən de to golizə. Bito bi dia nyazən. ²⁴ Na' gwse'e ljuežje': —Bito əgwzoxjchon' sino gonchon rif. Yešc no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par nich goc can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque' na' so'one'en rif.” Na' ca'anə' gwso'on soldad ca'.

²⁵ Na' cuit coroz che Jeso'osən' zecha xne'enə' len benə' bile'enə' na' len Maria no'ol che Cleofas na' Maria benə' Magdala. ²⁶ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' zecha xne'enə' gałə'əzə na' nada' zecha' cuite'enə', nach gožə'ene': —Naogüe, benga gaque' ca xi'ino'.

²⁷ Nach gožə' nada': —Bži'ilažə' xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žanə' nada' gwcua'ane' bena'ane' ca family chia'acza'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

²⁸ Jeso'osən' nezene' de que bach goc yoguə'əłol de'en cheyalə' gaquən. Na' par nich gaquə can' na Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən gwne': —Chbilda' nis.

²⁹ Na' de latə' bino corrient de'e yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to benə' bosgažə'e to sponj len bino corrientən' na' bossine'en cho'a Jeso'osən' bso'en to lao xis de'en ne' isopo. ³⁰ Na' beyož gwxop Jeso'osən' bino corrientən' gwne': —Bach goc yoguə'əłol de'en cheyalə' gaquən'.

Na' bchequə' yichje'enə' gote'.

To soldadən' gode'e lanz cuit le'e Jeso'osən'

³¹ Nach benə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əñabene' Pilatən' gone' mendad yesə'əyišjw soldad ca' ni'a benə' ca' zjəda' le'e yag corozən' nich yob sa'ate' par nich ca' yesyə'əque'e lega'aque'. Bito gwse'enene' yesyə'əga'an cuerp ca' le'e yag corozən' xte yeteyo, chedə' yeteyon' naquən ža dezcanz na' ža lni xen. ³² Nach Pilatən' bene' mendad ja'ac soldad ca' na' gosə'əyišjue' chopə la'a ni'a ben' boso'ode'e to šla'a cuit Jeso'osən'. Na' lecza ca' gwso'one' len ben' gwda' le'e yag corozən' cuite'en yešla'a. ³³ Na' catə' besə'əžine' gan' da' Jeso'osən', besə'əle'ine' bagote', na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

³⁴ Pero to soldadən' gode'e lanzən' cuit le'e Jeso'osən', na' le'e bchojten chen len nis. ³⁵ Nada' ble'ida' can' goquən' na' nezda' de que dižə' de'en cho'a naquən de'e li. Na' cho'a dižə'anə' par nich lencza le'e šejlə'ele. ³⁶ Goc ca' par nich goc complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən gan' nan: “Ni to žit yo'e cui yesə'əyišjue'.” ³⁷ Na' len yeto gan' nan: “Yoso'ogüie' ben' əgwsa'ade'e lanzən'.”

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

³⁸ Na' gwde na' Jwse benə' Ari- matea gwnabene' Pilatən' gwnežjue' lsens yequ'e cuerp che Jeso'osən'. Na' Pilatən' be'e lsens. Nach gwyey Jwsen' na' beque'e cuerpən'. Jwsen' naque' disipl che Jeso'osən' pero bgašə'əzə por ni

che bžebe' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'. ³⁹Na' leczə gwyeylen Nicodemon' le' ben' bagwyey antslə gan' zo Jeso'osən' to še'elə. Na' Nicodemon' no'e to de'e chlā' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa robən'. ⁴⁰Na' boso'ochele' cuerp che Jeso'osən' sint de lachə' na' len de'en chlā' zixən', ca costombr che neto' beṇə' Izrael catə'ən chcuasə'əto' beṇə' guat. ⁴¹Na' galə'əzə gan' gwsə'ote' Jeso'osən' le'e yag corozən' gotə' to güert. Na' lo'o güertən' bazo to bloj ba de'e cobə de'e bagwche'en Jwsen' le'e yej ga cuiczə no beṇə' guat ne'e šo'o. ⁴²Na' boso'ocuaše'e Jeso'osən' lo'o bloj banə' laogüe de'e zon galə'əzə chedə' chsa'acbyenene' por ni che de'e naquə yeteyo ža dezcanz na' ža xen che lni pascon'.

Beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'

20 Na' bal dmigw Maria beṇə' Magdalan' gwyeye' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejən' da' cho'inə' babga'an. ²Nach beza'adoe' beyede' ga'an zoto' len Simon Bedən', nach gwne' neto': —Babesyə'əbeje' Xanchon' lo'o ban', na' bito nezecho galə besyə'əyo'ene'.

³Nach gwza'ato' len Bedən' gwyeyto' cho'a bloj ban'. ⁴Chopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedən' na' zgua'atec nada' bžina'. ⁵Na' bcheca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachə' ca' gan' zjachi'in, pero bito gwyo'a. ⁶Le'e bla'ate Simon Bedən' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczə ble'ine' lachə' ca' gan' zjəchi'in. ⁷Na' bey de'en bosyo'oguazje' laogüe'enə' bito lenən lachə' ca' yela', ndobən chi'in ca'alə. ⁸Na' la'anə'əczə nadə'əteca' byob bžina', gwdechlə gwyo'a lo'o ban', na' catə' ble'ida' de'e ca' gwyeyli'a de que beban Jeso'osən'. ⁹La' ca orən' bito ne'e šejni'ito' Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən nan de que yeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇə' Magdalan' ble'ine' de que mbanczə Jeso'osən'

¹¹Na' Marian' bega'ane' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'enə' bcheque'e bgüie' lo'inə'. ¹²Na' ble'ine' chopə angl zjənyaze' lachə' šyiš zjəchi'e lo'o ban', toe' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotə' cuerp che Jeso'osən'. ¹³Nach gwse'e no'olən': —čBixchen' chbežo' no'olə?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': —Chedə' babesyə'əyo'e Xana'anə', na' cabi nezdə' galə jəsyə'əsane'ene'.

¹⁴Ca beyož gwna Marian' ca', gwyechje' bgüie' traslə na' ble'ine' Jeso'osən' zeche' cože'enə', pero bito beyombia' Marian' le'. ¹⁵Nach gož Jeso'osən' le': —No'olə čbixchen' chbežo'? čNon' cheyiljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapə güert na'anə', na' gože'ene': —Šə le' babeyo'one'enə', gwna nada' galə jəyəsano'one'enə' na' nada' yeyo'ane'.

¹⁶Jeso'osən' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gwyechje' de'e yoblə na' gože'ene': —Raboni—, naquən dižə' ebreo na' zejen Maestr.

¹⁷Jeso'osən' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anə'. Beyej lao diapl chia' ca' yela' beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' zana' na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an zo Xa'anə', ben' leczə naque' Xale. Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na' leczə naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

¹⁸Nach beza' Maria beṇə' Magdalan' bedəyedixjue'ine' neto' diapl de que bable'ine' Xanchon'. Na' be'elene' neto' dižə' de'en gož Jeso'osən' le'.

Disipl che Jeso'osən' besə'əle'ine' de que mbancze'

¹⁹Na' ca bexjw že' ža dmigon' neto' diapl che' nžagto' txen. Na' zjənyeyjw puert ca' por ni che de'en bžebto'

benə' blao che nasyon Izrael cheton'. Catə'əcza gəbe'ito' bazecha Jeso'osən' gwchołto'onə'. Nach gože' neto': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'.

²⁰Ca beyoż gwne' ca' blo'ine' neto' lo'o taque'e ca' na' cuit le'enə'. Na' be-beito' ble'ito' Xanchon'. ²¹Nach goze'e neto' yetši'i: —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'. Can' bselə' Xa'anə' nada' yežlyo nga par chona' xšine'enə', ca'aczən' əchseł'a le'e par gonle xšina'anə'.

²²Beyoż gwne' ca' blobe' neto' nach gože' neto': —Le'e si' Spirit che Diozan'. ²³Benə' ca' yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bagwnitlaon. Pero benə' ca' cui yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' naple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bito nıtlaon.

Tomasən' ble'ine' de que mban Jeso'osən'

²⁴Na' Tomas ben' boso'osi'e Didimo laogüe de'en naque' benə' cuaš, lene' neto' šižinto', pero bito zoe' len neto' catə'an bedəyelo'elao Jeso'osən'. ²⁵Na' neto' gožto'one': —Bable'ito' Xanchon'.

Nach Tomasən' gože' neto': —Xte que le'ida' taque'e ca' na' əgwzebə xbenə'anə' gan' gwdebə clab ca', na' əgwzebə na'anə' cuit le'enə', nach šejli'a.

²⁶Gozde to xman zezzoto' lo'o yo'onə' de'e yoblə, na' zo Tomasən' len neto'. Na' leczə zjənyeyjw puert ca', catə'əcza bezla' Jeso'osən' na' gozzeche' gwchołto'onə', na' gwne': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'.

²⁷Nach gože' Tomasən': —Bgüia lo'o taca'a quinga na' bzeb xbeno'onə'. Na' bzeb na'onə' cuit li'a nga par niç šejli'o. Na' cui gaco' to benə' cui chejle'.

²⁸Nach Tomasən' gože'ene': —Xana', na' Dioz chia'.

²⁹Nach gož Jeso'osən' le': —Xte que ble'ido' nada' nach gwyejli'o. Mbalazəch len benə' cui yesə'əle'i nada' na' se'ejle'e.

Libr nga nyojən par niç šejle' benə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz

³⁰Na' de'e zan miłagr de'e ben Jeso'osən' gan' zoto'onə' pero bito bzojga'aca'an nga. ³¹Pero zjənyoj de'e quinga par niç sotezə sole šejle'ele de que Jeso'os na'an Xi'in Diozan' ben' gwlej Diozan' par gaquəlene' benəchən', na' par niç gata' yelə' mban zejlicane chele laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

Jeso'osən' blo'elaogüe' gaža disipl che' ca'

21 Gwde goc de'e ca', Jeso'osən' bozloe' laogüe' neto' disipl che' yetši'i cho'a nisdə' Galilea de'en leczə nzi' Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto': ²Txen zoto'onə' Simon Bedən', len Tomasən', na' Natanaelən' na' nada' na' benə' biša'a na' yechopə disiplən'. Natanaelən' naque' benə' Cana, to yež de'e chi' gan' mbane Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque' benə' cuaš nachən' boso'osi'ene' Didimo. ³Simon Bedən' gože' neto': —Ša'ayetošca' gwxxen bel.

Na' gožto'one': —Leczə gwza' neto'.

Nach gwza'ato' gwyejto' cho'a nisdə'onə' na' gwyo'oto' to lo'o barcw. Pero že'enə' cuiczə no no bdole'eto'. ⁴Na' che'eni'ilas bla' Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' pero na' neto' bito beyombi'ato' šə le'enə'. ⁵Jeso'osən' gwne' zižjo gože' neto': —Xi'inda'ogua'a žgan bel ya'a gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one': —Notono de.

⁶Nach gože' neto': —Le'e gwzałə' yixjw bel chelen' cuit barcon' lichalə na' əzeleleb.

Nach bzalə'əto' yixjw bel cheto'onə' na' xte caguə gwzoito' yecuetə'on lo'o bar-

con' tant bel zan gwža' lo'inə'. ⁷Nach nada' goža' Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane': "Xancho na'anə'", le'e beyacwte' xalane'enə', la' de'e cho'o lo'olzan' nacue' par ničh chone' žinnə', na' le'e bexitə'əte' lao nisan' par ničh byob bežine' gan' zo Jeso'osən'. ⁸Na' neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə' ze'e zenxobəto' yixjw belən' gan' ža' bel ya'a ca'. Caguə nactequəch zitə' cho'a nisdə'onə', ca do yeto gueyoa metrzən'. ⁹Na' catə' bežinto' cho'a nisdə'onə' beyetjito' lo'o barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən' na' xoa to bel ya'a laogüen', na' len yet. ¹⁰Jeso'osən' gože' neto': —Le'e yeyoxə' la' bel ya'a ca' ze'e gwxenle niłə'.

¹¹Na' Simon Bedən' gwyjeje' gan' chi' barcon' na' jəyeseže' yixjw belən' gan' nchejən. Nach bexobəto'on yo bižlə. Na' ža'an to gueyoa ši'ineyon bel xen. Na' bito gwchezə yixjon' la'anə'əczə bia zannə' gwža' lo'inə'. ¹²Jeso'osən' gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto' ye'eto'one': "¿No le'?" la' gocbe'ito' de que Xancho na'aczənə'. ¹³Jeso'osən' bgüigue'e gwxi'e yetən' na' beñe' che cheto'. Na' leczə ca' bene' len belən'.

¹⁴De'e nga beyon las blo'elao Jeso'osən' neto' disipl che' lao bebane' ladjo beñə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

¹⁵Na' ca bedaoto'onə' Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Simon xi'in Jonas čəchaquəchdo' chia' can' chsa'aque beñə' quinga chia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beñə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' nada'.

¹⁶Na' de'e əgwchop lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas čəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye beñə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁷De'e əgwyon lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas, čəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase: "¿Echacdo' chia'?" Na' gože' le': —Xana' le' neze nle'ido' yoguə'əloł. Le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beñə' ca' chso'onlilažə' nada'. ¹⁸De'e li əchnia' le' catə' goco' beñə' güego' cuino' bočhej doxpeyo'onə' na' gwyjejo' con ga nazən chio'. Pero catə' gaco' beñə' golə, əgwli na'onə' na' beñə' yoblə yočheje' doxpeyo'onə' na' yesə'əche'e le' ga cui che'endo'.

¹⁹Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca si' Diozən' yelə' bala'an ca de'en gaquə Bedən' lao na' beñə' mal ca' par so'ote'ene'. Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juannə'

²⁰Na' beyechj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' chia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən' žen' gwdaoto' xše'enə' txen catə'an goža'ane': "Xana', čnoxaczən' əgwde le' lao na' beñə' ca'?"

²¹Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' čnac gaquə che bengə?

²²Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə bengə xte catə'an yida' yetlas čbixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo benlilažə' nada' na' bzenag chia'.

²³De'e na'anə' gwditj dižə'anə' entr beñə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': "Šə nada' che'enda' ne'e zoczə xte catə'an yida' yetlas čbixa zedən' chaco'?"

²⁴Nada'an naca' disiplən' ben' goquene' chei na' nezda' can' goquə yoguə' de'e quinga babzoja'. Na' leczə le'e nezczele de que dižə' lin' cho'a.

²⁵ Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən'
de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yoguə'ən
na' tgüejə tgüejən lībr zan juisy zjəde
žalə' ca'.

De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

1 ¹⁻² Teofilo dao', ca' naquə libr de'en bzoja' de'e nech, bzoja' che yo-guə'əloj de'e güen de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' dezd catə'an gwzo-laogüe' bsd blo'ine' xte catə'an beyepe' yoban'. Žlac bsd blo'ine'enə' gwleje' apostol che' ca' na' len yelə' chnabia' che Spirit che Diozən' bene' mendad naquən' so'one'. ³ Nach gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən', jəyeloe' laogüe' apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e bene' par niç gosa'əneze' de que mbancze'enə', na' gwdalene' lega'aque' čhoa ža na' bzejni'ine' lega'aque' can' chene'e Diozən' nabi'e beṇə' so'e latjə.

⁴ Na' žlac ne'e zo Jeso'osən' len apostol che' ca' bene' mendad cui yesyə'əžaše' syoda Jerosalennə' lgüegwzə. Gože' lega'aque' yesyə'əga'ane' yesə'əbeze' xte catə'an baç goc can' ben Xe' Diozən' lyebe gaquə, ca de'en bzejni'ine' lega'aque'. ⁵ Jeso'osən' goze'e lega'aque': —De'e zaque'enə' ca naquə Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero entr yeto čopə ža, nada' gona' par niç gaquə to de'e zaquə'əche, gona' par niç yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶ Na' catə' bazjəndopə zjənzague' len Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto' žəbabžin ža gono' ca yechoj nasyon Izrael che-cho'n xni'a beṇə' zitə' ca'?

⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito naquən par niç le'e ənezele bi ža bi orən' gon Xacho Diozən' de'e ca' babži'e bia' gone'. ⁸ Pero na' catə' yedəso Spirit che'enə' len le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac che'enə' par niç güe'ele xtiža'anə'

syoda Jerosalen nga, na' doxen ga mbane Jodean', na' Samaritan' na' doxenlə lao yežlyon'.

⁹ Beyož gwna Jeso'osən' ca', lao chəsə'əgüia disipl che' ca' le' beyepe' yoban' to lo'o bejw na' bitoch besə'əle'ine' le'. ¹⁰ Na' ne'e chəsə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe', catə'əczla gwsa'acbe'ine' bazjəzecha čopə angl len lega'aque' beṇə' zjənyaz lachə' šyiš. ¹¹ Na' beṇə' ca' čopə gwse'e lega'aque': —Beṇə' Galilea, žbixchen' chgüiale le'e yoban'? Catezəczən' ble'ile beyep Jeso'os nga yoban' catə'an bechoje' ladjwlen', ca'atezəczən' le'ile yide' de'e yoblə.

Gosə'əbeje' Matias par gague' apostol lgu'a Jodən'

¹² Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əzə Jerosalennə' to catə'ətə'n de lsens sa'aque' ža dezcanzən' segon costombr che beṇə' Izrael ca'. ¹³ Na' catə' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjənzague' besyə'əgüie' gan' nite'enə' lo'o cuartən' zo žcuia la'alə. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndresən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon ben' chon txen len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodasən' beṇə' bišə' Jacobən'. ¹⁴ Yoguə' ža gwnitə'ətezə gwnitə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txen len beṇə' ca' zjə-naquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziquə'əchlə no'ol ca' zjənzague'.

¹⁵ Na' ca tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galjə beṇə' ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' par be'elene' lega'aque' dižə'n, na' gože' lega'aque': ¹⁶ —Beṇə' bišə', Spirit che Diozən' benən par niç de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben'

gwche'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'əšague'ene'. Na' benən byen goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' che'.

¹⁷ Jodən' goque' txen len neto' apostol, na' bene' txen len neto' yoguə'əlöl de'en gwyo'o lao na'ato' bento'. ¹⁸ Na' Jodən' gwxi'e to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e par de'e malən' bene' bdi'e Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' bexope' gan' golə'ədite'enə' na' gošj le'enə' na' doxen xjlo'enə' bchoj. ¹⁹ Yoguə'əlöl beṇə' ža' Jerosalennə' gosə'əneze' can' goc che'enə' na' de'e na'anə' bosə'əsi'e yežlyon' Aseldama na' xtižə'əga'aque'enə' zeje dižə' yežlyo chen. ²⁰ Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'enə' gaquən to yo'o daš, notono no so' na'.

Na' leczə nyojan nan:

Na' te beṇə' yoblə gwlane' xlatje'enə'.

²¹ Na' nitə' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on txen len chio'o bedote lao gw-dalen Xancho Jeso'osən' chio'o. ²² Bagwso'one' txen dezd catə' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte catə'an beyepe' yoban', na' cheyalə' cuejcho toe' gone' txen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Na' gosə'əbeje' chopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' leczə le' Josto, na' ben' yeto Matias. ²⁴⁻²⁵ Nach gwso'one' orasyon gwse'e Diozən': —Xanto' le' nombi'o yichjla'aždao' yoguə'əlöl beṇə'. Entr beṇə' ca' chopə blo'išguei neto' noe' bagwlejo' par tie' gwlane' xlatjə Jodən' par gaque' apostol na' gone' xšino'onə' txen len neto', ca naquə Jodən' gwlejyichje' de'en ngo'o lao ne'enə' gone' na' bazjəyede' gabil gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'enə'.

²⁶ Nach gwso'one' rif par gosə'əneze' non' bagwlej Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

Can' goquə catə'an bidə Spirit che Diozən'

2 Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'əlöl beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə zjənžague' txen tozə latjə. ² Na' to de repentza goc to sšag le'e yoban' ca sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'enə'. ³ Na' besə'əle'ine' to de'en naquə ca yi' bel' na' bžinte latə' güejə de'enə' chalə'ənin gan' zjəchi' to toe'. ⁴ Ca' goquə bedə'nabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' to toe', na' Spiritən' benən par nich gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde gwde la dižə' de'e gwse'ejni'i beṇə' zita' ca'.

⁵ Na' ca tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'. ⁶ Na' catə' gwse'enene' sšaguən' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' lechgualə besyə'əbanene' chedə' to toe' gwse'enene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de'e chəsə'əne to toe'. ⁷ Bitə gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —¿Ecaguə beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'əna'? ⁸ ¿Nactecxa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'? ⁹ Balcho naccho beṇə' Partia na' balcho beṇə' Media, na' balcho beṇə' Elam, na' balcho beṇə' Mesopotamia. Na' yebalcho beṇə' Jodea, na' yebalcho beṇə' Capadosia, yebalcho beṇə' Ponto, yebalcho beṇə' Asia, ¹⁰ yebalcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebalcho beṇə' Egipto, na' yebalcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' balcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebalcho ben cuincho beṇə' Izrael. ¹¹ Na' balcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gatə'ətežə beṇə' naccho, yoguə'əcho

chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'ačon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e baben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹² Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobə choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'aczejlaže'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —¿Bi zejen de'e nga chaquən?

¹³ Na' yebałe' gwsə'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

Dižə' de'en be' Bedən' len beṇə' Izrael ca' besə'əžag

¹⁴ Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' txen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'an zižjo gože' beṇə' ca' zjənzaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e. ¹⁵ Beṇə' ljuežja' quinga bito chəsə'əzožene' can' chaquele, la' ne'e naquə' tempran. ¹⁶ Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

¹⁷ Catə' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par nič Spirit chia'anə' yedəson len beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na' gona' par nič xi'inle ca' so'e xtiža'anə'

na' beṇə' byo xcuidə' ca' yesə'əle'idaogüe'ene' bi de'en gona' par yesə'əle'idaogüe'ene',

na' güe'elena' beṇə' byo golə ca' dižə' lao bišgal čhega'aque'enə'.

¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'on xšina'anə' la'anə' beṇə' byo o la'anə' no'olə, yedəso Spirit chia'anə' len lega'aque' par nič so'e xtiža'anə'.

¹⁹ Gona' par nič gaquə' de'en cui nonə' le'i le'e yoban' na' lao yežlyon'.

Gwlo'a yełə' guac chia'anə' len chen, len yi' na' len žen de'en naquə' ca bejw.

²⁰ Cuich əgwse'eni' bgüižən',

nach bio'onə' yeyaquən xna ca color che chen antslə ze'e əžin ža yida' de'e yoblə

par čhoglaogua'an che yoguə'əłol beṇə' šə non' napə dolə', nadan' naca' Xanle.

Gaquən to ža žialao xen, na' gwlo'a yełə' guac xen chia'anə'.

²¹ Na' gaquə' de que notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua', nada' naca' Xanle gona' par nič cui žjəy'a'que' lao yi' gabil.

Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e profet Joelən' len, ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²² Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž chia', legwzenag chia'. Ca naquə' Jeso'osən' ben' naquə' beṇə' Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e de que naque' beṇə' zaque'e. Diozən' bene' par nič Jeso'osən' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho par ble'ile, can' nezczenə'. ²³ Lao yełə' neze che Diozən' bin' ze'e gaquə' che Jeso'osən', bsi'e xneze par nič Jodən' benene' lao na'alən' na' benle par nič beṇə' mal ca' gwsə'ote'ene' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ²⁴ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', chedə' bito gwzoi yełə' gotən' ṇabia'an le'. ²⁵ Quinga bzoj de'e Rei Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Nezda' de que Xana' Diozən' zoe' len nada' do tyempte

na' chaclene' nada' par nič cui bi chžeba'.

²⁶ De'e na'anə' zoa' mbalaz na' cho'a dižə' can' chebeida'

na' nezda' yolis yosbane' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

²⁷ Dioz chia' nezda' bito yocua'ano' nada' gan' ža' beṇə' guat ca',

ni que go'o latjə gožə' cuerp chia'anə', nadan' naca' Xi'inon' na' naquə' la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.

²⁸ Bablo'ido' nada' naquən' gona' par nič əbana' zejlicaṇe

na' lechguale mbalaz soa' yedote de'en zoleno' nada'.

²⁹ Benə' Izrael, nezecho de que de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na' boso'ocuaše'ene'. Na' nombi'acho yo'o de'en zo gan' boso'ocuaše'ene'. ³⁰ Na' de'e Rei Dabin' ʒa be'e dižə' can' bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne' naquən segor can' ben Diozən' lyebe de que to beṇə' galjə lao dia che'enə' nabi'e Izraelən' can' gwnabia' le'enə'. ³¹ Diozən' bene' par niḥ de'e Rei Dabin' gwnezene' can' gaquə na' de'e na'anə' be'e dižə' che Cristən' ben' babselə' Diozən' par chaclene' nasyon chechon'. Gwne' de que Cristən' yebane' na' bito yega'ane' gan' ʒa' beṇə' guat ca' na' nic gožə' cuerp che'enə'. ³² Na'a ʒa, Diozən' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' neto' naquəto' testigw de que beyas bebane'enə'. ³³ Na' Diozən' len yelə' guac che'ene' bene' par niḥ beyep Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' chnabi'e txen len le'. Na' Diozən' bnežjue'ene' Spirit che'enə' can' bene' lyebe. Na' Jeso'os na'anə' babene' miḷagr nga de'en babenele na' de'en bable'ile, babene' par niḥ zedəso Spiritən' len neto'. ³⁴ Caguə de'e Rei Dabi na' ben' beyep yoban', sino de'e Dabin' bzoje' che Jeso'osən' gwne': Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,
³⁵ na' gona' par niḥ nitə' de'e ca' chso'on contr le'

na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

³⁶ Na' yoguə' chio'o beṇə' Izrael cheyalə' nezecho de'en ngan' che Jeso'osən' ben' betle bda'alene' le'e yag corozən'. Diozən' gwleje'ene' par niḥ naque' Xancho' na' naque' Cristən', zeje dižə' ben' bsele'e par chaclene' nasyon chechon'.

Can' gwna Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' zjənžaguən'. ³⁷ Na' catə' beṇə' ca' zjənžaguən' gwse'enene' xtiže'enə' de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' lo'o

la'ažda'oga'aque'enə', nach gwse'e Bedən' na' apostol ca' yelə': —Beṇə' gwlaž, ʒbin' cheyalə' gonto' ʒa?

³⁸ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Cheyalə' yedinjele xtolə'əle ca' par niḥ Diozən' yezi'ixene' chele na' choale nis par yesə'əneze beṇə' de que bachonlilažə'əle Jesocristən'. Nach Diozən' gone' le'e Spirit che'enə' son lo'o yichjla'ažda'olen'. ³⁹ Diozən' gone' notə'ətezle Spirit che'enə' can' none' lyebe, le'e na' xi'inle ca' na' notə'ətezə beṇə' zitə', la' chnežjue'en yoguə' beṇə' chbeje' par chsa'aque' xi'inle'.

⁴⁰ Nach Bedən' be'elene' lega'aque' dižə' zan, na' gwneyoine' lega'aque' gože': —Leyechoj lao de'e malən' de'en chso'onchgua beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

⁴¹ Ca' goquən' beṇə' ca' gwse'ejle' che dižə' de'en be' Bedən' gosə'əchoe' nis. Na' lao ʒanə' šona mil beṇə' ca' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gwsa'aque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' bachso'onlilažə'əcze' le'. ⁴² Yogue'e gwnitə'ətezə gwnite'e gosə'ənaogüe' de'en boso'osed boso'olo'i apostol ca' lega'aque' na' gwsa'aque' tozə len yeziquə'əchlə beṇə' gwso'onlilažə' Jeso'osən' na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'one' orasyonnə' txen.

Can' gwso'on beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' de'e neche

⁴³ Na' yoguə'əzə beṇə' besyə'əbanene' can' gwso'on apostol ca' miḷagr zan len yelə' guac che Diozən'. ⁴⁴ Na' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gwsa'aque' tozə na' gwso'one' tozə yoguə'əlol de'en zjədeine'. ⁴⁵ Na' gwso'ote'e byen chega'aque'enə' na' bichlə de'e ca' zjədeine' na' mech de'en besə'əle'ine' chein' gosə'əyise'en entr yoguə'əlolga'aque' segon de'en besə'əyažje to toe'. ⁴⁶ Na' tza tza

besə'ədopə besə'əžague' yo'odao' əblaonə' na' leczə gwse'ej gwsa'ogüe' txen liž to toga'aque' na' gwnite'e mbalaz na' besyə'əbeine' gwsə'one' txen.
⁴⁷ Gwnitə'ətezə gwnite'e gwsə'elaogüe'e Diozən'. Na' gwsa'azlažə' beṇə' yeziquə'əchlə can' gwsə'one'enə'. Na' tža tža Xancho Diozən' bene' par niç gwyanch beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Jesocristən'.

Besyə'əyone' to beṇə' coj

3 Na' to ža Bedən' na' Juanṇə' ja'aque' yo'odao' əblaonə' do cheda šonə, or catə' chso'on beṇə' Izrael ca' orasyon segon costombr čega'aque'enə'. ² Na' gwzo to beṇə' nxinj ṇi'enə' dezd goljtie' na' yoguə' ža gosə'əbec beṇə' le' cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xoché", par gwnabe' carida lao beṇə' ca' chja'ac yo'oda'onə'. ³ Nach catə' besə'əžin Bedən' na' Juanṇə' yo'oda'onə' na' be'enə' nxinj ṇi'enə' bolgüiže' lega'aque' yoso'onežjue'ene' mech.
⁴ Nach Bedən' na' Juanṇə' gosə'əbeze' na' bosə'əgüiichgüe'ene' na' Bedən' gože'ene': —Bgüia neto'.

⁵ Na' be'enə' bene' xbab yoso'onežjue'ene' mechən'. ⁶ Pero Bedən' gože'ene': —Bito bi mech chia' de gona' le', pero de to de'e gona' gaquəlena' le'. Por yelə' guac che Jesocristən' ben' naquə beṇə' Nasaretən' chona' mendad gwzožə' na' gwda.

⁷ Nach Bedən' beṇə'e na' liča be'en bsože'ene', na' le'e gocte gwzeche' na' ṇi'e ca' le'e besyə'əyacten gual na' leczə ca' beçj ṇi'e ca'. ⁸ Na' catə' gocbe'ine' babesyə'əyac ṇi'e ca' gual bxite'e yelə' chebei che'enə'. Na' gwyo'e cha'ašil che yo'oda'onə' len lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'. ⁹ Na' beṇə' ca' ža cha'ašilən' besə'əle'ine' can' chde' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozən'. ¹⁰ Na' gwsa'acbe'ine' de que naque' ben' chbe' chṇab carida yoguə' ža cho'a puert che

yo'oda'onə' puert de'en nzi' "De'e Xoché", na' lechguale besyə'əbanene' de que babeyaque ṇi'enə'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'ašil che yo'oda'onə'

¹¹ Na' to cha'ašil che yo'oda'onə' nzi'in "Che de'e Salomonṇə". Cha'ašil na' gwyej ben' beyaque ṇi'enə' len Bedən' na' Juanṇə'. Bito bsane' lega'aque', con beṇə'e na'aga'aque'enə', na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' besə'əžagsese' par jəsə'əgüi'e'ene' chedə' besyə'əbanchgüe'ine' de'en babeyaque be'enə'. ¹² Na' catə' Bedən' ble'ine' de que bazjənžag beṇə' zan gan' nite'enə' nach be'elene' lega'aque' dižə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' gwlaž chia' beṇə' Izrael, chebanele can' babeyaque be'enga. De repent chaquele de que por yelə' guac četon' bento' par niç beyaque be'enga o šə chaquele beyaquene' por ni che de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə ca'anə'. ¹³ De'e xaxta'ocho Abraanṇə', Isaaquən' na' Jacobən' gwsə'elaogüe'e tozə Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dioz na'anə' bnežjue' yelə' bala'an xen che Xi'ine' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwsə'ote'ene' na' bžonle catə' Pilatən' gone'ene' əgwsane'ene'. ¹⁴ Can' benle len Jeso'osən' la'anə'əczə naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. Nach gwnable bosan Pilatən' to beṇə' güet beṇə' de ližyan' lgua'a Jeso'osən'. ¹⁵ Na' ca naquə Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicanən', le'enə' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁶ Na' chle'ile benga cui goquə sa' na' nombi'alene', na' cheyałə ənezele de que Diozən' beyone' ṇi'enə' chedə' chonlilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yoblə nia' de que de'en chonlilažə'əto' Jeso'osən'

de'e na'anə' Diozən' bene' par niḥ beyacšao' ni'a benga can' chle'ilen'.

¹⁷ Benə' bišə' dao', nezdə' de que le'e na' benə' golə blao chele ca' betle Jeso'osən' laogüe de'en cui gwyejni'ile de que Dioz nan' bsele'ene'. ¹⁸ Naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquə-lene' nasyon chechon'. Can' goquə goc complir de'e ca' ben Diozən' mendad boso'ozoḡ de'e profet ca' che Cristən' antslə ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'oḥi' yoso'osaquə' benə' le' na' so'ote'ene'. ¹⁹ Na'a ža leyoša' xbab che-len' na' le'e yedinje xtolə'əle ca' par niḥ Xancho Diozən' gwnitlaogüe'en na' par niḥ gone' ca sole mbalaz. ²⁰ Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yež-lyo nga yetlas ben' gwleje' gwlatle par naque' Cristən'. ²¹ Pero chonən byen yega'an Jesocristən' yoban' xte catə' əžin ža gon Diozən' par niḥ yežlyon' yeyaquən de'e cobə. La' Diozən' bene' par niḥ de'e profet ca' benə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' gwso'e xtiže'enə' cana'ate boso'ozoje' de que yeyaquən de'e cobə. ²² De'e Moisezən' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto benə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'ətezə əne'. ²³ Na' Diozən' gone' par niḥ yesə'əbiayi' yoguə' benə' ca' cui yoso'ozenag che be'enə' əsele'e." Can' gož de'e Moisezən' de'e xaxta'ocho ca'.

²⁴ Le'egatezə ca' yoguə'əloḡ de'e profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzolaozən' len de'e Samuelən' na' benə' ca' gwsa'ac gwdechlə gwso'e dižə' che tyemp nga zocho na'a na' che de'e ca' bachac na'a. ²⁵ De'e profet ca' zjə-naque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə' naquən par chio'o. Gože' de'e Abraannə': "Por xi'in dia chio' benə' nitə' to to nasyon nite'e

mbalaz." ²⁶ Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inən' bsele'ene' por ni checho na' gone' par niḥ to tole sole mbalaz šə yedinjele xtolə'əle ca'.

Bedən' na' Juannə' nite'e lao benə' gwnabia' ca'

4 Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' benə' ca' dižə' catə' besə'əžin balə bəoz che benə' Izrael ca', na' benə' gwnabia' che yo'odao' əblao chega'aque'enə' na' benə' sadoso ca' benə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban benə' guat ca'. ² Benə' sadoso ca' chəsə'əže'e de'en choso'osed choso'olo'i Bedən' na' Juannə' benə' ca' zjənžaguən', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža catə' yesyə'əban benə' guat ca' chedə' beban Jeso'osən'. ³ Na' benə' blao ca' gosə'əzene' Bedən' len Juannə' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xya chega'aque' can' cheyalə', chedə' bachexjw že'enə' na' bito golə'əch so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' že'enə'. ⁴ Na' ca naquə benə' ca' gwse'ene choe' Bedən' na' Juannə' xtižə' Diozən' zane' gwso'onlilaže'e Cristən', na' txen len benə' ca' bagwso'onlilaže'ene' antslə gwnitə' gueyə' mil benə' byo cui cuent no'olə.

⁵⁻⁶ Na' beteyo benə' gwnabia' che benə' Izrael ca', benə' golə blao ca' na' benə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzəj de'e Moisezən' besə'əadopə besə'əžague' Jeros-alennə' len Anasən' ben' naquəch bəoz əblao na' len Caifasən' na' Juannə' na' Ljandr na' nochlə benə' ca' zjənaque' bišə' ljuežj ben' naquəch bəoz əblaon'. ⁷ Nach gwso'one' mendad jəsə'əxi'e Bedən' na' Juannə' na' gosə'ənabene' lega'aque': —ŽNon' ben lsens chele par beyonle be'enə' nxinjen'? o Žnon' ben mendad par beyonlene'?

⁸⁻⁹ Na' ca naquə Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Bedən' nach

benən par niçh gože' beṇə' ca': —Le'e beṇə' gwnabia' na' beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən', chṇable nac goquən' be-yonto' be'enə' nxinj ni'enə'. ¹⁰Yoguə'əle cheyalə' gwzenagle na' ənia' le'e, de que le'e betle Jesocristən' be'enə' naquə beṇə' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yelə' guac beyaque bengə. ¹¹Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anə' gwx-aquə'əlebene' ca to yej de'en naquə le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwx-aquə'əlebele ca beṇə' güen yo'o beṇə' jəsə'əcho'on yejən' de'e naquəch yej güen, pero yejən' banaquən yej squin na'a. ¹²Tozə Jesocristən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən', na' notono nochlə zo doxen lao yežlyon' beṇə' gaquə yebej chio'o xni'a de'e malən' sino tozə Jesocristən'.

¹³Besyə'əbane beṇə' gwnabia' ca' can' boži'i Bedən' na' Juannə' xtižə'əga'aque'enə' sin cui besə'əžebe', len nacbia' zjənaque' beṇə' yixə' na' bito zjənsedteque'. Nach gwsa'acbe'ine' de que beṇə' ca' bito chesə'əžebe' chedə' bagosə'ədalone' Jeso'osən'. ¹⁴Na' de'en zecha ben' beyaque ni'enə' txen len Bedən' na' Juannə' bito besyə'əžebe beṇə' gwnabia' ca' bi xya sa'ogüe' chega'aque'. ¹⁵Nach besyə'əbeje' apostol ca' fuerlə žlac boso'oxi'e entr ljuežjga'aque' naclə so'one'. ¹⁶Na' beṇə' gwnabia' ca' gwse'e ljuežjga'aque': —čBi goncho len beṇə' quinga? Yoguə' beṇə' ža' Jerosalen nga zjəneze'ne' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquə ye'echo beṇə' de que bito gwso'one' miłagrən'. ¹⁷Letechozə goncho par niçh cui gasə' laljə dižə' de'en chso'enə'. De'e na'anə' cheyalə' ye'echo lega'aque' gatə' castigw gual chega'aque' šə so'eche' xtižə' Jeso'osən'.

¹⁸Nach gwsa'axe' Bedən' na' Juannə' de'e yoblə na' gwse'e lega'aque' cuich

so'e dižə' che Jeso'osən' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che'. ¹⁹Nach Bedən' na' Juannə' bosyo'oži'en gwse'e lega'aque': —Legon xbab che de'e nga, čəchaquele chene'e Diozən' gwzenagto' chele o šə chene'ene' gwzenagto' che'enə' ža? ²⁰Bito gaquə cuezəto' cuich güe'eto' dižə' che de'e ca' bable'ito' na' babeneto' che Jeso'osən'.

^{21–22}Na' de'e zan de'e gwse' beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero na' bito besə'əželene' naclə so'one' lega'aque' castigw chedə' beṇə' zan chso'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en beyaque be'enə'. Mazəchlə čhoa izene' na' dezd goljtie' cui go-quə se'e. Na' beṇə' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'oše'e beṇə' zan ca', de'e na'anə' bosyo'osane' Bedən' na' Juannə'.

Gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' so'e xtižə'enə' sin cui yesə'əžebe'

²³Na' Bedən' len Juannə' catə' bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque' jəya'aque' gan' nitə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' gwso'elene' lega'aque' dižə' yoguə'əlo' can' əgwse' bχox əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. ²⁴Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' dižə'ən tozə can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonṇə' lao Xacho Diozən' gosə'əne': —Xanto' Dioz, len' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisda'onə'. Len' beno' beṇə'ch, bia ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə. ²⁵Na' Spirit chio'onə' benən par niçh de'e Rei Dabin' bzenague' chio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:

Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chsa'ase' contr le' Xanto' Dioz, pero bitoczə gaquə can' chso'one' xbabən'.

²⁶Beṇə' gwnabia' che nasyon ca' na' che yež ca' txennə' zjənaque' chso'one' contr le' Xanto' Dioz,

na' contr Xi'ino' Cristən' ben' bse'lo'o par gaquəlene' nasyon Izrael cheto' nga.

²⁷ Na' la'o syoda ngan' besə'ədobə Rei Erodən' na' Ponsio Pilatən' na' beṇə' cui zjənaque' beṇə' Izrael, na' len beṇə' Izrael ca'. Na' yogue'e gwsə'one' txen par gwsə'ote' Xi'ino' Jeso'osən' ben' naquə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, ben' gwlejo' par gaquəlene' nasyon cheto' nga. ²⁸ Gwsə'one' can' bsi'o xneze gaquə na' can' gwdixju'i'o cana'ate. ²⁹ Na' na'a ža Xanto', bgüia can' chso'on beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' yoso'ošebe' neto' beṇə' güen žin chio', na' goclen neto' par nič cui žebto' güe'eto' xtižə'onə'. ³⁰ Na' catə' güe'eto' xtižə'onə' blo'ešga yelə' guac che Xi'ino' Jeso'osən' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisyən' ca de'en gaquə no miłagr, na' yesyə'əyague no beṇə' chsa'acšene na' gaquə bichlə de'e yesyə'əbane beṇə'.

³¹ Na' catə' beyož gwsə'one' orasyonṇə' ca' Diozən' bene' par nič gwxo' gan' zjəndopə zjənžague'enə' na' Spirit che'enə' bedəṇabia'ačən yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' goclenən lega'aque' par gwsə'one' xtižə'enə' sin cui besə'əžebe'.

Gwsə'one' de'en zjəde chega'aque' tozə

³² Na' yoguə' beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Cristən' tozə can' goquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' yoguə' bi de'en zjəde chega'aque'enə' gwsə'one'en tozə na' notono gwna: "Chia' de'e nga", o "Chia' de'e na'", la' naquən che yoguə'əga'aque'. ³³ Na' apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e bosə'ozejni'ine' beṇə' de que Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Diozən' goclenchgüe' lega'aque' len bi de'en gwsə'one' na' bene' par nič beṇə' yeziquə'əchlə gwsə'apəchgüe' lega'aque' respet. ³⁴ Can' goquə bito bi bi goquə fałt bi de'en besə'əyazje beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Cristən', chedə'

beṇə' ca' gotə' yežlyo chega'aque' o ližga'aque' tgüejə gwsə'otəga'aque'en. ³⁵ Na' meč de'en besə'əle'ine' che to ton bosə'onežjue'en apostol ca' na' apostol ca' gosə'əyise'en len beṇə' ca' yelə' con noe' byažjene'en. ³⁶ Can' ben to beṇə' Čhipre beṇə' le Jwse. Naque' beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin' na' apostol ca' bosə'əsi'ene' Bernabe, zejen dižə' ben' chtipe' lažə'əcho. ³⁷ Jwse na'anə' bete'e to yežlyo che'enə' na' meč de'en ble'ine' cheina' bnežjue'en apostol ca'.

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

5 Na' zo to beṇə' le Ananias na' no'ol che'enə' Safira, na' Ananiasən' bete'e to yežlyo che'enə'. ² Pero na' bosə'oxi'e entr lega'acze' yoso'oxəyague' apostol ca' yosə'onežjue' to partzə meč de'en besə'əle'ine' cheina' na' se'e lega'aque' de que doxenəṇṇə'. Nach gwyej Ananiasən' na' bnežjue' mečən'. ³ Nach Bedən' gože'ene': —Ananias, žbixčhen' bzenago' che gwxiye'enə' par chacdo' əxoayago' Spirit che Diozən', nao' neto' de que chəno' doxen mečən' de'en ble'ido' che yežlyon' len bagwlo'oša'ole to partən' par cuinlen'? ⁴ Čhio' yežlyon' catə' cuinə' goto'on, na' čhio' mečən' de'en ble'ido' catə' beto'on na' zaco'o par beno' bi che'endo' len len. De'e malən' benle ca de'en goquəle əxoayagle len de'en benle neto'. Caguə contr neto'onə' babenle de'en benlažə'əle sino contr Dioz na'anə'.

⁵ Nach Ananiasən' catə' benene' xtižə' Bedən' to bgüixze' na' gote'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsə'enene' dižə' can' goquən' lechguale besə'əžebe'. ⁶ Na' besə'əžin beṇə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əchele' cuerp che'enə' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' bosə'ocuaše'ene'.

⁷ Na' gwde do šon or gote' bžin no'ol che'enə' na' gwyə'e yo'onə' sin cui nezene' šə bin' bagoc che de'e be'en che'enə'. ⁸ Na' Bedən' gože'ene': —Ca

naquə yežlyon' de'en betə'əlen' ʒəleine' to ca'atə'ətən' ble'ile ʒhein' ʒa?

Na' Safiran' gože'ene': —To ca'atə'ətən'.

⁹Nach Bedən' gože' no'olən': —ʒBix-chen' goco' tozə len be'en ʒhio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzəcha beṇə' ca' baboso'ocuašə' be'en ʒhio'onə' na' nā'a so'e le'.

¹⁰Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedən' na' gote'. Na' catə' gwsə'o beṇə' xcuidə' ca' lo'o yo'onə' besə'əle'ine' bagote' nach gwsə'ene' jəsə'əcuasə'ene' cuit de'e be'en che'enə'. ¹¹Na' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' besə'əžebe' can' goquən' na' leczə besə'əžeb yeziquə'əchlə beṇə' gwse'ene dižə' can' goquən'.

Gwsə'one' de'e zan mīlagr

¹²Na' apostol ca' gwsə'one' de'e zan mīlagr entr beṇə' ca' ʒa' Jerosalennə'. Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' chəsə'ədopə chəsə'əžague' txen cha'ašil ʒhe yo'odao' əblaonə' gan' nzi' “ʒhe Salomonṇə’”. ¹³Na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ʒa' Jerosalennə' lechgualə gwsə'apəga'aque'ene' respet, la'aṇə'əczə besə'əžebe' par yesə'əžague' txen len lega'aque'. ¹⁴Pero na' zane' gwsə'onlilažə'e Xancho' na' besə'əžague' txen, zan beṇə' byo na' no'olə. ¹⁵Na' catə' no beṇə' gwsə'acšene gosə'əyixjue' lega'aque' tnezən' do lao cam o do lao yagla' gosə'əbeze' catə' te Bedən' na' gwse'enene' nite'e gan' yesə'əchele' bxen ʒhe Bedən' par niç yesyə'əyaquene' šə bi yižgüen' chse'ine'. ¹⁶Na' beṇə' ca' ʒa' yež ca' zjəchi' galə'əzə Jerosalennə' ja'aque' Jerosalennə' zjənche'e beṇə' ca' cha'acšene na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' ca'. Na' por yełə' guac ʒhe Diozən' apostol ca' gwsə'one' par niç besyə'əyaque beṇə' ca' gwsə'acšene na' besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o yichjla'azdao' beṇə'.

Boso'olagzejə boso'olagzide' Bedən' len Juannə'

¹⁷Nach ben' naquəch bχoz əblao na' yeziquə'əchlə beṇə' sadosəo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca', besə'əgue'ine' apostol ca'. ¹⁸Na' gosə'əzene' lega'aque' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan'. ¹⁹Na' to angl beṇə' za' gan' zo Xancho Diozən' bžine' ližyan' še'elə na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'. ²⁰Na' gože' lega'aque' žja'aque'əche' yo'odao' əblaonə' na' so'eche' dižə' len beṇə' ca' chəsə'əžaguən' naquən' so'one' par yesə'əzi'e yełə' mban zejlicanen'. ²¹Nach de'en gwse'enene' can' gož anglən' lega'aque', ja'aque' yo'odao' əblaonə' catə' gwyē'eni'inə' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' ca' zjənžaguən'.

Na' ben' naquəch bχoz əblao txen len beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' besə'ədobe' par gwsə'one' jon-tən' nach gwsə'one' mendad žjəsə'əxi'e apostol ca' gan' zjədie' ližyan'. ²²Pero catə' besə'əžin xə'ag yo'odao' ca' ližyan' caguə no apostol ca' nla'. Na' jəya'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' jəsyə'ədixjui'e. ²³Chse'e beṇə' ca': —Nyejyw ʒheçh ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertən' chsa'ape'en pero catə' bsaljwto' puertən' caguə no apostol ca' ʒa' lo'o ližyan'.

²⁴Na' ben' naquəch bχoz əblao na' beṇə' gwnabia' ʒhe soldad ca' chsa'apə yo'oda'onə', na' bχoz golə blao ca' catə' gwse'enene' rsonṇə' besyə'əbanene' na' gwsə'acžejlaze'e bi zeje ca' de'en bago-quən'. ²⁵Na' lao chsa'acžejlaze'enə' bžin to beṇə' gože' lega'aque' de que apos-tol ca' beṇə' ca' gosə'əyixjue' ližyan' že'e cha'ašil ʒhe yo'odao' əblaonə' choso'osed choso'olo'ine'.

²⁶Nach beṇə' gwnabia' ʒhe soldad gop ca' gwyēje' len xə'ag yo'odao' ca' jəsyə'əxi'e apostol ca' dižə' šao'. Bito gwsə'one' znia len lega'aque' ʒhedə'

besə'əžebe' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' apostol ca' šə yoso'ošiže'e lega'aque' yej.
²⁷ Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beṇə' gwnabia' ca' beṇə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch bχoz əblao gože' lega'aque': ²⁸ —Bač bento' mendad cui giue'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwsed əgwlo'ile beṇə' che le'enə', na' mazachlə babe'elenle yoguə' beṇə' Jerosalen ca' xtiže'enə'. Na' bachosbaguə'əle neto' che de'en gwso'ote'ene'.

²⁹ Nach Bedən' na' apostol ca' yelə' gwse'e le': —Naquəchan de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca che beṇəchan'. ³⁰ Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹ Na' na'a Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an xen na' yelə' gwnabia' xen par ničh chnabi'e na' chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' le'enə' chene'ene' gaquəlene' yoguə' chio'o beṇə' Izrael par ničh yedinjecho xtolə'əchon' na' yezi'ixene' checho.
³² Neto' nezeto' can' ben Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə Spirit che Diozən' nezczen na' cho'en dižə' chei na' Diozən' babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' choso'ozenag che'.

³³ Na' lechgualə besə'əža'a beṇə' gwnabia' ca' catə' gwse'enene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'enene' so'ote' apostol ca'. ³⁴ Pero na' lao jontən' zo to beṇə' fariseo beṇə' le Gamaliel. Chsed chlo'ine' beṇə' lei de'en bzoj de'e Moisežən' na' gwsa'apəchgua beṇə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə žlac giue'elene' beṇə' ca' ža'anə' dižə'. ³⁵ Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Beṇə' gwlaž, cheyalə' gongaxj-cho xbab nac goncho len beṇə' quinga par ničh goncho de'en naquə de'e sin'.
³⁶ Le'e yosa'alazə' can' goquə catə' bchoj

ben' le Teudas gwne' de que naque' beṇə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beṇə' boso'ozenag che' na' gwsa'aquene' txen. Pero na' bžin ža gwso'ot beṇə' le' na' besyə'əyasəlas beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen, caguə bi goquəch so'one'. ³⁷ Nach gwdechlə to beṇə' Galilea ben' le Jodas bchoje' ca tyempən' boso'oguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež, na' beṇə' zan gwsa'aquene' txen na' leczə bžin ža gwso'ote'ene' na' beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen leczə besyə'əyasəlase'.
³⁸ Na' de'e na'anə' chona' le'e consejw nga, ljoye' beṇə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che lega'acze' gwžin ža catə' yenitən. ³⁹ Na' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che Diozən', bito bi gaquə goncho par cui gasəlasən. Cheyalə' gapcho cuidad par ničh cui tiłəlencho Diozən'.

⁴⁰ Na' gwsa'azlazə' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'əyine' lega'aque' na' gwso'one' mendad cuičh no yoso'osed yoso'olo'ine' che Jeso'osən' batə'ətezəchlə. Nach boso'osane' lega'aque'. ⁴¹ Na' ca naquə apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de que Diozən' bsi'e xneze boso'oči' boso'osaquə' beṇə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'olo'ine' che Jeso'osən'. ⁴² Na' yoguə' ža boso'osed boso'olo'iche apostol ca' che Jesocristən' do liž beṇə' na' do catə' chja'aque' yo'odao' əblaonə'.

**Beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'
 gosə'əbeje' gažə beṇə' par
 gwsa'aque' comisyon čhega'aque'**

6 Na' ca tyempən' zda chanch beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' beṇə' ca' chso'e dižə' griego gwzo-lao chəsə'əže'eše'e čhedə' no'olə gozeb ca' entr lega'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə gozeb ca' entr beṇə' ca'

chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'. ²Nach apostol ca' šižin bosyo'otobe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e lega'aque': —Bito naquən güen par neto' cuezəto' cuich əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən' par nich chisto' de'en əse'ej əsa'o beṇə'. ³De'e na'anə' beṇə' bišə', lecuej gažə beṇə' entr le'e, beṇə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə', beṇə' zjənaquə beṇə' sin' na' beṇə' chso'on de'e güennə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o beṇə' ca'. ⁴Na' neto' sotezə soto' gonto' orasyonnə' na' əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən'.

⁵Na' gwsa'azlažə' yoguə' beṇə' ca' gwso'one' can' gwse' apostol ca' lega'aque', na' gosə'əbeje' to beṇə' le Esteban, beṇə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit che Diozən' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' leczə gosə'əbeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas beṇə' Antioquia, beṇə' ben cuine' beṇə' Izrael. ⁶Na' boso'ozoe' lega'aque' lao apostol ca' par nich apostol ca' gwso'one' orasyon chega'aque' na' boso'oxoa na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' par gwso'o lao na'aga'aque'enə' žinnə' de'en so'one'enə'.

⁷Na' beṇə' zanch gwse'enene' xtižə' Xancho Jesocristən', na' zan beṇə' Jerosalennə' gwso'onlilažə'ene' na' leczə zan bxož ca' boso'ozenague' na' gwse'ejle'e xtižə'enə' de'en boso'osed boso'olo'ine'.

Gosə'əzene' Estebannə'

⁸Na' ca naquə Estebannə' gwzochgua yelə' guac che Diozən' len le' na' Diozən' goclenchgüe' le'. De'e na'anə' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' lao beṇə' ca' ža' Jerosalennə'. ⁹Na' zo to yo'oda'onə' de'en chəsə'əne' "Yo'odao' che Beṇə' ca' Gwsa'ac Esclabos". Beṇə' ca'

chəsə'ədopə chəsə'əžag na' za'aque' Sirene na' Alejandria, na' Silisia na' Asia, na' balə beṇə' ca' gwzolaogwsa'acyože' Estebannə'. ¹⁰Pero na' bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na' bzejni'in le' bin' gwne'. ¹¹Nach gosə'əgo'oyele'e to čopə beṇə' par boso'oxoayague' gosə'əne' de que Estebannə' babžia bnite'e de'e Moisezən' ben' bzoj lei che beṇə' Izrael ca' na' leczə gosə'əne' de que babžia bnite'e Diozən'. ¹²Na' beṇə' ca' gwsa'acyožə Estebannə' boso'ota boso'one' beṇə' lao syodan' na' beṇə' golə blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Na' ja'acdoe' gan' zo Estebannə' na' gwso'oxe'ene' na' gosə'əche'ene' gan' ža' beṇə' ca' chəsə'ənabia' Izraelən'. ¹³Nach besyə'əyilje' beṇə' soe' dižə' güenlažə' beṇə' gosə'əne' che': —Benga cuiczə žizə zoe' chžia chnite'e yo'odao' əblao nga na' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ¹⁴Babeneto' ne' de que Jeso'os beṇə' Nasaretən' yochinje' yo'odao' əblaonə' na' yoše'e costombr checho ca' de'en ben de'e Moisezən' mendad naocho.

¹⁵Na' beṇə' gwnabia' ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' ca' zjəchi' gan' chso'one' yelə' jostisən' besə'əgüie' cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine' chactitən ca cho'alao angl.

Choe' Estebannə' dižə'

7 Nach ben' naquəch bxož əblaonə' gože' Estebannə': —ĖEnaquən ca nga chəsə'əna beṇə' quinga?

²Nach Estebannə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' golə na' le'e beṇə' xcuidə', legwzenag chia' len to čopə de'e ənia' le'e. Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e bloe' laogüe' de'e xaxta'ocho Abraannə' catə'n gwzoe' Mesopotamian' antslə ze'e žjəsəoe'

Arannə'. ³Na' Diozən' gože'ene': "Bchoj lažo'onə' na' ladjo beṇə' family chio' na' gwey jəso' latjə gan' gwlo'ida' le'." ⁴Nach de'e Abraannə' bchoje' gan' ža' beṇə' Caldea ca' na' jəsoe' Arannə'. Na' bžin ža got de'e xē'enə' na' gwdechlə Diozən' gwche'e de'e Abraannə' nga gan' zocho. ⁵Diozən' bito bnežjue' de'e Abraannə' yežlyonə' gaquən che', ni to pedas da'ozən', sino bene' lyebe de que gaquən che beṇə' ca' ze'e za'ac lao dia che'enə' catə' bagote', la'anə'əczə cui no xi'ine' ne'e so catə'n gož Diozən' le' ca'. ⁶Nach Diozən' leczə gože'ene' de que xi'in dia che'enə' žjəsə'ənite'e laž beṇə' zitə' tap gueyoa iz gan' əsa'aque' esclabos na' yesə'əžaglaochgüe'. ⁷Nach Diozən' gože'ene': "Nada' gwnežjua' castigw che nasyonnə' gan' so'one' xi'in dia chio' ca' esclabos na' gona' ca yesyə'əchoj xi'in dia chio'onə' na' da'aque' əso'elaogüe'e nada' nga." ⁸Nach Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə'. Na' bene' mendad so Abraannə' to seņy de'en ne' sirconsision, le' na' len beṇə' byo ca' za'ac lao dia che'enə' par gacbia' de que chse'ejle'e che lyebe de'en bene'enə'. De'e na'anə' catə' goljə xi'ine' Isaaquən' bzo'ebo' seņyan' to xmanzebo', na' leczə can' ben de'e Isaaquən' catə' goljə xi'ine' Jacobən'. Na' ca'aczə ben de'e Jacobən' len de'e xi'ine' ca' šižinnə' beṇə' ca' gwsa'ac šižin dia che chio'o beṇə' Izrael.

⁹Na' xi'in de'e Jacobən' be'en le Jwse, beṇə' biše'e ca' gwsa'acxi'ine' le' na' gwso'ote'ene' gosə'əzi' beṇə' Egipto ca' le'. Pero Diozən' gwzoe' len Jwsen'. ¹⁰Na' goclene'ene' na' bebeje'ene' lao yoguə'əlo' de'en bžaglaogüe'enə'. Na' Diozən' bene' par nič de'e Rei Faraonnə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par goque' gobernador che Egipton' na' Faraonnə' bzo'ene' bgüia bye' ližen'.

¹¹Na' gwche' to bgüin doxen Egipton' na' leczə can' goquə Canaannə' na' de'e xaxta'ocho ca' bito besə'əželene' de'e əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'. ¹²Pero na' bžin ža bene de'e Jacobən' rsonnə' de trigw Egipton' na' bsele'e de'e xaxta'ocho ca' tši'i jəsə'əxi'en. ¹³Na' bečop ši'i ja'aque' catə' ben Jwsen' ca besyə'əyombia' beṇə' biše'e ca' le', na' gwneze Faraonnə' ca žjənaquə family che Jwsen'. ¹⁴Na' Jwsen' bene' mendad žjəsə'əxi'e xaga'aque' Jacobən' na' yoguə'əlo' bišə' ljuežje' ca', naquə ca do gyonšino'e. ¹⁵Can' goquə gwey Jacobən' Egipton' na' Egipto na' gote', na' leczə na' gwsa'at xi'ine' ca' beṇə' ca' žjənaquə xaxta'ocho. ¹⁶Na' gwdechlə besyə'əyo'e cuerp chega'aque'enə' na' jəsə'əcuasə'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraannə' de'en gwso'otə' xi'in Amor beṇə' Siquem.

¹⁷Na' catə' bazon əžin tyemp əgwnežjo Diozən' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraannə', bazda chan beṇə' Izrael ca' ža' laž beṇə' Egipto ca'. ¹⁸Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei cobən' bito gwnezene' can' goquəlen Jwsen' nasyon Egipton'. ¹⁹Na' rei nga gwdiljlaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e xaxta'ocho beṇə' Izrael ca', na' bene' mendad žjəsə'əcho'on xi'inga'aque'enə' par nič yenit dianə'. ²⁰Na' ca tyempən' goljə de'e Moisezən' na' bebei Diozən' le' na' xaxne'enə' bosyo'oscha'ogüe' le' šonə bio'. ²¹Pero na' bžin ža benən byen jəsə'əcho'one'ebo', na' xi'in rein' to no'olə beželene'ebo' na' beyo'ebo' liže'enə' boscha'ogüe'ebo' ca' xi'ine'. ²²Ca' goquən' bsed de'e Moisezən' tcho'a tšao' yelə' sin' che beṇə' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižə' de'e zaque'e.

²³Na' čhoa ize de'e Moisezən' catə' gwnan žjəlane'e beṇə' Izrael gwlaž che' ca'. ²⁴Na' jəle'ine' to beṇə' Egipton'

chchi' chsaque'e to beṇə' Izraelən', na' goclene' beṇə' Izraelən' na' bete' beṇə' Egipton'. ²⁵De'e Moizezən' bene' xbab se'ejni'i beṇə' Izrael gwlaž che' ca' de que Diozən' gaquəlene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca'. ²⁶Na' beteyo gosə'ədilə chopə beṇə' Izrael ca' entr' lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezən' goquene' gone' par nič yenite'e binlo, na' gože' lega'aque': "¿Bix-chen' chdiləlen ljuēžje ca' entr' beṇə' gwlažze?" ²⁷Nach ben' napə dolə'ənə' bžigue'e de'e Moizezən' ca'alə gože'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis cheto'onə'? ²⁸¿Elezə che'endo' goto' nada' can' beto' beṇə' Egipton' nejen'?" ²⁹⁻³⁰Na' catə' bene de'e Moizezən' can' gož be'enə' le', nach bx-onje' jəsəe' čhoa iz gan' nzi' Madian la'anə'əczə naque' beṇə' zitə' len beṇə' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' chopə xi'ine'.

Na' goc čhoa iz zoe'enə' catə' bloe' lao to angl le' latjə dašən' galə'əzə ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel chdoljən to lo'o xis yešə'. ³¹Na' catə' ble'i de'e Moizezən' can' chaquən' bebanene', nach bgüigue'e yelatə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüiž Xancho Diozən' le' che'ene': ³²"Nada' naca' Dioz na' de'e xaxta'ogo'o Abraannə', Isaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e nada'." De'e Moizezən' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'. ³³Na' gož Xancho' le': "Gwlečj xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquən chia'. ³⁴Nada' ble'ida' yelə' yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon chia' Izraelən' Egipton' na' babenda' can' chso'onyasə'əga'aque'. De'e na'anə' gaquəlenga'aca'ane'. Da nič əsələ'a le' Egipton'."

³⁵Diozən' gože'ene' ca' la'anə'əczə antslə beṇə' Izrael ca' cui gosə'əzi'e che' na' gwse'ene': "¿No gwna le' gaco' beṇə'

gwnabia' par gono' yelə' jostis cheto'?" Diozən' bsele'e de'e Moizezən' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par nič bebeje' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', na' angl che Diozən' ben' gwyo'o lo'o yi' belən' gwzoe' goclene'ene'. ³⁶Na' de'e Moizezən' bebeje' lega'aque' Egipton' bene' zan milagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho Egipton', na' nisdəo' Exnən' na' latjə dašən' lao čhoa iz. ³⁷Na' de'e Moizez na'anə' gože' de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chele par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' əgwzenagle." ³⁸De'e Moizezən' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižə' lao ya'a Sinain' gože' le' dižə' de'e zaquə' əgwzenagcho chei na' de'e cui te chei. Na' de'e Moizezən' bzejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjənžag galə'əzə ya'anə'. na' Moizezən' bzoje' dižə'ənə' par chio'o.

³⁹Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito boso'ozenague' che de'e Moizezən', boso'ozo'ene' ca'alə. Gwse'enene' žjəya'aque' Egipton'. ⁴⁰Na' lao zda de'e Moizezən' lao ya'a Sinain', gwse'e beṇə' biše'e Ronnə': "Ben lgua'a lsaquə' de'en šejni'aləžə'əcho, de'e yesə'əbialao lao chio'o tnezən'. La' ca' naquə Moizezən' ben' bebej chio'o Egipton' cuili bin bagoc che'." ⁴¹Nach gwso'one' to me'e go'on dao' de or na' gwso'ote' no bia yixə' par gwso'elaogüe'eb na' gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en gwso'one' len ni'a na'aga'aque'enə'. ⁴²De'e na'anə' Diozən' gwlejyichje' nasyon Izraelən' na' be'e latjə gwse'ejni'aləžə'e bgüižən', bio'onə' na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna Diozən' can' gwso'one' nan:

Le'e beṇə' Izrael, caguə nadan' be'ela'ole catə'ən betle bia yixə' latjə dažən' lao čhoa iz.

⁴³Benle no lgua'a lsaquə'ən gwyejni'aləžə'əle,

na' bi'ale yo'o de lachə'an gan'
gwyejni'alažə'əle lgu'a lsaquə'
de'en ne' Moloc,

na' bi'ale beljon' gwyejni'alažə'əle de'en
nzi' Renfan.

Na' de'en bagwlejjichjle nada' de'e
na'anə' cueja' le'e gan' zolen' na'
selə'a le'e zitə' gan' nzi' Babilonia.

⁴⁴Na' žlac chaše' latjə dašən' de'e
xaxta'ocho ca' gwso'one' to yo'o de
lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj lei
chega'aque'enə'. Na' gwso'one'en con
can' gož Diozən' de'e Moizezən' na'
con can' blo'ine' le'. ⁴⁵De'e xaxta'ocho
ca' boso'osa'ate' yo'o de'e lachə'
chega'aque'enə' na' yej ta'a ca' gan'
nyoj lei chechonə' con ga ja'aque',
gwzolaozən tyemp che de'e Moizezən'
na' gwzelaon tyemp che de'e Rei Dabin'.
Na' gwde got de'e Moizezən' de'e Josuen'
gwche'e lega'aque' yežlyon' de'en ben
Diozən' lyebe gwnežjue' lega'aque',
na' Diozən' bene' beṇə' ca' ža' yej ca'
lao na'aga'aque' catə' gosə'ədiłəlene'
lega'aque'. ⁴⁶Na' Diozən' bebeine' de'e
Rei Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene'
gone' to yo'odao' par Diozən', Dioz
ben' leczə gwyejni'alažə' de'e Jacobən'
cana'ate. ⁴⁷Pero na' Diozən' bito be'e
latjə gon de'e Dabin' yo'oda'onə',
sino de'e xi'ine' Salomonṇə' bene'en.
⁴⁸Na' bito əṇacho de que Diozən' ben'
chnabia' doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e
chon beṇachən', sino chac can' gwna
Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be'
xtiže'enə' cana' nan:

⁴⁹Nada' zoa' yoban' chnabia' na' guaquə'
gona' par nich gaquə con bin'
che'enda' lao yežlyon'.

ǵEna' chaquele gonle to liža'anə' ža?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan' gona'
dezcanz.

⁵⁰Nada' bena' yoguə'əte de'e zjəde.

⁵¹De'en cui chzenagle, de'en cui
chejle'ele lo'o la'ažda'olen' naquəchguale

beṇə' žod can' gwsa'ac de'e xaxta'ocho
ca'. Cuiczə chzenagle che Spirit che
Diozən'. ⁵²De'e xaxta'ocho ca' leczə
boso'oči' boso'osaque'e de'e profet ca'
beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'
na' gwso'ote' lega'aque' catə'an gwso'e
dižə' can' selə' Diozən' Xi'ine'enə' ben'
naquə le'ezełaogüe beṇə' güen. Na' catə'
bide'enə' le'e əbdelene' lao na' beṇə' ca'
gwso'ote'ene'. ⁵³La'aṇə'əczə nombi'ale
lein de'en bnežjw angl ca' de'e Moizezən'
cana', bitoczə chzenagle chei.

Gwso'ote' Estebannə'

⁵⁴Na' catə' Estebannə' gože' lega'aque'
ca' lechguale besə'əloque' xte gwsa'oxojə
leyga'aque'enə'. ⁵⁵Pero na' Estebannə'
chnabi'achgua Spirit che Diozən' le',
bcos laogüe'en chgüiachgüe' yobalən' na'
ble'ine' yelə' chey che'eni' che Diozən'
na' ble'ine' zecha Jeso'osən' cuít Diozən'
chnabi'e txen len le'. ⁵⁶Nach Estebannə'
gwne': —Le'e ggüiašč nla'axejə yoban' na'
nla' zecha Jeso'osən' ben' goljə beṇach
cuít Diozən' chnabi'e txen len le'.

⁵⁷Nach beṇə' ca' zjənžaguən'
chso'osya'adie' na' boso'oseyiw
nagga'aque'enə' nach tš'i'izə ja'acdoe'
gan' ze' Estebannə'. ⁵⁸Nach gosə'əbeje'
Estebannə' fuerlə syodan' na'
boso'ošiče'ene' yej. Na' beṇə' ca'
boso'ošičə le' yejən' boso'onežjo
xaga'aquen' de'en zjənchele'enə' to
beṇə' güego' beṇə' le Saul par nich
gwdape'en. ⁵⁹Na' žlac choso'ošiče'e
Estebannə' yejən', Estebannə' bene'
orasyonṇə' gwne': —Xana' Jeso'os, bezi'
nada' yoban'.

⁶⁰Nach bzo xibe' lao yon' na' gwne'
zižjo gwne': —Xana' bito gwnežjo'
castigw che beṇə' quinga de'en
bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca', gote'.

Saulən' blagzejə blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

8¹⁻² Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' jəsə'əcuəše'e de'e Esteban', na' gosə'əbežchgüe' che'.

Na' ca naquə Saulən' ža, gwyazlaže'e de'en gwso'ote' de'e Estebannə'. Na' gwde gwso'ote' de'e Estebannə' beṇə' blao ca' gosə'əzolaogüe' boso'olagzejə boso'olagzide' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Jerosalennə', na' zan beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do Samarian', pero bito len apostol ca'.³ Na' Saulən' gwzolaogüe' cheje' liž to to beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' chjəxobe' no beṇə' byo na' no no'olə par chche'e lega'aque' ližyan'.

Beṇə' Samaria ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'

⁴ Pero na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' lao besə'əxonje' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən'.⁵ Na' to beṇə' le Lip beṇə' leczə chonlilažə' Jesocristən' bžine' to syoda ga mbane Samarian' na' be'e dižə' che Jesocristən'.⁶ Na' bene' miłagr na' catə' besə'əle'ine' miłagrən' de'en bene' len lega'aque' beṇə' zan besə'ədobə boso'ozenague' che'.⁷ Bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan, na' catə' besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na' zan beṇə' nat to part güejə cuerp chega'aque'enə' beyone' na' beyone' no beṇə' coj.⁸ Na' lechguale besyə'əbei beṇə' ca' ža' syodan'.

⁹ Na' lao' syodan' zo to beṇə' goža' beṇə' le Simon. De'e zan de'e bene' antslə de'e besyə'əbane beṇə' Samaria ca', bxoayague' lega'aque' gože' de que naque' beṇə' zaque'e.¹⁰ Na' žlac bene' de'e ca' yoguə' beṇə' lao' syodan' boso'ozenague' che' tcho'a tšao', beṇə' gol ca' na' xte no bi'i xcuidə' na' gosə'əne'

che': —Lele bengan' nse'e yelə' guac che Diozən'.

¹¹ Zan iz boso'ozenagteze' che' chedə' bentontene' yichjla'ažda'oga'aque'enə' len yelə' goža' che'enə'.¹² Pero catə' Lipən' gwduxjui'e dižə' cobə che Jesocristən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' nabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beṇə' byo na' no'olə.¹³ Na' lenczə Simonnə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goque' tožə len Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca naquə miłagr ca' de'en chon Lipən' na' yeziquə'əchlə de'e zakuə' yebanczecho.

¹⁴ Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṇə' Samaria ca' bachoso'ozenague' xtižə' Diozən', nach boso'osele'e Bedən' len Juannə' Samarian'.¹⁵⁻¹⁶ Na' catə' besə'əžine'enə' gwso'one' orasyonnə' par ničh so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' Samaria ca', chedə' ca orən' bitonə' son lo'o la'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə bagosə'əcho'e nisan' gosə'əne' so'onlilaže'e Jeso'osən'.¹⁷ Nach boso'oxoa na' apostol ca' yichjga'aque'enə' par gwzo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁸ Na' ble'i Simonnə' can' chso'on apostol ca' choso'oxoa ne'en yichj beṇə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech.¹⁹ Gože' lega'aque': —Legon par ničh nada' gaquə xoa na'anə' yichj beṇə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

²⁰ Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ileno' xmecho'onə' de'en chonlizo' xbabən' de que guac si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech.²¹ Bito zaco'o par gono' ca naquə de'e nga chonto' chedə' yichjla'ažda'ogo'onə' naquən mal lao Diozən'.²² De'en cheyalə' gono', bedinje ca naquə de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par ničh yezi'ixene'

chio' ca naquə xbabən' yo'o lo'o yichjla'azda'ogo'onə'.²³ Nachbia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ogo'onə' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

²⁴ Nach Simonnə' boži'en gože' le': —Lenab goclen lao Xanchon' par nada' nich ni to de'e nga bach gwnao' cui gaquəšga chia'.

²⁵ Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwsə'eche' xtižə' Diozən' len beṇə' ža' yež zan gan' mbane Samarian' na' gwsə'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṇə' Ethiopian'

²⁶ Nach Xancho Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwyey gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latjə dašən' par yež de'en nzi' Gasa.
^{27–28} Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'enə' ble'ine' to beṇə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zeze'e gwyeye' Jerosalennə' je'elaogüe'e Diozən'. Le' naque' to beṇə' eunoco na' naque' tesorer che no'olə gwnabia' che beṇə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əlojte byen che no'olə gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.²⁹ Nach Spirit che Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gwyeylene' txen.

³⁰ Nach gwyeydoch Lipən' par jəyex-ene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən'. Nach gože'ene': —ĲEchejni'ido' de'en chlabo'onə'?

³¹ Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —ĲNacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' caguə no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par nich gwloə Lipən' gwche'elene'ene'.

³² Na' part de'en chlabe'enə' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,

na' ca to xilə' dao' bia cui chosya'a catə' chšibe'eb,

can' gone', bito bi əne' catə'an yesə'əzi'ichiže'ene'.

³³ Na' yesə'əque'e yelə' bala'an che'enə'. Na' bito so'one' yelə' jostis che' can' cheyalə' gaquən.

Na' tant beṇə' mal ša' ca tyempən', so'ote'ene' la'anə'əczə' bito bi de'e mal none'.

³⁴ Nach tesorerən' gože' Lipən': —Benšga goclen gwna nada' no chein' na profetən' ca', Ĳəche cuine'en ne' ca' o šə che beṇə' yoblə'?

³⁵ Nach Lipən' gwzolaogüe' bzejni'ine' bi zejen part gan' chlab tesorerən' na' leczə gož Lipən' le' che dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən'.³⁶ Na' ca' chac besə'əžine' ga žia nis, nach tesorerən' gože' Lipən': —Nga žia nis. ĲEcabi gaquə čhoa' nisən' na'a?

³⁷ Nach Lipən' gože'ene': —Šə chejli'o che Jesocristən' do yichj do lažo'o, guaquə cho' nisən'.

Nach gwne': —Chejli'a de que Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

³⁸ Nach bene' mendad bcuezə ben' chsa' carretən' len, nach betj Lipən' len tesorerən' jəsə'əžə'e lo'o nisən' par nich Lipən' bcho'ene' nis.³⁹ Na' catə' besyə'əchoje' lo'o nisən', Spirit che Diozən' le'e beche'ete Lipən' ga yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'. Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e lo'o carretən'.
⁴⁰ Nach Lipən' bžine' yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogüe' gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' to to yež de'e zjəchi' galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

Diozən' bocobe' yichjla'azdao' Saulən'

9 Na' Saulən' con chdacze' cho'e dižə' can' chene'ene' gote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' chdacze' cheyiljlaže'e naclə gone' gote' lega'aque'. Na' de'e na'anə' gwyeye' lao beṇə' gwnabia' che bxoz che nasyon

Izraelən'. ²Na' Saulən' gwnabene' beṇə' gwnabia'anə' to yiš de'e goxe'e yoso'olab beṇə' ža' to to yo'odao' ca' nitə' Damascon' na' güe'en dižə' əṇan de que nape' yelə' gwnabia' par sene' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' na' gwcheje' lega'aque' par əche'e lega'aque' Jerosalennə', la'anə' beṇə' byo o no'olə. ³Na' bnežjue'ene' yišən' nach gwlo'e nezən' na' bazon əžine' Damascon' catə' to de repentžə to be'eni' de'e za' yoban' gwyechjan le'. ⁴Na' bgüixe' lao yon'. Na' lao de'enə' benene' che' to beṇə' le': —Saul, ħbixchen' nlagzeje nlagzido' nada'?

⁵Nach Saulən' boži'en gože': —ħNo le' Señor?

Nach be'enə' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nlagzeje nlagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'on bia'an chlibə' lao ya la de'en zo lao garrošən'.

⁶Na' do chaž do chžebze' gože': —ħXana' Jeso'os, ħbin' che'endo' gona'?

Nach Ĥanchon' gože'ene': —Beyas na' gwyej syoda Damascon' na' to beṇə' əṇe' le' de'en cheyalə' gono'.

⁷Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit bechol goc lo'o yichjila'azdaoga'aque'enə' de'e tant besə'əžebe' de'en goquən' na' de'en gwse'enene' xnen' na' cui no besə'əle'ine'. ⁸Nach beyas Saulən', pero catə' bəxa jelaogüe'enə' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'enə' gwso'oxe'e ne'enə' gosə'əche'ene' Damascon'. ⁹Na' šonə ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

¹⁰Na' zo to beṇə' chonlilažə' Ĥancho Jesocristən' Damascon' beṇə' le' Ananias, na' Ananiasən' ble'idaogüe'ene' Ĥanchon'. Na' Ĥanchon' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Ĥana'.

¹¹Nach Ĥanchon' gože'ene': —Gwzoža' na' gwyej liž Jodas de'en zo lao lqueyən' de'en nzi "De'e Licha", na' nabo' to beṇə'

le Saul beṇə' Tarso. Bachone' orasyon. ¹²Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo'o gan' zoe'enə' na' bħoa na'onə' jela'ogüe'enə' par niç yele'ine'.

¹³Nach Ananiasən' boži'en gože': —ħXana', babenda' beṇə' zan chso'e xtižə' benga ca naquə de'e mal juisyən' babene' Jerosalennə' len beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə'. ¹⁴Na' chəsə'əne' ze'e nga noxe'e yiš che bħoz əblao ca' par sene' yoguə'əlo' neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

¹⁵Nach Ĥancho Jesocristən' gože' Ananiasən': —Gwyej, la' bagwleja' Saulən' par niç šejə' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' do lao rei par əgwzejni'ine' lega'aque' chia' nada'. ¹⁶Na' gwlo'ida'ane' ca naquə de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə che' de'en əgwzenague' chia'.

¹⁷Nach Ananiasən' gwyeye' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' bħoa ne'enə' jelao Saulən' gože'ene': —Saul dao', Ĥancho Jeso'osən' ben' əblo'e laogüe' le' tnez gan' za'onə' babsele'e nada' par zedəlanə'a le' par niç yele'ido' na' yedəṇabia' Spirit che Diozən' le'.

¹⁸Nach le'e besyə'əyinjte de'e ca' ža' jelaogüe' ca' zjənaquən ca no yid bdi'ej na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwzoža'ate' par gwyeye' gan' gwchoe' nisən'. ¹⁹Na' gwdechlə beyaogüe' na' beyacləže'e. Na' bega'əne' Damascon' yeto chopə ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Ĥanchon'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

²⁰Na' lgüegwzə gwzolaogwyeye' to to yo'odao' par be'e dižə' che Jeso'osən' de que naque' Xi'in Diozən'. ²¹Na' yoguə' beṇə' ca' chse'enene' dižə' de'en be'enə' chesyə'əbanene' na' chse' ljuježga'aque': —ħEcaguə bengan' chda chonit choləne' beṇə' ca' chso'on orasyonnə' lao Jeso'osən' Jerosalennə'? na' ħecaguə par na'acžən' bide' nga na'a, par əgwcheje'

beṇə' ca' na' žjue'e lega'aque' lao bχoz əblao ca'?

²² Pero na' Saulən' tža tža goquəch be'e dižə' len yelə' chnabia' che Diozən' na' Diozən' goclene'ene' par be'e dižə' che Jeso'osən' clar de que naque' ben' bselə' Diozən' par chaclene' beṇəchən', na' beṇə' Izrael ca' ža' Damascon' bito besə'əželene' bin' yesə'əne' chedə' gwsa'acbe'ine' de que de'en che'e lega'aque' naquən de'e li.

Saulən' bito goque' lao na' beṇə' Izrael contr che' ca'

²³ Na' cata' bagoc sša cho'elen Saulən' beṇə' Damasco ca' xtižə' Jesocristən' nach boso'oxia beṇə' Izrael ca' so'ote' Saulən'. ²⁴ Na' gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a puert che ze'enə' de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' Saulən' so'ote'ene' batə'ətezə yechoje' pero na' Saulən' gocbe'ine' ca naquən' bazjəchi'inaogüe'ene'. ²⁵ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' besyə'əletje'ene' le'e ze'enə' še'elə besyə'əgüe'ene' to lo'o žomə cuent goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyēj Saulən' Jerosalennə'

²⁶ Na' cata' bežin Saulən' Jerosalennə' gone'ene' lene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na', pero yoguə'əlole' besə'əžebe' le', bito gwse'ejle'e šə de'e li bachonlilažə'e Jesocristən'. ²⁷ Nach Bernaben' gwche'e Saulən' ja'aque' gan' ža' apostol ca' na' be'elene' lega'aque' dižə' can' goquə che Saulən' lao ngüe'e nezən' zde' Damascon' gože' lega'aque' de que Xancho Jeso'osən' be'elene' Saulən' dižə'. Na' leczə gož Bernaben' lega'aque' de que Saulən' babe'e xtižə' Jeso'osən' Damascon' sin cui chžebe'. ²⁸ Nach apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che Saulən', nach gwzolaogwdalen Saulən' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ²⁹ Na' sin cui

bi chaž chžebe' gwzolaogüe' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə' che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə' griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən' clar, pero na' lega'aque' gwse'enczene' so'ote'ene'. ³⁰ Na' gwsa'acbe'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' de que beṇə' ca' bazjəchi'inaogüe' so'ote'ene', nach gosə'əche'ene' ja'aque' syoda Sesarean' na' bosy'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹ Na' ca naquə beṇə' ca' chsə'əadopə chsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' doxenlə Jodean', Galilean' na' Samaritan' gosə'anite'e binlo, notoch no no boso'oči' boso'osaquə' lega'aque', na' gwyējəch gwso'onlilažə'əche' Xancho Jeso'osən' na' boso'ozenague' che' con bin' bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che Diozən' btipəchən lažə'əga'aque' na' benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³² Ca naquə Bedən' cheje' to to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' par chjəlane'e lega'aque', na' to ža gwyėje' jəlane'e beṇə' ca' ža' Lida. ³³ Na' yež Lidan' jti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' chedə' nat to part cuerp che'enə'. ³⁴ Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'onə'.

Nach le'e gwyaste be'enə'. ³⁵ Na' yoguə'əlol beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'əle'ine' be'enə' babeyaquene', na' gosə'əbeyjichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' par gwso'onlilažə'e Xancho Jesocristən'.

Dorcasən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

³⁶ Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' leczə le' Dorcas. Na' chonlilažə'e Jesocristən' na' zotezə zoe' chone' de'e güen, chaclene' no beṇə' yašə beṇə' chyažj

chchine. ³⁷ Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgüe' na' besyə'əguazje'ene' na' beyoʒ na' gosə'əxo'ene' lo'o yo'o de'en naquə chop cuia. ³⁸ Na' galə'əza chega'an yeʒ Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Jopen' gosə'ənezene' de que Bedən' zoe' Lidan'. Nach boso'osele'e chopə beṇə' jse'etə'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga goclen yo'o len neto' ṇa'atec ṇa'a.

³⁹ Nach Bedən' le'e gwza'ate' gwyje' len beṇə' ca', na' catə' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o yo'o gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e gosə'əbiguə'ate yoguə' no'olə gozeb ca' laogüe'enə' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e Dorcasən' lao bguane', no bestid na' no camis. ⁴⁰ Nach Bedən' gwleje' yoguə'əloḷ beṇə' ca' chy'olə na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyechje' chgüie' cuerp che no'olən' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e beṇə'ate jelao de'e Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e bebe'ete'. ⁴¹ Nach Bedən' beṇə'e ne'enə' bosože'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babeban Dorcasən'. ⁴² Na' yoguə'əloḷ beṇə' Jopen' gwse'enene' rson can' goquən', na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. ⁴³ Na' Bedən' bega'ane' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le Simon, beṇə' gocol yid.

Bedən' na' Cornelion'

10 Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzi'e "Beṇə' Italia". ² La'anə'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, txen len family che' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' respet na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine, na' chontezə chone' orasyon lao Diozən'. ³ Na' goc che' to ža do

cheda šonə ble'idaogüe'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'enə' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴ Nach Cornelion' chgüiachgüe' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —žBixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'əyažje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaquəlene' le'. ⁵ De'e nga gono' na'a, bsele' beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon na' leczə le Bed. ⁶ Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'enə' leczə lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisdə'onə'. Na' Simon Bedən' ane' le' bin' cheyaḷə' gono'.

⁷ Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' chopə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadən' leczə cho'elaogüe'e Diozən'. ⁸ Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yoguə'əloḷte can' goquən' nach bsele'e lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgüe'e nezən' əzja'aque'.

⁹ Na' beteyon' galə'əzə bazja'aque' par yesə'əžine' lao syoda Jopen' catə' Bedən' gwlo'e yichjo'o che yo'o gan' zo'enə' ca do gobiž par jene' orasyon'. ¹⁰⁻¹¹ Na' lao chone' orasyonṇə' gwdonchgüe' xte gone'ene' gaogüe' lgüegwzə. Na' žlac chac de'en gaogüe'enə' ble'idaogüe'ene' le'e yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjən par lao yon'. ¹² Na' lo'inə' zjəža' yoguə' claste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap ṇi'a ne'i na' bia zjənxobə le'i lao yon', na' len bia žia xile'e bia chaš le'e yoban'. ¹³ Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

¹⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' na' bia cui de lsens len lei cheto'onə' gaoto'.

¹⁵ Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchope: —Bian' bach gwnia' gaogo' bito əṇao' de que bia əzbanga'aquən'.

¹⁶ De'e gwyon lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹⁷ Žlac chacžejlažə' Bedən' bi zejen ca naquə de'en ble'idaogüe'ene'enə' besə'əžin beṇə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidən' bagosə'əṇabe' gan' zo liže'enə'. ¹⁸ Nach zižjo gosə'əṇabe' šə le na' zo to beṇə' leczə le' Simon Bed. ¹⁹ Pero Bedən' nechone' xbab che de'en ble'idaogüe'ene' catə'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beṇə' chəsyə'əyilje' le'. ²⁰ Gwzoža' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquəžejlažo'o la'əṇə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'enə'.

²¹ Nach Bedən' beyetje' jəšague' beṇə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. ĴBin' cheyilje nada'?

²² Nach gwse' beṇə' ca' le': —To capitan beṇə' le Cornelio əbselə'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe'e Diozən', na' yoguə'əloł beṇə' Izrael ca' chso'e xtiže'e de que naque' beṇə' güen. To angl che Diozən' gože' le' denabe' šejo' liže'enə' nič əgwzenague' chio' šə bin' yo'one'.

²³ Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to chopə beṇə' Jopen' beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'.

²⁴ Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' bač ntobe' bišə' ljuežje' na' beṇə' ca' nžaguəche' migw, baže'e liže'enə' chesə'əbeze'. ²⁵ Na' catə' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'enə' be'elaogüe'ene'. ²⁶ Na' Bedən' bosə'ože'ene' gože'ene': —Be-zoža'. Leczə beṇə'ch nada'.

²⁷ Na' ne'e cho'elene' le' dižə'an ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beṇə' zan baža' lo'o yo'onə'. ²⁸ Nach gože' lega'aque': —Le'e nezczele de que lei che neto' beṇə' Izrael nan de que bito

cheyalə' šo'oto' liž beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' nan bito cheyalə' gonto' txen len le'e cui nacle beṇə' Izrael. Pero bač bzejni'i Diozən' nada' de que ni tozə beṇə' cui cheyalə' gona' xbab che' de que naque' beṇə' zban par šo'a liže'enə'. ²⁹ De'e na'anə' catə' bselə'əle beṇə' ca' bedə'sə'əxi' nada' bito goquəžejlaža'a šə naclə gona' sino babida' do laža'a na' na'a che'enda' ənezdə' ĵbin' gwnio' nada'?

³⁰ Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šonə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, catə'əczla ble'ida' to beṇə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'. ³¹ Nach gože' nada': “Cornelio, ca naquə orasyon chio'onə' chono', bač bzenag Diozən' len na' nezene' chnežjo' de'e chyažj chchine beṇə' yašə'. ³² Bselə' to chopə beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon Bed. Zoe' liž to beṇə' leczə le Simon, to beṇə' gocol yid. Liž beṇə' gocol yidən' zon galə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' catə' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' dižə'.” ³³ Nachən' le'e bselə'ətia' beṇə' ca' par bedə'sə'əxi'e le', na' choxcwlientio' de'en bač bido'. Na' nezcze Diozən' de que yoguə'əto' nitə'əto' əgwzenagto' yoguə'əlołte de'en baben Diozən' mendad əṇao'.

Bedən' be'e dižə' liž Cornelion'

³⁴ Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'an gwne': —De'e li bač nezdə' notono nla' beṇə' əṇacho nzo Diozən' le' to šla'azə. ³⁵ Sino que gatə'ətezə beṇə' nasyon con beṇə' chso'elao' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen, Diozən' chebeine' lega'aque'. ³⁶ Diozən' bselə'e Jesocristən' par naque' Xan yoguə'əloł beṇə', na' bselə'ene' entr neto' beṇə' Izrael, na' gwdixjue'ine' neto' de que guaquə soto' binlo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristən'. ³⁷ Nezczele can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e

Juannə' gwdixjui'e xtižə' Diozən' na' bchoe' beṇə' nis. Na' gwdechlə Jeso'os beṇə' Nasaretən' gwdixjui'e xtižə' Diozən'. ³⁸Diozən' gwleje' Jeso'osən' par chaclene' chio'o beṇəch na' be'ene' Spirit che'enə' na' yelə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən' bene' de'e güen na' beyone' yoguə'əloḷ beṇə' ca' chsaquə'əzi' gwxiye'enə', chedə' Diozən' zoe' len le'. ³⁹Neto' nezetə' na' cho'eto' dižə' ca' naquə' yoguə' de'e güennə' de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' Jodean' na' Jerosalennə', na' leczə ble'ito' can' gwsə'ote'ene' boso'ode'ene' to le'e yag coroz. ⁴⁰Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža na' ben Diozən' par nič Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'. ⁴¹Caguə yoguə'əloḷ beṇə' besə'əle'ine' Jeso'osən' catə'an bebane' ladjo beṇə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtižə'enə' na' bene' par nič ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴²Na' Jeso'osən' bene' mendad chixjue'ito' beṇəchən' de que Diozən' əbzoe' le' par əchoglaogüe'en che yoguə'əloḷ beṇə' šə non' napə dolə', beṇə' ca' zjəmban na' beṇə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə' de que can' gone'. ⁴³Na' libr ca' de'en boso'ozəj yoguə' profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyojən chesə'ənan de que notə'ətezə beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' Diozən' yezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə'.

**Spirit che Diozən' gwyo'on
lo'o yichjla'aždao' balə beṇə'
cui zjənaquə beṇə' Izrael**

⁴⁴Ne'e cho'ete Bedən' dižə'an ca' catə' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' yoguə' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en choe'enə'. ⁴⁵Na' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' žag Bedən' catə'an besə'əzine' liž Cornelion', besyə'əbanene'

de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁶Gwsa'acbe'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' chedə' gwsə'elaogüe'e Diozən' na' gwsə'e gwde gwdele dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'. ⁴⁷Nach Bedən' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisen', la' nacbia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸Nach Bedən' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onlilažə'e Jesocristən'. Na' gwsa'atə'yoinə' le' par bega'ane' yeto chopə ža.

**Bedən' gože' beṇə' Jerosalen
ca' can' goquən'**

11 Na' apostol ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jodean' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwse'ene' de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one' chega'aque' xtižə' Diozən'. ²Nach Bedən' beze'e beyeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwsa'acyože' le'. ³Gwse'ene': —žBixchen' bagwyəjo' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' jtaolenga'aco'one'? Malən' babeno'.

⁴Nach Bedən' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'an tcho'a tšao' ca' naquən' goquə che', gože': ⁵—Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca' to lachə' xen nchej dapte squinei ca' chetjən le'e yoban' za'an gan' zo'anə'. ⁶Na' bgüi-ayana'an na' ble'ida' lo'inə' ža'an bia yixə' ca' chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənxobə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' balə bia ca' zjənacəb bia əznia. ⁷Na' benda' gwna Diozən' nada': “Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao.” ⁸Nach božia'an gw-

nia': "Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuinə' gaogua' bia zban ca' zjanac ca' chedə' cui de lsens len lei cheto'onə'."

⁹Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': "Bian' bach gwnia' gaogo' bito ənao' de que zjanacab bia zban." ¹⁰Šon' ši'i gože' nada' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹¹Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'enə' catə' bla'ac šonə' benə' byo gan' zoa'anə' benə' za'ac Sesarean'. ¹²Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que cheyalə' ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəžejlaža'a, na' gwchi'a benə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na' bžinto' Sesarean' liž ben' le Cornelio. ¹³Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' ližə'enə' na' anglən' gože'ene': "Bselə' benə' əžja'ac syoda Jopen' žjəsə'əxi'e to benə' le Simon Bed. ¹⁴Be'ena' əne' le' na' family chio' nac gonle par nič yechojle xni'a de'e malən'." ¹⁵Nach catə' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'an len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' babedəson len chio'o. ¹⁶Nach jsa'alaza'a xtižə' Xancho Jesocristən' can' gwne': "De'e zaque'enə' can' ben Juanə' bchoe' benə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac chele ca de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabia'an le'e." ¹⁷Na' ca naquən' baben Diozən' par nič zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' can' babene' len chio'o, nacbia' zon len notə'ətezcho chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' žnoxa naca' nada'anə' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?

¹⁸Na' ca beyož boso'ozenague' xtižə' Bedən' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedən' de'en gwyeje' liž Cornelion', sino gwso'e yelə' choxcwlen che Diozən', gosə'əne': —Na'a nezecho de que leczə' len benə' ca' cui zjanaquə' benə' Izrael chazlažə' Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' nič əgwnežjue' yelə' mban zejlicane' chega'aque'.

Benə' ca' chso'elao' Jesocristən' Antioquian' gan' mbane Siria

¹⁹Na' gwde gwso'ot benə' blao che benə' Izrael ca' Estebannə' gosə'əzolaoga'aque' boso'oči' boso'osaquə'əchgüe' yeziquə'əchlə' benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nach benə' ca' chso'onlilažə'ene' gwsa'asə'lase', bale' ja'aque' do Fenisia, do Chipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'enə' boso'osed boso'olo'ine' con benə' zjanaquə' benə' Izrael xtižə' Jeso'osən', bito boso'osed boso'olo'ine'en benə' ca' cui zjanaquə' benə' Izrael. ²⁰Pero na' to chopə' benə' Chipre na' benə' Sirene benə' chso'onlilažə' Jesocristən' catə' leczə' besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' benə' ca' cui zjanaquə' benə' Izrael dižə' güen dižə' cobə' che Xancho Jesocristən'. ²¹Na' Xancho' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' na' benə' zan gosə'əbeyichje' costombr chega'aque' de'en zjanaogüe' na' gwso'onlilažə'e Xancho'.

²²Na' catə' gwse'ene' benə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' ca naquən' bachac Antioquian', nach boso'ose'e Bernaben' par gwyeje' Antioquian'. ²³Na' catə' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bagoclenchgua Diozən' benə' ca', na' lechgualə' bebeine'. Nach gwneyoine' lega'aque' nitə'ətezə' nite'e yoso'ozenague' che Xancho' do yichj do lažə'əga'aque'. ²⁴Bernaben' naque' to benə' güen, na' chonlilažə'əchgüe' Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chnabia'an yichjla'aždaogüe'enə'. Na' de'e na'anə' zanch benə' Antioquian' gwso'onlilažə'e Jesocristən'.

²⁵Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulən', nach catə' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'.

²⁶Na' gosə'ənite'e Antioquian' tǵüiz gwso'one' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əzag chso'elao' Jesocristən' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' zanch. Na' Antioquia na'atequən' gwzolao boso'osi'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' beṇə' cristian chedə' choso'ozenague' che Cristən'.

²⁷Lao nitə' Bernaben' na' Saulən' Antioquian' besə'əžin balə beṇə' Jerosalen beṇə' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²⁸Na' entr beṇə' ca' besə'əžinnə' to beṇə' le Agabo gwzeche' lao beṇə' ca' zjəndopə zjənžag chso'elao' Jesocristən' be'e dižə' can' babzejni'i Spirit che Diozən' le' de que doxenlə yežlyon' gatə' to bgüin juisy. Na' catə' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinnə' can' gwna Agabon'. ²⁹Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əzag chso'elao' Jesocristən' Antioquian' boso'oxi'e yesə'ətobe' mech par nič yosə'əsele'en əsa'aclene' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristən' gan' mbane Jodean'. Na' boso'oxi'e de que to toe' yoso'onežjue' segon ja'aquə'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'. ³⁰Na' gwso'one' can' boso'oxi'enə' nach boso'osele'e Saulən' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beṇə' ca' zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'.

Gwso'ote' Jacobən' na' gosə'əyixjue' Bedən' ližyan'

12 Na' ca tyempən' Rei Erodən' bene' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bene' mendad gosə'əzene' balə' na' boso'ochi' boso'osaque'e lega'aque'. ²Nach bene' mendad gwso'ote' Jacob beṇə' bišə' Juannə' gosə'əchogue' yene'en len spad. ³Na' gocbe'i Rei Erodən' chesyə'əbei beṇə' Izrael ca' de'en bene' mendad gwso'ote' Jacobən', nach bene' mendad

gosə'əzene' Bedən' catə' bžin tyemp che lṇi pascon', lṇin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. ⁴Nach Erodən' gwdixjue' Bedən' ližyan' na' bsele'e ši'into soldad beṇə' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodən' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lṇi pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcue' na' so'ote'ene'. ⁵Soldad ca' gwsa'apə'əchgüe' Bedən' lao die' ližyan', pero na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwso'onchgüe' orasyon lao Diozən' par Bedən'.

Diozən' bebeje' Bedən' ližyan'

⁶Na' to že' ca gwxezə ngüia Erodən' cueje' Bedən' ližyan' par so'ote'ene', Bedən' de' chtase' ladjo chopə soldad na' ncheje' chopə gden, na' leczə nitə'əte soldad beṇə' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'. ⁷Catə'əczla to de repentzə to angl beṇə' bsele' Xancho Diozən' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedən', na' gwye'eni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedən' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec na'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyə'əyežte gdenṇə' zjənchej na' Bedən'. ⁸Nach gož anglən' le': —Bego'o dobey chio'onə' na' bolej xelo'on.

Nach ben Bedən' ca'. Nach goze' anglən' le': —Bechelə xadon chio'onə' na' beyo'o len nada'.

⁹Nach bechoj Bedən' zenaogüe'ene', pero bito gocbe'ine' šə de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' šə chle'ida'ogüe'ene'. ¹⁰Beyož besyə'ədäie' chop cuente gan' nitə' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyə'əžine' gan' zo puert saguannə' de'en naquə de ya gan' chəsə'əchoje' par chja'aque' lao syodan', con to gwlazzə puertən' byaljon par nič besyə'əchoje', na' ca to cuadr babesa'aque' nach anglən' bocua'ane' Bedən' toze'. ¹¹Cana'ach gocbe'i Bedən' de que de'e li babechoje' ližyan', nach

gwne': —Bacheyacbe'ida' de'e licza Xana' Diozən' babsele'e angl che'enə' par bosle' nada' lao na' Erodən' na' lao de'e ca' chsa'aque beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' so'one' len nada'.

¹² Na' nechonte Bedən' xbabən' ca' gwze'e gwyeye' liž Maria xna' Juan ben' leczə le Marcos. Na' liž Maria na' zjəndopə zjənzag beṇə' zan chso'one' orasyon. ¹³ Nach bsiže' cho'a puert saguannə' na' le'e bchojte to bi'i no'olə le Rode par jəgüiabo' no de'enə'. ¹⁴ Na' cata' bžimbo' par əsaljwbo' puertən' beyombia'abo' ši'i Bedən' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertən' sino beyejdobo' gan' ža' beṇə' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertən'. ¹⁵ Nach beṇə' ca' gwse'e: —¿Ecaguə chac tonto'onə'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'enə'. Nach lega'aque' gwse'ebə' de que to angl beṇə' chapə chye' Bed na'anə'.

¹⁶ Pero Bedən' ne'e chsižcze' cho'a puertən'. Nach ja'aque' par boso'osaljue'. Cata'əczla besə'əle'ine' de que le'enə' besyə'əbanene' xte juisy. ¹⁷ Nach Bedən' bene' seņy len ne'enə' par nič gwnite'e žizə boso'ozenague' be'e dižə' can' goquə bebej Xancho Diozən' le' ližyan'. Nach leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' yesə'əzenene' Jacobən' na' yeziquə'əchlə beṇə' ljuežjga'aque' ca' can' bagoquən'. Nach beze'e zjəyede' ga yoblə.

¹⁸ Nach cata' gwyeni'inə' yelə' goban juisy gwnita' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižə' gosə'əne' bixaczxa goquə len Bed na'anə'. ¹⁹ Na' ca naquə Rei Erodən', bene' mendar jəsyə'ədilje' Bedən' na' gwnabene' soldad gop ca' nac goquən' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson boso'onežjue'. Nach bene' mendar gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodən' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodən'

²⁰ Erodən' ža, chža'achgüe' beṇə' Tiro na' beṇə' Sidon ca'. Beṇə' ca' besə'əyazjene' yesə'əzi'e de'en əse'ej əsa'ogüe' gan' chnabia' Erodən'. De'e na'anə' boso'ocodə ljuežj beṇə' Tiron' na' beṇə' Sidon ca' par jəsə'ənežjue' Blaston' to regal, ben' naquə lao ne'i liž Erodən' nach Blaston' gwne' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par nič bzenag rein' čega'aque' cata' ja'aque' laogüe'enə' jəsə'ənabe' yesyə'ənite'e binlo len le'.

²¹ Nach Rei Erodən' bžie' bia' to ža əgwtože' lega'aque' par əgwzoe' lban laoga'aque'enə'. Na' cata' bžin žan' rein' gwyaze' xalane'e de'en naquə xochē de'en chaze' cata' chone' yelə' jostisən' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beṇə' ca' že'e ža'anə'. ²² Nach beṇə' ca' gwso'osye'e gosə'əne': —Diozən' cho'e dižə' caguə beṇə'achən'.

²³ Na' lao or na' bselə' Xancho Diozən' to angl par nič bene' ca gocšene rein' gwžia bel' bia lo'o le'enə' na' gote'. Goc čhe' ca' čhedə' be'e latjə gwso'elao' beṇə' le' lgua'a əso'elaogüe'e Diozən'.

²⁴ Pero ca naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwlałjəchən na' beṇə' zanch gwse'ejle'e čhein'.

²⁵ Na' Bernaben' len Saulən' beyož gwso'one' yoguə' de'en naquə so'one' Jerosalennə' nach besa'aque' jəya'aque' Antioquian'. Na' gosə'əche'e to beṇə' le Juan na' lete' Marcos.

Bernaben' na' Saulən'

ja'aque' jəsə'ədixjui'e xtižə'
Jesocristən' yež zita'

13 Na' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Antioquian' zjəlen beṇə' chəsə'əzenene' beṇə' yoblə bi de'e che'e Diozən' lega'aque', na' zjəlen beṇə' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən'. Na' lega'aque' Bernaben', na'

Simon ben' zjənsi'e Negr, na' Losio beṇə' Sirene, na' Saul, na' Manaen. Na' Manaennə' bgolə gwcha'ogü'e t'xen len Rei Erodən' ben' gwnabia' Galilean'.² Na' to ža cui bi zjəne'ej zjənao beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', zjəndopə zjənzague' chso'one' orasyonṇə'. Catə'əczla gož Spirit che Diozən' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulən' par so'one' xšina'anə' con gatə'ətezə selə'əga'aca'ane'.³ Nach beṇə' ca' gwsə'onche' orasyonṇə' sin cui zjəne'ej zjənaogü'e, nach boso'o'xoə na'aga'aque'enə' yichj Saulən' len yichj Bernaben'. Gwsə'one' ca' par gosə'əgü'e xšin Diozən' lao na' Bernaben' len Saulən'. Gwde na' boso'ozeine' lega'aque' dižə'.

Apostol ca' gwsə'e xtižə' Jesocristən' Čhipre

⁴ Nach Spirit che Diozən' bselə'ən Bernaben' len Saulən' yež gan' nzi Seleusia. Na' na' gwsə'e lo'o barcon' par besə'əžine' Čhipre. Na' Čhipren' naquən to isla de'en chi' lo'o nisdə'onə'.⁵ Besə'əžine' yežən' nzi' Salamina gan' mbane Čhipren' na' gosə'əzolaogü'e gosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' lo'o yo'oda' che beṇə' Izrael ca'. Na' zjənche'e Juan ben' leczə le Marcos par chaclene' lega'aque'.⁶ Na' ca' gwsə'aše' gosə'ədie' doxen Čhipren' par besə'əžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jəsə'ədie' to beṇə' goža' le' Barjesos. Naque' beṇə' Izrael na' chxoayague' ne' de que chzenene' bi de'en che' Diozən' le'.⁷ Barjesosən' naque' migw che gobernador ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulən' naque' to beṇə' chejni'ichgüei. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulən' chedə' gone'ene' yoso'ozenene' le' xtižə' Diozən'.⁸ Na' Barjesosən' leczə nzi' yeto le Elimas, zejen dižə beṇə' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulən' xtižə' Bernaben' na' Saulən'. Nach bžone' par cui

yoso'osed yoso'olo'i beṇə' ca' xtižə' Diozən'.⁹ Na' ca' naquə Spirit che Diozən' chnabia'achguan yichjla'azdao' Saulən', ben' leczə le Pab, nach bcəs laogüen' bgüiachgü'e Elimasən'.¹⁰ Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxiye'enə' yelə' goxoayag čhio'onə' na' yelə' beṇə' mal čhio'onə'. Bito chazlažə'o bitə'ətezə de'e güennə' na' bito chbezo' can' čžəno' yesə'ənao beṇə' dižə' li che Xanto Diozən'.¹¹ De'e na'anə' Xanto Diozən' gone' castigw čhio' na' əcholo' to tyemp, cui gaquə le'ido' be'eni'inə'.

Nach le'e əgwcholtə', gwde ca to bejw lo'o jelaogü'e'enə', nach gwzolaogü'e chgan chtobe' cheylje' no goxə' ne'enə' par yegü'e'ene' nez.¹² Gobernadorən' ble'ine' can' goquən' na' gwyejle'e xtižə' Xancho Jesocristən', na' bebanchgüeine' can' nanṇə'.

Pabən' na' Bernaben' ja'aque' Antioquia gan' mbane Pisidia

¹³ Nach Pabən' len beṇə' ca' nžague'enə' besə'aque' Pafosən' gwsə'e lo'o barcon' par besə'əžine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' leczə chse'e Marcos gwlejjichje' lega'aque' beyeje' Jerosalennə'.¹⁴ Na' Pabən' len Bernaben' gwsə'aque' Pergen' na' besə'əžine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jesə'əchi'enə'.¹⁵ Na' ca' beyož bguab libr gan' nyoj lei che Diozən' na' de'en boso'ozoj de'e profet beṇə' ca' gwsə'e xtižə' Diozən' canə', beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che yo'oda'onə' boso'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güe'ele əneyoile beṇə' quinga, gwaquə əṇalen na'a.

¹⁶ Nach gwzoža' Pabən' na' bene' señy len ne'enə' par nič nite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogü'e gwne': —Le'e beṇə' Izrael na'

notə'ətezəchle chaple Diozən' respet, le'e gwzenag. ¹⁷Ca naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o benə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen catə'an ne'e nite'e zjənaque' benə' zitə' Egipton', pero bžin ža bebej Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'enə'. ¹⁸Na' ca čhoa iz bguo'o bčhejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə našən'. ¹⁹Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Canaan par nič bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'. ²⁰Diozən' bene' ca gosə'əde tgüejə tgüejə benə' gwnabia' ca' gwso'on yelə' jostis čhega'aque'enə' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²¹Nach gosə'ənabe' so to rei par nabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e čhoa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, benə' goljə lao dia che Benjamin. ²²Gwde na' Diozən' bocui'ize'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin' xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': "Bač ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yichjla'aždaogüe'enə' naquən tozə len yichjla'aždaogua'anə'. Le' gone' yoguə'əlol can' che'enda'anə'." ²³Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par nič chac yebeje' chio'o benə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe. ²⁴Antslə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jeso'osən', de'e Juannə' gwdixjui'e lao yoguə' benə' Izrael ca' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əchoe' nis. ²⁵Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juannə' yoguə'əlol de'en yo'o lao ne'e gone', gože' benə' ca': "Nada' bito naca' ben' chonle xbab naca'. Caguə nada'anə' ben' chbezle par gaquəlene' nasyon chechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca nada' xte bito zaca'a par lechja' xele'enə'."

²⁶Benə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' entr chio'o nitə' yebalə benə' chsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zjənaque' benə' Izrael. Par chio'onə' bselə' Diozən' dižə' can' gonli-lažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁷Benə' Jerosalen ca' na' benə' gwnabia' čhega'aque' ca' bito gwsa'acbe'ine' de que Diozən' bsele'e Jeso'osən'. Bito gwse'ejni'ine' de que che Jeso'os nan' bosə'əzoj de'e profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' le'e libr ca' chso'olabe' lo'o yo'odao' ca' yoguə' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüe'en gwso'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyojən. ²⁸Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'ənabene' Pilatən' gone' mendar so'ote'ene'. ²⁹Beyož gwso'one' complir yoguə'əlołte segon can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə che', besə'əžin benə' bosyö'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuəše'ene'. ³⁰Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo benə' guat ca'. ³¹Na' nitə' benə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo benə' guat ca' gwda-lene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'enə' chso'elene' benə' dižə' de que de'e li mbancze'enə'.

³²De'e na'anə' leczə' neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən' par nič ənezele de que bač goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'. ³³Na' chio'o naccho xi'in dia čhega'aque'enə' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojən' le'e Salmo əgwchopen' nan: "Le' naco' xi'ina'. Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'." ³⁴Na' nyojəchczə' Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: "Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'." Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo benə' guat ca' na' bitoch güe'e latjə gat

Jeso'osən' de'e yoblə. ³⁵ Le'egatezə ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: “Nezda' bito go'o latjə gožə' cuerp chia'anə', nada' naca' xi'ino' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə' juisy.” ³⁶ Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone'e Diozən', na' catə' gote' boso'ocuaše'ene' ga bazjəngašə' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'enə'. De'e na'anə' nezecho de' que caguə nyoj Salmosən' che cuine'en. ³⁷ Jeso'osən' ben' bolis bosban Diozən', le'enə' cui gožə' cuerp che'enə'. ³⁸ Na' cheyalə' ənezele beṇə' bišə', Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei chezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' chso'onlilažə' le'. ³⁹ Bito chac nītlao xtolə' chio'o beṇəch por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero notə'ətezcho šə chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' chnītlao güe' xtolə'əcho ca'. ⁴⁰ Le'e gapə ciudad par cui gac chele can' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

⁴¹ Le'e gon xbab, le'e chonle borl, gwžin ža cuiayi'ile por ni che de'e cui chejle'ele.
Le'e yebane, chedə' nada' Dioz ze'e gona' de'e zaquə' yebanele tyemp nga zole ṇa'a,
na' bito šejle'ele la'anə'əczə šə no əṇa le'e can' gaquən'.

Can' gwna Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

⁴² Beyož bzejni' i Pabən' beṇə' Izrael ca' nach besyə'əchoje' lo'o yo'oda'onə'. Beṇə' ca' cui gwsa'alje' beṇə' Izrael sino gwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwsa'atə'əyoine' Pabən' len Bernaben' par əžja'aque' de'e yoblə yežag xman ža dezcanzən' žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə. ⁴³ Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' na' beṇə' zan beṇə' bagwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwse'ejle'e de'en choso'osed choso'olo'i Pabən'

len Bernaben' catə'an besyə'əžəše'. Na' Pabən' len Bernaben' gosə'əṇeyo'ine' lega'aque' par nič nītə'ətezə nīte'e so'onlilažə'e Jesocristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴⁴ Na' catə' bežag xman ža dezcanzən', casi yoguə'əlo! beṇə' lao syodan' besə'əžag par boso'ozenague' xtižə' Diozən'. ⁴⁵ Pero beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' besə'əle'ine' catec beṇə' zannə' nžag na' gwsa'acxi'ine', nach gosə'əṇelaogüe' contr Pabən' na' gwso'onle'ega'aque' che dižə'an chzejni'i Pabən'. ⁴⁶ Nach Pabən' len Bernaben' sin cui chəsə'əžəbe' gwse'e beṇə' ca': —Babento' complir can' gone'e Diozən' babzejni'ito' zgua'atec le'e nacle beṇə' Izrael xtiže'ena'. Pero na' de'en cui chene'ele əgwzenagle ža, zeje dižə' de' que bito chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chelen' na' de'e na'anə' əgwzejni'ito'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁷ Xanto' Diozən' bač bene' mendad gonto' can' nyojən nan:

Bač nzoa' le'e par co'ole be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael
par nič beṇə' ca' ža' doxenlə yežlyon' əsa'acbe'ine' naclən so'one'
nič yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael beyož gwse'ene'ene' gwne' ca' besyə'əbeine' nach gosə'əne' güenchguaczən' naquə xtižə' Diozən'. Nach yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'ena' gwso'onlilažə'e Jesocristən'. ⁴⁹ Ca' goquə gosə' gwłaljə xtižə' Xancho Jesocristən' doxen distritən'. ⁵⁰ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' Jesocristən' boso'ota boso'one' beṇə' blao che syodan' na' no'olə əblao ca' zjənaochgua costombr che beṇə' Izrael ca' par nič bosyo'olague' Pabən' len Bernaben' na' besyə'əbeje' lega'aque' fuer syodan'

na' distritən'. ⁵¹Nach Pabən' len Bernaben' boso'osi'ins nī'aga'aquen' par bežib bište yon' de'en žiannə'. Gwso'one' ca' par boso'olo'e de que bito zjənapə' dolə' de'en cui chse'ene beṇə' ca' yoso'ozenague' che Diozən', nach besa'aque' jəya'aque' gan' ne' Iconio. ⁵²Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwnitə'əchguacze' mbalaz, na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'azda'oga'aque'enə'.

**Pabən' na' Bernaben'
besə'əžine' Iconion'**

14 Na' goquan' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Iconion' na' ja'aque' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par gwso'e xtižə' Jesocristən' len beṇə' ca'. Na' Spirit che Diozən' goclenən lega'aque' par gwso'e dižə'n, na' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' leczə' zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'ene'. ²Pero beṇə' Izrael ca' cui gwso'onlilažə' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par nič gwso'one' xbab mal contr Pabən' len Bernaben'. ³Na' ca' naquə beṇə' zan bagwso'onlilažə' Jesocristən' Iconion', Pabən' len Bernaben' besyə'əga'ane' sša syoda Iconion' par gwso'ecze' xtižə' Xancho Jesocristən' sin cui besə'əžebe'. Na' Xancho Jesocristən' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' par nič gwso'one' mīlagr na' bichlə de'e besyə'əbane beṇə' nič ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin' chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de que lechgualə nzi'ilažə' Xancho Jesocristən' beṇə'chən'. ⁴Na' beṇə' ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque' choplə. Bale' gosə'əde'e beṇə' Izrael ca' na' bale' gosə'əde'e apostol Pabən' len Bernaben'. ⁵Nach yoguə' beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can' choso'osed choso'olo'i apostol ca', beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'anite'e yelə' goxia' len jostis ca' par so'one' contr

Pabən' len Bernaben' na' yoso'ošize'e lega'aque' yej. ⁶Pero ca' naquə Pabən' len Bernaben' gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə' ca' so'one' len lega'aque', nach besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne' Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə yež ca' gan' mbane Licaonia. ⁷Na' boso'ozentezene' dižə' cobə che Jesocristən' gatə'ətezə ja'aque'.

**Boso'ošize'e Pabən'
yej lao zoe' Listran'**

⁸Na' Listra na' jəsyə'ədie' to beṇə' nxinje' dezd goljte', con cui bi bi fuers balor əgwsa'ate'e nī'e ca' par se'e. ⁹Na' chi'iteze' chzenague' choe' Pabən' dižə'ənə'. Nach Pabən' bgüie'ene' na' gocbe'ine' chejle' be'enə' de que Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' gaquə se'e. ¹⁰Nach Pabən' bolgüiže'ene' clar gože'ene': —Gwzoža'.

Nach le'e gwzoža'ate be'enə' na' gwzolao chde'. ¹¹Beṇə' zan ca' ža'anə' choso'ogüie' can' ben Pabən' na' gosə'əne' dižə' Licaonia: —Bač gwse'etj Xancho ca' chejni'alažə'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaque' ca' beṇə'ch.

¹²Na' gosə'əne' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben chse'ejni'alaže'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercorio chedə' len' choe' dižə'. ¹³Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben chse'ejni'alaže'e zon catezə chso'e lao' syodan'. Nach bəxoz che Jopiterən' gwze'e nche'e go'on ca' na' bazjənone'eb xoche len yej. Nach bəxozən' len beṇə' ca' ža'anə' besə'əžine' gan' nitə' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁴⁻¹⁵Pero apostol Bernaben' len Pabən' catə' gwsa'acbe'ine' can' so'on beṇə' ca', gosə'əcheze' xaga'aque'enə' chedə' bito gwse'enene' so'on beṇə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beṇə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Beṇə'

bito gonle ca'. Leczə beṇaḥ neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwša' yichjla'ažda'olen' na' cuejyichjle costombr quinga de'en naole la' lega'aquən bito bi zjəzaquə'ən. Cuejyichjga'aclen niḥ güe'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane, ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə', beṇaḥ, bia ca' chsa'aš, na' bitə'ətezə de'en chle'icho le'e yoban', lao yežlyon' na' lo'o nis. ¹⁶Ca naquə tyemp ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwdape' yelə' chxenlažə' ca de'en gosə'əda beṇə' gwža' to to nasyon gwso'one' con can' gwse'enene'. ¹⁷Pero Diozən' syempr zocze' chone' güen len yoguə'əlöl beṇaḥən' par niḥ yesə'əneze' de que zocze' naque' Dioz. Le'enə' chone' par niḥ chac yejon' niḥ ca' chac de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej chaocho par niḥ socho mbalaz.

¹⁸Na' la'ənə'əczə gwse' Pabən' len Bernaben' beṇə' Lистра ca' de'enə', canə gosə'əzoinə' par niḥ cui gwso'ot beṇə' ca' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁹Ca' chac xonj beṇə' Izrael beṇə' nitə' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oyele'e beṇə' Lистра ca' par gwsa'aque' txen boso'ošiže'e Pabən' yej. Na' gwsa'aque'ne' šə bach gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerlə syodan'. ²⁰Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'enə' nach beyase' na' beyeje' lao syodan' de'e yoblə. Nach beteyo beza' Pabən' len Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

²¹Na' leczə gosə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwde na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e yoblə. ²²Na' to to syoda ca' gan' jəya'aque'enə' boso'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əneyoine' lega'aque' par

niḥ nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' leczə bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezcho šə chene'echo ṇabia' Diozən' chio'o, de'e zan de'e gaquə de'e chi' saquə'əcho. ²³Na' to to yež can' besyə'ədie'enə' gosə'əbeje' beṇə' golə beṇə' blao par boso'ogüia boso'oye' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Jesocristən'. Na' Pabən' len Bernaben' ze'e yesa'aque' to to yež gwso'one' orasyonṇə' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžaguən' sin cui gwsa'ogüie', gosə'əṇabe' lao Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə' beṇə' ca' bach chso'onlilaže'ene'.

Pabən' na' Bernaben' jəya'aque' Antioquian' gan' mbane Siria

²⁴Gwde na' besa'ac Pabən' len Bernaben' na' besyə'ədie' distrit che Pisidia par besə'əžine' distrit che Panfilia. ²⁵Na' gosə'əyixjui'e dižə' che Jesocristən' yež de'en nzi' Perge gan' mbane Panfilian'. Beyož na' gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia. ²⁶Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e lo'o barcw par besyə'əžine' Antioquian' gan' mbane Sirian' gan' gwsa'aque'. Na' ca naquə beṇə' Antioquia ca' lega'aque' gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' Pabən' len Bernaben' par žjse'ene' xšin Diozən' catə' cuiṇə' əsa'aque' žja'aque' yež ca' par žjse'ene' xšin Diozən' de'en babeyož gwso'one' ṇa'a. ²⁷Na' catə' besyə'əžin Pabən' len Bernaben' Antioquian', bosyo'otobe' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' nach gwso'e dižə' yoguə'əlöl can' goquəlen Diozən' lega'aque' žlac jəsə'ədise' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' can' ben Diozən' par niḥ beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸Sša besyə'əga'əne' gosə'ənite'e len beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian'.

**Apostol ca' bosoxi'e len beṇə'
Jerosalen ca' naclə cheyaḷə' so'on
beṇə' catə' so'onlilaže'e Jesocristən'**

15 Ca tyempən' to čopə beṇə' gwsa'ac Jodean' besə'əžine' Antioquian' na' gosə'əzolaogüe' bososed bosolo'ine' beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' de que cheyaḷə' yesə'əzoe' seṇy de'en ne' sirconsionnə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ² Pero Pabən' len Bernaben' gwsa'acyože' beṇə' Jodea ca' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca'. Nach beṇə' Antioquia ca' beṇə' ca' bachso'onlilaže' Jesocristən' gosə'əchoglaogüe'en de que Pabən' len Bernaben' na' len yeto čopə beṇə' ljuežjga'aque' ca' əžja'aque' Jerosalennə' par žjəsyə'anite'e yelə' goxi'a len apostol ca' na' beṇə' golə blao che beṇə' chso'onlilaže' Jesocristən' Jerosalennə' naclə cheyaḷə' so'one' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

³ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bososele'e lega'aque' əžja'aque' Jerosalennə'. Na' gosə'ədie' Fenisia na' Samaria na' gwsolene' beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' dižə' de que ca naquə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael baboso'oša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' par choso'ozenague' che Diozən'. Nach beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria ca' besyə'əbeichgüeine'.

⁴ Na' catə' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Jerosalennə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' nach beṇə' golə beṇə' blao čega'aque' ca' na' apostol ca' besə'əžaglaoga'aque'ene' choso'oguape' lega'aque' diox. Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e lega'aque' yoguə'əlöl can' bagoclen Diozən' lega'aque'. ⁵ Na' balə beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' zjənaque' beṇə' fariseo

nach gosə'əzože'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən', cheyaḷə' nita'əga'aque' seṇy de'en ne' sirconsionnə' na' cheyaḷə' so'one' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan' la'anə'əcza cui zjənaque' beṇə' Izrael.

⁶ Nach besə'ədobə apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par bosoxi'e naclə gaquəczən'. ⁷ Sša bagoc chso'e dižə' catə'əcza gwzoža' Bedən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezczele de que cana'ate gwlej Diozən' nada' par jətixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nič gwso'onlilaže'ene'. ⁸ Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlölte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlaže'e can' chso'onlilaže'e Jesocristən'. ⁹ Na' bito nacho de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcze' la'aždaoga'aque'enə' catə'an gosə'əzolaogüe' chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁰ Na' ža, žbixčhen' cui chejle'ele che de'en bagož Diozən' nada'? žBixčhen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'enə'? Chene'ele gonle byen yesə'ənao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr checho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui goquə so'one' yoguə'əlöl can' nannə'. ¹¹ De'e na'anə' bito naquən güen ye'ega'acchone' yesə'ənaogüe' costombr ca', čhedə' cuin Xancho Jeso'osan' babene' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' laogüe de'en nži'ilaže'e lega'aque' ca'aczən' babene' len chio'o, na' bito nacho de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlölcho.

¹² Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə nžaguən' gwnite'e žizə par bosozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca naquə ben Diozən' par

nich gwso'one' milagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹³ Na' catə' beyoż gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'ənə', lao nē'e nitə' beṇə' ca' žizə gwwoža' Jacobən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a. ¹⁴ Simon Bedən' bach be'e dižə' can' babloe' Diozən' yelə' guac che'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' balə' par chso'elaogüe'ene'. ¹⁵ Na' de'en chon Diozən' ca' chotiḷən de'e ca' boso'ozoḷ profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

¹⁶ Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par nich nabia' xi'in dia che de'e Rei Dabin',

la'anə'əczə na'a cui no xi'in dia che'enə' chesə'ənabia' na' gona' par nich socze' nabi'e.

¹⁷ Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilaže'e nada' Xanga'aque'.

Beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonnə' so'ombi'e nada', con noga'aque'enə' gwleja' par so'ombi'e nada'.

¹⁸ Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwasda'ote.

¹⁹ Na' laogüe de'en nyoḷ Xtiže'enə' nan ca', nada' əchnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr chega'aque'enə' de'en gosə'ənaogüe' par chso'onlilaže'e Diozən'. ²⁰ Con gwzojga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogüe' no yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgu'a lsaquə'ən chse'ejni'alazaž beṇə', na' bito sa'ogüe' bia ca' chso'ote' choso'ošoquē' do lba'abən', na' bito sa'ogüe' chen chega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol chega'aque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui

naquə be'en chega'aque'. ²¹ Dezd gwlatle nitə' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao chechon' yoguə' ža dezcanz. De'e na'anə' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca' cui əsa'aque beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

²² Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwsa'azlaže'e can' gwna Jacobən', na' boso'oxi'e əchoj chopə beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'əbeje' Jodas Barsabasən' na' Silasən' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ²³ Na' boso'ozoje' to cart de'e gwso'oxə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque':

“Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'əto' Jesocristən' chguapto' le'e diox, le'e nacle beṇə' ljuežjto' chonlilažə'əchone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do gan' mbane Siria na' Silisia. ²⁴ Bagwnezeto' de que to chopə beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nitə'əlen' chso'one' šejlažə'əle len dižə'ən baboso'ochixə boso'onize' yichjla'azda'olen' chəsə'əne' de que cheyalə' sole seņy de'en ne' sirconsisionnə' na' gonle yoguə'əlol can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Bito nezeto'onə' gwsa'aque' na' caguə mendad cheto'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'. ²⁵ Topə txen naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejto' chopə beṇə' quinga chselə'əga'acto'one' gan' nitə'əlen' len apostol ca' chacchgüeito' chei Bernaben' na' Pabən'. ²⁶ La' lega'aque' baboso'osanlažə' yelə' mban chega'aque'enə' par chso'one' xšin Xancho Jesocristən'. ²⁷ Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che

yoguə' de'en nato' le'e cart nga.
²⁸ Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit
 che Diozən' neto' de'en ənato' cui gonle,
 na' de'e ca' chonən byen cui gonle
 zjənaquə tapzən. ²⁹ Bito cheyalə' gaole
 yelə' guao de'en chəsə'əne' che lguə'a
 lsaquə'n chse'ejni'alazə' beṇə'. Na' bito
 gaole bia ca' chso'ote' choso'ošoquē'
 do lba'abən'. Na' bito gaole chen
 chega'acobən'. Na' bito solenle no'olə
 cui naquə' no'ol chele na' nic no'olən'
 solene' beṇə' cui naquə' be'en che'. Šə
 bito chonle de'e quinga chonto' mendad
 cui gonle, güennə' gonle šə ca'. De'e
 na'azən' chzojto' le'e cart nga."

³⁰ Nach boso'ozei beṇə' ca'
 chso'onlilažə' Jesocristən' apostol ca' na'
 beṇə' ca' yechopə dižə' nach gwsa'aque'
 əzja'aque' Antioquian'. Na' catə'
 besə'əžine' Antioquian' bosyo'otobe'
 yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə'
 Jesocristən' na' boso'onežjue' lega'aque'
 cartən' zjənoxə'enə' par boso'olabe'en.
³¹ Na' beyož boso'olabe' cartən'
 besyə'əbeine' ca' naquə' consejw de'en
 nyoj le'inə'. ³² Na' ca' naquə' Jodasən'
 na' Silasən' leczə' choso'ozenene' beṇə'
 bi de'en bagož Diozən' lega'aque'.
 Nach gwsə'elene' beṇə' Antioquia
 ca' dižə' na' boso'otipe' lažə'əga'aque'
 par ničh nitə'ətezə' nite'e so'onlilažə'e
 Jesocristən'. ³³ Zan ža gwnite'e
 Antioquian' na' catə' bžin ža par
 yesa'aque' žjəya'aque' gan' nitə'
 beṇə' ca' boso'oselə' lega'aque', beṇə'
 Antioquia ca' boso'ozeine' lega'aque'
 dižə' gwse'e de que to šao' to güen
 yesyə'əžine'. ³⁴ Pero na' ca' naquə'
 Silasən' gwchoglažə'e yega'əne' na'azə.
³⁵ Nach leczə' Pabən' len Bernaben'
 gwnitə'əcze' Antioquia na'azə, na' txen
 len zan beṇə' Antioquia ca' boso'osed
 boso'olo'ine' beṇə' xtižə' Diozən' na'
 boso'ozejni'ine' lega'aque' bi zejen.

Pabən' gwyeye' de'e yoblə gan' bajətxijui'e xtižə' Diozən'

³⁶ Na' catə' bagwde to tyemp Pabən'
 gože' Bernaben': —Šejcho yoguə'əlol
 syoda ca' gan' bach jtičjue'echo xtižə'
 Xancho Jesocristən' par zjəyecho nac
 chsa'ac beṇə' ca' chso'onlilažə'ənə'.

³⁷ Nach Bernaben' goclažə'e
 yesə'əche'e Juan ben' leczə' le' Marcos.
³⁸ Pero Pabən' bene' xbab bito naquən
 güen yesə'əche'ene', chedə' Juan
 Marcosən' gwlejjyichje' lega'aque'
 Panfilian', bito bega'anlene' lega'aque'
 par so'one' xšin Diozən'. ³⁹ Na' gotə' to
 bžəš gual entr Pabən' na' Bernaben' xte
 gosə'əbejjyichj ljuēžjga'aque'. Bernaben'
 gwze'e gwche'e Marcosən' gwso'e to lo'o
 barcw par ja'aque' Chipren'. ⁴⁰ Nach
 Pabən' gwze'e gwche'e Silasən', na'
 beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'
 Antioquian' gosə'ənabe' lao Xancho
 Diozən' gaquəlene' Pabən' na' Silasən'
 gatə'ətezə' žja'aque'. ⁴¹ Nach Pabən' len
 Silasən' gosə'ədie' Sirian' na' Silisian' par
 boso'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə'
 Jesocristən' to to yež.

Temtion' gwzolaogüe' chonlene' Pabən' len Silasən' xšin Diozən'

16 Na' catə' Pabən' na' Silasən'
 besə'əžine' Derben' na' gosə'ədie'
 par besə'əžine' Listran'. Na' Listra na'
 zo to beṇə' chonlilažə' Jesocristən' na'
 le' Temtio. Xna' Temtion' naque' beṇə'
 Izrael na' chonlilažə'e Jesocristən', na'
 xə'enə' naque' beṇə' griego. ² Na' beṇə'
 ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Listran'
 na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion' de
 que zocze' chone' güen. ³ Nach Pabən'
 gwṇabe' šejlen Temtion' lega'aque', nach
 gwči'ene' gan' boso'ozo'ene' seṇy de'en
 ne' sirconsision par ničh gwsa'azlažə'
 beṇə' Izrael ca' ža'anə' əche'ene' gone'
 xšin Diozən'. Bzo'ene' seṇyən' chedə'
 la' yogue'e zjənezene' de que xə'enə'

bito naque' beṇə' Izrael. ⁴Nach gwsa'aque' zja'aque' to to syoda na' chəsə'əyixjue'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' noquə'ənnə' cui cheyalə' so'one' can' gosə'əchoglaō apostol ca' na' beṇə' golə blao che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ⁵Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Jesocristən' gwnitə'ətezə gwnit'e gwsə'onlilažə'əche' Jesocristən' na' gwyanche' tza tza.

**Pabən' ble'idaogü'e'ene'
to beṇə' Masedonia
chatə'əyoine' le' šeje' laže'enə'**

⁶Ca naquə Spirit che Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədiɣjui'e xtižə' Diozən', de'e na'anə' ja'aque' Frigia na' Galasia. ⁷Na' besə'əžine' galə'əzə gan' mbane Misia. Na' gwsa'aclaže'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero lecə bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'enə'. ⁸Nach gosə'ədie' Misian' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas. ⁹Na' že' na' Pabən' ble'idaogü'e'ene' zecha to beṇə' byo beṇə' Masedonia laogü'e'enə' na' be'enə' gotə'əyoine' le' gože'ene': "Yo'o Masedonian' par gaquəleno' neto'." ¹⁰Nach bsi'ini'a cheto' par gwza'ato' gwyejto' Masedonian' la' gwyejni'ito' de que Diozən' chene'ene' žjezeneto' beṇə' ca' dižə güen dižə cobə che Jesocristən', na' nada' Locas gwyə'alena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

¹¹Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' licha par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis. ¹²Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən to syoda blao gan' ža' beṇə' Roma. Na' gwzoto' na' to čopə ža. ¹³Na' catə' bžin ža dezcanzən' bchojto' fuerlə syodan' par gwyejto' cho'a yaon' gan' čja'aque'

čjse'ene' orasyonṇə', nach gwche'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁴Na' entr no'ol ca' choso'ozenaguən' len to beṇə' le Lidia. Naque' beṇə' syoda Tiatira na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogü'e Diozən' na' Xancho Diozən' bene' par nič gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca naquə dižə' de'en be' Pabən'. ¹⁵Na' le'e gwchoate' nis len family che' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e ličzə chejle'ele de que chonlilažə'a Xancho Jesocristən', le'e šo'o yega'anle liža'anə'.

Nach gwyejto' jəyega'anto' liže'enə' čhedə' bencze' byen.

¹⁶Na' goquən to žlas lao zdato' gan' chac orasyonṇə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par nič chac chneya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en chneya'abo'. ¹⁷Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' chosya'abo' nabo': —Beṇə' quinga zjənaque' beṇə' güen xšin Diozən' ben' chnabia' doxenlə. Na' lega'aque' choso'olo'ine' naquən' cheyalə' goncho par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca' xte bžin ža goque Pabən' zed nach gwyechje' gože' de'e xio'onə': —Por yelə' guac che Jesocristən' chona' mendad yechojo' lo'o yichjla'aždao' bi'i nga.

Nach le'e bechojten.

¹⁹Catə' gwsa'acbe'i xambo'onə' cuich bi gan so'one' len lebo' nach gosə'əzene' Pabən' len Silasən' na' jso'e lega'aque' gan' ža' beṇə' gwnabia' ca' galə'əzə gan' chac ya'a. ²⁰Nach catə' besə'əžinlene' lega'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' nach gwse'e: —Beṇə' Izrael quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed lao' syoda nga. ²¹Na' choso'olo'ine' costombr de'e cabi cheyalə' nao neto' naquəto' beṇə' Roma.

²² Na' beṇə' ca' ʒa' lao ya'anə' leczə gwsa'ase' contr Pabən' len Silasən', nach beṇə' gwnabia' ca' gwso'one' mendad gosə'əlechje' xaga'aque'enə' par gosə'əyine' lega'aque' xis. ²³ Beyoʒ gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach boso'oʒe'ene' ližyan' nach gwse'e ben' chapə ližyan' de que gapəchgüe' cuidad len lega'aque'. ²⁴ Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca' nach be'enə' bʒe'e lega'aque' lo'o cuart ližyan' de'en zo le'eželaogüe' gan' naquə bižə'əte na' bchide'e ni'aga'aque'enə' len yag sep.

²⁵ Na' do chelyanə' Pabən' len Silasən' nite'e chso'one' orasyon na' chso'ole' no imno chso'elaogüe'e Diozən' na' pres ca' yeziquə'əchlə choso'ozenague'. ²⁶ Na' to de repentzə gwxo'ochgua, na' bse'esə'əchgwan lan yo'o ližyan' xte bsaljon yoguə' puert ca'. Nach yoguə' pres ca' ʒa'anə' beṇə' ca' zjənchej gdenṇə' besyə'əyeʒ gdenṇə' na'aga'aque'enə' nach yag sepən' bosanən ni'aga'aque'enə'. ²⁷ Nach ben' chapə ližyan' bebanene' na' ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e goljte' spad che'enə' goclaʒe'e yeyot cuine', goquene' bach besyə'əxonj pres ca'anə'. ²⁸ Nach bisya'a Pabən' goʒe'ene': —Bito bi gone cuino'. Nga zoczə yoguə'əto'.

²⁹ Nach ben' chapə ližyan' gwnabe' to yi' nach gwyo'odoe' zjəgüie' gan' de Pabən' len Silasən' na' do chalə' chxize' bzo xiben' laoga'aque'enə'. ³⁰ Na' le'e bebejte' lega'aque' ližyan' nach goʒe' lega'aque': —ʒBi cheyalə' gona' par niçh cui yeya'a lao yi' gabilən'?

³¹ Nach gwse'ene': —Benlilaʒə' Xanto' Jeso'osən' le' na' family chio' na' gone' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'.

³² Nach le'e gwzolaote Pabən' len Silasən' gwso'elene' be'enə' na' family che' ca' xtiʒə' Xanchon'. ³³ Nach lao or na'atezə be'enə' gwdibe' lao güe' che Pabən' na' che Silasən'. Nach bosə'əcho'e be'enə' nis len family che' ca'. ³⁴ Nach

gwche'e Pabən' len Silasən' liže'enə' par bye'ej bguaogüe' lega'aque'. Na' do family be'enə' besyə'əbeichgüeine' de'en bachso'onlilaʒe'e Jesocristən'.

³⁵ Catə' gwyeni'inə' beṇə' gwnabia' ca' boso'osele'e polsia par jse'eʒe' ben' chapə ližyan' de que yosane' beṇə' ca' ʒjəya'aque'. ³⁶ Nach goʒ be'enə' chapə ližyan' Pabən': —Ca naquə beṇə' gwnabia' ca' bach boso'osele'e rson yosana' le'e. Na' baguaquə ʒjəya'acle to ʒao' to güen.

³⁷ Nach Pabən' goʒe' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcue' sin cui gwso'one' yelə' jostis ʒə bi nonto'onə', len naquəto' beṇə' nasyon Roma. ʒEna' na'a chse'enene' yosyo'osane' neto' ʒiʒizənə'? Da'ac cuinga'aque' desye'eleje' neto'.

³⁸ Nach polsia ca' jesyə'əyeʒe' beṇə' gwnabia' ca' can' goʒ Pabən' lega'aque'. Na' beṇə' ca' besə'əzebchgüe' catə' gosə'əneze' de que Pabən' na' Silasən' zjənaque' beṇə' nasyon Roma. ³⁹ Nach ja'ac beṇə' gwnabia' ca' gan' zjəde Pabən' na' Silasən' jəsyə'əye'exene' lega'aque' na' besyə'əbeje' lega'aque' diʒə' ʒao' nach gwsa'atə'əyoine' lega'aque' yesa'aque' syodan'. ⁴⁰ Catə' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yoblə par jesyə'etipe' laʒə' beṇə' ca' chso'onlilaʒə' Jesocristən', nach besa'aque'.

Beṇə' mal ca' boso'ota boso'one' beṇə' Tesalonica ca' so'one' contr apostol ca'

17 Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'ədie' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əzinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'odao' ga chja'ac beṇə' Izrael ca'. ² Na' Pabən' ca' costombr checze' gwyeye' lo'o yo'oda'onə' na' lao ʒonə ʒa dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtiʒə' Diozən'. ³ Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtiʒə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e

profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' che Cristən' nan de que yoso'oči' yoso'osauə' beṇə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beṇə' guat ca'. Nach leczə gože' lega'aque': —Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei, le'enə' Cristən' ben' bsełə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴ Beyoż be'e dižə'ənə' zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejle'e che' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beṇə' griego beṇə' gwso'elao' Diozən' na' zan no'olə blao leczə gwse'ejle'e che'.

⁵ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwse'ejle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach boso'otobe' xonj beṇə' mal chsa'aš lao lqueyən' na' txen zjənaque' boso'ota boso'one' beṇə' ca' ža' lao' syodan'. Nach ja'acyalcze' liž ben' le Jason chəsyə'əyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əche'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' syodan'.

⁶ Pero catə' besə'əžine'enə' notono Pabən' len Silasən' nitə'ənə'. Nach gosə'əxobe' Jasonnə' lene' yeto čopə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jso'e lega'aque' lao beṇə' ca' chəsə'ənabia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beṇə' gwnabia' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Ca naquə beṇə' quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed doxenlə na' na'a babla'aque' gan' nga zocho nga. ⁷ Na' Jason ni babgüialaogüe' lega'aque' liže'enə', na' yogue'e chso'one' contr lei che Rei Sesar de'en naocho na' chəsə'əne' de que zo yeto rei beṇə' le Jeso'os.

⁸ Besə'əža'achgua beṇə' lao' syodan' na' beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' catə' gwse'enene' can' chəsə'əna beṇə' ca'.

⁹ Nach Jasonnə' len beṇə' ljuežje' ca' boso'ožie' mech par nič boso'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lgüegwzə lao že' na' bosyo'ose'e Pabən' len Silasən' par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na' catə' besyə'əžine'enə' ja'aque' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. ¹¹ Beṇə' Berea ca' zjənaquəche' beṇə' šao' cle ca beṇə' Tesalonica ca' na' besyə'əbeine' boso'ozenague' xtižə' Jesocristən' de'en boso'ozejni'i Pabən' len Silasən' lega'aque', na' tža tža besyə'əyilje' gan' nyoj de'e ca' boso'ozejni'ine' par nič gosə'ənezene' šə le can' nan. ¹² Na' zanga'aque' gwso'onlilažə'e Jesocristən', na' leczə zan beṇə' griego ca' na' zan no'olə blao. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' ža' Tesalonican' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən', gwse'enene' rson de que Pabən' len Silasən' banite'e Berean' choso'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach gwsa'aque' ja'aque' Berean' par jəsə'əta jəsə'əne' beṇə' lao' syodan'. ¹⁴ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Berean' le'e boso'osa'ate' Pabən' gwyeye' cho'a nisdə'onə' pero na' besyə'əga'an Silasən' len Temtion'. ¹⁵ Na' beṇə' ca' gosə'əgo'o lao ne'e jso'e Pabən' syoda Atenas de'en chi' gan' nzi' Gresia. Na' catə' besa'aque'enə' Pabən' bene' mendar əžja'ac Silasən' len Temtion' lgüegwzə gan' zoe'enə'.

Pabən' bsełə' blo'ine' beṇə' Atenas ca'

¹⁶ Na' lao zoe' Atenasən' chbeze' beṇə' ca', cuili biczən' chaque yichjla'aždaogüe'enə' chgüie' catequən' že'e ža' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alažə' beṇə' Atenas ca'. ¹⁷ De'e na'anə' bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' lo'o yo'odao' chega'aque'enə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'. Na' leczə yoguə ža gwyeye' gan' chac ya'a par je'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'. ¹⁸ Na' beṇə' ca' bazjənao de'en choso'osed

choso'olo'i epicoreo ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogü'e' gwsə'elene' Pabən' dižə'. Nach bal'e' gosə'əne': —¿Bi nga əna de'e güe' dižə' nga chio'o?

Nach yebal'e' gosə'əne': —Zedəzenljeine' chio'o che yeto chəpə beṇə' cobən' šejni'alažə'əcho.

Gosə'əne' ca' chedə' Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' che Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁹Nach gosə'əche'e Pabən' to latjə gan' ne' Areopago gan' chesə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'enə' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'. ²⁰La' dižə' de'e cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' ənezeto' bi zejennə'.

²¹Na' ca costombr che beṇə' Atenas ca' na' che beṇə' zitə' ca' ža' Atenasən' con chaše' no güe' dižə' o gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e de.

²²Nach Pabən' gwzeche' gwchəlgə'aque'enə' gan' ne' Areopagon' na' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' Atenas, chacbe'ida' de que chejni'alažə'əchgualə lguə'a lsaquə' ca'. ²³Catə' gwdia' tnezən' ble'ida' latjə gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca' gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen' ble'ida' to latjə gan' nyojən nan: “Par Xancho be'enə' cui no nombia’”. Ca naquə be'enə' chejni'alažə'əle sin cui nombi'alene' che be'ena'anə' əchyixjue'ida' le'e.

²⁴Dioz ben' ben yežlyon' na' yoguə'əte de'e de laogüen', len' chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bito zoe' do lo'o yo'o de'e ben beṇə'chən' par se'ejni'alažə'e le'. ²⁵Bito de de'e ənacho gon beṇə'chən' par gaquə-lene' Diozən' žalə' na'acłə bi chyažjene'. Dioz na'anə' cho'e yelə' mban che yoguə'əloł beṇə', chgü'e' lega'aque' biš na' cho'e lega'aque' yoguə'əte de'e zjənapə'.

²⁶Na' tozə chen bene' beṇə'chən' beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na' bsi'e xneze

bat nitə' to to beṇə' na' gan' nite'e.

²⁷Diozən' bnite'e yoguə' beṇə'chən' lao yežlyon' par nič ca' yesyə'əylje' naclə so'one' par nič ca' so'ombi'ene' na' so'onlilaže'e tozə le'. De'e li Diozən' bito zoe' zitə' len to to chio'o. ²⁸Le'enə' chone' par nič zocho na' par mbancho na' par chdacho, can' gwnaczə to beṇə' poeta chele ben' be' dižə' xoche gwne': “De'e li naccho dia che Diozən'.” ²⁹Na' əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia che Diozən' bito cheyalə gonlizcho xbab de que le' naque' ca no lguə'a lsaquə' de or, de plat o de yej, de'e ca' chsa'aljlažə' beṇə'chən' chso'one'. ³⁰Antslə Diozən' be'e latjə gwsə'on beṇə'chən' con can' gwna xbab chega'aque'enə' yelə' cui chejni'i chega'aque'. Pero na'a Diozən' chone' mendad de que yoguə'əloł beṇə' ža' doxenlə yežlyon' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'.

³¹La' Diozən' bambeje' Jesocristən' par əchoglaogü'e'en che chio'o beṇə'chən' šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən' banžie' bia' batən' choglaogü'e'en che chio'o beṇə'chən'. Na' de'en bosban Diozən' Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca' nezecho de que de'e li choglaogü'e'en che chio'o beṇə'chən' na' zdacze' licha ca de'en gone' ca'.

³²Catə' beyož gwse'enene' gwna Pabən' de que yesyə'əban beṇə'chən' ladjo beṇə' guat ca' bal'e' gwsə'onene' borl na' yebal'e' gwse'ene': —Na' gwzenagyetsi'ito' can' cho'o dižə'ənə' yetolə ža.

³³Ca' goquə beza' Pabən' Areopagon' gan' ža' beṇə' ca'. ³⁴Pero na' balə beṇə' Atenas ca' gwsa'aque' Pabən' txen na' gwsə'onlilaže'e Jesocristən'. Na' entr beṇə' ca' gwsa'ac Pabən' txen, len to beṇə' byo le Dionisio na' yeto no'olə le Damaris. Na' Dionisio' naque' to beṇə' gwnabia' ca' chso'e consejon' Areopagon'.

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Corinton'

18 Gwde goc de'e ca' Pabən' beze'e Atenasən' par gwyeje' gan' ne' Corinto gan' leczə mbane Gresian'.² Catə' bžine' Corinton' bežague' to beṇə' Izrael le Aquila beṇə' yež Ponto, na' no'ol che'enə' le' Prisila. Ze'e besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque' Italia, chedə' Rei Claudion' ben' chnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžaš yoguə'əłol beṇə' Izrael ca' ža' Roman'.³ Nach gwyej Pabən' ližga'aque'enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lachə' chedə' leczə chac gon Pabən' len na' lenṇə' naquə žin che Aquilan' na' Prisilan'.⁴ Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeje' yo'oda' che beṇə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' che Jesocristən' par nič so'onlilaže'ene' na' lenczə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chja'ac yo'oda'onə'.

⁵ Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən' cho'eczə laže'e chyixjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'.⁶ Pero beṇə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' bosə'ožia bosə'onite'ene'. Nach Pabən' bse'esə x'e'enə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiayi'ile zejlicane. Le'e naple dolə'əna'. Na' dezd na'a žjəsəd žjəlo'ida' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁷ Nach bechoje' lo'o yo'oda'onə' na' beze'e bežine' liž to beṇə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogüe'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'onə'.⁸ Na' zo to beṇə' le Crispo beṇə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' Crispon' len yo-

guə'əłol family che'enə' gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. Le'egatezə ca' beṇə' zan beṇə' Corinto ca' bosə'ozenag che de'en əbsəd blo'i Pabən' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' gosə'əchoe' nis.⁹ Na' goquən' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xanchon' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtiža'anə' na' bito so' žizə'.¹⁰ Nada' zoczə' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', chedə' beṇə' zan ža' lao' syoda nga beṇə' so'onlilažə' nada'.

¹¹ Ca' goquən' bega'an Pabən' tgüiz yo'o gašjə Corinton' par bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

¹² Na' ca tyempən' be'enə' le Galion naque' gobernador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach beṇə' Izrael ca' ža' Corinton' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əche'ene' jso'ene' gan' chon gobernadorən' yelə' jostisən'.¹³ Na' catə' besə'əžine'enə' gwse'e gobernadorən': —Ca naquə bengə ža, chde' chgo'oyele'e to to beṇə' par nič so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alazaže'e Diozən' na' nža'alən' na lein' šejni'alazažə'əchone'.

¹⁴ Bač zotequən' əṇe Pabən' catə'əczla gož Galionṇə' beṇə' Izrael ca': —Ca naquə de'e nga chaole xya nga, žalə' naquən to no falt o to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis.¹⁵ Pero naquən che dižə'əzə na' che la beṇə' na' che lei che-len'. Le'e gwye' naclə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis che de'en nac ca'.

¹⁶ Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'.¹⁷ Nach beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bosə'onize' Sostenesən' be'enə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' gwso'ot gosə'əyine' le' lao Galionṇə' pero bito bi cas ben Galionṇə' lega'aque'.

**Pabən' beyeje' Antioquian' par
jətiɣju'i' xtižə' Diozən' de'e gwyone**

¹⁸Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'enə' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeje' Sirian' na' gwɕhe'e Prisilan' na' be'en ɕhe' Aquilan'. Na' catə' besə'əžine' Sencran' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yežən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencran' bšib yichj Pabən' par blo'e de que bach bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'. ¹⁹Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gozeje' lo'o yo'odao' ɕhe beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anəche' len lega'aque', pero bito gone'ene'. ²¹Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonən byen soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', pero güidəchcza' deləna'a le'e yetši'i šə Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'. ²²Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeye' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'. ²³Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeye' gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətiɣe' lažə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' to to yež.

**Apolosən' gwdixju'i'e
xtižə' Diozən' Efeson'**

²⁴Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcue' na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nyožen'. ²⁵Apolosən' gwnezene' ɕhe de'e güen ca' ben Xancho

Jeso'osən' na' de'e ca' bsed blo'ine'. Na' do yichj do laže'e be'e dižə' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' ɕhe Jeso'osən' la'anə'əczə con de'en əbsed əblo'i de'e Juannə' na' can' bɕhoe beṇə' nis na'azən' nezene'. ²⁶Nach Apolosən' sin cui chaž chžebe' gwzolao be'e dižə' ɕhe Xancho' lo'o yo'odao' ɕhe beṇə' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en ɕhe' Aquilan' can' chzejni'i Apolosən' nach gosə'əche'e le' partlə na' boso'ozejni'ichene' le' cuaseləl can' na' Diozən' ɕhe Jeso'osən'. ²⁷Na' ca naquə Apolosən' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Efeson' besyə'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' boso'ozoje' to cart de'e bexe'e par beṇə' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' Acayan' par niɕh yoso'ozenag beṇə' ca' ɕhe' na' so'one' güen len le'. Na' catə' bžin Apolosən' Acayan' goclenchgüe' beṇə' ca' bagoclen Diozən' par chso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸Na' lao lcue' bsed blo'ine' beṇə' Izrael ca' de que clelən' chso'one' xbab ɕhe Jeso'osən', na' bzejni'ine' lega'aque' can' nyoj Xtižə' Diozən' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' yidə par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozən' goclene' Apolosən' par niɕh cui bi gosə'əna beṇə' Izrael ca' ca dižə' de'en be'enə'.

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

19 Na' žlac zo Apolosən' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjəchi' do ya'ada'onə' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' balə beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jeso'osən'. ²Nach gože' lega'aque': —ɕEzedəso Spirit ɕhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' catə'an gwzolao chonlilažə'əle Jesocristən'?

Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šə zo Spirit ɕhe Diozən'.

³Nach goze'e lega'aque': —ɕNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisən' can' bzejni'i de'e Juannə'.

⁴Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juannə' bchoe' beṇə' ca' besyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' nis pero na' leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' so'onlilaže'e be'enə' ze'e selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'enə' ne' ca' le'enə' Jeso'osən'.

⁵Beyož boso'ozenague' can' gwna Pabən' nach gosə'əchoe' nisən' de'e yoblə par besə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jeso'osən'. ⁶Nach Pabən' gwxoə ne'enə' yichjga'aque'enə' na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par nič gosə'əne' gwde gwdelə dižə' na' leczə gosə'əyixjuie' bi de'en gož Diozən' lega'aque'. ⁷Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šižine'.

⁸Na' ca do šon bio' bsed blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag lo'o yo'oda'onə' chzejni'ine' lega'aque' par nič gwse'ejle' zane' de que Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə. ⁹Pero besə'əchoj balə beṇə' zjənaquə yichjla'aždao' žod beṇə' cui gwse'ejle'eczə na' delant beṇə' ca' ža'anə' boso'ožia boso'onite'e de'en əbsed əblo'i Pabən' che Jesocristən'. Pabən' bechoje' gan' že'enə' na' leczə bebeje' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən', na' gwche'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beṇə' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelən' bsed əblo'ichene' lega'aque' yoguə' ža. ¹⁰Na' lao chop iz ben Pabən' ca', yoguə'əlol beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jeso'osən'. ¹¹Na' Diozən' bene' par nič Pabən' bene' miłagr de'e besyə'əbanchgüeine'. ¹²No bey na'azə na' no lachə' na'azə šə bəbchelən cuerp che Pabən' nach chjəsyə'əsane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca'

na' le'e chəsyə'əyacteine' che yižgüe'en chse'ine', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' leczə chesyə'əchojən.

¹³Nach balə beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' čhega'aque'enə' na' leczə chəsyə'əbeje' de'e xio', gwsa'acilaže'e yesə'əchine' la Xancho Jeso'osən' par yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə' ca' na' gosə'əne': "Chonto' mendad yechojle por yelə' chnabia' che Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtižə'enə'."

¹⁴Zo to beṇə' Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwnabia' che bəxoz ca'. Na' nitə' gažə xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'. ¹⁵Na' to šlas catə' gwse'e to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'enə' gožən lega'aque': —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len lega'aque'.

¹⁶Nach de'e xio'onə' benən par nič be'enə' bxite'e bnize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'enə', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aquene' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'enə' ga'alyidga'aque'. ¹⁷Na' yoguə'əlol beṇə' ca' nitə' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'ənezene' can' goquən'. Nach yogue'e besə'əžebe' na' gwso'eche' yelə' bala'an che Xancho Jeso'osən'.

¹⁸Na' zan beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əxadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca malən' bagwso'one' antslə. ¹⁹Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone ya'a boso'otobe' libr čhega'aque'enə' na' gwso'oxe'en boso'ozeye'en delant beṇə' ljuežjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyə'əbeje' cuent ca do ja'aquə'ətə' zjənyeyjue' libr ca' na' bžinən šiyon mil mech plat. ²⁰Na'

ca naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwlaljəchən' na' gwyanch beṇə' boso'ozenague' chei.

²¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalennə' catə' yeyož šejə' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yežine' Jerosalennə' cheyalə' šejə' Roman'. ²² Nach bsele'e čhopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto čhopə ža.

Beṇə' ca' gwso'on contr Pabən' gwso'onchgüe' scandl Efeson'

²³ Na' zan beṇə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsd əblo'ine' che Jeso'osən', nach gwsa'aš gwso'olje' lao' syodan' gwso'onchgüe' scandl.

²⁴ Quingan' goquə. Zo to beṇə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de plāt de'en naquə ca yo'odao' gan' zo xnax Diana ben' chse'ejni'alaže'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' beṇə' ca' chso'on žin txen len le'. ²⁵ Nach btobe' beṇə' ca' chso'on žin txen len le' na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə zjənlan chso'on žinnə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan. ²⁶ Na' babenczele na' bable'iczele can' chonlizə to de'e le Pab chsed chlo'ine' beṇə' lao' syoda Efeso nga na' casi yoguə' beṇə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yoguə'əlolte lgua'a lsaquə' de'e chso'on beṇəchən' bito zjəzaquə'an par šejni'alažə'əchon. Na' beṇə' zan bachoso'ozenag che'. ²⁷ Le'e gonšc xbab naclə goncho la' nxož bin' yesə'əne' checho por ni che žin de'e nga choncho, na' caguə ležən, sino leczə nxož so'one' par ničh yo'odao' che xnax Diana chechon' yega'anən ca to de'e cui bi bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche che'enə' na' yelə' zaquə' che'enə'. Xož gac che' ca'

la'anə'əczə beṇə' ža' doxenlə Asia nga na' doxen yežlyon' chse'ejni'alaže'e le'.

²⁸ Beyož gwse'enene' gwna Demetrio' ca' besə'əlocchgüe' che de'en chsed chlo'i Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə'əchgüei xnax Diana chechon', la' le'enə' xnax che chio'o beṇə' Efeso.

²⁹ Nach to scandl juisy bachac lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə bosə'əniže' beṇə' ca' zjəle Gayo na' Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque' xte besə'əžinte' gan' chəsə'ədobə yoguə' beṇə' lao' syodan'. Gayon' na' Aristarcon' zjənaque' beṇə' Masedonia na' chsa'aše' txen len Pabən'. ³⁰ Pabən' goclaže'e šo'e gan' zjəndobə beṇə' ca' par güe'elene' lega'aque' dižə' pero beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' bito gwso'e latjə šejə'. ³¹ Na' yebałə beṇə' migw che Pabən', beṇə' zjənaquə beṇə' gwnabia' Asian', boso'osele'e rson gwse'e Pabən' de que bito šejə' gan' zjəndobə beṇə' ca'. ³² Na' beṇə' ca' zjəndopə zjənžaguən' chso'one' to scandl juisy. Gwde gwde chso'osya'a to toga'aque', nique nejni'a bin' chəsə'əne'. Na' caguə yoguə'əga'aque' zjənezene' bi parən' zjəndobe'. ³³ Na' beṇə' ca' besə'əža'a Pabən' leczə besə'əže'e notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. Nach beṇə' Izrael ca' zjənžaguən' boso'ožigue'e to beṇə' le Ljandr par gwzeche' lao beṇə' ca' ža'anə' par güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e lega'aque'. Na' Ljandrən' gwliš ne'enə' par bene' seņy nite'e žizə yoso'ozenague' rsonnə' de'en gwzo'e laoga'aque'enə'. ³⁴ Pero catə' besə'əle'ine' le' gwsa'acbe'ine' de que naquə' to beṇə' Izrael, nach tš'i'izə besyə'əzolaogüe' gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə' juisy xnax Diana che chio'o beṇə' Efeso.

Ca do čhop or gwso'osye'e gosə'əne' ca'.

³⁵ Nach be'enə' naquə scriban catə'əchgua goc bebec žie' lega'aque'

nach gože' lega'aque': —Le'e beṇə' syoda Efeso, yoguə' beṇə' ža' doxenlə yežlyon' zjənezene' de que naquən lao na'acho əggüia əgwyecho yo'odao' che xnax Diana chechon'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la' lgua'a lsaquə' che'enə' bxopən yoba na'ate par lao yežlyon'. ³⁶De'e na'anə' ža bito gaquə no əṇa de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito bi gonle sin cui gongaxjle xbab naquən' gonle. ³⁷Ca naquə beṇə' quinga nche'ele nga, bito əṇacho bi bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho ca' na' nique əṇacho choso'ožia choso'onite'e xnax Diana chechon'. ³⁸Na' Demetron' nga len beṇə' ljuežje' ca' yela', šə chac bi de'e chac čhega'aque' len beṇə' yoblə, nitə'əczə beṇə' gwnabia' so'one' yelə' jostis čhega'aque'enə' šə žja'aque' par nich əžje'e lega'aque' part. ³⁹Na' šə bichlə de'e čṇable gaquə, partlə gaquə jont čei par čhoglaon. ⁴⁰Ca naquə scandl de'e nga chac ṇa'a nxožchgua əbague'echo de que choncho contr gobiern ca' de'en nga že'e ža'acho nga, na' nic bi bi de ye'ega'acchone' šə yesə'əṇabene' chio'o che scandl juisyən' choncho.

⁴¹Beyož gože' lega'aque' ca' bene' men-dad besyə'əžaše'.

Pabən' gwyējəche' Masedonian' na' Gresian'

20 Nach catə' beyož gwche' ži de'e zedən', Pabən' goxe' beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gan' zo'enə' na' lao banite'enə' btipe' lažə'əga'aque', nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde na' beze'e gwyējəche' Masedonian'. ²Na' gwdie' to to yež ca' zjəchi' Masedonian' btipchgüe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach gwyējəche' Gresian'. ³Na' gwzoe' Gresian' šon bio', na' catə' bžin ža yeze'e par yeyo'e lo'o bar-con' yeyeje' Sirian', gwnezene' de que zjəchi'inao beṇə' Izrael ca' le', nach

mejor bezdie' doxen gan' mbane Mase-donia na'alə, belə'atie' Filiposən' gan' zoa' ca orən'. ⁴Na' Sopater len Aristarco len Segundo len Gayo len Tiquico len Trofimo na' leczə len Temtion' ja'aclene' le' Asian'. Sopaterən' naque' beṇə' Berea, Aristarcon' na' Segundo zjanaque' beṇə' Tesalonica, na' Gayon' naque' beṇə' Derbe. Na' Tiquicon' len Trofimon' zjə-naque' beṇə' Asia. ⁵Nach gosə'əbialao beṇə' ca' na' jəsə'əleze' neto' Troasən'. ⁶Gwdech lṇin' catə'ən chsa'ogüe' yetx-til de'en cui bi xne'i nchixə, nada' len Pabən' gwza'ato' Filiposən' gan' zo'anə' na' gwyo'oto' lo'o barcon' na' goc gueyə' ža catə' bžinto' Troasən' gan' banitə' beṇə' ca' jəsə'əleze' neto' nach gwzoto' na' gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

⁷Na' catə' bžin ža dmigw besə'ədobə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Troasən' gwse'ej gwsa'ogüe' par chjəsyə'əzalažə'e bi zejen par chio'o de'en bsanlažə' cuin Xancho Jesocristən' gwso'ot beṇə' le'. Na' de'en bazon yeza' Pabən' ca gwxezə be'e xtižə' Diozən' len lega'aque' xte bžinte do chel. ⁸Na' lo'o yo'o gan' ndopə nžagto' naquən de šon cuia na' cuartən' de'en zo le'ezelaogüe la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan' že'eto'. ⁹Na' to bi'i güego' lebo' Eutico žiabo' cho'a bentannə'. Na' Pabən' zdonzə zda dižə' de'en cho'enə' na' ca' žia bi'in cho'a bentannə' gwtasbo' na' lao chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'əlise'. ¹⁰Nach betj Pabən' bžine' gan' jəsyə'ədixjue'əbo'onə' le'e bchequə'əte' laobo'onə' gwdele'əbo'. Nach gože' beṇə' ca': —Bito bi gaquale, mbanczbo'.

¹¹Na' begüie' de'e yoblə nach gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e dižə'ənə' len lega'aque', na' ne'e cho'ete'en ca' catə' gwyēni'. Nach beze'e. ¹²Nach catə' besyə'əsa'ac beṇə'

ca' besyə'əbeichgüeine' besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

**Gwsa'aque' Troasən'
na' ja'aque' gan' nzi' Mileto**

¹³Nach bxi'ato' len Pabən' de que yebialaoto' yeyejto' lo'o barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyazlažə'əche' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' go-quən' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'. ¹⁴Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene. ¹⁵Nach na' bessa'ato' besyo'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' galə'əzə ganə' nzi' Quio. Nach zjəzdato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gwyejto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'anto' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyo'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'. ¹⁶Ca' bento' par ničh cui gwdeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjəchi' Asian', chedə' bachacbyenchgüeine' šə galə' soe' Jerosalennə' par ža lni Pentecostesən'.

**Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə
blao che beṇə' ca' chso'elao'
Jesocristən' Efeson'**

¹⁷Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag so'elaogüe'e Jesocristən' Efeson'. ¹⁸Na' catə' besə'əla'aque'enə' Pabən' gože' lega'aque': —Nezczele ca güennə' babena' entr le'e dezd catə'an bida' Asian' de'e neche. ¹⁹Gwzoa' bena' xšin Diozən' do yichj do laža'a. Bito ben cuina' xen, na' zan las gwchežəchgua' chele, na' de'e zan de'e boso'ochi' boso'osaguə' beṇə' Izrael ca' nada'. ²⁰Bzejni'ida' le'e yoguə' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžeba'. Bzejni'ida'an le'e catə'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole. ²¹Bzejni'itezəda' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə

beṇə' Izrael can' chene'e Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' can' cheyalə' so'onlilažə'e Xancho Jesocristən'. ²²Na' na'a yeya'a Jerosalennə' chedə' babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que chonən byen yeya'a, na' bito nezdə' bin' gaquə chia' na'. ²³Con de'en nezdə' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədolə'a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e chi' saca'a. ²⁴Bito chi' yichja' che yoguə' de'e ca' chi' saca'a. La'anə'əcəžə šə so'ote' nada', chzanczəda' yelə' mban chia'anə'. Chi' yichja' ša'alao gona' yoguə'əlol de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichjla'azdaogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocristən' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə catequən' nzi'ilažə' Diozən' beṇəchən' na' chixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

²⁵Nadan' bzejni'ida' le'e ca naquən' chnabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga. ²⁶De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dolə' napa' nada' šə nole cuiayi'. ²⁷La' bach bzejni'ida' le'e yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a. ²⁸De'e nan' ža cuec yichjle che yoguə'əlol de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiquə'əchlə beṇə' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Xancho Jesocristən' de que cheyalə' yoso'ozenague' chei. Legon ca' chedə' Xancho Jesocristən' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ot beṇə' le', na' Spirit che Diozən' bagwleje' le'e par əgguia əgwyale yežiquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. ²⁹Nezdə' catə' cuich zoa' len le'e la'ac beṇə' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par ničh cuejyichjle cuich gwzenagle che Jesocristən'. ³⁰Na' entr le'e yesə'əchoj beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e por

dižə' güenlažə' lgua'a dižə' li, se'enene' ñaole de'en yoso'osed yoso'olo'ine'.³¹ De'e na'anə' legapə cudad nič cui no yesə'əxoayag le'e. Na' ležja'alaza' de que šon iz bagwzoa' bsed blo'ida' le'e na' gwneyoida' le'e teža na' še'elə na' xte bcuežən nada' por le'e.

³² Na'a ža beñə' bišə', Diozən' gwcuašə' gwcue'ejə' le'e len de'e malən' na' xtiže'enə' əgwzejni'ichən le'e can' nži'ilaže'e le'e. Xtiže'enə' gaquəlenən le'e sotezə sole gonlilažə'əle Jesocrisən' na' leczə gaquəlenən le'e par nič žjəyazole len Diozən' txen len yeziquə'əchlə beñə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.³³ Bitonə' selaža'a bi de'en de che beñə', nic xmechga'aque'enə' na' ni xala'anga'aque'.³⁴ Nezczele ni'a na'a bgona' žin par nič bžel bi de'en byažj de'en bchinda' txen len beñə' ca' gosə'ənitə' len nada'.³⁵ Na' bena' žinñə' ca' par nič leczə blo'ida' le'e can' gonle gaquəlenle beñə' ca' chac fałt bi de'en chəsə'əyažjene'. Na' žjsa'alaza'əle xtižə' Xancho Jesocrisən' de'en gwne': "Mbalazəch zocho catə' chnežjwcho bi de'en chnežjwcho beñə' cle ca catə'n chso'one' chio'o bi de'en chso'one'."

³⁶ Na' beyož be'e Pabən' dižə'n bzo xiben' txen len yoguə' beñə' ca' gwsə'one' orasyonnə'.³⁷ Na' yoguə'əga'aque' gosə'əbežchgüe' che Pabən' na' gosə'əyele'ene' na' gwsa'ogüe'ene' bxid.³⁸ Nach ja'aclene' le' gan' beyo'e lo'o barcon'. De'e juisy de'e gwsa'aquene' de'en gože' lega'aque' de que ni yešlaszə cuich yesə'əle'ine' le'.

Pabən' beyeje' par Jerosalennə'

21 Beyož bzeišazə ljuējzto' dižə' len beñə' ca', na' beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' liča bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo bežzinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas na' bezsa'ato' na' bežzinto' Patara. Na' bechojto' lo'o barcon'.² Na' to jəyetilzəto' chza' yeto barcw yoblə

chza'an šejən Fenisia na' beyo'oto' lo'ina'.³ Na' lao zjəyedato' lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne' Čhipre, či'in na'acho yeglə. Na' bedeto' zjəyedato' gan' mbane Siria. Nach catə' bežinto' Tiron' gan' bosyo'oletje' yoa' de'en zonsa'anə' na' beyetjto'.⁴ Na' jəyediljto' gan' nitə' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən', na' catə' beželetə' gan' nite'enə' bega'anlenga'acto'one' to xman. Nach gwsa'atə'əyoine' Pabən' cui šeje' Jerosalennə' čhedə' Spirit che Diozən' babzejni'in lega'aque' de que gaquə de'en gac che' Jerosalennə'.⁵ Na' catə' beza'ato'onə' do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque' len neto' cho'a syodan', nach bzo xibto' bento' orasyonnə' len lega'aque' cho'a nisdə'onə'.⁶ Beyož na' bzei ljuējzto' dižə' nach beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque' zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷ Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto' gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na' jəlanə'əto' beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Tolemaidan' na' gwzoto' len lega'aque' tža.⁸ Na' beteyo beza'alento' Pabən' na' bežinto' Sesarean' na' jəyega'anto' liž Lipən' ben' naquə txen len beñə' ca' yəxop zjənaque' comisyon che beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocrisən' Jerosalennə'. Na' Lipən' zotezə zoe' cho'e dižə' che Jesocrisən'.⁹ Lipən' nitə' tap xi'ine' no'ol güego' na' choso'ozenebo' beñə' bi de'en bagož Diozən' lega'acbo'.¹⁰ Zan ža gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə' bla' to beñə' Jodean' beñə' le Agabo. Chzenene' beñə' bi de'en bagož Diozən' le'.¹¹ Na' catə' ble'enə' gwnabe' doxpey Pabən' na' bchejən ni'a ne'e ca' na' gože'ene': —Spirit che Diozən' babzejni'in nada' de que beñə' Izrael ca' ža Jerosalennə' yoso'ocheje' ni'a na'o ca' can' babchej ni'a na'anə' len doxpeyo' nga, nach so'one' le' lao na' beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael.

¹²Catə' beyoʒ beneto' can' gwna Agabən', neto' len beṇə' Sesarea ca' gotə'əyoito' Pabən' par cui šejache' Jerosalennə'. ¹³Nach Pabən' gwne': —Bito cuežle chia' o gonle ca soa' trist. Nada' zocza' par əcheja' na' gata' Jerosalennə' laogüe de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁴Na' gocbe'ito' bito bi gaquə gonto' par cui šejə' Jerosalennə', na' bitoch bi gožto'one', con gožto'one': —Gaquə con de'en əṇa Xancho'.

¹⁵Nach beyo'eni'ato' beza'ato' zjədato' par Jerosalennə'. ¹⁶Na' gwsa'ac to chopə beṇə' Sesarea ca' chso'onlilažə' Jesocristən' len neto' na' entr lega'aque' len to beṇə' Chipren' ben' le Mnason. Bagoc zan iz chonlilažə'e Jesocristən', na' bazo liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato' žjəsoto' liže'enə'.

Pabən' bežine' Jerosalennə' na' jəlanə'e Jacobən'

¹⁷Na' catə' bežinto' Jerosalennə' beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə' besyə'əbeichgüeine' na' boso'oguape' neto' diox. ¹⁸Na' beteyo gwyejlento' Pabən' jəyeto' Jacobən' na' bžinto'onə' bazjəndopə zjənžag yoguə' beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na'. ¹⁹Nach bguap Pabən' lega'aque' diox na' beyožən' be'elene' lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca naquən' baben Diozən' par niç zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'onlilažə'e Jesocristən' gan' be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰Na' catə' beyož boso'ozenague' de'en gož Pabən' lega'aque' nach gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwse'e Pabən': —Beṇə' bišə' nezdə' de que zan mil beṇə' Izrael ca' bagwso'onlilažə'e Jesocristən' na' yoguə'əlole' chsa'aque'ne' chonən byen ṇaocho costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezan'. ²¹Na' bazjənenene' rson de que le' chdao' chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael ca' že'e zitə' de que

cuich cheyałə' yesə'ənaogüe' costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Le'egatezə ca' bazjənenene' rson de que chsed chlo'ido' cuich cheyałə' yoso'ozoe' xi'inga'aque'enə' señy de'en ne' sirconsisionnə' can' naquə costombr chechon'. ²²¿Nacxa gaquən' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'əneze' de que bach zo' nga de'e yoblə. ²³Quinga goncho. Nitə' tap beṇə' nga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' ṇa'a chse'enene' so'one' complir ca de'en zjənone' lyebe. ²⁴Gwche'ega'aque' yo'odao' əblaonə' na' gono' txe' len lega'aque' chixjo' bia ca' əgwnežjwle bxožən' gote'. Gono' ca' par niç yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzoj de'e Moisezan' na' techlə guaquə əgwžib yichjga'aque'enə' ca costombr checho de'en de yeyož goncho complir lyebe'. Gono' ca' len lega'aque' par niç yoguə'əlole' beṇə' əsa'acbe'ine' de que chono' can' na leinə' na' de que bito chzo'on ca'ala' can' chəsə'əne'. ²⁵Babzojto' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ga yoblə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaqueto' cui cheyałə' so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən' che lguə'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' ši'ib. Na' lecəzə gožga'acto'one' cui yesə'əgo'o xtoga'aque'.

Gosə'əzene' Pabən' yo'odao' əblaonə'

²⁶Beteyo gwza' Pabən' gwche'e beṇə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaonə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bxožən' gwdixjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilažə' niç yoso'onežjue' bxožən' bia ca' gote'enə'.

²⁷Na' bach zon gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'əxi' chesyə'əyache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaonə'. Na' besə'əle'i

balə beṇə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach boso'ota boso'one' beṇə' ca' nitə'ənə'. Nach gosə'əzene' Pabən'.²⁸ Gwso'osya'adie' gosə'əne': —Le'e beṇə' Izrael, ledogaquəch tozə. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' beṇə' de que bito naccho beṇə' güen na' de que bito bi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moisezan' na' nic yo'odao' əblao checho nga. Na' ṇa'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə che Dioz chechon', babže'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'.

²⁹ Gwso'one' xbabən' ca' chedə' antslə besə'əle'ine' Pabən' lao' syodan' chda-lene' to beṇə' Efeso le Trofimo na' gwsa'aquene' gwche'ene' lo'o yo'odao' əblaonə'.

³⁰ Na' gwso'onchgüie' zda zṇe. Nach le'e besə'ədobte beṇə' zan cho'a yo'odao' əblaonə' nach gwso'e gwso'oxə'e Pabən' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaonə', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'.³¹ Na' bachczə chso'ote'ene' catə' bžin rsonṇə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlən'.³² Nach le'e gwza'ate beṇə' gwnabia'anə' gwche'e soldad ca' na' capitan ca', əzja'acsese' gan' ža' beṇə' zan ca'. Na' catə' beṇə' ca' chso'ot Pabən' besə'əle'ine' bachəsə'əžin beṇə' gwnabia'anə' len soldad che' ca' gan' nite'enə', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'.³³ Nach catə' bžin beṇə' gwnabia'anə' gan' ža' beṇə' ca', bene' mendad gwso'oxə' soldad che' ca' Pabən' na' boso'ocheje'ene' chopə gden. Nach gwnabene' beṇə' ca' ža'anə' bi le be'enə' na' bin' none'.³⁴ Na' gwso'osya'adia beṇə' ca' ža'anə', na' gwde gwde gosə'əna to toe', na' gwdeczə cui gwyejni'i beṇə' gwnabia'anə' bixaczan' chac tant scandl chso'one'. Nach bene' mendad gosə'əche' soldad che' ca' Pabən' cuartelən'.^{35–36} Nach yoguə' beṇə' zan ca' jəsə'ənaogüe'

lega'aque' chso'osye'e chso'one' to scandl juisy. Na' catə' besə'əžine' cho'a scaler che cuartelən' gosə'əlen soldad ca' Pabən' chedə' ne'e gwse'enche beṇə' ca' yoso'onize'ene' na' yogue'e gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e gote'.

Pabən' be'e dižə' lao beṇə' ca' zjənžaguən'

³⁷ Na' bach chso'e len Pabən' lo'o cuartelən' catə'əczla gože' beṇə' gwnabia'anə': —¿Eguaquə güe'elena' le'e to chopə dižə'?

Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego? ³⁸ ¿Ecaguə len' beṇə' Egipto ben' gwda btob tap mil beṇə' güet beṇə' bat ngazə na' gwche'e lega'aque' latjə dašən' gan' chso'one' contr gobiernən'?

³⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Caguə le' nada'. Nada' naca' beṇə' Izrael na' laža'anə' naquən to syoda blao gan' mbane Silisia de'en nzi' Tarso. Benšga goclen be' latjə güe'elena' beṇə' quinga dižə'.

⁴⁰ Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene' ya'o. Nach Pabən' gwzeche' lao scalerən' na' bene' seṇy len ne'enə' par nitə' beṇə' ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'enə', na' legosə'ənitə'ətie' žizə. Nach gwzolaogüe' be'e dižə'en len lega'aque' dižə' ebreo.

22 Gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' legwzenag ca naquə rson chĩa' nga gwzoa' laolen'.

² Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon' choe' Pabən', gosə'ənitə'əche' žizə. Nach Pabən' gože' lega'aque': ³ —Nada' naca' beṇə' Izrael. Golja' syoda Tarso gan' mbane Silisian' pero bida' syoda nga na' ni gwcha'ogua'. Na' bseda' len to maestr əblaon' be'enə' le Gamaliel. Le' bzejni'ine' nada' cuaselol can' na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na' godca' lechgualə chona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' cayanə'əcən' le'e chaquele chonle ṇa'a. ⁴ Na' blagzejə blagzida'

beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'. Go'onda' gotga'aca'ane' na' gwxena' beṇə' byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə' le' gwche'ega'aca'ane' gwž'e'e ližyan'.⁵ Beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' yoguə'əloḷ beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjəneze' can' bena'. Lega'aque' gwso'one' yiš de'e beṇə'a əzya'a Damascon' par nič gaquə sena' baltezə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' par che'ega'aca'ane' Jerosalen ni gonga'acto'one' castigw.

**Pabən' be'e dižə' can' goquə
bembie Jesocristən'**

⁶ Na' goquən' lao əzya'a Damascon' na' mer do gobiž bazon əžina'anə' catə'əczla to be'eni' juisy de'en za' yoban' gwyechjən nada'.⁷ Xte bgüixa' lao yon' na' benda' to beṇə' gože' nada': "Saul, žbixchen' nga nlagzežə nlagzido' nada' quinga?"⁸ Nach božia'an goža'ane': "¿No le' Señor?" Nach gwne': "Nada' Jeso'os beṇə' Nasaret. Nadan' nlagzežə nlagzido'." ⁹ Beṇə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osən' nada'.¹⁰ Nach goža'ane': "¿Bin' cheyaḷə' gona' ža Xana?" Nach Xana' Jeso'osən' gwne': "Beyas na' gwyejtezə Damascon', na' to beṇə' zo na' əne' le' bin' cheyaḷə' gono'." ¹¹ Nach be'eni'inə' xte benən ca gwchola', nach beṇə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹² Na' Damasco na' zo to beṇə' le Ananias beṇə' cho'elaogüe'e Diozan' do yichj do laže'e can' na lei chechon', na' yoguə'əloḷ beṇə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən' de que naque' beṇə' chon de'e güen. ¹³ Ananiasən' bide' bedənie' nda' na' catə' ble'enə' gože' nada': "Saul biša'a, bele'i." Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'. ¹⁴ Nach gože' nada': "Diozan' ben' cho'ela'cho, ben' leczə

gwso'elao' de'e xaxta'cho ca', bagwleje' le' par nič bable'ido' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Bagwleje' le' par nič babendo' be'elene' le' dižə', na' par nič šejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'.¹⁵ Go'o xtiže'enə' len beṇə' zan beṇə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'.¹⁶ Na' na'a ža, bito cuežəcho'. Yo'o par nič cho' nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocristən' ənabdo'one' yeya'a yeyibe' yichjla'ažda'ogo'onə'."

**Pabən' be'e dižə' can' goquə
jšəd jəlo'ine' beṇə' ca' cui
zjənaquə beṇə' Izrael**

¹⁷⁻¹⁸ Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwyə'a lo'o yo'odao' əblaonə' jena' orasyon na' lao chona'anə' ble'idaogüe'eda' Jesocristən'. Na' gože' nada': "Na'atec na'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag beṇə' quinga chio' ca naquə dižə' de'en go'o chia'." ¹⁹ Nach goža'ane': "Xana', zjənezczəga'aquene' de que nada'anə' gwyə'a to to yo'odao' ca' na' jetə žtina' beṇə' ca' chso'onlilažə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya. ²⁰ Le'egatezə ca' lencza' naquəto' txen na' gwyazlažə'əchgua' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižə'onə', na' nada' gwdapa' xadon che beṇə' ca' gwso'ot le'." ²¹ Pero Jesocristən' gože' nada': "Bchoj la' əseḷa'a le' zitə' par go'o xtižə'anə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael."

**Pabən' be'elene' beṇə' gwnabia'
che soldad ca' dižə'**

²² To ca'atə'əzə boso'ozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': — Le'e got be'enə'. Bito cheyaḷə' soche' yežlyon'.

²³ Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte boso'ozalə'

xaga'aque'enə' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' boso'ozale'en.

²⁴ Catə' ble'i beṇə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'enə' nach bene' mendad yesə'əyine'ene' yid sot niḥ güe'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a beṇə' ca' contr le'. ²⁵ Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' catə' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: —Segon can' na lein', bito de lsens chinle nada' yid sotən' chedə' la' naca' beṇə' nasyon Roma na' niqneṇə' gatə'əbia' šə bin' nona'.

²⁶ Beyož gože' capitannə' ca' le'e gwyetje' capitannə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gapgo' cuidad bin' gonecho ben' bandolə' la' naque' beṇə' nasyon Roma.

²⁷ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gwyetje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' ɬəle beṇə' nasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Beṇə' nasyon Roma nada'.

²⁸ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gwxaquə'əda' nada' par niḥ naca' cuent len beṇə' nasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' beṇə' nasyon Roman'.

²⁹ Nach beṇə' ca' banitə' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuite'enə', na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' chedə' gosə'əneze'ne' bito de lsens len lein' par yoso'əcheje' notə'ətezə beṇə' naquə beṇə' nasyon Roman' šə cuinə' choglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zече' lao beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən'

³⁰ Nach beteyo beṇə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bɣoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' par niḥ əneze'ne' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə beṇə'

gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23 Nach Pabən' bgüie' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngüe'e lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nežda' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

² Nach Ananias ben' naquəch bɣoz əblaonə' bene' mendad len beṇə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'enə'. ³ Nach Pabən' gože'ene': —Diozən' gone' le' castigw, goxoayag. Le' chi'o nga par gono' yelə' jostis chia'anə' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benlizo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

⁴ Nach beṇə' ca' zjənitə' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bɣoz əblaoch.

⁵ Nach Pabən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' bito nežda' šə be'enə' naquəch bɣoz əblaoch. Ža'alə nežda' bito goža'ane' ca', chedə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Bito yoži'o dižə' pesad len beṇə' gwnabia' chelen'.”

⁶ Na' Pabən' gocbe'ine' de que beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' zjənaque' choplə. Bale' zjənzi'e sadoseo na' yebale' zjənzi'e fariseo por ni che can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Beṇə' bišə' nada' naca' beṇə' fariseo, la' xi'in beṇə' fariseo nada'. Na' zoa' nga chonle yelə' jostis chia' por ni che de'en chejli'a de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

⁷ Ca beyož gwne' ca' gwzolao to bžəš entr beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' na' gwsa'aque' choplə. ⁸ Goc ca' chedə' beṇə' sadoseo ca' chəsə'əne' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca', na' bito chse'ejle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' beṇə' fariseo ca' chəsə'əne' nitə' angl na' spirit na' leczə chəsə'əne' yesyə'əban beṇə' guat

ca'. ⁹Xte bachso'osya'a beṇə' fariseo ca' len beṇə' sadoso ca' chəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoža' to ɕhopə beṇə' ca' zjənsed lein' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' fariseo, gosə'əne': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquən güen goncho contr le'. ¿Chexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'innə' goncho contr Diozən'.

¹⁰Can' chəsə'ədilə chəsə'əšaše'enə' xte bach ɕhəzə beṇə' gwnabia' ɕhe soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlaocze' Pabən'. Nach beṇə' mendad besə'əžin soldad ca' par besyə'əbejxəje' Pabən' ladjo beṇə' ca' na' besyə'əɕhe'ene' cuartelən' de'e yoblə.

¹¹Na' že' beteyon' bžin Xancho Jerosocrisən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'o xtiža'anə' Jerosalen nga, ca'aczən' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

¹²Na' beteyon' balə beṇə' Izrael ca' besə'ədobe' par boso'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' boso'ozo'e jorament gosə'əne': —Diozən' gonə' chio'o castigw šə ye'ej šə gaocho antslə cuiṇə' gotcho Pabən'.

¹³Mazlə ɕhoa beṇə' ca' boso'oxia' so'ot Pabən'. ¹⁴Nach ja'aque' gan' ža' bɕox əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' bach bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'ej šə gaoto' mientrə cui gotto' Pabən'.

¹⁵Na' na'a ža, le'e yedopə legon jont par niɕ le'e len beṇə' lɕuežjle ca' ənabele beṇə' gwnabia' ɕhe soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš əche'enəchle šə bi de'e xinjən' none'enə'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

¹⁶Pero na' zo to bi'i byo ɕhe beṇə' zan Pabən', na' benebo' ca' naquən' bazjəngüie' so'one'. Nach gwyəjbo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'. ¹⁷Nach

Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwɕhe' bi'i nga lao beṇə' gwnabia' ɕhe soldadən'. De to de'e ye'ebə' le'.

¹⁸Nach capitannə' gwɕhe'e bi'inə' lao beṇə' gwnabia' ɕhe soldadən' na' catə' besə'əžine'enə' gože' beṇə' gwnabia'anə': —Ca naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwɕabe' goclen laogua'anə' par niɕ zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to ɕhopə dižə' güe'elembə' le'.

¹⁹Nach beṇə' gwnabia' ɕhe soldad ca' bexe'e na' bi'in na' gwɕhe'ebə' ga cui nonə' bene, nach gože'ebə': —¿Bin' de ənao' nada'?

²⁰Nach bi'inə' gožbo' le': —Ca naquə beṇə' blao ɕhe beṇə' Izrael ca' bach boso'oxi'e yedəsə'ənabene' le' cuejo' Pabən' gwxe par əselə'one' gan' chəsə'ədopə beṇə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'ošaš yoso'oche'ene' šə bitequən' none'. ²¹Pero bito šejli'o ɕhega'aque' ɕhedə' mazlə ɕhoa beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'enaə le' tnezən' par so'ote'ene' con šə babnežjw cho'a xtižo'o əselə'one', na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament gon Diozən' lega'aque' castigw šə se'ej šə sa'ogüie' mientrə cuiṇə' so'ote'ene'.

²²Nach beṇə' gwnabia' ɕhe soldad ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebə': —Cuidad no güe'elenə' dižə' ca' naquə rsonnə' de'en babedəgo'o laogua' nga.

Boso'osele'e Pabən' lao goberṇadorən' ben' le Fels

²³Nach beṇə' gwnabia' ɕhe soldad ca' goxe' ɕhopə capitan ɕhe' ca' na' gože' lega'aque' de que cheda ga še'elə yesə'anite'e probnid len ɕhopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac nia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia' cabey nach yeɕhopə gueyoaga'aque' əso'oxe'e lanz par əžja'aque' Sesarean'. ²⁴Na' leczə gože' lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia cuia Pabən', niɕ ca' cui bi gaquə ɕhe' lao zjso'ene' lao goberṇadorən' ben' le Fels.

²⁵Nach bzoje' to cart de'e əbgoxe' lega'aque' par goberñadorən' na' nan:

²⁶“Señor Gobernador:

Nada' Claudio Lisias chzoja' le' goberñador Felix, əchguapa' le' diox. ²⁷Ca naquə beñə' Izrael ca' gosə'əzene' bengə na' bazjəngüie' so'ote'ene' ža'aque' gwyə'a na' gwchi'a soldad čhia' ca' par jəyesla'ane' čhedə' gwnezdə' de que naque' beñə' nasyon Roma. ²⁸Na' de'en go'onda' ənezda' bi porən' choso'ocuiš'e'ne' joa'ane' lao beñə' gwnabia' čhega'aque' ca' gan' chəsə'ədobe'. ²⁹Nach gwnezdə' de que choso'ocuiš'e' le' por ni čhe bizə falt čhe' len lei čhega'aque'enə', pero bito ənacho bi de'e mal none' par so'ote'ene' o gate'e ližyan'. ³⁰Nach na'a babla' rson laogua'anə' de que beñə' Izrael ca' baboso'oxi'e yesə'əbe'enaogüe'ene' par so'ote'ene' na' de'e na'anə' əchseja'ane' laogo'onə' lgüegwzə. Na' babena' mendad len beñə' ca' choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə' par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len le'. Si'ixenšgo' čhe yoguə'əlo' de'en chneyoišgueida' le'.

Claudio Lisias.”

³¹Nach soldad ca' besyə'əbeje' Pabən' can' ben beñə' gwnabian' mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi' Antipatris. ³²Nach gwyeni'inə' besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ni'ei jəya'aque' cuartelən', na' porzə beñə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'. ³³Catə' besə'əžine' Sesarean' boso'onežjue' goberñadorən' cartən' zjənox'e'enə' nach gwso'one' Pabən' lao ne'e. ³⁴Na' beyož blab goberñadorən' cartən' gwnabene' Pabən' ga be'enə'. Gotə'əbia' de que Pabən' naque' beñə' Tarso gan' mbane Silisia. ³⁵Nach gože'ene': —Na' ənezda' šə bi'in ənao' catə' la'ac beñə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyyue' Pabən' lo'o yo'o gan' chbe' Rei Erodən' catə'an chone' yelə' jostisən'.

Pabən' be'e dižə' lao goberñadorən' ben' le Fels

24 Na' catə' bach goc gueyə' ža zo Pabən' Sesarean', nach bžin be'en naquəch bəox əblao ben' le Ananias na' nčhe'e to čhopə beñə' golə beñə' blao na' len to beñə' le Tertolo beñə' chac čo'e dižə' lao' lue'. Nach gwsə'ogüe' xya contr Pabən' lao goberñadorən'. ²Nach goberñadorən' bene' mendad gwyej Pabən' laogüe'enə' na' Tertolon' gwzolaogüe' chcuš'e'ene', čhe'e goberñadorən': —Si'ixenšgo' Señor Gobernador ca naquə za'ato' laogo' nga ža, la' de'en zocho binlo juisy naquən por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por ni čhe can' chnabi'o neto'. ³Na' gatə'ətezə zoto' syempr nato' choxcwleno'onə' Señor Gobernador, tant chebeito' can' chnabi'o neto'. ⁴Na' par nič cui gonšgueito' le' zedte, chatə'əyoišgueida' le' əgwzenago' šlož dao' ca naquə nga ənato'. ⁵Ca naquə bengə zo laogo' nga par gono' yelə' jostis čhe'enə', bach nezetə' de que naque' to beñə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto' beñə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' čhta chne' neto' par nič gaquəto' čhoplə, la' naque' beñə' blao čhe beñə' ca' zjənzi' beñə' Nasaret por ni čhe de'en chəsə'ənaogüe' de'en əbsed əblo'i de'e beñə' Nasaretən' gwle Jeso'os. ⁶Na' de'e mal juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblao čheto'onə' de'en gone'ene' gwže'e beñə' cui zjənaquə beñə' Izrael lo'inə'. De'e na'anə' gw xəntə'one', na' gone'eto' gonto' yelə' jostis čhe' segon can' na lei čheto'onə'. ⁷Pero na' gwyaz Lisias ben' naquə beñə' gwnabia' čhe soldad ca', na' la fuers beque'ene' lao na'ato'onə'. ⁸Na' bene' mendad de que notə'ətezəto' chene'eto' əgwcušto'one' cheyalə' əgwcušto'one' laogo' nga. Guac ənabdo'

Pabən' bin' goquə par niḥ ənezdo' che de'e ca' chcuisto'one'.

⁹Nach beṇə' Izrael ca' nżague'enə' gwsa'aque' tozə gosə'əne' de que le can' naquən. ¹⁰Nach goberñadorən' bene' seṇy len Pabən' par niḥ əṇe'. Nach gwzolaogüe' gwne': —Ca naquə nezdə' de que baḥ goc zan iz chono' yelə' jostis che nasyon nga, de'e na'anə' ža chebeida' gwzo rson chia'anə' laogo'onə'.

¹¹Na'a chac šižin žazə gwyā'a Jerosalennə' par əje'elaogua'a Diozən'. Na' guaquə ənabga'acdo'one' šə le can'. ¹²Na' bito əṇacho chacyoža' no beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bitonə' yesə'əle'ine' nada' ša'a do lo'o yo'odao' ca' yelə' par žjəta žjənia' beṇə', na' nic lao' syodan'.

¹³Na' bito bi de so'on beṇə' quinga par yesə'əlo'e de que napa' dolə' can' choso'ocuiše' nada'. ¹⁴Con nia' le' clar de que cho'elaogua'a Dioz ben' gwsə'elao' de'e xaxta'oto' ca', na' naogua' costombr cobə par cho'elaogua'ane' de'en chəsə'əna zan beṇə' gwlaž chia' ca' zjənaquə costombr mal. Pero bito zjənaquən costombr mal, la' chejli'a che yoguə' libr ca' gan' zjənyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezən' na' yeziquə'əchlə beṇə' gwso'e xtiže'enə' cana'.

¹⁵Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beṇə' guat ca'. Yolis yosbane' beṇə' güen na' beṇə' mal, ca'aczən' beṇə' gwlaž chia' ca' nite'e lez gone'. ¹⁶Na' zotezə zoa' chi' yichja' chona' can' chene'e Diozən' par niḥ nezdə' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic lao beṇə'əḥən'.

¹⁷Bagoc zan iz zoa' zitə', pero na'a ža babeyeda' Jerosalennə' par bnežjua' mech de'en btoba' par beṇə' yašə' ca' chəsə'əyažj chəsə'əchine' na' jua'a de'e jua'a lo'o yo'odao' əblaonə'. ¹⁸Na' goquən' zoa' lo'o yo'odao' əblaonə' babexi' beyacha' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' chnežjua' de'e ca' chnežjua' par Diozən'. Ca' chona' catə' to

ḥopə beṇə' Izrael za'ac Asian' bla'aque' gan' zoa'anə'. Bito əṇacho nochləntopa' na' bitobi scandl chona'. ¹⁹Na' lega'aquen' žalə' bda'aque' laogo' nga par yoso'ocuiše' nada' šə bin' chsa'ac chega'aque' len nada'. ²⁰O beṇə' quinga nitə' nga guac yesə'əne' šə bi de'e malən' nona' catə'ənə' boso'odie' nda' lao beṇə' gwnabia' chega'aque' ca'. ²¹Tozə de'en gwnia' laoga'aque'en, catə'ən gožəga'aca'ane': —Ca naquə nga chonle yelə' jostis chia'anə', chonlen chedə' chejli'a de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'."

²²Catə' bene goberñador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone'ene' gone' yelə' jostis che Pabən' ca orən', chedə' la' banezczene' che de'en chejle'e chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. De'e na'anə' par gwcho'one' chega'aquen' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə' Lisiasən' ben' naquə beṇə' gwnabia' che soldad ca', cana' yeyož gwzenaga' ca naquə de'e nga chaole xya nga.

²³Nach Felsən' bene' mendad len to capitan che' par beče'e Pabən' gaquəche' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'ətezə chene'ene' na' guaquə žjəsə'əlanə' beṇə' migw che' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e chyažjene'.

²⁴Goc to ḥopə ža beza' goberñador Felsən' Sesarean' catə' bezzine' len no'ol che'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən'. ²⁵Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyalə' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažda'omalchon' chio'o, na' can' əžin ža catə' Diozən' ḥoglaogüe'en che to to chio'o beṇə'əḥ šə nocho napcho dolə'. Na' goberñador Felsən' bžebe' xte juisy ca naquə dižə' de'en choe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə'

gwzenaga' na'a. Guaxcza' le' catà' gatà' to latjə chia'.

²⁶ Gobernadorən' goquene' cueze' par niçh Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'. ²⁷ Ca' chac gwde chop iz, na' le'e bžine tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' gobernador. Na' de'en gone'e Felsən' yega'ane' binlo len beṇə' Izrael ca' catà' cuich naque' gobernadorən', de'e na'anə' ze'e yechoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

Pabən' chzo rson che' lao gobernadorən' ben' le' Festo

25 Na' catà' bžin Feston' Sesarean' gan' nabi'e, gwzoe' šonə ža na' gwze'e gwyje' Jerosalennə'. ² Nach bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene' par boso'ocuiše' Pabən'. ³ Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclen gaquə can' chəsə'əṇabe', gonšgue' mendad əžso'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par niçh lega'aque' yesə'əbe'enaogüe' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'. ⁴⁻⁵ Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' lecza gože' lega'aque': —Nada' bito yega'ana' Jerosalennə' sino le'e cheza'atia'. Beṇə' ca' zjənaquə blao entr le'e guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xinjan' non be'enə', guaquə yoso'ocuiše' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisən'.

⁶ Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje' Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisən' na' bene' mendad gwyje' Pabən' laogüe'enə'. ⁷ Nach catà' bžin Pabən' laogüe'enə' ban-itə beṇə' Izrael ca' za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'echjte' le' na' gosa'əzolaogüe' chosə'əcuiše'ene' chəsə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'. ⁸ Nach Pabən' bzo rson che'enə' gwne': —Ni

tozə falt cuina' gapa' len lei che neto' beṇə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao cheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' chn-abia' doxen nasyon Roman'.

⁹ Nach Feston' ca naquə gone'ene' soe' binlo len beṇə' Izrael ca' gože' Pabən': —Žegüe'endo' sa'o niçh gona' yelə' jostis chio'onə' Jerosalennə' ca naquə yoguə' de'e quinga choso'ocuiš beṇə' quinga le'?

¹⁰ Nach Pabən' gwne': —Laogo' len zecha', banzo Rei Sesarən' le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyalə' gaquə yelə' jostis chia'anə'. Ca naquə beṇə' Izrael quinga, le' nezczədo' de que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'. ¹¹ Žalə' bi falt bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyalə' gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' quingan' nada', notono no zaquə əgwde nada' laoga'aque'enə'. Na' na'a chnaba' tia' lao Rei Sesarən' niçh cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

¹² Nach Feston' len beṇə' gwnabia' che' ca' yelə' boso'oxi'e naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə' bagwnabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

¹³ Na' ca' chac gwde to chopə ža catà' Rei Agripa na' no'ol che' Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəsə'əguape' Feston' diox. ¹⁴ Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə' ca naquən' chac len Pabən', gože'ene': —Zo to beṇə' nyixjw Felsən' pres nga. ¹⁵ Na' catà' gwy'a Jerosalennə' bχoz əblao ca' na' len nochlə beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən' gosə'əṇabe' choglaogua'an che' de que nape' dolə'. ¹⁶ Pero na' gožəga'aca'ane' ca naquə costombr che chio'o beṇə' nasyon Roma bito gaquə gwdecho beṇə' sa'aque' castigw sin cui yesy'ədillaogüe' beṇə' ca' choso'ocuiš lega'aque' na' gatə' latjə yoso'ozo rson chega'aque' ca naquə de'en choso'ocuiše'ene'. ¹⁷ Na' catà'

bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona' yelə' jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'. ¹⁸Na' beyoż boso'ocuiš beṇə' ca' le', ni tozə de'en chacda' choso'osbague'ene' le' cui bi gosə'əne'. ¹⁹De'en chaczə čhega'aque' len le', cui chejṇi'alažə' Pabən' can' chse'ejṇi'alažə' lega'aque' na' chso'e dižə' čhe to de'e beṇə' guat beṇə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbancze'. ²⁰Na' nada' ža, cui bežellaža'a bi gona' ca de'en chac čhega'aque', nach goža' Pabən' šə chene'ene' yeza'alene' nada' Jerosalennə' par ničh gaquə yelə' jostis čhe'enə' ca naquə de'e ca' choso'osbague'ene' le'. ²¹Per na' gwnab Pabən' šeje' gaquə yelə' jostis čhe'enə' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyejue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

²²Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Łeczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'ənə'.

Nach che' Feston' le': —Gwxe əgwzenago'.

²³Nach beteyon' de'e juisy chacchgua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'e gan' chi' gubernadorən', na' łeczə zjəlen beṇə' gwnabia' čhe soldad ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' blao čhe syo-dan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'. ²⁴Nach Feston' gwne': —Rei Agripa na' yoguə'əłol le'e ža'ale nga len neto', ca naquə bengə chgüiale nga, beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' beṇə' ca' ža' nga bagosə'əne' nada' de que beṇə' mal bengə, chəsə'əṇabe' de que cabich cheyalə' əban bengə yež-lyon'. ²⁵Pero na' chgüia' nada' de que bito bi bi none' par čhoglaogua'an gate', na' bagwṇabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bačh goža'ane' šeje'enə'. ²⁶Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bačh gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripa, par ničh na' yeyoż əgwzenagcho čhe' na'

gatə' de'e gwzoja'. ²⁷La' chacda' bito bi rson napa' con əgwsełə'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

Pabən' bzoe' rson čhe' lao Rei Agripan'

26 Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə ṇio' par əgwzo' rson čhio'onə'.

Nach Pabən' bze ne'en lao beṇə' ca' gwzolaogüe' bzo rson čhe'enə' gwne': ²—De'e mba juisy nga bagoc čhia', Rei Agripa, ca naquə nga de to latjə na'a gwzo rson čhia'anə' laog'o' nga ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' nada'. ³Le' nezdo' ca naquə costombr čhe chio'o beṇə' Izrael, na' ca naquə beṇə' gwlaž čhecho ca' chsa'acyože' entr lega'acze'. De'e na'anə' ža chata'yoyišgueida' le' par gapəšgo' yelə' chxenlažə' əgwzenago' čhia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' catə' cuiṇə' gonlilaže'e Jesocrisən'

⁴Yoguə'əłol beṇə' Izrael gwlaž čhecho ca' zjənezcene' nac gwzoa' dezd gw-zolao bgüego'otia', gwzoa' Jerosalennə' entr lega'aque'. ⁵Na' zjənezcene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə' fariseo, na' neto' beṇə' fariseo naochto' yoguə'əłol costombr de'en de ca naquən' chejṇi'alažə'əcho Diozən' mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. ⁶Na' beṇə' gwlaž čhecho ca' bachəsə'əṇabe' gono' yelə' jostis čhia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža catə' Diozən' yos-bane' beṇə' guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'. ⁷Beṇə' zan lao šizṇ family čhe chio'o beṇə' Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə complir ca naquə lyebe'. Na' ni čhe de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə' guat ca', de'e na'anə' choso'ocuiš beṇə' Izrael ca' nada' Rei Agripa. ⁸¿Bixčhexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'enə' de

que Diozən' cholis chosbane' beṇə' guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onlilaža' Jesocristən'

⁹Antslə nada' gocda' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə' ca' chso'onlilaža' Jeso'os ben' naquə beṇə' Nasaret. ¹⁰Beṇə' zan beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' bseyjua' ližya segon can' na yiš de'en beṇə'a de'en gwsə'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao. Na' catə' bχoz əblao ca' gosə'əchoglaogüie'en so'ote' beṇə' ca' chso'onlilaža' Jesocristən' lena' bda' cho'a xtiža'a. ¹¹Na' de'e zan las gwyə'a to to yo'odao' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par niçh yoso'ožia yoso'onite'e Jesocristən'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwyə'a blagzejə blagzidəga'aca'ane' syoda che nasyon ca' yela'.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

¹²Na' lecəə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noḡa'a yiš de'en gwsə'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao de'en chon mendad gona' ca'. ¹³Pero na' lao əzya'a ngua'a nezən' ca do gobiž catə'əczla ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bnitlaon be'eni' che bgüižən' na' to gwyechjzən nada' len beṇə' ca' žaga'anə'. ¹⁴Na' xte bgüižə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' catə' benda' to beṇə' chne' dižə' ebreo gwne': "Saul, çbixchen' nlagzejə nlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi' cuino' can' chac che to go'on bian' chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'." ¹⁵Nach bolgüižə'ane' chapa'ane': "çNo le' Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'." ¹⁶Pero na'a beyas la' bach bloe' laogua' le' par niçh gono' xšina'anə' na' go'o dižə' che

yoguə'əloł de'e quinga bach ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' catə' yozloe' laogua' le'. ¹⁷Na' na'a əselə'a le' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' bito gua'a latjə no got le', ni beṇə' Izrael na' nic beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁸Eselə'a le' par niçh əgwzejni'ido' lega'aque' nac so'one' par niçh šo'o be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'azda'oga'aque'enə' na' yesə'əbeyjichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nitlao xtolə'əga'aque'enə', na' əsa'aque' txen len yoguə'əloł beṇə' ca' yela' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocristən' le'

¹⁹Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca naquə de'en bzejni'i Jeso'osən' nada' len de'en ble'idaogüie'eda'. ²⁰Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beṇə' ca' ža'anə' che Jesocristən', na' lecəə ca' Jerosalennə' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwdixjue'iga'acda'ane' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən', na' so'one' ca gacbia' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ²¹Na' por ni che de'en chzejni'ida' beṇə', de'e na'anə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' lo'o yo'odao' əblao chechon' na' gwsa'acłəže'e so'ote' nada'. ²²Pero na' Diozən' zoczə' chaclene' nada' par niçh zocza' cho'a xtiže'enə' xte ža neža len yoguə'əloł beṇə', la'anə' bi'i xcuidə' na' la'anə' beṇə' golə. Bitə nacho bilə bagwnia' sino ca de'en gosə'ənacəə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' can' gwna de'e Moisezən' che de'en za' gaquə ca tyemp chega'aque'enə'. ²³Gwso'e dižə' de que

Cristən' ben' selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' cheyalə' saquə'əzi'e na' le' gaque' beṇə' nech yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' cuich gate'. Na' lecəə gwso'e dižə' de que Cristən' gwzenene' chio'o naccho beṇə' Izrael na' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael naquən' goncho par nič šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'azda'ochon'.

Pabən' gone'ene' gone' par nič Rei Agripan' gonlilažə'e Jesocristən'

²⁴ Na' ca' cho'e dižə'əna' par chzo rson che'ənə' catə'əczla gwne Feston' zižjo gožə'ene': —Chac tonton' Pab. De'e tantec chsedo' na'anə' bach chac tonto'.

²⁵ Nach Pabən' gožə' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižə' lin' cho'a na' de'e yejni'anə'. ²⁶ Ca naquə Rei Agripa nga, nezene' che de'e quinga cho'a dižə' chei na' de'e na'anə' cho'a dižə'an clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi nacho cui nezene' che' de'e ca', la' caguə goquə de'e ca' do gazə zo bižə' de'e ngašə'əna'. ²⁷ Le' Rei Agripa, ɟəchejli'o ca naquən' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'? Nada' nezdə' de que chejli'o.

²⁸ Nach Rei Agripan' gožə' Pabən': —ɟEchacdo' len to ɟhopə bi'in bagwna'onə' gonlilažə'ətia' Jesocristən'?

²⁹ Nach Pabən' gožə'ene': —Chona' orasyon lao Diozən' de que šə to ɟhopə dižə' o šə zan dižə' de'e bagwnia' le', le' na' yoguə'əlol beṇə' ca' choso'ozenag can' ənia' nga so'onlilažə'e Jesocristən' can' chonlilažə'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

³⁰ Na' beyož gwna Pabən' ca' bezoža' Rei Agripan' len no'ol che' Berenisen' na' len gobernador Feston' na' beṇə' ca' gosə'əbe' len lega'aque'. ³¹ Nach bežaše' jəsyə'ədobə' ga yoblə nach gwse'e ljuežje': —Bito ənacho bi chon bengə de'e zaquə' gate' o gate'e ližya.

³² Nach Rei Agripan' gožə' Feston': —Guaquə yezan bengə žalə' cuinə' nabe' tie' lao Rei Sesarən' par gone' yelə' jostis che'ənə'.

Boso'osele'e Pabən' Roman'

27 Nach boso'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian' tlaon is. Na' Pabən' len yeto ɟhopə pres ca' gwsa'aque' lao na' to capitān beṇə' le Jolio. Naque' capitān che zan soldad che rein' beṇə' zjənzi'e "Batallon Augusto". Na' nada' Locas zoa' len Pabən'. ² Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e za' Adramitio par əžinən Asia. Na' za'alēn Aristarcon' neto'. Naque' beṇə' syoda Tesalonica de'en chi' gan' mbane Masedonian'. ³ Beteyo bžinto' Sidonnə' na' Jolion' bencze' güen len Pabən' be'e latjə par gwyeye' gan' ža' beṇə' migw che' ca' par boso'onežjue'ene' bi de'en byəžjene'. ⁴ Na' gozsa'ato'onə' na' zdato' to lcue'ej latə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' ɟhipre, ɟhedə' be'ənə' cheɟjən clelə, na' yežlyo na'anə' bcue'ejən neto' len be'ənə'. ⁵ Na' beyož gwdeto' lao nisdə' de'en de cho'i gan' zjəmbane distrit ca' de'en zjənzi' Silisia na' Panfilia nach bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en chi' gan' mbane distrit che Lisia.

⁶ Na' na' bžele capitānə' to barcw de'en za' syoda Alejandria na' chza'an šejən Italian', na' bene' mendad gwyo'oto' lo'inə' na' lencəə le'. ⁷ Nach gwza'ato' zdato' lao nisən' de'e yoblə. Zan ža zdato' šə'olažə' na' do cane gwdeto' galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por ni che can' gwyechj be'ənə' de'e na'anə' cui be'en latjə šejto' licha na' de'e na'anə' gwcua'ato' zdato' to lcue'ej yelatə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdə'onə' de'en nzi' Creta, part de'en zo galə'əzə syodan' de'en nzi' Salmon, la' na' cuitec gwyechj be'ənə' fuert. ⁸ Na' zdato' do cane to lcue'ejən na' bžinto' ganə' nzi' Buenos Puertos galə'əzə yež de'en nzi' Lasea.

⁹Na' gocze gwde zan ža zdato' na' bačh chonən zdebə par šejəchto' lao nisən' chedə' bačh bžin tyemp catə' chečhjchgua be' zaguən'. ¹⁰Na' Pabən' gwneyoine' beṇə' ca' che'e lega'aque': —Chgüia' de que ca naquə biaj nga naquən lechgualə zdebə na' nxož caguəgazə cuiayi' de'en noa' barcon' sino lenczə len na' len yelə' mban checho šə šejəchcho.

¹¹Pero na' capitan che soldad ca' bzenaguəche' che ben' nsa' barcon' na' che xan barcon' cle ca che de'en gož Pabən' lega'aque'. ¹²Na' latjə gan' zoto' bito naquən par əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyān beṇə' ca' gwsa'aquene' šə gaquə güenčh sa'ato' na' əžinto' yež gan' ne' Fenise par ničh na' zoto' te de'e zaguən'. Fenisen' naquən puert che Creta gan' cuitec chečhj be' de'en za' la'alə na' che'elə.

Gwyechj to be' gual lao nisdə'onə'

¹³Na' gwzolao chečhj to be' gol de'e za'ate che'elə, nach beṇə' ca' choso'osa' barcon' gwsa'aquene' de que guaquə can' chse'ene'ene', nach gozsa'ato' zdato' lao nisən', zdato' galə'əzə Cretan'. ¹⁴Pero na' caguə gwža catə' za' to be' gual de'e nzi' Noreste de'e chečhjən contr galən' zda barcon'. ¹⁵Na' bžiguə'əxəxjən barcon', caguə bi goquəch gonto'. Na' gwlejjyichjšazə cuanto' len barcon' nžiguə'ən neto'. ¹⁶Na' ca' zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi' Clauda de'e chi' lo'o nisdə'onə' gan' cuitec gwyechj be'enə'. Na' barcw cha'o gan' yo'oto'onə' nxobən to barcw dao', na' cane goc becueto'on lo'i de'e cha'onə'. ¹⁷Na' ca beyož becueto' barcw da'onə' lo'i de'e cha'onə', na' bchejtə' barcon' ryat par gwlo'oto' fuers chei. Na' laogüe de'e bžebto' gaguə'əto' gan' naquə yox, bletjtə' lachə' de'en chon par ničh chza' barcon' ničh cuich bžiguə'ətec be'enə' len. Na' zdato' lao nisən' con can' gwyey

barcon'. ¹⁸Pero na' bžaglaochguato' chedə' gwyechjchgua to be' gual juisy nach beteyo boso'ošašzaze' yoa' ca' nsa'anṇə' boso'ozalə'en lo'o nisən'. ¹⁹Na' ža gwyon žeinə' goclena'acto'one' besšazəto' šinlaz barcon'. ²⁰Na' zan ža bito bolo'e lao bgüižən' na' še'elən' ni que zjənla'azə beljw ca'. Na' de'e tant gwyechjchgua be'enə' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

²¹Na' goquən' bačh gwža cui chaoto', nach Pabən' gwzožə'e ladjo beṇə' ca' na' gwne': —Le'e beṇə', žalə' əbzenagle chia' catə'ən gwnia' cui sa'acho Cretan' bito chac checho quinga žalə' ca' na' bito gwžiai' šinlazchən'. ²²Pero na' chnia' le'e le'e yebei chedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban chelen', lete barcw nga cuiayi'in. ²³Na' ca naquə cho'elaogua Diozən' na' baben cuina' lažə' ne'enə', de'e na'anə' bablo'e lao angl che'enə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada': ²⁴“Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'əczə tio' lao Rei Sesarən', na' əchnia' le' de que Dioz na'anə' gone' par ničh ni to beṇə' ca' za'ac len le' cui sa'at.” ²⁵Na'a ža, le'e yebei, chedə' nežda' de que Diozən' gone' par ničh gaquə can' bagwna anglən' nada'. ²⁶Pero bia'aczə yecho'onən chio'o yo biž de'e nga'an latə' lo'o nisən'.

²⁷Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə na'alə lao nisdə'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'acbe'ine' de que bačh zdato' serczə to yo biž. ²⁸Nach boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixe' ca do ja'aquə'ətə' zitjw naquə nisən', na' beyož boso'ochixe'enṇə' goquən šil'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixe'en de'e yoblə na' ca orən' goquən gažəchoa metr. ²⁹Na' besə'əžebe' žiti'i barcon' yej lo'o nisən' nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'ocheje'en zda xni'alei par gwso'oxə'ən barcon' na' bazjəzelaže'e

še'eni'. ³⁰Nach beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'aclaš'e yesyə'əxəŋje' na' boso'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue' laolei. ³¹Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə beṇə' quinga cuich nite'e lo'i nga, ni tocho cui yelacho.

³²Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjənca'a barcw da'onə' na' boso'osane'en.

³³Nach do šbaḷ Pabən' gwzolaogwneyoine' beṇə' ca' de que cheyalə' sa'ogüe', che'e lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole.

³⁴Na'a ža, chata'əyoišgueida' le'e le'e gao par ničh sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

³⁵Na' beyož gwne' ca' bexe'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' lao yoguə'əloḷ neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxie to pedasən gwzolaogüe' chaogüe'en. ³⁶Nach yoguə'əloḷto' bebeicheto' na' lecza gwdaoto'. ³⁷Chopə gueyoa gyonši'intoto'onə' ža'ato' lo'o barcon'. ³⁸Na' gwde gwdaoto' con ca beljeto' na' ca naquə trigon' de'e ne'e zjənse'e, gwso'ose'en lo'o nisən' ničh barcon' cuich goctequən zi'i.

Goxx barcon'

³⁹Na' catə' gwyē'eni' bito zjənombi'e yežlyon' gan' besə'əžine' pero na' choso'ogüie' de to latjə ga žia nisən' žizə na' bade to lašə' de'e naquə porzə yox. Nach gwsa'aque' tozə par ničh žjəche' barcon' lašə' lao yoxən'. ⁴⁰Nach gosə'əchogue' do che ancla ca' na' gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o nisən'. Nach boso'oseže' do de'en boso'ocheje' yag de'en chsa' barcon' liča na' boso'olise' lachə' de'en zo yichjen' par bžiguə' be'enə' len, nach əzja'aque' cho'a nisən'. ⁴¹Pero na' jəsə'adi'e ga chediḷ nisdə'onə' len to de'e yoblə, na' jšo'o laogüen' lo'o yoxən' na' caguə goquəch tan. Na' nisən' gwzolaog

bzoxxən xni'eina' de'e tant fuers nsa'an. ⁴²Nach gwsa'aclašə' soldad ca' so'ote' pres ca' ničh ni toe' cui yesyə'əxoe' lao nisən' na' yosyo'oxəŋje'. ⁴³Pero na' capitannə' gone'ene' yosle' Pabən' na' bžone' ca' naquən' bachsa'aclašə' soldad ca' so'one', nach bene' mendad len pres ca' šə noe' chac chxoa lao nisən', gwaquə lega'acteque' yesyə'əxite'e lao nisən' na' yesyə'əchoje' yo biž. ⁴⁴Na' bene' mendad de que beṇə' ca' cui chac yesə'əxoa lao nisən' yoso'ochine' no yagla' o bichlə šinlaz barcon' par yesyə'əxoe' lao nisən'. Ca' gwso'one' na' yogue'e besə'əžine' binlo yo bižən'.

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

28 Na' catə' beyož bžin yoguə'əto' yo bižən' gwnezeto' de que latjənə' nzi'in Malta na' naquən to yežlyo de'en nga'an latə' lo'o nisən'. ²Na' beṇə' ca' ža'anə' mbachgua gwso'elaogüe'e neto', boso'oxene' to yi' xen na' gwsa'axe' yoguə'əloḷto' gan' nite'enə' chedə' bagwzolaogyejon' na' chacchgua zag. ³Nach Pabən' btobe' xəŋj xis na' lao chcue'en lao yi'inə' bechojczlə to bel bia benen lo'inə' na' gwdi'inəb ne'enə' xte golə'əditəb. ⁴Na' choso'ogüia beṇə' ca' nalə'ədit belən' na' Pabən', nach gwse'e ljuežje': —De'e li benga naque' beṇə' güet beṇə'. Bačh bele' lao nisən' pero na' Diozən' bito cho'e latjə əbane'.

⁵Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə' ničh bexopə belən' na' bito bi goquene'. ⁶Nach beṇə' ca' bačh chəsə'əbeze' bat so-lao gatə' Pabən' yi o əbiḡacle' to de repentzə gate'. Na' ca' gosə'əbeze' sša na' choso'ogüie' bito bi bi chaquene' nach gwso'one' xbab yoblə chəsə'əne' de que naque' to beṇə' cheyalə' šejni'aləžə'əcho.

⁷Beṇə' blao che doxen Maltan' le' Poblío na' de bien che' galə'əzə, na' mbachgua be'elaogüe'e neto' na' gwzoto' šonə ža len le'. ⁸Na' goquən' xa Poblion' de' cam chacšenene' yo'e

de'e la na' che'ine' yiž chen. Nach Pabən' gwyo'e gan' de'enə' na' beyož bene' orasyon gwᵛoa ne'enə' yichj beᵛə' güe'enə' na' beyone' le'. ⁹Beyož bene' ca' yeziquə'əchlə beᵛə' ca' ža' latjən' beᵛə' chsa'acšene leczə bda'aque' na' beyone' lega'aque'. ¹⁰Na' beᵛə' ca' de'e zan de'e gwso'oᵇe' cheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'ože'e lo'o barcon' yoguə' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

¹¹Bega'anto' Maltan' šoᵇ bio' nach gwza'ato' zjəzdato' lao nisan' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwleza latjən' mientr gwde de'e zaguən'. Na' mben le'e barcon' lguə'a lsaquə' ca' zjənzi' Castor na' Polocs. ¹²Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šoᵇ ža. ¹³Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'anto' tža. Na' gwzolao chečj be' de'en za' che'elə, na' beteyo bezžinto' ganə' nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'. ¹⁴Na' bežagto' beᵛə' ljuežjto' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Poteoli na' gosə'əᵇabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdenə' gwza' ni'ato' par zdato' Roman'. ¹⁵Pero na' antslə ze'e žinto' Roman' gosə'əᵇeze beᵛə' ljuežjto' ca' ža'anə' de que əžinto' na' bedəsə'əleze' neto' latjə gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' Šoᵇ Ranš. Na' catə' ble'i Pabən' lega'aque', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bebeine' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹⁶Na' ca bžinto' Roman' capitannə' bene' pres ca' yelə' lao na' beᵛə' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabən' gotə' lsens soe' ca'azə' na' gwzo to soldad gwdapə' le'.

Pabən' be'e xtižə' Jesocristən' Roman'

¹⁷Na' goquən' beyon ža Pabən' goxe' beᵛə' blao che beᵛə' Izrael ca' ža' Roman' na' catə' beyož besə'ədobe'enə' gože' lega'aque': —Beᵛə' bišə', bito nacho bi bena' contr beᵛə' gwlaž checho ca' o

contr costombr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beᵛə' Roma ca'. ¹⁸Na' beᵛə' ca' beyož gosə'əᵇabyože' gwsa'aclaže'e yoso'osane' nada' chedə' cui bi bi xtołə'a de par əᵇacho gata'. ¹⁹Pero na' beᵛə' gwlaž ca' ža' Jerosalennə' boso'ožoncze' par yoso'osan beᵛə' ca' nada'. De'e na'anə' benən byen gwnaba' tia' lao Sesarən', pero bito nacho gua'a part beᵛə' gwlaž čhia' ca'. ²⁰Na' de'e nin' chac bač bacə' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižə'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyə'əban beᵛə' guat ca', balə beᵛə' gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' na' boso'ocheje' nada' gden ni.

²¹Nach beᵛə' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ne'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižə' šə bin' chac len le', na' notono no beᵛə' gwlaž ne'e la'ac yesə'əne' mal čio' o əsa'ogüe' xya contr le'. ²²Pero na' chaqueto' güenczən' yeneto' go'o dižə' ca' naquən' chono' xbabən', la' neto' nezeteto' doxenlə chəsə'əne' contr le'e chejle'ele che Jesocristən'.

²³Na' boso'ožie' bia' to ža par žjəsə'əye' le' na' beᵛə' zan zjənaque' ja'aque' gan' zo'enə'. Nach Pabən' be'e dižə' len lega'aque' can' chon Diozən' chnabi'e notə'ətezə beᵛə' chso'e latjə. Na' bzejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' can' na de'en boso'ozož de'e profet ca' beᵛə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' par nič se'ejle'e che Jeso'osən'. Bedo ža be'e dižə'ən len lega'aque'. ²⁴Na' balə beᵛə' ca' gwse'ejle'e ca' naquə dižə' de'en be'enə' na' yebale' cabi gwse'ejle'e. ²⁵Na' ca' chac gwsa'aque' čhoplə, na' bazon yesa'aque' catə' gož Pabən' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit che Diozən' de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gožən le' gwzoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

²⁶Gwyey gož beᵛə' gwlaž čio' ca' de que Diozən' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',
na' de'e li gwle'ile pero cabi gacbe'ile bi
zejen.

²⁷ Cuiczə bi rson chazle.

Baḥ nažjoczə yichjla'ažda'olen' na' bito
chzenagle dižə' lin',

bito chonle cas chei, na' nic chejni'ilen,
na' ni que chedinjele xtolə'əle ca'.

Na' de'e na'anə' bito yebeja' le'e xni'a de'e
malən'.

²⁸ Na' le'e cheyalə' ənezele de que
na'a par delant Diozən' chsele'e beṇə'
chəsə'əyixjui'e xtižə'enə' len beṇə' ca'

cui zjənaquə beṇə' Izrael par niḥ
yoso'ozenague' che' na' yebeje' lega'aque'
xni'a de'e malən'.

²⁹ Beyož gwna Pabən' ca' besyə'əžaš
beṇə' Izrael ca' chsa'acyože' xte juisy.

³⁰ Pero na' Pabən' gwzoe' nya' ḥop iz
to yo'o ga chyixjue' na' gwzocze' gwleze'
yoguə'əlöl beṇə' jəsə'əlanə' le'. ³¹ Na' sin
cui chaž cui chžebe' na' sin cui no no
əbseyjw əbžon gwdixjue'ine' lega'aque'
ca naquən' chnabia' Diozən' notə'ətezə
beṇə' chso'e latjə, na' clar bsd blo'ine'
lega'aque' xtižə' Xancho Jesocristən'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Roman'

1 Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Dioxən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par niḥ əchyixjui'a de'e güen de'e cobə che'enə'.

²Ca ni'ite ben Dioxən' mendad boso'ozoj profet ca' Xtiže'enə' ca naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ³De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Dioxən', Xancho Jesocristən'. Jesocristən' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'. ⁴Na' nezecho de que Jesocristən' leczə naque' doalje Xi'in Dioxən' chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'enə' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Dioxən'. ⁵Chonlilaža'a Jesocristən' na' de'e na'anə' Dioxən' banoe' chia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca' ša' beṇə' so'onlilaža' le' yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'enə' par niḥ si'e yelə' bala'an. ⁶Na' lenczə le'e gwlej Jesocristən' par niḥ nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilaža' le' na' chso'one' can' ne'enə'.

⁷Nada' Pab chzoja' cart nga par yoguə' le'e nitə'əle Roman' ca' le'e chaque Dioxən' chele. Dioxən' gwleje' le'e par niḥ nacle lažə' ne'enə'. Chona' orasyon par niḥ Xacho Dioxən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca' so' cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjəlane'e beṇə' Roma ca'

⁸Chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Dioxən' por le'e, na' Jesocristən'

chaclene' nada' par chona' orasyonṇə'. Cho'a yelə' choxcwlen che' ca naquə doxenlə yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de que yoguə' le'e chonlilaža'əle Jesocristən'. ⁹Dioxən' nezene' yoguə' las catə' chona' orasyonṇə' chnaba' gaquə' lene' le'e. Le'enə' cho'elaogua'a do yichj do laža'a ca' de'en chyixjui'a de'e güen de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'enə'. ¹⁰Na' chnaba' lao Dioxən' güe' latjə par delana'a le'e na'a. ¹¹La' zelaža'əchgua' delana'a le'e par dezejni'ida' le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par niḥ sole gonlilaža'əchlene'. ¹²Che'enda' delana'a le'e par güe' ljeužjcho balor nga ngalə, chedə' la' le'e na' nada' chonlilaža'əcho Jesocristən'.

¹³Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delana'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par niḥ gonchle can' chazlažə' Dioxən' can' bajena' entr yeziquə'əchlə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴Nezda' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' ža' syoda, na' len beṇə' yixə' na' leczə ca' len beṇə' chsa'ac letr na' beṇə' cui chsa'ac letr. ¹⁵De'e na'anə' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'əda' chixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocristən', le'e ža'ale Roman'.

Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che Dioxən' par beṇə' chse'ejle'e chei

¹⁶Dioxən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'enə' nsa'an yelə' guac che'enə', par niḥ ca' beṇə' chse'ejle'e chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Dioxən' che'enchgüeine' yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho beṇə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁷Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chzejni'in

chío'o de que Diozən' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən' na' can' choncze' len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le'. Can' nyoj Xtīze'enə', nan: “Šə chonlilažə'əcho Diozən', le'enə' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guata'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilažə'əchone'.”

De xtołə beṇəchən'

¹⁸ Na' Diozən' chlo'ine' chío'o beṇəch, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'. Na' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' bito cho'en latjə yesə'əneze beṇə' yoblə de'en naquə de'e li. ¹⁹ Bazjəneze' de'en de de'e guaquə nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yoguə'əcho. ²⁰ Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i beṇə' cui chso'elao' Diozən' yesə'əne' cui zjəneze' šə zoe'enə'. La' gwzolaozən dezd catə'ən əbxi'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho beṇə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'enə'. De'e na'anə' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənla' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'enə' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'. ²¹ Na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjəneze' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'ən na' bazjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²² Chəsə'əne' zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'. ²³ Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no lguə'a lsaquə' beṇəch beṇə' te chei, na' leczə chso'elaogüe'e lguə'a lsaquə' bia zo

xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxbə le'i.

²⁴ Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejyichje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' de'e na'anə' chso'onchgüe' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. ²⁵ Bagwlejyichje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosə'əbejyichje' dižə' li che'enə' par chse'ejle'e de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'əzeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'əlol beṇəch na' yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che la'anə'əczə naque' ben' cheyalə' güe'ela'ochə zejlicane. La' can' naquən.

²⁶ De'e na'anə' Diozən' bagwlejyichje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca naquə no'ol ca' bito chəsə'əque'e beṇə' byo, lete chəsə'əzolentezə le'e ljuežj no'olzəga'aque' par nič chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. ²⁷ Na' le'egatezəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chəsə'əzolen ljuežj beṇə' byoga'aque' lguə'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzeləžə' ljuežjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'enə' naquən to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'enə'.

²⁸ Na' laogüe de'e cui chse'enene' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejyichje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'enə', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. ²⁹ Por de'e cui cheyalə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chəsə'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chəsə'əzeləžə'e bi de che beṇə' yoblə, na' no bia yixə' chega'aque' na' no beṇə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' leczə chsa'acxi'i ljuežje'. Syempr chso'ot

ljuežje', chəsə'ədile', choso'oxoayague', na' chəsə'yəyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beṇə' gochitj dižə'. ³⁰ Chəsə'əṇe' mal che beṇə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alaze'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljlaže'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. ³¹ Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aque'ne' che beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olaze'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuežje. ³² Zjənezczene' binlo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyalə' yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesə'yəbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. *Pab*

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇəṇən' castigw che xtolə'əga'aque'enə'

2 De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə əṇacho bito bi xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'ən choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chacbe'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o. ² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca' Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'. ³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyalə' gaguecho de que cui gone' castigw checho, la' gonczə'en. ⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə'

che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par nič gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par nič ca' yedinjechon. ⁵ Pero nacteccho beṇə' žod šə bito chedinjecho do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjechon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par nič gaquə de'e güen che chio'o beṇəṇən' segon nac babencho. ⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljlažə'əcho naclə gaquə par nič yežincho gan' zo'enə', na' par nič gone' chio'o yelə' bala'an, na' par nič socho zejlicane. ⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əža'alazaž' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicane. ⁹ Zgua'atec chio'o beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal chi' saquə'əcho na' əžaglaoch. Na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael gwdechlə benecho xtiže'enə', pero leczə chi' saquə'əcho na' əžaglaoch šə choncho de'e malən'. ¹⁰ Na' šə choncho de'e güennə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič gaccho beṇə' blao, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na' gone' par nič socho binlo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə gone' güen len chio'o la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹ Tozə can' chon Diozən' len yoguə' chio'o beṇəṇən'. ¹² Yoguə' chio'o šə babencho de'e mal sin cuinə' gombi'acho lei de'en bzoj de'e Moisezən', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por

ni che de'en babencho de'e malən' la'anə'əcəzə šə cui nezecho can' na lein'. Na' yoguə' chio'o banombi'acho lein', Diozən' əchoglaogü'e'en checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho can' nannə'. ¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na' əna Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero šə choncho can' na lein', Diozən' əne' checho bitobi xtolə'əcho de. ¹⁴ Notə'ətezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e Moisezan', zolə catə' chone' to chopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogü'e'e. La'anə'əcəzə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquən ca to lei. ¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogü'e'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' catə' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogü'e'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'. ¹⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' par nič Jesocristən' əchoglaogü'e'en che xbab che chio'o beṇəch de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' catə' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

**Beṇə' Izrael ca' gwsa'aque'ne'
de que gwnite'e binlo len
Diozən' chedə' zjə'nombi'e lein'**

¹⁷ Balē chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle beṇə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Cha'alazə'əle de que cho'ela'ole Diozən'. ¹⁸ Nezele de'en cho'olazə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquən de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle. ¹⁹ De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole beṇə' nez na' par əgwzejni'ile beṇə' ca' zjənchoł yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile

beṇə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezan' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en naquə de'e li. ²¹ Le'e chsed chlo'ile beṇə' yoblə, žbixchen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle. ²² Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' beṇə' yoblə, len chonczle yoguə' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lgu'a' lsaquə' ca' de'en chse'ejni'alazə' beṇə', len bia'aczə chjelanle bitə'ətezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəža' lgu'a' lsaquə' ca'. ²³ Cha'alazə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezan', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chnitle yelə' bala'an che Diozən'. ²⁴ De'e li chonle can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chəsə'əne' contr Diozən'."

²⁵ Chio'o beṇə' Izrael nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsi-sion, na' zejen de que Diozən' gaquə-lene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seṇyən' zaquə'n par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seṇy de'en zochona'. ²⁶ Šə cui nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsi-sionnə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beṇə' nsa'aczə seṇy de'en ne' sirconsi-sionnə' la'anə'əcəzə cui nsa'achon. ²⁷ Balē bito bi seṇy de'en ne' sirconsi-sionnə' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nacbia' de que deczə xtolə' beṇə' ca' zjənsa' seṇy de'en ne' sirconsi-sionnə', chedə' nyoj lein' na' zjə'nombi'en, pero bito chso'one' can' nannə'. ²⁸ Zan beṇə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquə costombr che beṇə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael, na' nic zaquə' seṇy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enə'. ²⁹ Pero chio'o

de'e li naccho beṇə Izrael šə chonli-lažə'əcho Diozən' can' cheyalə gonli-lažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seṇy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguə con nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əṇe' de que choncho güen, la'əṇə'əczə šə notono no nochlə əṇa de que choncho güen.

3 ʔBi de'e güen zedegua'an che chio'o beṇə Izrael laogüe de'en naccho beṇə Izrael? ʔBi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seṇy de'en ne' sirconsissionṇə? ²De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enə' de'en nyojən'. ³Na' bale' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiže'enə' la'əṇə'əczə bale' cui gwse'ejle'e chei. ⁴Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste əṇacze' de'e linə' la'əṇə'əczə šə yoguə'əloṭ beṇə' yesə'əṇe' dižə' güenlažə'əṇə'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' beṇəchən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə beṇə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'ona', əsa'acbe'ine' de que chonczo' can' na'ona'.

⁵Quinga chəsə'əṇa balə beṇə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əṇe' de que de'e mal de'en choncho chlo'in beṇəchən' de que Diozən' naque' beṇə' chon de'e güen. Na' chəsə'əṇe' de que Diozən' bito zde' liča de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶Lechguale clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aquene'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o beṇəch can' cheyalə'əṇə'. Pero la' goncze'en.

⁷Na' beṇə' ca' chso'on xbabən' ca' lecə chəsə'əṇe' de que catə' chso'onlažə'e

chso'one' ca chesya'əyache'i beṇə' de que Diozən' naque' beṇə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'anə' chsa'aquene' de que bito cheyalə' choglaio Diozən' chega'aque' de que zjənape' dolə' ca de'en chso'onlažə'e. ⁸Balə beṇə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'ona' chəsə'əṇe' de que nato' ʔbixchen' cui goncho de'e malən' par nich gaquə de'e güenṇə? Ca cheyalə'əczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' na ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹ʔBixan' ža? ʔEnaquəch chio'o beṇə' Izrael beṇə' güench cle ca chio'o cui naccho beṇə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o beṇə' Izrael na' che chio'o cui naccho beṇə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'. ¹⁰Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Notono zo beṇə' zda liča, ni tlišə'əze'.

¹¹Notono nla' beṇə' chejni'i che Diozən', na' notono nla' beṇə' cheyilje'ene'.

¹²Yoguə' beṇəchən' bagosə'aque'e nez mal.

Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e güen notono nla'.

¹³Len xtižə'əga'aque'enə' chəsə'əxoayaguene'en beṇə', na' ca benen che bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'enə'.

Ca zbanṇə' chla' cuerp che bia guatən' catə'ən bachožə'ən, ca' zbanṇə' naquə xtižə'əga'aque'enə'.

¹⁴Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'enə'.

¹⁵Con bizə de'en choso'ode'ine' par chso'ote' beṇə'.

¹⁶Gatə'ətezə chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

¹⁷Na' bito chesə'əzo chəsə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque'enə'.

¹⁸Bito chsa'ape' Diozən' respet.

¹⁹ Na' nezecho ca naquə yoguə' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par chio'o na' xaxta'ocho ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho can' nanṇə', ni tozə chio'o bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen. De'e na'anə' Diozən' əḥoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon' can' əḥoglaogüe'en che yeziquə'əchlə beṇəḥən'. ²⁰ Ni to chio'o beṇəḥ bito ṇa Diozən' checho de que naccho beṇə' güen por ni che bi de'en choncho de'en na lein', chedə' la' ni tocho bito choncho cayanə'n nanṇə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

**Cheyalə' gonlilažə'əcho
Jesocristən' par niḥ gaccho
beṇə' güen lao Diozən'**

²¹⁻²² Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'. Lein' na' de'en boso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' leczə chso'en dižə' de que can' gone'. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon Diozən' len chio'o la'aṇə'əczə šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho. ²³ Yoguə'əloḷcho babencho de'e mal na' de'e na'anə' ni tocho bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen ca beṇə' güennə' naquə Diozən'. ²⁴ Nzi'ilažə'e chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'. Na' caguə bi chzi' Dioz na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' la' bagwdixjw Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'. ²⁵ Antslən' bagwdapə Diozən' yelə' chxenlažə'əənə' bagwzoine' bguo'o bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on beṇəḥən' tši'i, na' bito blo'e can' chnežjue' castigw che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e malən'. Pero ṇa'a par blo'e de que le'

chnežjwcze' castigw che beṇə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə' beṇəḥən'. Na' Diozən' chṇitlaogüe' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Cristo Jeso'osən'. ²⁶ Na' de'en əbsele'ene'enə' nezecho de que Diozən' zdacze' licha de'en ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁸ Can' chejni'ichon, šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

²⁹ ǷDiozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ǷEcaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael? ³⁰ Cle naque' Xan yoguə'əloḷ beṇə'. Na' ne' che yoguə'əcho šə bachonlilažə'əcho Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' na' len chio'o cui nsa'achon. ³¹ ǷEchoncho lei de'en bzoj de'e Moisezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonlilažə'əcho Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

**Abraannə' benlilažə'e Diozən' na' de'e
nan' goque' beṇə' güen lao Diozən'**

4 De'e xaxta'ocho Abraam be'enə' naccho dia, Ƿbixa əṇacho che'enə'? ² Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'əczə' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'. ³ Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Abraannə' benlilažə'e Diozən' na' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'." ⁴ Catə'

to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito naḥo de que xan žinṇə' chone' to goclen catə'an chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayanə'an non Diozən' mendad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'an ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'.⁵ Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par əne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par niḥ chio'o cui be'ela'ochone' antslə chachcho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonlilažə'əchone'.⁶ Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenṇə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho.⁷ De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen Diozən' checho che de'e malən' bencho.

Mba zocho šə babn̄itlaogüe' xtolə'əchon'.

⁸ Mba zocho šə chḥoglaio Diozən' checho de que caguə bi xtolə'əcho denə'.

⁹ Chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenczə beṇə' ca' cui zjənsa' seṇyən' guaquə n̄ite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.¹⁰ Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' antslə ze'e soe' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə', caguə beyožlən'.¹¹ Na' gwdechlə gwzoe' seṇyən' par gwnezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilažə'e Diozən' catə'an ze'e sole' seṇyən' na' cana' gwna Diozən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'ətezə beṇə' cui

zjəzo seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' con šə chso'onlilažə'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.¹² Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho seṇyən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seṇyən' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

**Abraannə' benlilažə'e Diozən' na'
de'e na'anə' Diozən' bene'
lyebe de'e bene' len lei**

¹³ De'e Abraannə' benlilažə'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par niḥ Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilažə'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'.¹⁴ Nitə' beṇə' chsa'aque' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'aclə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilažə' beṇə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'.¹⁵ De'en gwdixjw Diozən' lei che'enə' na' benachən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjənezene' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczenen'.

¹⁶ Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca nabi'achon par niḥ gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lei

na'azən' sino leczə len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷ Can' nyojczə de'en gwna Diozən': "Banza' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par niḥ chac bitə'ətezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca chio'o beṇəch cho'echo dižə' che beṇə' banitə'.

¹⁸ Bito gwneze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyeylə'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goncze' le' xaxtao' beṇə' ša' nasyon zan. Con gwyeylə'e de que gaquə can' gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac xi'in dia chio'." ¹⁹ Con gwzocze' benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par so xi'inə'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogü'e sane'. ²⁰ Gwzoteze' benlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' chech benlilaže'ene' na' be'elaogü'eene'. ²¹ Abraannə' gwnezene' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyebe'. ²² Na' laogüe de'en benlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

²³ Na' nyojən de que de'en benlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'. ²⁴⁻²⁵ Leczə nyojən par chio'o, la' leczə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par niḥ gwdixjue' xtolə'əchon' na' par niḥ Diozən' ne' che

chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

Zoch binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'

5 Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən', na' Xancho Jesocrist na'anə' babene' par niḥ zoch binlo len Diozən'. ² De'en chonlilažə'əcho Jesocristən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əži'ilaže'e chio'o. Chebeicho nezecho gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en de che'. ³ Na' leczə chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'an de bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴ Šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o. ⁵ Na' catə'an nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babsele'e Spirit che'enə' par zon len chio'o, chnen lo'o la'azda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶ Lao ne'e zoch xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwdixjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ochio Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'. ⁷ Ca naquə chio'o beṇəch, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beṇə' chio'o lgua'a to beṇə' yoblə la'anə'əczə šə lgua'a to beṇə' zda lichə. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgua'a to beṇə' naquə beṇə' ži'ilažə'. ⁸ Pero catə'an chio'o nenaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechgualə chaque Diozən' checho. ⁹ Diozən' ne'

de que naccho benə' güen laogüe'enə' chedə' Cristən' blalj xchene'enə' par gwduxue' xtolə'əchon'. Na' leczə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par nič ca' Diozən' bito gone' castigw checho zejlicane. ¹⁰ Benə' contr che Dioz nan' gocco. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot benə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho leczə zo Cristən' chone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngoda'əcho txen len le'. ¹¹ Na' leczə dech de'en chebeicho. Leczə chebeicho de'en nombi'acho Diozən', chedə' la' Jesocrist na'anə' bach bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

**De'e Adannə' bxi'e de'e malən'
yežlyo nga, na' Jesocristən'
bedəyene' par nič chac de'e güen**

¹² Yelə' godenag che benə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' benəchən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal. ¹³ Gwso'onczə benəchən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə cuiṇə' chixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuiṇə' chixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwchoglaogüe'en che benəchən' catə'ən gwso'one' de'e malən'. ¹⁴ Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moisezan' benən byen yoguə' benə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gwso'one' bito naquən ca de'e mal de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par nič gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene'

par nič de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'ən bsele'e Jesocristən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' benə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par benə' zan. Diozən' chac-lene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristən' par cheyašə' cheži'ilažə'e yoguə' chio'o benəch. ¹⁶ Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len benəchən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwchoglaogüe'en che chio'o benəch de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho benə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷ Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o benəch. Pero na' Diozən' lechgualə nži'ilažə'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristən'.

¹⁸ Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwchoglaogüe'en de que to to chio'o benəch si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristən' benə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' de que naccho benə' güen laogüe'enə' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. ¹⁹ Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chio'o benəch naccho benə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocristən' che Diozən', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho benə' güen lao Diozən'.

²⁰ Dīozān' gwdixjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gwxench de'e malən' chedə' benəchən' bito boso'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gwxen de'e malən', de'e xen gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che Dīozān' par ničh bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'. ²¹ Gwcha'o gwxench yelə' ži'ilažə' che'enə' par ničh guaquə əne' che yoguə' chio'o benəch de que naccho benə' güen laogüe'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chio'o benəch de'en naccho benə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Dīozān' yoguə' chio'o benəch na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

Dīozān' bene' par ničh cuich šo'o chazcho de'e malən'

6 ĴNacxan' cheyalə' goncho na'a banezecho de que nži'ilažə' Dīozān' chio'o? ĴEcon šejczcho goncho de'e malən' par ničh yezi'ixentezə yezi'ixen Dīozān' chechon'? ² Caguə can' cheyalə' goncho. Dīozān' babene' par ničh cuich šo'o chazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ³ Bagwchoacho nisən' par ničh ca' nacbia' de que ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par ničh ca de'en bolis bosban Xacho Dīozān' le' len yelə' guac xen che'enə', gwša'acho yelə' chzo yelə' chbez chechon' na' socho ca benə' cobə.

⁵ Ndił ngodə'əcho Cristən' txennə' catə'an gwso'ote'ene', na' leczə ndił ngodə'əcho le' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo benə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' can'

naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ⁶ Ca de'en ndił ngodə'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par ničh bitoch nabia'an chio'o na' par ničh bitoch šo'o chaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'. ⁷ Benə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'. ⁸ Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹ Nezecho de que Dīoz nan' bosbane' Cristən' ladjo benə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch so'in le' de'e yoblə. ¹⁰ Ca de'en gwso'ote' Cristən', tši'izən' bnežjw cuine' par ničh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' na'a zoe' chnezjue' Dīozān' yelə' bala'an. ¹¹ Legon xbab de que Dīozān' babene' par ničh cuich šo'o chazcho de'e malən'. Pero na' leczə legon xbab de que ndił ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo benə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Dīozān' yelə' bala'an. Gonle xbabən' ca' chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹² Bito güe'echo latjə šo'o chaz de'e malən' cuerp chechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³ Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp chechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Dīozān' par goncho de'e güennə'. Gon cuincho lao ne'enə' chedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca benə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane chechon'. ¹⁴ Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nannə', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero na'a de'en nži'ilažə' Dīozān' chio'o bebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güennə'.

Cheyalə' cuejyichjo cuich goncho de'e malən'

¹⁵ Egontezcho de'e malən' de'en neze-
cho nzi'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en
bito chebeine' chio'o por ni che sə chon-
cho can' na lei che'enə'? Bito. ¹⁶ Neze-
cho catə' chzenagcho che to beṇə' na'
catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a
be'enan' zocho. Na' leczə ca' šə chda-
lenczcho de'e malən' na' chzenagcho
chei, xni'ei nan' zocho na' bito žjəye-
zocho len Diozən' šə ca'. Pero šə chon
cuincho lao na' Diozən' na' chzenag-
cho che' nachən' zdaczcho choncho de'e
güennə'. ¹⁷ Antslən' gwzochō xni'a de'e
malən'. Pero choxcwlen Diozən' lenczə
le'e bachzenagle na'a do yichj do lažə'əle
de'en bablo'ito' le'e. ¹⁸ Diozən' babebeje'
chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə'
banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho
goncho de'e güennə'. ¹⁹ Cho'a dižə'anə'
can' zocho xni'a non' chzenagcho chei
par nič šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle
lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə
yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə'
goncho, leczə can' cheyalə' gon cuincho
lao na' Diozən' par goncho de'e güennə'
nič gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can'
naquə yichjla'aždao' Diozən'.

²⁰ Catə'an ne'e zocho xni'a de'e malən',
bito bzenagcho che Diozən' par gon-
cho de'e güen. ²¹ Na' bitobi de'e güen
ble'icho lao de'e mal ca' de'en jə-
naochonə'. Bacheto'icho na'a che de'e
ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e
mal ca' zjənac ca' bito žjəyecho len
Diozən'. ²² Pero Diozən' babebeje' chio'o
xni'a de'e malən' na' babene' par nič
non cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə'
zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can'
naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyezo-
cho len Diozən' zejlicane. ²³ Šə zocho
choncho de'e malən' yeyejcho lao yi'
gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len

Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' chone'
chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

Lein' chnabi'an beṇəchən' žlac zjəmbane'

7 Beṇə' bišə' le'e nombi'ale lein' na'
nezele de que lein' chnabi'an chio'o
žlac mbancho na'azə. ² To no'olə csad,
žlac mban be'en che'enə' cheyalə' soe'
len le', la' can' chon lein' mendad. Xte
catə'əch gat be'en che'enə' cana'achən'
babechoj latje' len lei de'en chon mendad
soe' len be'en che'enə'. ³ Na' šə no'olən'
yeque'e beṇə' yoblə len mban be'en
che'enə', beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero
šə bagot be'en che'enə' babechoj latje' len
lein'. Guaquə yošagna'alene' beṇə' yoblə,
na' bito nacho naque' beṇə' ggo'o xtoi
laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beṇə' bišə', ngodə'əcho
txen len Cristən', na' de'e bnežjw
cuine' gwso'ote'ene', de'e na'anə'
banezecho bito chaccho beṇə' güen
lao Diozən' por ni che choncho bi
de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən'.
Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə'
guat ca' na' chio'o baben cuincho lao
ne'enə' par nič goncho can' chene'e
Diozən'. ⁵ Antslə nezecho chzenagcho
che la'ažda'omalchon'. Na' catə'an
gwnezecho ca de'en non lei de'en bzoj
de'e Moisezən' mendad goncho, nachlə
be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e
malən' de'en yo'o yichjla'ažda'ochonə'
na' bencho con can' gone'echo. Žalə'
ne'e choncho ca' bito žjəyecho len
Diozən'. ⁶ Pero na'a babocobə Spirit
che Diozən' yichjla'ažda'ochon' na'
nezecho bito chaccho beṇə' güen lao
Diozən' por ni che choncho bi de'en
na lein'. Antslə bencho bi de'e güen
parzə nič goncho complir can' byoj
lein' gwłalte nan naquən cheyalə'
goncho. Pero na'a choncho can' chene'e
Diozən' chedə' babocobə Spirit che'enə'
yichjla'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yichjla'ažda'ochon'

⁷ Bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moisezən' naquən de'e mal. Bito gocbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'. Na' bito əgwnezdə' de que de'e malən' chona' chzelaža'a bitə'ətezə de'e de che beṇə' žalə' que lein' nan: "Bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." ⁸ Nach catə' gwnezdə' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' nachle benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito gocbe'ida' de xtolə'a žalə' cui bembia lein'. ⁹ Gwzoa' to tyemp sin cui bembia lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Pero catə' gwnezdə' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə'. De'e na'anə' gwnezdə' si'a castigw zejlicane che xtolə'a. ¹⁰ Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', naquən par gwzenaga' chei nich ca' gatə' yelə' mban zejlicane chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwnezdə' si'a castigw zejlicane. ¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwnezdə' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'.

¹² Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e licha na' de'e güen. ¹³ ¿Elei de'en naquə de'e güennə' benən par nich si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'? Bito naquə len. De'e malən' de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwnezdə' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'. Ca chac nan' nla'alaon naca' beṇə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' nla'alao de que de'e mal juisyən'

chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴ Naquən clar de que lein' guaquəlenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beṇə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'. ¹⁵ Bito chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bito cheyacbe'ida' chia' bixchen' chona' ca'. ¹⁶ Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero bito chona'an yoguə' las. Na' catə' cui chona' can' nannə' lechgualə de'e chacda', chedə' nezdə' lein' naquən de'e güen. ¹⁷ Caguə nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' chonən par nich chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹ Nezdə' bito naca' beṇə' güen, chedə' yo'o de'e malən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güennə', pero bito chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. ²⁰ Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguəən nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹ Na' syempr catəən che'enda' gona' de'e güennə', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' chžonən gona'an. ²² Chebeida' lei che Diozən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ²³ Pero na' chacbe'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nezdə' cheyalə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵ Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczən ca choncho de'e malən'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enə'

chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šə soczcho gwzenagcho chei. Choχcwlēn Diozēn', chone' par ničh Xancho Jesocristēn' soine' la'ažda'omalchon'.

Cheyałə' goncho can' chene'e Spirit che Diozēn'

8 De'e na'anə' Diozēn' ne' che chio'o šə ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtolə'əcho de. Chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozēn'. Bitō choncho can' na la'ažda'omalchon'. ²Nezda' Spirit che Diozēn' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejlicane chia' laogüē de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa' xni'a de'e malən' lennə' benən par ničh gwchoglaō Diozēn' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozēn' babebjən nada' xni'a de'e malən'. ³⁻⁴Lei de'en bzoj de'e Moizezēn' bito gwzoin par yebejən chio'o xni'a de'e malən' chedə' naccho beṇə' la'aždao' mal. Diozēn' gwzoinē' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yež-lyo nga, gocczə cuerp che'enə' ca cuerp che chio'o beṇə' güēn de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par ničh chio'o beṇəch gwaquə yechojcho xni'a de'e malən' na' gwaquə šejcho liča goncho can' non lein' mendad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozēn' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozēn' yo'o yichjcho can' nan na'anə'. ⁶Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozēn', guatə' yelə' mban zejlicane checho na' so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o

yichjla'ažda'ochonə'. ⁷Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozēn', na' nique gaquəczə gwzenagcho che Diozēn' šə ca'. ⁸Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par ničh yebei Diozēn' chio'o.

⁹Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozēn' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristēn' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozēn', bito naccho xi'in Dioz. ¹⁰Cristēn' zoe' len chio'o chonlilažə'əchone', na' Diozēn' ne' de que naccho beṇə' güēn laogüē'enə'. Na' de'e na'anə' de yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'. ¹¹Diozēn' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beṇə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozēn' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža catə' Diozēn' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolīs yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

¹²Can' ža beṇə' bišə, bito cheyałə' goncho can' na la'ažda'omalchon'. ¹³Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güē'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozēn' chio'o par ničh cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

¹⁴Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozēn' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz. ¹⁵Diozēn' beṇə' chio'o Spirit che'enə' catə'ən gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozēn' can' chžebcho to beṇə' znia catə' choncho xšine'enə'. Lgua'a žebchone' cholgüüz-

chone' che'echone': "Xa." ¹⁶ Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. ¹⁷ Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'o'ochi' yoso'osaguə' beṇə' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', can' boso'o'ochi' boso'osaque'e le'enə'. Na' šə yoso'o'ochi' yoso'osaque'e chio'o, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

¹⁸ Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'an əžin ža gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. ¹⁹ Diozən' bene' beṇəch, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazochō lao juisy batə'aquən' gon Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezəb batə'aquən' əžin ža gone' ca'. ²⁰ Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjənac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'ennə' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənnə', na' ze'e gonša'oche' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beṇəch. Na' leczə Dioz nan' bene' par nič chəsə'əbezən na' par nič chəsə'əbezə beṇəchən' na' par nič leczə chəsə'əbezə bia ca' chsa'aš. ²¹ Chəsə'əbezən batə'aquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te čhega'aquən. Na' leczə can' chəsə'əbezə bia ca' əsa'ac čhega'aquəb. Na' ca'aczn' gac che chio'o naccho xi'in Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'an xen de'en gon Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o. ²² Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beṇə' chbežgüe', chəsə'əžaglaon ca to no'olə beṇə' chzan. Na' leczə

yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbežgüe'eb chəsə'əžaglaob ca to no'olə beṇə' chzan. ²³ Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' par nič nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'aquən' gon Diozən' cuerp cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. ²⁴ Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolao chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no nezoe' lez gaquə de'en nezene' bagoc. ²⁵ Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chčhejlažə'əcho batə'aquən' gaquən.

²⁶ Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o čhedə' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chnen fabor chio'o laogüe'enə' la'anə'əcza cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho. ²⁷ Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'enə' catə'an chnen fabor chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. Na' can' chene'e Diozən' nen fabor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

²⁸ Na' nezecho de que lao yoguə' de'en chaquən', Diozən' chone' par nič gaquə güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on bach gwleje' par chonlilažə'əchone' segon can' gwčhoglaogüe'en. ²⁹ Nombia' Diozən' chio'o dezd gwłalte, na' əbsi'e xneze par nič tozə gaquə yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'. Bene' par nič Jesocristən' naque' beṇə' nech entr chio'o beṇə' biše'e zan. ³⁰ Na' ca

naquə əbsi' Diozən' xneze par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocrisən', leczə gwleje' chio'o par chonlilažə'əchone' na' bagwchoglaogü'e'en checho de que naccho beṇə' güen laogü'e'enə'. Na' leczə can' goncze' chio'o yelə' bala'annə'.

³¹Catec güennə' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguə' de'e ca'. Na' nezecho Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o. ³²Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'ena' por ni che yoguə'əloł chio'o ca de'en bsele'ene' gwsot beṇə' le'. Na' can' bsele'e Xi'ine' Jesocrisən' par chio'o, ca'aczən' gone' yoguə' de'e güennə' dadzə len chio'o. ³³Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwchoglaogü'e'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogü'e'enə'. ³⁴Notono zo no gaquə gon par niç əṇa Diozən' checho de que de xtolə'əchon'. Por ni chechon' bsanlažə' cuin Cristən' gwsot beṇə' le' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabi'e txen len le', na' chne' fabor chio'o. ³⁵Ėde de'e əgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho? ĖEgwžon no de'e mal de'en gaquə checho? ĖEgwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə checho? ĖEgwžon no yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o? ĖEgwžon no yelə' chbil chdon checho? ĖEgwžon laogü'e de'en cui de xala'anchə? ĖEgwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? ĖEgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho šə to beṇə'əclə noxe'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niç Cristən' cuich gaquene' checho. ³⁶Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beṇə' so'ote' neto' do tyempte.

Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷Pero catə'an za'ac bi de'e mal gac checho, bito chac chop lažə'əcho, sino chebeichgüeicho la' nezecho zoczə Cristən' chaquene' chechon'. ³⁸Nada' nezdə' de que notono gaquə gwžon par niç Diozən' len Cristən' cuich əsa'aquene' checho. Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbannə', ni no angl bzelaο, ni nochlə beṇə' blao che angl bzelaο, ni angl bzelaο beṇə' gwnabia', ni de'e chac checho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac. ³⁹Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par niç Diozən' cuich gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac checho par niç Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

Diozən' gwcue'e beṇə' Izrael ca xi'ine'

9¹⁻²De'en ngoda'a txen len Cristən' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chacchgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristən'. Spirit che Diozən' chonən par niç nezdə' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia' ³xte zelaža'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'ižə' Diozən' nada' cuit Cristən' par niç beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zžənaque' beṇə' Izrael ca nada'. ⁴Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaze'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zžənaque'

ḡaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇəchən' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e beṇəch na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əloḷ cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczczo.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'. ⁷ Na' caguə beṇə' ca' əgwsa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'." ⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilažə' le'. ⁹ Catəən ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Łeczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüiz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' łeczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catəən gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e ḡaxta'ocho Isaaquən'. ¹¹ Ze'e sa'aljlə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal cuinə' so'ombo'. Na' lao cuinə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwchoglaogüe' can' gaquə čhega'acbo' na' bene' can' bansi'e xnezen'. ¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'." ¹³ Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Čacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' liča de'en gwne' ca'. Zdacze' ličan'. ¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moisezən': "Yeyašə'əlažə'a len beṇə'

che'enda' yeyašə'əlažə'a, na' əži'ilažə'a len beṇə' che'enda' əži'ilažə'a." ¹⁶ Quinga naquən: Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e. ¹⁷ Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonnə': "Nada' bena' par ničh naco' rei parzə ničh gona' len le' ca yesə'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac čhia'anə'. Gona' par ničh yoguə'əloḷ beṇə' ža' yežlyon' yesə'ənezene' non' naca' nada'." ¹⁸ Can' naquən, Diozən' cheyašə'əlaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'əlaže'e, na' chone' par ničh nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonle xbab nale: "Chio'o beṇəch choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ĵBixčhen' ne' de xtolə'əchon'?" ²⁰ Pero ĵno naquə chio'on ža par gaquəyožcho Diozən'? ĵEgüe' to yesə' ben' ben len: "ĵBixche nga beno' nada' quinga?" Nezecho bito ye'en le' ca'. ²¹ Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə łeczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²² Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoine' bagwdape' yelə' chxenlāžə' len lega'aque' la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'. ²³⁻²⁴ Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xnezenə' antslə par gone' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilaže'e. Bene' ca' par ničh nacbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

²⁵ Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Benə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' benə' ca' cui goquəda' čhega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda' čhega'aque'.

²⁶ Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' benə' ca': "Le'e bito nacle xi'ina'",

leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷ Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' čhe benə' Izrael ca': "La'anə'əcəz chio'o benə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdəo' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'. ²⁸ La' Xancho Diozən' gone' can' bančhoglaogü'e'en len chio'o benəch, na' to žalnez gone' yoguə'əlo' de'en bangüie' gone'." ²⁹ Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'eze-laogüe yelə' guac xen cui bocua'ane' to čopə benə' lao nasyon Izrael čechon',

can' goc čhe benə' Sodoma na' benə' Gomorra ca' goc čecho žalə' ca'.

Con benə' chso'onlilažə' Cristən' nchoglaon čhega'aque' de que zjənaque' benə' güen lao Diozən'

³⁰ Quingan' naquən, benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael bito besyə'əyilje' naclən' so'one' par nič Diozən' əne' de que zjənaque' benə' güen laogü'e'enə', pero balə' bach chso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' ne' čhega'aque' de que zjənaque' benə' güen laogü'e'enə'.

³¹ Na' benə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe' to lei de'e chon mendad naclən' so'one' par nič əsa'aque' benə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nannə'. De'e nan' Diozən' gwčhoglaogü'e'en čhega'aque' de que bito zjənaque' benə' güen laogü'e'enə'. ³² Na' gwčhoglaogü'e'en čhega'aque' ca' čhedə'

caguə gwso'onlilažə'e Dioz na'anə' con gwsa'aquene' so'one' can' na lein' par nič əsa'aque' benə' güen laogü'e'enə'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca benə' jti'i to yej. ³³ Goc can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əsela'a to benə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əčhego'o benə' na' ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na' yesə'əbixə'.

Na' benə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'aque' čhe de'en so'onlilažə'ene'.

10 Benə' bišə', do yichj do laž'a čhe'enda' par nič benə' Izrael gwlaž chia' ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chona' orasyon čhəba' gaquəlen Diozən' lega'aque'. ² Nezda' can' chse'enene' de'e zan de'e so'one' chsa'aquene' par yebei Diozən'. Pero bito zjəneze' bin' chene'e Diozən'. ³ Bitto chse'ejni'ine' naquən' baben Diozən' par nič ne' čhe benə' de que zjənaque' benə' güen laogü'e'enə'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquən' so'one' par nič əsa'aque' benə' güen lao Diozən'. Bitto chse'ene'ene' so'onlilažə'ene' par nič əne' čhega'aque' de que zjənaque' benə' güen laogü'e'enə'. ⁴ Pero notə'əteze' benə' chonlilažə' Cristən', Diozən' ne' čhe' de que naque' benə' güen laogü'e'enə' la'anə'əcəz šə cui chonyane'e can' na lein'.

⁵ De'e Moisezən' bzoje'en de que notə'əteze' benə' chone' cuaselə' can' na lein' nachən' naque' benə' güen lao Diozən' na' gaquə bane' zejlicane. ⁶⁻⁷ Pero nž'alələn' nyoj Xtižə' Diozən' čhe benə' ca' na Diozən' zjənaquə benə' güen laogüe de'en chso'onlilažə'ene'. Nan: "Bitto goncho xbab lo'o la'azda'ochon' gaguecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' ža' benə' guat ca'", žalə' na'aclə čhyažjecho žjəxi'icho Cristən' nich

gonlilažə'əchone'. ⁸Na' leczə nyojən' nan: "Banombia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab chei na' cho'echo dižə' can' nan." Na' lennə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə' par niç so'onlilaže'e Cristən'. ⁹Quingan' cheyałə' goncho par niç Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyałə' güe'echo dižə' len beṇə' yoblə par niç yesə'ənezene' de que chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' leczə cheyałə' šejle'echo do yichj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chejle'echo do yichj do lažə'əcho de que cuine'enə' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len beṇə' yoblə par niç yesə'ənezene' de que bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' bitobi zto' sa'aquene' che de'en chso'onlilaže'ene'." ¹²Chio'o beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əloł beṇə'. Le' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə'əcho con šə chnabcho gaquəlene' chio'o. ¹³Can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən: "Notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua' nada' naca' Xanle, guaquəlencza' lega'aque'." ¹⁴Pero çnacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe' goclen laogüe'enə' šə bito chso'onlilaže'ene'? Na' çnacxa so'one'en so'onlilaže'e le' šə cuiṇə' se'enene' xtiže'enə'? Na' çnacxa gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə' šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə' len lega'aque'? ¹⁵ÇNacxa so'on beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'ənə' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə'

Diozən' nan: "Chebeichgüeicho len beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'."

¹⁶Pero la'anə'əczə catə' chse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Diozən', caguə yogue'e choso'ozenague' chei. De'e Isaiazən' gwne': "Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'." ¹⁷Cheyałə' əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' che Cristən' par so'onlilaže'ene'.

¹⁸Pero chnaba': çəcabi ne'e se'ene beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'? Baç gwse'enene'en. Baç chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' baç gosə' gwłaljə dižə'ənə'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtiže'enə'.

¹⁹Na' chnaba' de'e yoblə: çəcui gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in che Crist na'anə'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moisezən' gwdixjui'e can' gwna Diozən', gwne':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə' ca' cui zjənaquə ṇasyon chia'.

De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len beṇə' ža' ṇasyon ca' beṇə' cui bi chse'ejni'i,

na' de'e na'anə' əža'ale.

²⁰Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwdixjui'e can' gwna Diozən':

Beṇə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab nada', na' bena' par niç gwso'ombi'e nada'.

²¹Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwdixjui'e can' gwna Diozən' che beṇə' Izrael ca', gwne': "Do tyempte chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag chia' par niç yoso'ozenague'. Beṇə' žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'."

**Diozən' bito bechojlaže'e
beṇə Izrael ca'**

11 Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Lecə beṇə Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin. ² Bito bechojlaže' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwlahte par naccho nasyon che'enə'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonə' laogüe'enə' cana', gwne' contr beṇə Izrael gwlaž che', gwne': ³ “Bagwso'ot beṇə Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosə'əgo'oni'ane'e mes de yej chio' gan' cheyalə' əso'elaogüe'e le'. Yetoga nada' zoa' na' lecə chse'ene'ene' so'ote' nada'.” ⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': “Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuinə' yesə'əzo xibe' to lao lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal.” ⁵ Lecə can' naquən xte ža neža, la'anə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' nži'ilaže'e chio'ona'. ⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchona'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷ Ca naquə beṇə Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əželene' naclən' so'one' par nič Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'enə' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'anə'əczə beṇə Izrael ca' yelə' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. ⁸ Chac čega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Diozən' bene' par nič zjənaque' ca beṇə' cuiczə

zjənanə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža neža gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aque' na' ca beṇə' ncuež nagga'aque'.” ⁹ Lecə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en
chəsyə'əbeine'enə' ca to ga gaon
lega'aque'

na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca to ga
sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əchəolšga
yichjla'azda'oga'aque'enə',
na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can'
chzaquə'əzi' beṇə' nlegw cože'enə'
no'e yoa' zi'i.

**Diozən' babene' par nič
baḷə beṇə' cui zjənaquə beṇə'
Izrael chso'onlilaže'ene'**

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə Izrael ca', bito cheyalə' goncho xbab de que lecə gosə'əbixə'enə'. Pero ca de'en cui boso'ozenague' che Diozən', goc ca' par nič lencə le'e cui nacle beṇə Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' lecə goc ca' par nič beṇə' ca' cuinə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə Izrael, le'e chonlilažə'əlene'. ¹² Na' ca de'en cui boso'ozenag beṇə Izrael ca', goc ca' par nič yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' nite'e mbalaz šə so'onlilaže'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə Izrael ca' de que zjənaque' nasyon che'enə', goc ca' par nič le'e cui nacle beṇə Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə' yoguə'əlołte beṇə Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

¹³ Le'e cui nacle beṇə Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtiže'enə' entr le'e cui nacle beṇə Izrael. Chona' xte

ga zelao saquə'əda' par niç zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'.
¹⁴ Chona'an par niç leczə yeziquə'əchlə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' yesə'əzelažə'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.¹⁵ Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechgualə de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'.¹⁶ Nezecho de costombr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to bləl dao' cuazin', na' zejen de que dołol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

¹⁷ Chio'o beṇə' Izrael gwx-aquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chçhogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güennə'. Na' loin' noxə'ən le'e na' leczə noxə'ən xoze'e ca' yelə', na' xniže'in chguažə'ən le'e na' chguažə'əten xoze'e ca' yelə'.¹⁸ Bito gaquele de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbannə'.

¹⁹ Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: "Gwçhogue' xozə' yaguən' par niç bene' neto' injert." ²⁰ Na' de'e ličzə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwçhogue'enə'. Na' babozoe' le'e lguə'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'.²¹ Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə' yaguən' de'en zjənaquə doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilažə'əlene'.²² Legonšč xbab chele can' nži'ilažə' Diozən' beṇə' chso'onlilažə' le', na' can' chbejyichje' beṇə' cui chso'onlilažə'ene'. Diozən' gwlejyichje' beṇə' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilažə'ene', na' nži'ilažə'e le'e cui nacle beṇə' Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'. Pero šə cui sotezə sole gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje' le'e.²³ Na' de'e yoblə Diozən' yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozə' yaguən' šə so'onlilažə'e Cristən'. Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'.²⁴ Le'e nacle ca xozə' yag olibo de'e ze yixə', na' gwçhog Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozə' yag olibo güennə'. Bezole gogle injertar lao xozə' yag olibo güennə', len caguə nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczə gwžin ža catə' yeyon Diozən' injertar de'e yoblə xozə' yag olibo de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

Gwžin ža yebej Diozən' yoguə' beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'

²⁵ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'e nga de'e cui no gwneze antslə par niç cui gaquele de que yelə' beṇə' sin' che-len' nži'ilažə' Diozən' le'e. Balə beṇə' Izrael ca' zjənaque' beṇə' yichj žod, bito

chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. Na' nic se'ejni'iczene'en xte que catə'əch əžin ža bach de yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, con yoguə' beṇə' ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban čhega'aque'. ²⁶Nach yoguə' beṇə' Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque' xni'a de'e malən' can' nyojczə Xtiže'enə', nan: To beṇə' syoda Sion yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'.

Na' yelə' güen de'e mal che xi'in dia che de'e Jacobən', le' yeque'en.

²⁷Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia che de'e Jacobən', yeca'a de'e mal čhega'aque'enə' de'en chso'one'enə'.

²⁸Can' naquən. De'en chso'on beṇə' Izrael ca' contr Diozən', bito chse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə che'enə', de'e na'anə' Diozən' gwleje' le'e cui nacle beṇə' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon che'enə'. Pero Diozən' chaquene' čhega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'enə' par gwsa'aque' nasyon che'. ²⁹Na' Diozən' bito cheyejene' che de'e ca' chnežjue' beṇə'chən', na' nic cheyejene' che beṇə' ca' mbeje' par zjənaque' nasyon che'enə'. ³⁰Ca naquə le'e, antslə bito bzenagle che Diozən', pero na'a ža bachzenagle che' na' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui boso'ozenag beṇə' Izrael ca' che'. ³¹Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag beṇə' Izrael ca'. Pero gwžin ža catə' leczə yeyašə' yeži'ilaže'e beṇə' Izrael ca' de'e yoblə. ³²Diozən' gwlejyichje' yoguə' beṇə'chən' par nič cui boso'ozenague' che'. Bene' ca' par nič leczə yeyašə' yeži'ilaže'e yoguə'əlołga'aque'.

³³Lechguale beṇə' sin' Diozən'. Nezene' yoguə'əloł. Bito gaquə ənezecho de'en nžie' bia' gaquə. Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en chone'enə'. ³⁴Nyoy Xtiže'enə' nan: "Bito gaquə

ənezecho yoguə' xbab che Xancho Diozən'. Bito bi de de'e əgwsed əgwlo'ichone' chio'o." ³⁵Na' nan: "Bito gaquə goncho byen čhixjw Xancho Diozən' šə biclə de'e babe'echone'." ³⁶Diozən' bene' yoguə'əloł, bene' bia chsa'aš, bene' beṇə'ch, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Diozən' chgüia chye' yoguə'əloł, chgüia chye' beṇə'chən' na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' beṇə'ch na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par nič si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'oche' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən'

12 Beṇə' bišə', bacheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon cuerp čhelen' lažə' na' Diozən' na'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal. Cheyalə' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par nič gon cuincho lažə' na' Diozən' čhedə' can' cho'olaže'e. Šə choncho ca', do yichj do lažə'əchon' cho'ela'ochone'. ²Bito goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə' güe'echo latjə par nič Diozən' gwšə'e xbab čechon', par nič ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olaže'e.

³Diozən' bano'e chia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'an ənia' naquən' cheyalə' goncho. Bito cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e che to tocho chonli-lažə'əchone' bi xšine'enə' goncho na' bito gaquə goncho xšine'enə' žalə' le' cui chaclene' chio'o. ⁴Zan part nsa' cuerp čechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən. ⁵Leczə can' naquən len chio'o. Beṇə' zannə' naccho chonli-lažə'əcho Cristən', pero yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le' na' gwx-aquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶Diozən' lao yelə' chaclen chen' len chio'o, no'e checho de que gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Šə balcho chac chixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o cheyalə' chixjue'echon segon can' bano'e Diozən' checho laogüe de'en chonlilažə'əchone'. ⁷Šə Diozən' bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho. Na' šə Diozən' bano'e checho əgwsed əgwlo'icho beṇə', cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸Šə Diozən' bano'e checho əneyoicho beṇə' yoblə par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho beṇə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e checho gaccho beṇə' blao par əggüia əgwyə ljuežj chio'o cho'ela'ochone', cheyalə' cue' yichjcho par əggüia əgwyega'acchone' can' chene'e Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə' yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə' yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'ətezcho chonlilažə'əcho Cristən'

⁹Cheyalə' gaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' gue'ichon, par nič ca' zejli goncho de'e güennə'. ¹⁰Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Cheyalə' gapəchcho respet beṇə' ljuežjcho clezə ca cuincho.

¹¹Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹²Na' cheyalə' yebeicho chedə' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho catə' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyazje beṇə' ljuežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' cheyalə' yeyašə'echo beṇə' zitə'.

¹⁴Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'oči' choso'osakuə' chio'o. Cheyalə' ṇabcho gaquə de'e güen čega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' chəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' chasə'əbež.

¹⁶Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'alazažə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

¹⁷Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito ənacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par nič goncho de'e güen, par nič yesə'əna yeziquə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'. ¹⁸Cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič ca' socho binlo len yoguə'əlöl beṇə'. ¹⁹Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə' ca' chči' chsaquə' chio'o. Xtiže'enə' ny-ojən nan: "Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olažə'ane' na' nadan' gona'ane' castigw." ²⁰Na' leczə nan: "Šə beṇə' contr chechonə' chbil chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechgualə yeyejene' che de'e malən' chone' len chio'o." ²¹Catə' chso'on beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə ṇabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par nič yesyə'əyeyene' che de'e malən' chso'one'.

13 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chəsə'əṇabia', chedə' Dioz nan' nite'e yoguə'əlölga'aque' par nič

chəsə'ənabi'e. ²Šə bito chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenagcho čhega'aque', chyiljə xtolə'əchon' par gaccho castigw. ³Ca naquə jostis ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal, lega'aquen' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə' goncho de'e güen par nič ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güennə' choncho. ⁴Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par nič socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'əlizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndolə'ene'en, čedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' castigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'. ⁵De'e nan' cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' par nič cui si'icho castigw, na' leczə par nič gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho. ⁶Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' čixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'očixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho čhega'aque' čedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷Čixjwcho šə bi chalə'əcho che beṇə'. Šə chalə'əcho gwzon che beṇə', yogə'ochon. Šə chalə'əcho che bien, čixjwchon. Šə chalə'əcho che impuest, čixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' ədap respet. Na' güe'ela'ocho beṇə' cheyalə' əye'elao'. ⁸Ni to cui no galə'əcho chei sin cui čixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaguecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' šə bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, bito go-

tle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selazə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' šə choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che cuinle", leczə chonczcho complir yoguə' de'e ca' yelə' de'en nannə'. ¹⁰Bazoczcho choncho cuaselə' can' na lein' šə chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'. Čedə' šə chaquecho čhega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹Catə'n gwzolao benlilažə'əcho Cristən' gwnezechə gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyalə' gaccho ca beṇə' chtas, beṇə' cui bi xbab chon. ¹²Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'n ne'e nčol lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen. ¹³Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyalə' gaccho beṇə' güe'e zo, na' beṇə' zargat, na' beṇə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyalə' tiləlen ljuežjcho, na' bito gue'icho beṇə'. ¹⁴Cheyalə' gon cuincho lažə na' Xancho Jesocristən' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

Bito cheyalə' əṇacho che ljuežjcho de que de'e malən' chso'one'

14 Šə to beṇə' bachonlilaže'e Cristən' nechacžejlaže'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən cheyalə' gone', legwlene' par gague' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'enə', bito cheyalə' gaquəyožlene'. ²Zo beṇə' chone' xbab de que bito nape' dolə' šə gaogüe' bitə'ətezə yelə' guao. Pero zo beṇə'

bito ne'e šejni'ine' šə guaquə gaogü'e' bitə'ətezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'anə' šə chaogü'e' porzə yixə' cuan. ³Ben' chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' əne' che ben' che'ej chao bitə'ətezə de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' čhopte' ca xi'ine'. ⁴¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' čhecho šə nac chon ben' bagwcu'a' Diozən' ca xi'ine'? Dioz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho šə choncho güen o šə choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen čhedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'. ⁶Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogü'e'e Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogü'e'e Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ətezə yelə' guao, chaogü'e'en par cho'elaogü'e'e Xancho Cristən', čhedə' leczə yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao leczə par cho'elaogü'e'e Xancho Crist na'anə' cui chaogü'e'en čhedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁷Ni to chio'o cui zocho par nič goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho šə tant chene'echo gatcho. ⁸Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'n əne' gatcho. Can' naquən

gatcho o mbancho, naquəczcho lao na' Xancho na'anə'. ⁹Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beṇə' guat ca' par nič ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰Pero bito cheyalə' əṇacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənapə' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techə lao Cristən' par əchogbi'en čhecho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de. ¹¹Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana', na' de'e na'anə' yoguə' beṇə' desə'əzo xibe' laogua'anə'

na' yogue'e əso'elaogü'e'e nada'.

¹²Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beṇə' yoblə so'one' de'e mal

¹³Na' bito cheyalə' əṇacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que zjənapə' dolə' šə por ni čhezə cui chso'one' can' choncho na'anə' əṇacho čhega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par nič beṇə' bišə'əcho ca' chsa'acžejlažə'e o chesə'əxope' chso'one' de'e malən'. ¹⁴Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nezdə' čhedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogü'e'en. ¹⁵Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə' gaochon, čhedə' por ni che beṇə' bisə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che na' bito goncho ca cuejyichjə' cuich gonlilažə'e Cristən' na' cuiayi'e. ¹⁶Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen

par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par niḥ cui yesə'əne' choncho de'e mal. ¹⁷ Šə bazocho chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho liḥa, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz. ¹⁸ Ben' zda liḥa, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziquə'əchlə, bəna'anə' cho'elao' Cristən', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə chəsə'əne' de'e güennə' chone'.

¹⁹ De'e na'anə' cheyałə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuējzcho par niḥ ca' gonlilažə'əchcho Diozən'. ²⁰ Diozən' babebeje' ljuējz chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən' par niḥ so'one' de'e güen. Na' bito cheyałə' goncho par niḥ so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonən par niḥ beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyałə' gaophon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'. ²¹ Nca'alə xnezen' cuich gaoch belə'əna' na' niquəch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gaquəžejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'. ²² Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' nezecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen goncho. Šə bito chacžejlažə'əcho che bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz. ²³ De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chacžejlaže'e chaquene' de que bitolja cheyałə' gaogü'e'enna', chedə' bito chonlilaže'e de que de'e güennə' chone' chaogü'e'en. De xtolə'əcho šə

choncho bitə'ətezə de'en chaquecho bito cheyałə' goncho. Napcho dolə' chedə' cabi chonlilažə'əcho de que de'e güennə' choncho par chio'o.

Bito goncho porzə de'en əṇa chio'o

15 Chio'o bachejni'išaogü'e'echo na' banezecho naquən' cheyałə' goncho. De'e na'anə' cheyałə' gapcho yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' chse'ejni'i latə'əlaszə. Bito cheyałə' goncho con porzə de'en əṇa chio'o. ² Cheyałə' goncho de'e güen de'e chsa'azlažə' sa'aljuežzcho, par niḥ ca' so'onlilažə'əche' Diozən'. ³ Goncho ca' chedə' ni Cristən' bito bene' con de'e gwyazlažə'əzə le'. Na' nyojczən de que Cristən' gože' Diozən': "Beṇə' contr chio' ca' tant chəsə'əžə'e le', na' lena' boso'ožia boso'omite'e." ⁴ Na' Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj beṇə' cana' nyojən chzejni'in chio'o, par niḥ zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho catə' de de'en chsaquə'əzi'icho. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən leczə chtipəchən lažə'əcho. De'e na'anə' zocho lez gaquə güen checho de'en gon Diozən' len chio'o. ⁵ Diozən' chone' par zotezcho chgo'o chchejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chac checho na' chtipe' lažə'əcho. Na' na'a chṇaba' gone' par niḥ tozə ca gaquə yichjla'ažda'olen', chedə' can' chene'e Cristo Jeso'osən'. ⁶ Chṇaba' gone' ca' par niḥ tozə ca nale gü'e'ela'ole Diozən', Xa Xancho Jesocristən'.

Cristən' bene' par niḥ beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gaquə əso'elaogü'e' Diozən'

⁷ Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristən' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par niḥ Diozən' si'e yelə' bala'an. ⁸ Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osən' bide' par goclene' zgua'atec beṇə' Izrael ca'. Bedəyene' complir ca lyebe de'en ben Diozən' len xaxtao' chio'o

beṇə' Izrael, par niḥ blo'e de que Diozən' cho'e dižə' li. ⁹Na' leczə bidə Cristən' par niḥ beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael guaquə əso'elaogü'e Diozən' de'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',
gola' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael par güe'elaogua'a le'.

¹⁰Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beṇə' Izrael, leyebei txen
len beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwlej
Diozən' par zjənaque' nasyon che'.

¹¹Na' leczə nan:

Yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael,
legüe'elao' Xancho Diozən'.
Yoguə'əle cheyalə' güe'ela'olene'.

¹²Na' leczə de'en bzoj de'e profet Isai-
iazən' nan:

To beṇə' yidə ben' za' lao dia che de'e
Isain'.

Le' nabi'e yoguə'əloḷ beṇə'.

Na' balə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə'
Izrael yesə'əbeze' gaquəlen be'enə'
za'anə' lega'aque'.

¹³Diozən' chone' par niḥ nezecho
zotezə zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue'
par niḥ sole mbalaz juisy na' so cue-
zle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonli-
lažə'əle Cristən'. Na' šə bazole mbalaz
juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len
xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen',
nachən' Spirit che Diozən' gonən par
sotezə sole yebeile de'en gaquəlench
Diozən' le'e.

¹⁴Beṇə' bišə', nezda' de que Diozən'
babene' par niḥ nacle beṇə' güenchgua
na' chejni'ichgüeile. Nezda' chac choe'
ljuežjle consejw tole yetole. ¹⁵Pero
de'en gwlej Diozən' nada' par gona'
xšine'enə' cheyaxjda' chzoja' le'e clar
che de'e ca' bañezczele par niḥ
yosa'alazažə'əga'aclen. ¹⁶Gwleje' nada'
par niḥ chona' xšin Jesocristən' ladjo
beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na'

cho'elenga'aca'ane' dižə' güen dižə' cobə
che Diozən' par niḥ Diozən' yebeine'
lega'aque' catə' so'onlilažə'ene'. Na'
Spirit che'enə' gonən par niḥ əsa'aque'
beṇə' la'aždao' xi'ilažə' par niḥ Diozən'
šo'olažə'e lega'aque'.

¹⁷De'en ngoda'a txen len Cristo
Jeso'osən' chebeida' cho'a dižə' che xšin
Diozən' de'en chona'. ¹⁸Bito cheyaxjda'
gua'a dižə' che bi de'e baben beṇə'
yoblə, sino cho'a dižə' che de'en baben
Cristən' ca' naquən' goclene' nada' chona'
xšine'enə'. Le' bene' par niḥ bia'a dižə'
len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael,
na' goclene' nada' bena' ca' par niḥ
bale' bachoso'ozenague' che'. ¹⁹Spirit
che Diozən' goclenən nada' len yelə'
guac cheinə' par niḥ bena' miłagr na'
bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'.
Goclenən nada' par niḥ babi'a dižə'
güen dižə' cobə de'e chzejni'in che
Cristən' doxen, gwzolaoya' Jerosalennə'
bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico.
²⁰Babena' byen baji'a dižə' güen dižə'
cobə de'en chzejni'in che Cristən' gan'
ža' beṇə' cuiṇə' se'ene len. Bito gwya'a
ga bajse'eczə beṇə' yoblə xtižə' Cristən'.
²¹Can' nyojczə Xtizə' Diozən' nan:

Ca' naquə beṇə' ca' cui nonə' chixjue'i
lega'aque' xtižə' Diozən', lega'aque'
yesə'əneze'ne'en.

Na' beṇə' ca' cuiṇə' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šeje' Roman'

²²Ca' chaquən' ža, zan las catə'an
go'onda' yida' gan' nitə'əlen' bito goquə
yida'. ²³Cana'aten' zelaža'a yida', pero
xte na'ach babeyož bena' de'en nžia'
Diozən' bia' gona' latjə nga. ²⁴Na'
catə' ša'a Españan' cana' che'enda' tia'
əgwłana'a le'e. Mbalaz soa' yeyož
əgwłana'a le'e, nach gaquəlenle nada'
par ša'a Españan'. ²⁵Pero na'a yeya'a
Jerosalennə' žjəyesana' de'e chəsə'əyazje
beṇə' ca' nitə'ənə', beṇə' ca' bagwlej
Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

²⁶ Benə' Masedonia ca' na' benə' Acaya ca' gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' par benə' yašə' prob ca' ža' entr benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' benə' nitə' Jerosalennə'. ²⁷ Na' de'en gwsa'azlaže'e boso'otobe' mechən' naquən to goclen de'e cheyalə' yesyə'əyontocze' len benə' Izrael ca'anə'. Caguə benə' Izrael lega'aque', pero bazjəlene' benə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' de'e na'anə' cheyalə' sa'aclene' benə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əchinene'. ²⁸ Catə' yeya'a Jerosalennə' žjəyenezjoga'aca'ane' mechən' de'en bdbəbən', cana' tia' əgwlanə'a le'e catə'n ša'a Españanə'. ²⁹ Nada' nezda' catə' la'a gan' nitə'əlen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən', lechgualə mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par nič gaque che ljuežjcho tocho yetocho. De'e na'anə' ža benə' bišə', chnaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par nič gaquəlene' nda'. ³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' benə' Jodea ca', benə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə nabcho par nič benə' Jerosalen ca' benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' so'olaže'e de'en güe'ega'aca'ane'enə'. ³² Can' goncho orasyonnə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delanə'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'əlenə'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgaczn' gaquə.

**Pabən' chguape' diox
benə' ca' nombi'e**

16 Chneyoida' le'e legon txen len benə' zanco Febe catə'n

le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comision che benə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencran'. ² Legon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Legaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' benə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Legguap Prisilan' na' be'en che Aquilan' diox. Lega'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osən' txen len nada'. ⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' nič cui gwso'ot benə' nada'. Chselə'a yelə' choxcwlen chega'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' benə' cui zjənaquə benə' Izrael benə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chega'aque'. ⁵ Legguap diox benə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə legguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' benə' nech benlilaže'e Cristən' entr benə' Acaya ca'. ⁶ Legguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁷ Legguap diox benə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len lega'aque'. Na' lega'aque' zjənaque' benə' blao entr neto' apostol, na' lega'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca nada'.

⁸ Legguap diox Ampliasən'. Chonlilaže'e Xancho Cristən', na' chacda' che'. ⁹ Legguap diox Orbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei. ¹⁰ Legguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə legguap diox benə' ca' nitə' liž Aristobolo. ¹¹ Legguap diox benə' gwlaž chia' Erodion, na' benə' nitə' liž Narsison' benə' chso'onlilažə'

Ḫancho Cristən'. ¹²Legguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Ḫanchon'. Na' leczə ca' legguap diox Persida be'enə' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Ḫanchon'. ¹³Legguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Ḫanchon'. Na' leczə legguap diox xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a. ¹⁴Legguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'. ¹⁵Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpás, na' yogua' beṇə' yeziquə'əchlə nitə' len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶Na' catə' chežagle leyolguiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuežjle. Na' beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə' ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷Chneyoida' le'e beṇə' bišə' par gaple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' gotil na' chso'one' par nič beṇə' yeziquə'əchlə chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len lega'aque'. ¹⁸Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Ḫancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azəlažə'əga'aque'. Xochechgua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oxoayague' lega'aque'. ¹⁹Yoguə' beṇə' zjənezene' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cue' yichjle par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal. ²⁰Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo leczə le' gone' par nič lgüegwzə əgwlej

əgwšəšjle xtižə' gwxiye'enə'. Na' Ḫancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e.

²¹Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' leczə ca' bišə' ljuežja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonṇə' na' Sosipaterən'.

²²Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na Pabən', leczə əchguapa' le'e diox, ca naquə le'e chonlilažə'əle Ḫanchon' can' chonlilažə'ane' nada'.

²³Chguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'enə'. Na' leczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorer che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴Chnaba' gaquəlen Ḫancho Jesocristən' yoguə'əlolle. Na' ca'ašgaczen' gaquə.

Cho'elaogüe'e Diozən'

²⁵⁻²⁷Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane, Diox ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o nič sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na de'en əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en əchyixjui'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwneze dezd ža gwlasda'ote, pero na'a Diozən' bablo'ine'en chio'o. Diozən' babene' ca banezechon, babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en boso'ozož de'e profet ca'. Diox ben' zo zejlicane bene' men-dad par nič yoguə' chio'o beṇəch ənezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che' na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o par güe'ela'ocho Diozən' zejlicane. Na' ca'ašgaczen' gaquə. Pab

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niç chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len benə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'enə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əlo' benə' gatə'ətezə nite'e, benə' chso'on orasyon chso'olğüiže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho. ³Chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niç zocho mbalaz

⁴Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niç Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e. ⁵De'en chonlilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niç chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei. ⁶Na' bachonle ca nacbia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e li. ⁷Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niç gonchle can' chazlaže'enə' žlac chbezcho yidə Xancho Jesocristən' yetlas. ⁸Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlaže'enə' par niç catə'n yidə Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que napple dolə'. ⁹Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə'. Le'enə' bagwleje' le'e par niç naquə

yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xanchon'.

Benə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjənaque' tozə

¹⁰Benə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chneyoida' le'e gonle txen len ljuežjle na' bito tiłə gwšəšle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'. ¹¹Benə' bišə', benə' ca' nitə' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdilə chšəšle. ¹²Enia' chdilə chšəšle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsd blo'i Cristən'." ¹³¿Echaquele bsele' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ¿Ena' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwdixjua' xtolə'əle ca'? Na'alje ¿əpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bitō. ¹⁴Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e benə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis. ¹⁵Bitō che'enda' no əna de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'. ¹⁶Na' leczə nada' bchoa' benə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alaza'a šə noch zo benə' bcho'a nis. ¹⁷Nezda' Cristən' bito bsele'e nada' par gwcho'a benə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' catə' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i benə'. Bitō che'enda' no gague de que nada' naca' benə' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bito əsa'aquene' de que de'e zaque'enə' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot benə' le' le'e yag corozən'.

Cristən' bedəlo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

¹⁸Benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane.

Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwsot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par nič chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwsote'ene' le'e yag corozən', chedə' dižə' nan' chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'azdao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'. ¹⁹ Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:

Nada' gona' par nič nacbia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə', na' gona' par nič beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

²⁰ Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇə'chən', na' nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one' xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab čega'aque'enə'. ²¹ Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'enə' bene' par nič yelə' sin' che beṇə'chən' bito chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle' xtižə'enə' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlažə'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'əṇə'əczə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

²² Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristən', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miłagr par yesə'ənezene' šə le Dioz nan' bsele'e Cristən', na' le'egatezə ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' cui chso'onlilažə'e Cristən', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'ətezə dižə' cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'. ²³ Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwsote' Cristən' le'e yag corozən'. Na' catə' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlažə'e na' bito chse'ejle'e čhei. Na' leczə beṇə'

ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'n. ²⁴ Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' čhe'enə' na' yelə' sin' čhe'enə' ca de'en bsele'e Cristən' gwsote'ene' por ni čecho. ²⁵ Na' de'en bsele'ene' gwsot beṇə' le' por ni čechon' beṇə'chən' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechgualə beṇə' sin' naque' cle ca beṇə'chən' na' lechgualə chnabi'ache' ca beṇə'chən'. ²⁶ Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchə beṇə' sin' segon can' chso'on beṇə'chən' xbab čecho, na' nic naquə zanchə beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchə beṇə' blao. ²⁷ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'əṇə'əczə bito naccho beṇə' sin' na' la'əṇə'əczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par nič chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' čega'aque'enə' bito bi zjəzaquə'n laogüe'enə'. ²⁸ Chio'o cui naccho beṇə' blao na' cui bi zaquə'əcho par beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' nič sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab čega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə. ²⁹ Na' Diozən' babene' par nič notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'enə'. ³⁰ Dioz na'anə' babene' par nič ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' chedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par nič naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'azda'ochon'

xi'ilažə' čhedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə le'enə' babene' par ničh cui bi xtolə'əchon' de, čhedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon'.³¹ Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'."

**Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwsot
beṇə' mal ca' le'e yag corozən'**

2 Beṇə' bišə', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par ničh gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'.² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' che Jesocristən' na' can' gwsot'e'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'n bida' gan' zolenə'.³ Gocbe'ida' bito bi gaquə gona' par ničh šejle'ele dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' lechguale bžeba' na' golə' gwxiza' catə' bena' xbab šə gwenagle čhia'.⁴ Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yełə' sin' čhia' par ničh gonle can' gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenən le'e len yełə' guac čheinə' par ničh gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a.⁵ Bi'a dižə'n ca' par ničh notono no gaquə əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che yełə' sin' čhia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yełə' guac che'enə' par ničh chonlilažə'əlene'.

**Spirit che Diozən' chonən
par ničh chejni'ito'**

⁶ Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par ničh cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i xtiže'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'to'on naquən de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža

catə' te yełə' gwnabia' čhega'aque'enə'.⁷ Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižə' sin' che'enə' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yełə' beṇə' sin' che Diozən' gwchoglaogüe'en nac gone' par ničh gone' chio'o yełə' bala'an'.⁸ Na' ni tozə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yełə' sin' che Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə le'eze'laogüe beṇə' zaque'e.⁹ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojan nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' che',

na' nic nonə' yesə'əneze can' gone',
na' nic nonə' gon xbab čhei lo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozən' babene' par ničh Spirit che'enə' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho che'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit che Diozən' can' chone'enə', na' leczə nezczecho nle'in de'en ngašə' len beṇə'əchon'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, čhedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit che' na'azən' nezen bi xbabən' chone'.¹² Na' Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par ničh chnezecho yoguə'əlol de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nži'ilažə'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga.¹³ Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yełə' beṇə' sin' čheto'onə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə',

lega'acze'enə' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

¹⁴Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aque'ne' bito bi bi zaquə'en par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en.

¹⁵Chio'o bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' chaclenən chio'o par niḥ chacbe'icho che bitə'ətezə de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de que de'en chene'e Spirit che Diozən' gon chio'o naquən de'e güen. ¹⁶Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozən' to gwłazze'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwsed əgwlo'i beṇə'chən' le'." Pero Diozən' babene' par niḥ choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

Txenṇə' gwso'one' xšin Diozən'

3Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag che Spirit che Diozən', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'. ²Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuinə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui naquə zdebə šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuinə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə. ³Nacbia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, chedə' ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. De'en chgue'i ljuežjle na' chdilə chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'ažda'omallen' can' chso'on

beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'. ⁴Chzenagle che la'ažda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtižə'enə'. Na' cuin Diozən' bene' par niḥ balle benlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' len le'e na' leczə bene' par niḥ yeballe benlilažə'əle Cristən' catə'en Apolosən' be'elene'en le'e. ⁶Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsd blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca be'en chylil. Na' can' chon Diozən' niḥ chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par niḥ gwyejle'ele xtižə'enə' de'en be'elento' le'e. ⁷Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižə' Diozən', na' nic Apolosən' de'en bsd blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' chedə' le'enə' bene' par niḥ gwyejle'ele xtižə'enə'. ⁸Ben' chyixjue'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txenṇə' chso'one' xšin Diozən' na' tozəczə can' cheyałə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozən' gone' par niḥ to toe' yesə'anite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enə'. ⁹Neto' ža, txenṇə' chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' goz go'on na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinṇə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' ben yo'onə'. ¹⁰Diozən' goclene' nada' par niḥ naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe lan yo'o. Na' bena'

xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chachgua. Na' nitə' beṇə' yoblə beṇə' leczə boso'osed boso'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' gosə'əbec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par niḥ yoso'osed yoso'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li. ¹¹ Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txenṇə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwxe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, chedə' tozə Jesocristən' zaque'e par gonlilažə'əchone'. ¹² Nezecho chcheje bitə'ətezə ze'e de'e chxe beṇə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de plat, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebe de'en yoso'osed yoso'olo'i beṇə' le'e. ¹³ Na' catə' əžin ža choglaio Diozən' che yoguə'əloḷ beṇə', cana'ach la'alaon che to to beṇə' boso'osed boso'olo'ine' le'e šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de or de plat o de yej fin chedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' choglaio Diozən' che yoguə'əloḷ beṇə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beṇə' güen xšine'enə' naquən de'e zaque'e o šə bito bi zaquə'n. Ca'aczən' nla'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən. ¹⁴ Beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' benə' ca' yelə' bala'an. ¹⁵ Pero beṇə' ca' boso'osed boso'olo'ine' le'e clelə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquə

yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'an yesə'əzi'e chedə' bito boso'osed boso'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

¹⁶ Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txenṇə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇə' Diozən' chedə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁷ Na' šə to beṇə' gone' par niḥ chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicanə che ben' gon ca', chedə' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁸ Šə nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gacbe'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' niḥ ca' Diozən' gone' chio'o yelə' sin' che'enə'. ¹⁹ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yelə' sin' chega'aque'enə' bitobi zaquə'n lao Diozən'. La' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aquene' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par niḥ yesə'əbiayi'e por ni che xbab mal chega'aque'enə'." ²⁰ Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇə' sin' ca' bito gaquə'lenən lega'aque' par so'ombi'ene'." ²¹ Ca naquə neto' əb-sed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par niḥ bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e. ²² Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par niḥ leczə chaclenən chio'o. Na' chone' par niḥ bitə'ətezə de'en chac checho lao mbancho o catə'n gatcho əsa'aclenən chio'o na'a na' batə'ətezəchlə. ²³ Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen len le' can' ngode'e txen len Xə' Diozən'.

**De'en gwlo'o Diozən' lao na'
apostol ca' par gwsə'one'**

4 Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwneze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngü'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'. ²Na' chonən byen gonto' complir de'en ngü'e lao na'ato' gonto'. ³Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əcza šə jostis o šə le'e chaquele de que bito chona' can' cheyalə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui. ⁴Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni che de'e na'anə' əna Diozən' chia' de que bito bi xtola'a de. Xancho Cristən' əne' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui. ⁵De'e na'anə' bito cheyalə' bi əna-cho che notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone' o šə cui. Catə'əchən' yidə Xancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par niçh ənezecho de'en cui nonə' neze nā'a. Gone' par niçh yeyacbe'icho xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azdao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əne' šə nochon' chon güen.

⁶Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par niçh šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyalə' güe'ela'ocho che to beṇə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' nique gue'icho che yetoe'. ⁷¿Echaquele de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yela'? ¿Ede bi de'e de chele de'e cui beṇ Diozən'? Bito bi de. Nezele naquən de'e beṇ Diozən' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alazə'əle len de'en deilen'?

⁸Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əcza cui chac cheto' ca'. Yebeito' žalə' de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'. ⁹Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beṇə' nchoglaon che' gate'. Na' Diozən' bsi'e xneze par niçh angl ca'

na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac cheto' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy. ¹⁰Benəchən' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par niçh chsa'aquene' nacle beṇə' sin' la'anə'əcza ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' nezeto' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'. ¹¹Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nic bi ližto' de. ¹²Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par niçh chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onita' beṇə' neto', nachle chnabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' neto', chgo'o chchejlažə'əto' ca de'en choso'oçhi' choso'osaque'e neto'. ¹³Na' catə' beṇə' chne' clellə cheto', nachle cho'elenga'actə'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

¹⁴Na' ca naquə de'e ca' de'en baçh bzoja' le'e, bito bzoja'an par niçh gaquele zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' chele. De'e na'anə' chona' le'e consejw quinga. ¹⁵Nitə'əlja ši mil beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e che Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale chedə' zgua'atec nada' gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristo Jeso'osən' len le'e par niçh chonlilažə'əlene'. ¹⁶Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chneyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

¹⁷De'e na'anə' bsela'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' chei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilažə'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par niçh əžjsa'alazə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e che Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' chəsə'əadopə

chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' gata'ətezə nite'e. ¹⁸ Balle nale de que bito bi zaca'a parzə ničh chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'. ¹⁹ Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'. ²⁰ Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par ničh gaguə so'one' can' chso'e dižə'en. Caguə con chəsə'anaze'enə'. ²¹ ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' chele sin cui bi dižə' ənia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

**To beṇə' gwzolen no'ol che
xe'enə' ca xo'oləcze'**

5 Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol che xe'enə' ca xo'oləcze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlaže'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'. ² Na' la'anə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjə gone' txen len le'e. ³ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, bag-wchoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'əle de que naquəcz-cho txennə' šə bachonle ca'. ⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' che'enə', na' nada' choncza' txen len le'e. ⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə' par ničh gon Satanasən' con nac chene'en len le'. De repent šə čhi' saque'e na'a len cuerp che'enə' goša'alja yichjla'aždaogüe'enə' ničh cui si'e castigw zejlicane catə'an əžin ža choglaio Xancho Jesocristən' naquən' gac che to to beṇə'chən'.

⁶ Bito naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par ničh cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjə chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' chedə' yoguə'əlen' chonlenle ben' chon de'e malən' txen. ⁷⁻⁸ Beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nchixə' xne'i lao lni pascon' na' chsa'ape' cuidad par ničh cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lnin'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho cuidad do tyempte par ničh cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' chedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni checho gwxaquə'əlebene' ca xilə' daon' bian' chso'ot beṇə' Izrael ca' lao lni pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beṇə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beṇə' yoblə'. ¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' che beṇə' ca' cui naccho txen cho'ela'ochio Cristən' sino que cho'a dižə' che ljuežjcho beṇə' lecəzə chso'elao' Cristən'. Na' lecəzə ca' nia' bito socho binlo len beṇə' chəsə'əzeləžə' bi de'e de che beṇə', nic len beṇə' chəsə'əca'a bi de'e de che beṇə', na' nic len beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nia' ca' che ljuežjcho beṇə' ca' naccho txen cho'ela'ochio Cristən'. Žalə' cui chac socho binlo len beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'. ¹¹ Šə entr le'e nitə' beṇə' nacho bišə'əcho beṇə' chəsə'əžə' xtoğa'aque' o

benə' chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aquei o be'en čhega'aquei par chəsə'əzolene' benə' yoblə, o benə' chəsə'əzelažə' bi de'e de čhe benə', o benə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o benə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque', o benə' güe'e zo, o benə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen. ¹² Benə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' txen len chio'o cheyalə' choglaochon čhega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' ənacho čhe benə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o. ¹³ Diozən' əne' čhe benə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjənapə' dolə'. Na' ca naquə be'enə' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə'.

**Bito ye'echo benə' cui zjənombia'
Diozən' so'one' yelə' jostis čhechon'**

6 Catə' chaole xya tole yetole chjənabele benə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozən' par so'one' yelə' jostis čhelen' lgua'a nabele benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə. ĴEbito chacbe'ile clellən' chonle? ² Ĵecabi nezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis čhe benə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis čhega'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis čhe de'e ca' cuitēc zjəzaque'e. ³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis čhe angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis čhe de'e chso'on benə' lao yežlyo nga. ⁴ Na' catə' gaquəyožə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao benə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis čhelen', čhedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochə Cristən'. ⁵⁻⁶ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en chja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' chjətaole xya tole

yetole le'e nacle bišə'əcho. ĴEniga tole cui nacle benə' si'innə' par gon yelə' jostis čhe ljuežjle catə' bin' chac čhele?

⁷ Lechgualē clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə' šə bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque'e bi de'e de čhele. ⁸ Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de čhega'aque' la'anə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' benə' chəsə'əgo'o xtoi na' benə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' benə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nitə' benə' chəsə'əbejyichj no'ol čhei o be'en čhei par chəsə'əzolene' benə' yoblə, na' benə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj benə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca'a no'ol čhega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lgua'a yesə'əque'e benə' byo. ¹⁰ Nitə' benə' chəsə'əban na' benə' chəsə'əzelažə' bi de čhe benə'; na' benə' güe'e zo; na' benə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' benə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de čhe benə'. Ni to benə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹¹ Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero na'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit čhe Dioz čhechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho benə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho benə' güen laogüe'enə'.

**Cheyalə' goncho len cuerp čhechon'
ca si' Diozən' yelə' bala'an**

¹² Nitə' benə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero neze-

cho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əcəə šə chəsə'əna beṇə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par niḥ bi de'en goncho nabia'an chio'o. ¹³ Leczə nitə' beṇə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lenṇə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža catə' gon Diozən' par niḥ te čhega'aquən. Na' cuerp čhechon' bito naquən par niḥ co'o xtocho o par niḥ goncho bichlə yelə' zto' de'en nac ca'. Naquə cuerp čhechon' par niḥ socho güe'ela'ocho Xancho Cristən', na' Xancho' zocze' par gaquəlene' chio'o. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Cristən' ladjo beṇə' guatən', na' leczə ca' əžin ža catə' yosbane' chio'o ladjo beṇə' guatən' len yelə' guac čhe'enə'.

¹⁵ Ľecabi nezele de que ngodə'əcho txen len Cristən' par niḥ nabie' cuerp čhechon'? Na' de'en ngodə'əcho txen len le', bito cheyalə' so xtocho beṇə' gon cuerp čhechon' lao ne'e. ¹⁶ Catə' to beṇə' chatə'əlene' xtoe' cuerp čhega'aque'enə' chsa'aquən tozə, can' nyoj de'en gwna Diozən': "Beṇə' ca' čhopə əsa'aque' tozə cuerp." ¹⁷ Pero chio'o ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquə yichjla'ažda'ochon' tozə len le'.

¹⁸ De'e na'anə' bito co'o xtocho na' bito goncho bitə'ətezəchlə de'e ca' zjənac ca'. De'e mal ca' yeziquə'əchlə bitotec chso'onən contr cuerp čhechon', pero šə co'o xtocho o šə goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca', lega'aquən chso'onən contr cuerp čhechon'. ¹⁹ Spirit čhe Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' to tocho ca to beṇə' zo lo'o yo'o čhe'. Dioz nan' bsele'e Spirit čhe'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguə chio'o ənacho naquən' gonchon'. ²⁰ Xancho Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par niḥ naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' goncho len cuerp čhechon' na'

len yichjla'ažda'ochon' ca si' Diozən' yelə' bala'an.

Cho'e dižə' čhe yelə' gošagna'anə'

7 Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartən', de de'en che'enda' nia' le'e. Šə no beṇə' byo bito chene'ene' si'e no'olə gaque' xo'ole', güenṇə' chone'. ² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anə' naquəchən güen əgwšagna'ale par niḥ ca' to to beṇə' byo so xo'ole' na' to to no'olə so be'en čhe'. ³ Na' le'e beṇə' byo, yeyatə'əlen no'olə čhe čhele. Le'egatezəczə ca' le'e no'olə yeyatə'əlen be'en čhe čhele. ⁴ Ca naquə no'olən' caguə le' əne' nac gone' len cuerp čhe'enə'. Le'egatezə ca' beṇə' byon' leczə caguə le'enə' əne' nac gone' len cuerp čhe'enə'. Čhopte'en cheyalə' yoso'ozenag čhe ljuežjga'aque'. ⁵ Na' le'e beṇə' nšagna' bito əgwžonle yeyatə'əlen be'en čhele o no'ol čhele. Pero de'e gaquəczən' šə yelə' goxia čhe čhople cuezle to term güeja par niḥ sotezle gonle orasyon. Na' te termən' yeyatə'əlen be'en čhele o no'ol čhele de'e yoblə par niḥ Satanasən' cui gaquə co'oyelə'ən le'e gonle de'e malən' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

⁶ De'e quinga nia' čhedə' de lsens par niḥ to to beṇə' byo si' xo'ole' na' to to no'olə si' be'en čhe', pero bito nacho de que chon Diozən' mendad goncho ca'. ⁷ Chebeida' žalə' yoguə'əle sole ca nada', cui no xo'ola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozən' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuinə' gwšagna'ale, chacda' naquəchən güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui əgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en čhele o no'ol čhele, chacda' leczə naquəchən güen cui yošagna'ale. ⁹ Pero na' le'e beṇə' byo šə lechgualə nan solenle no'olən', na' le'egatezə ca' le'e no'olə šə lechgualə nan solenle beṇə' byo, mejor əgwšagna'ale par niḥ ca' bito nabia' yelə' chzelažə'ənə' le'e.

¹⁰ Le'e no'olə le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaguele de que nadəza'an ənia' ca'. Naquən to de'e chon Xancho Cristən' mendad cui goncho. ¹¹ Na' šə no'olən' yele'e be'en che'enə', cheyalə' yega'anə' sin cui yeqe'e be'nə' yoblə o cheyalə' yeyeje' žjəyezolene' be'en che'enə' de'e yoblə. Na' le'e be'nə' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollenə'.

¹² Na' le'e be'nə' yeziquə'əchlə, ənia' can' chona' xbab cheyalə' gonle, la'anə'əczə Xancho Cristən' bito bi gwne' che de'e ca'. Šə entr le'e zo to be'nə' zo xo'ole' no'olə cuinə' gonlilažə' Cristən', na' šə zo no'olən' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enə', bito cheyalə' yela'a be'nə' byon' le'. ¹³ Na' šə entr le'e zo to no'olə na' cuinə' gonlilažə' be'en che'enə' Cristən', šə be'en che'enə' zoe' gan par yesə'ənite'e, bito cheyalə' yesyə'əle'e. ¹⁴ Bito naquən mal lao Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'anə'əczə šə be'en che'enə' cuinə' gonlilažə'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par be'nə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'anə'əczə no'olən' cuinə' gonlilažə'e Cristən'. Žalə' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuējga'aque' leczə gwgüe'i Diozən' bi'i chęga'aque'enə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'enə'. ¹⁵ Pero na' šə be'nə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuējga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho. ¹⁶ Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuinə' gonlilažə'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par ničh gonlilažə'e Cristən'. Na' le'e be'nə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'anə'əczə

cuinə' gonlilažə'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par ničh gonlilažə'ene'.

¹⁷ Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' guaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena' mendad len be'nə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e. ¹⁸ Šə bazole seņy de'en ne' sirconsisionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par ničh yenit seņyən'. Na' šə balte cuinə' sole seņy de'en ne' sirconsisionnə' catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen. ¹⁹ Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seņy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad. ²⁰ Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlej Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seņy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho. ²¹ Šə nacle esclabo catə'an gwlej Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaguele che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle ničh əchojle xni'a xanlen', lechixjw ničh əchojle. ²² Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle be'nə' zaque'e lao Xancho. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'. ²³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par ničh naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'əna be'nə'. ²⁴ Be'nə' bišə, šə nacle esclabo catə'an gwlej

Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' n̄a'a ngodə'əle Diozən' t̄xen.

²⁵ Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada ə̄nia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xanchon' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei. ²⁶ De'en chacda' nada', notə'ətezə bēnə' šə nšagne'e catə'an gwlej Diozən' le' par chonlilažə'e Cristən', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' chi' saquə'əcho tyemp nga zocho n̄a'a. ²⁷ Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito čhiljle xo'olle. ²⁸ Pero na' notə'ətezle bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e čhi' saquə'əle lao yežlyo ngan', len̄nə' cui che'enda' gac chele ə̄nia' ca'.

²⁹ Bēnə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo. ³⁰ Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' caczə chon bēnə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bagwxi'icho to de'e gwčhincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon. ³¹ Ca naquə zocho yežlyo nga na' chčhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en

chac checho chedə' de'e te čhei yežlyo nga chle'icho n̄a'a.

³² Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to bēnə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elažə'e gone' de'en yebei Xanchon'. ³³ Pero šə to bēnə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'. ³⁴ Na' leczə n̄za' can' chac len no'olən' nšagna' na' no'olən' cui nšagna'. No'olən' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olən' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'enə'.

³⁵ Bagwnia' le'e ca' par nič gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alənə'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xanchon' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶ Na' šə to bēnə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag x̄e'enə' ne'e šə can' chazlažə'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' ch̄nab le' par gague' xo'ole'. ³⁷ Pero šə to bēnə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlažə'e na' choncze' güen can' bagwčhoglažə'e gone'. ³⁸ Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

³⁹ Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'ənite'e

len be'en chęga'aque' ca', chędą' can' chon lein' mendad. Pero šą sa'atclą be'en chęga'aque' ca', guac yesyą'ąque'e beńą' yoblą, con šą beńą' chso'onlilažą' Xancho Cristąn'. ⁴⁰ Pero chacda' nada' yesą'ąnitą'ąche' mbalaz šą yesyą'ąga'ąne' sin cui no yesyą'ąque'e cle ca yesyą'ąque'e beńą' yoblą. Na' chacda' xbab chian' naquąn tozą len xbab che Spirit che Dioząn'.

Yelą' guao de'en choso'ozia beńą' lao lęua'a lsaquą'an chse'ejni'alažę'e

8 Balle nale bito cheyalą' gaocho yelą' guao de'en choso'ozia beńą' lao lęua'a lsaquą'an chse'ejni'alažę'e, na' yeballe nale bito gonąn mal gaochon chędą' nezecho bito bi zjązazuą' lęua'a lsaquą' ca'. Na' ąchnia' le'e bito cheyalą' gon cuincho xen laogię de'en chaquecho lechgualę nezecho to de'en nezecho, sino cheyalą' gachecho che yeziquą'ąchlą beńą' chso'onlilažą' Cristąn' na' gaquąlęga'acchone'. ² Na' šą chaquecho lechgualę nezecho to de'en nezecho, cheyalą' gacbe'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyalą' šejni'ichon. ³ Pero šą chaquecho che Dioząn', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquą gwnable šą guac gaocho yelą' guao de'en choso'ozia beńą' lao lęua'a lsaquą'an chse'ejni'alažę'eną', de'e lįczą can' naleną, lęua'a lsaquą' ca' caguą bi zjązazuą'an. Dioząn' naquą Xancho, na' le'eną cheyalą' šejni'alažą'ącho. ⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alažą' beńą' chąsą'ąne' zjąnaquąn xąnga'aque'. ⁶ Pero chio'o nezecho tozą Xacho Dioz nan' zo na' tozą Xancho Jesocristąn' par güe'ela'ochon na' par güe'ęga'acchone' yelą' bala'ąn. Na' Xacho Dioz na'aną' bene' par nič Xancho Jesocristąn' bene' yoguą'ąlöl beńą' na' yoguą' bia chsa'aš, na' yoguą' bichlą de'e zjąde.

⁷ Balą beńą' bišą'ącho bito chse'ejni'ine' ca' de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aquene' beńą' zazuą' lęua'a lsaquą' ca', na' de'e na'aną' chsa'aquene' chso'one' de'e mal catą' chsa'ogię yelą' guao de'en choso'ozia beńą' lao lęua'a lsaquą'an chse'ejni'alažę'e, chędą' cuiną' se'ejni'įsaogię'ene' de que bitobi zjązazuą' lęua'a lsaquą' ca'. ⁸ Bitobi zazuą' yelą' guaon' par nič Dioząn' yebeichene' chio'o. Dioząn' chebeine' chio'o caguą por ni che de'en chaocho bitą'ątezą yelą' guaon' len caguą por ni che šą cui chaochon. ⁹ Pero bito cheyalą' goncho par nič beńą' ljęežjcho ca' yesą'ąxope' so'one' de'e mal laogię de'en cuiną' se'ejni'įsaogię'ene' de que bitobi zjązazuą' lęua'a lsaquą' ca'. ¹⁰ Le'e nacle beńą' chejni'i, na' šą cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beńą' lņi che lęua'a lsaquą', de repent no beńą' chso'onlilažą' Jesocristąn' yesą'ąle'ine' le'e na' leczą se'enene' sa'ogię' de'en choso'ozia beńą' lao lęua'a lsaquą'an chse'ejni'alažę'e. Na' balę' ąsa'aquene' de que ąsa'ape' dolą' šą sa'ogię'en chędą' ne'e chsa'aquene' beńą' zazuę'e lęua'a lsaquą' ca'. ¹¹ Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjązazuą' lęua'a lsaquą' ca', bito cheyalą' goncho bitą'ątezą de'e gon par nič beńą' bišą'ącho ca' cuich so'onlilažę'e Cristąn' na' yesą'ąbiayi'e. Cristąn' bnežjw cuine' gwsot beńą' le' lenczą por ni che beńą' bišą'ącho ca' beńą' ca' cuiną' se'ejni'įsaogię'e de que bito bi zjązazuą' lęua'a lsaquą' ca'. ¹² Contr beńą' bišą'ącho can' choncho šą choncho par nič sa'ogię' de'en choso'ozia beńą' lao lęua'a lsaquą'an chse'ejni'alažę'eną'. Na' catą' choncho contr legą'aque', leczą contr Crist nan' choncho, na' chapcho dolą' laogię'eną'. ¹³ De'e na'aną' nia' šą por ni che belą' de'en chaogua' gonąn par nič beńą' bišą'ącho ca' yesą'ąxope' so'one' de'e mal, cuatąch gaogua'an par nič cui yesą'ąxope' so'one' de'e maląn'.

**Pabən' be'e dižə' de
que naque' doalje apostol**

9 Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par əñia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osən' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ² La'əñə'əczə šə beñə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

³ De'e nga nia' chzoa' rson lao beñə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol. ⁴ Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'. ⁵ Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beñə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'. ⁶ Zakuə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' nič gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə beñə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'. ⁷ Ca' naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə beñə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'eje' latə' lech chebən'. ⁸ Ca' de'en nia' ca' bito naquən xbab che beñəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ⁹ Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on' ca' žlac choso'olej choso'ošəjəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on' ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moizezən' ca'. ¹⁰ Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən güen goncho mantener beñə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e

na'anə' nyojən de que ben' chgua'an go'on' na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš che de'en chso'one'. ¹¹ Bač gocleno' le'e par nič chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'anə' bito naquən mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabto' gonle neto' mantener. ¹² Chonle mantener yeziquə'əchlə beñə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zakuə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca' lega'aque'.

Pero bito chnabto' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'ətezə de'en chac cheto' par nič cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. ¹³ Ca'aczən' chac len beñə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beñə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beñə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bəxoz ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', chosyo'ocua'ane' latə' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'. ¹⁴ Na' ca'aczən' baben Xancho Jesocristən' mendad de que beñə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener beñə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'. ¹⁵ Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga na'a par nič gonle ca'. Yebeichləda' gata' caguə ca' naba' gonle nada' mantener, chedə' lechgualə chebeida' can' guac əñia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e.

¹⁶ Bitə gaquə əñia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' beñə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ¹⁷ Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada' mantener. Pero bito əña-

cho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixjui'an na' de'e na'anə' cheyalə' chixjui'an. ¹⁸ Na' cheba chezaquə'əlaža'a de'en cui chnaba' gonle nada' mantener ca de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

¹⁹ Chzexjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əlöl beṇə' par niç šanch beṇə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beṇə' gwnabia'. ²⁰ Catə' zoa' len beṇə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beṇə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', la'anə'əczə nezda' bito chyažjən gona' ca' par niç yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par niç ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'. ²¹ Na' catə' zoa' len beṇə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par niç ca' beṇə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'e Cristən'. Bito nacho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'. ²² Catə' zoa' len beṇə' cuinə' se'ejni'isaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aque'ne' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə nezda' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niç yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquələna' yoguə'əlöl beṇə' par niç ca' šə bale' so'onlilažə'e Cristən'. ²³ Yoguə'əlöl de'en chona', chona'an par niç se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

²⁴ Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niç chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na'

chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayanə'an chene'e Diozən' par niç ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'an yežincho gan' zoe'enə'. ²⁵ Beṇə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlažə'e cui chso'one' con can' na cuerp chega'aque'enə' par niç chsa'aque'che' beṇə' gual. Chso'one' ca' chedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te chei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə nabia' la'ažda'omalchon' chio'o par niç Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en gon Diozən' chio'o caguə de'e te chein'. ²⁶ Ca naquə beṇə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjəneze' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'əneze' nac yoso'ochitje' ponetən' par niç so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do laža'a yoguə'əlöl can' na Diozən'. ²⁷ Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bagwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' yoblə.

Bito cheyalə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə'

10 Beṇə' bišə, che'enda' ənezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əlöl de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdəo' Exnan' lao goquən choplə par bla' yo biž. ² Na' yoguə'əlölə' gwsa'aque' txen len de'e Moizezən' ca de'en gwche'e lega'aque' gosə'ədie' nisdə'onə' na' gatə'ətezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len

lega'aque' lo'o bejon'. ³Na' yoguə'əlo' de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogü'e tozə clas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ⁴Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'eje'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisen' de'en gwse'eje', chedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'. ⁵Na' la'aṇə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to chopgue' gwso'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

⁶Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' čhega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc čhega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal. ⁷Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' nic bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' na' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao lgua'a lsaquə' go'oṇ dao' bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogü'e na' gosə'ənite'e gwso'one' legr." ⁸Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' boso'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'. ⁹Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at. ¹⁰Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'ešə'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

¹¹Yoguə' de'e ca' goc čhega'aque' zjənyojən par chəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chio'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'. ¹²De'e na'anə' notə'ətezcho šə chaquecho

zocho chonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par nič cui goncho de'e malən'. ¹³Bitə'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o goncho, bito nacho zdebəchlə chac čecho cle ca' che notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zoczə' chaclene' chio'o can' ne'enə'. Čhone' chio'o fuers balor par nič cui gwzenagcho čhe gwxiye'enə', na' chzejni'ine' chio'o naquən' goncho par nič soicho cui goncho de'e malən'.

¹⁴De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'. ¹⁵Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab čhe de'e quinga chzejni'ida' le'e par nič ənezele de que chona' le'e to consejw güen. ¹⁶Na' ca naquə de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə' choxcwlen čhe Dioz nan' cho'echo catə'ən che'ej chaochon. Na' ca de'en che'ej chaochon' zejen de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, chedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xčene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁷Tozə yetxtilən' chzoxjcho na' yoguə'əcho chaocho latə' güejən par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'aṇə'əczə naccho beṇə' zan, de'en chao yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

¹⁸Na' legon xbab čhe de'e nga. Beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' catə' chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə beṇə' chsa'ogüe' xpelə' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁹Na' ca'aczen' naquən len chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a

Isaquə' ca' chio'onə'. Bito ənacho de que lgu'a Isaquə' ca' zjəzaquə'ən par əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guaon' laoga'aquen'. ²⁰ Che'enda' ənezele de que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' chjəsə'əžie' yelə' guaon' lao lgu'a Isaquə'ən chse'ejni'alaže'enə', caguə par Dioz na'anə' chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen. ²¹ Bito cheyalə' ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwsə'ot beṇə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca'. ²² Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chža'a Diozən' chio'o. Na' bito ənacho naquəchcho beṇə' gualəch cle ca Diozən' par nič cui bi gac checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

²³ Na' la'anə'əczə chəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsə'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'ənnə' gaquəlenən chio'o. ²⁴ Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

²⁵ Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənəble šə boso'əžie'en lao lgu'a Isaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par nič cui gaquəžejlažə'əle šə naple dolə' por ni che de'en gaolen. ²⁶ Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo

nga, beṇəchən', bia yixə' na' yoguə' de'e zjəde lao yežlyon'."

²⁷ Na' catə' beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bito ənabga'aquechone' šə boso'əžie'en lao lgu'a Isaquə'ən chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho. ²⁸ Na' šə no ye' chio'o de que baboso'əžie' belə'en to lao lgu'a Isaquə'ən chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par nič be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgu'a Isaquə' ca' na' par nič cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon. ²⁹ Bito ənacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par nič ben' gwna chio'o de que baboso'əžie'en lao lgu'a Isaquə'ən cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque beṇə' ljuežjchon' de que napcho dolə'. ³⁰ Na' de repent chonle xbab bixchen' əna ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len. ³¹ Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beṇə' yoblə par nič əso'elaogü'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par nič beṇə' yoblə cui əso'elaogü'e Diozən'. ³² Na' bito goncho par nič notə'ətezə beṇə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə šə beṇə' Izrael, o šə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o šə cui naque'. ³³ Ca'əczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyljəlaža'a

naclən' chona'an par niçh gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beṇə' yeziquə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11 Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par niçh chona' de'en naquə güen par beṇə' yeziquə'əchlə. Na' legonšga ca' chedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

²Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yoguə' las na' de que chjsa'alazə'əle de'en bsd blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle che de'e ca' bsd blo'ida' le'e. ³Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par niçh Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niçh be'en chęga'aque' ca' yesə'ənabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par niçh Diozən' chnabi'ene'. ⁴Le'e beṇə' byo catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zejen de que beṇə' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'. ⁵Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuəšə' yichjle can' chonczle batə'ətezə chchojle niçh nacbia' de que beṇə' byo ca' chəsə'ənabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yelə' zto' che no'olən' catə'ən nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə' naquən len le'e no'olə šə cui chcuəšə' yichjlen' catə'ən chonle orasyon o catə'ən chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e. ⁶Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en chcuəšə' yichjlen' batə'ətezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuəšə'əczlen

can' chso'on no'ol ca' yelə'. ⁷Na' ca naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' əgwcuəšə' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par niçh naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele ca güennə' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca güennə' chso'on be'en chelen'. ⁸Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'. ⁹Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'. ¹⁰De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'əlo'e de que chəsə'ənabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇə'ch. ¹¹Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyazjene' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə. ¹²Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwxa' no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beṇə'ch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šo'olazə'əcho šə no no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuəšə' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'. ¹⁴Na' leczə nezecho bito ċ hazlazə'əcho šə beṇə' byon' cui əgwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'. ¹⁵Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e tonə. Diozən' none' par niçh yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e tonə par chcuəšə'ən yichjga'aque'enə'. ¹⁶Na' šə nole bito chazlazə'əle de'e

quinga babzoja' na' šə chaquele əg-wšašle chei, ənia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuēžjto' ca' latjə so'one' ca' gata'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'əadopə chəsə'əžague' chso'elaogü'e Cristən'.

**Catə'an gwse'ej gwsa'ogü'e
txen bito jəsyə'əza'alazə'e
can' bnežjw cuin Xancho
Jesocristən' por ni čhega'aque'**

¹⁷ Leczə de de'e yoblə de'en ənia' le'e na' ca naquə lenṇə' bito gaquə ənia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lgu'a de'e gaquəlenən le'e. ¹⁸ Enia' ca' čhedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuēžjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li. ¹⁹ De'e li nītə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do lažə'e na' non' cui. ²⁰ Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca žjəyeza'alazə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čhecho catə'an gwsə'ote'ene', la'ənə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alazə'əlen. ²¹ To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuēžjle ca'. Bito chonlen tozə par nič yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balle ne'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožele de'e tant che'ej chaoxatle. ²² Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca ye'ej gaole lao beṇə' cui de čhega'aque' šə cui əgwnežjwle čhega'aque'. Chonga'aquele ljuēžjle ca beṇə' cui bi zjəzaquə', la'ənə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogü'e Jesocristən': Chonle

ca chsa'aque'ne' tolə de'en cui de čhega'aque'. Bito gonle xbab ənia' de que güenṇə' chonle de'en chonle ca'.

**Che'ej chaocho par
čjəyeza'alazə'əcho de'en bnežjw cuin
Xancho Jesocristən' por ni čhecho**

²³ Xancho Jeso'osən' bene' par nič nezdə' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alazə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni čhecho catə'an gwsə'ote'ene'. Na' babzejni'ida' le'e de que ž'enə' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' bexe'e to yetxtilən'. ²⁴ Na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen čhe Diozən'. Nach bzoxxe'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lenṇə' naquən cuerp čhia' de'en əgwnežjua' por ni čhele. Quinga gonle par žjəyeza'alazə'əle ca de'en gwnežjua'an." ²⁵ Beyož gwsa'ogü'e yetxtilən' bexe'e to tas nis oban' na' leczə be'e yelə' choxcwlen čhe Diozən'. Na' gože' beṇə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' gone'en čhedə' so'ote' nada' na' laljə xčhena'anə' por ni čhele. Na' batə'ətezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alazə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni čhele." ²⁶ Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par čjəyeza'alazə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni čhecho, choncho ca yesə'əneze beṇə' de que gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwsə'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

**Can' cheyałə' goncho catə' che'ej
chaocho par čjəyeza'alazə'əcho
de'en bnežjw cuin Xancho
Jesocristən' por ni čhecho**

²⁷ De'e na'anə' šə bito güe'ela'ocho Xancho Jesocristən' do yichj do lažə'əcho

bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho. Na' leczə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'enə' por ni checho. ²⁸ Catə'n che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho. ²⁹ Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw. ³⁰ Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə' balə benə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene. ³¹ Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'. ³² Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par nič cheyacbe'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui si'icho castigw zejlicane can' gac che benə' ca' cui chso'elao' le'.

³³ De'e na'anə' benə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə ljuežjle ca' par nič ye'ej gao yoguə'əle txen. ³⁴ Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle catə'n chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

12 Benə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

² Nezele catə'n cuiṇə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' ca' con can' bzejni' benə' le'e, la'anə'əczə lgua'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne. ³ Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par nič no əna de que Jeso'osən' naque' benə' maldit. Na' notono no əna de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'. ⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par nič choncho xšine'enə'. ⁷ Na' Spirit che Diozən' zon len to tocho par nič ca' chac choncho de'en chaclenən ljuežjcho. ⁸ Spirit che Diozən' chonən par nič balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'. ⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par nič chac bitə'ətezə de'en chnabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par nič balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque benə' chsa'acšene. ¹⁰ Na' Spiritən' chonən par nič balcho choncho miłagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par nič chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on benə' šə za'an che Spirit che

Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'acən' chaclenən yebałcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdełə dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebałcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'. ¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par nič choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

**Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho
Cristən' naccho tozə, can'
naquə cuerp chechon'**

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'. ¹³ Bałə chio'o naccho beṇə' Izrael na' yebałcho bito naccho beṇə' Izrael. Bałcho naccho beṇə' esclabos na' yebałcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoa-cho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'azdao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nza' naquə to to partən'. ¹⁵ Žalə' ni'achon' əṇan: "Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'inə'", caguə ni che de'en əṇan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'. ¹⁶ Le'egatezə ca' žalə' nagchon' əṇan: "Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei." ¹⁷ Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jela-cho, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho. ¹⁸ Pero Diozən' bsi'e xneze par nič cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e. ¹⁹ Bitto nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part. ²⁰ Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp.

²¹ De'e na'anə' jelaochon' bito gaquə ye'en na'achon': "Bitto chyažjda' le'." Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': "Bitto

chyažjda' le'." ²² La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an bałə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechguale chyažjehon. ²³ Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', chcuasə'əchon len xacho de'en chacwcho. ²⁴ Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoché bito chcuasə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjənaquə xoché. ²⁵ Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'əcho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho gaquəlen ljuežjcho. ²⁶ Na' šə bin' chac che tocho, yoguə'əcho chi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen che yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

²⁷ Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp che'enə'. ²⁸ Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'əcho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüie'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' leczə'en gwleje' yebałə' par chəsə'əyixjui'e de'en ne'enə'. Na' de'en chso'one'enə' leczə naquən de'e zaquə'e. Na' yebałə' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə' leczə naquən de'e zaquə'e. Na' leczə gwlej Diozən' beṇə' chso'on miłagr na' beṇə' chso'on par chəsə'əyaque beṇə' chsa'ačsene, na' beṇə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en chəsə'əyazjene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'ənabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'əcho Cristən', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdełə dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en. ²⁹ Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje'

yoguə'əcho par əgwsed əgwlo'icho xtižə'enə, na' nic gwleje' yoguə'əcho par goncho miłagr. ³⁰ Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit che Diozən' par güe'echo gwde gwdeḷə dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e. ³¹ Chonle güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

Cheyaḷə' gaque che ljuežj beṇəchcho

13 La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdeḷə dižə' de'en chsa'ac beṇəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'n. ² Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par nič chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho. La'anə'əczə šə nezecho yoguə'əḷə de'en cui no gwneze antslə, len la'anə'əczə šə chejni'icho yoguə'əḷə de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon'. Na' la'anə'əczə šə lechguale chonlilažə'əcho Diozən' par nič chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chnabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchcho. ³ Na' šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho beṇə' yašə'an yoguə' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon'

bitobi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuežj beṇəchcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alaza'əcho. ⁵ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olaze'e. ⁶ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇəchcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen. ⁷ Šə chaquecho che ljuežj beṇəchcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əḷə beṇə', na' zocho lez so'on beṇə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyaḷə' gaquecho che ljuežj beṇəchcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par nič no chixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdeḷə dižə' de'e cui chse'ejni'i beṇə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əḷə de'en neze chio'o beṇəch lao yežlyo nga. ⁹ Bitonə' nezecho yoguə'əḷə de'e ənezecho na' niqenə' gac chixjue'echo yoguə'əḷə de'en bagwna Diozən' chio'o. ¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diozən'.

¹¹ Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'acbo'onə', na' gwyejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' na'a bagwcha'ocho bitoch choncho can' chso'on bidao'. ¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e

na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chgüie' beṇə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho na'a. ¹³Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇachcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇachcho.

Beṇə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

14 Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuežj beṇachcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əṇa Diozən' chio'o. ²Baļcho chon Spiritən' par nič chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdele dižə'n ca', caguə beṇach na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'n. Spirit nan' chonən par nič cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'. ³Pero catə' chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par nič ljuežjcho ca' nitə'tezə nite'e so'onlilažə'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz. ⁴Catə' Spirit che Diozən' chonən par nič cho'elenchone' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'azda'ocho na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par nič chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par nič yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə', pero gobeichda' žalə'

gaquəlenən yoguə'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'e de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdele dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə beṇə' chso'elao' Cristən' bi dižə'n cho'e, bito no gaquəlenən. ⁶Beṇə' bišə', nezdə' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdele dižə' catə'n yida' de-zlaṇa'a le'e. Pero guaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaquəlenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diozən'. Guaquəlenczən šə chixjue'ida' de'en əṇa Diozən' nada'. Na' leczə guaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtižə'enə'.

⁷Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggol beṇə' gocuežən' len dote tyemp, notono gacbe'i bi piesən' chgoļe'. ⁸Catə' zo to beṇə' chcueže' cornetən' par nič chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'. ⁹Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i beṇə', bito gaquəlenən lega'aque'. ¹⁰Nezecho de que beṇə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdele dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuežjga'aque'. ¹¹Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto beṇə', nezecho le' naque' beṇə' zitə' na' chio'o naccho beṇə' zitə'. ¹²Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen ljuežjle. Gonle ca' nič yoguə'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

¹³Na' šə Spiritən' gonən ca' əchoj catə' güe'elencho Diozən' gwde gwdele dižə', cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlenche'

chío'o par nich əgwzejni'icho beṇə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'.
¹⁴ Na' catə' choncho orasyonṇə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ochon' catə'ən cho'echon, con chacbe'icho de que Dioz len na'acžən' cho'ela'ocho.
¹⁵ Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonṇə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chío'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' golcho, golcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chío'o, na' leczə goncho xbab che de'en cholchon'.
¹⁶ Legon xbab nac gaquə šə güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'əcho. Beṇə' cuinə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chío'o.
¹⁷ Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'aṇə'əczə šə de'e li güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo.
¹⁸ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par nich cho'elenchane' gwde gwdele dižə' mazəchlə ca chonən len notə'ətezəchle.
¹⁹ Pero catə' ndopə nžagcho cho'ela'ocho Cristən' la'aṇə' gueyə'əzə dižə' de'en chejni'i yoguə'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

²⁰ Beṇə' bišə, naquəczən güen gagcho ca bi'i che'en dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ocho xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ocho xbab che bi'i cuinə' šejni'i.
²¹ Xtizə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par nich beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṇə' Izrael ca', pero bia'acžə bito yoso'ozenague' chia'."

Can' na Xancho Diozən'.
²² Šə nitə' beṇə' cui chse'ejle' che Diozən' na' choso'ozenague' catə' güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chío'o cho'ela'ocho Cristən', banezecho de que zoczə Diozən' len chío'o. Na' catə' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chío'o chonlilažə'əcho Cristən' la'aṇə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilažə'ene'.
²³ Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristən' yoguə'əcho solao güe'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' o beṇə' cuinə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdele dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'.
²⁴ Pero nžə'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chío'o. Šə yezidəclə to beṇə' cuinə' gonlilažə' Cristən' o to beṇə' cuinə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chío'o.
²⁵ Na' catə' gacbe'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əne' de que zoczə Diozən' len chío'o chonlilažə'əcho Cristən'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶ Na'a ža beṇə' bišə, catə'ən chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo'i ljuežjle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yोजejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' ljuežjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yoguə' de'e ca' con šə

gonlen ca sa'aclenən beṇə' ljuējzjle ca' so'onlilažə'əche' Cristən', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'. ²⁷ Na' šə nole güe'elenle Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do chopzle o šonzle na' tgüejə tgüejle. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'. ²⁸ Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenle Diozən' dižə'an nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'. ²⁹ Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i ljuējzjle de'en bagwna Diozən' le'e, leczə do chopzle o šonzle əchojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, nič beṇə' ca' yela' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'. ³⁰ Na' šə lao choe' toe' dižə'an Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'an cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'anə'. ³¹ Chaclencə Spiritən' yoguə'əle par nič tgüejə tgüejle chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i ljuējzjle na' chtiplažə ljuējzjle. ³² Spirit che Diozən' chonən par nič balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con cataəzən' chache'ile naquən güen par chixjue'elen. ³³⁻³⁴ Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'əadopə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ³⁵ Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'əneze'ne', cheyalə' yesə'əṇabe' be'en che to toga'aque' catə' yesyə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən to yelə' zto' šə no'olən' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

³⁶ Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par ənale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Caguə zguə'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alen. ³⁷ Balle nale chon Spirit che Diozən' par nič chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balle nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par chonle bichlə de'en chene'e Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guacbe'iczele de que mendad che Xancho Crist na'ana' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga. ³⁸ Šə nole cui chejle'ele de que Cristən' chone' par nič chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə ca'.

³⁹ Na'a ža beṇə' bišə', de'e yoblə chnia' le'e, leṇabe Diozən' gaquəlen Spirit che'enə' le'e par nič chixjue'ele de'en əna Diozən' le'e. Na' šə Spirit che Diozən' gonən par nič beṇə' ljuējzjle ca' əso'elene' Diozən' gwde gwdelə dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'. ⁴⁰ Pero bitə'ətezə de'en gonle lao coltən', legwsa'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

Beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'

15 Beṇə' bišə', che'enda' yosa'alazə'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen. ² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjəyezole len Diozən'. Pero šə bito talenle dižə' güen dižə' cobə che'enə' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

³ Diozən' bzenene' nada' de'en zjənaquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə na' bach bsd blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beṇə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' beyon

ža con can' byoj Xtižā' Diozān' gaquā.
⁵ Na' bi'a dižā' can' ben Cristān' beyož be-
 bane' ladjo beṇā' guat ca', jəyeloe' laogüe'
 Bedān' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yez-
 iquā'əchlā disipl che' ca' lao nite'e txen,
 beṇā' ca' gwsa'ac šižine' antslā. ⁶ Na'
 gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlā gueyā'
 gueyoa beṇā' zjənitā' tši'izā chso'elao'
 le'. Na' zan beṇā' ca' ɳezjəmban ɳa'a
 la'ānə'əczā bagwsa'at balē'. ⁷ Le'egatezā
 ca' jəyezloe' laogüe' Jacobān' nach gwde
 na' jəyezloe' laogüe' yoguā' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'ezelaogüe' bedeyeloe' laogüe'
 nada'. Na' gwxaquā'əlebāda' ca to
 bi'i goljə sin cuinā' žin ža, čhedā' ca
 tyempən' bitonā' gonlilažā'a Cristān',
 gwda' bchi' bsaca'a beṇā' ca' bagwlej
 Diozān' par chəsə'ədopə chəsə'əžague'
 chso'elaogüe'e Cristān'. De'e na'anā'
 chacda' naca' le'ezelaogüe' apostol beṇā'
 cui bi zaquā' entr beṇā' ljeužja' ca',
 na' chacda' bitoczā zaca'a par naca'
 apostolən'. ¹⁰ Pero bia'aczā nži'ilažā'
 Diozān' nada'. De'e na'anā' gwleje'
 nada' par naca' apostol che'enə', na'
 de'e na'anā' bagocwlene' nada' par
 ničh choncha' xšine'enə' mazəchlā ca
 de'en chso'on yoguā' apostol ca' yelā'.
 Pero bito əṇacho toza' nada' chona'
 xšine'enə' sino que Dioz na'aczən'
 chaclene' nada' par chona'an. ¹¹ Na'
 bachejlē'ele che dižā' güen dižā' cobə
 che Cristān' de'en babzejni'ida' le'e na'
 de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yelā'
 le'e.

Yesyā'əban beṇā' guat ca'

¹² Na' bach bsed blo'ito' le'e de que
 Cristān' beyas bebane' ladjo beṇā' guat
 ca'. Pero le'e ža, čbixčhen' na balē
 de que bito yesyā'əban beṇā' guat ca'?
¹³ Žalā' naquən de'e li can' nalen' de
 que Diozān' bito yosbane' beṇā' guat ca',
 bitolja bosbane' Cristān' žalā' ca'. ¹⁴ Na'
 žalā' cui bosban Diozān' Cristān' ladjo
 beṇā' guat ca', bito bi zaquā' xtiže'enə'

de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen
 de'en chonlilažā'əchone' žalā' cui be-
 bane'. ¹⁵ De'en babsed blo'ito' le'e de que
 Diozān' bosbane' Cristān' ladjo beṇā' guat
 ca', babe'eto' dižā' güenlažā' žalā' bito
 naquən de'e li. Žalā' de'e li bito yosbane'
 beṇā' guat ca', bito bosbane' Cristān'
 žalā' ca'. ¹⁶ De'e na'anā' bito cheyalā'
 goncho xbab de que Diozān' bito yos-
 bane' beṇā' guat ca', čhedā' la' bosbane'
 Cristān'. ¹⁷ Bito bi bi zedəgua'an de'en
 chonlilažā'əcho Cristān' žalā' cui bosban
 Diozān' le' ladjo beṇā' guat ca'. Bito
 gaquā' əgwnitlaogüe' xtolā'əchon' žalā'
 cui bebane'. ¹⁸ Beṇā' ca' bagwsa'at beṇā'
 gwso'onlilažā' Cristān' žlac gosə'əbane'
 bagosə'əbiayi'e na' bito nite'e len Diozān'
 ɳa'a žalā' cui beyas beban Cristān' ladjo
 beṇā' guat ca'. ¹⁹ Probchguazə chio'o
 žalā' yežlyo ngazən' zocho lez gaquəlen
 Cristān' chio'o. Čhxoayagzə cuincho
 mazəchlā ca notə'ətezəchlā beṇā' žalā'
 ca'.

²⁰ Na' de'e ličzā Dioz nan' bolis
 bosbane'ene' ladjo beṇā' guat ca', par
 ničh ɳezecho de que ca'aczən' gone' len
 beṇā' yeziquā'əchlā beṇā' chso'onlilažā'
 le'. ²¹ To beṇā'ən ben par ničh chsa'at
 beṇəchən', na' to beṇā'ən gon par
 yesyā'əbane'. ²² Adan nan' ben par
 ničh chsa'at yoguā' beṇəchən', na' Crist
 nan' gon par yesyā'əban yoguā' beṇā'
 chso'onlilažā' le'. ²³ To tocho yebancho
 con catā'ən babsi'e xɳeze. Zgua'atec
 Cristān' bebane' ladjo beṇā' guat ca',
 na' catā'ən yide' yeto le'egatezəczā ca'
 yesyā'əban beṇā' ca' bagwsa'at, con
 beṇā' gwso'onlilažə'ene'. ²⁴⁻²⁶ Cristān'
 chnabi'e doxenlā. Na' əgwlej əgwšošje'
 yoguā' beṇā' contr che' ca' na' bichlā
 de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelā'
 gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl
 bzela' ca' na' che notə'ətezəchlā beṇā'
 gwnabia' beṇā' cui chso'elao' le'. Na'
 catā' Cristān' babeyož blej bšošje' yoguā'
 beṇā' contr che' ca' na' bichlā de'e ca'

chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xē' Diozən' yoguə' de'en nłane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e. ²⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e yoguə'əlöl beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde." Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əlöl beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nacho zejən de que leczə Cristən' nabi'e Xē' Diozən'. ²⁸ Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xē' Diozən' yoguə'əte beṇə' na' len yeziquə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xē' Diozən'. Nach yoguə'əlöl beṇə' əsa'acbe'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'acbe'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nitə' beṇə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beṇə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.

³⁰ Nada' ža, do tyempte nitə' beṇə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'. ³¹ Beṇə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' banezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. ³² Na' guac əṇacho de que por bež əznian' jətiłəlena' catə'an jsoa' Efeson' chedə' gwso'onchgua beṇə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beṇə' guat ca', bitobi bi zakuə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gatezcho, la' gwxezən' gatcho."

³³ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'ena'." ³⁴ Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' balē bitonə' gombi'ale

Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'ažda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban ladjo beṇə' guat ca'

³⁵ De repent gwnabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə cuerp chega'aque'ena' catə'an yesyə'əbane'. ³⁶ Nchoł yichjla'ažda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'. ³⁷ Na' bito əṇacho de que catə'an chazchonṇə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho. ³⁸ Na' Diozən' chone' par ničh chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən segon bi de'en chazchon'. ³⁹ Ca'aczən' naquən caguə tozə ca' naquə cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beṇə'achən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'. ⁴⁰ Na' nža'an zjənaquə beṇə'ach ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beṇə'ach ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga. ⁴¹ Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nza' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' choso'ose'eni' to to beljw ca'. ⁴² Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp chega'aque'ena'. Cuerp chega'aque'ena' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'an, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' yeyac cuerp chega'aque'ena' de'e cobə na' bitoch sa'ate'. ⁴³ Bitobi bi zakuə' cuerp che beṇə' guat ca', la' zjənaquən cuerp šen. De'e na'anə' chcuəšə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə

gwso'onlilaže'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'ayac cuerp čhega'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'aquən antslə. ⁴⁴ Cuerp che beṇə' guat ca' de'en chcuasə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'ayaquən catə'an yesyə'əbane' šə gwso'onlilaže'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'ayaquən por cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit che Diozən'. Na'a zjənaquə cuerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cuerp cobə de'en gon can' əṇa Spirit che Diozən'.

⁴⁵ Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beṇə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beṇə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanən'. ⁴⁶ Na'a naccho beṇə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cuerp cobə chechon' de'en gon can' əṇa Spirit che Diozən'. ⁴⁷ Adannə' ben' goquə beṇə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicane bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristən'. ⁴⁸ Na' chio'o beṇəch cuerp chechon' naquən can' goquə cuerp che de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beṇə' che yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cuerp cobə checho de'en gaquə ca cuerp che Cristən' ben' zo yoban'. ⁴⁹ Na'a nēnaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

⁵⁰ Beṇə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyecho len Diozən' zejlicane bito gaquə əbanecho cuerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cuerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon catə' žjəyecho len Diozən' zejlicane. ⁵¹ Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə'

neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yeža' can' gacchon'. ⁵² Xtitnež yeža' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beṇə' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cuerp čhega'aque'enə' de'e cobə de'en cui te čhei na' leczə can' yeyac cuerp che chio'o nēe mbancho. ⁵³ Cuerp checho de'en mbancho yežlyo nga na'a de'e te čhein' čhedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cuerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te čhei. ⁵⁴ Na' catə' bade cuerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te čhei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinə' bcueze' yelə' gotən' čhedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicane." ⁵⁵ Na' cana'achən' əṇacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan." ⁵⁶ De yelə' got che chio'o beṇəch čhedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'. ⁵⁷ Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beṇə' guat ca'.

⁵⁸ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', lešotezə leso legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' nezczele de que bito gaquə dadən.

**Choso'otobe' mech par chsa'aclene'
beṇə' ca' chso'onlilažə'
Cristən' Jerosalenna'**

16 Na'a ža che'enda' əṇia' le'e naquən' gonle catə' əgwtole mechən' par gaquəlenle beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə'

ne'enə'. Legon can' bena' mendad so'on benə' ca' chəsə'adopə chəsə'əzag chso'elaogü'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'. ²Na' yoguə' ža dmiɡw to tole cuejle latə' güejə mech segon ca de'en benle gan lao xmanñə' na' co'oša'olen par niç den catə'an yida' dezlanə'a le'e. Legon ca' par niç bito əgwtohlen catə'an yida'anə'. ³Na' catə'an yida'anə' cana' əseła'a benə' ca' bagwlejlən' par əxjsə'e xmechlen' Jerosalenne', na' əgoxə'ətega'aca'anə' to çopə cart. ⁴Pero šə gw Xenlažə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

**Pabən' chone' xbab
žjəlane'e lega'aque'**

⁵Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', chedə' leczə cheyalə' ša'a žjəlanə'a benə' ca' chəsə'adopə chəsə'əzag chso'elaogü'e Cristən' na'. ⁶Na' de repent yega'ana' len le'e do tbio' o çop bio' o šə yega'ancza' dote tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan' zolen' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a ga yoblə. ⁷Bito yida' delanə'a le'e na'a chedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' sša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. ⁸Che'enda' yega'ana' Efeso nga xte catə' galə' lni de'en ne' Pentecostes. ⁹Yega'ana' chedə' benə' zan nitə' nga benə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' pero leczə nitə' benə' zan cui chse'enene' çixjui'an.

¹⁰Na' catə' yidə Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par niç cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, chedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'. ¹¹De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len benə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyalə' gaquəlenga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'anə'enə'.

¹²Na' ca naquə benə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'yoida'ane' par yidəlene' Temtion' na' len benə' bišə'əcho ca' desə'əlane'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' na'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

**Yeto çopə de'en che'
Pabən' benə' Corinto ca'**

¹³Cheyalə' gaple cuidad par niç cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'. ¹⁴Na' legaue che Diozən' na' che benə'chən' bitə'ətezə de'en chonle.

¹⁵Na' na'a ža benə' bišə', de to de'e che'enda' ənia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaue' benə' nech gwso'onlilaže'e Cristən' Acayan', na' banezczele can' chso'oncze', lechgualə chsa'aclene' notə'ətezəchlə benə' bazjənaue' lažə' na' Diozən'. ¹⁶De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'ətezəchlə benə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che benə' ca' chsa'aclenchgua benə' bišə'əcho ca'. ¹⁷Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par niç bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'. ¹⁸Lechgualə bagwsə'one' ca chebeida', can' bagwsə'one' len le'e. De'e na'anə' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹Na' na'a ža əchnia' le'e de que benə' ca' chəsə'adopə chəsə'əzag chso'elaogü'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjə-lenczə benə' ca' chəsə'adopə chəsə'əzag chso'elaogü'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgü'e le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o. ²⁰Na' yoguə'əloł benə' bišə'əcho

ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuežjle.

²¹ Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²² Na' šə nənčixə nole cuiṇə' gonle cas par gaquele che Xancho Jesocristən',

cuiayi'išazəchle zejlicanən'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³ Na' ṇa'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e. ²⁴ Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'osən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Benə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

1 ¹⁻²Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niç chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' lao' syoda Corinton', na' notə'ətezəchle bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan' mbane Acayan'. Nada' len benə' bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon chnabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaquə' Pabən'

³Cheyalə' socho güe'ela'ocho Xacho Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. Xacho Diozən' cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o na' le'enə' cheyonxenlažə'e chio'o šə bi de'en chac checho. ⁴Ca naquə nada' ža, le'enə' cheyonxenlažə'e nada' catə' chyi' chzaca'a par niç leczə chac cheyonxenlažə'a benə' yoblə catə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can' chon Diozən' cheyonxenlažə'e nada' leczə can' cheyonxenlažə'a benə'. ⁵Lechgualə chyi' chzaca'a can' gwdi' gwxaquə' Cristən', pero na' con zoczə Diozən' cheyonxenlažə'əchgüe' nada' chedə' chonlilažə'a Cristən'. ⁶Chyi' chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida' le'e can' gonle par žjəyezole len Diozən'. Chac chia' ca' par niç cheyonxenlažə'a le'e len bi de'en chyi' chzaquə'əle. Na' de'en cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə' bin' chac chia', chone' ca' par niç nada' cheyonxenlažə'a le'e.

De'e na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na' chgo'o chchejlažə'əle catə'n chyi' chzaquə'əle can' chyi' chzaca'a nada'. ⁷Na' zotezə zoa' chbeza' de que le'e co'o gwchejlažə'əle catə' saquə'əzi'ile. Nezdə de que con can' chyi' chzaca'anə' leczə can' chyi' chzaquə'əle, na' can' cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə can' cheyonxenlažə'e le'e.

⁸Benə' bišə', che'enda' ənezele catequən' gwxaquə'əzi' gwxaquə'əyaša'a catə'n gwzoa' Asian' xte cuichczə bi goquə gona', con beyož bedolažə'a na' xte bžinczə catə' bena' xbab la' gatczə'anə'. ⁹De'e li bena' xbab lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatczə'anə'. Pero na' goc chia' ca' par niç cui bena' xbab de que gwzoiczedə' nadə'əza' yocuižə'a de'en chyi' chzaca'anə'. Na' de'en goc ca' benən par niç chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban benə' guat ca'. ¹⁰Na' catə'n bena' xbab la' gatczə'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazoczə' lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yelə' gotən'. ¹¹Yosle' nada' chedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle orasyonnə' laogüe'enə' chnabelene' yosle' nada'. Na' benə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par niç gaquəlene' nada'. Na' te gaquəlene' nada', yoguə'əlo'cho güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžeine' šeje' Corinton'

¹²Nezdə lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que chona' güen len yoguə'əlo' benə' na' mazəchlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yichj do lažə'a chona' güen len yoguə'əlo' benə' chedə' Diozən' babeyone' la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bito chona' con can' na xbab chia'anə', sino chona' can' na Diozən' por yelə' chaclen che'enə'. ¹³Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə'

gonle xbab ša naquæchlæ zejen sino can' nyojan nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen. ¹⁴ Bachgaczæ chejni'ile de que do yichj do laža'a chona' yoguæ'əlöl de'en chona', na' che'enda' šejni'ilen binlo. Na' catæ'an æžin ža yidæ Xancho Jeso'osæn' de'e yoblæ, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtiže'enæ', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele chei.

¹⁵ Na' zoa' segor šejni'ile de que do yichj do laža'an chona' bitæ'tezæ de'en chona'. De'e na'anæ' gwzelaža'a yida' de'e yoblæ delana'a le'e par nič gaquælencha' le'e. ¹⁶ Gwzelaža'a tia' ægwłana'a le'e catæ'an gwy'a Masedonian' de'e yoblæ, na' catæ' beza'a Masedonian', leczæ gwzelaža'a yedia' ægwłana'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquælenle nada' par yeya'a Jodean'. ¹⁷ De'e liczæ go'onda' yedia' ægwłana'a le'e. Bito chaca' šayečhæ šayen can' chsa'ac beņæ' ca' cui zjænombia' Diozæn', to ænia' gona' to de'e gona' na' to ænia' cui gona'an. Lechgualæ de'e chacda' catæ' cui chac gona' can' bagwnia' gona'. ¹⁸ Diozæn' chone' complir can' ne'enæ'. Na' nezene' bito goca' šayečhæ šayen catæ'an gwnia' yida' de'e yoblæ delana'a le'e la'anæ'æczæ cui bida'. ¹⁹ Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwdixjue'ito' le'e xtižæ' Jesocrist Xi'in Diozæn'. Cristæn' bito chaque' šayečhæ šayen. Syempr chone' complir can' ne'enæ'. ²⁰ Yoguæ' de'en ben Diozæn' lyebe gone', babsele'e Jesocristæn' par bedæyene'en. De'e na'anæ' nacho "Amen" catæ'an cho'ela'ocho Diozæn' na' zejen de que nezecho chon Diozæn' complir can' ne'enæ'. ²¹ Baben Diozæn' par nič le'e len nada' zotezæ zocho chonlilaža'æcho Cristæn'. Na' bagwleje' chio'o par nič choncho xšine'enæ'. ²² Bsele'e Spirit che'enæ' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nacbia' naccho xi'ine' na' par nič ænezecho de que gwžin ža catæ' gaquæ lao na'acho de'en gonæch Diozæn' chio'o.

²³ Bito bida' Corinton' de'e yoblæ delana'a le'e čhedæ' beyejda' bitolæ detiļa' le'e. Diozæn' nezene' dižæ' lin' cho'a ænia' ca'. Ša chonlaža'a Diozæn' gone' nada' castigw. ²⁴ Le'e bazotezæ zole chonlilaža'æle Cristæn', bito nato' le'e de'e niczæn' šejle'ele. Lete de'en chonto' len le'e, chacłento' le'e par ničæ'chle mbalaz.

2 Ca naquæ bečhoglaža'a, bitolæ bida' de'e yoblæ delana'a le'e par nič cui gwdilæcha' le'e čhe de'e malæn' chonlen', čhedæ' bito go'onda' socho trist. ² La' ža'alæ bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz. ³ Le'e cheyalæ' gonle par nič soa' mbalaz. De'e na'anæ' bzoja' cartæn' gotæ'yoida' le'e cuejy-ichjle de'e malæn' par nič catæ'an yida' de'e yoblæ delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e čhedæ' nežda' de que yoguæ'æle yebeile gonle ca soa' mbalaz. ⁴ Tristchgua zoa' catæ' bzoja' cart de'en bsela'a na' chegiu'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anæ' xte gwcheža'. Bzoja' cartæn' caguæ par nič sole trist sino par nič ænezele de que nada' chac-chgüeida' čhele.

Cheyalæ' yezi'ixencho čhe benæ' ca' chso'on de'e malæn'

⁵ De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguæ nadæ'æzan' gwzoa' trist, casi yoguæ' le'e gwzole trist por ni čhe de'en ben be'enæ'. Nia' casi yoguæ'æle čhedæ' bito nežda' ša yoguæ'æczle gwzole trist. ⁶ Ca naquæ le'e gwyænle par bchoj yelæ' goxia' chelen' benlene' castigw, æchnia' le'e bach goc to ca'atæ'tæ' gaque' castigw. ⁷ Bito cheyalæ' gonchlene' castigon'. Cheyalæ' yezi'ixenle čhe' na' güe'elene' yelæ' chxenlaža' par nič cui cuejy-ichje' Diozæn' por ni čhe de'en zochgüe' trist. ⁸ Chneyoida' le'e legon par nič æneze' de que chaquele čhe'. ⁹ Bzoja' le'e par ænežda' ša gwzenagle chia' ca naquæ yoguæ'əlöl de'en gwnia' gonle. ¹⁰ Na' ca naquæ chezi'ixenle čhe be'enæ',

lencza' nada' chezi'ixena' che'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nezcze Cristən' de que babezi'ixena' che' chedə' che'enda' gaquələna' le'e. ¹¹ Cheyałə' yezi'ixencho che' par niç cui soi gwxiye'enə' chio'o par goncho bichlə de'e mal. Nezczecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chio'o.

**Pabən' go'onchgüeine'
yežague' Titonə'**

¹² Catə' bežina' Troas par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', Xancho Diozən' bene' par niç gwnitə' beṇə' gwse'enene' yoso'ozenague'en. ¹³ Pero benchgua' xbab che beṇə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beṇə' bišə'əcho ca' dižə' nach beza'a beya'a Masedonian'.

**Cristən' bebeje' chio'o xni'a de'e
malən' par niç chnabi'e chio'o**

¹⁴ Choxcwlen Diozən' babebəj Cristən' chio'o xni'a de'e malən' par niç chnabi'e chio'o, na' na'a ngodə'əcho txen len le'. Na' leczə chon Diozən' par niç gatə'ətezə zocho na' gatə'ətezə chejcho choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'. ¹⁵ Chebei Diozən' de'en choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'. Balə beṇə' ca' babesyə'əchoj xni'a de'e malən' na' yebale' bachəsə'əbiayi'. ¹⁶ Catə' choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən', beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene' chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Pero na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chəsya'əbeine' de'en chlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə', chedə' bade yelə' mban čega'aque' zejlicane na' yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. ¿No chio'o chonlilažə'əcho Cristən' zaquə'əcho par əgwlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə' ža'alə cui zo Diozən' chaclene' chio'o? ¹⁷ Nitə' beṇə' zan choso'oxoayague' chəsə'əše'e can' na xtižə' Diozən'

parzə niç beṇə' ca' choso'opeine' len xtižə'əga'aque'enə' choso'onežjue' lega'aque' mech. Nada' bito chona' ca'. Do laža'a zotezəczə' chyixjui'a xtižə' Diozən' chedə' le'enə' bene' mendad chyixjui'an. Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' chyixjui'a xtižə'enə', nada' ngoda'a txen len Cristən'.

**De'e cobə de'en non Diozən' lyebe
gone' par gaquəlene' beṇə'əchən'**

3 Chezonljale xbab de que cho'elao' cuina' ca dižə' de'en cho'a, pero caguə ca'anə'. Nezczele de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Na' bito chonən byen goxa'a cart par niç ənezele nac naca', na' nic chonən byen gwzojle cart de'e goxa'a catə' ša'a ga yoblə can' chonən byen len balə beṇə'. ² Lechgualə chacda' chele. Nada' gwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən' par bo-cobə yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' bito chyažjda' cart de'en na de que naca' beṇə' güen, la' yoguə' no zjənombia' le'e zjənezele' can' goquələna' le'e par chonlilažə'əle Cristən'. ³ Catə'an be'elena' le'e xtižə' Cristən' benlilažə'əlene' na' bene' par niç Spirit che Dioz ben' zo zejlicane bocobən yichjla'ažda'olen'. Na' de'en nacbia' babocobə yichjla'ažda'olen' zaquə'əchən cle ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle ca lei che Diozən' de'en byoj le'e čopə yej ta'a.

⁴ De'en chonlilažə'əle Cristən' nežda' de que le'enə' chaclene' nada' par chona' xšine'enə' can' chebei Diozən'. ⁵ Ca naquə nada' bito de cho'a əṇia' de que to gwłazza' chona' xšin Diozən'. Bito gaquə əṇia' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene' nada' na' chone' par niç chac chona' xšine'enə'. ⁶ Dioz na'anə' babene' par niç chac chyixjui'a can' naquə de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o beṇə'əch. De'e cobən' de'en none' lyebe gone' bito naquən ca lei che'enə' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que

cuiayi'icho de'en cui choncho complir yoguə'əloł can' nanə'. Diozən' none' lyebe gon Spirit che'enə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷ Catə' bzoj Diozən' lei che'enə' le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e Moizezən', de'e zan de'e bene' par gosə'əneze beə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei che'enə' de'en chzejni'in chio'o beə'ach de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'alao de'e Moizezən' xte bito goquə' yesə'əgüia beə' Izrael ca' cho'alaogüe'enə'. Pero šə'olažə' bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. ⁸ Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit che Diozən' chonən yelə' mban zejlicane checho. ⁹ Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'anə'əczə nan de que yoguə' chio'o beə'ach de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nanə'. Pero zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che Cristən' chedə' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beə' güen. ¹⁰ Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' de'e na'anə' lein' bach naquən ca to de'e cui bi zaquə'. ¹¹ De'e te chei lein' la'anə'əczə naquən to de'e zaque'e. Pero ca naquə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən' caguə de'e te cheinə'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

¹² Nada' nežda' de que caguə de'e te chei dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. De'e na'anə' cho'a dižə' chei clar. ¹³ Moizezən' bcuašə' cho'alaogüe'enə' len to lachə' nič cui besə'əle'i beə' Izrael ca' nac goc bega'a yelə' chactit che cho'alaogüe'enə'. Nada' bito chcuəša'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', sino chyixjui'an nič chəsə'əneze yoguə'əloł beə'. ¹⁴ Beə' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine' de'en chebei Diozən' na' xte ža neža catə' choso'olabe' lei de'en

bzoj de'e Moizezən', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguə' beə' Izrael gwlaž chia' ca' bito chso'onlilažə'ene'. ¹⁵ De'e li xte ža neža yoguə' las catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito chse'ejni'ine' bi zejen. ¹⁶ Pero catə'əch chzola chso'onlilažə'e Xancho Cristən', cana'achən' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ¹⁷ Na' ca naquə' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən', zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'azda'ochon' chaclenən chio'o par choncho can' chene'e Diozən'. Bitoch choncho xbab de que por ni che šə choncho de'en na lein' chebei Diozən' chio'o. Na' Spirit che Diozən' leczə naquən Spirit che Xancho Cristən'. ¹⁸ Ca to spejw chlo'en cho'alao beə', ca'acžə dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Xancho Cristən' chlo'in yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' de que naque' le'ezelaogüe beə' zaque'e. Na' Spirit che Xancho Cristən' zon lo'o yichjla'azda' chio'o chejni'icho dižə' güen dižə' cobə che'enə' chaclenən chio'o par nič zdach chaquə'chcho beə' šao' beə' güen can' naquə' Cristən'.

4 Yelə' beə' güen che Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' de'e na'anə' bito chjəxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'an. ² Bitobi chona' de'e əgwcuəša'a o de'e gaquəda' zto' par yesə'əneze beə'. Bito chxoayaga' beə', na' bito chzejni'ida' xtižə' Diozən' clelə. Nada' chsed chlo'ida' beə' xtižə' Diozən' tcho'a tšao' na' yoguə'əlole' zjəneze' lo'o yichjla'azda'oga'aque'enə' de que cho'a dižə' li. Na' leczə neze nle'i Diozən' can' babena'. ³ Con beə' ca' bachəsə'əbiayi' por ni che de'en cui chso'onlilažə'ene' lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en chyixjui'a. ⁴ Gwxiye'

nan' chnabia'an lega'aque' na' chonən par n̄chol̄ yichjla'ažda'oga'aque'enə'. De'e na'anə' bito cho'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə chzenga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'ən naquə yichjla'aždao' Diozən' na' tozə can' chso'one'. ⁵Bitobi dižə' cho'a par güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de que cheyalə' gwzenagcho che Xancho Jesocristən'. Na' nada' con zoczə' par gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'əda' cheda' chacda' che Jeso'osən'. ⁶Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' cheda' Dioz ben' ben par niçh chatə' be'eni' yežlyo nga leczə le'enə' babene' par niçh be'eni' che'enə' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' de'e na'anə' ca naquə chio'o banombi'acho Jesocristən' nezecho de que Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e cheda' yichjla'aždao' Diozən' naquən cayanə'ən naquə yichjla'aždao' Jesocristən' na' tozə can' chso'one'.

Apostol ca' gwnitə'ətezə gwnite'e gwso'onlilažə'e Diozən'

⁷Chio'o ni latə'əzə cui zaquə'əcho par chzejni'icho beṇə' che Cristən', pero Diozən' chaclene' chio'o par chzejni'iga'aquechone'en. De'e na'anə' chsa'acbe'i beṇə' de que por yełə' guac xen che Dioz nan' choncho de'en choncho, caguə por ni che de'e zaquə'əcho gonchonnə'. ⁸Na' ca naquə nada' syempr chyi' chzaca'a pero bito chbejəyichja' xšine'enə'. Zan las catə' cuichczə chežellažə'a naclə gona', pero nezdə' zo Diozən' chaclene' nada'. ⁹Choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' nada' pero Diozən' bito chbejəyichje' nada'. Choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' nada' pero bito choe' Diozən' latjə par so'ote' nada'. ¹⁰Gatə'ətezə cha'a con

do tyemp choso'oçhi' choso'osaquə' beṇə' nada' na' chse'enene' so'ote' nada' can' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə chyi' chzaca'a yoguə' de'e quinga par niçh nla'alaon de que zoczə Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlažə'enə'. ¹¹Nada' žlac ne'e mbana' syempr chjtj'a beṇə' choso'oçhi' choso'osaquə'e nada' laogüe de'en chse'enene' so'ote' nada'. Chəsə'əgue'ine' nada' cheda' əchyixjui'a xtižə' Jeso'osən'. Na' la'anə'əczə chac ca' na' la'anə' chaxə' cuerp chia'anə' zoczə Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlažə'enə'. ¹²Gwžinlja ža so'ote' nada', pero caguə de'e bi de'enə', con la' bade yełə' mban zejlicane chelen' de'en babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na' banonen chele.

¹³De'e Dabin' bzoje' to Salmo gan' nan: "Chonlilažə'a Diozən' na' de'e na'anə' cho'a dižə' che'." Can' benlilažə' de'e Dabin' Diozən', ca'aczən' chonlilažə'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtižə'enə'. ¹⁴Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'enə', leczə can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'enə' par niçh žjəyecho txen len le'. ¹⁵Yoguə'əłol̄ de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bagwyanch chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beṇə' zan cho'echo yełə' choxcwlen che Diozən' catequən' nžililažə'e chio'o.

¹⁶Na' bito chjxaquə'əlažə'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'anə'əczə tža tža zda chaxə' cuerp chia'anə'. Tža tža chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'anə'. ¹⁷Yob te che bitə'ətezə de'e dao' de'en chžaglaochi' lao zocho yežlyo nga. Pero de'e ca' chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o niçh socho probnid žjəyecho mbalaz juisy len Diozən' zejlicane.

¹⁸ Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho zjæde yežlyo nga, de'e yesə'æde cheinə', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'æde cheinə', zjənaquən par zejlicane.

5 Ca naquə cuerp chechon' gwxaquə'æleben ca to ranšə. Žalnez te chei catə'n gatcho. Pero na' nezecho Diozən' gone' par nič žjəyezoch zejlicane yoban' gan' zoe'enə'. Na' gan' žjəyezochon' gwxaquə'æleben ca to yo'o gual chedə' naquən to de'e ben Diozən' na' caguə de'e te cheinə'. ² De'e li žlac nezə' mbana' yežlyo nga chbežyaša'a lo'o la'aždaogua'anə' zelaža'a xte juisy gon Diozən' cuerp cob chia'anə' de'en gata' chia' yoban'. ³ Zelaža'a gata' cuerp cobə chia' sin cui gata' chedə' bito che'enda' soa' sin cuerp. ⁴ Cuerp chechon' de'e te chein'. De'e na'anə' chbežyaša'a lo'o la'aždaogua'an, caguə de'en che'enda' gata', pero de'en zelaža'a gon Diozən' cuerp cobə chian' de'en cui te chei na' žjəyezə' len le' zejlicane. ⁵ Dioz na'anə' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'enə' babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič ca' nezecho gwžin ža gone' chio'o to cuerp cobə de'en cui te chei.

⁶ De'e na'anə' yichjla'aždaogua'anə' zon mba bitə'ætezə chac. Nežda' žlac zoa' mbana' len cuerp chia'anə', bito gaquə soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocristən'. ⁷ Pero la'anə'æczə cui chle'ida' Xanchon' zoczə' chonlilaža'ane'. ⁸ Na' yichjla'aždaogua'anə' zon mba de'en nežda' žjəyezə' len Xancho Jesocristən' catə'n gata'. De'e na'anə' yejni'a gata' na' gožə' cuerp chia'anə' cle ca socha' yežlyo nga. ⁹ Na' žlac ne'e mbana' cho'elaža'a chona' ca chebei Diozən' nada' na' ca yebeine' nada' catə'n bagota'. ¹⁰ Chona' ca' chedə'

chonən byen yoguə'æcho techə lao Cristən' par æhogbi'en che to tocho segon naquən' bencho lao bguancho, šə bencho de'e güen o šə bencho de'e mal. Echogbi'en che to tocho šə socho mbalaz o šə si'icho castigw.

Notə'ætezə benə' chso'onlilažə' Cristən' nite'e binlo len Diozən'

¹¹ Na' nada' ža ca naquən' nežda' de que cheyalə' ægwdecho cuent lao Cristən' che yoguə'əlol de'en chonchon', chona' xte ga zelao saquə'əda' par se'ejle'e benə' che xtiže'enə'. Diozən' nezene' de que chona' xšine'enə' do laža'a, na' leczə zoa' lez de que le'e baneze-len. ¹² De'e yoblə nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' ænezele can' chona' nič yebeile na' güe'ele dižə' len benə' ca' chəsə'ənelao' chia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Benə' ca' chəsə'ənelao' chia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šə bi de'en bazjənsede', na' che seņyən' zjə-zoe' na' che no lao dia chei gwsa'alje'. Na' bito bi nonən len lega'aque' nac zjə-naquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ¹³ Šə chaquele chac tonta'anə' por ni che can' babena', legon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šə chonle xbab zo ša'oczə yichjla'aždaogua'anə', legon xbab de que par chaquəlena' le'enə' chona' bi de'en chona'. ¹⁴ Lechguale chaque Cristən' checho, na' de'e na'anə' bitobi chona' de'e bia'azəlaža'a. Chona' con can' chene'ene' chedə' bsanlažə' cuine' gwso'ote'ene' por ni che yoguə' chio'o benəch, na' de'e na'anə' guaquə ənacho de que yoguə'æcho gotcho. ¹⁵ Por ni che yoguə' chio'o benəchən' Cristən' bsanlažə' cuine' gwso'ote'ene' par nič bitoch goncho con de'e bia'azəlažə'æcho sino goncho can' chene'e le', chio'o bade yelə' mban zejlicane checho. Por ni che chio'on bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ote'ene' na'

lecza por ni chechon' bebane' ladjo beṇə' guatən'. ¹⁶Catə'an cuinə' gonlilaža'a Cristən' bena' xbab de que cui zaque'e, chedə' bena' xbab che' na' che yoguə'əte beṇə' de que zjəzaque'e segon nac zjənaque', na' nac chso'one', na' bi de'e de chega'aque'. Pero ṇa'a bitoch chona' xbabən' ca' che Cristən' o che notə'ətezəchlə beṇə'. ¹⁷Chio'o bandil' ngodə'əcho len Cristən' Diozən' babocobe' yichjla'azda'ochon'. Na' bitoch chebeicho de'e ca' bebeicho antslə, na' lecza bitoch choncho can' bencho antslə. Bazochō ca beṇə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

¹⁸Ca de'en banaccho ca beṇə' cobə, goc ca' chedə' Diozən' bocobe' yichjla'azda'ochon'. Ben Diozən' par bezochō binlo len le' ca de'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən' no'e chia' chaquəlena' beṇə' par ni ch yesyə'ənite'e binlo len le'. ¹⁹Diozən' bsi'e xneze ben Cristən' par ni ch notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le' chəsyə'ənite'e binlo len Diozən', na' bitoch chone' cuent che de'e mal ca' bagwso'one'. Na' de'e na'anə' noe' Diozən' chia' chyixjue'ida' beṇə'achən' naquən' so'one' par yesyə'ənite'e binlo len le'. ²⁰Cristən' bsele'e nada' ca lgüe'e, na' Diozən' chone' par ni ch chneyoida' le'e ca cuinczə Cristən', le'e cuinə' gonlilažə'əlene', par yezole binlo len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlo len le'. ²¹Cristən' bitobi de'e mal bene', pero par ni ch cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən' bene' par ni ch Cristən' gwxaquə'əzi'e caczə ṇacho lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en gwxaquə'əzi' Cristən' lgua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beṇə' güen can' naquə' cuine' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

6 Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon can' chazlažə' Diozən' par ni ch gachbia'

de que chaclenən le'e ca de'en chonlilažə'əle Diozən' ben' nzi'ilažə' le'e. ²Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' chio'.

Na' catə' bžin ža bena'an, cana'achən' goquəlena' le'.

Can' nyojən. Na' ža neža babžin tyempən' gwne' ca', la' ža neža zocze' par yebeje' le'e xni'a de'e malən' le'e cuinə' gonlilažə'əlene'.

³Bito chona' de'e əgwžon par ni ch beṇə' cui so'onlilažə'e Criston' ni ch ca' cui nono nelao' che xšin Diozən' de'en chona'. ⁴Lgua'a de'e gona' ca', bitə'ətezə de'e chona' chona'an ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chgo'o chchejlaža'a catə' choso'ochi' choso'osakuə' beṇə' nada' na' catə' chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə de'e mal len nada'. ⁵Leczə chgo'o chchejlaža'a catə' chjəti'a beṇə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e nada' chəsə'əne' de que naca' beṇə' mal, na' catə' chjxaquə'əda' por ni che yoguə'əloj de'en chona', na' catə' chžaglaogua' chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yoguə' de'e quinga chjti'a pero chgo'o chchejlaža'a. ⁶Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de que bito bi de'e mal da' əchen yichjla'azdaogua'anə'. Chlo'a de que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə, chona' güen len beṇə' yoblə, chona' can' na Spirit che Diozən', na' do laža'a chacda' che beṇə' yoblə. ⁷Cho'a xtiže'enə' de'en naquə de'e li, na' de'en baben Diozən' par ni ch naca' beṇə' güen laogüe'enə' de'e na'anə' chone' nada' yelə' guac che'enə' par chona' xšine'enə' na' par chdiləlena' gwxiye'enə'. ⁸Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can'

cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən' la'anə'əczə šə chso'elaogü'e nada' o šə chəsə'əgue'ine' nada' na' la'anə'əczə šə chəsə'əñe' güen chia' o šə chəsə'əñe' mal chia'. Dižə' de'en cho'a naquən de'e li, la'anə'əczə nitə' beṇə' chəsə'əñe' naca' beṇə' goxoayag. ⁹Na' la'anə'əczə nitə' beṇə' chsa'aquene' bito bselə' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bselə'e nada' naca' apostol. Zan las chona' xbab gatca'anə', pero nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac chia' yoguə' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par nič gaquəcha' beṇə' güen, caguə chone' par nič gata'anə'. ¹⁰La'anə'əczə de'e zan de'e chac par soa' trist, syempr chebeida' lo'o la'azdaogua'anə'. La'anə'əczə nga'an yaša'a, chona' ca beṇə' zan nite'e mbalaz. La'anə'əczə bito bi de chia', Diozən' chone' bitə'ətezə de'en chyažjda'.

¹¹Con yoguə' dižə' de'en nezdə' na' de'en naquə güen babi'an len le'e beṇə' Corinto de'en chacchgüeida' chele.

¹²Na' ca naquən' cui zole binlo len nada', naquən por ni che de'en cuitec chaquele chia', caguə de'en cui chacda' chele. ¹³Chatə'əyoichgüeida' le'e can' chatə'əyoida' no xi'ina' leso legaue chia' can' chacchgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'azdao' beṇə' chso'onlilažə' le'

¹⁴Bito cheyalə' əgwcodə' ljuežjcho len beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən'. Ben' zda liča bito gaquə gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'azdaogü'e'enə' bito naquə yichjla'azdaogü'e'en tozə len yichjla'azdao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'. ¹⁵Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'enə'. Na' ben' chonlilažə' Cristən' bito cheyalə' gaque' txen len ben' cui chonlilažə' Cristən'. ¹⁶Na' chio'o cho'ela'ocho Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə goncho txen len bitə'ətezə

de'en naquə che lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', chedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'azda'ochon' ca beṇə' zo liže'. Chac can' gwna Diozən': Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogü'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷De'e na'anə' cheyalə' goncho can' gwna Xancho Diozən':

Le'e yechoj entr beṇə' ca' cui chso'elao' nada' na' bitoch gonle txen len lega'aque'.

Bitoch gonle de'e malən'.

Legon par nič yebeida' le'e.

¹⁸Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə'.

7 Beṇə' bišə'adaogua'a, nezecho gon Diozən' len chio'o can' na lyebe quinga de'en babi'a dižə' chei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'ətezə de'e mal na' bitə'ətezə xbab mal de'en choncho, par nič cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'azda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəch-cho che' par nič yichjla'azda'ochon' šejəch gaquəchən xi'ilažə'.

Beṇə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

²Na' chñeyoida' le'e, legaue chia' can' chacda' chele. Ni to beṇə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwxinjən yichjla'azdao' beṇə' yoblə. Bito chxoayaga' beṇə'. ³La'anə'əczə balle nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə lechguale chacda' chele. Chacda' chele na'a mbana' na' leczə xte ža yelə' gota' ne'e guaquəczəda' chele. ⁴Lechguale chebeida' le'e na' zoa' segor gonle can' chene'e Diozən'. Babey-acxenlažə'a de'en bla' rson ca güennə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə de'e zan de'e chyi' chzaca'a.

⁵ Catà' bežina' Masedonian' de'e li bito gotà' latjə yezi'ilaža'a. Do tyempte boso'oči' boso'osaguə' beṇə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'anə' godca' nac gonle. ⁶ Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e beṇə' nitə' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'. ⁷ Beyacxenlaža'a caguə de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zeno'enə' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zelažə'əchgualē yida' de'e yoblə delana'a le'e. Na' leczə ne' de que chegüi'inchgüieile lo'o yichjla'ažda'olen' ca naquə de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'enə' pero mazəchlə bebeida' dižə' de'en be'e chele.

⁸⁻⁹ Chacbe'ida' tristən' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartən'. Gwdechlə beyejda' ca naquən' bzoa' le'e tristən', pero na'a bitoch cheyejda' chedə' šložzən' gwzole trist. Caguə chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažə'əle lo'o yichjla'ažda'olenə' bedinjle de'e mal chele de'en benle. Na' chebei Diozən' de que bedinjlen. Can' naquən bitobi de'e mal benən len le'e de'en bzoja' le'e cartən', sino goclenən le'e. ¹⁰ Chebei Diozən' catə' notə'ətezə beṇə' zo trist chedinjene' che de'e malən' babene', na' Diozən' chezi'ixene' che ben' chedinje xtolə'enə' par nič cui yeyeje' lao yi' gabilən'. Na' šə babedinjecho xtolə'əcho ca' cuat socho trist de'en bedinjechon. Beṇə' zan ža' yežlyo nga bito chesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' nite'e trist, na' de'e na'anə' gwžin ža' žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ¹¹ Chebei Diozən' can' bedinjle xtolə'əlen' catə'an gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechgualē gone'ele benle can' chene'e Diozən' gonle, na' lechgualē gone'ele nezda' de que bito benle txen len ben' ben de'e malən', na' bžə'ale por ni che

de'e malən' ben be'enə', na' bžeble chaquele šə yida' yedeyena' le'e castigw. Lechgualē gone'ele gonle ca yebeida'. Lechgualē gwche' yichjle gonle can' na Diozən'. Na' leczə de'en gwzole trist benən par nič bnežwle castigw che ben' ben de'e malən'. Na' lao yoguə'əloł de'e quinga bagoc, naquən clar de que bitoch bi xtolə'əle de. ¹² Bito bzoja' le'e parzə nič ben' ben de'e malən' si'e castigw, nique nacho parzə nič ben' goquə de'e mal chei yeyacxenlaže'e. Leczə bzoja' le'e par nič lao Diozən' gocbe'ile de que ne'e chaquele chia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anə'. ¹³ Na' babeyacxenlaža'a de'en bzenagle chia'.

Na' bebeichgüeida' chedə' benle ca bebei Titonə'. Yoguə'əle benle ca zoe' mbalaz. ¹⁴ Be'elaogua'a le'e catə' bi'a dižə' len Titonə' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anə' bito chacda' tolə. Yoguə'əloł de'en bagwnia' le'e babi'a dižə' li, na' leczə catə'an bi'a dižə' len Titonə' be'elaogua'a le'e benle par nič nacbia' bi'a dižə' li. ¹⁵ Na' chaquəchene' chele chedə' chone' xbab can' yoguə' le'e bzenagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichjle par benle can' gože' le'e. ¹⁶ Na' chebeida' zoa' segor gonle yoguə'əloł can' cheyałə gonle.

Besə'əzanene' de'en gotə' čhega'aque' par gwsa'aclene' beṇə' yoblə

8 Beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' bagoclen Diozən' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gan' mbane Masedonian'. ² Lao yelə' yašə' yelə' zi' čhega'aque'enə' bagoclen Diozən' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'ana'əczə bazjanaquəchgüe' beṇə' yašə', besyə'əbeine' bosə'ənežjue' de'en besə'əyažje beṇə' chso'elao' Cristən' Jodean'. ³ Nezda' na' cho'a dižə' de que to toe' boso'onežjochgüe' de'e besə'əyažje beṇə' ca' la'ana'əczə cui

bi gotə' par cuinga'aque', na' con xbab čhega'aque'enə' gwso'one' ca'.⁴ Gosə'əneyoine' nada' gua'a latjə yoso'onežjue' mech par əsa'aclene' beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.⁵ Na' gwso'onche' mazəchlə can' bena' xbab so'one' de'en gwso'on cuinga'aque' lažə' na' Xancho Cristən' na' lažə' na'anə' čhedə' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozən' so'one'. Na' leczə boso'onežjue' mechən'.⁶ Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažə'əle par btoble mechən'. Na' catə' gwnezdə' de'en gwso'on beṇə' Masedonia ca', gotə'əyoida' Titonə' yeyede' yeto gan' zolen' par nič gaquəlene' le'e yeyož əgwtole mechən'.⁷ Güenchguan' chonle ca de'en lechguale chonlilažə'əle Cristən', na' cho'echgualə xtižə'enə', na' de'e zan de'e chejni'ile che Diozən', na' chonle xšine'enə' do yichj do lažə'əle, na' chacchgüeile četo'. Na' de'e na'anə' chneyoida' le'e gonšgacze güen əgwtole de'e scha'o par əgwnežjwle beṇə' Jodea ca'.

⁸ Bito chona' mendad əgwnežjwle mechən', con babi'a dižə' len le'e can' boso'onežjo beṇə' mech. Na' šə gonle can' gwso'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažə'əlen' chaquale che Diozən'.⁹ Nezele de que Xancho Jesocristən' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an xen. Pero de'en nži'ilaze'e chio'o bzanene' gwlejjichje' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an che'enə' par nič bedəyene' ca si'icho yelə' bala'an xen.

¹⁰ Godgüize gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' na' gwzolaə btoble mechən'. Na' na'a chnia' le'e de que naquən güen yeyož əgwtole. ¹¹ Na' gwnežjwle de'en de chele xte ga zelao saque'ele par nič yeyož gonle can' gone'ele gonle. ¹² Šə to beṇə' chene'ene' əgwnežjue' to de'e əgwnežjue', gobeicze Diozən' can' gone'enə' la'anə'əczə latə'əzə de'en gaquə əgwnežjue', pero na' šə cui bi de che' bito

əṇa Diozən' cheyalə' əgwnežjue' de'e cui de che'.

¹³ Bito nia' de que gonle ca cuich bi bi yega'an chele na' gatə' che beṇə' yoblə. ¹⁴ Con che'enda' gatə' de'e čyažje yoguə'əle. Na'a de che le'e, na' cheyalə' gaquəlenle lega'aque' chəsə'əyažjene' na'a. Čhexa šə gwžin tyemp catə' gatə' che lega'aque' na' le'e əyažjele, lega'aque' cheyalə' sa'aclene' le'e par nič gatə' de'e čyažje yoguə'əle. ¹⁵ Nach gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: "Ben' betobə de'e scha'o bito gotə'əch mazəchlə ca de'en byažjene', na' ben' betobə latə' da'ozən' gatə' che' de'en byažjene'."

Titon' na' beṇə' ljuežje' ca'

¹⁶ Choxcwlen Diozən' bene' par nič Titonə' che'enchgüeine' gaquəlene' le'e ca'aczən' che'enda' nada' gaquəlena' le'e. ¹⁷ Catə' gotə'əyoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e, le' gwne' ya'o, caguə de'en gotə'əyoida'ane' na'azə sino de'en bache'enchgüeiczene' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

¹⁸ Chsələ'a yeto beṇə' bišə'əcho len Titonə'. Na' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüie'e Jesocristən' chso'e dižə' güen che beṇə' bišə'əchonə' catequən' xoche chzejni'ine' beṇə' ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁹ Nachən' bagosə'əbeje'ene' par sa'alene' nada' catə' žjəyesana' mechən' de'en chtobcho par gaquəlencho beṇə' bišə'əcho yašə' ca' nita' Jodean'. Chtobchon par nič Xancho Diozən' chzi'e yelə' bala'an na' par nič nla'alao de que chene'echo gaquəlencho beṇə' čyažj chčhine. ²⁰⁻²¹ Yo'o yichja' gona' de'en naquə güen lao Xancho Diozən' na' lao beṇə'chən'. De'e na'anə' le' sa'alene' nada' par nič notono əṇa de que bito chona' can' cheyalə' gona' len mech xen de'en goxa'anə'.

²² Na' leczə len Titon' chselə'əto' yeto beṇə' bišə'əcho. Zan las bable'ito' de que do yichj do lažə'e chone' xšin Diozən'. Nezene' de que le'e lechgualē chene'ele gonle can' cheyalə' gonle, na' de'e na'anə' banachguan yide' gan' zolen' par gaquəlene' le'e. ²³ Šə no nabe le'e bixchen' za' Titon' na' beṇə' bišə'əcho ca' yechopə, leye'ega'aque' de que Titon' chone' txen len nada' chonto' xšin Diozən' par chaclento' le'e. Na' beṇə' ca' yechopə ža, tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' chəsə'əsele'e lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca chzi' Cristən' yelə' bala'an. ²⁴ Na'a ža chneyoida' le'e legon güen len lega'aque' par nich yesə'əneze tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' de que chaquele che Diozən'. Na' legon par nich la'alaon de que dižə' lin' gwnia' catə'an be'elaogua'a le'e.

**Boso'otobe' mech par
gwsa'aclene' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən' Jodean'**

9 Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaquəlenle beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', ²chedə' nezdə' de que le'e chene'ele gaquəlenğa'aclene'. Cho'elaogua'a le'e cho'a dižə' len beṇə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beṇə' Acaya gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' godgüize na' gwzolao btole mechən'. Na' de'en benle ca' do yichj do lažə'əle leczə zan beṇə' Masedonian' chse'enene' sa'aclene' lega'aque'. ³ Na' na'a chselə'a beṇə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtohlen par nich ca' sole probnid əgwnežjwlen. Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua'a le'e de que gaquəlenle beṇə' yašə' ca'. ⁴ Ćhexa šə əsa'acłə to chopə beṇə' Masedonian' catə' yeyeda'

gan' zolen'? Šə bito ne'e yeyož əgwtole mechən' catə' yeyeda', gaquəda' zto' de'en gožəga'aca'ane' ca güennə' gonle na' leczə le'e gaguele zto' de'en cui benle complir de'en gwzolao benle. ⁵ De'e na'anə' zencuialaogua' beṇə' bišə'əcho ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'əlenə' chedə' chacda' chonən byen sa'aclene' le'e yeyož əgwtole mech de'en benle lyebe əgwtole par gaquəlenle beṇə' yašə' ca'. Legwtobən antslə cuinə' yeyeda' par nich baden catə' yeyeda', na' gacbia' de que gonlen do yichj do lažə'əle caguə gonlen la fuers.

⁶ Ben' chaz latə'əzə, latə'əzə chelape', na' ben' chaz de'e scha'o, de'e scha'o chelape'. Ca'aczən' chac len chio'o, šə zanecho de'e scha'o par gaquəlencho beṇə', nachən' socho mbalaz juisy. ⁷ To tole cheyalə' əgwnežjwle ja'aquə'ətə' de'e yebeile əgwnežjwle chedə' lechgualē chebei Diozən' ben' chebeine' chnežjue' de'e chnežjue' par xšin Diozən'. Bito cheyalə' əgwnežjwcho de'e əgwnežjwcho la fuers sino əgwnežjwchon do lažə'əcho. ⁸ Diozən' nape' yelə' guac par chaclenchgüe' chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho. Na' chac gone' ca gatə' yoguə'əloł de'e chyažjecho do tyempte par nich gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje beṇə' yoblə na' goncho bichlə de'en naquə güen. ⁹ Nyoj Xtižə' Diozən' can' ben to beṇə' nan:

Bagoclene' beṇə' zan, bnežjue' de'e besə'əyažje beṇə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e güennə' de'en ben be'enə'.

¹⁰ Diozən' chone' par nich chatə' no xoa' biṇ na' bitə'ətezəchlə de'en chazcho, na' le'enə' chone' par nich chatə' de'e che'ej de'e chaocho. Le'egatezə ca' le'enə' gone' ca gatə' bichlə de'e chyažjecho na' gone ca cha'o xenchən par nich šejəch gonchcho de'e güennə'. ¹¹ Na' bitə'ətezə de'en chac chele Diozən' chone' par nich chebeile chnežjwle de'e scha'o

de'e chəsə'əyažje beṇə' yoblə na' catə' neto' žjənežjoto' beṇə' yašə' ca' de'en babtoḇle, nach əso'e yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹² Na' catə' chio'o chnežjwcho de'e chəsə'əyažje yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' chaclenga'acchone' par ničh chatə' de'en chəsə'əyažjene', na' leczə' ca' choncho par ničh beṇə' ca' chaclencho chso'echgüe' yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹³ Na' catə' yeyož əgwtoḇle de'e scha'o de'en əgwnežjwcho beṇə' yašə' ca' əgwlo'en de que do yichj do lažə'əle chzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Na' catə' beṇə' yašə' ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle lega'aque' nach əso'elaogüe'e Diozən' can' chselə'əle de'e scha'o mech de'e gaquəlenən lega'aque' na' əso'elaogüe'e Diozən' can' chaclenle notə'ətezəchlə beṇə' chso'elao' Cristən'. ¹⁴ Na' so'one' orasyon par yesə'əṇabe' yelə' chaclen che Diozən' par le'e na' əsa'aquene' chele yesyə'əbeine' can' bagocwlenchgua Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen' par ničh chnežjwle de'en chəsə'əyažje beṇə' yoblə. ¹⁵ Choxcwlen Diozən' ca naquə' goclen xen de'en bene' len chio'o beṇəch catə'ən bsele'e Xi'ine'enə' por ni checho. Bito de dižə' de'e güe'echo catec zaquə'ən de'en bsele'ene'.

Yelə' chnabia' che Pabən' de'en naque' apostol

10 Na' ca naca' nada' Pab de yeto de'e nia' le'e can' gonle. Chəsə'əna beṇə' de que nada' chžeba' par bi gona' o par bi nia' le'e catə'ən zoa' len le'e na' con catə' zoa' zitə' chzoja' le'e ca beṇə' cui chžeb. Bito naquən ca' sino chona' len le'e can' bentezə ben Cristən' len beṇə' lao yelə' chxenlažə' che'enə' na' yelə' beṇə' gaxjwlažə' che'enə'. ² De'e na'anə' chneyoida' le'e legon ca cui gonən byen tila' le'e catə'ən yida'. Bangüia' tila' beṇə'

ca' chəsə'əne' chona' con can' na xbab chia'anə'. ³ La'anə'əczə naca' beṇəch bito chona' con can' na xbab chia'anə' ca de'en chonchgua' xte ga zelao saquə'əda' par ničh beṇə' yoblə yoso'ozenague' che Cristən'. ⁴ Nezdə' de que bitə'ətezə de'en chac chon cuinza' bito chaclenən nada' par gona' ca yoso'ozenag beṇə' che Cristən'. Pero Diozən' chaclene' nada' par chzoa' ca'alə bi de'en chžon par ničh beṇə' yoso'ozenague' che Cristən'. ⁵ Na' len yelə' chnabia' che' de'en babene' nada', chona' ca chəsə'əzəxjwyichj beṇə' lao Cristən' par choso'ozenague' che' na' chso'one' xbab güen can' chene'e Cristən'. Chona' ca cuich chso'on cuinga'aque' xen sino chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə de'en chžon par se'ejle'e dižə' li che Diozən'. ⁶ Chbeza' par ničh yoguə' le'e gwzenagle che Cristən' do yichj do lažə'əle, pero na' notə'ətezele šə cui gwzenagle, zoa' dispuest par gona' le'e castigw.

⁷ Legon xbab šə de'en chəsə'əna beṇə' naquən de'e li. Nitə' beṇə' chəsə'əne' zjənezene' bsele' Cristən' lega'aque'. Beṇə' ca' cheyalə' so'one' xbab de que leczə' Cristən' bsele'e nada'. ⁸ Žalə' güe'echa' dižə' mazəchlə can' babi'an antslə ənia' de que Cristən' bsele'e nada' na' bene' yelə' chnabia' par bi de'en chona', guatə'əbia' de que cho'a dižə' li. Xancho Cristən' bsele'e nada' na' bene' nada' yelə' chnabia' par ničh gaquəlena' le'e, caguə par gona' ca cuejyichjle cuich gonlilažə'əlene'enə'. ⁹ Echnia' ca' par ničh cui gonle xbab de que chzoja' cart quinga par əgwšəba' le'enə'. ¹⁰ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chəsə'əne' de que cart ca' chzoja' zjənaquən de'e žialao. Na' chəsə'əne' bito chžeba' bi ənia' le'e le'e cartən' pero bito cheyaxjda' par bi gona' catə' zoa' len le'e na' de que xtiža'anə' bito bi zaquə'ən. ¹¹ Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' cheyalə' yesə'ənezene' de que can' nia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e catə' zoa'

zitə', lēcə can' ənɪa' na' lēcə can' gona' catəən soa' len le'e.

¹² Bito che'enda' gonlebəda' beṇə' ca' chso'elao' cuinga'aque'. Beṇə' ca' chsa'aque' de que chso'onɪa'ne can' cheyalə' so'one' na' chsa'aque' de que güenchguan' choso'osed choso'olo'ine' chedə' tozə can' choso'osed choso'olo' yogue'e, len bito bi zaquə' de'en chso'one' xbabən' ca'. ¹³ Nada' bito güe'elao' cuina' ənɪa' de que bena' bi de'e güen šə cui bena'an cuina'. Con gua'a dižə' che de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nezdə' de que lenczə gan' zole na'anə' bsele'e nada'.

¹⁴ Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catəən cui nonə' güe'elene'en le'e, de'e na'anə' naquəczən ənɪa' le'e can' cheyalə' gonle. ¹⁵ Bito cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en ben beṇə' yoblə ga cui bselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtiže'enə'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əggüia əgwyə' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtiže'enə'.

¹⁶ Na' chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e chixjue'en. Na' gua'a dižə' che xšin Diozən' de'en baben cuina' lgua'a güe'elao' cuina' che de'en baben beṇə' yoblə.

¹⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'.

¹⁸ La'anə'əczə šə əna to beṇə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güennə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən nezecho be'enə' chone' güen.

Pabən' na' beṇə' ca' gwso'on cuinga'aque' ca apostol

11 Žalə'əšga əgwzenagle yeto chopə dižə' de'en ənɪa' le'e la'anə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'ən. Legwzenag žlac ənɪa'an. ² Nada' bzejni'ida' le'e xtižə'

Cristən' na' de'e na'anə' che'enchgüeida' gaquele che tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' che tozə ben' si' le'. Ca'aczn' chene'e Diozən' gaquele che Cristən'. ³ Chxožda' yesə'əxoayag beṇə' le'e par nič cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yelə' bia bib chebən'. ⁴ Egüenchguan' chonle ža? Babla'ac beṇə' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nža'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyēle'ele chei. Pero le'e bito chaquele zdebə chzenagle čega'aque'. ⁵ Malən' chonle banonle beṇə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. ¿Ecabi lēcə zaca'a nada' can' zjəzaque'enə'? ⁶ La'anə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, chejni'ida' de'en cho'a dižə' chei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczele de que chejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

⁷ ¿Echaquele malən' bena' cui bi laxjua' gwxi'a catəən be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben cuina' ca to beṇə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə nič bena' ca zole mbalaz. ⁸ Egwnacho malən' bena' gwxi'a mech de'en gwso'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'an par nič be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener. ⁹ Catə' gwzoa' len le'e la'anə' cui gotə' de'en byažjda', bito gwnabda'an le'e. Beṇə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwso'one' de'en cui gotə' chia'. Na' gwdapa' cuidad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezəchlə bitoczə bi bi zed gonda' le'e. ¹⁰ Can' nezdə' chaclen Cristən' nada' par cho'a dižə' li, ca'aczn' nezdə' de que cuat gonda' le'e zed

par gonle nada' mantener. Chebeida' guaquə nia' de que bito bi gan chona' de'en chyixjui'a xtižə' Diozən' len le'e o len beṇə' ža' gatə'tezəchlə gan' mbane Acayan'. ¹¹ Caguə de'en cui chacda' chelen' cui gonczəda' le'e zed gonle nada' mantenerən'. Diozən' nezene' chacda' chele.

¹² Goncha' can' choncza' cui bi laxjua' chzi'a par nič beṇə' ca' chəsə'əna cui naca' apostol cuich yesə'əželene' bi yesə'əne' čhia'. ¹³ Lega'aque' chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' apostol, pero bito zjənaque'. Choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' na' chəsə'əxoayague' par nič chaquele de que Crist nan' əbsele'e lega'aque'. ¹⁴ Bito yebanecho de'en chəsə'əxoayague', chedə' la' ca'aczən' chxoayag gwxiye'en chio'o par nič chaquecho de que de'en chene'en goncho naquən to de'e güen. ¹⁵ Na' de'en chon gwxiye'en' ca', beṇə' ca' choso'ozenag čei leczə choso'oxoayague' par nič gaquele de que choso'ozejni'ine' beṇə' de'en naquə de'e güen. Gwžin ža gon Diozən' par nič gatə' castigw čega'aque' segon de'e mal de'en chso'one'enə'.

De'en gwdi' gwxaquə' Pabən' de'en naque' apostol

¹⁶ De'e yoblə əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaquə'. Le'e chzenagle čhe beṇə' ca' de'e liczə chso'on xbab de'e cui bi bi zaquə'. Ca'aczə legwzenag čhia' žlac gonle-bəda' lega'aque' gua'a to čhopə dižə' che de'e güenna' de'en chona'. ¹⁷ Gua'a dižə'an ca' la'əṇə'əczə nezdə' Cristən' bito be'e dižə'an ca'. Gona' ca' beṇə' chon xbab de'e cui zaque'e. ¹⁸ Beṇə' zan chso'e dižə' de que zjənaque' beṇə' güen por ni čhe can' zjənaque', o por ni čhe šə bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc čega'aque'. Ca'aczən' nada' gua'a dižə' che cuina' chedə' zjəde de'en nac ca' de'e

gua'a dižə' čei. ¹⁹ De'e tant non cuinle beṇə' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle čhe beṇə' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaque'e. ²⁰ De'en chzenagle čega'aque' bazjənzoe' le'e xni'aga'aque'enə' ca esclabos čega'aque' Choso'oxoayague' le'e par nič chnežjwle lega'aque' bi de'en de čhele na' par nič chontezle bin' chəsə'əne'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chəsə'əbažə'e le'e par nič chzenagle čega'aque', na' le'e chebeile chonle can' chəsə'əne'enə'. ²¹ Gobeichljeile žalə' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'enə'.

Łeczə guaquəczə gua'a dižə' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beṇə' blao can' chso'on beṇə' ca', la'əṇə'əczə šə gaquele de que bito bi zaquə'an. ²² Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljəlene' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Łeczə ca' nada' goljəlena' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' Izrael. Pero leczə beṇə' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' xi'in dia čhe de'e Abraannə'. Pero leczə xi'in dia čhe de'e Abraam na' nada'. ²³ Chəsə'əne' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšine'enə'. Łeczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc čhia'. Łechgualə babena' xšin Diozən' mazəchlə ca' lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni čhe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' leczə zan las bagosə'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni čhe de'e ca' bagoc čhia'. ²⁴ Gueyə' las gosə'əyin beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las. ²⁵ Šon las beṇə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas boso'ošižə' beṇə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwso'ote' nada'. Na' lao zya'a yež zitə' to lo'o barcw, leczə šon las bočinj nisdə'on barcon' na' cane bžina' yo biž. Na' lao šon lasən' beyinjənnə' tši'i gwxoa lao nisdə'onə' tža tyel to lao yag. ²⁶ Na'

lao gwy'a'a jətixjui'a xtižə' Cristən' zan las bela' cui gota' o so'ot beṇə' nada'. Zan las goc zdebə' tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beṇə' bguan, na' zo catə' beṇə' Izrael gwlaž čhia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə' zo catə' beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə' cui gota' do syodan' na' do ga cui no beṇə' ža'. Na' bašə' gata' lao nisdə'onə'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beṇə' ca' chsa'aš chəsə'əne' de que zjəlene' chio'o pero caguə' do lažə'əga'aque'enə'.²⁷ Na' lao bena' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchgüeida' na' zan las bguo'o bcheja' cui gwtasa'. Nombi'a yeļə' chbil chdon chedə' zan las cui gotə' de'e ye'ej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

²⁸ Na' de'e zanch de'e chyi' chzaca'a de'en cui cho'a dižə' čhei. Pero mazəchlə chyi' chzaca'a, de'en čhi'ichgua' yichja' yoguə' ža' nac chac che le'e chdopə' chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yež.²⁹ Na' notə'ətezle catə' cui chozile par gonyanə'əle can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə' əṇacho nada'an cui chona'an. Le'egatezə' ca' catə' beṇə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechgualə' de'e chacda' de'en che'enchgüeida' yebeja' le'e lao de'e malən'.³⁰ Chacda' chyažjele gua'a dižə' che cuina', na' de'e na'anə' güe'ešaza' dižə' che de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac falt' fuers balor čhia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'.³¹ Dioz ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicəne nezczene' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə' cho'elaogüe'e le'.³² Na' catə'an gwzoa' Damascon' ben' goquə' gobernador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beṇə' gwsa'apə' cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'.³³ Pero beṇə' bišə'əcho ca'

gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə' soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e che syodan' cho'a to bentan par nič ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

**Pabən' be'e dižə' che de'en
ble'ida'ogüe'ene' na' de'en
bzejni'i Jesocristən' le'**

12 Chonən byen gua'a dižə' che cuina' la'anə'əczə' cui gaquəlenən nada'. Na' gua'a dižə' che balə' de'en bable'idaogüe'eda' na' che balə' de'en babzejni'i Xancho Jesocristən' nada'.²⁻³ Goc žda' iz ben Diozən' par nič gwy'a'a yoban' na' nezdə' bžina' gan' zo'enə', na' bachonlilaža'a Cristən' ca orən'. Pero bito gocbe'ida' šə' gwy'a'a do cuerp čhia' o šə' cui. Dioz na'azən' nezene' naquən' goquə'.⁴ Con nezdə' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beṇə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beṇə'chən' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de' lsens əgwzejni'ida' beṇə'.⁵ Žalə' nan čhia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gua'a dižə' che de'e ca' choso'olo'e can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'.⁶ Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' catə'an gwy'a'a yoban' naquən dižə' li, pero so'onljə' beṇə' xbab de que naquəcha' beṇə' zaque'e mazəchlə can' naca'. Bitu gue'echa' dižə' che de'enə' chedə' la' che'enda' yoguə' beṇə' so'one' xbab čhia' segon bin' chəsə'əle'ine' chona' na' segon can' chyixjui'a xtižə' Diozən'.

⁷ Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni che de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuinə' se'en yesə'əle'i yeziquə'əchlə beṇə'. De'e na'anə' bene' par nič chžaglaogua' len to de'en chac che cuerp čhia' nga. De'en chžaglaogua' len len gwxaquə'əleben cacə' ga cha'a to yešə'. Na' lechgualə' chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə' de'en chac čhia' ca'. Dioz nan' chone' par

nich chac chia' ca' nich cui gona' xbab de que lechgualē zaca'a. ⁸Šon las gwnabda' Xancho Cristən' gone' par nich yega'a de'en chžaglaogua' len cuerp chi'anə'. ⁹Nach Xanchon' gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə soa' gaquəlena' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquəlena' le' len yelə' guac chia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', chedə' de'en chac chia' ca' chlo'en ca yelə' guaquən' napə Cristən' par chaclene' nada'. ¹⁰De'en chonlilaža'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə de'en chloe' can' chyažjda' yelə' chaclen che'enə'. Chebeida' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' nada'. Chebeida' catə' chac falt bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' nada'. Chebeida' catə' bichlə de'e chžaglaogua'. Chebeida' chedə' catə' chac chia' ca' chaclench Cristən' nada' len yelə' guac che'enə'.

Pabən' gwche'echgua yichje' beṇə' ca' chso'onlilaža' Cristən' Corinton'

¹¹Babenle byen bi'a dižə' che cuina' la'anə'əczə nezdə' bitotec bi zaquə'ən güe'echo dižə'ən ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beṇə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nezdə' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechgualē zaquə'əcha' cle ca beṇə' ca' banonele apostol chele, beṇə' ca' chonle xen. ¹²Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol che'enə'. Bago-clene' nada' bguo'o bchejlaza'a bena' xšine'enə' entr le'e la'anə'əczə de'e zan de'e bagoc chia'. Goclene' nada' bena' xšine'enə' len yelə' guac che'enə' na' lecə' len yelə' guac che'enə' bena' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'. ¹³Tozə ca güennə' bena' len le'e na' can' bena' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən' ga

yoblə. ¿Echaquele bencha' güen len lega'aque' cle ca can' bena' len le'e de'en cui gwnabda' le'e gonle nada' mantener? Lesi'ixen chia' šə malən' bena'.

¹⁴Bazoa' probnid par yida' dezlaṇa'a le'e de'e gwyon lase. Na' catə' yida' bito gua'a latjə gonle nada' mantener. Bito che'enda' gonle nada' bi de'en de chele, che'enda' gon cuinle lažə' na' Cristən'. Bito naquən par bidə' ca' so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo', sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə' so'one' lega'acbo' mantener. ¹⁵Ca'aczən' naquan len nada' ža, yebeida' əzanda' bitə'ətezə de'en de chia' na' lente cuina' par gaquəlencha' le'e gwzenagle che Cristən'. La'anə'əczə lechgualē chacda' chele, pero nachle bitotec chaquele chia'.

¹⁶Balle chnelaole chia' nale de que chxoayaga' le'e de'en bito bi'a latjə gonle nada' mantener parzə nich cuejəlana' mechən' de'en chtoble par gaquəlenle beṇə' bišə'əcho ca' zjənaque' beṇə' yašə'. ¹⁷¿Ecabi nezele bito bxoayaga' le'e len notə'ətezə beṇə' babsəla'a gan' zolen'? ¹⁸Gwneyoida' Titon' bide' bedəlaṇe'e le'e na' bsəla'a beṇə' bišə'əchon' yeto len le'. ¿Ecabi nezele de que bito bxoayag Titon' le'e? Na'alje ¿əcabi tozə can' chona' len can' bene'enə'? Na' can' che'enda' gaquəlena' le'e ca'aczən' gone'ene'.

¹⁹De repent chaquele cho'a dižə' quinga parzə nich le'e cui gonle xbab de que chona' bi de'e mal. Pero caguə ca'anə'. Nezdə' ngoda'a txen len Cristən' na' de que Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' na' bin' ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə' quinga, beṇə' bišə' dao', par nich chaquəlena' le'e. ²⁰Chžeba' əželda' šə bi de'en cui chonle güen can' che'enda' gonle catə'ən yida' gan' zolen', na' šə əželda' chonle de'e malən' bito šo'olažə'əle can' gona' castigw chelen'. Chona' xbab, chexa šə chdilə chšašle na' chgue'i ljuežjle, o šə əchloc ljuežjle na' chonle parzə nich gaquə güen che

cuinzle. Na' chexa ša chnele mal che ljuējzjle na' chexa ša nacle beṇə' gochitj dižə' o ša chon cuinle xen o ša ža'ale chac yazə. ²¹ Chžeba' de que catə'an yida' dezlaṇa'a le'e zanle cuinə' cuejy-ichjle ca de'en chgo'o xtole na' chbejy-ichjle be'en chele o no'ol chele par chzolenle beṇə' yoblə na' bitə'ətezəchlə yelə' zto' de'en chonle len cuerp chelen'. Na' Dioz chia'an gone' par ničh yeto'ida' na' yegüi'inda' che nolen' cui gwlejy-ichjle de'e malən' chonle.

**Pabən' gwdixjui'e de que
gwnežjue' castigw che beṇə'
ca' chso'on de'e malən', na'
chguape' beṇə' Corinto ca' diox**

13 De'e gwyon lase dezlaṇa'a le'e ṇa'a. Na' gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Catə' no gao xya che to beṇə' de que nape' dolə', choglaochon che' de que nape' dolə' ša yotilən ca yesə'əna chopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal." ² Bagoža' beṇə' ca' chso'on de'e malən' antslə catə'an bedəlaṇa'a le'e de'e əgw-chope de que bito yeyašə'əda' lega'aque' ša cui yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə ṇa'a lao cuinə' yezida' gan' zolen' ṇia' notə'ətezəchlə bachonle de'e malən' bito yeyašə'əda' le'e catə'an yida'. ³ Na' catə' gona' castigw che le'e cui chedinjele xtolə'əlen' cana'achən' ənezele de que de'en chnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito nacho de que Cristən' bito gaquə gone' castigw chelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e. ⁴ De'e li Cristən' ben cuine' ca beṇə' cui bi chac gon catə'an gwso'ot beṇə' le' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Pero zoczə' ṇa'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beṇə' cui bi bi chac gon. Pero nezdə' ngoda'a txen len Cristən' na'

catə'an yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

⁵ Legonyanə' xbab chele ša de'e liczə chonlilažə'əle Jesocristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gacbe'ile de que zoe' len le'e. Pero ša chacbe'ile bito zoe' len le'e guacbe'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'enə'. ⁶ Pero zoa' lez gacbe'ile de que zoczə' len le'e par ničh ca' gacbe'iteile de que naca' doalje apostol che'. ⁷ Chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e par ničh cuejyichjle cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' ša gona' ca gacbe'ile de que bselə' Diozən' nada' o ša cui, con ša le'e sotezle gonle de'e güen. ⁸ La' ša chzenagle che dižə' li che Jesocristən' bito əyazjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beṇə' ca' cui choso'ozenag chei. ⁹ Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e par ničh gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə. ¹⁰ Babzoja' de'e quinga antslə ze'e yida' gan' zolenə' par ničh yedinjele xtolə'əlen' na' cui gona' castigw chelen' catə'an yida'anə'. Diozən' bsele'e nada' naca' apostol che'enə' par ničh gona' ca so'onlilažə'əch beṇə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilažə'ene'.

¹¹ Na'a ža beṇə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga chona' le'e. Legac tozə len ljuējzjle. Ləso binlo tole yetole. Dioz ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'ochon' sošgue' len le'e. ¹² Catə' chežagle leyolgüiž ljuējzjle dižə' šao' par ničh gacbia' de que chaque che ljuējzjle. ¹³ Yoguə beṇə' ca' nitə' nga beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguae'e le'e diox.

¹⁴ Xancho Jesocristən' sotezə soe' c̣hele. Na' Spirit c̣he Diozən' gonšgan
gaquəlenšgue' le'e. Na' Diozən' gonšgue' par niçh yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e
par niçh gacbe'ichele de que chaquene' na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Galasia Ca'

Pabən' chguape' diox benə' ca' chso'elao' Cristən' Galasian'

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chzagle cho'ela'ole Cristən' yež ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia. Chguapto' le'e diox txen len yoguə' benə' bišə'əcho ca' nitə' nga. Caguə benəch na'anə' gwlej nada' o bsele'e nada' par naca' apostol. Jesocristən' txen len Xə' Dioxən' ben' bosban le' ladjo benə' guat ca', lega'aque'en gosə'əbeje' nada' par naca' apostol. ³Chona' orasyon par nič Xacho Dioxən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca' so' cuezle binjo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'azda'olen'. ⁴Benə' ca' ža' yežlyo nga tyemp nga zocho na'a nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' par gwduxjue' xtolə'əchon' nič ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bene' ca' chedə' can' gwyazlažə' Xacho Dioxən' gone'. ⁵Lədoye'ela'och Dioxən' zejlicane. Can' gongsgaczcho.

Bitoch bi dižə' de de'e guac ənachə dižə' güen dižə' cobə

⁶Dioxən' gwleje' le'e par nič Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na' chebanda' can' chonlen' lgüegwzə bachbejyichjle Dioxən'. Na' lgua'a de'e gwzenagle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' de'en be'elena' le'e, bachzenagzechle che yeto de'en chaquale naquə dižə' güen dižə' cobə. ⁷Pero bito naquən dižə' güen dižə' cobə. Benə' ca' choso'osed choso'olo'ine' to de'e zda clelə na' chso'one' ca' chaczəjlažə'əle che de'en bsed əblo'ito' le'e. ⁸Žalə' neto' əchyixjue'eto' yeto de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'

de'en babsed bablo'ito' le'e, Dioxən' gone' par nič cuiayi'ito' zejlicane, na' la'anə' to angl benə' za' yoban' chixjui'e xtižə' Cristən' clelə, leczə cuiayi'e. ⁹Can' bagwnia' antslə, leczə can' chnia' na'a. Notə'ətezə benə' chixjui'e de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed blo'ito' le'e, Dioxən' gone' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹⁰Echnia' ca' par nič yebei Dioxən' len nada', caguə par nič yebei benəchən' nada', na' caguə par so'olažə'e can' chona' na'anə'. Žalə' chi' yichja' naclə gona' par nič so'olažə' benəchən' can' chona' bito chzenaga' che Cristən' žalə' ca'.

Dioxən' gwleje' Pabən' par goque' apostol

¹¹Benə' bišə', che'enda' ənezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elena' le'e bito naquən xbab che benəch. ¹²Caguə benəch na'anə' bzenene' nada' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' na' nique ənachə benəch na'anə' bene' ca' gwyejni'ichda'an. Cuin Jesocristən' bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə' cobən'.

¹³Babenczele dižə' can' bena' antslə catəən ne'e naogua' costombr che neto' benə' Izrael. Lechgualə blagzejə blagzida' benə' ca' chso'onlilažə' Cristən', go'onda' yonitlaoga'aca'ane'. ¹⁴Na' gwche'echgua' yichja' che costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a ca' can' gwse'ejni'alažə'e Dioxən', na' bichlə de'en gwso'one' gwsa'aque' par yebei Dioxən' lega'aque' laogüe de'en gosə'ənaogüe'en. Bsedəcha' de'e ca' mazəchlə can' boso'osed zan benə' Izrael ljuəžja' ca' benə' ca' gwsa'aljə ca' tyempən' golja'anə'. ¹⁵Catə' cuinə' galja' Dioxən' bsi'e xneze gona' xsine'enə'. Gwleje' nada' par gona'an chedə'

nži'ilaže'e nada'. ¹⁶Na' catə' bžin ža ben Diozən' can' gwchoglaogü'e'en gone', nach bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən' naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada' par ničh chjətiɣjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' dezd ža na' notono gwnabda' əgwzejni'ine'en nada'. ¹⁷Na' nic gwy'a Jerosalennə' par ničh beṇə' ca' zjənaquə apostol antslə ca nada' yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che Jeso'osən'. Zgua'atec gwy'a gan' nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a bežina' Damascon'.

¹⁸Gwde šon iz gwy'a Damascon' nach gwy'a Jerosalennə' jəlaṇa'a Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž. ¹⁹Pero bito bžaga' apostol ca' yela' sino tozə Jacob beṇə' bišə' Xanchon'. ²⁰Nezce Diozən' de que de'e nga chzoja' le'e naquən de'e li.

²¹Nach gwy'a yež ca' zjəchi' gan' nzi' Siria na' Silisia. ²²Na' ca naquə beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e Cristən' yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea, bitonə' so'ombi'e nada' ca orən'. ²³Con bazjənenene' rson de que bitoch chlagzejə chlagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' de que bachyixjui'a xtiže'enə', len antslə go'onda' gona' ca yesə'əbejyichj beṇə' ca' len. ²⁴Na' beṇə' Jodea ca' chso'onlilažə' Cristən' gwso'ela'oche' Diozən' de'en bachonlilažə'a Cristən'.

Apostol ca' yela' gwza'azlaže'e can' ben Pabən'

2 Na' gwde žda' iz gwy'a Jerosalennə' nach gwy'a de'e yoblə len Bernaben', na' leczə gwchi'a Titon'. ²Diozən' bene' mendad ša'a, na' de'e na'anə' gwy'a. Na' btoba' beṇə' ca' zjənaquə blao entr beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Jerosalennə' na' lega'acze' bzejni'ida' bin' chyixjui'a len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael catə'n cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'.

Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' chedə' go'onda' əsa'azlaže'e de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' par ničh ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə de'en chona' na' de'en babena'. ³Ca goquən' bito cholə gwso'one' byen so beṇə' ljuežja' Titon' señy de'en ne' sirconsision, la'aṇə'əczə cui naque' beṇə' Izrael. ⁴Goc ca' la'aṇə'əczə gwnitə' beṇə' gosə'əne' cheyalə' soe' señyan'. Gwnitə' beṇə' gosə'əlen beṇə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca orən', paržə ničh yesə'əgüie' šə naoto' costombr ca' de'en nyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beṇə' so'onlilaže'e Cristən' yesə'ənaogüe' costombr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'. ⁵Pero nada' na' Bernaben' ni latə'əzə bito bzenagto' che beṇə' ca'. Con gwzochechtezəto' bento' par ničh gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

⁶Na' beṇə' ca' gwsa'ac blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwša'a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Enia' ca' la'aṇə'əczə bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beṇə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə can' zaquə yoguə'əloj beṇə'. ⁷Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngüe'e lao na'a əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' ngüe'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ⁸Diozən' len yelə' guac che'enə' chaclene' Bedən' par ničh chyixjui'e xtižə' Cristən' len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. Na' lecze'enə' chaclene' nada' len yelə' guac che'enə'

par niçh æchyixjui'a xtižə' Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁹ Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquəche' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'enə' nach gwsə'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par bosə'olo'e de que chsa'azlaž'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aquene' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'en entr beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ¹⁰ Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquələnto' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e liczə chi'ichgua yichja' gaquələna' beṇə' yašə' ca'.

Pabən' gwdilə' Bedən' Antioquian'

¹¹ Na' gwdechlə gwyə'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' na' gwdilə'ane' can' chone', chedə' bla'alaon chone' de'e mal. ¹² Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogü'e che'ej chaogü'e txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' la'anə'əczə cui zjənaquə beṇə' Izrael, pero gwdechlə catə' besə'əžin beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bselə' Jacobən', bitoch gone'ene' ye'ej gaogü'e txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi yesə'əna beṇə' ca' chso'on xbab de que notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən' cheyalə' soe' seņy de'en ne' sirconsision. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' yela' nitə' Antioquian' chso'onlilažə'e Cristən' leczə besyə'əbižə'e cuich əgwse'ej əgwsa'ogü'e txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gosə'əgo'oyelə'e Bernaben' par niçh lencze' bebižə'e. Na' besyə'əbižə'e parzə niçh yesyə'əbei beṇə' Jerosalen ca' lega'aque', la'anə'əczə gosə'əneze'ne' naquən güen əse'ej əsa'ogü'e txen len

beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Gocbe'ida' bitoch chso'one' can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' na' de'en naquə de'e li. De'e na'anə' gwdilə' Bedən' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən', gožə'ane': "Le' naco' beṇə' Izrael, pero bagwlejšyichjo' costombr che chio'o beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e na'anə' bito cheyalə' gono' byen so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' na' costombr che chio'o beṇə' Izrael."

Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaquə' beṇə' güen lao Diozən'

¹⁵ Neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael, na' bito goljəto' entr beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. ¹⁶ Diozən' bito əne' de que naccho beṇə' güen laogü'e'enə' por ni che bi de'en choncho. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjənaquə' beṇə' güen lao Diozən'. Lenczə neto' bachonlilažə'əto' Cristən' par niçh Diozən' ne' cheto' de que banaquəto' beṇə' güen laogü'e'enə'. Bitə ne' ca' che notə'ətezcho por ni che šə choncho bi de'en na' lein' goncho.

¹⁷ Na' notə'ətezə chio'o naccho beṇə' Izrael, antslə ze'e əṇa Diozən' de que naccho beṇə' güen laogü'e'enə', bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca', pero la'anə'əczə bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malən' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca' bito ənacho de que Crist nan' bene' par niçh naccho beṇə' mal. Na' šə can' chaquecho lechguale clelən' choncho xbabən'. ¹⁸ Chio'o babechojcho xni'a costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e yoblə, le'e nacbja'ate de que de'e malən' choncho. ¹⁹ Lein' chzejni'in chio'o de

que naccho beṇə' mal par niḥ neze-
cho bito naccho beṇə' güen lao Diozən'
por ni che de'en choncho bi de'en na
lein'. Na' ṇa'a chio'o chonlilažə'əcho
Cristən' con yo'o yichjcho sotezə so-
cho gwzenagcho che Diozən'. ²⁰Nada'
nezdə' de que ndil ngoda'a txen len
Cristən' catə'an gwso'ote'ene' le'e yag
corozən'. Na' bitoch zoa' to gwlaža' sino
Cristən' zolene' nada'. Na' de'en chona'
ṇa'a chona'an con can' na Xi'in Diozən'
ben' chonlilaža'a. Len' chaquene' che-
cho na' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por
ni checho. ²¹Diozən' nzi'ilažə'e chio'o
na' bsele'e Cristən' par niḥ gonli-
lažə'əchone' na' gaccho beṇə' güen lao
Diozən'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'alə
de'en bene' ca', gaquəda' de que por ni
che bi de'en chona' naca' beṇə' güen lao
Diozən'. Žalə' por ni che de'en choncho bi
de'en na lein' əṇa Diozən' de que naccho
beṇə' güen laogüe'enə' bito byažjən əg-
wnežjo cuin Cristən' por ni checho žalə'
ca'.

**Naccho beṇə' güen lao Diozən' chedə'
chonlilažə'əcho Cristən', caguə
por ni che de'en choncho
complir can' na lein'**

3 Le'e beṇə' Galasia, nchol
yichjla'ažda'olen' ca de'en
baboso'oxəyag beṇə' le'e par chaquele
cheyalə' naole costombr ca' de'en na
lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can'
gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən' por
ni checho. ²De'e ngazən' chṇabda'
le'e: ¿Ezo Spirit che Diozən' lo'o
yichjla'ažda'olen' por ni che de'en
chonle complir can' na lein'? Bito, sino
zon lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che
de'en bachonlilažə'əle Cristən'. ³Spirit
che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'
dez d catə'an gwzolao chonlilažə'əle
Cristən'. Na'alje žəde'e tant nchol
yichjla'ažda'ole na'anə' chaquele
chyažjən so seṇyən' lao cuerp chelen'

par yeyož gonle can' chene'e Diozən'?
⁴De'e zan de'e baboso'ochi' boso'osaquə'
beṇə' le'e laogüe de'en chonlilažə'əle
Cristən'. Na' žbixa parən' bguo'o
bchejlažə'əle len de'e ca' šə ṇa'a sole
seṇy de'en ne' sirconsision? Pero bitolja
əṇacho de que sole seṇyən', la' šə
solen cuejyichjle de'en chonlilažə'əle
Crist na'anə'. ⁵Nezceze de que
Diozən' babəne' Spirit che'enə' zon lo'o
yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr
le'e, chedə' bachonlilažə'əle Cristən' na'
bachzenagle che', caguə chac ca' por ni
che de'en chonle complir bi de'en na
lein'.

⁶Na' ca'aczən' nyoj Xtižə' Diozən'
cho'en dižə' che de'e Abraannə' nan de
que benlilažə'e Diozən' na' de'e na'anə'
Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə'
güen laogüe'enə'. ⁷Cheyalə' ənezele de
que yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Diozən'
can' benlilažə' de'e Abraannə' le', lao
Diozən' zjənaque' xi'in dia che de'e
Abraannə'. ⁸Diozən' bsi'e xneze par niḥ
chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael can'
chone' len neto' beṇə' Izrael, ca de'en ne'
che notə'ətezcho chonlilažə'əchone' de
que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e
na'anə' gože' de'e Abraannə' dižə' güen
dižə' cobə nga: "Gona' güen len beṇə' ca'
ža' yoguə' ṇasyon, beṇə' ca' so'onlilažə'
nada' can' chonlilažə'o nada'." ⁹Na' can'
naquən, Diozən' chone' güen len beṇə' ca'
chso'onlilažə' le' can' bene' güen len de'e
Abraannə' por ni che de'en benlilažə' de'e
Abraannə' le'.

¹⁰Na' notə'ətezə beṇə' chon xbab de
que gague' beṇə' güen lao Diozən' por
ni che šə chone' bi de'en na lei de'en
bzoj de'e Moisežən', de'e mal juisy gaquə
che' šə ca', chedə' notono no yesə'əzoi
par so'one' cayanə'an nanṇə'. Can' nyoj
Xtižə' Diozən' nan: "De'e mal juisy gaquə
che notə'ətezə beṇə' šə cui ṇitə'ətezə
nite'e so'one' complir yoguə'əloj can'
na lein' dote tyemp." ¹¹Na' Xtižə'

Diozən' nyojən nan: “Diozən' ne' che beṇə' chso'onlilažə' le' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban čega'aque' zejlicane.” Na' de'en nan ca' nzecho de que Diozən' bito əṇe' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho. ¹² Beṇə' zan chsa'aquene' so'one' can' na lein' sin cui chso'onlilažə'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: “Notə'ətezə beṇə' chon cuaselol can' na lein' gaquə bane' zejlicane.”

¹³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič ca' cui gaquə de'e mal juisy čecho ca de'en cui chzoicho par goncho cuaselol can' na lein'. Bnežjw cuine' goc de'e mal juisy che' lgua'a chio'o. Goc che' can' nyojən nan: “De'e mal juisy chac che notə'ətezə beṇə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag.” ¹⁴ Goc ca' par nič lenczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilažə'ene' na' nite'e mbalaz ca mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en benlilažə'e Diozən'. Na' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'azda'ochon' can' bene' lyebe.

Lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'

¹⁵⁻¹⁶ Ca naquə Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' can' gone' güen len xi'in dia che'enə', be'e dižə' che tozə xi'in dia che de'e Abraannə', na' che Crist nan' be'e dižə'an ca'. Beṇə' bišə', quingan' naquən len notə'ətezə beṇə' choso'ozə' yiš, catə' babeyož boso'oze'en bito gaquə əṇa toe' de que cui gone' can' nannə' na' bito gaquə gwzanch yetoe' can' nannə'. ¹⁷ Na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' ža, gwx-aquə'əleben ca to yiš de'en choso'ozə' beṇə', čhedə' la' Diozən' bito gwšə'e can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Ne'e choncze' con can' gože'ene'enə'. Na' bag-

wde tap gueyoa šichoa iz ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' nach bene' par nič bzoj de'e Moisezən' lei che'enə'. Na' la'əṇə'əczə Diozən' bnežjue' lein' bito ənacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. ¹⁸ Žalə' Diozən' ne' de que beṇə' ca' chso'on cuaselol can' na lein' zjənaque' beṇə' güen, bito chaclene' beṇə' can' bene' lyebe gaquəlene' žalə' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə'.

¹⁹⁻²⁰ Leczə byažje lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Diozən' bnežjue'en par beṇə' ca' gwnitə' bedote catə'an cuiṇə' yidə Cristən' par nič gwsa'acbe'ine' de que chso'one' contr can' non Diozən' mendad so'one'. Cristən' golje' lao dia che de'e Abraannə' na' che le'enə' be' Diozən' dižə' catə'an bene' lyebe len de'e Abraannə'. Na' ca naquə lein' Diozən' bene' par nič angl ca' boso'onežjue'en de'e Moisezən'. Na' Diozən' bchine' de'e Moisezən' par bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero catə' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' notono no bchine' par əg-wzejni'ine' de'e Abraannə'.

Lein' chzejni'in chio'o de que choncho de'e mal

²¹ Na' bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moisezən' chonən contr can' non Diozən' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquə yocobən yichjla'azda'ochon'. Žalə' gaquə yocobən yichjla'azda'ochon' guaquə goncho can' na lein' nach gaccho beṇə' güen lao Diozən' žalə' ca'. ²² Pero Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yoguə'əlol beṇə'chən' yesə'əzi'e castigw zejlicane por ni che xtolə'əga'aque'enə'. Na' nyojən ca' par nič con beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' bito yesə'əzi'e castigon', sino gaquə güen čega'aque' can' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə'.

²³Ca naquə neto' beṇə' Izrael catəən bitonə' əgwzejni'i Diozən' neto' de que cheyalə' gonlilažə'əto' Cristən', nchoglaon cheto' de que si'ito' castigw zejlicane chedə' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' bito chonto' can' nannə'. ²⁴Par neto' lein' gwxaquə'əleben ca to mos əznia beṇə' chgüia chye' xi'in beṇə', de'e zan de'e che'əbo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero na'a babidə Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto' beṇə' güen laogüie'enə' na' can' ne' che notə'ətezcho. ²⁵Na' de'en babidə Cristən' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos əznia par neto' beṇə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

²⁶Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho xi'in Dioz. ²⁷Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngodə'əcho txen len Jesocristən', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüie'enə'. ²⁸Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beṇə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə. Yoguə'əcho banaccho tozə laogüie de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən'. ²⁹Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' len chio'onə' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia che de'e Abraannə'.

4 To beṇə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen che'enə'. Pero na' žlac ne'e nacbo' bidao' bito nacho mbalazəch chac chebo' cle ca che to mos la'anə'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yoguə' de'en de che xabo'onə'. ²Beṇə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'əbo' na' ne'e chesə'anabi'əbo' žlac cuinə' cha'obo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'enə'. ³Can' goquə len neto' beṇə' Izrael, žlac

cuinə' yidə Cristən' gwxaquə'əlebetə' ca xi'in beṇə' gwni'anə'. Diozən' bene' mendad naoto' yoguə'əloj costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsə'anabia' xi'in beṇə' gwni'anə' žlac cuinə' žin ža si'ibo' de'en de che xabo'onə'. ⁴Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'enə' yežlyo nga, gwxa to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' che lein'. ⁵Na' le'enə' bedəyene' par nič yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' zocho mbalaz ca mbalazən' so xi'in beṇə' gwni'anə' catəən əžin ža gaquə lao na'abo' byennə'. Cristən' bedəyene' par nič nezecho bitoch chonən byen naocho costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael.

⁶Na' de'en bagwcua' Diozən' chio'o ca xi'ine', babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit che Xi'ine' Cristən'. Na' Spiritən' chaclenən chio'o par nič cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa." ⁷Diozən' bagwcue'e chio'o ca xi'ine' caguə par cue'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcue'e chio'o ca xi'ine' par nič chac güen checho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraannə'.

Pabən' chi' yichje' naquən' chso'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

⁸Antslə catəən cuinə' gombi'ale Diozən' gwejni'alažə'əle bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejni'alažə'əcho, na' lega'aquən gosə'anabi'an xbab chelen'. ⁹Pero na'a banombi'ale Diozən' o šə güench ənacho de que Diozən' banombi'e le'e. Chebanchgüeida' chele de'en chebiguə'əle gosxanlə na' bachezo cuinle xni'a costombr ca' che biquə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' che cuerp chechon'. Costombr ca' bito gwsa'aquən par yesyə'əbejən chio'o xni'a de'e malən' na' leczə caguə bi zjəzaquə'n na'a par əsa'aclenən chio'o.

¹⁰ Bagwzolao naole costombr che neto' beṇə' Izrael che lni ca', che ža ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'.

¹¹ Chžeba' šə cuich əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuich gwzenagle chei, cuiayi' de'en bena' entr le'e.

¹² Beṇə' bišə', chatə'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costombr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lein' nič zoa' chona' žin entr le'e: Na' ca naquə bedəsoa' len le'e bito načo de que babenle mal len nada'. ¹³ Nezczele chacšenda' de'en bida' de'e neche, na' gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len le'e. ¹⁴ Na' de'en chacšenda' ca orən' zaquə'an par gue'ile nada', pero bito bgue'ile nada', sino bzenagc-zle xtižə'anə'. Na' do yichj do lažə'əle bgüialaole nada' ca'aczə chgüialaogüe to angl che Diozən' o ca'aczə cuin Je-socristən'. ¹⁵ Mbalaz gwzole de'en benle ca' len nada', na' žbixchen' cuich chonle ca' na'a ža? Nežda' de'e tant goquele chia' xte bebeile bzanele bitə'ətezə de'en deile na' lente cuinle par goclenle nada'. ¹⁶ ŽEpor ni che de'en cho'elena' le'e dižə' lin' bachaquele de que naca' beṇə' contr chele ža?

¹⁷ Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e na'a lechguale zjəchi' yichjga'aque' le'e, pero caguə par nič so'one' güen len le'enə' sino par nič yesə'əbeje' le'e cuich gonle txen len neto'onə' na' par nič cue'e yichjle lega'acze'enə'. ¹⁸ Naquəczən güen yesə'əbe'eyichj beṇə' le'e do tyempte, caguə catə'əzən' zoa' len le'e na' con šə so'one' güen len le'e. ¹⁹ Xi'indaogua'a, de'e yoblə chžaglaogua'a lo'o la'azda'ogua'anə' por ni che le'e can' chžaglaog to no'olə beṇə' chzan, na' əžaglaochca' xte catə'əch gaquə yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azdao' Cristən'. ²⁰ Žalə'əšga zoa'

len le'e na'a, nža'alə can' gaquə nia' le'e. De'e li lechguale chacžejlaža'a chele.

De'e Agar na' de'e Sarən'

²¹ Le'e chene'ele naole costombr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', žəbitonə' yenele can' na de'en nyojənnə'? ²² Nan de que gwnitə' čopə xi'in de'e Abraannə' bi'i byo, tobo gwxaan to no'olə naquə esclabo che' na' yetobo' gwxaan no'ol checze' no'olən' bito naquə esclabo. ²³ Na' bi'in gwxaan no'olə esclabon' goljbo' chedə' gwzolen de'e Abraannə' le' pero bi'in gwxaan no'ol checze' goljbo' chedə' Diozən' bene' par nič goc complir can' bene' lyebe de que sane' la'əṇə'əczə naque' beṇə' güiž. ²⁴ Na' de'en goc che no'ol ca' chzejni'in chio'o che čopte lyebe de'en ben Diozən' naclən' gaquə-lene' beṇə' Izrael ca'. No'olə esclabo ben' le Agar gwxaquə'əlebene' ca lei de'en ben Diozən' mendad bzoj de'e Moizezən'. Bzoje'en par de'e xaxta'o neto' beṇə' Izrael lao ya'a Sinain' beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca esclabos. ²⁵ Na' doxen nasyon Izraelən' gwxaquə'əleben ca de'e Agarən' no'olə esclabo che de'e Abraannə'. Diozən' bnežjue' de'e xaxta'oto' ca' lein' lao ya'a Sinain' gan' nzi' Arabia, na' xte ža neža beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' zjənaque' ca esclabos chedə' chsa'aquene' chonən byen yesə'ənaogüe' yoguə' costombr ca' de'en na lein'. ²⁶ Pero yoguə' chio'o chonli-lažə'əcho Cristən', babozoe' chio'o binlo len Diozən', na' naquən to goclen de'en bene'. De'e na'anə' nezecho bito chonən byen naocho costombr ca' de'en na lein'. ²⁷ Diozən' bene' par nič to profet beṇə' be' xtižə'enə' cana' bzoje'en de que beṇə' zanch so'onli-lažə' Cristən' cle ca beṇə' ca' yesə'ənao costombr ca' de'en na lein'. Na' quinga na de'en bzoje'enə'. Bebei no'olə güiž, no'olə cui no chzan,

Bisya'a yelə' chebei chio', le' cuina' gaco' bes che yelə' sannə', chedə' sano' bi'i zan.

Na' le' cui no xi'ino' ne'e so,

Nitə'əch xi'ino' clezə can' nitə' xi'in no'olən' bagwxan to xi'in be'en chio'onə'.

²⁸Ca naquə Isaaquən' xi'in de'e Abraanə' goljbo' por yelə' guac che Diozən' chedə' can' bene' lyebe len de'e Abraanə'. Le'egatezə ca' chio'o ža, por yelə' guac che Dioz na'anə' bachone' chio'o cuent ca xi'in dia che de'e Abraanə' chedə' can' bene' lyebe gone'. ²⁹Bi'i che de'e Agarən', bi'in goljə por ni che de'en gwzolen de'e Abraanə' le' blagzejə blagzidbo' Isaaquən' bi'in ben Spirit che Diozən' par gwxan de'e Sarən' no'olən' goquə beə' güiž. Le'egatezə ca' ža neža beə' Izrael ca' chesə'ənao costombr ca' de'en na lein' choso'olagzejə choso'olagzide' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. ³⁰Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que Diozən' gože' de'e Abraanə': "Bebej no'olə esclabon' len bi'i che'enə', chedə' bi'i che'enə' bito əgwnežjua'abo' de'en nona' lyebe əgwnežjua' bi'in gwxan no'ol chio'onə'." ³¹De'e na'anə' beə' bišə' nezecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca xi'in de'e Sarən' no'olən' bito goquə esclabo, caguə ca xi'in de'e no'olə esclabon'.

Bito chonən byen naəcho costombr de'en na lein'

5 Catə'an benlilažə'əcho Cristən' le' be-beje' chio'o lao yoguə' de'en choncho chaquecho chebei Diozən' chio'o laogüe de'en chonchon'. De'e na'anə' bito əna-cho yebeiche Diozən' chio'o šə naəcho costombr ca' can' na lei che neto' beə' Izrael.

²Nada' Pab əchnia' le'e to de'e žialao. Šə sole seņy de'en ne' sirconsisionə' na'a bachonlilažə'əle Cristən', bito bibi za-

quə'an de'en bagwzolao chonlilažə'əlene' šə ca'. ³Echnia' clar de que notə'ətezə beə' soe' seņy de'en ne' sirconsision, leczə cheyalə' gone' complir yoguə'əlol bitə'ətezəchlə de'en na lein'. ⁴Na' šə chaquele gonle cuaseləl can' na lein' par nič gacle beə' güen lao Diozən', bachzole Cristən' ca'alə šə can' chaquele, na' bitoch chonle cas can' nži'ilažə' Diozən' chio'o. ⁵Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' zo Spirit che Diozən' lo'o la'əžda'ochon' na' chonən ca banezecho de que Diozən' əne' naccho beə' güen laogüe'enə' catə' yežincho gan' zoe'enə'. ⁶Ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito bi nonən len Diozən' šə socho seņy de'en ne' sirconsision, o šə cui zochon. La' de'en naquə de'e žialao xen len Diozən', sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən' na' gaguecho che lježjcho par nič gacbia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

⁷To tyemp babenle can' chebei Diozən', pero na'a chebanda' babe'ele latjə chəsə'əžon beə' cuich naole de'en naquə de'e lin'. ⁸Dioz ben' gwlej le'e par nacle xi'ine', bito nacho le'enə' chone' par nič chzenagle che beə' ca'. ⁹Na' de'en bachzenagle che consejw malən' yobəch əgwzenagle che bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə' Diozən'. Chonle can' na dicho nga: "Latə'əzə xna' cuazin' chonən par nič cheyas doxen cuazin'." ¹⁰Pero na' zoa' lez gon Xancho Jesocristən' par nič yezolao naole de'e ca' babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə zjənaquə beə' ca' chso'on par nič chacžejlažə'əle, Diozən' əgwnežjue' castigw čega'aque'.

¹¹Na' ca naca' nada', nitə' beə' chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' socho seņy de'en ne' sirconsision. Bitolja zjənlagzejə zjənlagzide beə' nada' žalə' chsed chlo'ida' ca'. Len bito gaguə zdebə no gwzenag žalə' ca', chedə' bitoch

gonən byen so'onlilaže'e Cristən' ben' gws'o'te' boso'ode'ene' le'e yag corozən'.
¹²Yebeichlāda' žalā' beṇə' ca' chso'on par niḥ chaczējlažə'əle šə chebei Diozən' le'e de'en cui zole seṇyən' yesə'əḥog cuinga'aque' yelatə'.

¹³Beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bitoch chonən byen naocho costombr ca' can' na lei che neto' beṇə' Izrael. Pero bito de lsens goncho bitə'ətezə de'e mal de'en na la'ažda'omalchon' goncho. De'en chene'e Diozən' goncho, gague che ljuežjcho na' gagueḷen ljuežjcho tocho yetocho. ¹⁴Na' bazoczcho choncho yoguə'lol can' na lein' šə choncho can' ny-ojən nan: "Goque che sa'aljuežjo' catg chaque che cuino'." ¹⁵Pero šə chacy-ožə ljuežjcho o chdiləlen ljuežjcho chži-ay'i'cho de'en non Diozən' par naccho tozə.

Can' goncho šə gwzenagcho che Spirit che Diozən'

¹⁶De'en naquə de'e žialao xen goncho, cheyalə' sotezə socho goncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Na' šə goncho ca' bito gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ¹⁷Catə' chzenagcho che la'ažda'omalchon' bito cho'en latjə əgwzenagcho che Spirit che Diozən'. Na' ca naquə de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho naquən contr de'en chene'e Spirit che Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Spirit che Diozən', bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. Na' de'en zo Spiritən' len chio'o bito choncho can' goncho žalə' cui zon len chio'o. ¹⁸Na' šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, bitoch naocho costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

¹⁹Šə chzenagcho che la'ažda'omalchon' choncho notə'ətezən de'e mal quinga: Chbejyichjcho no'ol checho o be'en checho par

chzolencho beṇə' yoblə; chgo'o xtocho; chebeicho bichlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca'; ²⁰chejni'alažə'əcho lguə'a lsaquə; naocho de'en chso'on beṇə' ca' chesə'əḡelen de'e xio'; bito zocho binlo len ljuežjcho; chdilə chšašcho; chgue'i ljuežjcho; chloccho; chi' yichjcho gague güen che cuinzcho sin cui choncho xbab nac gague che ljuežjcho; naccho beṇə' gotil; bito choncho txen len ljuežjcho; ²¹chzelažə'əcho bi de'en de che beṇə' yoblə; chotcho beṇə'; naccho beṇə' güe'e zo; chlencho no lni gan' chac scandl; na' choncho bichlə de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal quinga bagwnia'. Na' de'e yoblə chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə, bito yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e šə choncho de'e mal ca' zjənac ca'.

²²Na' šə chzenagcho che Spirit che Diozən', goncho yoguə' de'e quinga: Gaguecho che ljuežj beṇəchcho; socho mbalaz de'en nombi'acho Diozən'; socho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'; gapcho yelə' chxenlažə' len ljuežj beṇəchcho bitə'ətezə de'en chso'onene' chio'o; goncho güen len beṇə' yeziquə'əchlə na' əži'ilažə'əga'acchone'; goncho complir šə bin' ye'echo beṇə' goncho; ²³gaccho beṇə' gaxjwlažə; bito güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Na' šə bachzenagcho che Spirit che Diozən', bito bi bi lei de de'en əṇa choncho de'e mal. ²⁴Na' chio'o bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'ən. ²⁵Spirit che Diozən' babenən yelə' mban zejlicane chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'ennə'.

²⁶Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaguecho lechgualə chebei Diozən' chio'o, la' šə goncho ca' yesə'əža'a beṇə' ljuežjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

Cheyalə' gaquəlen ljuəzjcho

6 Benə' bišə', šə to benə' ljuəzjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozən' cheyalə' gaquəlenchone' par ničh yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alazaəcho de que leczə ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'. ²To tocho cheyalə' gaquəlen benə' ljuəzjcho ca' bitə'ətezə de'e chsa'ac čhega'aque'. Šə goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

³Na' šə goncho xbab de que naccho benə' blao len cui naccho, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ⁴To tocho cheyalə' goncho xbab šə de'en babenchon' naquən de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho šə babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güench chon chio'o clezə ca benə' yoblə. ⁵La' to tochon' čhoglao Diozən' čhecho šə bencho güen o šə bencho mal.

⁶Šə no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozən', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyalə' əgwnežjoga'acchone' latə' šə bi de'e šao' de'e güen de'e de čhecho.

⁷Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzocho Diozən' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par ničh socho mbalaz o par ničh si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho. ⁸Ben' chon con can' chene'e la'ažda'omale'enə' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit che Diozən', Spiritən' gonən par ničh əbane' zejlicane. ⁹Na' bito cheyalə' žjəxaquə'əlažə'əcho par goncho de'e güenne', čhedə' la' gwžin ža catə' Diozən' gone' par ničh socho mbalaz juisy, con šə cui cuejyichjcho goncho can' chene'ene'enə'. ¹⁰Cheyalə' goncho güen len yoguə'əloj benə' batə'ətezə zo latjə, pero mazəchlə

cheyalə' goncho güen len yeziquə'əchlə benə' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto čhopə de'en che'

Pabən' lega'aque'

¹¹Le'e güiašc letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e. ¹²Benə' ca' chso'on byen sole seņy de'en ne' sirconsision chso'one' ca' čhedə' chse'enene' yesyə'əbei benə' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seņyən'. Chso'one' byen solen par ničh cui no gwlagzejə gwlagzidə lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzidə benə' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' por ni čhecho. ¹³Benə' ca' zjəzo seņy de'en ne' sirconsisionnə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezan', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nannə'. Con chse'enene' sole seņyən' par ničh əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'əbei benə' lega'aque'. ¹⁴Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə benəčən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'enə' che'enda' yebeine' nada'. De'en nezdə' bnežjw cuine' gwso'ot benə' le' le'e yag corozən' por ni čhecho bitobi nonən len nada' šə benəčən' yesyə'əbeine' nada'. ¹⁵Nezdə' bito bi nonən šə zochə seņy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁶Chio'o naccho doaljə benə' Izrael lao Diozən' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tlaozə can' chene'ene'enə', Diozən' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə yeži'ilažə'e le'e.

¹⁷Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag

chia' chedə' cuerp chia'anə' nsa'an yiž
 che de'en baboso'oči' baboso'osaquə'
 beṇə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a
 xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸Beṇə' bišə', Xancho Jesocristən'
 sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e len xbab
 de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e
 na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Efeso Ca'

Apostol Pabən' bzoje' cart par benə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

1 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Efeson', le'e bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə'. Zotezə zole chzenagle che' na' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ² Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Diozən' chaclene' chio'o ngodə'əcho txen len Jesocristən'

³ Ledoye'ela'och Diozən' ben' naquə Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Ca naquən' ngodə'əcho len Cristən', Diozən' bagoclene' chio'o len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç bəch chzo chbezcho binlo can' socho catə'an yežincho yoban'. ⁴ Chio'o ngodə'əcho txen len Cristən', catə' cuiṇə' xe yežlyon' Diozən' gwleje' yoguə' chio'o par niç gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' par niç cui bi xtolə'əcho gatə' laogüe'enə'. ⁵ Chaque Diozən' checho. De'e nan' bsi'e xnezenə' antslə par niç gwcue'e chio'o ca xi'ine', na' de'e na'anə' bsele'e Jesocristən' por ni checho. Diozən' gwcue'e chio'o chedə' can' gwyazlaže'e na' can' gone'ene'. ⁶ Bsele'e Xi'ine' Jesocristən' ben' chaquene' chei par goclene' chio'o par niç ca' güe'ela'ochone' laogüe de'enə' nži'ilažə'əteque' chio'o. ⁷ Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o, bsele'e Jesocristən'

bnežjw cuine' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene' par niç ca' Diozən' bezi'ixene' xtolə'əcho ca'. ⁸ Diozən' nži'ilažə'əchgüe' chio'o, bene' chio'o zan clas yelə' sin' na' bene' par niç chacbe'icho ca güennə' chone' len chio'o. ⁹ Na' bzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de'en gone'ene' gaquə, ca naquə de'en bžie' bia' gon Cristən'. ¹⁰ Bžie' bia' de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e doxenlə na' gone' par niç yoguə'əloł benə' ža' yoban' na' benə' ža' yežlyon' txen yoso'ozenague' che'.

¹¹ Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən', Diozən' bsi'e xneze par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niç gaquə lao na'acho de'en gone' chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe' chone' par niç gaquə yoguə'əloł can' gwchoglaogüe'en na' can' chene'ene' gaquə. ¹² Na' ca naquə neto' chbezəto' yidə Cristən' na' chonlilažə'əto'one' antslə ca le'e, bsi'e xneze par niç zgua'atec neto' be'ela'oto'one' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e. ¹³ Na' le'e ngodə'əle txen len Cristən', chedə' leczə bzenagle che dižə' güen dižə' cobə de'en naquə de'e li. Na' nan de que cui yeyejcho lao yi' gabilən' šə gonlilažə'əcho Cristən'. Na' catə'an benlilažə'əle Cristən' bla' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon len chio'o chonlilažə'əchone' can' bene' lyebe par niç nezecho bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. ¹⁴ Na' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine'. Na' gaquən lao na'acho catə' gone' cuerp cobə chechon'. Bene' chio'o Spirit che'enə' par niç güe'ela'ochone' de'en naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e.

**Pabən' gwnabe' de que Diozən'
əgwsed əgwlo'ine' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Cristən'**

¹⁵ Babenda' dižə' ca' naquən' chonlilažə'əle Xancho Jeso'osən' na' ca' naquən' chaquele che yoguə' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ¹⁶ De'e na'anə' nada' catə' chona' orasyonṇə' yoguə' laste cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ¹⁷ Na' chṇaba' de que Diozən' gone' par niç šejni'ichele che' na' gombi'achlene'. Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogü'e Diozən' ben' naquə Xə' na' ben' naquə le'ezealaogü'e beṇə' zaque'e. ¹⁸ Chṇabda' Diozən' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç əzezele bi de'e güenṇə' zocho lez gone' len chio'o bagwleje' naccho xi'ine'. Na' chṇaba' gone' par niç šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç əzezele catec yelə' bala'an xen juisy gone' chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. ¹⁹ Leczə chṇabda'ane' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç əzezele de que yelə' guac xenṇə' nape' par gaquəlene' chio'o chonlilažə'əchone'. Bablo'ine' beṇə'chən' can' naquə yelə' guac xen che'enə'. ²⁰ Blo'en ca' de'en bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guatən' na' nzo'ene' cuiten' gan' chi'e chnabi'e par niç ca' Cristən' chnabi'e txen len le'. ²¹ De'e na'anə' Cristən' chnabi'ache' ca' notə'ətezə angl. Chnabi'ache' ca' beṇə'ch, na' ca' de'e xio', na' ca' bi de'en chse'ejni'alažə'e na' ca' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia' na'a na' tyemp de'en ze'e za'. ²²⁻²³ Diozən' bene' par niç zoczə Cristən' chnabi'e yoguə'əlo beṇə' na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə ben Diozən' par niç zoczə Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. De'e na'anə' chio'o cho'ela'ochone' gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca

yichj cuerpən', chedə' chnabi'e chio'o can' chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon' chnabi'an cuerp chechon'.

**Chio'o chonlilažə'əcho Diozən'
bito yeyejcho lao yi' gabilən'
chedə' nži'ilažə'e chio'o**

2 Diozən' babocobe' yichjla'ažda'olen' can' babocobe' cheto'onə'. Antslə goczho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat laogü'e de'en cui bzenagcho che Diozən'. ² Con gwzoczcho bencho de'e malən' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' yežlyo nga. Bencho can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio' ca'. Lega'auən zjənyechj zjəmbi'in beṇə'chən' na' chəsə'anabi'an yichjla'aždao' beṇə' ca' cui chse'ene yoso'ozenag che Diozən'. ³ Ca'aczən' ben yoguə'əcho antslə, bito bzenagcho che Diozən'. Con gwdaczcho bencho con can' gwna la'ažda'omalchon', na' bencho con can' gwna xbab chechon'. De'e na'anə' gwchoglaogü'e'en checho gone' chio'o castigw zejlicane, can' gone' len yeziquə'əchlə beṇə'ch de'en cui choso'ozenague' che'. ⁴⁻⁶ Goczho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən'. Pero Diozən' lechgualə cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o na' chacchgüeine' checho. Na' de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o, de'e nan' bene' par niç cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Bžin ža' ben Diozən' len chio'o can' bene' len Cristən' catə'an bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niç cuich naccho ca beṇə' guat na' bene' ca ndil ngodə'əcho Cristən' txen par niç baçh chzo chbezcho binlo can' socho catə'an bachi'ilenchone' yoban' gan' chi'enə'. ⁷ Bene' ca' par niç tyemp de'enə' ze'e za' əgwlo'e catequən' nži'ilažə'e chio'o na' catec de'e güenṇə' chone' len chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. ⁸⁻⁹ De'en nži'ilažə'

Diozən' chio'o bene' par niçh chio'o chonlilažə'açhone' bito yeyejcho lao yi' gabilən'. Con to goclenṇə' bene' ca', caguə por ni che bencho bi de'e giennə'. De'e na'anə' notono chio'o cheyalə' güe'elao' cuincho de'en cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Na' par niçh goncho de'e güen Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na' bene' par niçh ndilṇ ngodə'açho txen len Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə' antslə par niçh sotezə socho goncho de'e güen.

Cristən' bene' par niçh beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nite'e binlo toe' yetoe'

¹¹ Le'e gon xbab ca naquə neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael zoto' seṇy de'en ne' sirconsision na' zejen de que Diozən' gaquəlene' neto' can' none' lyebe. Antslə neto' gwnəto' che le'e goljle cui nacle beṇə' Izrael: "Le'e cui zole seṇy de'en ne' sirconsision". Na' seṇyən' naquən con to seṇy de'en choso'ozo beṇə' lao cuerp çheto'onə'. ¹² Na' le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bembiale Cristən'. Bito nacle nasyon che Diozən' can' naquə neto' beṇə' Izrael. Bito bi lyebe ben Diozən' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' beṇə' Izrael. Bito gwzole lez gaquəlen Diozən' le'e na' bito bembiale Diozən'. ¹³ Antslə bito gwzole binlo len Diozən', pero na'a le'e len neto' bangodə'açho txen len Cristo Jeso'osən' na' Diozən' chac-lene' chio'o çhedə' Cristən' bnežjw cuine' blalj xçhene'enə' por ni che xtolə'açhon' catə'an gwso'ote'ene'enə'. ¹⁴ Na' antslə neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael goccho beṇə' contr tocho yetocho. Pero na'a Cristən' babene' par niçh naccho tozə na' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁵ De'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əloṇ can' na lei de'en bzoj de'e Moisezen', ca

costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendad goncho. Yoguə' chio'o chonlilažə'açho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael. De'e na'anə' zocho binlo tocho yetocho. ¹⁶ Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. De'e na'anə' naccho tozə na' bito chgue'i lježjcho.

¹⁷ Par le'e cui nacle beṇə' Izrael na' neto' naquəto' beṇə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binlo len Diozən'. ¹⁸ Na' de'en chonlilažə'açho Cristən', tozə Spirit che Diozən' chaclenən chio'o par niçh chac cho'elencho Xacho Diozən' dižə'. ¹⁹ De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael bitoch nacle ca beṇə' zitə' len neto', sino banacle beṇə' lježjto' na' banactele beṇə' family che Diozən' txen len neto' bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə'. ²⁰ Na' yoguə'açho gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'ito' le'e che Cristən' naquəto' ca laneinə', neto' apostol na' len yeziquə'açhlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech che to yo'o. ²¹ Na' de'en ngodə'açho txen len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngodə'an txen par niçh ša' yo'onə' na' par niçh gaquən gual. Can' naquən gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozən', çhedə' ngodə'açho txen len Xancho Jesocristən'. ²² Neto' len le'e txennə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozən' çhedə' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'açho Cristən'.

Diozən' bsele'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtižə'enə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

3 Nada' Pab dia' ližya nga çhedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael. ² Le'e

chacbe'ile chia' ca naquən' nzi'ilažə' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par niç chzejni'ida' le'e xtiže'enə'. ³Chacbe'ile ca naquə Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antslə, can' chzoja' le'e to chopə dižə' le'e cart nga. ⁴Na' catə' gwlabl de'en chzoja' nga gacbe'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze che Cristən'. ⁵Antslə Spirit che Diozən' bito bzejni'in beṇə' de'en cui no gwneze che Cristən', pero ṇa'a neto' apostol che Diozən' babzejni'in neto' len, na' leczə babzejni'in yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in neto' bagwlej Diozən' par naquəto' lažə' ne'enə'. ⁶Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə bachejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', nachən' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael na' len neto' beṇə' Izrael txennə' si'icho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txennə' ngodə'əcho naccho ca tozə family, na' txennə' chaclen Diozən' chio'o can' babene' lyebe. ⁷Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac che'enə' par niç əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobənə'. Na' bano'e chia' chyixjui'an chedə' nzi'ilažə'e nada'. ⁸Nada' chacda' ni latə'əzə cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə', pero Diozən' no'e chia' chyixjue'ida' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əloł chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə checho, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o. ⁹Diozən' bene' yoguə'əloł beṇə', yoguə'əloł bia chaš, na' yoguə'əloł de'e de. Na' dezd ža gwasda'ote bito be' Diozən' latjə yesə'əneze beṇə'əchən' bin' babžie' bia' gaquə. Pero ṇa'a no'e chia' chzejni'ida' yoguə'əloł beṇə' de que bachac can' nzie' bia'. ¹⁰Na' Diozən' chlo'ine' angl əblao ca' na' angl gwnabia'

ca' beṇə' nitə' yobanə' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güennə' de'en chone' len chio'o ncodə' ljujejcho cho'ela'ocho Cristən'. ¹¹Chone' can' nzie' bia' dezd nechte catə'ən gwchoglaogü'e'en sele'e Xancho Jesocristən'. ¹²Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən' bito chžebcho Diozən', sino chebeicho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' chedə' chonlilažə'əcho Cristən'. ¹³La'anə'əczə dia' ližya nga laogüe de'en bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'əlažə'əle ca naquə nga chyi' chzaca'a. Leyebei chedə' chac chia' ca' par niç chaquəlena' le'e.

Cristən' lechgualə chaque'ne' che chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁴Catə' chona' xbab ca güennə' baben Diozən' par niç nacle tozə len neto' beṇə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao Xa Xancho Jesocristən'. ¹⁵Le'enə' bxie' yoguə' family che chio'o zocho lao yežlyo nga na' che beṇə' ža' yoban'. ¹⁶Chṇaba' lao Xacho Diozən' gon Spirit che'enə' fuers balor par yichjla'ažda'olen' par niç gonle yoguə'əloł can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par niç gatə' fuers balor che yichjla'ažda'olen' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹⁷Chṇaba' soczle gonlilažə'əle Cristən' par niç sotezə soe' len le'e. Na' leczə ca' le'e sotezə sole gaquele che Diozən' can' cheyalə' gaquele che', na' gaquele che ljujejle can' cheyalə' gaquele chega'aque'. ¹⁸Chṇaba' de'e quinga par niç le'e txen len yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' šejni'ile de que lechgualə chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque che'enə' len chio'o gwxaquə'əleben caczə gan' nziłjw nisdə'onə', pero

mazəchlə can' nžiljw nisdə'onə' chaquene' checho. Na' nezecho de que tonchgua de yežlyon', pero mazəchlə can' dennə' chaque Cristən' checho. Na' lechgualə zitjw minnə', pero mazəchlə ca zitjon' naquənnə' chaque Cristən' checho. Le'egatezə can' yoban' lechgualə sibə zen, pero mazəchlə ca sibən' zennə' chaque Cristən' checho. ¹⁹ Chnaba' gon Diozən' par nič ənezele de que Cristən' chaquechene' checho mazəchlə ca de'en chon notə'ətezcho xbabən'. Na' leczə gon Diozən' par nič gaquə yichjla'ažda'olen' tozə can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' par nič ca' gacle can' naque'enə'.

²⁰ Diozən' chac chone' yoguə'əlol. De'e na'anə' chac chone' mazəchlə ca de'en chnabechone' o de'en choncho xbab gone'enə'. Na' chone' par nič Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o len yelə' guac che'enə'. ²¹ Chio'o ncodə' ljuežjcho cho'ela'ocho Cristən', ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane chedə' ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can' gonšgaczcho.

Spirit che Diozən' babeyonən yichjla'ažda'ochon' tozə

4 Nada' dia' ližya nga chedə' əchy-ixjui'a xtižə' Xancho Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'. De'e na'anə' chatə'əyoida' le'e šejšgaczle gonle can' cheyalə' gon yoguə' chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. ² Chatə'əyoida' le'e bito gon cuinle xen. Legac beṇə' gačjwlažə' na' legapə yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə. Chatə'əyoida' le'e gague che ljuežjle na' gwdele ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole. ³ Babeyon Spirit che Diozən' yichjla'ažda'olen' tozə. Na' chatə'əyoida' le'e leso binlo tole yetole par nič sotezə sole gaquə yichjla'ažda'olen' tozə. ⁴ Yoguə' chio'o cho'ela'ocho Diozən' naccho ca tozə family. Na' tozə Spirit che Diozən'

zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho, na' tozə can' zocho lez gon Diozən' güen len chio'o chedə' bagwleje' yoguə'əcho par naccho xi'ine'. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' naquə, na' tozə can' chonlilažə'əchone', na' tozə can' zejen de'en gwchoacho nisən'. ⁶ Tozə Diozən' zo ben' naquə Xa yoguə' chio'o. Le'enə' chnabi'e yoguə'əcho, na' chčhine' yoguə'əcho par choncho xšine'enə', na' zoczə' len yoguə'ətecho.

⁷ Na' segon can' chaclen Cristən' chio'o, no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. ⁸ Chac can' nyoj de'en gwna Diozən' che Cristən':

Catə'an beyepe' yoban' bene' de'e xio' ca' gan,
na' be'e che beṇachən' gwde gwdele de'e gaquə so'on to toga'aque'.

⁹ Na' de'en gwne': "Beyepe' yoban'", zejen de que betje' na' ble'e lao yežlyo nga antslə ze'e yeyepe' yobanə'. ¹⁰ Na' ben' betjən' leczə le'enə' beyepe' yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' zoe' chnabi'e doxenlə. ¹¹ Le'egatezə le'enə' no'e che bałə chio'o par nič naccho apostol, na' bałcho no'e checho chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o. Yebałcho no'e checho chje'echo dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'. Yebałcho no'e checho chgüia chyecho beṇə' chso'elao' le' na' chsed chlo'iga'aquechone'. ¹² Cristən' no'e checho chaclen ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' par nič yoguə'əcho choncho xšine'enə' na' zda chonlilažə'əchcho Cristən', chio'o naccho ca family che'. ¹³ Na' zocho chaclen ljuežjcho tocho yetocho par nič gaccho tozə gonlilažə'əcho Xi'in Diozən' na' gombi'achone'. Cana' gacyanə'əcho can' cheyalə' gaccho, gaccho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən'. ¹⁴ Bito cheyalə' šo'ocho xbab ca che to bidao', šejcho qui šejcho ca'alə naocho to to yelə' chejñi'alažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' güenlažə' na' beṇə' gwxiye' ca' par

chəsə'əxoayague' chio'o. ¹⁵ Cheyalə' naocho de'en naquə de'e li, na' zejli gague che ljuejzcho tocho yetocho. Cheyalə' šejcho gaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən' ben' chnabia' chio'o. ¹⁶ Ca naquə cuerp chechon', to to partən' ngodə'ən na' noxə' ljuejze len belə' na' len bin de'en nca'an niḥ to to partən' chonən žin che čei na' niḥ cuerpən' naquən gual. Ca'aczən' chio'o cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen tocho yetocho. Na' catə' to tocho choncho de'en noe' Diozən' checho goncho, nachən' Cristən' chone' par niḥ yoguə'əcho txen zda chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen na' zda chaquechecho che ljuejzcho.

Diozən' babocobe' yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁷ Na'a əchnia' le'e de'en non Xancho Jesocristən' mendad əgwzejni'ida' le'e de que bito cheyalə' goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Xbab čhega'aque'enə' bito bi zaquə'ən. ¹⁸ Nəhol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' laogüe de'en zjənaque' beṇə' godenag, bito chse'ejni'ine' bin' chazlažə' Diozən'. De'e na'anə' bitobi yelə' mban zejlicəne čhega'aque' de ca naquə de'en choṇ Diozən' chio'o. ¹⁹ Bito bi zto' zjənombi'e che de'e malən' chso'one'. Chso'ontezə' bitə'ətezə de'e mal de'en nan so'one'. Do tyempte con chso'elažə'e chso'one' yoguə' claste yelə' zto'. ²⁰ Le'e nezele de que Cristən' bito chene'ene' goncho de'en nac ca'. ²¹ La' babzenagle che dižə' li de'en chzejni'in che Jeso'osən' na' babletje' xbabən' yichjla'ažda'olen'. ²² Antslə gwdacho bencho con can' na la'ažda'omalchon'. La'ažda'omalchon' chebein de'e malən' na' de'e na'anə' chxoayaguən chio'o par niḥ goncho de'e mal can' chzelažə'ənnə'. Pero bənezele de que cheyalə' cuejyichjcho cuich gwzenagcho

che la'ažda'omalchon'. ²³ Na' leczə nezele de que cheyalə' gwša'acho xbab de'en choncho lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²⁴ Cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' par niḥ sotezə socho goncho de'e güen can' chon le', na' par niḥ gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naquə le'. Goncho ca' čhedə' banombi'acho xtižə' Diozən' de'en naquə de'e li.

²⁵ De'e na'anə' bitoch gonlažə'əcho sino güe'elen ljuejzcho dižə' li čhedə' ncodə' ljuejzcho naccho ca tozə family.

²⁶ Catə' chža'acho bito cheyalə' goncho de'e mal. Cheyalə' yeyacxenlažə'əcho lgüegwzə lao yelə' chža'a chechon', bito ža'acho do ža. ²⁷ Bito güe'echo latjə nabia' gwxiye'enə' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸ Šə nocho naccho beṇə' bguan, bitoch cheyalə' cuancho. Cheyalə' so tacho goncho žin de'en naquə de'e güen, par niḥ gatə' de'e əgwnežjwcho beṇə' chyažj chchine.

²⁹ Bito güe'echo dižə' zban dižə' de'e cui zaque'e. Cheyalə' güe'echo dižə' güen dižə' de'e zaque'e par gaquəlen latə'ən beṇə' əse'ene len. Güe'echo dižə' de'e gaquəlen beṇə' ljuejzcho ca' par niḥ so'onlilažə'əche Jesocristən'. ³⁰ Na' bito goncho ca so Spirit che Diozən' trist, la' zo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niḥ nezecho gwžin ža gon Diozən' chio'o cuerp cobən' na' gone' par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' cayanə'ən chene'ene'.

³¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e malən'. Bitoch co'olažə'əcho. Bitoch əloccho. Bitoch əža'acho. Bitoch güe'echo dižə' loc dižə' lzej. Bitoch əgwžia gwnitə'əcho beṇə'. Na' bitoch gaccho beṇə' xi'a. ³² Cheyalə' goncho güen len ljuejzcho na' leczə cheyalə' yeyaše' ljuejzcho tocho yetocho. Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' par niḥ babezi'ixen Diozən' checho. Na'

can' babezi'ixene' checho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen che ljuežjcho tocho yetocho catə' bi de'en chso'one beṇə' ljuežjchon' chio'o.

Chio'o naccho xi'in Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

5 Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' chedə' banaccho xi'ine' na' chaquene' checho. ² Cheyalə' sotezcho gaquecho che ljuežjcho can' chaque' Cristən' checho. La' por ni chechonə' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³ Bito cheyalə' co'o xtocho na' bito cheyalə' cuejyichj be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'əczcho goncho de'e mal ca' de'en zjənac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. ⁴ Na' de'en banombi'acho Diozən' bito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bito güe'echo dižə' zban na' nic güe'echo dižə' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalə' goncho, güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən'. ⁵ Banezecho de que be'enə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beṇə' yoblə, na' leczə ca' be'enə' chzelažə' gon bichlə de'e yelə' zto', ni to beṇə' ca' bito bi de'e güen yesə'əzi'e ca de'en si' chio'o cho'echo latjə chnabia' Cristən' na' Diozən' chio'o. Na' šə no chebeine' chone' de'e yelə' zto', tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alažə' lgu'a lsaquə'. ⁶ Bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o len dižə' güenlažə'. Diozən' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenague' che', chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' bagwnia' ca'. ⁷ Bito gonga'acchone' txen goncho de'e malən'.

⁸ Antslən' nchoł yichjla'ažda'ochon', pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho

Jesocristən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' ledoyen de'e güennə' can' cheyalə' gon chio'o bayo'o be'eni' che Xancho' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Na' de'en bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' goncho de'e güen na' goncho de'e zda liča na' güe'echo dižə' li. ¹⁰ Na' cheyalə' gwsedcho par ənezecho bin' chazlažə' Xancho' nič goncho. ¹¹ Bito goncho txen len beṇə' ca' zjənchoł yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' de'e cui bi zaquə'an. Cheyalə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one'. ¹² Na' ca de'en chso'on beṇə' ca' do bgašə'əzə, naquən de'e cheyalə' gaquecho zto' güe'echo dižə' chei. ¹³ Pero chio'o yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', catə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one', yesyə'əyacbe'ine' de que le malən' chso'one'. Be'eni' che Dioz na'anə' chlo'in chio'o šə de'en choncho naquən de'e güen o šə naquən de'e mal. ¹⁴ De'e na'anə' che'echo beṇə'.

Nacle len yichjla'ažda'olen' ca beṇə' guat de'en cui chzenagle che Diozən'.

De'e na'anə' le'e gwzenag che' par nič Cristən' gone' le'e be'eni' che'enə'.

¹⁵ Cheyalə' ggüiacho naquən' chzo chdacho. Cui tacho ca beṇə' cuiczə nacbe'i sino tacho ca chda beṇə' chejni'i.

¹⁶ Do tyempte cheyalə' goncho de'e güen, chedə' tyemp nga na'a zan beṇə' nitə' chso'one' de'e mal. ¹⁷ Bito goncho ca beṇə' cui bi xbab nye'. Cheyalə' šejni'icho na' goncho can' chene'e Xancho Jesocristən'. ¹⁸ Bito gaccho beṇə' güe'e zo beṇə' cui bi yelə' zto' nombia'. De'en cheyalə' goncho, güe'echo latjə nabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Catə' chdopə chžagcho txen cheyalə' gołcho no imno na' gwlabcho no salmo na' gołcho no de'en na Spirit che Diozən' gołcho. Leczə gołcho lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ocho Xancho Jesocristən'.

²⁰ Cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che

Ჭacho Diozən' zejli bitə'ətezə de'e chac checho na' lao yoguə'ələl de'en babenə' chio'o, chedə' la' chonlilažə'əcho Ჭancho Jesocristən'.

**To tocho cheyalə' solencho family
checho can' chazlažə' Cristən'**

²¹ Ca de'en napcho Diozən' respet cheyalə' əgwzəxjw yichjcho tocho yetocho.

²² Na' ca naquə le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en chele. Šə gonle ca' lenczə che Ჭancho Jesocristən' chzenagle. ²³ Le'e gwzenag che be'en che to tole chedə' lega'aque' chəsə'anabi'e le'e ca Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che Cristən' na' le'enə' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁴ Na' ca naquə chio'o cho'ela'ochone' Cristən' cheyalə' gwzenagcho che', le'egatezə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, legwzenag yoguə' bin' na be'en che to tole.

²⁵ Na' le'e benə' byo le'e nšagna'ale, le'e gague che no'ol chelen' to tole can' chaque Cristən' che yoguə' chio'o cho'ela'ochone' na' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. ²⁶ Bnežjw cuine' par nič beya'a beyibe' la'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' catə' gwchoacho nisən' be'echo dižə' gwnacho de que chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bene' la'ažda'ochon' xi'ilažə'. ²⁷ Na' bene' par nič əžincho laogüe'enə' sin cui bi manch da' əchen la'ažda'ochon', na' sin cui bi xtolə'əcho de, na' nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə' Diozən'. Cristən' bene' par nič chio'o cho'ela'ochone' gague la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito bi xtolə'əcho gatə'. ²⁸ Can' nži'i Cristən' chio'o, ca'acən' le'e benə' byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile no'ol che to tole can' nži'ile cuerp chelen'. Ben' nži'i xo'ole nži'icze'

cuine' ca de'en chone' ca'. ²⁹ Notono zo benə' chgue'ine' cuerp che'enə' sino nži'ine'en na' chapəši'en, can' chon Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'. ³⁰ Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o chedə' la' to to chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che'enə', ca žit de'en yo'e na' ca xpele'enə'. ³¹ Na' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Benə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' əsa'aque' tozə." ³² De'en babzoja' nga naquən de'e cui no gwneze antslə na' naquən de'e žialao xen par chio'o. Na' zejen de que chio'o cho'ela'ochone' Cristən' naccho tozə len le'enə'. ³³ Na' leczə zejen de que to to le'e benə' byo cheyalə' gaguele che no'ol chelen' can' chaquele che cuinle. Na' leczə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' gaple respet be'en chelen'.

6 Le'e bidao' bi'i xcuidə', le'e əgwzenag che xaxna'ale. Gonle ca' chedə' le'e len neto' ngodə'əcho txen len Ჭancho Cristən' na' naquəczən de'e cheyalə' gonlen'. ²⁻³ Na' de'e nga ben Diozən' mendad goncho gwne': "Legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale. Na' šə gonle ca' gague güen chele na' gague banle šša lao yežlyo nga." Na' entr yoguə' de'e ca' bene' mendad goncho de'e ngan' naquə de'e žialao de'en nsa' lyebe, nan de que gague güen che benə' choso'ozenague' chei na' de que gague yesə'əbane' šša lao yežlyon'.

⁴ Na' le'e xaxna' bidao', le'ynosgol le'ynoscha'o bi'i chele ca' par yoso'ozenagbo' che Ჭancho Cristən'. Bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', pero legüe'ega'acbo' consejw šao' consejw güen.

⁵ Na' le'e mos legwzenag yoguə'ələl can' na xan žinnə' na' legapəga'aque' respet. Na' legon xšinga'aque'enə' do yichj do lažə'əle. Legon ca' chedə' leczə che Crist nan' chzenagle catə'an chzenagle chega'aque'. ⁶ Bito gonleile xan žinnə'

gonlize ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əžen' chgüie' le'e. Legon žinnə' do yichj do lažə'əle can' chene'e Diožən' chedə' nacle beṇə' güen xšin Cristən'.⁷ Na' cheyalə' güe'elažə'əle gonle žin che beṇə' nič yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebei ben' naquə xan žin na'azənə'.⁸ Nezecho šə choncho de'e güen le'egatežəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o notə'ətezə nacho, la'əṇə'əczə šə sympr choncho xšin beṇə' yoblə o šə cui.

⁹ Na' le'e beṇə' xan žin, leczə cheyalə' gonle güen len beṇə' güen žin chelen'. Bitə co'oga'aclene' šeb, chedə' nezele Xancho' ben' zo yoban' leczə' Xan beṇə' güen žin ca'anə'. Na' lao Diožən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beṇəch.

Naquən' cheyalə' goncho par nič de'e malən' cui gonən chio'o gan

¹⁰ Na'a ža beṇə' bišə', cheyalə' gwčhincho fuers balor de'en choṇ Cristən' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyalə' güe'echo latjə gaquəlene' chio'o len yelə' guac xen che'enə'.¹¹ Cheyalə' goncho yoguə'əloj can' chene'e Diožən' par nič socho chech cui šejle'echo che gwxiye'enə' catə'ən chyljlažə'ən naclən' gonən par əxoayaguən chio'o.¹² Caguə chdiləlencho beṇəch beṇə' naquə belə' chennə' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzela o ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'ənabia' beṇə' mal ca' ža' yežlyo nga, beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašən par nič ca' cui šejle'echo čhega'aquən.¹³ De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əloj can' chene'e Diožən' par nič socho gwxiye'enə' len bichlə de'e mal ca' catə'ən se'ene'en yesə'əgo'oyelə'ən chio'o par goncho de'e malən'. Nach cheyalə' sotežə socho cui šejle'echo čhega'aquən. Na' šə goncho yoguə'əloj can' chene'e Diožən', saquə'əlebecho ca to soldad beṇə' noxə'

spad che'enə' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par chcue'ejən le' catə' chdiləlene' beṇə' contr che' ca'.¹⁴ Na' par nič soczcho cui šejle'echo che gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca', cheyalə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadən' lsine'enə'. Na' cheyalə' goncho poržə de'e güen nič gwcue'ejən chio'o ca xa soldadən' de'en naquə de ya chcue'ejən cho'alcho'enə'.¹⁵ Leczə ca' cheyalə' sotežə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zocho binlo len Diožən'. Na' šə sotežə socho šejle'echo čhei, guaquəlenčən chio'o socho probnid par tiləlencho gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nlej soldadən' chaclenən le'.¹⁶ Pero na' de'en naquən de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyalə' sotežə socho gonlilažə'əcho Diožən'. Na' ca de'en gonlilažə'əcho Diožən' guaquəlenčən chio'o ca to escodo de'en chcue'ej soldadən' par nič xis goxītə' ca' de'en chsa'alə'əṇin cui chəsə'əyidjon le'. Gwxiye'enə' bitə gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'ažda'ochon' šə sotežə socho gonlilažə'əcho Diožən'.¹⁷ Na' cheyalə' yosa'alaza'əcho de que Diožən' bač bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' šə yosa'alaza'əcho de que babebeje' chio'o xni'a de'e malən' gaquəlenən chio'o ca to lapə' de ya de'en zo yichj soldadən' chaclenən le' nič beṇə' contr che' ca' bitə chso'one' le' gan. Na' leczə cheyalə' güe'echo xtižə' Diožən' de'en chzejni'i Spirit che'enə' chio'o. Na' de'en güe'echon gaquəlenən chio'o par nič gwxiye'en cui soin chio'o, can' chaclen spad che soldadən' le' par chdiləlene' beṇə' contr che' ca'.¹⁸ Do tyemp cheyalə' goncho orasyon lao Diožən' na' nabcho gaquəlene' chio'o can' chzejni'i Spirit che'enə' chio'o goncho. Cheyalə' gaccho beṇə' banlažə' par nič goncho orasyonṇə' sin cui žjəxaquə'əlažə'əcho,

əṇabcho gaquəlen Diozən' yoguə' beṇə' ca' yeḷa' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ¹⁹Na' leṇab gaquəlen Diozən' nada' par niç әнезда' bin' chayaḷə' əṇia' na' par niç bito žeba' gua'a dižə' gwzejni'ida' beṇə' yoblə che Cristən', na' naquən to de'e güen de'e cobə de'en cui no gwneze antslə. ²⁰Par niç gua'a dižə' güen dižə' cobə na'anə' bseḷə' Diozən' nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e na'anə' leṇabe Diozən' gaquəlene' nada' par gua'a xtižə' Cristən' sin cui žeba' chedə' can' cheyaḷə' gua'annə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə'əga'aque'

²¹Na' par niç ənezele can' chac chia' na' bin' chona', əchseḷa'a beṇə'

bišə'əda'ocho Tiquicon'. Le'enə' zotezə zoe' chone' can' cheyaḷə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Jesocristən'. ²²Echseḷa'ane' par niç əgwzejni'ine' le'e əṇe' yoguə'əte can' chac cheto' ni, na' par niç güe'e le'e balor.

²³Beṇə' bišə', chonḷilažə'əle Xancho Jesocristən' na' Xə' Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue' par niç yoguə'əle so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o ḷo'o yichjla'ažda'olen' na' so'onšgue' ca gaquele che ḷjuežjle. ²⁴Na' Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə' le'e chaquele che Xancho Jesocristən' tozə can' chaquele che'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Filipos Ca'

**Pabən' chzoje' benə' ca' ža'
Filiposən' lao die' ližyan'**

1 ¹⁻² Nada' Pab chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Filiposən' yoguə' le'e nacle lao na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. Na' leczə chzoja'an par le'e naquə lao na'ale chgüia chyele yeziquə'əchlə benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e nchojle nacle comision che le'e chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion' na' nada' chnabto' sa'aclenšga Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', neto' naquəto' benə' güen xšin Jesocristən'.

**Pabən' chone' orasyon par benə' ca'
chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'**

³ Batə'ətezə chona' xbab chele cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ⁴ Na' yoguə' las chebei la'ažda'ogua'anə' catə' chnaba' gaquəlen Diozən' le'e. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che' de que dezđ catə'an gwzola chonlilažə'əle Jesocristən' xte ža neža, choncho txen par nič benə' zan se'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'enə'. ⁶ Diozən' bagwzolaogüe' chone' to de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na' nežda' gwzoteze' gonzce' ca' par nič babeyožən catə'an əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə. ⁷ Na' naquəczən güen de'en nežda' gwzotezə Diozən' gonzce' de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' chacchgüeida' chele. Diozən' nži'ilažə'e chio'o txen na' le'e chonle txen len nada' la'anə'əczə dia' ližya nga chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li, na' chona' par nič

benə' zanch chso'onlilažə'ene'. ⁸ Nezcze Diozən' chacchgüeida' che yoguə'əle can' chaque Jesocristən' checho. ⁹ Na' chona' orasyon par le'e chnaba' gonšgaczə Diozən' par nič šejəch gaquəchele che ljuežjle, na' gonšgue' le'e yelə' sin' par nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən' yoguə' las. ¹⁰ Gonšgue' ca' par nič gacbe'ile noquə'ənnə' naquə güenchgua gonle yoguə' laste nič yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə', na' cui bi dolə' gaple catə'an əžin ža yidə Cristən' yeto. ¹¹ Na' can' sotezə sole gonle de'e güen chedə' zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na' šə sotezə socho goncho de'e güen, nachən' əyejlao Diozən' na' leczə əso'elao' benə' le'.

**Pabən' cho'e dižə' de que naque' tozə
len Cristən' de'en chi' yichje'
tlaozə de'en chene'e Cristən'**

¹² Benə' bišə', che'enda' ənezele de'en dia' ližya nga benə' zan chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən'. ¹³ Yoguə' soldad ca' benə' ca' chsa'apə liž rein' bazjəneze' de que dia' ližya nga laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' na' benə' ža' doxenlə lao' syodan' bazjəneze'. ¹⁴ Na' casi yoguə' benə' bišə'əcho ca' bachsa'apəche' balor par chso'onlilažə'e Xancho Cristən' laogüe de'e bagwse'enene' de que bito chžeba' la'anə'əczə dia' ližya nga. Na' de'e na'anə' lega'aque' chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui chəsə'əžebe'.

¹⁵ De'e li nitə' balə benə' do lažə'əga'aque' chso'one' güen chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'. Pero yebale' caguə do lažə'əga'aque'enə' chəsə'əyixjui'en, con chse'enene' yoso'ozenag benə' čega'aque' cle ca chia' nada'. ¹⁶ Benə' ca' chəsə'əgue'i nada' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' parzə nič əyejlaoga'aque', caguə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' so'one' par nič

lechguale de'e gaquada' lao dia' ližya nga. ¹⁷ Benə' ca' chsa'aque' chia' na' chsa'aquene' che Cristən' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' do lažə'əga'aque'. Zjənezene' de que Diozən' babe'e latjə dia' ližya nga par chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li. ¹⁸ Nitə' benə' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' pero caguə do lažə'əga'aque'. Na' nitə' benə' yoblə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'. Pero naquətezə chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' chebeida', na' batə'ətezəchlə gobeichczada'.

¹⁹ Nezdə' yechoja' güen len yoguə' de'e ca' chac chia' cheda' chonle orasyon chia' na' chaclen Spirit che Jesocristən' nada' de'en leczə naquən Spirit che Diozən'. ²⁰ Na' de'en che'enchgüeida' na' zoa' lez yeyož gona' yoguə'əlo' can' chene'e Diozən' nič cui gaquada' zto' laogüe'enə', na' cui žeba' bitə'ətezə gaquə chia', šə socha' o šə gata'. Na' ca' sa'acbe'i benə' can' bagwsa'acbe'ine' bedote de que Cristən' naque' le'eze laogüe benə' šao' benə' güen. ²¹ Quinga naquən len nada': Na'a mbana' naca' tozə len Cristən' na' chi' yichja' tlozə de'en chene'ene', na' catə' gata' mbalazəchlə soa' len le'. ²² Šə socha' guaquə goncha' xšin Diozən' par nič so'ombia' benə' le'. Pero bito gaquə ənia' non' naquəch güen, šə socha' o šə gata'. ²³⁻²⁴ Che'enda' žjəyeyzoa' len Cristən', la' lechguale mbalazəch soa' len le', pero le'e chyažjele socha' par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bito gaquə ənia' šə güen ch socha' o šə güen ch gata'. ²⁵ Zoa' segor chyažjele socha' par gaquəlena' le'e na' de'e na'anə' nezdə' socha' len le'e na' gona' par nič šejəch gonlilažə'əlene' na' sole mbalaz de'en chonlilažə'əlene'. ²⁶ Na' güe'ela'ochguale Cristo Jeso'osən' catə' babene' ca soa' len le'e de'e yoblə.

²⁷ Na' šə socha' len le'e o šə cui, legon byen legon can' cheyalə' goncho laogüe

de'en bachzenagcho che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Legon par nič yenda' rson de que yoguə'əle nitə'əczle chech chzenagle che Spirit che Diozən' na' yenda' de que tozə can' chon yoguə'əle xbab na' de que txen chonle xte ga zelao saque'ele par se'ejle'e benə' che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. ²⁸ Legon par nič yenda' rson de que bito chžeble benə' contr chele ca' bitə'ətezə de'e chso'one' par choso'ošebe' le'e. Na' šə bito chžeble benə' ca' choso'ošebe' le'e gwsa'acbe'iljeine' de que Diozən' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane na' gone' par nič le'e cui yeyejle lao yi' gabılən'. Na' le'enə' gone' par nič cui žeble na' par nič əsa'acbe'ine' de'e ca'. ²⁹ De'en chaque Diozən' checho babsi'e xneze par nič chonlilažə'əcho Cristən' na' le'egatezə ca' de'en chaque Diozən' checho babsi'e xneze par nič chyi' chzaquə'əcho laogüe de'en cho'echo xtižə' Cristən'. ³⁰ Bable'ile can' boso'ochi' boso'osaquə' benə' nada' antslə laogüe de'en chona' xšin Diozən' na' chenczele rson de que leczə can' chac chia' na'a. Na' can' chac chia' nada' leczə can' chac che le'e de'en leczə chonle xšin Diozən'.

**Cristən' gwlejjyichje' yoguə' de'e
güen de'en de che' par bide'
yežlyo nga, pero na'a naque'
le'eze laogüe benə' blaoch**

2 Cristən' chtipe' lažə'əle. Chaque'ne' chele na' de'e na'anə' chebeile chzenagle che'. Nezczele bazo Spirit che Diozən' len le'e. Na' leczə bachon Cristən' par nič chaquele che ljuežjle na' cheyašə'əga'aquene'. ² De'e na'anə' chneyoida' le'e legac tozə len ljuežjle. Na' le'e gague che ljuežjle tole yetole na' tozə ca legon yoguə'əle xbab. Legon ca' par nič lechguale yebeida'. ³ Bito gonle ca gaquə güen che cuinzle, na' nic gonle ca əso'elao benə' le'e. Bito

gon cuinle xen. Na' to tole legon xbab guen che notə'ətezə can' chonle len benə' zjənaquəch benə' blao ca le'e. ⁴ Na' to tole le'e yeyiljažə' naclə gonle par nič gaquə guen che ljuəžjle caguə che cuinle.

⁵⁻⁷ Naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən' cayanəən naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' na' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an tozəczə can' napə Xe'enə'. Pero bito que bchojyichj Cristo Jeso'osən' yelə' gwnabia' che'enə' na' yelə' bala'an che'enə'. Bchojyichje' de'e ca' par nič golje' goque' benəch na' goque' ca notə'ətezə benə' guen žin. Na' chio'o leczə cheyalə' goncho xbab ca xbabən' ben Cristo Jeso'osən'. ⁸ Bzenague' che Diozən', bzexjw yichje' be'e latjə gwso'ot benə' le' boso'ode'ene' le'e yag corozən' can' chso'one' len benə' ca' zjənaquə benə' mal juisy. ⁹ Na' de'en bsanlažə' cuine', Diozən' be'ene' yelə' bala'an xen mazəchlə ca de'en gotə' che' antslə. Na' Diozən' bito cho'e notə'ətezəchlə benəch o angl yelə' bala'an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'osən'. Na' bene' par nič naque' le'ezelaogüe benə' blao. ¹⁰⁻¹¹ Bene' ca' par nič yoguə benə' ža' yoban' na' benə' ža' yežlyo nga na' nochlə benə' bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzelaο ca' yesə'əzo xibga'aquən laogüe'enə', yesə'ənan de que naque' Xanga'aquei. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'an catə'an gaquə ca'.

**Chio'o chonlilažə'əcho Cristən'
gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en
choso'ose'eni' lao naquə žčhol**

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'an zoa' len le'e. Na' chatə'əyoida' le'e gwzenagle che' mazəchlə na'a cui zoa'

len le'e. Legon yoguə'əloł de'en chene'e Diozən' par nič la'alaon de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonən do yichj do lažə'əle na' con cuidad, la' nezczele Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'. ¹³ Dioz na'anə' chocobe' xbab chelen' par nič chene'ele chonle de'e guen can' chazlažə'enə' na' leczə'enə' chaclene' le'e par nič chonlen.

¹⁴ Legon bitə'ətezə əna Diozən' gonle sin cui əžə'ešə'əle na' sin cui gaquəyožle. ¹⁵ Legon ca' par nič cui bi dolə' gaple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Diozən' chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yichjla'ažda'ochon', la'anə'əczə yežlyo nga chdacho entr benə' ca' chso'on clelə na' benə' zjənaquə benə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol. ¹⁶ Na' legwzejni'i benə' dižə' guen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par nič se'ejle' chei na' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'. Šə gonle ca' yebeida' le'e catə'an əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə, chedə' la' zejen de que bzenagle che de'en bsd blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote. ¹⁷ Le'e chebeile de'en chonlilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par nič chonlilažə'əlene'. Na' gwzoczə' yebeida' len le'e la'anə'əczə šə so'ot benə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən'. ¹⁸ Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

¹⁹ Na' zoa' lez gon Xancho Jeso'osən' par nič yob gaquə sela'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechgualə yeyacxenlažə'a catə' bagwnezdə' nac chac chele. ²⁰ Notoch no zo no əsela'a benə' gon xbab chele do yichj do lažə'e can' chon Temtion'. ²¹ Benə'

yeziquə'əchlə zjəchi' yichjga'aque' bi de'en chse'enene' gaquə chēga'aque', na' bito zjəchi' yichjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'. ²²Nezele can' bachon Tem-tion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par niç so'ombia'ach beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristo Jeso'osən', chaclene' nada' can' chon to beṇə' len xē'. ²³De'e na'anə' bag-weleja'ane' par əsela'ane' gan' zolen' na' əsela'ane' lgüegwzə catə' bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o šə cui. ²⁴Na' chonli-laža'a de que Xancho Cristo Jeso'osən' gone' par niç lencza' nada' yob yida' gan' zolen'.

²⁵Pero na' por mientrzə chacda' chonən byen yosela'a beṇə' bišə'əcho Epafroditon' par yeyede' gan' zolen'. Bselə'əlene' nga par goclene' nada', na' babene' txen len nada' ca naquə xšin Diozən' de'en bento' na' len yoguə' can' bagwdilənto' gwxiye'enə'. ²⁶Che'enchgüeine' yežagle de'e yoblə, chedə' zoe' trist de'en benele rson gocšenene'. ²⁷De'e li bašə gate', pero na' Diozən' beyašə' beži'ilaže'ene' na' bene' par niç beyaquene'. Na' caguə Epafrodito na'azən' beyašə' beži'ilaže'e sino lencza' nada'anə' par niç bito gotə'əch de'e soa' trist. ²⁸De'e na'anə' chosa'ane' yeyede' lgüegwzə par niç ca' yebeile na' lencza' nada' cuitec soa' trist che le'e šə ca'. ²⁹Lēgon güen len le' catə' yele'e na' legwlo'ine' de que chebeichgüieile can' babene'enə', chedə' nacle txen chonli-lažə'əle Xancho Cristo Jeso'osən'. Beṇə' ca' chso'on can' baben Epafroditon' zjəzaque'e par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. ³⁰Epafroditon' bsanlažə' cuine' gate' par gone' xšin Cristən' de'en bselə'əlene' nga gone', na' de'e li gocšenchgüeine' xte yelata'əzə cui gote'. Gocwlenchgüie' nada' can' gon le'e žalə' zole nga.

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

3 Na'a ža beṇə' bišə', nedeç de'en əṇia' le'e. Cheyalə' sotezə socho yebeicho chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən'. Bito chacda' zed chzoja' che de'en babzojca' antslə, chedə' chyažjele gonchle xbab chei. ²Lēgapə cuidad niç cui gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əne' cheyalə' sole seṇy de'en ne' sirconsision. Lēga'aque' lechgualə zjənaljəga'aquene' na' chso'one' de'e mal. ³Na' chio'o de to seṇy checho par nezecho naccho xi'in Dioz. Seṇyən' naquən ca de'en baben Diozən' chio'o Spirit che'enə' par chaclenən chio'o cho'ela'ochone'. Chebeicho de'en chonli-lažə'əcho Cristo Jeso'osən' na' nezecho bito chyažjecho seṇy lao cuerp chechon' par gaccho xi'in Diozən'. ⁴⁻⁶Nada' naca' beṇə' Izrael na' golja' lao dia che de'e Benjaminə' na' boso'ozoe' nada' seṇy che sirconsisionə' to xmanžəda'. Na' goljəlena' dižə' ebreo laogüe de'en zjənaquə xaxna'a ca' beṇə' ebreo. Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', goca' txen len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' zjəchi'ichgua yichjga'aque' to to pont che lein'. Na' de'e tant gwche' yichja' che de'e ca' zjəsə'ənao beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' xte blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onli-lažə' Cristən'. Na' ca naquə de'en na lein' cheyalə' goncho na' de'en nan cui goncho, bzenaga' che yoguə'ən xte ga zelao gwxaquə'əda'. Žalə' chacda' chebei Diozən' nada' por de'e ca', guaquə gona' xbab de que chebeichene' nada' mazəchlə can' chebeine' len beṇə' ca' yeziquə'əchlə. ⁷Yoguə'ənnə' bena' xbab əsa'aclenən nada' par niç Diozən' yebeine' nada', pero na'a bachacbe'ida' bito gwsa'aclenən nada'. Na' benən byen gwleje'yichjga'aca'an par niç benli-laža'a Cristən'. ⁸De'en banombi'a

Cristo Jeso'osən' ben' naquə Xana' zaquə'əchgvan par nada'. De'e na'anə' bitoch bibi zjəzaquə' yoguə'əlo' de'e ca' goquəda' antslə əsa'aclenən nada'. De'en banombi'ane' na'anə' bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida' antslə, na' na'a nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par niç gombia'acha'ane'. ⁹Na' leczə nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par niç gacbia' de que ngoda'a txen len Cristən'. Che'enda' əna Diozən' chia' de que naca' beṇə' güen laogüe'enə'. Eṇə' ca' por ni che de'en chonlilaža'a Cristən', caguə por ni che de'en chona' complir bi de'en na lein'. ¹⁰Che'enda' gombia'acha' Cristən', na' che'enda' yocobəche' yichjla'aždaogua'anə'. De'en beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə' chac yocobe' yichjla'aždaogua'anə'. Na' che'enda' chi' saca'a de'en chona' xšin Cristən' can' gwdi' gwxaque'enə' na' leczə che'enda' gacbe'ichda' bi zejen de'en ngoda'a txen len le' catə'n gwso'ot beṇə' le'. ¹¹Can' chzo chbeza' na'a chedə' lechgualə che'enda' yolis yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

**Cho'elaža'a chona' par niç gaquə
yichjla'aždaogua'an can' naquə
yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'**

¹²Bitə əṇia' de que baç naquə yichjla'aždaogua'anə' can' che'enda' gaquən, la' bitə ne'e gaquən can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. Pero na' cheyiljəlaža'a naclə gona' par niç ca' gaquə yichjla'aždaogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən', la' par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'. ¹³Beṇə' bišə' nezdə' bitonə' gac yichjla'aždaogua' can' che'enda' gaquən, pero babchojyichja' yoguə'əlo' de'en goquə de'e zaque'e par nada' antslə, len bi de'en bena', chedə' bagocbe'ida' bitobi zjəzaquə'ən. Na' tloazə de'en chi' yichja' na'a de'en cho'elaža'a

chona' can' chene'e Diozən' par niç gaquə yichjla'aždaogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. ¹⁴Zaquə'əchgvan par nada' de'en gwlej Diozən' nada' par yežina' yoban' gan' zo'enə' laogüe de'en chonlilaža'a Cristo Jeso'osən'. Na' de'e na'anə' cho'elaža'a chona' can' chsa'azlaže'enə' par niç gon Diozən' ca gaquə yichjla'aždaogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁵Na' baltezcho šə bazda chaccho can' chene'e Cristən' gaccho cheyalə' cuejyichjcho de'e ca' goquecho zjə-naquən de'e zaque'e par chio'o antslə na' cheyalə' cue' yichjcho par goncho ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' šə nole ne'e yo'ole bichlə xbab yoblə Diozən' gone' ca gacbe'ile. ¹⁶Na' cheyalə' šejəchcho goncho can' babzejni'i Diozən' chio'o goncho.

¹⁷Beṇə' bišə' yoguə'əle legon can' chona' nada', na' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' bachso'on can' chonto'ona'. ¹⁸De'e yoblə əṇia' le'e can' bagwnia' zan las antslə, de que nitə' beṇə' zan beṇə' chso'one' ca chnezecho de'en chsa'aquene' bito bi zaquə'ən de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Chbeža' de'en nitə' beṇə' chso'on ca'. ¹⁹Yesə'əbiayi' beṇə' ca' chedə' la' lguə'a so'ela'ogüe'e Diozən' con chso'elažə' chse'ej chsa'ogüe' na' chso'one' bichlə de'en na cuerp chega'aque'enə'. Chesyə'əbeine' chso'one' de'en naquə de'e yelə' zto', na' zjəchi' yichjga'aque' tloazə de'en chac yežlyo nga. ²⁰Na' chio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquən lažcho, sino choncho xbabən' de que lažchon' naquən yoban' gan' za' Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' na' yide' nga de'e yoblə. ²¹Na' catə'n yide'enə' gone' par niç cuerp checho de belə' chennə' yeyaquən

to cuerp cobə de'en gaquə lechgualə
güen can' naquə cuerp che le'enə'. Gone'
ca' chedə' nape' yelə' guac par nich
bitə'ətezə de'e zjəde yoso'ozenaguən
che'.

**Cheyalə' yebeicho de'en
chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'**

4 Benə' bišə' dao', chacda' chele
na' che'enchgüida' le'i ljeužjcho.
Chebeichgüida' de'en zotezə zole
chonlilažə'əle Jesocristən', na' por
le'e sochgua' mbalaz. De'e na'anə'
gonchehlažə'əšgaczle gonlilažə'əle
Xancho Jesocristən'.

² Na' chatə'əyoida' le' Ebodia na' leczə
ca' le' Sintique, lesosga binlo legon txen
tole yetole chedə' choptele chonlilažə'əle
Xanchon'. ³ Na' le' Sinsigos, len' babeno'
xšin Diozən' do yichj do lažə'o txen len
nada', leczə chneyoida' le' gaquəleno'
benə' zanchə Ebodian' na' Sintiquen'
chedə' lega'aque' leczə gwsə'one' xšin
Diozən' txen len nada' catə'an gwdixju'i'a
dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in
che Jesocristən' gan' zolen'. Na' lenczə
Clementən' na' yebalə benə' ljeužjcho
ca' gwsə'one' txen len nada'. Na' zjənyoj
laga'aque'enə' le'e libr che Diozən' gan'
zjənyoj la yoguə' benə' bazjənapə yelə'
mban zejlicanə.

⁴ Le'e yebei do tyempte de'en chonli-
lažə'əle Xancho Jesocristən'. De'e yoblə
əchnia', le'e yebei. ⁵ Legon par nich yo-
guə'əlol benə' yesə'ənezene' de que nacle
benə' gaxjwlažə' chedə' bazon yidə Xan-
chon' de'e yoblə.

⁶ Bitə gaquale tolə bitə'ətezə de'en
chac chele. Legon orasyon lao Diozən'
che yoguə' de'en chac na' nable yelə' cha-
clen che'enə' na' leczə güe'elene' yelə'
choxcwlen catə' bi de'en ənabelene'. ⁷ Šə
gonle ca' Diozən' gaquəlene' le'e par
so cuezle binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'olen' do tyempte xte ni
que gacbe'ile bixchen' bazo chbezle ca'.

Gaquəlene' le'e chedə' ngodə'əcho txen
len Cristo Jeso'osən'.

**Cue' yichjcho che de'e ca'
zjənaquə de'e güen**

⁸ Na' yeto' consejw de'en nga chonə'
le'e benə' bišə', cue' yichjle par güe'ele
por dižə' li, par gonle ca benə' yoblə
əsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda
liča, na' par gonle de'e cui bi de'e mal
nsa'. Cue' yichjle par gacle benə' šao', na'
par gonle de'en zjəneze benə'chən' zjə-
naquən de'e güen. Bitə'ətezə de'e zaquə'e
lao Diozən' na' bitə'ətezə de'en chebei
Diozən', che lega'aquənnə' cue' yichjle.

⁹ Bzenagle chia' catə' bzejni'ida'
le'e bin' cheyalə' gonle, na' baben
bable'iczele chona' ca'. Lesotezə
leso legon can' bagwnia' le'e. Na' šə
gonle ca', Dioz ben' chon par chzo
chbezcho binlo len xbab de'en yo'o
lo'o yichjla'ažda'ochon' sotezə soe'
gaquəlene' le'e.

**Can' gwsa'aclen benə'
Filipos ca' Apostol Pabən'**

¹⁰ Chebeichgüida' lao Xancho Cristo
Jeso'osən' de que de'e yoblə na'a bach
blo'ile can' chonle xbab chia' ca de'en
bselə'əle de'en goquəlen nada'. Na'
nezda' chonczele xbab chia'anə', pero
cuiṇə' gonən gaquəlenle nada' antslə.

¹¹ Na' chebeida' de'en bselə'əlennə',
caguə por ni che de'e byažjda' bi de'en
byažjda'. Diozən' babzejni'ine' nada' par
nich zoa' mbalaz catə' de de'en chyažjda'
na' catə' cui bi bi de. ¹² Yo'olaocza'
yelə' yašə' yelə' zi', na' yo'olaocza' yelə'
šao'. Diozən' babzejni'ine' nada' par
zoa' mbalaz bitə'ətezə chac la'anə' catə'
de de'e che'ej chaogua' o la'anə' catə'
chdona', na' la'anə' catə' de bichlə
de'en chyažjda' o catə' cui bi bi de.

¹³ Chac chona' bitə'ətezə de'e cheyalə'
gona', chedə' ngoda'a txen len Cristən'
ben' chon nada' fuers balor. ¹⁴ Pero ca

naquən' goclenle nada', naquən de'e güenchgua de'en chonle txen len nada' lao de'en chyi' chzaca'a.

¹⁵ Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'ən bagoc to tyemp dao' bedətxijue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag par chso'elaogü'e Cristən' gwsə'on txen len nada' par yoso'osele'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bchina'. ¹⁶ Na' caguə ca na'azən' bselə'əlen, leczə bselə'əlen yeto chop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byəžjda'. ¹⁷ Caguə de'e chzelaža'a bi de'en chonle nada' sino chzelaža'a gonchle de'e güen par nich Diozən' yebeichene' le'e. ¹⁸ Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' bach gwxi'an na' bitoch bi bi chyažjda', de'e scha'o bade chia' na'a. Na' de'en bselə'əlen' gwxaquə'əleben ca to yal de'en chla' zix de'e chzey bəxozən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can'

babenlen'. ¹⁹ Yo'o lao na' Dioz chechon' yoguə'əlole de'en de par əgwnežjue'en con non' chene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par nich gatə' yoguə'əlole de'e chyažjele, chedə' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ²⁰ Ledoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczocho.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹ Le'e gguap diox yoguə'əlole beṇə' Filipos ca' beṇə' zjənaquə lažə' na' Diozən' laogüe de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguape' le'e diox. ²² Na' leczə ca' yoguə' beṇə' Roma quinga beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape' le'e diox, na' mazəchlə beṇə' ca' chso'on žin liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' de'en chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Benə' Colosas Ca'

Pabən' chzoje' benə' ca' chso'elao' Jesocristən' Colosasən'

1 ¹⁻²Nada' Pab naca' apostol che Je-
socristən' con can' gwnalažə' Diozən'.
Nada' chzoja' le'e nitə'əle Colosasən' le'e
banacle lažə' na' Diozən' laogüe de'en
ngodə'əle txen len Cristən', chedə' txen
len neto' naccho family che'enə'. Benə'
bišə'əcho Temtion' na' nada' chnabto'
lao Xacho Diozən' sotezə soe' gaquəlenš-
gacze' le'e na' gonšgue' ca so cue-
zle binlo len xbab de'en yo'o lo'o
yichjla'ažda'olen'.

Pabən' chone' orasyonnə' par benə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'

³Yoguə' las catə' chona' orasyon
par le'e cho'a yelə' choxcwlen che
Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə
Xa Xancho Jesocristən'. ⁴Babenda'
rson can' chonlilažə'əle Jesocristən'
na' can' chaquele che yeziquə'əchlə
benə' bagwlej Diozən' par zjənaque'
lažə' ne'enə'. ⁵Cho'a yelə' choxcwlen
che Diozən' de que lenle zocho lez
žjəyezochə len Diozən', can' gwejni'ile
catə'an gwzola' bzenagle che dižə'
güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en
naquən de'e li. ⁶Dižə' li che Jesocristən'
de'en chzenagle chei bagosə'əlasən
doxenlə na' benə' ca' choso'ozenag
chei ga yoblə leczə chso'one' güen na'
choso'ozejni'ine'en benə' yoblə can'
chon le'e dezd žan' catə'an bzenaglen
de'e nech na' gwnezele de que de'e li
nzi'ilažə' Diozən' le'e. ⁷Epafras da'onə'
bzejni'ine' le'e xtižə' Cristən' lgu'a'a
nada'. Chone' xšin Cristən' can' chona'
par chaclene' le'e na' zotezə zoe' chone'
complir can' cheyalə' gone'. ⁸Epafras
na'anə' bagwne' nada' can' baben Spirit

che Diozən' par nič chaquele che
ljuežjle na' chachteile chia'.

⁹De'e na'anə' dezd catə'an gwnezdə'
can' chonlen', yoguə' laste chona'
orasyon lao Diozən' par le'e chnaba' gon
Spirit che'enə' le'e yoguə' claste yelə' sin'
na' yelə' chejni'i par nič ca' ənezele
tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle.
¹⁰Chnaba' ənezele can' chene'ene' gonle
par nič ca' šejəchle gonle can' cheyalə'
gon chio'o nombi'acho Xanchon' na'
gonle doxen can' chazlažə'enə', gonle
yoguə' claste de'e güen, na' šejəch
gombia'achle Diozən'. ¹¹Na' chnaba'
gaquəlen Diozən' le'e len yelə' guac xen
che'enə' par nič gaple yelə' chxenlažə'
na' sotezə sole gonlilažə'əlene' bitə'ətezə
de'en chac na' sole mbalaz. Chnaba'
gaquəlene' le'e ca' chedə' nape'
le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹²Na' leczə
güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho
Diozən' chedə' le'enə' bene' par nič txen
len yeziquə'əchlə benə' ca' bagwleje' par
zjənaque' lažə' ne'enə' gaquə žjəyezochə
len le' gan' chey che'eni'ichgua.
¹³Diozən' babebeje' chio'o xni'a
gwxiye'enə' de'en chnabia' benə' ca'
chsa'aš lo'o de'e žcholən' na' bene' par
nič chnabia' Xi'ine' Jesocristən' chio'o
ben' chaquene' chei. ¹⁴Xi'ine' Jesocrist
na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par nič
Diozən' chezi'ixene' checho.

Cristən' chozoe' chio'o binlo len Diozən'

¹⁵Yichjla'aždao' Cristən' naquən
cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe'
Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə can'
chso'one'. Bazoczə Cristən' catə'an cuinə'
xe yežlyon', catə'an cuinə' nitə' angl
ca' na' benəch ca', na' catə' cuinə' gatə'
bitə'ətezə de'en zjəde. ¹⁶Le'enə' bene'
yoban' na' yežlyon' na' bene' benə' ža'
yoban' na' benə' ža' yežlyon', na' bia
yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en zjəde
yoban' na' yežlyon'. Bene' par nič

zjæde de'e ca' chle'icho na' de'e ca' cui chle'icho. Bene' par niçh nitə' angl əblao ca', nitə' spirit mal ca' chəsə'anabia'an beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', nitə' de'e xio' na' nitə' biquə'əchlə de'e ca' zjənapə poder. Na' Crist nan' bene' par niçh nitə' de'e ca', na' nitə' beṇə' ca', niçh si'e yelə' bala'an. ¹⁷ Cristən' bazocze' catə'an cuiṇə' nitə' beṇəch, angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en zjæde, na' noe' che to toe' zjənaque' can' zjənaque' na' to ton zjənaquən can' zjənaquən, cheda' Cristən' none' mendad par chac ca'. ¹⁸ Na' Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' na' len' beṇə' chio'o yelə' mban zejlicanen'. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e na' de'e na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' blao na' chnabi'e yoguə'əlöl beṇə' na' biquə'əchlə. ¹⁹ Diozən' chazlažə'e de que cayanə'an naquə yichjla'aždaogüe'enə' ca'aczən' naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən', cayanə'an naquə yelə' guac che Diozən' ca'aczən' naquə yelə' guac che Cristən', na' tozəczə can' chso'one'. ²⁰ Na' lecəzə chazlažə' Diozən' de que yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga guac yesə'ənite'e binlo len le' laogüe de'en blalj xchen Cristən' le'e yag corozən'.

²¹⁻²² Goccho beṇə' contr che Diozən' antslə por ni che xbab malən' de'en gwyo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' por ni che de'e malən' bencho. Pero na'a Cristən' babozoe' chio'o binlo len Diozən' ca de'en bnežyw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'enə'. Babozoe' chio'o binlo len Diozən' par niçh ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho catə'an yežincho gan' zo Diozən' na' catə'an əche'e chio'o laogüe'enə', na' notono soi əgwcuış chio'o lao Diozən'. ²³ Na' yežincho laogüe'enə' sin cui bi dolə' napcho šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən',

šə zocho len tozə xbab, na' šə zocho lez žjəyezochə len Diozən' laogüe de'en babzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen dižə' cobə che' na'anə' bagosə' gwłaljən gatə'ətezə ža' beṇəchən' na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par niçh əchyixjui'an.

Pabən' chaclene' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən'

²⁴ Chebeida' la'anə'əczə chyi' chzaca'a laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' che'enda' gaquə chia' bichlə de'en ne'e chac falt par yeyož gaquəlena' le'e. Cristən' gwdi' gwxaque'e par goclene' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone', chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp che'enə', na' can' chac chia' par chaquəlena' le'e. ²⁵ Diozən' gwleje' nada' par chona' xšine'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael par niçh ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na xtiže'enə'. ²⁶ Dezd gwłalte de de'en bito no gwyejni'i can' na xtiže'enə' pero na'a babzejni'i Diozən' chio'o len, chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. ²⁷ Diozən' chene'ene' əņezecho de que lechgualə de'e güen juisy chone' len notə'ətezcho chonlilažə'əchone' la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael. De'e na'anə' bachzejni'ine' chio'o de'en cui no gwņeze antslə de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho txen len le' na' de'e na'anə' zocho lez žjəyezochə len Diozən' gan' chey che'eni'ichgua.

²⁸ Cho'elento' yoguə'əlöl beṇə' dižə' che Cristən' chatə'əyoiga'aqueto'one' par niçh yoso'ozenague' che' na' chzejni'iga'aqueto'one' naquən' ne'. Cho'eto' xtiže'en len yoguə' clas yelə' sin' par niçh ca' catə' yežincho lao Diozən' yoguə' beṇə' ca' bosə'ozenag cheto' əsa'aque' cayanə'an chene'e Diozən' əsa'aque' laogüe de'en zjəngode'e txen

len Cristən' can' ngodə' chio'o. ²⁹Na' de'e na'anə' chonchgua' xte ga zelao chzaquə'əda' əchyixjui'a xtiže'enə' len doxen fuers balor de'en choñ Cristən' nada'.

2¹⁻²Na' che'enda' ənezele can' chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par niç əchtipa' lažə'əle na' lažə' beñə' ca' nitə' Laodisean' na' yeziquə'əchlə beñə' ca' chso'onlilažə' Cristən' do na', beñə' cuiñə' gombi'aga'aca'. Chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par niç yoguə'əle gaque che ljuježjle tole yetole na' par niç nezele tcho'a tšao' can' cheyalə' gonle xbab yoguə' laste na' par niç šejni'ile che Cristən'. Cui no gwneze antslə de'en bachzejni'i Diozən' chio'o che Cristən'. ³Na' šə bin' chene'echo nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə' chejni'i che Diozən' napə Cristən' len par chzejni'ine'en chio'o. ⁴Echnia' ca' par niç cui no yopei le'e len dižə' yoblə par xoayagle. ⁵La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, syempr chona' xbab chele na' chebeida' de'en chonle can' cheyalə' gonle na' zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'.

⁶De'e na'anə' con can' babsedle che Jesocristən' na' can' bachonlilažə'əlene' ca Xanle, con ca'ašgacən' sotezə sole len le'. ⁷Na' le'e sotezə leso legonlilažə' Cristən' can' babzejni'i Epafrasən' le'e par niç gacle ca to yag de'e chaz loinə' zitjw na' chcha'ochguan. Na' le'e güe'echgua yelə' choxcwlen che Diozən' can' chac-lene' le'e.

Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'

⁸Le'e gapə ciudad par niç notono yesə'əxoayag le'e len xbab chega'acze' par naole de'en choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque' choso'osed choso'olo'ine' de'en cui bi zaquə' che costombr gol ca' de'en zjəde, che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon' lgua'a yoso'osed yoso'olo'ine' che Cristən'.

⁹Cristən' lao goque' beñə' belə' chen goc yichjla'aždaogüe'enə' doxen can' naquə' yichjla'aždao' Diozən' na' ca'acən' naque' na'a. Gwdape' yelə' guac cayanə'ən napə Diozən' na' ca'acən' nape'en na'a. Bene' tozəczə can' chon Diozən' na' ca'acən' chone' na'a. ¹⁰Na' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl əblao na' notə'ətezə de'e xio'. Na' chio'o laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' bitoch bi bi chyažjəchecho par so cuezcho binlo. ¹¹Na' leczə de'en ngodə'əcho txen len le' zocho to señy de'en zejen ca señy de'en ne' sirconsisionə'. Bito naquən señy de'en bzo beñə' lao cuerp chechon', sino de'en bagwlejjyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalcho na'anə'. Cristən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. ¹²Na' ca de'en bagwchoacho nisən' zejen ca gotcho na' bgašə'əcho txen len Cristən' na' leczə zejen ca bolis bosban Diozən' chio'o ladjo beñə' guat ca'. Diozən' bolis bosbane' Cristən' ladjo beñə' guat ca', na' catə'ən benlilažə'əchone' par bocobe' yichjla'ažda'ochon', canan' bene' par niç cuich naccho ca beñə' guat. ¹³Antslə gwxaquə'əlebecho ca beñə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən', bzenagzechcho che la'ažda'omalchon'. Pero na' can' ben Diozən' par niç Cristən' bebane' ladjo beñə' guat ca', leczə can' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niç cuich naccho ca beñə' guat na' babezi'ixene' yoguə'əte xtolə'əchon'. ¹⁴Diozən' bsele'e Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən' par niç cui si'icho castigw por ni che de'en cui bencho complir yoguə'əlo! can' na lei che'enə' de'en nyojən'. De'e na'anə' lein' bitoch güe'en dižə' contr chio'o can' benən antslə. ¹⁵Diozən' beque'e yelə' gwnabia' che angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca' par niç cuich yesə'ənabia'an chio'o. Blo'ine' beñə'əchən' de que banitə'ən xni'enə'

catə'an Cristə'n' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

Cheyalə' cuec yichjcho de'e ca' zjəzaquə' len Diozən'

¹⁶ De'e na'anə' bito gwzenagle che benə' ca' chəsə'əna chonle de'e mal ca de'en bito naole costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' bichlə costombr chega'aque'enə' de'en chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gaocho, o goncho lni, o can' goncho catə' naquə bio' che'en, o de'en cheyalə' gomba'ancho ža de'en chsa'aque'ne' naquən de'e žialao. ¹⁷ Diozən' bene' par nich de'e Moisezən' bzoje' che costombr ca' parzə nich bzejni'ine' chio'o latə' dao' che Cristən' antslə ze'e yide'. Pero na'a babidə Cristən' na' costombr ca' bito zjəzaquə'an can' zaquə' de'en nombi'acho Cristən'. ¹⁸ Nitə' benə' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalə' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquə' na' cheyalə' güe'ela'ocho no angl na' goncho bichlə de'en chəsə'əne' besə'əle'idaogüe'enə'. Bito gwzenagle chega'aque' catə' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalə' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen chedə' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə'. ¹⁹ Lega'aque' bito zjəngode'e txen len Cristən' ben' chnabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' ngodə'əccho txen len le' na' len ljuəžjcho ca' ca to to part che cuerp chechon' ngodə'an txen len bechj bnia' ca'. Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən' Diozən' chaclene' chio'o par nich chaquəchcho benə' šao' benə' güen.

²⁰ Ca naquən' ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an gote', bito cheyalə' cue'ech yichjcho che costombr de'en zjəsə'ənao benə' ca' cui choso'ozenag

che Diozən', costombr che de'en ye'ej gaocho, che ža ca' na' che cuerp chechon'. La' chio'o bitoch naccho txen len benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' na' de'e na'anə' bito cheyalə' goncho can' chso'one'enə'. ²¹ De'e na'anə' bito gwzenagle che benə' ca' chəsə'əna: "Bito goxə'əle de'e nga, bito ye'ej gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto." ²² Costombr ca' za'aquən che benəchən', la' yoguə' de'e ca' de'en chəsə'əne' cui goxə'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chhinchon chəsə'əde chei. ²³ Chsa'aque' benə' de que costombr ca' zjənaquən de'e sin'. Len de'e chsa'aljlažə' benəch ca'azənə' par chse'ejni'aləžə'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquə' na' par chəsə'əžaglaogüe' len cuerp chega'aque'enə', pero bito sa'aclenən chio'o par nich cui əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

3 Can' bolis bosban Diozən' Cristən' ladjo benə' guat ca', leczə can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' cuec yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e zaque'e gan' zo Cristən' chnabi'e txen len Diozən'. ² Cheyalə' cue' yichjcho che de'e ca' zjəzaque'e len Diozən' caguə de'e ca' zjəzaque'e len benəchən'. ³ Bagwlejyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozən'. Na' zocho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' la'anə'əczə cui chsa'acbe'i benə'. ⁴ De yelə' mban checho zejlicane chedə' chonlilažə'əcho Cristən' na' Cristən' zotezə zoe' len chio'o. Na' catə' yide' de'e yoblə gone' par nich yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquən ca yichjla'aždaogüe'enə' na' gone' par nich cuerp chechon' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechgualə güen can' naquə cuerp che le'enə'.

**Can' bencho antslə na' can'
cheyalə goncho na'a**

⁵Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalə' cuejyichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bito co'o xtocho nic cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə. Bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Bito yebeicho bitə'ətezə de'en naquə de'e yelə' zto'. Bito selažə'əcho goncho bitə'ətezə de'e mal. Na' bito selažə'əcho de'e zan de'e gatə' checho, čhedə' tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alažə'e lgu'a lsaquə'. ⁶Gwžin ža catə' Diozən' gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca'. ⁷Antslə gwdacze benle de'e malən' ca de'e ca' bagwni'anə'. ⁸Pero na'a cheyalə' cuejyichjle yoguə' de'e mal ca'. Bito əžə'a ljuežjle na' bito locle. Bito gaquəxi'i ljuežjle, bito gwžia əgwnitə' ljuežjle, na' bito güe'ele dižə' zban. ⁹Bito güe'ele dižə' güenlažə' len ljuežjle. Bitoch gonle de'e ca' čhedə' bagwzolao chbejyichjle cuich chzenagle che la'ažda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle. ¹⁰Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par ničh zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ¹¹Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho beṇə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho seṇy de'en ne' sirconsision o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beṇə' zitə' la'anə'əczə šə za'acho yež de'e lechguale ne'e naquə serrado. Na' le'egatezə ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonlilažə'əcho

Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonlilažə'əchone' ngodə'əcho txen len le'.

¹²Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilaza' ljuežjle na' legon güen len ljuežjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beṇə' gačjwlažə', na' le'e gapə yelə' chxenlažə' len ljuežjle. ¹³Na' le'e gwde ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole, na' le'e yezi'ixen che ljuežjle šə chaquele bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'aczən' cheyalə' yezi'ixencho che ljuežjcho. ¹⁴Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyalə' gague che ljuežjcho čhedə' šə chaquecho che ljuežjcho nachən' leczə goncho bitə'ətezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho. ¹⁵Diozən' gwleje' chio'o par so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' par socho binlo len ljuežjchon'. De'e na'anə' legon ca gaquəlen Diozən' le'e so cuezle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' chočxwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

¹⁶Lesotezə leso legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o. Le'e gwzejni'i beṇə' ljuežjle ca' na' le'e gatə'əyoiga'aque' len yoguə' clas yelə' sin' par yoso'ozenague' che Cristən'. Legol no salmos na' no imnos, na' bichlə de'en na Spirit che Diozən' gollə, güe'ele yelə' chočxwlen che' lo'o yichjla'ažda'olen' can' chaclen Xanchon' le'e. ¹⁷Na' bitə'ətezə de'e gonle na' bitə'ətezə dižə'an güe'ele, legonən na' le'e güe'en par ničh Xancho Jeso'osən' si'e yelə' bala'an. Na' do tyempte güe'ele yelə' chočxwlen che Xacho Diozən' can' chaclen Xancho Jeso'osən' le'e.

**Quingan' cheyalə' gon chio'o
babocobə Diozən' yichjla'azda'ochon'**

¹⁸Le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en che to tole can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən'. ¹⁹Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, legaue che no'ol che to tole na' bito gonle znia len lega'aque'. ²⁰Na' le'e bi'i xcuidə, le'e gwzenag che xaxna'ale yoguə'əlöl bin' se'e le'e, chedə' can' chazlažə' Xanchon' gonle. ²¹Na' le'e nacle xaxna' bi'i xcuidə, bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', la' šə gonle ca' bitobi de gost nitə'əbo' na' bitoch yoso'ozenagbo' chele. ²²Na' le'e nacle mos, cheyalə' əgwzenagle yoguə'əlöl can' na xan žinnə'. Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' cata'əzən' chgüie' le'e. Pero le'e do yichj do lažə'əle legon žinnə' laogüe de'e chaple Diozən' respet na' cui chene'ele əže'e le'e. ²³Na' bitə'ətezə de'en gonle, gonlen do yichj do lažə'əle par nič yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par nič yebei xan žin na'azənə'. ²⁴Legon ca' chedə' nezczele de que Xancho Cristən' gone' par nič chio'o choncho can' chazlaže'enə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' de'en gone' par nič yežincho gan' zoe'enə' zaquə'əchən ca laxjwchon'. ²⁵Na' notə'ətezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on de'e malən', Xanchon' əgwnežjue' castigw che to toga'aque' segon naquən' gwsə'one'.

4 Na' le'e xan žin, legon güen len beṇə' ca' chso'on xšinlen', chedə' nezele lezə zo Xanle ben' zo yoban'.

²Legac beṇə' banlažə' par nič sotezə sole gonle orasyon, güe'ele yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e. ³Na' lenabe Diozən' gone' par nič gaquə latjä güe'elencha' beṇə' xtiže'enə' nič yesə'ənezele de'en cui no gwneze antslə che Cristən'. La' por ni che de'en bi'a xtižə' Crist na'anə' dia' ližya nga.

⁴Lenabe Diozən' əgwzejni'ine' nada' nič ənezda' naquən' yapəga'aca'ane' par nič se'ejni'ine'en.

⁵Na' žlac na'a ne'e de tyemp par gonlen, legon güen len beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o can' chejni'ile cheyalə' goncho. ⁶Legüe dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en naquə de'e zaque'e yoguə' laste. Na' legon xbab par nič ənezele naclən' cheyalə' yoži'ile xtižə' to to beṇə'.

Chguape' beṇə' migw che' ca' diox

⁷Tiquicon' əne' le'e yoguə'əlöl can' chac chia'. Le' naque' beṇə' bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Cristən'. ⁸Ech-selə'ane' par nič ənezele can' chac chia' na' par nič əgwtipe' lažə'əle. ⁹Na' txen len le' choselə'a beṇə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beṇə' gwlaž chele na' ben' chaquecho chei. Lenczə le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Echselə'əga'aca'ane' par nič yesə'əne' le'e yoguə' de'en chonto' nga.

¹⁰Aristarcon' ben' de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beṇə' sobrin che Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyalə' gonle güen len Marcosən' catə le'e gan' zolen'. ¹¹Na' Jeso'os ben' zjənsi'e Josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beṇə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par nič nabia' Diozən' beṇə' zanch sino beṇə' ca' šonzə. Na' zocha' mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'. ¹²Nach leczə beṇə' gwlaž chele Epafrasən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasyonnə' chnabchgüe' əgwzejni' Diozən' le'e yoguə'əlöl de'en chene'ene' gonle na' par nič yeyož gonlen na' gacle cayanə'n chene'e Diozən' gacle. ¹³Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e

chonlilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis. ¹⁴Na' lenczə Locas ben' naquə beṇə' güen rmech ben' chacda' chei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

¹⁵Le'e gguapšga diox beṇə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ližə'enə'. ¹⁶Na' catə' yeyož gwlabl cart nga, əgwnežjwlen beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par

ničh yoso'olabe'en. Na' leczə le'e gwlab cartən' de'en bseļa'a par beṇə' Laodisea ca'. ¹⁷Na' le'e ye' Arquipon' de que chṇeyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'enə' par ničh yeyož gone' yoguə'əloḷ de'en gwlej Xancho Cristən' le' gone'.

¹⁸Part dao' che cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenš-gacze' le'e. De'e na'azə chzoja' na'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

**Pabən' len beṇə' l'juežje' ca' boso'ozoje'
beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristən'**

1 Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle Tesalonican', le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' laogüe de'en ngodə'əle txen len lega'aque'. Na' nada' lena' Silbano na' Temtion' chṇabto' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binjo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

**Besə'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de que
chso'onlilažə'e Jesocristən'**

²Yoguə' laste catə' chonto' orasyon cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' par yoguə'əle, na' chṇabto' gaquəlene' le'e. ³Na' catə' chonto' orasyon lao Xacho Diozən' chjsa'alažə'əczəto' yoguə'əloj de'e güen de'en chonle laogüe de'en chonlilažə'əle Diozən' na' chaquele che'. Na' chjsa'alažə'əczəto' can' chgo'o chchejlažə'əle catə'ən chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əle chedə' zole lez yidə Xancho Jesocristən' yeto. ⁴Nezeto' beṇə' bišə', de que Diozən' chaque'ne' chele na' bagwleje' le'e par nacle xi'ine'. ⁵Na' Spirit che Diozən' goclenən le'e len yelə' guac chein' par niḥ gwnezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en bzejni'ito' le'e che Jesocristən' naquən de'e li. Caguə naquən con to dižə'. Na' nezczele can' bentezə bento' de'e güen entr le'e par niḥ gocleno' le'e.

⁶Na' le'e zole chonle can' bento' na' can' ben Xancho Jesocristən'. Na' Spirit che Diozən' chonən ca chebeile la'ənə'əczə de'e zan de'e bagwdi' bagwxaquə'əle por ni che de'en babzenagle de'en gwdixjue'ito' le'e che Jesocristən'. ⁷Beṇə' ca' chso'onlilažə'

Jesocristən' Masedonian' na' Acayan' bazjəneze' can' chonle na' de'e na'anə' zjəneze' naquən' cheyalə' so'one'. ⁸Babenle ca zjəneze beṇə' che Xancho Jesocristən' chedə' doxenlən' banasə' nlaļən, caguə Masedonian' na' caguə Acaya na'azən'. Na' le'egatezə ca' yoguə'əzə beṇə' bazjəneze' can' chonlilažə'əle Diozən', na' de'e nan' bitoch bi de ənato' chele. ⁹Na' beṇə' zan chso'e dižə' ca güenṇə' benle len neto' catə'ən bedəlanə'əto' le'e na' can' goquə gwzolo chonlilažə'əle Diozən'. Bagwlejiychje cuich chejni'alažə'əle lguə'a lsaquə' chele ca' na' na'a bachonlilažə'əle Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par güe'ela'ocho. ¹⁰Na' chso'e dižə' can' chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən' yoban' yide' yežlyo nga yetlas, be'en bosban Diozən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o castigw catə'ən əžin ža gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jeso'osən'.

**Xšin Diozən' de'e ben
Pabən' Tesalonican'**

2 Le'e nezczele beṇə' bišə', catə'ən bedəlanə'əto' le'e na' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən' zochgua yelə' guac che'enə' len neto'. ²Nezele can' gwdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can' boso'ožia boso'onitə' beṇə' ca' neto' lao gwdixjue'ito' che Jesocristən'. Pero na' Diozən' bene' ca cui bzebto' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə' la'ənə'əczə de'e zan de'e besə'əžon par chixjue'eto'on. ³De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən', bito nacho chonto' clelə na' nic chzelažə'əto' gonto' bi de'e mal, na' nic chene'eto' əxoayagto' le'e. ⁴Diozən' nezene' de que zotezə zoto' chzenagto' che', na' de'e na'anə' gwleje' neto' par chyixjue'eto' dižə' güen dižə'

cobə ɕhe'enə'. Ca' chaquən' chzeneto'on le'e. Chyixjue'ito'on le'e caguə par niɕ yebei beɳə' de'en chonto' na'anə', sino par niɕ yebei Diozən' can' chonto'onə'. Le' nezene' yoguə'əte xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁵Nezele can' chonto', ni šlinzə cuinə' gwpeito' le'e len dižə' de'en cho'eto'onə', na' niquenə' xoayagto' le'e par niɕ gonle neto' bi de'en de ɕhele. Cuin Diozən' nezene' de que can' naquən. ⁶Na' nic chyiljlažə'əto' naclə gonto' par niɕ əso'elao' beɳə' neto'. Nique ənacho chene'eto' par niɕ le'e güe'ela'ole neto', na' nic chene'eto' yeziquə'əchlə beɳə' əso'ela'ogüe'e neto'. Zaquə'əto' par gonto' ca gwzenagle ɕeto' la fuers por ni ɕhe de'en bsələ' Cristən' neto' par cho'eto' xtiže'enə', pero bito chonto' ca gwzenagle ɕeto' la fuers. ⁷Nži'ito' le'e caczə nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol chosɕha'ogüe'. ⁸Na' de'en chaqueto' ɕhele, cho'elento' le'e dižə' güen dižə' cobə ɕhe Diozən'. Na' caguə de'e na'azən' chonto', sino leczə chsanlažə' cuanto' chonto' xte ga zelao chzaque'eto' par chaclento' le'e ɕhedə' chaqueto' ɕhele. ⁹Za'alažə'əczle beɳə' bišə', catə'an gwzoto' len le'e lechgualə bento' žin xte jxaque'eto' par ben cuanto' mantener. Bento' žin teža na' do še'elə par niɕ cui bi gast əbzoto' le'e. Can' bento' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə ɕhe Diozən'.

¹⁰Txenczən' nacle len Diozən' nezele ca güennə' bento' catə'an gwzolento' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. Benczəto' con can' chazlažə' Diozən'. Bento' par niɕ ni to cui no gwna de que napəto' dolə'. ¹¹Nezele can' gotə'əyoito' le'e gwzenagle ɕhe Diozən' na' can' əbtipto' lažə' to tole can' chon to beɳə' byo len xi'ine'. ¹²Bento' mendad de que gonšgacze de'e güen can' cheyałə' gon chio'o bagwlej Diozən' par nabi'e chio'o na' par gone' chio'o yelə' bala'an.

¹³Bito chbezəto' cho'eto' yelə' choɕcwlen ɕhe Diozən' can' bzenagle xtiže'enə' catə'an gwdixjue'ito'on le'e. Zache'iczele bito naquən xtižə' beɳəɕhən' sino naquən dižə' de'en chon Diozən' par cho'eto'. Na' de'en gwyejle'ele xtižə' Dioz na'anə' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁴Beɳə' bišə', le'e bagoc ɕhele can' goc ɕhe beɳə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag cho'elaogüe'e Jesocristən' zan part Jodean', beɳə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ca chio'o chonlilažə'əchone'. Na' le'egatezə ca' baboso'ochi' boso'osauə' beɳə' Izrael ca' beɳə' gwlaž ɕhega'aque' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' can' boso'ochi' boso'osauə' beɳə' gwlaž ɕhele ca' le'e. ¹⁵Beɳə' Izrael ca'anə' gwso'ote' Xancho Jeso'osən' can' gwso'ote' beɳə' ca' gwso'elene' lega'aque' xtižə' Diozən' cana'. Na' leczə can' gwso'one' boso'olagzejə boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža por de'e cui chazlažə' Diozən' chso'one', na' leczə chso'one' contr yoguə'əloł beɳəɕhən'. ¹⁶Beɳə' Izrael ca' choso'ožone' əgwzejni'ito' beɳə' cui zjənaquə beɳə' Izrael bi de'en cheyałə' goncho par niɕ cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Can' chso'one' de'e na'anə' do tyemp choso'ozanch xtolə'əga'aque'enə'. Bagwɕhoglao Diozən' ɕhega'aque' de que zejlicane yesə'əzi'e castigon'.

Pabən' gone'ene' žjezlane'e beɳə' ca' nitə' Tesalonican'

¹⁷⁻¹⁸Na' neto' beɳə' bišə', bachac-chgüeito' ɕhedə' bitochənə' le'i ljuēj-cho, pero chonto' xbab ɕhele. Nada' Pab zan las go'onda' delana'a le'e, na' bchoj catə' beyiljlažə'əto' naclə gonto' par niɕ yežagcho de'e yoblə. Pero catə' gone'eto' yidəto' par delana'əto' le'e, Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito be'en latjə. ¹⁹Zoto' lez sotezə sole gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. Na' leczə chebeito'

can' chonlilažə'əlene' na'a. Na' catə'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižə' can' chonlen'. ²⁰Le'e chonle ca si'ito' yelə' bala'an na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3¹⁻²Na' cuich bchejeto' laogüe de'en cui chle'i ljuežjchon'. De'e na'anə' bselə'əto' benə' bišə'əcho Temtion' gan' zolenə' na' bega'an netəzəto' Atenas nga. Temtion' naque' benə' güen xšin Diozən' na' chone' txe len neto' chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in benə' che Cristən'. Bselə'əto'one' btipəche' lažə'əle na' bedəyene' ca benlilažə'əchle Cristən'. ³Bselə'əto'one' gan' zolenə' par nič ni tole cui gaquəžejlažə'əle bixchen' chyi' chzaquə'əle, chedə' la' banezele Diozən' nsi'e xneze techo yelə' yašə' yelə' zi' yežlyo nga. ⁴Catə'an gwzolento' le'e antslə bzeneto' le'e de que yoso'ochi' yoso'osauə' benə' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnato'onə'. ⁵Na' laogüe cuich chchejda' de'en cuichənə' le'i ljuežjcho, bselə'a Temtion' gan' zolenə' par nič gwnežda' šə zdacze chonlilažə'əle Cristən'. Go'onda' ənežda' šə bagwzoi gwxiye'enə' bxoayaguən le'e. La' šə babxoayaguən le'e, bendadto' xšin Dioz na'anə' entr le'e šə ca'.

⁶Beyacxenlaza'əteto' catə' belə' Temtion' de'en bide' gan' zolenə'. Bedəyezejni'ine' neto' ca güenna' chonle chonlilažə'əle Cristən' na' chaquele che yoguə'əlol benə'. Na' leczə gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažə'əle yežagcho de'e yoblə leczə can' chene'e neto'. ⁷Ca'aczən' benə' bišə', ne'e chžaglaoto' na' ne'e chyi' chzaquə'əto' pero babeyondiplažə'əto' gwnežeto' de que zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'. ⁸De'e li babeyacxenlaza'əto' na' zoto' mbalaz de'en zotezə zole chonlilažə'əle Xancho Cristən'. ⁹Na' de'e na'anə' lechguale chebeito' lao Diozən' can' chonle na' cho'echguato' yelə' choxcwlen che' can' chaclene' le'e.

¹⁰Lechguale chonto' orasyon do ža do yel chnabeto'one' gone' ca le'i ljuežjcho nič əgwzejni'icheto' le'e par nič šejəchle gonlilažə'əchlene' chedə' bitonə' gonlilažə'əlene' can' chene'e Diozən'.

¹¹Chnabeto' Xacho Diozən' na' len Xancho Jesocristən' əso'e latjə yedə-zlañə'əto' le'e. ¹²Na' chnabeto' Xanchon' gone' ca gaquəche che ljuežjle tole yetole na' gone' ca gaquəchele che yoguə' benəch con catezən' chaqueto' che le'e. ¹³Chnabczəto'one' gone' ca gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' lao Xacho Diozən' sin cui bi dolə' gaple catə'an yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə nche'e yoguə'əlol benə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'.

Pabən' bzejni'ine' can' chene'e Diozən' yesə'əzo yesə'əbeze'

4Na'a ža benə' bišə', bach bsed blo'ito' le'e gonle can' chene'e Diozən', na' bach zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chatə'əyoito' le'e na' chonto' mendad əžja'aquəchle gonchle de'en chene'e Diozən'.

²Banezczele de que de'en bento' mendad gonle naquən de'en na Xancho Jeso'osən'. ³Diozən' chene'ene' sotezə socho gaccho benə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' bito chene'ene' cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho benə' yoblə, na' bito chene'ene' əgwža' xtocho. ⁴Na' leczə chene'ene' əneze tole naquən' cheyalə' čiljle xo'ollen' sin cui gaple dolə' na' sin cui no əna de que chonle de'e mal. ⁵Bito gonlebele benə' ca cui chso'onlilažə' Diozən' na' čiljle xo'olle par gonle can' chze-lažə' la'ažda'omallen', sino čiljlene' par solenlene' can' chene'e Diozən'. ⁶Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che benə' yoblə chedə' la' contr be'en che' na' gonle šə gonle ca'. Babe'eto' dižə' antslə par bosniseto' le'e de que Xanchon' chnežjue' castigw che benə' chso'on bitə'ətezə de'e

malən' zjənac ca'. ⁷ Dīozən' gwleje' chio'o par gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', caguə par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'. ⁸ De'e na'anə notə'ətezle šə nacle beṇə' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dīoz nan' cui chzenagle, caguə che netəzəto'. Le'enə' beṇe' chio'o Spirit che'enə' chedə' chene'ene' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gaque che ljuējz chio'o chonlilažə'əcho Dīozən'. Dīoz na'anə' babsedene' le'e par nič chaque che ljuējzle tole yetole. ¹⁰ Na' can' bachaquele che yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' doxen Masedonian'. Na' chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', legaquəche chega'aque'. ¹¹ To tole le'e yeyiljažə' naclən' gonle žin par nič sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad. ¹² Le'e gon ca' par nič beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' lecəzə par nič cui gaquə fałt šə bi de'en chyažj chchinele.

Can' gaquə catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə

¹³ Le'egatezə ca' beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' gac che beṇə' guat ca', beṇə' ca' gwso'onlilažə' Dīozən' lao gosə'anite'e yežlyon'. Chene'eto' ənezelen par nič cui sole trist ca' tristən' chəsə'anitə' beṇə' yeziquə'əchlə catə' chat no chat chega'aque' la' cui nite'e lez žjəsyə'əzoe' len Dīozən'. ¹⁴ Nezecho gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Le'egatezə ca' nezecho de que Dīozən' gone' par nič yidə Jeso'osən' de'e yoblə na' nche'e beṇə' ca' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' le'.

¹⁵ Na' dižə' nga chzeneto' le'e naquən xtižə' Xancho Jeso'osən' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho

na'a chonlilažə'əchone', šə ne'e mbancho catə'an yide' de'e yoblə, bito na'cho yobəch yežaglaəchone' cle ca' beṇə' ca' bagwsa'at. ¹⁶ Na' ca' naquə Xancho Jeso'osən', cuine'en yetje' le'e yoban', na' əne' zižjo gone' mendad yesyə'əban beṇə' guat ca', na' to angl əblaonə' əne', na' yenecho cuež trompet che Dīozən'. Nach beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lega'acteqe' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁷ Na' te na' chio'o chonlilažə'əchone' šə ne'e mbancho yežlyo nga, gon Dīozən' par nič txen len lega'aque' šepcho le'e yobanə' to lo'o bejw na' yežaglaəcho Xancho Jeso'osən' le'e yobanə'. Nach žjəyezochə len le' zejlicane. ¹⁸ De'e na'anə' ledogwtipəchlažə' ljuējzcho tocho yetochə güe'echo dižə' can' gaquə.

5 Beṇə' bišə', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orən' yidə Xancho Jeso'osən' yeto. ² Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Senyale' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan beṇə' chda še'elə. ³ Na' šlac chəsə'əna beṇə' zan: "Mban' zocho, bitobi gaquə checho", catə' to de repentəzə əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'enə'. Can' chac che no'olə catə' to de'e repentəzə chaque' bes che yelə' sannə', ca'atezəczən' gaquə che beṇə' ca' cui zjənitə' probnid catə'an əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw chega'aque'enə'. Bito gaquə yoso'oxonje'. ⁴ Pero chio'o beṇə' bišə', chio'o cui nchol yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' bito ədolə'əcho senyal Xancho' chio'o catə'an əžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene', na' bito gac checho can' chac che beṇə' chzenyal bguannə' le' to de repentəzə. ⁵ Bayo'o be'eni' che Dīozən' lo'o yichjla'aždao' yoguə' chio'o, na' de'e na'anə' bito choncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' ne'e

nchoj yichjla'ažda'oga'aquen'. ⁶ Cheyalə' gonyanaəcho xbab naquən' chene'e Diozən' goncho na' nabia' cuincho par goncho can' chazlaže'enə' par ničh bito bi gac checho catə' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Beṇə' ca' cui chso'on cas che' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas. ⁷ De'en zjənčhoj yichjla'ažda'oga'aque'enə' gwx-aquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas na' ca beṇə' chəsə'əzože. ⁸ Pero chio'o bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o la'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlaže'enə'. Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozən' na' gague che ljuežjcho na' yebeicho de'en nezecho žəyeyozcho len Diozən'. Šə goncho yoguə' de'e ca' gaquəlenən chio'o par ničh bitobi gac checho catə' gwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Gaquəlenən chio'o ca xa soldad de'en naquə de'e ya chaclenən le' par ničh cui bi chac che' catə' chdiłəlen beṇə' le'. ⁹ Caguə gwlej Diozən' chio'o par ničh gone' castigw chechon'. Gwleje' chio'o par ničh chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Jesocrist na'anə' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le' par ničh sotezə socho len le' lao mbancho na' leczə ca' catə' bagotcho. ¹¹ De'e na'anə' le'e gwtiplažə' ljuežjle tole yetole na' le'e gaclen ljuežjle par ničh sotezə sole gonlilažə'əchle Jesocristən' con can' chonczle.

**Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən'
can' cheyalə' so'one'**

¹² Chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', gapple respet beṇə' ca' chso'on xšin Xancho Jesocristən' entr le'e choso'ogüia choso'oye' le'e na' choso'ozejni'ine'

le'e naquən' cheyalə' so' cuezle. ¹³ Gapəchguga'aclene' respet na' gaquəchgüile chega'aque' chedə' la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na' le'e len lega'aque' le'e so binlo tole yetole.

¹⁴ Le'egatezə ca' beṇə' bišə', le'e güe' consejw beṇə' cui chse'ene so'on žin, na' le'e gwtiplažə' beṇə' chsa'aquene' zdebə choso'ozenague' che Jesocristən', na' le'e gaclen beṇə' cuinə' se'ejni'išaogüe'ene' naquən' cheyalə' so'one'. Leso legapə yelə' chxenlažə' len yoguə'əloj beṇə'.

¹⁵ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal len lega'aque'. Zejli leyeyiljažə' naclən' gonle güen len ljuežjle tole yetole na' len notə'ətezəchlə beṇə'.

¹⁶ Do tyempte le'e yebei. ¹⁷ Lesotezə leso legon orasyon. ¹⁸ Legüe' yelə' choxcwlen che Diozən' bitə'ətezə de'en chac chele, chedə' can' chene'ene' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'.

¹⁹ Bito gwžonle gon Spirit che Diozən' can' chene'en len le'e o len beṇə' yoblə. ²⁰ Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on beṇə' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²¹ Na' le-gonyana' xbab che yoguə'əloj dižə' de'en chso'e par ničh gonen chele yoguə' de'en naquə güen. ²² Na' bito gonle bitə'ətezə de'e naquə de'e mal.

²³ Diozən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' chnabda'ane' gone' par ničh gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə gonšgue' par ničh bito bi de'e mal gonle len yichjla'ažda'olen' na' nic len cuerp chelen' par ničh bito bi dołə' gapple catə'an yidə Xancho Jesocristən' yeto. ²⁴ Diozən' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' chone' complir can' ne'enə', na' de'e na'anə' gone' par ničh güe'elažə'əle gonle can' chazlaže'enə', na' gone' par ničh cui gapple dołə'.

**Pabən' gwnabe' gaquəlen
Diozən' beṇə' Tesalonica ca'**

²⁵ Beṇə' bišə' le'e so le'e gon orasyon
par neto'.

²⁶ Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle
dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque
che ljuežjle.

²⁷ Can' na Xancho Jesocristən', chona'
mendarad gwłable cart nga par əse'ene
yoguə'əloḷ beṇə' bišə'əcho ca' nitə' gan'
zolenə'.

²⁸ Na' sotezə sošga Xancho Jesocristən'
gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azən' chzoja'
ṇa'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l'juežje' ca' boso'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristən'

1 ¹⁻²Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' lao' syoda Tesalonican'. Na' nada' lena' Silbanon' na' Temtion' chṇabto' lao' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Catə'an yidə Cristən' de'e yoblə Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'

³Beṇə' bišə', neto' cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e can' chonczəto'. Naquən güen chonto' ca' la' zda chonlilažə'əchle Diozən' na' zdach chaquele che l'juežjle. ⁴De'e na'anə' chebeito' cho'eto' xtižə'əlen' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' ga yoblə. Cho'eto' dižə' ca güennə' chonle de'en chgo'o chchejlažə'əle len de'en choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' le'e na' can' zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'e chžaglaole. ⁵Na' ca naquə zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' nezecho de que zdacze' l'icha par choglaogüe'en nac gaquə che to to beṇəch. Na' le' cho'e latjə chyi' chzaquə'əle par nič əne' de que zaque'ele par yeyejle yoban' gan' zoe' chnabi'e.

⁶Na' naquəczən l'icha can' chon Diozən' chchi' chsaque'e beṇə' chosə'əchi' chosə'əsaquə' le'e. ⁷Le'e na' len neto' chyi' chzaquə'əcho na'a, pero Diozən' gone' ca cuezə yoguə'əte de'en

chyi' chzaquə'əchon' catə'an le'icho yetj Xancho Jesocristən' le'e yoban' len angl che' ca' beṇə' ca' zjənapə yelə' guac. Yide' nyechje' yi' bel. ⁸Na' gwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' nic gwse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o che Xancho Jesocristən'. ⁹Lega'aque' əsa'aque' castigw zejlicane. Cuat yesyə'əžine' lao' Diozən', nic əse'en yesə'əle'ine' yelə' guac xen che'enə' na' yelə' chey che'eni' che'enə'. ¹⁰Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə'an əžin žanə', par nič chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'an na' yebanecho ca güennə' naque'. Txen len le'e güe'echone' yelə' bala'an na' yebanecho ca güennə' naque', chedə lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Chṇabeto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' chṇabto' gaquəlene' le'e len yelə' guac che'enə' par nič yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwchoglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'. ¹²Chṇabto' gonle ca si' Xancho Jesocristən' yelə' bala'an, na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'an chedə' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' chsa'aclene' le'e.

Echoj ben' gonchgua de'e malən'

2 Beṇə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocristən' yeto par deyeto'be' chio'o žjəyechozo txen len le'. ²Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyanə' xbab par nič cui cuejy-ichjle de'en babsed bablo'ito' le'e. Na' leczə bito gaquəžejlažə'əle šə no yidə-clə dezejni'ine' le'e de que Spirit che Diozən' bagwnan de que babžin ža əg-

wnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Na' nic gaquəžejlažə'əle šə bi rson yenele o šə la'aclə no cart fals de'e chon choa'a ənia' de que babžin žan'. ³Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əṇe' o šə bi de'e gone'. La' catə'an ze'e yidə Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' beṇə' zan əsa'ase' contr Diozən' na' leczə cana' əchoj to beṇə' blao beṇə' gonchgüe' de'e mal contr Cristən'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che' zejlicane. ⁴Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezachlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' cui'e lo'o yo'odao' əblao gan' chse'ejni'alažə' beṇə' Diozən' na' əṇe' de que naque' Dioz.

⁵Cheyalə' əžjsa'alažə'əle de que catə'an gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'an ze'e yide'. ⁶Na' nezczele de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'an babžin ža bžin or nan' əchoje'. ⁷Bachac de'e malən' na'a de'en naquə contr Diozən' pero nengašə'n. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'. ⁸Cana'achən' əchoj beṇə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen che'enə' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xanchon' na' yenene' dižə' de'en güe' Xanchon' nach gate'. ⁹Na' ca naquən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanas de'en chnabia' de'e xio' ca' gonən par nič əchoje' na' gonən par nič gapəchgüe' yelə' guac na' par nič gone' milagr na' bichlə de'e zaquə'e yesyə'əbane beṇə' parzə əxoayague' lega'aque'. ¹⁰Yoguə' claste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' banaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue'

lega'aque' castigw zejlicanen'. ¹¹Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' žčhol' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'ənə'. ¹²Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xanchon'.

Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'

¹³Beṇə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'an cuinə' xə yežlyon' par nič bene' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' catə'an gwzolaole chejle'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'enə' chonən par nič nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. ¹⁴Par cui yeyejle lao yi' gabilən' gwleje' Diozən' le'e. Na' de'en gweyjele'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'an cuin Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵De'e na'anə' beṇə' bišə', lesotezə leso legonlilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'. ¹⁶⁻¹⁷Xacho Diozən' chaquene' checho. Na' de'en nži'ilažə'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'enə'. Can' ben Diozən' par nič zocho mbalaz zejlicane na' par nič zocho lez gone' güen len chio'o. Na' chnabda' cuin Xancho Jesocristən' txen len Xacho Diozən' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par nič gonle porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

Gwnab Pabən' so'one' orasyon par le' len beṇə' ljuežje' ca'

3 Na'a ža beṇə' bišə', gonšgale orasyon par neto' nič yob žjətišjue'ito' che Xancho Jesocristən' doxenlə na' par

nich beṇə' yeziquə'əchlə yob so'one'en chega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e. ²Bia'aczə nitə' beṇə' mal beṇə' cui so'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' zjə-naljəga'aque'ne'. De'e na'anə' leczə ṇabš-gale par nich beṇə' ca' bito yesə'əžone' chixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocristən'. ³Xancho Jesocristən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə na' leczən' gaquəlene' le'e par nich sotezə sole gonlilažə'əlene'. Na' leczə le'enə' əgwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən'. ⁴Na' zoto' segor de que chaclencze' le'e par nich chonle can' babento' mendadən' na' zoto' lez gaquəlene' par nich nitə'əczle gonle ca'. ⁵Na' chṇabda' Xancho Jesocristən' gone' ca gaquəchele che Diozən'. Na' leczə chṇabda'ane' gone' ca sotezə sole gonlilažə'əlene' can' ben Jesocristən' gwzotezə gwzoe' benlilažə'əchgüe' Xe' Diozən' lao yoguə'əlołte de'en gwdi' gwxaque'e yež-lyo nga.

Pabən' bene' mendad so'one' žin par so'on cuinga'aque' mantener

⁶Beṇə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocristən' mendad. Bito cheyalə' gonle txen len no beṇə' bišə'əchon' šə naque' beṇə' xagüed o šə bito chzenague' che de'en əbsed əblo'ito' le'e. ⁷Neto' syempr bento' žin catə'an gwzoto' len le'e, na' de'e na'anə' nezczele de que cheyalə' sole gonle žin. ⁸Bito be'eto' latjə no gon neto' mantener, sino que bento' žin pesad teža na' lente do še'elə par nich ben cuinto' mantener na' nich ca' bito əbsoto' le'e gast. ⁹Zaquə'əczəto' par gonle neto' mantener catə'an gwzoto' bento' xšin Diozən' gan' zolenə' pero ben cuinto' mantener nich blo'ito' le'e de que can'

cheyalə' gonle. ¹⁰Catə'an gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə no cui gone' žin, bito güe'ele latjə gaogüe'." ¹¹Pero na' babeneto' dižə' de que balē bito bi žin chonle, con nitə'əle chgüiale bin' chso'on beṇə' yoblə. ¹²Na' šə nole chgüedle na' bito bi bi žin chonle, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonle can' chene'e Xancho Jesocristən'. Legonšazə byen leyezolao legon žinnə' par nich gon cuinle mantener, na' leso lecuezə binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹³Na' yoguə'əle beṇə' bišə', bito žjxaquə'əlažə'əle gonle de'e güen. ¹⁴Chonto' mendad əgwzenagle che yoguə' de'en babzojto' le'e. Na' šə no gon godenag, le'e gwzoe' to šla'alə. Bitoch gonle txen len le' par nich gaquene' zto' che de'en chone'enə'. ¹⁵Pero la'anə'əczə šə babzolene' to šla'alə, bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' chedə' la' naque' beṇə' bišə'əcho.

Pabən' gwṇabene' Diozən' gaquəlene' beṇə' Tesalonica ca'

¹⁶Xancho Jesocristən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'enə' gonš-gacze' par nich so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətezə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷Na' chzenda' le'e de que cuinca' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' chonca' len yoguə' cart de'en əchseła'a par nich nacbia' de que nadan' chseła'an, la' banombi'aczele can' chzoja'. ¹⁸Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

1 Nada' Pab naca' apostol che Je-socristan'. Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən' par niç žjəyezochio Diozən'. Lega'aque'enə' gws'o'one' mendad par naca' apostol. ²Na' chzoja' le' Temtio dao'. Banona' le' ca xi'ina' laogüie de'en bsd blo'ida' le' par chonlilažo'o Xancho Cristo Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le', na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le', na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³Catə'an gwza'a Efeson' par gwy'a'a Masedonian', goža' le' yega'ano' Efeson'. Bena' mendad yega'ano' par niç əgwzejni'ido' balə beṇə' nitə' na' de que cuich yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'ətezə dižə' de'en cui zdan txen len xtižə' Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono' ca'. ⁴Na' leczə bzejni'iga'aque' de que bitoch cue' yichjga'aque' che de'e xaxta'ocho ca'. Dia chega'aque' ca' zjənaque' beṇə' zan. Na' de'e zan cuent chso'e chega'aque'. Gaquəyožcho šə cue' yichjcho che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən chio'o par niç gonlilažə'əcho Diozən' can' chene'ene' goncho.

⁵Cheyalə' əgwzejni'icho beṇə' par niç so'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' so'e latjə yeya' yeyib Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' šə so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que bito bi de'e mal chso'one'. Egwzejni'icho

lega'aque' so'one' ca' par niç əsa'aque'ne' che Diozən' na' che ljuežjga'aque'. ⁶Nitə' beṇə' bagosə'əque'e nez malən'. Bito chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque'. Bito chso'e latjə yeya' yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' zjəneze' de que chso'one' de'e mal. De'e na'anə' chso'echgiue' dižə' de'e bito bi zaquə'an. ⁷Chse'enene' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə lei de'en bzoj de'e Moisezən' len bito chse'ejni'ine' bi dižə'an chso'e na' nic chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' chəsə'əne' zjənaquən de'e žialao xen goncho.

⁸Na' nezecho de que lein' naquən güen con šə gwchinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyalə' so'one' de'e mal. ⁹Cheyalə' nezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chəsə'əyazjene' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyalə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' gode-nag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziquə'əchlə beṇə' güet beṇə'. ¹⁰Na' leczə bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesyə'əzolentezə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chəsə'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenlažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw falš contr ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'ətezəchlə beṇə' chso'on contr dižə' güen de'en chsd chlo'icho che Diozən'. ¹¹Lei na'anə' chonən txen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben' cho'ela'ocho. Na' le'enə' babene' lao na'a par chyixjui'a

dižə' cobə che'enə' de'en naquə de'e güen
juijy.

**Pabən' be'e yelə'
choxcwlen che Diozən'**

¹² Cho'a yelə' choxcwlen che Xancho
Jesocristən', chedə' le'enə' chonə' fuers
balor chia' par chyixjui'a xtiže'enə'. Na'
le'enə' gwleje' nada' par gona' xšine'enə'
chedə' gwnenezene' de que zotezə zoa'
chona' gona' complir can' cheyalə' gona'.
¹³ Lechgualə' bachaclene' nada', len
antslə ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane'
na' gwzi'ichiza'ane', na' bchi' bsaca'a
benə' ca' chso'onlilaže'ene'. Beyašə'
beži'ilaže'e nada' la'anə'əczə bena' ca'
chedə' cuinə' gonlilaža'ane' na' bito
gocbe'ida' bin' chona'. ¹⁴ Na' Xancho
Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequən'
nži'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada'
par nič bachonlilaža'ane' na' bachacda'
che yeziquə'əchlə benə' laogüe de'en
ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Dižə' quinga naquən de'e li na'
zjəzaquə'n par šejlə'echo, de que "Je-
sucristən' bide' yežlyo nga par nič
chebeje' benə' xni'a de'e malən'." Na'
nada' chacda' goca' le'ezelaogüe benə'
güen de'e mal. ¹⁶ Pero la'anə'əczə goca'
le'ezelaogüe benə' güen de'e mal, Je-
socristən' beži'ilaže'e nada' par nič
blo'e catec yelə' chxenlaža' nape'. Na'
de'en beži'ilaže'e nada' yoguə' benə' ze'e
so'onlilaže'ene' na' ze'e yesə'əzi'e yelə'
mban zejlicane sa'acbe'ine' de que nape'
yelə' chxenlaža' xen. ¹⁷ Ledoye'elaoch
Rei chechon' na'a na' zejlicane, ben'
cui te chei na' zoe' zejlicane. Cheyalə'
güe'echone' yelə' bala'an. Le'enə' cui no
chac le'i, na' naque' benə' sin'. Tozə
le' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can'
naquəczən.

¹⁸ Xi'inda'ogua'a Temtio, de'e
quina chzoja' le' le'e cart nga, chona'
menda gono' xšin Diozən' do yichj
do lažo'o la'anə'əczə catə' naquən

zdebə. Che'enda' žjəsa'alažo'o can'
gwso'on benə' golə blao entr chio'o
chonlilaže'əcho Cristən', bagwso'e dižə'
boso'ozenene' chio'o de que bagwlej
Diozən' le' par gono' xšine'enə'. Benšga
xšin Diozən' can' gosə'əne'. ¹⁹ Na' leczə
gwzo chech gonlilažo'o Cristən', na'
gono' ca ənezdo' lo'o yichjla'aždaogo'o
de que bitobi de'e mal chono'. Balə benə'
bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'
la'anə'əczə gosə'ənezene' lo'o
yichjla'aždaoga'aque'enə' de que
bagwso'one' de'e malən', na' de'e
na'anə' bitoch chso'onlilaže'e Diozən'.
²⁰ Can' bagwso'on Imeneo na' Ljandr.
Chžona' so'on benə' ca' txen len chio'o
chonlilaže'əcho Cristən' na' chnabda'
Diozən' güe'e latjə gon Satanasən'
con nac chene'en len lega'aque' par
nič əsa'acbe'ine' de que bito cheyalə'
yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

Nac cheyalə' goncho orasyonnə'

2 Na' chnia' le' de yeto de'en naquə
de'e žialao gon yoguə'əcho. Catə'
ndopə nžagcho par cho'ela'och
Diozən' cheyalə' goncho orasyon par
yoguə'əlöl benə', nabcho gaquəlen
Diozən' lega'aque', na' güe'echo yelə'
choxcwlen che Diozən' por lega'aque'.
² Leczə cheyalə' goncho orasyonnə' par
no rei na' par yoguə' benə' gwnabia' ca',
par nič gaquə so cuezcho binlo, na'
par nič bitobi əgwžon güe'ela'och
Diozən'. Cheyalə' goncho de'en naquə
güen laogüe'enə' na' lao benə'chən'.
³ Naquən güen goncho orasyonnə' ca',
la' Diozən' ben' babebəj chio'o xni'a de'e
malən' cho'olaže'e goncho ca'. ⁴ Diozən'
chene'ene' yebeje' yoguə' benə' xni'a de'e
malən'. Leczə chene'ene' yesə'ənezene'
na' se'ejle'e dižə' li che'enə'. ⁵ Tozə
Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone',
na' tozə ben' zo fabor chio'o lao
Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' goljə
benə'ch. ⁶ Jesocrist nan' bnežjw cuine'

gwdixjue' xtolə' yoguə' beṇach. Dezd gwłalte Diozən' bsi'e xneze nītə' beṇə' yesə'əyixjui'e che Jesocristən' na' catə'an bžin žan' bžie' bia'anə', gosə'əyixjui'e de que Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho. ⁷Na' leczə de'e na'anə' gwlej Diozən' nada' par naca' apostol che' na' par əchyixjui'a dižə' li che'enə'. Bsele'e nada' chsed chlo'ida'an beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par ničh so'onlilaže'ene'. Cho'a dižə' li notono chxoayaga' əṇia' ca'.

⁸Na' yeto de'e che'enda' gonle, yoguə' latjə gan' chdopə chžagle par cho'ela'ole Diozən', beṇə' byo ca' cheyalə' so'one' orasyonṇə' lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na' notono yesə'əže'e na' notono sa'acyože' par ničh Diozən' əgwzenague' chega'aque' catə' so'one' orasyonṇə'. ⁹Na' leczə no'ol ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque' ca cui nite'e zban. Pero bito cheyalə' cue' yichjga'aque' porzə par nite'e xoche, o par yesə'əguale'e bga o ret de or o de perlas. Na' bitotec yesə'əbe' yichjga'aque' gaquə yišə' yichjga'aque'en xoche o par yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eyə'. ¹⁰Cheyalə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'ətezəchlə no'olə bagwso'on lyebe de que əso'elaogüe'ene'. ¹¹No'olə ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltən'. ¹²Bito cho'a latjə par ničh no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltən', con nitə'əteze' žizə. Na' bito yesə'ənabi'e beṇə' byo. ¹³Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Ebən'. ¹⁴Na' catə' gwxiye'en benən par ničh beṇə' nech ca' gwso'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol che'enə' par ničh besə'əxope' gwso'one' de'e malən'. ¹⁵De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogüe' catə'

chəsə'əzane'. Pero žjəsyə'ənite'e len Diozən' zejlicane šə nitə'əteze nite'e so'onlilaže'ene'. Leczə cheyalə' sa'aquene' che Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə' na' bito so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

**Nac cheyalə' so'on beṇə' ca'
choso'ogüia choso'oye' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Jesocristən'**

3 De'e li can' chesə'əne': "Notə'əteze beṇə' šə chene'ene' əggüia əgwy'e yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua." ²Catə' cuejle to beṇə' par əggüia əgwy'e yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', lecuej to beṇə' zotezə zoe' chone' ca notono gaquə əṇe' de que de'e malən' chone'. Lecuej beṇə' zo tozə no'ol chei, beṇə' cui choe' latjə ṇabia' la'ažda'omale'enə' le', beṇə' chnabia' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beṇə' chon ca beṇə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beṇə' chebei chgüialaogüe' beṇə' liže'enə', na' beṇə' neze nac əgwsed əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlo. ³Bito cuejle beṇə' güe'e zo, o beṇə' naquə beṇə' gotil, o beṇə' chzelažə' gone' gan mechən', o beṇə' chon znia par ničh yoso'ozenag beṇə' che', sino cuejle beṇə' naquə gačjwlažə'. ⁴Lecuej beṇə' chnabia' xi'ine' ca' binlo len notə'ətezəchlə beṇə' nitə' liže'enə'. Lecuej beṇə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beṇə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'əteze de'en chone'. ⁵La' šə to beṇə' bito chac ṇabi'e family che'enə' binlo, bito nezene' nac gone' par əggüia əgwy'e beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən'. ⁶Bito cuejle to beṇə' ze'e gwzolao chonlilaže'e Diozən', la' šə cuejle to beṇə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'enə'

na' si'e castigw ca castigon' si' lennə'.
 7 Cuejle benə' chon par niç benə' ca' cui
 zjənaque' txen len chio'o yesəəneze
 de que chone' de'e güen, la' šə cui zotezə
 zoe' chone' de'e güen, gwžinlja ža catə'
 yoso'ožia yoso'onitə' benə' le' na' əxope'
 lao na' de'e gwxiye'enə'.

**Nac cheyalə' sa'ac benə' ca'
 əsa'aque' comisyon che chio'o
 chonlilažə'əcho Jesocristən'**

8 Na' catə' cuejle benə' ca' əsa'ac
 comisyon che le'e chonlilažə'əle
 Jesocristən' gan' zolen', lecuej benə'
 zjəzaquə' par gapəga'achone' respet, na'
 benə' bito zjənaquə' benə' goxoayag,
 benə' cui zjənaquə' benə' güe'e zo,
 benə' cui chesə'əzeləžə' so'one' gan
 mechən' len xšin Diozən'. 9 Lecuej
 benə' nitə'ətezə nite'e chse'ejle'e che
 de'en babzejni'i Diozən' chio'o che
 Jesocristən' de'en cui no gwneze
 antslə, benə' chso'on ca chesə'əneze
 lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de
 que chso'one' can' chazlažə' Diozən'.
 10 Cheyalə' ggüiale can' chso'on benə' ca'
 chaquele cuejle par əsa'aque' comisyon
 chele šə chso'one' can' bagwnia'
 cheyalə' so'one', na' šə yesə'əchoje'
 binlo sin cui bi bi falt čhega'aque' əžel,
 nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque'
 comisyonnə'. 11 Leczə ca' no'ol ca'
 chso'on xšin Diozən' cheyalə' əsa'aque'
 benə' zjəzaque'e par gapəga'acchone'
 respet, cheyalə' əsa'aque' benə' cui
 choso'ožia choso'onite'e benə' yoblə,
 cheyalə' əsa'aque' benə' cui chso'e latjə
 nabia' la'ažda'omalga'aque'en lega'aque',
 na' cheyalə' əsa'aque' benə' nitə'ətezə
 nite'e chso'one' complir con can' chene'e
 Diozən'. 12 Na' catə' cuejle benə' ca'
 əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle
 Jesocristən' gan' zole, lecuej benə'
 zjəzo tgüejzə no'ol chei na' lecuej
 benə' chesə'ənabia' xi'inga'aque' na'
 notə'ətezəchlə benə' nitə' ližga'aque' can'

chazlažə' Diozən'. 13 Benə' ca' zjənchoj
 par zjənaque' comisyonnə' šə so'one'
 binlo yesə'əzi'e yelə' bala'an xen, na'
 leczə so'onlilažə'əchgüe' Jesocristən' na'
 bito yesə'əžebe' laogüe'enə'.

**Notono gwneze antslə de'en
 babzejni'i Diozən' chio'o**

14-15 Zoa' lez yob yida' delana'a le',
 pero bzaja' de'e ca' čhedə' bito nezdə'
 batən' gaquə yida' na' čhe'enda' ənezdo'
 nac cheyalə' gon chio'o naccho family
 che Diozən'. Dioz ben' zo zejlicane
 bagwleje' chio'o par chdopə chžag-
 cho cho'ela'ocho Jesocristən' na' de'e
 na'anə' naccho family che'. Na' Diozən'
 babzejni'ine' chio'o dižə' li che'enə' par
 chzejni'ichon benə'. 16 Notono gwneze
 antslə de'en babzejni'i Diozən' chio'o
 na'a, na' chejle'e'chon na' naquən de'e
 žialao xen.

Jesocristən' bide' golje' benəch,
 na' Spirit che Diozən' blo'en de que
 naque' doalje xi'in Dioz.

Angl ca' besyə'əbeine' besə'əle'ine' le'.
 Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yelə'
 gwnabia' čhe'enə' na' yelə' bala'an
 čhe'enə'.

Na' benə' ca' chso'e xtiže'enə'
 bagosə'əyixjui'en yoguə' nasyon,
 na' zan benə' ža' doxen yežlyo nga
 bachso'onlilažə'ene'.

**Ežin ža yesə'əbejyichj benə'
 dižə' li che Diozən'**

4 Clar bagwna Spirit che
 Diozən' de que əžin ža balə
 benə' yesə'əbejyichje' dižə' li che
 Diozən'. Yesə'əbejyichje'en ca
 de'en yoso'ozenague' che benə' ca'
 yoso'osed yoso'olo'i dižə' güenlažə',
 na' yoso'ozenague' che benə' ca'
 yoso'osed yoso'olo'i dižə' de'en za'ac
 che de'e xio' ca'. 2 Benə' goxoayag ca'
 benə' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižə'
 güenlažə' na' bitoch bibi əsa'aque'ne'

lo'o yichjla'azda'oga'aque'enə' catə'an yesə'əxoayague' o catə'an so'one' bichlə de'e mal. ³Yoso'o'zone' no yoso'o'sagna', na' yesə'əne' de que bito gaquə gaocho balə yelə' guao la'anə'əczə Diozən' bene' par nich zjəden. Na' bene' yoguə yelə' guao ca' par nich chio'o chonlilažə'əchone' na' nombi'acho de'en naquə de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelə' choxcwlen. ⁴Na' de'en bene' yoguə de'e ca' nezecho zjənaquən güen na' bito zjənaquən par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozən' yelə' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o. ⁵Zjənaquən güen par gaoga'acchon chedə' cho'echo Xtižə'enə' catə' choncho orasyon cho'echo yelə' choxcwlen che' par lega'aquən.

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Jesocristən'

⁶Na' Temtio, par nich yebeichgüei Jesocristən' can' chono' xšine'enə' cheyalə' əgwzejni'ido' beṇə' bišə'əcho beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' de'e ca' bagwnia' le'. Šə gono' ca' gaquəlenən le' par sotezə so' gonlilažə'əcho' Jesocristən' na' talencho' dižə' li che Diozən' de'en bachdaleno' ṇa'a. ⁷Bito gone chio' dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən'. Chso'e dižə' ca dižə'an chsoe' balə no'olə gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquə' šejle'echo chei. Pero na' le' bsed par nich šejəch goncho' can' chene'e Diozən'. ⁸Nezecho de que catə' choncho jersisy chaclenən cuerp chechon', na' catə' choncho can' chene'e Diozən' caguə cuerp checho na'azən' chaclenən, sino chaclenczən chio'o par zocho mbalaz ṇa'a lao mbancho na' ca'aczə catə' žjəyechocho len Diozən'. ⁹Naquən de'e li na' zaquə'an par šejle'echo chei. ¹⁰Na' Diozən' chone' par nich de yoguə de'e chyažje yoguə beṇə' par nich zjəmbane', na' chone' yelə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'.

Na' de'en zocho lez žjəyechocho len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'enə' na' chgo'o chchejlažə'əcho catə' chəsə'əzi'ichizə' beṇə' chio'o.

¹¹Bsed blo'i beṇə' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'. ¹²La'anə'əczə ne'e naco' beṇə' xcuidə' bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə cui yoso'ozenague' chio'. Len bitə'ətezə əṇao' na' len yoguə de'en chono' blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' nac cheyalə' so'one', na' naquən' cheyalə' sa'aquene' che Diozən' na' che ljuežjga'aque' na' nac cheyalə' nitə'ətezə nite'e so'onlilažə'e Jesocristən', na' nac cheyalə' so'one' par nich la'azda'oga'aque'enə' əsa'aquən xi'ilažə'. ¹³Mientr yida' gan' zo'onə' gwlec yichjo' blab Xtižə' Diozən' de'en nyojən len beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na' gwdixjue'i dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' bzejni'i beṇə' bi zeje xtižə' Diozən'. ¹⁴Ben yoguə'əlo' de'en gwlej Diozən' le' par gono' catə'an boso'o'xoə na' beṇə' golə beṇə' blao ca' yichjo'on na' boso'ozenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

¹⁵Gwlec yichjo' ben yoguə' can' gwnia' par nich yoguə beṇə' yesə'əle'ine' can' zdach chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁶Gwdapə cuidad ben con can' chazlažə' Diozən', na' bsed blo'i beṇə' so'one' ca'. Šə gono' ca' gaquəlenən beṇə' ca' choso'ozenag xtižə'onə' par yesyə'əchoje' xni'a de'e malən' na' leczə gaquəlenən le'.

Can' cheyalə' goncho len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

5 Šə bi de'en chon to beṇə' golə, bito ti'lo'one' sino gwṇeyoine' can' cheyalə' gone', ben can' chono' len xao'. Na' šə bi de'en chon to beṇə' xcuidə' bzejni'ine' ca bišo'o. ²Na' šə bi de'en chon to no'olə golə, bzejni'ine' can' chono' len xna'o, na' šə bi de'en chon to no'olə

xcuidə' bzejni'ine' ca to zano' par niç notono gaquə əne' de que de'e malən' chono'.

³ Cheyalə' goncho mantener no'ol ca' bagwsa'at be'en çhega'aque', šə zjənaque' doalje gozebə. ⁴ Pero šə nitə' xi'inga'aque' o xesoaga'aque' bzejni'i beṇə' ca' de que cheyalə' so'one' lega'aque' mantener çhedə' beṇə' gol ca' babosyo'osgole' lega'aque'. Chazlažə' Diozən' goncho mantener beṇə' golə lao family çhe çhecho. ⁵ No'ol ca' zjənaquə doalje gozebə, beṇə' ca' notono family çhega'aque' nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən' lega'aque' na' chso'ontezə chso'one' orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə' zjəzaque'e par goncho lega'aque' mantener.

⁶ No'olə gozeb ca' chso'on xbab so'one' con can' chse'enene' zjənaquəga'aque' ca beṇə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'enə' de'en cui choso'ozenague' çhe Diozən'. ⁷ Yoguə' de'e ca' bagwni'anə' gono' mendad so'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' par niç notono gaquə əne' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bito choncho can' cheyalə' goncho. ⁸ Šə nocho cui gaquəlencho no parient çhecho len de'en çəsə'əyazjene', bito choncho can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' napəchcho dolə' cle ca beṇə' ca' cui zjənombia' Cristən'. Na' peorəch šə cui choncho mantener no'ol çhecho, xi'incho, na' xaxna'acho.

⁹ Quinga nezele noe' no'olə gozeb ca' cuejle par niç le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' gonle lega'aque' mantener. Šə banite'e gyon iz o mazlə, na' šə gwnitə' tgüejzə be'en çhega'aque', ¹⁰ na' šə beṇə' zan çəsə'əne' bagwso'onchgüe' de'e güen ca de'en bosə'əsgole' no bidao' o çəsə'əgüialaogüe' beṇə' zitə' ližga'aque'enə', o chsa'aclenchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', o chsa'aclene' beṇə' çəsə'əyi' çəsə'əzaque'e, o šə bag-

wso'onchgüe' bitə'ətezəchlə de'e güen nachən' zjəzaque'e par cuejga'aclene'.

¹¹ Pero bito cuejle no'olə gozeb ca' zjənaquə beṇə' xcuidə' la' gwžinlja ža se'enene' yesə'əbejyichje' xšin Cristən' na' se'enene' yesyə'əšagne'e de'e yoblə. ¹² Na' šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən' əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one' can' gwso'one' lyebe. ¹³ Na' no'olə gozebə xcuidə' ca' bito gonga'aclene' mantener. De'en yesə'əlažə'e liž beṇə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beṇə' güilj gwxxan dižə' na' yesə'əgüiazeche' bin' chso'on beṇə' yoblə, na' so'e dižə' çhe de'en cui cheyalə' so'e dižə' çhei. ¹⁴ Chacda' güen šə no'olə gozebə xcuidə' ca' yesyə'əšagne'e de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yosyo'osgol xi'inga'aque', na' yosə'əgüia yoso'oye' xمندادga'aque' de'e de ližga'aque', par niç notono beṇə' contr çhecho gaquə əne' de que de'e malən' choncho. ¹⁵ Balə no'olə gozebə xcuidə' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəsə'ənaogüe' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' šə lao family çhega'aque'enə' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' çhega'aque', cheyalə' so'one' lega'aque' mantener par niç beṇə' ca' çəsə'əadopə çəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozebə.

¹⁷ Beṇə' ca' bagwlejle par zjənaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə chso'one' binlo de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gaple lega'aque' respet na' par çixjwle çhe gast çhega'aque'enə', na' mazəchlə šə noe' çesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejennə'. ¹⁸ Zjəzaque'e par gonle ca' la' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Bito əgweyiwle cho'a go'on ca' par niç cui

gaquə sa'ob žlac choso'olej choso'ošoşəb trigon' par chchoj xeinə." Na' leczə ny-ojən nan: "To beŋə güen žin cheyałə' si'e laxjue'."

¹⁹ Bito gono' cas šə no gao xyan' contr to beŋə' golə beŋə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə cui zo yeto o yechopə testigw beŋə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'ənə'.

²⁰ Pero šə de'e li chone' de'e malən', cheyałə' tilo'one' lao yoguə' beŋə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' par nič yeziquə'əchlə beŋə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesə'əžebe' so'one' de'e malən'. ²¹ Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beŋə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaque' testigw chia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozəczə can' gono' len notə'əteza beŋə', ni toe' cui gono' xench. ²² Bito yob cuejo' notə'əteza beŋə' par gaque' beŋə' golə beŋə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' šə əxope' gone' de'e mal lenczo' le' gapo' dolə' šə ca'. Ben par nič gacteza gaquə yichjla'ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

²³ De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejə' slezə nis, sino güe'ej latə' bino par nič gaquəlenən li'onə'.

²⁴ Nacbiaxejə de'e mal de'en chso'on balə beŋə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'enə'. Pero na' yebale' bito yob gacbe'icho šə chso'one' de'e mal. ²⁵ Na' leczə can' naquən len beŋə' chso'on de'e güennə'. Bale' nacbiaxejə de'e güennə' chso'one', na' yebale' bito nacbia' pero gwžin ža la'laon.

6 Yoguə' mos beŋə' ca' chso'onlilažə' Cristən' cheyałə' əsa'ape' xanga'aque'enə' respet, par nič xanga'aque' ca' bito yesə'əne' contr Diozən' ben' cho'ela'ocho na' contr de'en chsed chlo'icho. ² Na' šə xanga'aque' ca' leczə chso'onlilaže'e Cristən', mos ca' bito cheyałə' so'one' xbab cui yoso'ozenague' čhega'aque' por ni che

de'en zjənaque' txen chso'onlilaže'e Cristən'. Mazəchlə cheyałə' so'one' žinnə' do yichj do lažə'əga'aque' čhedə' xanga'aque' beŋə' ca' chso'one' žin čhei chso'onlilaže'e Cristən' na' Diozən' chaquene' čhega'aque'. Gwdixjue'e de'e ca' babzejni'ida' le' na' bsd blo'in.

Cheyałə' socho content len de'e de čecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Jesocristən'

³ Nita' beŋə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' de'en cui zdan lebe len de'en bagwnia' le' na' len dižə' güen che Xancho Jesocristən' na' len bitə'ətezəchlə de'en chzejni'icho beŋə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ⁴ Beŋə' ca' choso'osed choso'olo'ine' clelə chso'on cuinga'aque' xen chsa'aquene' zjənezene' len la' bitobi chse'ejni'ine'. Beŋə' ca' chso'on ca' con zjəchi' yichjga'aque' chesə'ədilə chesə'əšašlene' beŋə' yoblə, na' chso'e dižə' che no pont dao' de'en choso'osed choso'olo'ine' de'en cui naquə de'e žialao. De'en chesə'ədilə chesə'əšaše' che bizə de'en nac ca' chonən par nič chsa'acxi'i ljuežjga'aque', na' chsa'acyože' beŋə', na' choso'ožia choso'onite'e beŋə', na' chso'one' xbab mal che beŋə', ⁵ na' chesə'əža'a ljuežjga'aque' toe' yetoe'. Beŋə' ca' chso'on ca' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bito zjənombi'e de'en naquə de'e li. Malən' chso'one' choso'osed choso'olo'ine' che Diozən' parzə nič so'one' gan. Bito gono' txen len beŋə' ca' chso'on ca'. ⁶ De'e liczə de'e xen de'e zedegua'an par chio'o šə cho'ela'ocho Diozən' na' šə zocho mbalaz len de'e dao' de čecho. ⁷ Can' na dicho nga: "Ga'alchon' catə'an bla'acho yežlyo nga na' ga'alchon' yeza'acho." ⁸ Cheyałə' socho mbalaz šə de de'en che'ej de'en chaocho, na' šə de xala'ancho, na' gan' chtascho. ⁹ Beŋə' ca' zjəchi' yichjga'aque' gatə' de'e zan

šinlazga'aque', de'e zan bien čhega'aque' o meč xen čhega'aque' choso'ozenague' che de'e malən'. Can' chac chesə'əxope' lao na' gwxiye'en. Choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjəzaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicane. ¹⁰ La'ažda'omalchon' gwzenaguən che bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mečən'. Balə beṇə' de'en chesyə'əbeichgüeine' mečən' bagosə'əbejyichje' dižə' li che Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

Cheyalə' cuēc yichjcho goncho xšin Diozən' do yichj do lažə'əcho

¹¹ Pero na' le' naco' beṇə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažə'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' che' na' che beṇəchən', na' sotezə so' gonlilažə'o Diozən' catə' de de'e saquə'əzi'o, na' gaquəcho' beṇə' gaxjwlažə'. ¹² Ca to deportist chone' do yichj do lažə'e yoguə' de'en cheyalə' gone' par nič si'e premio, le'egatezə ca' le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən' do yichj do lažə'o laogüe de'en chonlilažə'one'. Gwlec yichjo' de'en žjəyeyzo' len Diozən' zejlicane čedə' Diozən' gwleje' le' par žjəyeyzo' len le', na' bi'o dižə' li lao beṇə' zan de que chonlilažə'one'. ¹³ Ca'aczən' be' Jesocristən' dižə' li lao Ponsio Pilatən' de que chonlilažə'e Diozən'. Na' na'a lao Jesocristən' na' lao Diozən' ben' chnežjo yelə' mban che beṇəchən', na' bia chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e zjəmban, ¹⁴ chona' mendad gono' yoguə' de'en nezdə' chene'e Diozən' gono'. Benən xte ca yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə par nič notono gaquə əna de que cui chono' can' chene'e Diozən'.

¹⁵ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə' əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia' yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə, na' le'enə' cho'ela'ocho. Le'enə' naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei ca' yelə', na' naque' Xancho ben' chnabia' yoguə' beṇə' gwnabia' ca' yelə'. ¹⁶ Tozə le' chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' tant yo'o yelə' chey che'eni' che'enə' gan' zo'enə' xte notono nochlə gaquə' bigue'e gan' zo'enə'. Notono beṇə' lao yežlyo nga ne'e le'ine' le' na' notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə' güe'ela'ochone' la' le'enə' chnabi'e zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

¹⁷ Na' ca naquə beṇə' ca zjənaque' beṇə' gwni'a yežlyo nga, ben mendad bito əsa'aque' beṇə' ya'aləžə', na' bito so'one' xbab nite'e mbalaz por ni che yelə' gwni'a čhega'aque'enə' čedə' ca naquə yelə' gwni'anə' de'e te čhein'. Cheyalə' nite'e lez gon Diozən' ca nite'e mbalaz, la' le'enə' chone' chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen par nič yebeichon. ¹⁸ Beṇə' gwni'a ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par so'one' porzə de'e güen, so'one' de'en chebei Diozən', yesə'əchine' xmechga'aque'enə' par əsa'aclene' beṇə', na' bito əsa'aque' beṇə' rgüin. ¹⁹ Šə bach chso'one' ca', bachso'one' can' chene'e Diozən' gon chio'o de yelə' mban zejlicane čecho na' gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en zeza'.

Yeto de'en gože' Temtion'

²⁰ Temtio dao' gwlecchgua yichjo' yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'. Bitobi cas gono' che bitə'ətezə de'en yesə'əna beṇə' ca' chso'onlažə' chəsə'əne' de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e sin', čedə' bitobi zaquə'en lao Diozən'. ²¹ Beṇə' ca' chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje' dižə' li che Diozən' na' bitoch chso'onlilažə'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

1 Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalazə' Diozən'. Gwleje' nada' par naca' apostol par niçh chyixjui'a can' bene' lyebe de que gata' yelə' mban zejlicane che notə'etezə beṇə' gonlilažə' Jesocristən'. ²Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chnaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əzi'ilažə'e le' na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Cheyalə' güe'echo dižə' che Jesocristən'

³Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozən' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' nezdə' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlažə' Diozən'. Na' yoguə' laste catə' chona' orasyonṇə' cho'a yelə' choxcwlen che' par le'. ⁴Chjza'alažə'a can' gwchežə' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə chze-lažə'əchgua' le'i ljuežjcho par niçh yebe-ichgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'an. ⁵Na' chona' xbab can' chonlilažə'o Diozən' do yichj do lažə'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažə'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶De'e na'anə' chneyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozən' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'onə' yichjo'onə' par blo'eto' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'. ⁷Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'enə' len chio'o, nezecho chaclen

Diozən' chio'o len yelə' guac che'enə' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlažə' Diozən'. ⁸De'e na'anə' bito yeto'ido' go'o xtižə' Xancho Jesocristən' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtižə'enə'. Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho əžaglaogua' ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' Diozən' gaquəlene' chio'o len yelə' guac che'enə' catə'an əžaglaogua'. ⁹Catə' cuinə' xe yežlyon' Diozən' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. Na' catə' gwzolaə benlilažə'əcho Jesocristən' Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güenṇə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nzi'ilažə'e chio'o. ¹⁰Diozən' bablo'ine' chio'o can' nzi'ilažə'e chio'o de'en bsele'e Jesocristən' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrist na'anə' bene' par niçh əžin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo dižə' güen dižə' cobə che'enə' nezecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹Diozən' gwleje' nada' par niçh əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' par niçh naca' apostol che'enə' na' chsed chlo'ida' xtižə'enə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹²Na' de'en chsed chlo'ida' xtižə'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozən' ben' chonlilažə'a. Baben cuina' lao ne'enə' na' nezdə' de que nape' yelə' guac par gone' ca sotezə soa' gonlilažə'ane' xte catə'əch əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹³Gwnaošga yoguə' de'en babsed bablo'ida' le', la' lenṇə' naquən güen, na' bito cuejyichjo' de'en chonlilažə'o Jesocristən' na' de'en chacdo' che' na' che beṇə'əchən'. ¹⁴Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozən' le' par niçh sotezə

so' əgwɪsed əgwlo'ido' dižə' li de'en babzejni'ida' le', chedə' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵Nezdo' de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuežjcho ca' nitə' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'. ¹⁶Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' laža'a zan las. Xancho Diozən' gwlo'ešgue' can' nzi'ilaže'e le' na' family che'enə'. ¹⁷Catə' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya nga. ¹⁸Na' nezdo' can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chnaba' lao Xancho Diozən' əgwlo'ine' le' can' nzi'ilaže'ene' catə' əžin ža choglao Xancho Diozən' che yogua' beṇə' šə zjə-nape' dolə' o šə cui zjə-nape' dolə'.

**Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho
len de'en əžaglaochō lao
goncho xšin Jesocristən'**

2 Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristən' le' benchechlažə'o ben xšine'enə'. ²Na' yogua' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuežjcho zan ca', bsd blo'in beṇə' ca' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³Bguo'o bchej len bitə'ətezə de'en əžaglaogo' lao gono' xšin Jesocristən' par nič ca' saquə'əlebədo' ca to sol-dad gual. ⁴Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' sol-dadən', chedə' cheyalə' gone' con can' na ben' chnabia' le'. ⁵Na' nezecho de que ben' naquə deportist bito gaquə si'e premio šə bito chzenague' che yogua' reglas ca' catə'an chytje'. ⁶Na' leczə nezecho de que ben' chelale chon žin yixə'ənə' chzi'e part nech che cwsešən' par cuine' antslə ze'e chnežjue' che beṇə' yoblə. ⁷Ben xbab che de'en chzejni'ida' le', na' Xancho Jesocristən' gaquəlene' par nič šejni'ido' can' cheyalə' gono' xšine'enə'.

⁸Na' ben xbab che Jesocristən' ben' goljə yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo beṇə' guat ca' can' chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ⁹Na' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' na' dia' ližya nga ca to beṇə' mal juisy. Pero la'anə'əczə nada' dia' ližya nga, bitobi gaquə so'on beṇə' par nič cui gasə' laljə xtižə' Diozən' doxenlə. ¹⁰La'anə'əczə chžaglaogua' nga zotezə zoa' chyixjui'a xtižə' Diozən'. Chyixjui'an par nič yez-iquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' šə so'onlilaže'ene', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən' na' gwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane. ¹¹Dižə' quinga zjə-naquən de'e li:

Šə ngodə'əcho txen len Cristən' ca de'en gwso'ot beṇə' le',

leczə ngodə'əcho txen len le' ca de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' par nič žjəyecho len le'.

¹²Šə chio'o chonlilažə'əcho Cristən' chgo'o chchejlažə'əcho catə'an chžaglaochō,

leczə nabi'acho txen len le'.

Šə cuejyichjcho Cristən' leczə ca' le' cuejyichje' chio'o.

¹³Na' la'anə'əczə šə chio'o cui goncho complir can' nacho goncho, bia'aczə zo le' gone' con can' ne'enə',

la' naquəcze' beṇə' chon complir len bitə'ətezə de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocristən' binlo

¹⁴Ben par nič beṇə' ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Cristən' žjəsyə'əzalaže'e de'e ca' bagwnia', na' ben mendad cui yesə'ədiłə yesə'əšaše' entr ljuežjga'aque' por ni che bizə dižə' de'e cui zeje. Xancho Diozən' naque' testigw can' chso'one'. Na' šə yesə'ədiłə yesə'əšaše' beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' cui se'ejle'e xtižə' Diozən'. ¹⁵Bentezə ben

xte ga zelao saquə'ado' par niçh yebei Diozən' can' chono'onə' na' par niçh bito gaquədo' zto' de'en chono' xšine'enə'. Na' əgwseɖ əgwlo'ido' cayanə'n zeje xtižə' Diozən'. ¹⁶ Bitobi cas gono' che bitə'ətezə dižə' de'en yesə'əna beṇə' de'en cui naquə de'e zaque'e lao Diozən', chedə' dižə' ca' chxoayaguən beṇə' par niçh chyalə'əch chso'onche' de'e malən'. ¹⁷ Na' xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i de'e ca' zjənac ca' chonən par niçh beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' chəsə'əbejyichje' de'en chso'onlilažə'e Cristən', ca chen de'en naquə mal chytjən doxen lao cuerp chechon' na' chziayi'in len. Imeneon' na' Fileton' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' de'en nac ca'. ¹⁸ Lega'aque' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li chedə' choso'osed choso'olo'ine' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' babebancho ladjo beṇə' guat ca' ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' cuat əžin ža yolis yosbane' chio'o len cuerp chechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', balə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chsa'aczejlaze'e šə xtižə' Cristən' naquən de'e li. ¹⁹ Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca to lan yo'o de'en naquə de'e gual. Na' nyoj Xtiže'enə' checho nan: "Diozən' nezene' non' zjənaquə xi'ine'." Na' leczə nyojən nan: "To to beṇə' chesə'əne' de que chso'onlilažə'e Xancho Diozən' cheyalə' yesə'əbejyichje' cuich so'one' de'e malən'."

²⁰ Nezecho de que lo'o liž beṇə' gwni'a ca' zjəde no yesə' xguaguə na' no ša' de or na' de plat, na' leczə zjəde no xguaguə na' no ša' de yag na' de gon'. Balən chso'onən žin par len de'en zjənaquə xoche na' yebalən chso'onən žin par len de'en zjənaquə de'e zban. ²¹ Notə'ətezcho šə bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca' gwxaquə'əlebecho ca

to yesə' o to xguaguə de'e chon žin len de'en naquə xoche chedə' guaquə goncho xšin Cristən' de'en zaquə'əchgua. La' šə cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə'əna' nachən' guaquə gon cuincho lažə' na' Diozən' na' socho probnīd par goncho bitə'ətezə de'e güen de'en chene'e Cristən' goncho.

²² De de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac ne'e naccho beṇə' xcuidə', pero le' bito gono' bitə'ətezə de'e ca'. Be'elažə' ben de'en naquə güen lao Cristən', na' gwzotezə gwzo benlilažə' le', na' goque che ljuežj beṇə'cho', na' leczə gwzo gwleza binlo len lega'aque'. Be'elažə' ben yoguə de'e ca' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən' beṇə' ca' zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə'.

²³ Bito əgwzenago' che beṇə' ca' zjənchoj yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chəsə'əšaše' por ni che bizə dižə', chedə' šə əgwzenagcho che dižə' ca' zjənac ca' gonən par niçh gaquə'yožcho beṇə'.

²⁴ Chio'o naccho beṇə' güen xšin Xancho Cristən' bito cheyalə' tilə gwšaslencho beṇə'. Cheyalə' goncho güen len yoguə' beṇə', na' cheyalə' nezecho nac əgwseɖ əgwlo'icho beṇə' xtižə' Diozən' binlo, na' cheyalə' co'o gwchejlaze'əcho bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o.

²⁵ Cheyalə' gaccho beṇə' gaxjwlažə' catə' güe'echo consejw beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižə' li che Cristən'. Šə can' goncho, de repent gaquəlen Diozən' lega'aque' par niçh yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' sa'acbe'ichene' de'en naquə de'e li. ²⁶ Na' šə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'en gan' nite'e na'a chso'one' con can' chazlažə'ənnə'.

Naquən' so'on beṇə' catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə

3 Cheyalə' šejni'ido' de que catə' bazon yidə Xancho Cristən'

de'e yoblə, lechgualə de'e zan de'e žaglaŋ chio'o chonlilažə'əchone'.²Ca tyemp na' nitə'əchgua beŋə' yesyə'əbeine' so'onchgüe' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' yesyə'əbeichgüeine' mech, na' so'elao' cuinga'aque', na' sa'alaze'e. Yoso'ožia yoso'onite'e beŋə' na' Diozən', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yelə' choxwlen che Diozən' na' bito sa'ape'ene' respet.³Na' xte bito güe'en latjə əsa'aquene' che beŋə' yoblə, əsa'aque' beŋə' ggo'olazə', əsa'aljlažə'e par yoso'oxie' gwdilə, bito gaquə yesə'əbeze' cuich so'one' bitə'ətezə de'e malən' de'en nan so'one'. So'one' znia len ljuežjga'aque' can' chso'on bia yixə', na' yesə'əgue'ine' bitə'ətezə de'en naquə de'e güen.⁴Yesə'əxoayague' beŋə' parzə niçh yoso'odie' lega'aque' lao na' beŋə' contr chega'aque' ca', na' yesə'əne' dižə' loc dižə' lžej na' so'ontezə' de'e malən' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyə'əbeine' so'one' legr lgua'a əsa'aquene' che Diozən'.⁵Na' so'one' ca əsa'aque beŋə' yeziquə'əchlə de que chso'elaogüe'e Diozən', pero bito so'e latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

Bito gono' txeŋ len beŋə' ca' so'on de'e ca' bagwnia'.⁶So'one' can' chso'on balə beŋə' ca' chja'ac liž beŋə' par choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'. Na' choso'oxoayague' no'ol ca' chsa'ac šayeçə šayen len xtižə' Diozən', no'ol ca' nyan xtolə'əga'aque'enə'. Choso'ozenagtežə no'ol ca' che bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalga'aque'enə' so'one'.⁷De'e na'anə' choso'ozenague' che notə'ətezə beŋə' goxoayag, bitə'ətezə de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquə de'e li.⁸Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizežən' catə'ən cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižə' li de'en be'elen de'e Moizežən' lega'aque',

lecžə can' chso'on beŋə' goxoayag quinga contr Diozən' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižə' li che'enə'. Zjənçhol yichjla'azda'oga'aque'enə' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' na' bito chso'onlilažə'e Diozən' par yebeine' lega'aque'.⁹Pero caguə yosə'əxoayague' beŋə' šša, la' əžin ža catə' yoguə' beŋə' sa'acbe'ine' de que zjənçhol yichjla'ažda'oga'aque' na'anə' can' gwsa'acbe'i beŋə' de que gosə'əçhol yichjla'aždao' de'e Janesən' na' de'e Jambresən' catə'ən gwso'one' contr de'e Moizežən'.

Consejw le'eze-laogüe de'en bzoj Pabən par Temtion'

¹⁰Na' le' Temtio, baneždo' binlo yoguə' de'en chsed chlo'ida' che Diozən', na' yoguə' can' chona'. Neždo' can' chi' yichja' par niçh gona' porzə de'en chazlažə' Diozən'. Neždo' can' zotežə zoa' chonlilažə'a Diozən' na' can' chgo'o chchejlažə'a len de'en chyi' chzaca'a. Neždo' can' zotežə zoa' chacda' che Diozən' na' che beŋə'əchən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozən' catə' choso'oçhi' choso'osaguə' beŋə' nada'.¹¹Neždo' can' boso'oçhi' boso'osague'e nada' catə'ən gwzocho Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' neždo' bichlə de'en babžaglaogua'. Na' lecžə neždo' can' bosla Xancho Cristən' nada' lao yoguə' de'e ca' bžaglaogua'.¹²De'e li nitə' beŋə' yoso'oçhi' yoso'osague'e notə'ətezcho ngodə'əcho txeŋ len Cristo' Jeso'osən' na' chi' yichjcho chzenagcho che Diozən'.¹³Na' ca naquə beŋə' mal ca' na' beŋə' goxoayag ca' zja'aquəche' so'onche' de'e malən'. Yoso'oxoayague' beŋə' yoblə na' se'ejlə'e che dižə' güenlažə' de'en soe' beŋə'.

¹⁴Pero ca naco' le' Temtio dao', gwzotežə gwzo bzenag che yoguə' de'en bachejni'ido' che Cristo Jeso'osən' na' de'en bachejli'o çhei, la' nežczədo'

noquə'to'on bzejni'ito'on le'. ¹⁵Dezd xcuidə'tio'onə' nombi'o Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cheyalə' gonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' par nič Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁶Cuin Diozən' bzejni'ine' beṇə' ca' boso'ozoṇ' Xtižə'enə' xbab che'enə' par nič ca' boso'ozoje'en. De'e na'anə' doxen Xtižə' Diozən' de'en nyojən zaquə'əchguan par chzejni'in chio'o che Diozən', na' par chdīlən chio'o catəən choncho de'e malən', na' par chonən chio'o consejw, na' par chzejni'in chio'o naquən' goncho de'en naquə güen lao Diozən'. ¹⁷Xtižə' Diozən' de'en nyojən chaclenən chio'o chzenagcho che Diozən' par nič ca' chnezecho yoguə'əloṇ' de'en cheyalə' ənezecho par sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güenna'.

4 Yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə dečhoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇəch beṇə' ne'e zjəmban na' beṇə' bagwsa'at, na' techlə nabi'e. Na' Temtio dao', Jesocristən' na' Xacho Diozən' zjənaque' testigw chia' de que chona' mendad ²sotezə so' chixjui'o xtižə' Diozən'. Gwdixjue'en catə' nlatjo' na' catə' chacdo' cui nlatjo'. Be'elen beṇə' dižə' par nič yesə'əneze' de que de'e malən' chso'one', gwdiləga'aque' che de'e malən' chso'one' par nič yesyə'ədinjene'en, be'ega'aque' consejw, na' gwzotezə gwzo bzejni'iga'aque' sin cui žjəxaquə'əlažə'o. ³Gwžin ža catə' cuich əse'ene beṇəchən' yoso'ozenague' che no əgwzejni'i lega'aque' de'en naquə de'e güen. De'e na'anə' yoso'otobe' beṇə' zan beṇə' yoso'osed yoso'olo'i lega'aque' dižə' de'en chesyə'əbeine'. ⁴Yesə'əbejyichje' cuich yoso'ozenague' che dižə' lin' na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə'. ⁵Pero ca naquə le' ža, do tyempte gwnabia' cuino' par gono' can' chazlažə'

Diozən', na' gwzotezə gwzo bguo'o bchejlažə' catəən de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə gwzo be' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' ben doxen de'en baben Diozən' lao na'onə' gono'.

⁶Gwzotezə gwzo ben xšin Diozən', chedə' la' bazon baozə so'ote' nada' na' žjəyезoa' len Diozən'. ⁷Nada' babena' xte ga zelao gwxaquə'əda' par chona' can' chazlažə' Diozən'. Babena' yoguə'əloṇ' de'en ngo'o Diozən' lao na'a gona', na' zotezə zoa' chonlilažə'a Jesocristən'. ⁸Na' catə' žjəyезoa' len Diozən', gone' par nič soa' mbalaz chedə' bentezə bena' de'e güen laogüe'enə'. Xancho Jesocristən' zdacze' licha na' catə' əžin ža əne' bin' gaquə che yoguə' beṇəchən', caguə nada'əzan' soa' mbalaz, leczə mbalaz nitə' notə'ətezəchlə beṇə' chesyə'əbeine' nite'e lez yidə Jesocristən' de'e yoblə.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹Ben byen par nič yob yido' nga. ¹⁰Nia' ca' chedə' Demasən' bagwlejyichje' nada' na' bazjəyede' Tesalonican' de'en chi'ichgua yichje' bin' gatə' che' lao yežlyo nga. Na' ca naquə beṇə' ca' yela' ža, Cresentan' bazde' Galasian', na' Titon' bazde' Dalmasian'. ¹¹Yetoga Locasən' nga'anlene' nada'. Che'ešgo' Marcon' catəən yido', la' lechgualə chac-lene' nada'. ¹²Babsela'a Tiquicon' Efeson'. ¹³Na' catə' yido' goxə'əšgo' xadon chia' de'en bocua'ana' Troasən' liž Carpon', na' beṇə' libr ca' pero na' de'e žialao xench beṇə'əšga rollos ca' de'en zjənyoj.

¹⁴Ljandr ben' chon žin len cobre babenchgüe' contr nada'. Xancho Diozən' əgwnežjue' le' castigw che de'en babene'. ¹⁵Gapəšgo' cuidad len le', la' babenchgüe' contr nada' par nič cui chixjui'a xtižə' Diozən'.

¹⁶Catə' boso'odie' nada' lao jostis ca' de'e nech, ni tozə cui no bidə par əne' fabor nada'. Yoguə' beṇə' ca' bena'

xbab əne' fabor nada' gosə'əbejyichje' nada'. Chona' orasyon lao Diozən' chnaba' yezi'ixene' čhega'aque' de'en gosə'əbejyichje' nada'. ¹⁷ Bia'aczə zoczə Xancho Diozən' len nada'. Len' goquəlene' nada' par ničh bi'a xtiže'enə' clar na' bene' par ničh zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtiže'enə'. Na' Xancho Dioz na' bosle' nada' lao na' beṇə' contr čhia' ca'. ¹⁸ Na' ɲezda' goslaczə Xanchon' nada' lao bitə'əteza de'e gaquə čhia', na' əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len de'e malən' par ničh žjəyezəa' len le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche' ɲa'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

**Chguape' diox yeto
chope' na' chnablaže'e
gaquəlen Diozən' lega'aque'**

¹⁹ Eguapšgo' Priscan' na' be'en čhe' Aquilan' diox, na' leczə family čhe One-

siforon'. ²⁰ Eraston' bega'əne' Corinton', na' bocua'ana' Trofimon' syoda Mile-ton' chacšenene'. ²¹ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par yido' antslə ze'e gaquə zag. Leczə Eubolon' chguape' le' diox, len Podenten', na' Linon' na' Claudian' na' len yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga.

²² Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə', na' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

1 Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' nich chyixjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par niḥ so'onlilaže'ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par niḥ so'one' can' chene'e Diozən'.² Na' chaquəlenga'aca'ane' par niḥ yesə'əneze' de que žjəsyə'anite'e len Diozən' zejlicane. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilaže' le' žjəsyə'anite'e len le' zejlicane. Na' nezecho de que bito chonlaže' Diozən'.³ Na' na'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə.⁴ Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par niḥ chonlilažo'o Xancho Jesocristən' can' chonlilaža'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chnaba' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' par niḥ so' cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

⁵ Bocua'ana' le' Cretan' par niḥ yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzolaogua' beṇə'. Na' leczə bena' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaže' Jesocristən' to to yež.⁶⁻⁷ Šə no beṇə' chso'on ca notono

əṇa chso'one' de'e malən', šə nitə' tgüejzə no'ol chega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onditjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaže' Jesocristən'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'anə' so'one'. Bito cuejo' beṇə' zjənaquə godenag, beṇə' loc, beṇə' gü'e zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' chega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelaže' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'enə'.⁸ Gwlej beṇə' chəsyə'əbeine' choso'ogüialaogüe' beṇə' yoblə ližga'aque'enə' na' beṇə' chəsyə'əbei de'e güennə' lgua'a de'e malən', beṇə' chesə'anabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlaže' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuežjga'aque', na' beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latjə nabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.⁹ Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaže' Cristən', cheyalə' nitə'ətezə nite'e yoso'ozenague' che dižə' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristən' la' naquən de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaquə yoso'ozejni'ine'en beṇə' ca' chəsə'əne contr, na' gacbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'an clelə.

¹⁰ Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilaže' Cristən' chedə' nitə' zan beṇə' Izrael na' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'one' txen len chio'o chonlilaže'əcho Jesocristən', pero bito chse'enene' nabia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chesə'əxoayague' beṇə'.¹¹ Cheyalə' gono' par niḥ beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' nite'e žizə cuich yoso'osed

yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'ənə' chedə' chso'one' par nič zan family bito nite'e binlo len ljuējzga'aque'. Na' parzə nič so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

¹²To profet čega'aque' leczə beŋə' Creta bzoje' čega'aque' gwne': "Beŋə' Creta ca' syempr zjənaque' beŋə' güenlažə' na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca' bia znia yelə' güen de'e mal čega'aque'enə', na' leczə zjənaque' beŋə' lia na' beŋə' xagüed." ¹³De'en bzoje' čega'aque' naquən de'e li. De'e na'anə' cheyalə' tilo' lega'aque' che de'e malən' chso'one' par nič yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən'.

¹⁴Na' tiləga'aco'one' par nič cui yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beŋə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beŋə' ca' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li bitə'ətezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

¹⁵Beŋə' ca' zjənaque' beŋə' la'aždao' xi'ilažə' guaquə sa'ogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Pero na' beŋə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' bitə'ətezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'enə' zjənaquəchguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bitobi chsa'aque' catə'an chso'one' de'e malən'. ¹⁶Chəsə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nacbja' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beŋə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'ətezə de'en naquə güen.

**De'e güen de'en chsed
chlo'icho che Jesocristən'**

2 Pero na' le' Tito, bsd blo'i porzə de'en chonən txen len de'en

chsed chlo'ida' che Jesocristən', la' naquən de'e güen. ²Ben mendad de que beŋə' byo gol ca' cui so'e latjə nabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'. Cheyalə' so'one' par nič beŋə' yoblə əsa'apəga'aque' respet, na' cheyalə' yesə'ənanbia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən', cheyalə' nitə'ətezə nite'e əsa'aque' che ljuējzga'aque', na' cheyalə' nitə'ətezə nite'e so'onlilažə'e Diozən' catə' chesə'əyi' chesə'əzaque'e.

³Na' leczə ca' ben mendad de que no'olə gol ca' nitə'ətezə nite'e so'elaogüe'e Diozən' bitə'ətezə de'e so'one'. Na' ben mendad cui yoso'ožia yoso'onite'e beŋə' na' bito əsa'aque' beŋə' güe'e zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' beŋə' bin' naquə de'e güen so'one'.

⁴Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə' yesə'əži'ilažə'e be'en čega'aque' na' xi'in čega'aque' ca'. ⁵Na' leczə no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' yesə'ənanbia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən', na' can' cheyalə' so'one' par nič gactezə gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə', na' can' cheyalə' yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'enə' na' so'on xšinga'aque'. Yoso'osed yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə' so'one' güen len yoguə'əlol beŋə' na' can' cheyalə' yoso'ozenague' che be'en čega'aque'. No'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par nič bito yesə'əne beŋə' contr xtižə' Diozən'.

⁶Na' leczə ca' cheyalə' əneyoido' beŋə' xcuidə' ca' par nič yesə'ənanbia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. ⁷Na' bitə'ətezə de'e gono' le', gono'on güen par nič sa'acbe'i beŋə' de que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na' catə' əgwsed əgwlo'ido' beŋə', cheyalə' əgwsed əgwlo'iga'acdo'one' porzə de'e güen

na' əgwɪsed əgwlo'iga'acdo'one' binlo par niç əsa'ape' le' respet. ⁸Na' bɪsed blo'iga'aque'ne' dižə' li par niç notono gaquə əne' de que xtižə'ona' naquən mal. Gono' ca' par niç beṇə' contr checho ca' yesə'əto'ine' na' bito gaquə yesə'əneche' contr chio'o.

⁹Ben mendar de que mos ca' yosə'əzəxjw yichjga'aque' par yoso'ozenague' che xanga'aque'enə' na' so'one' bitə'ətezə de'e gon xanga'aque' mendar sin cui yosyo'oži' yosyo'olebe' xtižə'enə'. ¹⁰Ben mendar cui yesə'əque'e bi de'e de che xanga'aque'enə', sino nita'ətezə nite'e so'one' can' cheyalə' so'one'. Bitə'ətezə de'e so'one' cheyalə' so'one'en güen par niç əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que de'en chɪsed chlo'icho che Diozən' naquən de'e güen, Dioz ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹Diozən' bablo'e de que nzi'ilažə'e chio'o beṇəç na' nape' yełə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹²De'e na'anə' nezecho de que cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'en chso'on beṇə' mal ca' de'en chzelažə' la'ažda'omalchon' goncho na' bitə'ətezəchlə de'en cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho naquən' cheyalə' so cuezcho yežlyo nga, cheyalə' ṇabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən', cheyalə' goncho de'e güen, na' cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'. ¹³Na' zocho mbalaz de'en nezecho əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə nse'e yełə' bala'an xen che'enə'. Jesocristən' naque' Dioz checho, naque' le'ezealaogüe beṇə' zaque'e, na' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁴Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon' niç bebeje' chio'o xni'a yoguə' de'e mal, na' bene' par niç la'ažda'ochon' naquən xi'ilažə'. Bene' de'e ca' par niç naccho xi'in Diozən', na' par niç chebeicho choncho de'e güennə'.

¹⁵Le' Tito, be' dižə' che de'en babzejni'ida' le', gwneyoi beṇə' par

yoso'ozenague' chei, na' be'ega'aque' consejw par niç yesə'əbejyichje' de'e malən', chedə' la' Diozən' bagwleje' le' par gono' de'e ca'. Bito go'o latjə yesə'əzo beṇə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague' chio'.

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

3 Ben par niç žjəsə'əza'aləžə'e de que cheyalə' yoso'ozəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che jostis ca' na' che beṇə' gwnabia' čega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e probnid par so'one' bitə'ətezə de'e güen de'e so'one' mendar. ²Gožga'aque' de que bito yesə'əne' mal che notə'ətezə beṇə', na' bito yesə'ədilə yesə'əšəše' len beṇə' yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gaxjwlažə' na' cheyalə' əsa'ape' yełə' chxenlažə' len yoguə'əlol beṇə'.

³Antslən' gwçhol yichjla'ažda'ochon', na' goccho beṇə' godenag. Gwxoayagcho len de'e malən' na' gwzocho xni'a la'ažda'omalchon' ca naquən' bencho bitə'ətezən' gwzelažə'an na' bitə'ətezən' gwnan parzə niç gwdacho legr. Con gwdacho bencho mal len beṇə' na' gocxi'i ljuežjcho. Besə'əgue'i beṇə' chio'o na' bgue'iga'aquechone'. ⁴Pero na' bžin ža catə Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' blo'ine' chio'o ca beṇə' güennə' naque' na' catequən' chaquene' che chio'o beṇəç. ⁵Na' baltezcho chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' chedə' cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni che bilə de'e güen de'e bencho. Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par niç Spirit che'enə' bocobən len. ⁶Diozən' bsele'e Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par chaclenchguan chio'o chedə' Jesocristən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ⁷De'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par niç gaquə əne' checho de que naccho beṇə'

güen laogüie'enə'. Na' leczə bsele'en par nich nezecho žjəyezochə len le zejlicane.

⁸De'e ca' bagwnia' nga zjənaquən de'e li. Na' che'enda' sotezə so' chixjui'o de que de'e ca' babzejni'ida' le' zjənaquən de'e žialao xen gwzenagcho chei. Gono' ca' par nich yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' nitə'ətezə nite'e so'one' de'e güen. De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e güen na' sa'aclenən notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag chei. ⁹Pero na' bito gwzenago' che beṇə' ca' zjənchəl yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che bizə dižə'. Na' bito cue' yichjo' che dia che de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṇə' ca' chsa'acyožə na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che can' chse'ejni'ine' to to pont dao' che lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṇə' na' bitobi zaquə'n.

¹⁰Be' consejw che notə'ətezə beṇə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṇə' chene'e yesə'ənao beṇə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to chop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə. ¹¹De'en bito bzenague' chio' nachən' nezdə' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mendad gon Titon'

¹²Catə' əselə'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən', chedə' bagwchoglažə'a yega'ana' Nicopolisən' lao tyemp zaguən'. ¹³Ben xte ga zelao saquə'ədo' par gaquəleno' Zenas ben' babsed lein' gaxjw gwche' na' Apolosən' catə' yesə'aque' gan' zo' par nich bitobi yesə'əyažjene' tnezən'. ¹⁴Na' bzejni'išguei beṇə' ljuəžjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par nich yesə'əbe' yichjga'aque' porzə par so'one' de'e güen. Cheyalə' sa'aclen ljuəžjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyažje to toga'aque', na' cheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

Beṇə' ca' nitə'əlen Pabən' chesə'əguape' Titon' diox

¹⁵Yoguə' beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque' checho chedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquəlenšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

1 Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzojto' le' Filemon. Chaqueto' chio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'. ²Na' chzojto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xanchon' txen len neto'. Nach leczə ca' chzojto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocristən'. ³Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' chṇabto' əsa'aclenšgue' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocristən' na' chaque che lṇuežje'

⁴Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'. ⁵Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažo'o Xancho Jesocristən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁶Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotezə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en chonlilažo'o Xancho Jesocristən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'. ⁷Beṇə' bišə' catə' benda' can' chacdo' che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechgualə bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwnabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸Laogüe de'en naca' beṇə' güen žin che Cristən' napa' yelə' chnabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono', ⁹pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che lṇuežjcho chṇeyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leczə na'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocristən'. ¹⁰Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ina'. Lao dia' ližya nga bsd blo'ida'ane' par niç chonlilažə'e Jesocristən'.

¹¹Antslə bito goque' mos güen par le', pero na'a banaque' mos güen par le' na' leczə par nada'. ¹²Chossela'ane' laogo'onə', na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na' so' binlo len le' chedə' lechgualə chacda' che'. ¹³Yebeida' žalə' gaquə yega'anlene' nada' par niç gaquəlene' nada' can' gaquəleno' nda' lao dia' ližyan' žalə' zo' nga. ¹⁴Pero bito gwnabda'ane' yega'anlene' nada' chedə' che'enda' əṇao' le' bin' gone'. Bito che'enda' gona' byen gaquəleno' nada' pero yebeida' šə can' chazlažo'o gono'. ¹⁵De repent Diozən' be'e latjə beze'e ližo'on par to tyemp par niç gacle tozə zejlicane. ¹⁶Na'a bitoch gaque' con to mos na'azə, la' naque' bišə'əda'əcho. Lechgualə chacda' che' na' mazəchlə gaquədo' che' de'en banaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' leczə naque' xmoso'.

¹⁷Na' ca naquə chono' nada' cuent de que naca' txen len le', yogüialaošgo'one' caczən' chgüialaogo' nada' catə' chede-lana'a le'. ¹⁸Na' šə bi de'e malən' bene' contr le', o šə bi de'en chale'e chio', nada' chixjua'an. ¹⁹Cuincza' nada' Pab chzoja' le', nada' chixjwczan'. Na' bitobi əchnia' che de'en chalə'o che yelə' mban zejlicane chio' laogüe de'en bsd blo'ida'

le' par niçh chonlilažo'o Jesocristən'.
²⁰Beṇə' bišə' dao', laogüe de'en chaque-
 cho çe Xancho Jesocristən' che'enda'
 gono' de'e nga par niçh soa' mbalaz.
 De'en chaquecho çe Xanchon', benšga
 par niçh yebeida'.

²¹Chzoja' le' çhedə' zoa' lez gwzenago'
 chia', na' nezdə' de que gono' mazəchlə
 ca de'en nia' le'. ²²Na' leczə chṇabda' le'
 gonšgo' probnid to cuart par nada'. Zoa'
 lez yesə'əsane' nada' šə gonchle orasyon
 par nada' par niçh gaquə deyelaṇa'a le'e.

**Beṇə' ca' nitə' len Pabən'
 chəsə'əguape' Filemonṇə' diox**

²³Epafrasən' die' ližya nga txen len
 nada' de'en chyixjui'e xtižə' Cristo

Jeso'osən' na' chguape' le'e diox.
²⁴Na' Marcosən', len Aristarcon', len
 Demasən', na' len Locasən', beṇə' ca'
 chso'on xšin Diozən' txen len nada',
 leczə chəsə'əguape' le'e diox.

²⁵Xancho Jesocristən' sošgue'
 gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o
 lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən'
 chzoja' le'. *Pab*

Cart De'en Nyoj Par Benə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə'

1 Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet beṇə' gwsoe' xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca', nža' nža' can' gwso'en. ² Pero tyemp nga zocho na'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' benga'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə lao na Xi'in Diozən' yoguə' beṇach, yoguə' bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'. ³ Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xe'enə' na' cayanə'nə' naquə yichjla'aždao' Xe' Dioz nan' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. Na' Xi'in Diozən' chone' par ničh yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, chedə' nape' yelə' guac par ničh chac con can' ne'enə'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par ničh chnitlaogüe' xtolə' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuit Xe' Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e par chnabi'e txen len le'.

Xi'in Diozən' naquəche' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca'

⁴ Na' nla'alao de que Xi'in Diozən' naquəche' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca', chedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an mazəchlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par ničh naquəche' beṇə' blaoch. ⁵ Diozən' bitonə' ye'e ni tozə angl can' gože' Xi'ine'enə', gože'ene': Len' naco' xi'ina'. Neža babena' par ničh solao nabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che notə'ətezə angl can' gwne' che Xi'ine'enə', gwne': Nada' gona' par ničh gacbia' naca' Xe', na' gona' par ničh gacbia' de que naque' Xi'ina'.

⁶ Xi'in Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. De'e na'anə' catə'n Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne': Yoguə'əlol angl chia' ca' cheyalə' əso'elaogüe'ene'.

⁷ Nach gozne' che angl ca': Chona' par ničh angl chia' ca' beṇə' ca' chso'on mendad chia' chsa'aque' ca be' de'en chechj na' ca yi' bej.

⁸ Na' nža'alə can' be'e dižə' len Xi'ine'enə' gože'ene': Len' naco' Dioz na' chnabi'o zejlicane. Na' lechgualə güen chnabi'o.

⁹ Chebeido' de'en zda liča na' chgue'ido' de'e malən'.

De'e na'anə' nada' Diozən' ben' cho'elaog'o babena' par ničh zocho' mbalazəch cle ca beṇə' ljuežjo' ca'.

¹⁰ Na' de'e yoblə gož Diozən' Xi'ine'enə': Le' naco' Xan yežlyon'.

Len' beno'on ža gwlasda'ote.

Na' yoguə' de'en chle'icho le'e yoban', leczə len' beno'on.

¹¹⁻¹² Na' gwžin ža catə' te che yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' na' yežlyo nga. Pero le' bito te chio'; syempr soczo' zejlicane.

Na' gwša' le'e yoban' na' yežlyon' ca to beṇə' chša' xe' catə' babeyoin na' chaze' yeton.

Gono' len le'e yoban' na' yežlyon' can' chon to beṇə' catə' chetobə xe'.

Pero le', tozəczə can' gaco' zejlicane, na' bito əžin iz nacho te chio'.

¹³ Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca de'en gože' Xi'ine'enə', gože'ene':

Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par niḥ nītə' de'e ca' chso'on
contr le' na' beṇə' contr ḥio' ca'
xni'onə'.

¹⁴Ca naquə angl ca', yogue'e zjənaque'
beṇə' chso'on mendad ḥe Diozən',
chsele'e lega'aque' par chsa'aclene' chio'o
bagwlej Diozən' par niḥ žjəyezochō len
le'.

**Cheyalə' əgwzenagcho ḥe xtižə'
Diozən' par niḥ žjəyezochō len le'**

2 Na' laogüe de'en naquə Xi'in Diozən'
beṇə' blaoch na' beṇə' zaquə'əche ca
angl ca', do yichj do lažə'əcho cheyalə'
əgwzenagcho xtižə'enə' de'en babene-
cho, ḥedə' la' šə bito əgwzenagcho ḥei
do yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon
na' cuejyichjchon. ²Lei ḥe Diozən' de'en
gosə'yixjue' angl ca' naquəczən de'e
žialao xen. Na' de'e na'anə' Diozən'
bnežjue' castigw ḥe de'e xaxta'ocho ca'
batə'ətezə cui boso'ozenague' ḥei segon
de'e mal de'en gwso'on to toga'aque'.
³Na' naquən segor de que Diozən' gone'
chio'o castigw šə bito goncho can' na
Xancho Jesocristən'. Zgua'atec Xancho
Jesocristən' be'e dižə' güen juisy can'
cheyalə' goncho par niḥ žjəyezochō len
le'. Nach gwdenə' beṇə' ca' gosə'ədalēn
le' leczə boso'ozejni'ine' chio'o can'
gwne'enə', ḥedə' gosə'əneze' de que
naquən güen. ⁴Na' Diozən' bene' par
niḥ gwso'one' miḥagr na' bichlə de'e
zaquə' yebanecho, na' Diozən' bnežjue'
lega'aque' zan clas yelə' guac, na' Spirit
ḥe'enə' benən par niḥ gwso'one' de'e
zan de'e güen len yelə' guac ḥein' segon
can' gwyazlažə' Diozən', par niḥ əneze-
cho de que xtižə'əga'aque'enə' naquən
de'e li.

**Goc Jeso'osən' doxen can'
naquə chio'o beṇəḥ**

⁵Catə' te ḥe yežlyo nga na' gatə' yež-
lyo cobə de'en cho'a dižə' ḥei, Diozən'
bito gone' ca yesə'ənabia' angl ca'. ⁶Na'

nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože'
Diozən':

ḡBixḥen' chacdo' ḥe beṇəḥən'? ca
naquə bitotec bi žjəzaque'e.

Na' ḡbixḥen' chaclenga'aco'one'?

⁷Beno' par niḥ beṇəḥən' bito zjənaque'
beṇə' blao can' zjənaquə angl ca'
pero caguə syempr gaquən ca'.

Bia'aczə beno' par niḥ žjəzaquə'
beṇəḥən' na' bnežjwga'aco'one'
yelə' bala'an.

⁸Beno' par niḥ yoguə'əloḥte de'e zjəde
əsa'aquən lao na' beṇəḥən',
na' len yoguə'əloḥ bia ca' chsa'aš, leczə
əsa'aquəb lao na'aga'aque'.

Na' ca naquə ben Diozən' par niḥ
yoguə'əloḥte de'e zjəde əsa'aquən lao
na' beṇəḥən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš
leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e
na'anə' beṇəḥən' yesə'ənabi'e lao
yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə na'a
nezecho bitonə' yesə'ənabi'e. ⁹Na' ca
naquə Jeso'osən', žlac goque' beṇəḥ
bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə
angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən'
chio'o beṇəḥ bene' par niḥ Jeso'osən'
bsanlažə' cuine' por ni ḥeḥo catə'an
gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə'
Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'an xen na'
banaquəḥgüe' beṇə' zaquə'e.

¹⁰Diozən' bene' bia chsa'aš, bene'
beṇəḥ na' yeziquə'əchlə de'e zjəde
par niḥ chzi'e yelə' bala'an. Na' bene'
güen ca de'en bsi'e xneze par niḥ
gwxaquə'əzi' Jesocristən' ben' babebj
chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en
gwxaquə'əzi'enə' chac chone' par niḥ
beṇə' zan əsa'aque' xi'in Diozən' na'
žjəsyə'anite'e len le' yoban'. ¹¹Jeso'osən'
bagwleje' chio'o par naccho lažə' na'
Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho
xi'in Diozən' na' bito cheto'ine' par əne'
ḥe chio'o de que naccho beṇə' biše'e na'
beṇə' zane'. ¹²Quinga gwna Jeso'osən'
gože' Diozən':

Gua'a dižə' par ničh beṇə' biša'a ca' na'
beṇə' zana' ca' yesə'əneze' non'
naco'.

Na' lao zjəndopə zjənžague'
chso'elaogü'e le',

nada' gua'a dižə' ca beṇə' güennə' naco'.

¹³Nach gwne':

Sotezə soa' gonlilaža'a Diozən'.

Na' de'e yoblə gozne':

Nga zoa' txen len beṇə' ca' beṇ Diozən'
nada' par ničh zjənaque' xi'ina'.

¹⁴Na' chio'o naccho beṇə' belə'
chen, chio'onə' naccho xi'ine'. De'e
na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə'
belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot
beṇə' le' par ničh bnitlaogü'e yelə'
gwnabia' che gwxiye'en de'en chon
par ničh chatcho. ¹⁵Bene' par ničh
chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho
gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'
syempr chəsə'əžebe' sa'ate'. ¹⁶Jeso'osən'
bide' yežlyo nga caguə par goclene'
angl ca', sino par goclene' beṇə' ca'
chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə'
de'e Abraannə' Diozən'. ¹⁷Benən
byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə
chio'o beṇəch par ničh ca' chaclene'
chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e
bχoz əblao ca' len de'e xaxta'o chio'o
beṇə' Izrael gwsa'aclene' lega'aque'.
Cheyašə' cheži'ilažə' Jeso'osən' chio'o na'
chone' complir can' ne'enə'. Can' chon
Jeso'osən' be'enə' checa'a xtolə' chio'o
chonlilažə'əchone'. ¹⁸Jeso'osən' cuat
bene' de'e mal pero bžaglaogü'e catə'an
gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e
malən' na' catə' goc bitə'ətezəchlə de'e
mal len le'. De'e na'anə' neze'ne' naclən'
chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə'
gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən'
na' catə' chac bitə'ətezə de'e mal len
chio'o.

Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca de'e Moizezən'

3 Beṇə' biša', laogü'e de'en bagwlej
Diozən' yoguə' chio'o par naccho
lažə' ne'enə', cheyalə' goncho xbab che
Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən'
par naque' bχoz əblao checho. Diozən'
bsele'ene' bedətiχjui'e xtižə'enə' de'en
chejle'echo chei. ²Diozən' gwleje' le' par
chaclene' chio'o ca to bχoz əblao. Na'
Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a
chone' con can' na Diozən', ca'aczən' ben
de'e Moizezən' ben' leczə goclene' yo-
guə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən'.
³Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca
Moizezən'. Jeso'os na'anə' bxie' family
che Diozən' ca de'en bene' par ničh
chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na'
len beṇə' ca' gwso'onlilažə' le' cana' nac-
cho family che Diozən'. Na' ca naquə de'e
Moizezən' ža, goque' con to beṇə' lao
family che Diozən'. ⁴Na' gwnitə beṇə'
bxə to to family nitə' lao yežlyon', pero
Jeso'osən' caguə bxie' family che Dioz
na'azən', sino leczə bxie' yoguə'əte de'e
zjəde, chedə' len' naque' Dioz. ⁵Na' ca
naquə de'e Moizezən', bene' can' gwna
Diozən' par goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac
family che Diozən' la'anə'əczə goque' con
to xmos Diozən'. Na' de'e Moizezən' be'e
dižə' che de'e ca' ze'e əsa'ac ca tyem-
pən' de'e ca' bagwsa'aquən na'a. ⁶Cristən'
leczə bene' complir can' gwna Diozən'
par goclene' beṇə' zjənaquə family che
Diozən'. Na' bene' ca' chedə' naquəczə'
Xi'in Diozən', caguə ca to mos. Na'
family che Dioz na'anə' naquə chio'o šə
zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' do
yichj do lažə'əcho catə'an yidə Cristən'
de'e yoblə, na' šə chebeicho de'en yidə
Cristən'.

Guaquə socho mbalaz len Diozən'

⁷⁻⁸Cheyalə' goncho xbab can' gwna
Spirit che Diozən' de'en nyojən nga:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle n̄a'a,
bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac
beṇə' Izrael ca' cana'

catə' gwsə'one' contr Diozən' latjə dašən'.
Gwsə'one' prueb šə leine' de que
gwnežjue' castigw čhega'aque'enə'.

⁹ Nach Diozən' gwne':

De'e xaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e čhia'
la'aṇə'əczə čhoa iz besə'əle'ine' de'e
ca' bena' par goquəlenga'aca'ane'.

Con gwsə'one' prueb šə leida'anə'.

¹⁰ De'e na'anə' bito bebeiga'acda'ane',
na' gwnia': "Do tyemp naquəga'aque'
beṇə' yichjla'aždao' žod,

bitonə' se'enene' se'ejni'ine' can' chona'."

¹¹ Na' de'en bžə'a lega'aque' de'e nan' gw-
nia' čhega'aque' de que cuat n̄ite'e
mbalaz len nada'.

¹² Legapə cudad beṇə' bišə', par nič
ni tole cui gacle beṇə' yichjla'aždao'
mal. Lesotezə leso legonlilažə' Diozən'
par nič cui cuejyichjlene' čhedə' le'enə'
zoe' zejlicane'. ¹³ Žlac na'a n̄e'e de tyemp
par əgwzenagle che Diozən', legwti-
plažə' ljuežjle tža tža par nič cui
gonle de'e malən', la' catə' choncho
de'e malən' chxoayaguən chio'o par nič
cuich bi bi chaquecho catə'an chonch-
chon. ¹⁴ Ngodə'əcho txen len Cristən'
šə n̄e'e zotezə zocho chonlilažə'əchone'
catə'an yide' de'e yoblə con can' gwzo-
laoczcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ Na' nyoj Xtižə' Diozən' par chio'o
gan' nan:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle n̄a'a
bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac
beṇə' Izrael ca' cana'.

¹⁶ Na' de'en nyojən nan ca' cho'en dižə'
che beṇə' ca' jəsyə'ənao de'e Moizezən'
catə'an jəyeleje' lega'aque' Egipton'.
Boso'ozenague' can' ben Diozən' mendad
par besyə'əchoje' Egipton', pero beyožžə
besyə'əchoje'enə' bitoch boso'ozenague'
che'. ¹⁷ De'e na'anə' bžə'e lega'aque'
čhoa iz de'en gwsə'one' de'e malən'
cuich boso'ozenague' che', na' gwsa'ate'

latjə dašən'. ¹⁸ Na' Diozən' gwne' de que
cuat n̄ite'e mbalaz len le' čhedə' cui
boso'ozenague' che'. ¹⁹ Na' nezecho de
que yelə' godenag čhega'aque'enə' cui
goquə n̄ite'e mbalaz len le'.

4 Na'a ža, nezecho can' goc che beṇə'
godenag ca' beṇə' ca' gwsa'at latjə
dašən'. De'e na'anə' cheyalə' žebcho
par nič cui goncho can' gwsə'one'enə',
čhedə' šə goncho can' gwsə'one'enə' bito
gaquə socho mbalaz len Diozən' can'
bene' lyebe. ² Babenecho to dižə' güen
dižə' cobə de que guaquə socho mbalaz
len Diozən' ca dižə' de'en gwse'ene
lega'aque'. Pero ca naquə lega'aque'
de'en cui gwse'ejle'e čhei, de'e nan'
bito goquəlenən lega'aque'. ³ Na' chio'o
chejle'echo che de'en na Diozən' bazo-
cho mbalaz len le'. De'e na'anə' bito na
Diozən' čecho can' gwne' che beṇə' ca'
gwne':

De'en bžə'a lega'aque' na' gwnia' de que
cuat n̄ite'e mbalaz len nada'.

Na' ca naquə Diozən' nezecho babeyož
bxie' yoban' na' yežlyon' na' de'e na'anə'
zoe' mbalaz. ⁴ Can' nyoj to part Xtiže'enə'
nan:

Xop ža ben Diozən' yoban', yežlyon',
beṇə'achən', bia yixə'an na'
biquə'əchlə de'e zjəde.

Na' catə' bžin ža gažən', bitoch bi bi
bene', con zoe' mbalaz.

⁵ Na' de'e yoblə goncho xbab che de'en
gwne':

Cuat n̄ite'e mbalaz len nada'.

⁶ De'e li balə beṇə' n̄ite'e mbalaz
len Diozən'. Pero ca naquə beṇə' ca'
gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə
che'enə' cana'ate, bito goquə n̄ite'e
mbalaz len le' čhedə' bito boso'ozenague'
che'. ⁷ Na' catə' bagwde zan iz Diozən'
gwne' de'e yoblə de que guaquə n̄itə'
beṇə' mbalaz len le'. Bene' par nič bzoj
de'e Rei Dabin' dižə' de'en na:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle n̄a'a bito
gacle beṇə' godenag.

⁸ De'e Josuen' gwche'e de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gan' gosə'əzi'e yežlyon' de'en bnežw Diozən' lega'aque'. Pero lega'aque' bito gwnite'e mbalaz len Diozən'. De'e na'anə' gwdechlə Diozən' bene' par niç de'e Dabin' bzoje' gwne' de que gwžin ža nitə' beṇə' mbalaz len le'.

⁹ Nachən' nezecho de que chio'o chonli-lažə'əcho Diozən' chac socho mbalaz len le'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' banitə' mbalaz len Diozən' bitoch chso'one' can' na xbab čhega'aque'enə', sino que chso'one' can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho de que nite'e mbalaz can' zo Diozən' de'en be-yož bxie' yoguə' de'e ca' zjəde. ¹¹ Na' cheyalə' yeyiljažə'əcho nac goncho par niç socho mbalaz len Diozən'. Cheyalə' gwzenagcho che' par niç ca' ni tocho cui gac checho can' goc che de'e xaxta'ocho ca' de'en cui boso'ozenague' che Diozən'.

¹² Xtižə' Diozən' chazən lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' chaclenən notə'ətezə choso'ozenag čhei. Na' gwxaquə'əleben ca to spad de'en nłachgua čhopə la'ate. Pero mazəchlə can' chon to spad chon Xtižə' Diozən', čhedə' chlo'in chio'o no čhein' chzenagcho, əche Spirit che Diozən' o šə che la'ažda'omalchon'. Leczə ca' chzejni'in chio'o che xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' che yoguə'əłol de'en chzelažə'əcho šə naquən güen o šə naquən mal. De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to spad de'e chčhog entr bečhj bnia ca' na' entr bin ca'. ¹³ Diozən' neze nle'ine' to to beṇəçh, na' to to angl, na' to to de'e xio', na' cuantzə bi de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine' yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe' na'anə' əgwdecho cuent šə biquə' de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bχoz əblao čhechon'

¹⁴ Jeso'os Xi'in Diozən' babeyepə' yoban' gan' zo Diozən' par gaquəlene' chio'o. De'e na'anə' Jeso'osən' naque'

bχoz əblao čhecho, ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' can' chonczcho. ¹⁵ Na' Jeso'osən', ben' naquə bχoz əblao čhechon', chacbe'ine' catə' chaquecho zdebə goncho to de'e güen. Gwxiye'en gwlo'oyelə'ən le' gone' de'e mal pero bito bene'en na' bžaglaogüe' cayanə'ən chžaglaio chio'o beṇəçh. ¹⁶ Na' cheyalə' güe'elencho Diozən' dižə' sin cui žebcho, əṇabechone' yezi'ixene' čhecho na' gaquəlene' chio'o batə'ətezə čyazjecho yelə' chaclen čhe'enə', čhedə' le'enə' nži'ilažə'e chio'o.

5 Beṇə' ca' besə'əchoj gwsa'aque' bχoz əblao che nasyon Izrael čhechon' tyemp de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e lao Diozən' na' gwso'ote' bia yixə' besə'əlalje' xčhenga'aquəbən' par niç Diozən' bezi'ixene' xtolə' de'e xaxta'ocho ca'. Na' yoguə' bχoz ca' gwsa'aque' con to beṇə'. ² Na' bχoz əblao ca' gwsa'ape' yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' cuinə' se'ejni'i can' cheyalə' so'one' na' len beṇə' ca' bazjənxoayag len de'e malən', čhedə' leczə beṇəçhən' zjənaque' na' naquən zdebə par so'one' de'e güenṇə'. ³ Na' de'en zjənaque' beṇəçhən' benən byen gwso'ote' bia yixə' na' besə'əlalje' xčhenga'aquəbən' par gosə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' can' gosə'əṇabe' yezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' yelə'.

⁴ Na' notono gwlej cuine' par gague' bχoz əblao, sino Diozən' gwlejga'aquene' can' gwleje' de'e Ronṇə'. ⁵ Le'egatezə ca' Cristən' bito ben cuine' xen cuejlize cuine' par gague' bχoz əblao. Diozən' gwleje'ene' na' Dioz na'anə' gože'ene': Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par niç solao nabi'o len nada'.

⁶ Na' ga yoblə nyoj yeto de'en gože'ene': Naco' bχoz beṇə' zo zejlīcane, na' naco' ca bχoz Melquisedequən'.

⁷ Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo nga bene' orasyon lao Xe' Diozən' ben' gac yosle'ene' par niç cui gate'. Jeso'osən' gwnə' zižjo na' gwcheže' gwnabe' yelə' chaclen che', na' Diozən' bzenague' na' bene' par niç yelə' gotən' cui gwnabi'an le' chedə' benlilaže'ene'. ⁸ Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' bzejni'ine' le' de que cheyalə' əzaglaogüe' par yeyoż gone' yoguə'əlöl de'e ca' naquən gone'. De'e na'anə' Jeso'osən' bžaglaogüe' len yoguə'əlöl de'en goc che' yežlyo nga. ⁹ Na' beyoż goc che Jeso'osən' yoguə'əlöl can' gone'e Diozən', nach gwzolao chone' par niç yoguə'əlöl beṇə' ca' choso'ozenag che', nite'e len le' zejlicane. ¹⁰ Diozən' gwleje' le' par naque' bžoz əblao checho na' gwxaquə'əlebene' ca bžoz Melquisedequən'.

**Gapcho cuidad par niç cui
cuejyichjcho xtižə' Diozən'
de'en bachejlə'echo chei**

¹¹ Na' ne'e dech de'e zan de'en che'enda' əṇia' le'e che de'en naquə Jeso'osən' bžoz chechon', pero naquən zdebə əṇi'an par šejni'ilen, chedə' bitoch chebeile gwzenagle che Diozən'. ¹² Bagolə' əgwsed əgwlo'ile beṇə' yeziquə'əchlə xtiže'enə', pero latje de'e gonle ca', chyažjilele to beṇə' par əgwsed əgwlo'ine' le'e de'e yoblə ca de'en babsedle de'e nechən'. Na' laogüe de'en chyažjele əgwsedəchle de'e ca', gwxaquə'əlebele ca bidao' ca' ne'e chsa'ažə', bi'i cuinə' gac sa'o. ¹³ Na' ben' naquə ca bidao' ne'e chažə', bitonə' šejni'ine' xtižə Diozən' de'en naquəch zdebə. ¹⁴ Na' xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə gwxaquə'əleben ca yelə' guao de'en chao beṇə' cha'o. Na' beṇə' ca' chse'ejni'i len chsa'acbe'ine' che bitə'ətezə dižə šə naquən de'e li o šə naquən dižə güenlažə'. Chsa'acbe'ine' chedə' la' bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague' che Diozən'.

6 Na' ca bidao' ca' chəsə'əzolao chsa'obo' yelə' guao catə' bazjəncha'obo' ca'aczən' chio'o cheyalə' solaocho cue' yichjcho che xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'. Catə'an gwzolao benlilažə'əcho Cristən' gwyejni'icho can' yedinjecho xtolə'əchon' na' bedinjechon. Na' na'a bitoch chyažjən yedinjecho che de'e ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən yezolaocho gonlilažə'əchone' de'e yoblə. ² Banezcecho bi zejen catə'an chcho'acho nisən', na' leczə can' banezecho bi zejen catə'an chxoə na'achon' yichj beṇə' yoblə chnabcho yelə' chaclen che Diozən' par lega'aque' na' bitoch chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi zeje de'e ca'. Le'egatezə ca' bitoch chyažjecho no gwzejni'iche chio'o can' yolis yosban Diozən' beṇə' guat ca' o can' gone' yelə' jostis che beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Banezczega'aquechonṇə'. ³ Pero na'a ža, šə Diozən' güe'e latjə yeyiljažə'əcho nac goncho par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'. ⁴ Nitə' beṇə' bachse'ejni'i xtižə' Diozən' na' bazjənape' yelə' mban zejlicane de'en chon Diozən' chio'o chonlilažə'əchone', na' leczə ca' bazo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ⁵ Bazjənezene' ca güennə' naquə xtižə' Diozən' na' bazjənombi'e miłagr na' bichlə yelə' guac che Diozən' la'anə'əczə ze'e yesə'əle'ichene' yelə' guac de'en gwlo'eche' catə' əžin ža gatə' yežlyo cobə. ⁶ Na' šə gwžinclə ža yesə'əgue'i beṇə' ca' Diozən' šə yesə'əbeyyichjcle' xtiže'enə', bitoch gaquə yesyə'dinjene' xtolə'əga'aque'enə' de'e yoblə, chedə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' so'one' txen len beṇə' ca' boso'oda' Xi'in Diozən' le'e yag corozən', na' so'one' par niç beṇə' yeziquə'əchlə leczə yesə'əgue'ine'

le'. ⁷Ca naquə yežlyo güen gan' chsa'az beṇə', šə chacchgua yejon', nach chac de'en chsa'aze'enə' na' chatə' de'en chəsə'əyāžjene', na' Diozən' chebeine' de'e chac cwseš čhega'aque'enə'. Can' gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho chzenagcho che Diozən'. ⁸Pero šə bagwlejšyichjo cuich chzenagcho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca yežlyon' gan' chlā'ac por yag yešə' na' no yixə' cuan de'e cui chac gaacho. Yežlyon' de'en nac ca' bito bi bi zaquə'n par xan yežlyon', nach chbejšyichje'en na' chžin ža catə' chzeye' de'e ca' chlā'ac laogüennə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' čhedə' nezecho žjəyezochə len le'

⁹Na' ca naquə le'e, la'anə'əczə babi'a dižə'n ca', chacda' čele, na' zoa' segor bito gonle can' bagwnia' chso'on beṇə' ca'. Nežda' gonšgacze can' cheyalə' goncho laogüe de'en babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁰Diozən' naque' beṇə' güen. Na' bito ganlažə'e can' babenle xšine'enə', na' can' ne'e chonczen na'a chaclenle yeziquə'əchlə beṇə' bagwleje' par žjənaque' lažə' ne'enə', chonlen laogüe de'en chaquele čhe'enə'. ¹¹Nezele žjəyezole len Cristən'. Na' de'e na'anə' yedote žlac cuiṇə' yide' de'e yoblə cheyalə' cue' yichjle de'en žjəyezole len le', can' bachi' yichjle na'a par chaclen ljuežjle. ¹²Bitə gacle beṇə' godenag len xtižə' Diozən'. Le-gonlilažə' Diozən' can' bagwso'on beṇə' ca' bagwnitə', beṇə' ca' gosə'əzi' de'en ben Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'. La'anə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con gwso'onlilažə'əteze'ene'.

¹³Diozən' bene' lyebe de que xi'in dia che de'e Abraannə' əsa'aque' beṇə' zan. Na' de'en naque' Dioz na' notoch no no nla' beṇə' yoblə beṇə' napəch

yełə' gwnabia' cle ca le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' čhedə' zoa' naca' Dioz."

¹⁴Gwne': "De'e li goncza' par nič gaquə güen chio'. Na' de'e li goncza' par nič xi'in dia chio'onə' əsa'aque' beṇə' zan." ¹⁵Na' šša gwzo de'e Abraannə' benlilažə'əteze' Diozən' xte que bžin ža goc can' ben Diozən' lyebe len le'.

¹⁶Benəčən' chəsə'əzoe' jorament chəsə'əne' de que be'enə' chnabia'ach ca lega'aque' gwnežjue' castigw čhega'aque' šə cui so'one' complir can' choso'ozoe' jorament. Chso'one' ca' par nič beṇə' ca' chsa'acyožə' lega'aque' se'ejle'e čhega'aque' na' yesyə'yacxenlažə'e.

¹⁷Beṇə' ca' chon Diozən' cuent žjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en chso'onlilažə'e Diozən', Diozən' bene' par nič nitə'əchgüe' segor de que guaquəczə can' bene' lyebe, na' bito chšə'e can' bansi'e xneze gone'. De'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczən čhedə' zoa' naca' Dioz."

¹⁸Ca naquə Diozən' bene' lyebe na' leczə bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' čhedə' zoa' naca' Dioz", bene' ca' par nič nezecho de que caguə de'e te can' gwne'enə'. Na' bito chac güe'e dižə' güenlažə'. Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine' testigw par nič bito žebcho sino yebeicho de'en nezecho žjəyezochə len le', chio'o bagwnabechone' bezi'ixene' xtolə'əchon'.

¹⁹Na' de'en nezecho žjəyezochə len Diozən' bito chac čop lažə'əcho sino zotezə zocho chonlilažə'əchone' čhedə' la' nezecho de que Jeso'osən' chne' fabor chio'o lao Diozən' ca bžox əblao čecho. ²⁰Jeso'osən' bazjəyezoe' gan' zo Diozən' na' chone' par nič leczə chio'o žjəyezochə len le'. Na' Jeso'osən' naque' bžox əblao čecho, ben' gwxaquə'əlebe ca bžox Melquisedequən'.

**Jeso'osən' naque' ca
bɣoz Melquisedequən'**

7 Na' Melquisedequən' goque' rei gan' nzi' Salem na' Diozən' ben' naquə lē'ezelaogüe beṇə' blao gwleje' lē' par goque' bɣoz. Na' catə' beza' de'e Abraannə' beyoʒ bene' gan lao rei ca' beṇə' ca' gosə'ədiləlen beṇə' Sodoma ca', bɣoz Melquisedequən' jəšague' lē' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc de'e šao' de'e güen che de'e Abraannə'. ²Na' de'e Abraannə' botobe' de'e ca' gosə'əban rei ca' che beṇə' Sodoma ca' na' bnite'en ši cuen de'e naquə lebe nach gwleje' tcuenən par bnežjue'en bɣoz Melquisedequən'. Melquisedequən' zeje dižə' "rei beṇə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Saleman' zeje dižə' "gwnitə' beṇə' binlo". ³Bito nyojən šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequən' na' nique nyojən šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyojən batə'əquə' golje' na' batə'əquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuinə' te yelə' naquə bɣoz che'enə' na' leczə de'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca Xi'in Diozən'.

⁴Lē'e gon xbab de que bɣoz Melquisedequən' goque' beṇə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ocho Abraannə' lao ši cuen güejə de'e ca' gwleje', bnežjue' tcuenən bɣoz Melquisedequən'. ⁵Na' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin', beṇə' ca' besyə'əyalə' par gwsa'aque' bɣoz, nyojən lē'e lei de'en bzoj de'e Moisezən' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantzə de'e gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə yoguə'əlolga'aque' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. ⁶Melquisedequən' bito əṇacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxie' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc güen che de'e Abraannə' ben'

ben Diozən' lyebe əsa'ac xi'in dia che'enə' beṇə' zan. ⁷Na' nacbia' de que Melquisedequən' zaquə'əche' cle ca de'e Abraannə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozən' na' bene' par niçh goc de'e güen che de'e Abraannə'. ⁸Na' beṇə' ca' gwsa'ac bɣoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' gosə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beṇə' Izrael ca' yelə'. Bɣoz ca' gwsa'aque' beṇə' na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequən' ben' gwxie' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə', cho'en dižə' che' ca beṇə' ne'e zoczə. ⁹⁻¹⁰Na' ca naquə de'e Abraannə' bnežjue' Melquisedequən' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobe' de'en gosə'əban rei ca', de'en na'anə' guaquə əṇacho de que de'e Lebin' leczə bnežjue' Melquisedequən' tcuen güejə lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraannə'. Guac əṇacho ca' chedə' de'e Lebin' golje' lao dia che de'e Abraannə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'en Melquisedequən' jəšague' de'e Abraannə'. De'e Lebin' goque' xa beṇə' nech ca' əgwsa'ac bɣoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' cana', na' lei de'en bzoj de'e Moisezən' nan de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che beṇə' Izrael ca' yelə'.

¹¹Žalə' bɣoz ca' beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par niçh yichjla'aždao' beṇə' gwlaž checho ca' əsa'aquən can' chene'e Diozən', bito byažjecho yeto bɣoz žalə' ca'. Pero de'en cui goquə so'one' par niçh əsa'ac yichjla'aždao' beṇə' can' chene'e Diozən', de'e na'anə' bidə Jeso'osən' par naque' bɣoz chechon' na' gwxaquə'əlebene' ca Melquisedequən'. ¹²Jeso'osən' naquə'czə' bɣoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banža' lei de'en choe' dižə' che bɣoz che nasyon Izrael chechon'. ¹³Bɣoz checho ben' cho'echo dižə' chei, golje' lao dia che de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gague

bɣoz entr beɲə' ca' əgwsa'aljəch lao dia che de'e Jodan'. ¹⁴Nezczecho de que Xanchon' golje' lao dia che de'e Jodan', pero de'en bzoj de'e Moisezan' le'e lein' nan de que beɲə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' əsa'aque' bɣoz.

¹⁵⁻¹⁶Bɣoz checho Jeso'osən' naque' ca bɣoz Melquisedequən'. Bito golje' lao dia che de'e Lebin' na' bito naque' bɣoz can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Naque' bɣoz chedə' bito gwzoi yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane. ¹⁷Na' de'e nga nyojən can' gož Diozan' Jeso'osən' nan: Naco' bɣoz beɲə' zo zejlicane na' naco' ca bɣoz Melquisedequən'.

¹⁸Ca naquə bɣoz ca' beɲə' ca' ben Diozan' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e na'a chedə' de'en gwso'one'enə' bito zakuən par əsa'ac yichjla'aždao' beɲəchən' can' chene'e Diozan', na' bito nsa'an yelə' guac che Diozan'. ¹⁹Leinə' bito zakuən gonən par niç yichjla'aždao' beɲə' əsa'aquən can' chene'e Diozan'. Pero na'a bazo Jeso'osən' chone' par niç chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozan'. Na' nezecho chaquəch güen checho cle ca che beɲə' ca' zjənombia' lein'. Jeso'osən' chone' par niç zocho binlo len Diozan'.

²⁰Na' par niç nezecho de que Jeso'osən' naque' bɣoz chechon', Diozan' bzo cuine' testigw gwne':

Naquəcze' bɣozən' chedə' zoa' naca' Dioz. ²¹Beɲə' ca' gwsa'aque' bɣoz segon can' bzoj de'e Moisezan', Diozan' bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:

Diozan' bzo cuine' testigw gwne':

“Naquəczo' bɣozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' bɣoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequən'.”

²²Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozan' choncze' con

can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' na'a naquəchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə. ²³Beɲə' ca' gwsa'aque' bɣoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan', gwsa'aque' beɲəch na' gwsa'ate', pero benitə'ətecza lguə'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' beɲə' zan. ²⁴Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquəcze' bɣoz chechon'. ²⁵Na' notə'ətezə beɲə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozan', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilaže'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca' chedə' zocze' zejlicane chnabe' goclen lao Diozan' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶Na' Jeso'os nan' naque' bɣoz əblao chechon' na' zaque'e par gaquəlene' chio'o chedə' chone' cayanə'n chazlažə' Diozan'. Bito bi dolə' nape', na' bito bi de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozan', chnabi'e txen len le'. ²⁷Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozan' xtole'enə' can' gwso'on beɲə' ca' gwsa'ac bɣoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan'. Yoguə' ža zgua'atec gwso'ote' bia yixə' par niç gosə'ənabe' bezi'ixen Diozan' xtole'əga'aque'enə' na' techlə leczə gwso'ote' bia yixə' par gosə'ənabe' bezi'ixen Diozan' xtole' beɲə' Izrael ca' yelə'. Šlinzə bnežjw cuin Jeso'osən' por ni checho catə'n gwso'ot beɲə' le' le'e yag corozən' na' bitoch gate'yeto. ²⁸Beɲə' ca' gwsa'ac bɣoz əblao segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezan' gwsa'aque' beɲə' güen de'e mal can' zjənaquə yeziqə'əchlə beɲə'. Zan iz bagoc bzoj de'e Moisezan' lei che Diozan' catə' Diozan' bzo cuine' testigw de que sele'e Xi'ine'enə' par gaque' bɣoz əblao chechon' na' gwne': “Gaquəcze' bɣoz əblaon' chedə' zoa' naca' Dioz.” Na'

Xi'ine' na'anə' zocze' zejlicane, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'n chene'e Diozən'.

**Cristən' chone' par niçh chac de'e
cobə de'en non Diozən' lyebe
gone' par gaquəlene' chio'o**

8 Na'a ža zo bχoz əblao chechon', na' chi'e yoban' chnabi'e txe len Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao. Lennə' naquən de'e žialaoch lao yoguə' de'en babe'echo dižə' chei. ²⁻³Bχoz əblao ca' beṇə' ca' gwso'ot bia yixə' lo'o yo'odao' de'en gwso'on de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael jso'e xchenga'aquebən' gan' nzi' "Latjə gan' zo Diozən'" par niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə' len che beṇə' ca' yela'. Na' de'en gwso'one'enə' naquən ca de'en chac yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' benən byen bnežjw cuin Jeso'osən' gwso'ot beṇə' le' par niçh naque' bχoz əblao chechon' gan' zo Diozən', na' chone' par niçh Diozən' chezi'ixene' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'. ⁴Na' bito naque' bχoz žalə' ne'e zoe' lao yežlyon', chedə' banitə' bχoz ca' beṇə' ca' chjsoa' bi de'en chjsoa' lao Diozən' segon can' na lein'. ⁵Na' yoguə'əlol de'en chso'on bχoz ca' beṇə' ca' chso'on can' na lein', naquən latə' laszə ca naquə de'en chac yoban'. Diozən' bene' mendad len de'e Moisezən' antslə ze'e so'on de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael yo'o de'e lachə'nə' gan' gwso'o bχoz ca' par gwso'elaogüe'e Diozən', gože'ene': "Yoguə' de'en bagwnia' gonle, legonən cayanə'n blo'ida' le' catə'n gwzochə lao ya'anə'." ⁶Pero na' de'en chon Cristən' zaquə'əchən cle ca de'en gwso'on bχoz ca' beṇə' ca' gwso'on can' na lein'. Na' lecə de'e cobə de'en chon Diozən' len chio'o naquəchən güen cle ca de'en bene' antslə, chedə' de'e xench de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o na'a.

⁷Žalə' de'en ben Diozən' par goclene' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' de'e nech benən par niçh gwsa'ac yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' chene'ene', bito bsele'e Cristən' žalə' ca'. ⁸Pero nacbia' Diozən' bito bebeine' lega'aque', nachən' gwne':

Chona' lyebe gona' to de'e cobə par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə' əžin ža,

nada' Xanle Diox ənia' ca'.

⁹Nža'an beṇə' len de'e xaxta'ole ca' ca tyemp catə'n goquəlenga'aca'ane' par niçh besyə'əchoje' Egipton'.

Lega'aque' bito gwso'one' can' gwso'one' lyebe len nada'.

De'e na'anə' nada' Xanle Diox bitoch bengə'aca'ane' cas.

¹⁰Quinga gona' par gaquəlena' le'e beṇə' Izrael catə'n əžin žan':

Nada' Diox gona' par niçh šo'o yichjle de'e ca' nona' mendad gonle, na' gona' par niçh yebeilen lo'o la'ažda'olen'.

Na' toza' nada' güe'ela'ole na' le'e gacle xi'ina'.

¹¹Na' ni tole cui chyažjən əgwsed əgwlo'i ljuežjle par niçh gombi'ale nada' chedə' cana' yoguə'əle gombi'ale nada', le'e cuitec bi zaquə'əle na' len le'e nacle beṇə' blao.

¹²Cana'ach bitoch gona' xbab che de'e mal ca' de'en babenlenə'

chedə' ca orən' babezi'ixena' xtolə'əlenə'.

¹³Na' ca naquən' be' Diozən' dižə' che de'e cobən' de'en gwne' gone' par gaquəlene' nasyon chechon', nezecho chde che de'en bene' mendad so'one' antslə chedə' banaquən de'e golə na' bitoch cheyalə' gonchon.

**Yo'odao' de lachə' de'en
gwso'on beṇə' Izrael ca
gwxaquə'əleben ca gan' zo Diozən'**

9 Cana'ate ben Diozən' mendad naclə so'on beṇə' Izrael gwlaž che-

cho ca' par so'ela'ogüe'ene'. Na' lecza bene' mendad so'one' to yo'odao' par le'. ²Yo'oda'onə' goquən de lachə'. Na' lo'o cuart nechən' boso'ozoe' to candler na' to mes gan' boso'ocue'e yetxtil de'en naquə par Diozən'. Na' cuart nechən' nzi'in "Latjə che Dioz". ³Na' cuart əgwchopen' nzi'in "Latjə gan' zoczə Diozən'". Na' entr cuart ca' chopə gwze to lachə'. ⁴Na' lo'o cuart əgwchopen' boso'ozoe' yeto mes de or gan' boso'ozeye' yal. Na' gosə'əyixjue' to caj na' boso'oguazje' doxenən or. Na' lo'o caj na' boso'ozoe' to yesə' de or gan' boso'ože'e yelə' guao de'en gwza' yoba de'en nzi' mana, na' lecza lo'o caj na' gosə'əgüe'e garrot che de'e Ronnə' de'en bexejə. Na' lecza na' boso'ože'e yej ta'a ca' gan' byoj de'en ben Diozən' mendad so'one' par nich gaquəlene' lega'aque'. ⁵Na' lao tap che cajən' boso'onite'e chopə lgu'a lsaquə' angl beṇə' gosə'əzi' querobines. Na' gan' zjəzechə querobines ca' chey che'eni'in, par nich nachia' de que Diozən' zoe' na'. Toe' gwzechə šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na' lao tap che cajən' entr lega'aque' nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə' cheži'ilažə' che Diozən'". Pero bitoch che'enda' güe'echa' dižə' che to to de'e ca'.

⁶Na' beyož banitə' cuart ca' na' beyož boso'onite'e yoguə' de'e ca' lo'inə', yoguə' ža ja'ac bχoz ca' lo'o cuart nechən' gan' gwso'one' can' ben Diozən' mendad so'one' par əso'ela'ogüe'ene'. ⁷Na' cuart əgwchopen' tozə bχoz əblaon' goc gwyo'e ze tgiüz güejə. Na' catə'an gwyo'enə' benən byen bexe'e chen che bia yixə' bže'en lao cajən par nich Diozən' bezi'ixene' xtolə'enə' na' bezi'ixente' xtolə' beṇə' ca' yelə'. ⁸Na' de'en cui gotə' lsens šo'o nochlə beṇə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ocho gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'əlo' de'en

gwso'one' lo'o yo'odao' de'en nsa' chopə cuart. ⁹Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwso'on bχoz ca' lo'inə' chlo'in chio'o zocho na'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwso'on de'e xaxta'ocho ca' gwso'ela'ogüe'e Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'ažda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'aṇə'əczə boso'onežjue' Diozən' bi de'en boso'onežjue'ene' na' la'aṇə'əczə gwso'ote' bia yixə' par gwso'ela'ogüe'ene'. ¹⁰De'e ca' boso'onežjue' Diozən' gwsa'aquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr chega'aque' gotə' par gwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwso'one' nich cuerp chega'aque'enə' goquən xi'ilažə' can' na lein'. Yoguə' de'e ca' gwso'one'enə' gwso'onən žin xte catə'an bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹²Pero bazo Cristən' na'a naque' bχoz əblao chechon' na' chone' par nich chac güen can' gwnitə' de'e xaxta'ocho ca' lez gaquə. Babeyepe' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'enə' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael ca', pero naquəchən de'e zaquə'əche na' de'e güench clezə ca de'en gwzo che bχoz ca' cana', la' bito naquən de'e ben beṇəch. Na' Cristən' zaquə'e par gwyo'e gan' zo Diozən' chedə' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' na' blalj xchene'enə' le'e yag corozən'. Bito nacho bete' no šib o no go'on dao' na' blalje' xchembən' par nich be'en Diozən'. Šlinzən' gwdixjue' xtolə'əchən' len xchene'enə' par zejlicane. ¹³Ca naquə de'e xaxta'ocho ca' bito gwsa'aque' xi'ilažə' can' na lein' šə bagosə'əgane' no beṇə' guat. Na' par nich besyə'əyac cuerp chega'aque'enə' xi'ilažə' de'e yoblə can' na lein', bχoz ca' boso'ože'e lega'aque' no xchen šib o no xchen go'on na' len de de'en gwche' catə'an

cheyoʒ choso'ozeye' baquə' dao'. ¹⁴ Pero xchen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'e xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xchen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'anə' benən par niç goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon', pero ṇa'a baben Jesocristən' par niç naquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə' niç cho'ela'ochio Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit che Dioz nan' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə Jeso'osən' bitoczə bi bi xtolə'enə' gotə'.

¹⁵ Na' de'en bedəlalj xchen Cristən' gwzolaο chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par niç ca' baltezə beṇə' bagwlej Diozən' žjəsyə'nite'e len le' zejlicane. De'en bedəlalj xchen Cristən' gwdixjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. ¹⁶ Catə' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte catə'əch nezecho de que bagote'. ¹⁷ Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nanṇə' žlac ne'e mban be'enə' ben len. Catə' bagote' cana'anə' gaquə can' nanṇə'. ¹⁸ Na' par niç gwzolaο goc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxta'ocho ca', bene' mendad boso'olalje' xchen bia yixə'. ¹⁹ De'e na'anə' catə' de'e Moizezən' beyoʒ be'elene' beṇə' ca' dižə' che yoguə'əloj de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei che'enə', nach de'e Moizezən' bže'e lega'aque' xchen go'on dao' na' xchen šib nach nis. Bže'e lega'aque' de'e ca' len latə' yišə' xa xilə' de'en mben color əṇṇa na' len to xis yixə' dao' de'en naquə ca gwreg. Na' leczə bže'en librən' gan' nyoj leinə'. ²⁰ Na' de'e Moizezən' gože' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwža'a le'e par niç gone' can' none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o." ²¹ Nach

bža'ate'en yo'odao' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'ochine' gan' gwsə'ela'ogüe'e Diozən'. ²² Lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad boso'ože'e chennə' par niç zan de'en boso'ochine' gwsə'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtolə' beṇə' žalə' cui boso'olalje' chen che bia yixə'.

**De'en bnežjw cuin Cristən'
gwsə'ote'ene' chac cheque'e xtolə'
chio'o chonlilažə'əchone'**

²³ De'e na'anə' benən byen boso'ože'e xchen bia yixə'an de'e ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'onə' par niç gwsə'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Pero xchen bia yixə' ca' bito gaquə gonən ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' par niç šo'ocho gan' zoe'enə'. Tozə xchen Jesocrist nan' zaquə'an par chonən ca chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. ²⁴ Catə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' bito gwyo'e lo'o cuart əgwchope che yo'oda'onə' can' gwsə'on bəxoz ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zocze' ṇa'a chne' fabor chio'o lao Diozən'. Na' cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael na'anə' gwzon par bzejni'in chio'o can' naquə gan' zo Diozən'. ²⁵ Bəxoz əblao ca' ze tğüiz güejə gwsə'e lo'o yo'oda'onə' gan' nzi' latjə gan' zoczə Diozən' boso'ože'e chen che bia yixə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ²⁶ Žalə' byažjən laljə xchene'en zan las, babnežjw cuine' zan las dez d catə'an gwxe yežlyon' žalə' ca'. Pero caguə ca'anə'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or che'enə', na' de'en gwsə'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtolə'əchon' zejlicane. ²⁷ Na' Diozən' bansi'e xneze de que əžin ža sa'at to to beṇə'əchən' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əṇa Diozən' che to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o

šə nite'e mbalaz len le'. ²⁸Na' ca de'en sa'at benačən' šlinzə leczə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwsote'ene' gwdixjue' xtolə' benačən'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, caguə par čixjoche' xtolə'əchon' sino par nič deyexi'e beṇə' ca' chəsə'əbeza batə'aquən' yide'enə'.

10 Lei de'en bzoj de'e Moizezən' chzejni'in chio'o lata'əlaszə che de'e giūen de'en gaquə čecho catə' yežincho yoban' gan' zo Diozən'. Pero leinə' bito goquə gonən par nič yichjla'aždao' beṇə' ca' gws'on can' nannə' əsa'aquən can' chene'e Diozən', la'anə'əczə gwsote' bia yixə' yoguə' iz par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'. ²Žalə' de'en gwsote' bia ca' benən par nič cuich so'one' de'e malən' bitoch besə'əyažjene' so'otəche'eb žalə' ca'. Pero de'en gwsa'acbe'ine' ne'e chso'one' de'e malən' nachən' yoguə' iz gwsote'eb. ³Na' de'en gwsone' ca' bito gwsa'anlaže'e de que zjənapə' dolə'. ⁴Na' gwsone' ca' yoguə' iz čedə' chen che no go'on dao' o no šib bito zakuən par yeca'an xtolə' beṇə'.

⁵De'e na'anə' catə' Cristən' bide' yežlyo nga gože' Xə' Diozən': Nezdə' to de'en chazlažə'əcho' mazəchlə ca bia yixə' bian' chso'ot beṇə' par chso'ela'ogüe'e le', na' mazəchlə ca bichlə de'en chso'one' le'. De'en chazlažə'onə' əgwnežjo cuina' par čixjua' xtolə' benačən'.

⁶Lenṇə' de'en chebeido' mazəchlə ca bian' chso'ote' par choso'ozeye', na' mazəchlə ca xčen bia yixə' de'en chəsə'əlalje' catə' chəsə'əṇabe' yezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.

⁷De'e na'anə' goža' le' can' nyojən le'e li-brən' gan' nan:

“Dioz čhia', za'a nga zedəyena' con can' chazlažə'onə'.”

⁸Zgua'atec Cristən' gože' Xə' Diozən': “Nezdə' de'en chazlažə'əcho' na' de'en chebeichdo' ca de'en chso'ote' bia

yixə' na' ca bichlə de'en chso'one' le', na' ca de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote' na' leczə ca de'en chəsə'əlalje' xčhenga'acobən' par chəsə'əṇabe' chezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.” Gwne' ca' la'anə'əczə lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad gwsote' bia yixə' na' gwsone' bichlə de'e ca' gwsone'enə'. ⁹Nach Cristən' gože' Diozən': “Nada' za'a zedəyena' con can' chazlažə'onə'.” De'e na'anə' nezecho de que Diozən' bitoch chene'ene' gotcho bia yixə' can' na lein' čedə' Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁰Cristən' bene' con can' gwyazlažə' Diozən'. Šlinzən' bnežjw cuine' gwsot beṇə' le' par beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'.

¹¹Beṇə' ca' zjənaquə bəxoz, yoguə' ža nitə'ətezə nite'e chso'ote' bia yixə' par xtolə' beṇə' Izrael ca' yela', len la' xčen bia yixə'ən bito gaquə yeca'an xtolə' beṇə'. ¹²Pero na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' beyožən' zjəyechi'e gan' chnabi'e len Diozən'. ¹³Na' zoe' na' chbeze' əžin ža nitə' yoguə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr che' ca' xni'enə'. ¹⁴Na' de'en gwdixjw Cristən' xtolə'əchon' šlinzə cana', na' beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə', leczə babene' par nič chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' gaquən zejlicane. ¹⁵Na' caguə nadə'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benən ca byojən ca' par nič nezecho naquən de'e li, nan:

¹⁶Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catə' əžin žan':

Nada' Dioz gona' par nič šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one',

na' gona' par nič yesyə'əbeine'en lo'o la'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁷Nach nyoj yeto de'en nan:

Cuatəch žjsa'alaža'a che de'e mal ca' bagwso'one' na' che xtolə'əga'aque'enə'.
¹⁸ Na' catə' babezi'ixen Diozən' xtolə'əchon', bitoch chyažjecho gotcho bia yixə' par əṇabcho yezi'ixene'en.

Cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə'

¹⁹ Na'a ža beṇə' bišə', laogüe de'e blalj Jesocristən' xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' guaquəczə šo'ochio gan' zo Diozən' sin cui žebcho. ²⁰ De'en ben Jesocristən' par nič šo'ochio gan' zo Diozən' naquən to de'e cobə la' antslə "Latjə gan' zo Diozən'" lo'o yo'oda'onə' bgašə'n len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni chechon' bito bi de de'en chcuasə'n latjə gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. ²¹⁻²² Na' de'en naquə Jesocristən' bəox əblao checho, na' de'en chaclene' chio'o natcho ca family che Diozən', de'e na'anə' cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə' do yichj do lažə'əcho, gonlilažə'əchone' sin cui gaquəžejlažə'əcho. Goncho ca' laogüe de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'. Na' leczə bagwchoachonisən'. ²³ Na' can' gwzolaochio chonlilažə'əcho Jesocristən', ca'aczən' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' na' yebeicho de'en žjəyezochio len le', chedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyezochio len le', chone' complir can' ne'enə'. ²⁴ Na' leczə cheyalə' güe' ljuježjcho balor par nič gaquəchecho che ljuježjcho na' gonchcho de'e güen to yetochio. ²⁵ Na' bito cuejyichjcho de'en chdopcho txen par cho'ela'ochio Diozən', can' chso'on balə beṇə' chəsə'əbejyichje'en. Cheyalə' gwtiplažə' ljuježjcho par nič sochcho chech gonlilažə'əcho Cristən'. Gonchcho ca' chedə' bazon baozə yidə Cristən' yeto.

²⁶ Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li che Diozən' de'en banombi'achio

par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'.
²⁷ Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, chedə' notə'ətezcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho. ²⁸ Ca naquə beṇə' ca' chsa'aquene' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' bito choso'ozenague' chei, beṇə' gwlaž checho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nitə' chopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'. ²⁹ Pero chio'o ža šə gue'icho Xi'in Diozən' na' Spirit che'enə' de'en nži'ilažə' chio'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egatezə ca' šə gaquəcho cui bi zaquə' xchene'enə'. Lennə' bedəlalje' par nič gwzolaoc hac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o na' bedəlalje'en par nič yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' beyaquən xi'ilažə'. ³⁰ Nezecho de que Diozən' gwne': "Nadan' co'olaža'a beṇə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw." Na' leczə nyojən nan: "Diozən' gwnežjue' castigw che beṇə' ca' bagwcue'e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'." ³¹ Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, lechguale de'e žebcho ca naquə castigon' de'en gone' chio'o.

³² Le'e žjsa'alažə' can' bchejele la'anə'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' catə'n ze'e gwzolaoc gwyejni'ile che Cristən'.
³³ Besyə'əbei beṇə' contr chele ca' boso'ogüie' can' bžaglaole catə'n boso'ožia boso'onite'e le'e na' catə'n gosə'əque'e de'en gotə' chelen'. Na' leczə bchejele par benle txen len beṇə' ljuježjcho ca' catə'n goc chega'aque' ca'. ³⁴ Beyašə' beži'ilažə'əle ljuježjcho ca' beṇə' ca' gwsa'atə' ližya na' gwzole mbalaz la'anə'əczə gosə'əca' beṇə' de'en

gotə' chele, chedə' la' gwnezele de que laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən' de de'e zaquə'əche chele yoban' de'e cui te chei. ³⁵ Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', chedə' gwžin ža catə' sole mbalaz. ³⁶ Bito žjxaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əloj can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'ənə' žjyeyzole len le' zejlicane can' bene' lyebe. ³⁷ Nyožen can' gwna Diozən' nan: Lechgualē lgüegwzə əžin ža catə' yidə ben' əselə'a, na' bito šeichene'.

³⁸ Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen laogua'anə' cheyalə' nite'e so'onlilaže'e nada'.

Na' beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹ Pero na' chio'o ža, bito nacho naccho ca beṇə' ca' chesya'əbižə' cuich chso'onlilaže'e Diozən', beṇə' ca' yesə'əbiayi'. Chio'o zotezə zocho chonlilažə'əchone' na' de'e na'anə' nezecho žjəyeyozcho len le' zejlicane.

Diozən' chebeine' beṇə' laogüe de'en chso'onlilaže'ene'

11 De'en chonlilažə'əcho Diozən' nezecho gwaquə de'en chbezcho gaquə, na' nezecho de'e liczə can' na Diozən' che de'e ca' cui chle'icho. ² Na' beṇə' ca' gwnitə' gwlahte, bebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gwsə'onlilaže'ene'.

³ Na' de'en chonlilažə'əchone' chejni'icho de que con bene' mendad goc yoban' na' yežlyon'. Bito bi bchine' par bene'en.

⁴ Na' ca naquə de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən', goque' beṇə' güen lao Diozən' na' bebei Diozən' de'en bnežjw de'e Abelən' le' cle ca de'en bnežjw de'e Cainnə'. Na' la'anə'əczə cuich zo de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən' chzejni'in chio'o de que can' cheyalə' goncho.

⁵ Na' Enoquən' leczə benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bezi' beque'ene' sin cui gote'. Notoch no ble'i le'. Na' nyožen che' de que chebei Diozən' le' antslə ze'e yezi' yeque'ene'. ⁶ Diozən' bito chebeine' notə'ətežə beṇə' cui chonlilažə' le'. Na' šə no güe'elao' le', cheyalə' šejle'e de que zoczə Diozən' na' de que gwzenagczə Diozən' che' šə bi de'en əṇabene' le' do yichj do laže'e.

⁷ Na' ca naquə de'e Noen' ža, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' Diozən' bosnisene' le' can' ze'e gaquə na' de'e Noen' gwejle'e che'. De'e na'anə' Noen' bene' to barcw gan' gwyo'e len family che' ca' par nič bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə' chonlilažə' che'enə' len Diozən' blo'in beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwža' yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na' leczə de'en benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

⁸ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', bzenague' catə' Diozən' bene' mendad šejə' zitə'. Na' gan' gweje' Diozən' blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə che'. Na' gweje' la'anə'əczə bito nombi'e latjən' ca orən'. ⁹ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', gwzoe' laž beṇə' zitə' gan' ben Diozən' lyebe gwnežjue' xi'in dia che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe' lo'o yo'o de lachə'əzə, na' leczə lo'o yo'o de lachə'əzə gosə'ənitə' de'e xi'ine' Isaaquən' na' de'e xi'in xesoe' Jacobən', beṇə' ca' leczə gosə'əbeze' gwnežjo Diozən' xi'in dia čega'aque' ca' yežlyon'. ¹⁰ Bito bi goque de'e Abraannə' de'en gwnite'e lo'o yo'o de lachə'əzə, chedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan' zo Diozən', gan' naquə to syoda güen de'e cui te chei, syoda de'en ben Diozən'.

¹¹ Na' ca naquə de'e Sar no'ol che de'e Abraannə', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič bi'e bda'o' na' gwxane'ebo' la'anə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e sane'. Diozən' bene' ca' len de'e

Sarən' chedə' Sarən' gwyejle'e de que Diozən' gone' can' bene' lyebe. ¹²De'e na'anə' la'anə'əcə de'e Abraannə' naque' beṇə' golə par so xi'ine', xi'in dia che' ca' gwsa'aque' beṇə' zan can' zjənaquə beljw ca' de'en zjəzia le'e yoban' na' can' naquə yox de'en chi' cho'a nisdə'onə', notono no gaquə gwlabə' xi'in dia che'enə'.

¹³De'e Abraannə', de'e Isaaquən' na' de'e Jacobən', na' nochlə beṇə' ca', ne'e chso'onlilažə'əcze' Diozən' catə' bžin ža gwsa'ate' la'anə'əcə cuinə' gac can' ben Diozən' lyeben'. Bito gwsa'acžejlaže'e, sino que gwse'ejle'ecze' de que gwžin ža gone' can' gwne'enə'. Na' lega'aque' gwsa'acbe'ine' de que zjənaque' ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyon' na' de que bito bi lažga'aque' de lao yežlyo nga. ¹⁴Na' de'en gwsa'aquene' cui bi lažga'aque' de lao yežlyon', nacbja' de que gwse'enene' yesə'əžine' ga yoblə gan' gaquə lažga'aque'enə'. ¹⁵Žalə' gwso'one' xbab che yežən' gan' gwsa'alje' de que naquən lažga'aque'enə', zjəsyə'ənitə'əlje' na' žalə' ca'. ¹⁶Pero gwso'one' xbab de que yoban' naquən lažga'aque'enə' na' gwse'enchgüeine' yesyə'əžine' na', chedə' la' güench naquən cle ca yežlyon'. De'e na'anə' Diozən' bito cheto'ine' čhega'aque' par əṇe' de que naque' Dioz čhega'aque' ben' chso'elaogüie'e, na' le' babenšaogüie'e to syoda par lega'aque'.

¹⁷⁻¹⁸Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozən' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'ino' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlajlo' xčhenga'aquəbən' par cho'elaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozən' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen de'e gaquə por xi'in dia che'enə'. Na' che bi'i nan' gož Diozən' de'e Abraannə': "Xi'in dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia chio'onə'." Pero bia'acə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozən' le' got xi'ine' tlišə'ənə'.

Na' bžin orən', Diozən' bito be'e latjə gote'ebo'. ¹⁹De'e Abraannə' bzenague' par gote'ebo' chedə' gwnezene' de que Diozən' chac yosbane' beṇə' guat ca'. Na' ca naquə Diozən' bito be'e latjə gote' xi'ine'enə' guac əṇacho de que Diozən' bosbane'ebo' ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰Nach leczə de'e Isaaquən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'. ²¹Leczə de'e Jacobən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'in xesoe' ca', xi'in de'e Jwsen'. Na' bčhequa' yichje'enə' be'ela'ogüie'e Diozən' žiaša'atezə garrot che'enə'. ²²Na' de'e Jwsen' leczə benlilaže'e Diozən' na' gwyejle'e de que əžin ža yesyə'əchoj beṇə' Izrael ca' Egip-ton' can' ben Diozən' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'enə' catə' žjəya'aque' Canaannə'.

²³Na' catə' goljə de'e Moizezən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca de'en gože' beṇə' Izrael ca' so'ot bi'i čhega'aque' ca'. Šonə bio' boso'ocuaše'e de'e Moizezən' ližga'aque'enə', chedə' gwsa'aquene' nacbo' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə yoso'ocuaše'ebo', xi'in rein' beque'ebo' bosča'ogüie'ebo'. ²⁴Na' catə' bagwcha'o de'e Moizezən', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gaque' cuent ca bi'i che de'e xi'in Rei Faraonnə'. ²⁵Gwyazlažə'əche' bžaglaogüie' txen len beṇə' Izrael ca' ca de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca gone' bi de'en čəsyə'əbei beṇə' mal ca' chso'one', la' de'e te čhei de'e ca'. ²⁶De'en bžaglaod de'e Moizezən' gwxaquə'əleben ca de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' gocbe'ine' de que de'e zaquə'əche əžaglaogüie' yoguə' de'e ca' cle ca si'e doxen yelə' gwni'a

che Egipton'. Gwnezene' gwžin ža catə' gon Diozən' par ničh soe' mbalaz. ²⁷Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' catə' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'aṇə'əczə rein' bža'achgüe' lega'aque'. Na' de'e Moizezən' gwlo'o gwchejlaže'e len de'e ca' bžaglaogüe' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' chedə' gwnezene' zoczə Diozən' len le' ca ṇacho chle'icene' le'. La'aṇə'əczə Diozən' cui no chac le'i le'.

²⁸Na' de'e Moizezən' de'en benlilaže'e Diozən' bene' mendad len to to family beṇə' Izrael ca' gwsə'ote' xilə' dao' ca' can' gož Diozən' le' na' boso'ože'e xchenga'aquebən' ližga'aque'enə' par ničh anglən' ben' bselə' Diozən' bito bete' bi'i nech ca' lao yoguə' family čhega'aque'enə'. ²⁹Na' beṇə' Izrael ca' de'en gwsə'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par ničh Nisdao' Exṇan' goquən choplə xte bla' yo biž par ničh goc gosə'ədie' yešl'a'alə. Pero na' beṇə' Egipto ca' catə' gwsa'acilaže'e yesə'ədie', beyeyjw nisən' gan' chəsə'ədi'enə' na' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'.

³⁰Na' leczə de'en gwsə'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Diozən', de'e na'anə' Diozən' bene' par ničh bebixə ze'e de'en gwyechj doxen syoda Jericon' catə' beṇə' Izrael ca' jəsə'əžechje'en yoguə' ža lao gažə ža. ³¹Na' de'e Raabən' no'olən' goquə sargat antslə, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' de'en benlilaže'ene' bito gwžiyaye'e len beṇə' Jerico ca' beṇə' ca' cui boso'ozenag che Diozən', chedə' le' ža bgüialaogüe' beṇə' Izrael ca' liže'enə' beṇə' ca' jəsə'əgiia jəsə'əye' laže'enə'.

³²¿Bichxan' ənia' ža? Bito nlatja' par gua'a dižə' che de'e Gedeonṇə', che de'e Baraquən', che de'e Sansonṇə', che de'e Jeften', che de'e Dabin', che de'e Samuelən' na' che yeziquə'əchlə beṇə' ca' gwsə'ə xtižə' Diozən' cana'. ³³Na' laogüe de'en gwsə'onlilaže'e Diozən' balə' besə'əchoje' gwsə'one'

gan catə' gosə'ədiləlene' no rei, na' yebalə' gwsə'one' byen par ničh beṇə' yoblə gwsə'one' de'en naquə de'e güen. Na' yebalə' ben Diozən' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach leczə yebalə' Diozən' bene' par ničh bež əznia ca' cui bi gwsə'one'eb lega'aque'. ³⁴Na' leczə de'en gwsə'onlilaže'e Diozən', balə' bito gwse'eye' lo'o yi'inə', na' yebalə' besyə'əla catə' gwse'ene'e beṇə' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebalə' bnežjw Diozən' lega'aque' fuers balor catə' cui bi fuers čhega'aque' gotə', na' yebalə' gwsa'aque' soldad gual, na' yebalə' gwsə'one' gan soldad zitə' beṇə' besə'əžin gosə'ədiləlene' lega'aque'. ³⁵Gwnitə' no'olə gwsə'onlilažə' Diozən' na' laogüe de'en gwsə'onlilaže'ene'enə' bosbane' no family čhega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

Na' gwnitə' beṇə' gwsə'onlilažə' Diozən' na' bito gwse'enene' yesə'əbejyichje'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en chəsə'əči' chəsə'əsaquə' beṇə' lega'aque', chedə' gwnite'e lez yolis yosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' par žjəsyə'ənite'e len le'. ³⁶Na' gwnitə' beṇə' lechgualə gosə'əzi'ichizə' beṇə' lega'aque' na' gwsə'ot gosə'əyine' lega'aque' na' boso'ocheje' lega'aque' gden, na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližya.

³⁷Na' beṇə' mal ca' boso'ošiže'e balə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' yej, na' boso'ozoxje' cuerp che yebalə' len syer, na' gosə'əgo'oyele'e yebalə' par yesə'əbejyichje' Diozən', pero bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwsə'ote' yebalə' len spad. Na' balə beṇə' ca' gwsə'onlilažə' Diozən' gwsa'aše' yixə' zjənyaze' no xa xilə' na' no xa šib. Bitobi bi gotə' čhega'aque'. Lechgualə nyašə' goc čhega'aque'. Na' lechgualə boso'oči' boso'osaquə' beṇə' lega'aque'. ³⁸Gosə'əlaže'e do latjə dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze bləj na' ga zo no

liž bia yixə'. Yoguə' de'e ca' goc che beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən', len la' zjəzaquə'əche' lao Diozən' cle ca yoguə' beṇə' ca' cui gwso'onlilažə'ene'enə'.³⁹ Na' la'anə'əczə bebei Diozən' yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' le', bito bene' ca gaquə' yoguə'əlo' de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'.⁴⁰ Diozən' bito gone'ene' gaquə' che lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par nič txe' len lega'aque' bagoc checho can' bene' lyebe gaquə' par nič chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'ene'enə', na' lechgualə mbalaz can' bene'enə'.

**Cheyalə' sotezə socho goncho
xbab che Jeso'osən'**

12 De'en gwso'on yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' žlac gosə'əbane' yežlyo nga chzejni'in chio'o can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcui'izəcho ca'alə šə bi de'en chžon par gonlilažə'əchcho Diozən', na' cuejyichjcho šə bi de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' na' goncho can' ne'enə'.² Cheyalə' sotezə socho goncho xbab che Jeso'osən' chedə' tozə le' chonlilažə'e Diozən' cayaṇə'an cheyalə' gonlilažə'əchone' chio'o. Gwneze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par nič soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwchejlažə'e de'en gwxaquə'əzi'e catə'an gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə beya' gwso'one beṇə' ca' le'. Pero na'a chi'ilene' Diozən' yoban' na' chəsə'ənabi'e txe'.

³ Cheyalə' goncho xbab che Jeso'osən' can' gwlo'o gwchejlažə'e len yoguə' de'en gwso'on beṇə' mal ca' contr le' par nič co'o gwchejlažə'əcho na' cui gaguecho zdebə goncho can' chene'e Diozən'.⁴ Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaocho chedə' choncho xte ga zelao chzaque'echo par

cui choncho de'e malən', pero notononə' got chio'o.⁵ Cheyalə' žjsa'alazə'əcho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beṇə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaguele de que cui bi zejen ca de'en chona' castigw chelen' catə' chonle bi de'e malən', na' bito gaguele tolə catə' chdiła' le'e, nada' naca' Xanle.

⁶ De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw che beṇə' ca' chacda' chei catə' chso'one' de'e malən',

na' chona' par nič chəsə'əžaglao beṇə' ca' bagwcua'a ca xi'ina' catə' cui choso'ozenague' chia'.

⁷ De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw chedə' chosgole' chio'o can' chso'on beṇə'chən' chosyo'osgole' xi'inga'aque'enə' bi'i chsa'aque' chei, chso'one' castigw chega'acbo' catə' chso'ombo' de'e malən'.⁸ Na' šə cui bi castigw chechon' choṇ Diozən' catə' choncho de'e malən', zeje dižə' de que bito naccho xi'ine', la' yoguə' chio'o bagwcue'e ca xi'ine' catə' choncho de'e malən' chone' castigw checho.⁹ Xaxna'acho ca' bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na' gwso'one' castigw checho che bi de'e mal de'en bencho na' bzenagcho chega'aque'. Naquachxe cheyalə' əgwzəxjw yichjchon' gwzenagcho con bin' əṇa Xacho Diozən' ben' choṇ yełə' mban zejlicane che chio'o chonlilažə'əchone'.

¹⁰ Na' xaxna'acho ca' lao to chop izən' gwso'one' castigw checho con can' gwnan chega'aque'enə'. Pero na' Diozən' chone' chio'o castigw parzə nič gaguele' chio'o, par nič ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naque'enə'.

¹¹ Na' lao orən' bito chazlažə'əcho bitə'ətezə castigw de'en chaccho. Pero galj chdelə cheyacbe'icho naquən' goncho chedə' castigw de'en chaccho

chaclenən chio'o par niḥ sotezə socho goncho de'e güennə'.

**Diozən' gone' castigw checho šə
cui gwzenagcho che'**

¹² De'e na'anə' lesotezə lesə legonli-lazə' Diozən' na' le'e co'o gwchejlažə' bitə'ətezə de'en chyi' de'en chzaquə'əle.

¹³ Lesə legon con can' chene'e Diozən'. Legonən par niḥ beṇə' ljeužjle ca' yoso'ozenaguəche' che Diozən' caguə ca yesə'əxope' so'onche' de'e malən', chedə' bale' cuinə' yoso'ozenague' che yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' so'one'.

¹⁴ Legon ga zelao saque'ele par niḥ sole binlo len yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. Na' leczə legüe' latjə par niḥ Diozən' gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', chedə' notono no yežin gan' zo Diozən' šə cui naquə' la'ažda'ogüe'en xi'ilažə'.

¹⁵ Bito güe'ele latjə par niḥ tole cuejyichjle cuich talenle Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgüe' yoguə'əcho. Na' šə tole cuejyichjle Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'. ¹⁶ Bito co'o xtole o cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə. Na' bito gue'ile de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən'. Nezecho de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə bete'e de'en banaquən gwnežjo Diozən' le' de'en golje' naque' beṇə' nech. ¹⁷ Nezele de que gwdechle gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie' lao na' beṇə' biše'enə', pero bito goquə bi gone' par niḥ yeyaquən lao ne'enə' la'anə'əczə gwcheže' tant gone'ene' yeyaquən lao ne'enə'.

¹⁸ Nža'alə chac che chio'o na'a cle ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca' catə'an Diozən' bnežjue' lega'aque' lei che'enə'. Betje' lao ya'a Sinain' na' gwyechj yi' bel' lao ya'anə', na' gwxoan žen, na' beyaquən žchoł, na' gwyechjchgua be'.

¹⁹ Na' gwse'enene' gwchež to trompet, na' leczə gwse'enene' be' Diozən' dižə' len lega'aque'. Pero de'e tant besə'əžebe' xte gwsa'atə'əyoine' de'e Moizezən' par niḥ

ye'e Diozən' cuich güe'elene' lega'aque' dižə'. ²⁰ Lechgualə besə'əžebe' por ni che de'en gož Diozən' lega'aque' antslə de que šə no beṇə' žjəbigue'e ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen' yoso'ošiže'ene' yej, na' leczə ca' so'onene' šə bia yixə'. ²¹ Na' nezecho lechgualə de'e zaquə' žebchon' goquəczə lao ya'a Sinain', chedə' len de'e Moizezən' gwne': "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

²² Pero na'a ža chio'o banaccho txen len Diozən' ben' zo zejlicane na' len yoguə' angl zan che' ca' beṇə' ca' že' yoban. Na' yoban' gwxaquə'əleben ca syoda Jerosalennə' na' ca ya'a Sionnə'.

²³ Na' naccho txen len yoguə'əlolte beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' leczə chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən', na' yoguə'əcho len lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca to beṇə' goljə nech lao to family laogüe de'en naccho beṇə' blao lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj lachon' le'e libr che Diozən' de'en de yoban'. Naccho txen len Diozən' ben' əchoglaogüe'en che yoguə'əlol beṇə'chən' šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. Leczə naccho txen len beṇə' ca' bagwsa'at, beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lao gwnite'e yežlyon'. Diozən' babene' par niḥ yichjla'aždao' lega'aque'enə' banaquən' cayanə'an chene'ene' əsa'aquən. ²⁴ Na'a ža zocho txen len Jeso'osən' chedə' le'enə' bedəlalj xchene'enə' par niḥ gwzolao chon Diozən' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' xchen Jeso'osən' de'en bedəlalje' catə'an gwso'ote'ene' chlo'in de que Diozən' chezi'ixene' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Jeso'osən'. Caguə can' naquən len xchen de'e Abelən' de'en gwłaljən', chedə' lennə' con blo'en de que de'e malən' ben beṇə' biše'enə' bete'ene'.

²⁵ Naquən de'e žialao xen gwzenagcho che xtižə' Diozən'. Nezecho de que

bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' catə'n gwsa'aque' godenag len xtiže'enə' de'en be' de'e Moizezə'n len lega'aque'. Pero gonche' castigw che chio'o šə cui gwzenagcho che xtiže'enə' de'en bedəzejni'i Xi'ine' ben' zo yoban'. ²⁶ Lechgualē gwxo' catə' Diozə'n betje' yoban' par bžine' lao ya'a Sinain' gan' be'elene' beṇə' Izrael ca' dižə'ənə'. Na' gwdechlə gwne': "Gwžin ža catə' yossi'inšə' yežlyon' de'e yoblə, pero caguə yežlyo na'azə'n' sino que lenczə de'e ca' chle'icho le'e yoban'." ²⁷ Na' de'en gwne' de que yossi'inšə'en de'e yoblə, zejen de que cana'achən' te che yoguə' de'e ca' ben Diozə'n' de'en chle'icho, ca naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Na' catə' babesyə'ənit yoguə' de'e ca' chle'ichon' Diozə'n' ne'e zocze' chone' par nič hac de'e güen de'e cui te chei. ²⁸ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozə'n' ca de'en cui te che de'e mbalaz de'en hac lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' leczə güe'etecho yelə' choxcwlen che' ca de'en cui te che de'en žjəyecho len le' zejlicane. Cheyalə' gapcho Diozə'n' respet na' güe'ela'ochone' can' chazlaže'enə'. ²⁹ Nezecho ca naquə yi'inə' chzeyən bitə'ətezə, na' ca'aczən' chon Diozə'n', chone' castigw che bitə'ətezə de'e mal de'en chon chio'o beṇəch, chedə' lechgualē chgue'ine' bitə'ətezə de'e malən'.

De'en chazlažə' Diozə'n' goncho

13 Cheyalə' sotezə socho gaguecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chedə' yogue'e zjənaquə bišə'əcho na' zanchō. ² Cheyalə' əggüialaocho beṇə' zitə' ližchon' na' gonga'acchone' goclen. Balə xaxta'ocho ca' catə' bosə'əggüialaogüe' beṇə' zitə' na' bosə'əggüialaogüe' angl che Diozə'n' sin cui gwsa'acbe'ine'.

³ Cheyalə' gaquəlencho beṇə' ljuežj-cho ca' chsa'atə' ližya chedə' txennə' chžaglaolenga'acchone' šə bi de'e hac chega'aque'. Na' leczə ca' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' šə no choso'oči' choso'osaquə' lega'aque'. Leczə gwžinlja ža či' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴ Na' le'e nšagna'ale yoguə'əle lešo do lažə'əle len no'ol chele o be'en chele, can' chene'e Diozə'n', na' bito talenle notə'ətezəchlə beṇə'. Diozə'n' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chəsə'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'ənitə'əlene' beṇə' yoblə.

⁵ Bito cheyalə' selažə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyalə' socho mbalaz len de'en de checho, chedə' cuin Diozə'n' bagwne' chio'o: "Bito ganlažə'a le'e na' bito cuejəyichjə' le'e." ⁶ De'e na'anə' bito de de'e žebcho. Quinga guac əṇa to tocho:

Xana' Diozə'n' zoe' chaclene' nada'.

Na' bito žeba' šə bi de'en gone beṇəchən' nada'.

⁷ Legon xbab che beṇə' ca' boso'osed boso'olo'i le'e xtižə' Diozə'n', beṇə' ca' cuich nitə' na'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyalə' sole gonlilažə'əle Diozə'n' can' gwnitə' lega'aque' gwso'onlilažə'ətezene'.

⁸ Can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən' nej nase, ca'aczən' naquən na'a, na' ca'aczən' gaquən zejlicane. ⁹ Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i balē'. Bito güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'enə'. Zaquə'əchən si'icho yelə' chaclen che Diozə'n' lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič sotezə socho gonlilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chəsə'əna beṇə' cheyalə' ye'ej gaocho. De'en che'ej chaochon' bito chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰Nezecho de que Jesocristan' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' benə' ca' ne'e chso'ot bia yixə' na' choso'ozeye'eb chsa'aque'ne' par yezi'ixen Diozən' čhega'aque'enə', bito chaclenən lega'aque' ca de'en gwdixjw Jesocristan' xtolə' chio'o benəch. ¹¹Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tgiiz güejə chəsə'ənabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yoguə' benə' lao nasyon čhechon', na' chjgua' bxoz əblaon' chennə' lo'o cuart gan' nac čhe Diozən', pero cuerp čhega'aquebən' choso'ozeye'en fuerlə syoda. ¹²Na' can' goc čhe Jeso'osan', gwso'ote'ene' fuer syodan', na' yoguə' benə' so'onlilažə' Jeso'osan' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni čhe de'en blalj xčhene'enə'. ¹³De'e na'anə' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristan' na' bitoch naocho de'e ca' la'anə'əczə šə benə' zan yesə'əgue'ine' chio'o de'en cuich naochon. ¹⁴Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te čhein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyezochə syodan' de'e cui te čhei. ¹⁵Laogüe de'en babocobə Jesocristan' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen čhe Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho. ¹⁶Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aquə guac əgwnežjwcho par gaquəlencho benə' ca' cui de čhega'aque', čhedə' can' chene'e Diozən' goncho.

¹⁷Le'e əgwzexjw yichjle na' le'e gwzenag čhe benə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par chəsə'əgüia chəsə'əye' le'e. Lega'aque' chsa'aclene' le'e par ničh ca' gonlilažə'əchle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'enə' can' chonle. Legwzenag čhega'aque' par ničh yesyə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'ənite'e trist. Na' šə cui

gwzenagle čhega'aque' bitobi de'e güen gaquə čhele.

¹⁸Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen. ¹⁹Čhe'enchgüeida' gonle orasyon čhia' par ničh yob gaquə yidəcha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

²⁰Laogüe de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristan' blalj xčhene'enə', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Xancho Jesocristan' gwxaquə'əlebene' ca to benə' goye xilə' tant nži'ilažə'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo benə' guat ca', na' Diox na'aczən' chone' par ničh chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²¹Laogüe' nan' chona' orasyon čhnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par ničh gonle yoguə'əlol can' chene'ene' gonle. Na' čhnaba' gone' ca gombi'achle Jesocristan' par ničh ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristan' na'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczczo.

²²Legon xbab čhe yoguə' consejw quinga de'en babəna' le'e, čhedə' bitotec bzoja' dižə' zan čhe to ton. ²³Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob yele'e nach čhi'ane' catə' delana'a le'e.

²⁴Por part nada' le'e gguap diox benə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' leczə ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə benə' nitə' na' benə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' benə' ljuežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguae' le'e diox.

²⁵Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox benə' ca' zjonasəlas zan yež

1 Nada' Santiago naca' benə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šižin che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Benə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'ətezə de'e chac chele la'anə'əczə šə chyi' chzaquə'əle. ³ Nezecho bitə'ətezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho. ⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'ənə'.

⁵ Notə'ətezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chnabechone' gaquəlene' chio'o. ⁶ Pero na' catə' chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho. Be'enə' chaczejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisdə'onə' de'en chas chatə' catə' chechj be' laogüen' na' chjta'an nil na'alə. ⁷ Ben' chaczejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə əgwnežjo Xancho Diozən' le'

bitə'ətezə de'en chnabe'ənə'. ⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayečə šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e benə' bišə' le'e nacle benə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nič nacle benə' zaquə'e. ¹⁰ Na' le'e benə' bišə' le'e nacle benə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' benə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te chega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'. ¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyinj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xochē. Can' chac len yej ca' leczə can' gaquə len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelə' chežejele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac checho

¹² Šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho na' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechgualə mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par nič əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'. ¹³ Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə ənacho de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e benə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'. ¹⁴ La'ažda'omalchon' chonən par nič chene'echo goncho de'e malən'. ¹⁵ Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyecho len le'.

¹⁶ Benə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'.

¹⁷Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'aquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par nich gaquə güen checho, na' bito chše'e can' chone' len chio'o, syempr zoczē' chone' güen. ¹⁸Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' cataən gwyējle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nich gonəche' chio'o yelə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə benəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

¹⁹Benə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əža'atele. ²⁰Catə' chža'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho. ²¹De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əlo' de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par nich ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

²²Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nanə'. La' šə con chenecho can' nanə' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ²³Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to benə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw, ²⁴la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənnə'. ²⁵Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebēj Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwsedchon na' sotezə socho goncho

can' nanə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

²⁶Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'. ²⁷Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyāžjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on benə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yoguə' benə'

2 Benə' bišə' dao', Xancho Jesocristən' naque' le'ezelaogüe benə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', bito nacho balə benə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebalə' gonga'aquechone' naccze. ²Šə la'ac chopə benə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ochō Jesocristən', na' toe' naque' benə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xochē, na' nde xbene'enə' to niy de or, na' ben' yeto naque' benə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len choptega'aque'. ³Bitō naquən güen šə goncho benə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' nique naquən güen šə ye'echo benə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'." ⁴Bitō naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par ənachō noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵Benə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan benə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par nich yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene'

lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'. ⁶Pero na' le'e chonle beṇə' yašə' ca' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' beṇə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beṇə' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'enə' chesə'əchi'i chesə'asaque'e le'e, na' chəsə'əche'e le'e do lao jostis ca'. ⁷Na' le'egatezəczə lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' lgua'a so'ene' yelə' bala'an.

⁸Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə' de'e ca' yelə' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Legaque che sa'aljuežj beṇəchle catg chaquele che cuinle." Šə de'e liczə chonle can' nannə' chonczle güennə'. ⁹Pero de'e malən' chonle šə balə beṇə' chonga'aquele' xen na' yebale' chonga'aclene' ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chchoglaon chele de que napple dolə' de'en chonle ca'. ¹⁰Can' naquən, notə'ətezə beṇə' zoe' chone' cuaselol can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chchoe', doxen lei na'anə' chape' dolə'. ¹¹Diozən' ben' gwna: "Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə", lecze'en gwne': "Cui gotle beṇə'", na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'. ¹²Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlažə'enə' chedə' la' le' əṇe' che to tocho šə choncho can' na Xtižə'enə' de'en nyojən o šə bito choncho can' nannə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'. ¹³Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'iləžə' ljuežj beṇəchga'aque'. Pero beṇə' ca' chesyə'əyašə' chesyə'əži'iləžə' ljuežj

beṇəchga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'iləže'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əza

¹⁴Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə' bito chaque' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zaquə' de'en ne': "Chonlilažə'a Jesocristən'." Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'. ¹⁵Balə beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'. ¹⁶Na' šə bito gaquə'lenga'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': "Ležjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquəlene' par nich əže'elele de'en chyažjelen'", bitobi zejen de'en nacho chonlilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'. ¹⁷De'e na'anə', šə con nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquecho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en nacho de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸Nitə' beṇə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilažə'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' lecə'ə nitə' beṇə' chesə'əne' con chso'one' de'e güennə' pero na' bito chso'onlilažə'e Jesocristən'. Na' nada' əchnia' le'e šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nacbia' de que chonlilažə'əchone'enə'. ¹⁹Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque' beṇə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən. ²⁰Choncho de'e cui zeje šə con nacho

chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con nacho chonlilažə'əchone'. ²¹ De'e xaxta'ocho Abraannə' blo'e de que benlilažə'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquən' lao mes de yejən' par gote'ebə' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'ebə'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beñə' güen laogüe'enə'. ²² Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino leczə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilažə'e Diozən'. ²³ De'e na'anə' nyoj Xtižə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilažə'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beñə' güen laogüe'enə'." Na' leczə nyojən de que Abraannə' naque' beñə' migw che'.

²⁴ Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beñə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beñə' güen laogüe'enə'. ²⁵ De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'an bgüialaogüe' beñə' chop ca' bselə' nasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' lažə'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par nič bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en go-quəlene' beñə' ca' blo'e de que benlilažə'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beñə' güen laogüe'enə'. ²⁶ Šə to beñə' bitoch nye'e biš xne nezecho naque' beñə' guat. Ca'aczən' gwx-aquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'anə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən'.

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

3 Beñə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beñə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichtə' castigw šə bito gonto' can' nannə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwsed əgwlo'ile beñə' yoblə xtižə' Diozən'. ² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinj. Pero šə to beñə' bito chone' de'e xinj len xtižə'enə' naquəchgüe' beñə' güen na' gwzoiczene' nabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'. ³ Chgo'ocho frennə' cho'a cabey ca' par nič yosə'əzenaguəb checho na' žja'aquəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob. ⁴ Na' leczə beñə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'əchine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən licha par nič chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'anə'əczə šə chžiguə' be' gualən' lega'aquən. ⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' rizə'an naquən par len cuerp chechon' pero chac chnelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca naquə to yi' bzi' dao' guaquə əgwzeyən to ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon' catə' chnelenchon dižə' mal. ⁶ Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, chedə' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyalə'əch yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'an cho'echo dižə' mal ca'. ⁷ Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ni'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə beñə' gwso'onmaxga'aque'eb. ⁸ Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par nič bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'azda'omalchon' naquən de'e

mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen che to beļ əznia. ⁹Len xtižə'əchon' cho'ela'ocho Xacho Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuējz benəchcho, beņə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'. ¹⁰Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuējz benəchcho. Beņə' bišə' bito choncho can' cheyalə' goncho. ¹¹Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbapj tozə bej. ¹²Na' leczə ca' beņə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbapjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyalə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyalə' güe'echo por dižə' güen.

**Can' goncho šə Diozən' babene'
chio'o yelə' sin' che'enə'**

¹³Notə'tezcho šə chaquecho naccho beņə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwšed əgwlo'ichon beņə' yoblə cheyalə' goncho yoguə'əloj can' chene'e Diozən' goncho par nič gacbia' naccho beņə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beņə' sin'. ¹⁴Pero na' šə chgue'i ljuējzcho na' chene'echo gaccho beņə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyalə' ənacho de que naccho beņə' sin' par əgwšedecho beņə' yoblə. Nacbia' bito naccho beņə' sin' šə choncho ca'. ¹⁵Na' šə chgue'i ljuējzcho na' chene'echo gaccho beņə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beņə' sin' par əgwšedecho beņə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beņə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'enə'. ¹⁶Šə chgue'i ljuējzcho na' chene'echo gaccho beņə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len lega'aque' šə ca', na' chon-

cho porzə de'e mal. ¹⁷Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwdilə entr ljuējzcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin' che'enə' naccho gəxjwlažə' na' chzəxjw yichjcho par nič chzenagcho che ljuējzcho. Na' leczə cheyašə' cheži'ilažə' ljuējzcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li. ¹⁸Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beņə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beņə' ca' chsed chlo'icho so'onljə' de'e güennə'.

**Bito gaquə goncho txen len beņə'
ca' cui zjənombia' Diozən'**

4 De'en chdilə chšašle entr ljuējzle chonle ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan chele. ²Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de che beņə' ljuējzle na' catə' cui chac ca'alēn, xte chotga'aclene' par nič gaquən lao na'ale. Na' leczə catə' chzelažə'əle gatə' de'e cui de chele chdiləlenle beņə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele chedə' bito chnabele Diozən' par gone' ca gatə'an. ³Na' tğüejə catə' chnabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan. ⁴Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'ennə', choncho can' chso'on beņə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'tezcho šə chene'echo goncho txen len beņə' mal ca', naccho beņə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'. ⁵Chonljale xbab de que

Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' beṇə' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechgualə nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'əchguan gaguecho che tozə Diozən'." ⁶Diozən' chaclenchgüē' chio'o par nič cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e." ⁷De'e na'anə' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwchejlazə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož. ⁸Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beṇə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gague' beṇə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que guaquə güe'ela'ochio Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ⁹Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bito cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjecho. ¹⁰Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bito naccho beṇə' zaquə'əchgüei par nič gone' chio'o yalə' bala'an.

**Bito cheyalə' əṇacho che
ljuežjcho de que nape' dolə'**

¹¹Beṇə' bišə' dao', bito cheyalə' əṇəcho che ljuežjcho. Ben' chne' che ljuežje' na' chnelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə', la' lenṇə' nan gague che ljuežjcho. Na' neze-

cho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beṇə' zaque'e par əṇə' che ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e. ¹²Tozə Diozən' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əṇə' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par nič cui žjəya'ac beṇə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beṇə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho əṇacho che ljuežjcho de que zjənapə' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

¹³Na' leczə tgüejə chhogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy nič goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chhogbi'achon de que yega'anchnə' tgüiz. ¹⁴Bito güen əchogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə checho o nac goncho gwxe güižj. Yelə' mban chechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložə chle'ichon' na' cheyasən. ¹⁵Cheyalə' əṇacho: "Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho." ¹⁶Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui əṇabecho Diozən'. ¹⁷Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

**Lechgualə de'e mal gaquə che
beṇə' gwni'a ca' beṇə' cui
chso'onlilažə' Jesocristən'**

5 Na' le'e beṇə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocristən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechgualə de'e mal gaquə chele. ²Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o beṇə' zilə' lachə' šao' chelen'. ³Mech chele de'en naquə de or na' de plat bachesə'əzen xche'i na' de'en zjənzen xche'inə' nacbia' de que bito bchinlen par gaquəlenle beṇə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə

lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tlaozə babtole de'e scha'o xmechlen', la'anə'əczə bazon gon Diozən' le'e castigw. ⁴Le'e gon xbab can' benle len benə' güen zin chelen' benə' yašə' ca' besyā'əlap cwseš chelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwdixjwga'aclene' can' cheyalə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyalə', chlo'en de que nacle benə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' che benə' güen zin ca' de'en chesyā'əgüine'ene', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen. ⁵Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan chele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na' bito chache'ile bazon gon Diozən' castigw chelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaoša'ocho par niç chanə'əb antslə ze'e gotchob. ⁶Babenle par niç benə' yoblə gwso'ote' benə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par niç cui bi gonga'aquelenē'.

**Cuezcho batə'əquən' yidə
Xancho Jesocristən' de'e yoblə,
na' goncho orasyon**

⁷Ca naquə le'e benə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwchejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle chedə' bazon yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə. Benə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən', chedə' cwsešən' naquən de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' cata' chbezə yejon' cana'ach chesyā'ətobe' cwsešən'. ⁸De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyalə' gonchechlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə. ⁹Benə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xancho' choglaogüe'en chele de que nape dolə'. Na' bazon baozə yide' de'e yoblə. ¹⁰Le'e gon xbab

che de'e profet ca' benə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lechgualə besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilažə'e Diozən'. ¹¹Mbalaz nitə' benə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchechlažə'e benlilažə'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaquə'e. Pero na' cata' gwde de'en gwdi' gwxaquə'ənə', Diozən' bene' par niç gwzochə' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechgualə chene'ene' gaquəlene' chio'o na' lechgualə cheyašə' cheži'ilazə'e chio'o.

¹²Benə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' benə' sin cui əgwsocho testigw de que leiczəchon', par niç Jesocristən' cui choglaogüe'en checho de que cheyalə' si'icho castigw.

¹³Notə'ətezcho cata' chyi' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' notə'ətezcho cata' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocristən'. ¹⁴Notə'ətezcho cata' chacsenecho cheyalə' gaxcho benə' gol ca' gwlejcho par niç zjənaque' benə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən'. Na' yesə'əyebe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'ənabe' yeyaquecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. ¹⁵Na' chio'o choncho orasyonə' cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par niç ca' yeyaque šə no chio'o chacsene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho. ¹⁶De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len benə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par niç ca'

yezochō güen šə bin' chac čhecho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Dīozən', Dīozən' chzenagcze' čhecho catə' choncho orasyonnə' do yīchj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'. ¹⁷Le'e gon xbab che Liazən'. Goque' beṇəch cayanə'ən naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yīchj do lažə'e gwnəbene' Dīozən' cui gaquə yejw, Dīozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə. ¹⁸Na' catə' bene' orasyonnə' gwnəbene' Dīozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Dīozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejjychje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Dīozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par nič yedinjene' xtole'enə' na' yeyaque' tozə len chio'o. ²⁰Che'enda' ənezele de que catə' choncho par nič notə'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'enə', chaclenchone' par nič chezi'ixen Dīozən' xtole'enə' la'aṇə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'enə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Santiago*

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' beṇə' ca' zjənasəlas

1 Nada' Bed naca' apostol che Je-socristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zita' len yeziquə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'. ² Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa nič naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwlatte. Spirit che Diozən' chonən par nič naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par nič chzenagcho che Jesocristən' na' par nič chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalj xchene'enə'. Chnaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par nič so cuesəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zochə lez žjəyezochə len Diozən'

³ Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechgualə cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par nič zochə lez žjəyezochə len le'. Na' nezechə gaquə can' zochə lez chedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴ Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵ Na' na'a Diozən' len yelə' guac xen che'enə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristən' de'e yoblə nič gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zochə mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi'

chzaquə'əcho šlož güejə lao zochə yežlyo nga. ⁷ Benachən' choso'ozeye' orən' par nič chesə'ənezene' šə naquən doalje na' par nič chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par nič nacbja' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əne' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par nič gaccho beṇə' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an' xen.

⁸ Na' le'e chaquele che Jesocristən' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zochə mbalaz na' clegazə chebeicho. ⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristən', gone' par nič žjəyezochə len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə beṇə' ca' boso'ozoj Xtižə' Diozən' cana', Spirit che Diozən' de'en leczə naquən Spirit che Cristən' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozən' par yosle' beṇə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an' xen che'enə' catə'an te de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'ənezene' na' boso'ozoje' can' chaclen Diozən' chio'o na'a. Na' boso'osedyanə'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozən' par gone' ca žjəyezochə len le' na' batən' əselə'ene'. ¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en boso'ozoje'enə' bito gaquən complir tyemp chega'aque'enə' sino tyemp che chio'onə'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', gwdixjue'ito' le'e de que bach goc complir can' boso'ozoj beṇə' ca' cana'. Spirit che Diozən' de'en bsele'e goclenən neto' gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechgualə chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

Cheyala' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozən' par chio'o catə'an yidə Jesocrisən' de'e yoblə. ¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'an cuinə' šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' benə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho. ¹⁶ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' chedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'."

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' "Xato' Dioz". Na' Dioz nan' chəhoglaogüe'en che chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beṇəchən'. De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidad par nič cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en boso'ozejni'i de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi zjəzaquə'an. Na' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' catə' blalj xchene'enə' par nič cuich ṇaochon costombr ca'. Bito gwdixjue'en len mech de or o de plat o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'de chei. Na' xchene'enə' de'en blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž checho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'. ²⁰ Na' ze'e

xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho ṇa'a par chaclene' chio'o. ²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li che'enə', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par nič chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquə'əchgüeicho chega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə. ²³ Diozən' babene' par nič goljcho de'e yoblə chedə' gwyjele'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane checho. Bito den por ni che de'en goljcho por xaxna'acho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane. ²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan: Chio'o beṇəch gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, chedə' šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', chedə' te chega'aquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyinj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwdixjue'ito' le'e naquən xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te chei.

2 Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque beṇə' naquə'chcho beṇə' güenč can' naccho, bito gaquə'xi'icho beṇə' na' nic ənecho dižə' mal che beṇə'. ² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo'

xižə'əga'acbo' ca'aczən' cheyałə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən par nič gaquəlenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən' gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chxoayaguən notə'ətezə beṇə'.³ Cheyałə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' čhedə' bachacbe'icho de que Xancho Jesocristən' chonchgüe' güen len chio'o.

**Cristən' gwxaquə'əlebene'
ca to yej squin che to yo'o**

⁴ Chio'o chonlilažə'əchone' čhedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechgualə zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin ližə'enə' na' zaquə'əchguan len be'enə' gwlej lenṇə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwsa'aque' cui bi zaquə' yejən' na' boso'ozo'en ca'alə'.⁵ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'ən gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane chechon', na' yoguə'əcho txenṇə' naccho liž Diozən' čhedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca bxož che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alažə'e Diozən', čhedə' Jesocristən' chone' par nič zotezə zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'.⁶ Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocristən' nan:

Gan' nzi' Sion na' əsela'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bito bi zto' əsa'aque' che de'en so'onlilažə'ene'.

⁷ Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en boso'ozo mies ca' ca'alə, len banaquən yej squin ṇa'a.

⁸ Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əsela'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇə',

na' ca to yej de'en žjəsə'əžə'e na' yesə'əbixə'.

Yesə'əchegüe'e čhedə' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə' yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən' xneze.

**Chio'o chonlilažə'əcho
Diozən' naccho xi'ine'**

⁹ Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozən' naccho rei na' bxož, na' naccho ṇasyon che' na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o par nič chixjue'echo catec de'e güenṇə' chone'. Na' le'enə' bebeje' chio'o lo'o de'e žcholən' gan' gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'enə' naquən de'e güen juisy par chio'o.

¹⁰ Antslə bito goccho xi'in Diozən', pero ṇa'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwnezecho de que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero na'a baṇezecho de que cheyašə' cheži'ilažə'e chio'o.

**Zoczcho par goncho
can' chazlažə' Diozən'**

¹¹ Beṇə' bišə' dao' chio'o naccho ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chatə'əyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallenə' cuent cui ṇabi'an le'e par gonle de'e malən'.¹² Le'e sotezə leso legon de'e güen par nič beṇə'

ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na' gwžin ža balə' so'onlilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə na'a chesə'əne' nacle be'nə' mal.

¹³To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' be'nə' ca' chesə'ənabia' chedə' Xancho Jesocrisən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach. ¹⁴Na' leczə cheyalə' əgwzenagcho che gobernadador ca' be'nə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che be'nə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che be'nə' chso'on de'e güen. ¹⁵Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par ničh bito gaquə yesə'əna be'nə' ca' cuinə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, be'nə' ca' nežjənčol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁶Bitoch chonən byen naocho costombr che be'nə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, chedə' la' naccho be'nə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'enə'. ¹⁷Cheyalə' gapcho respet yoguə' be'nə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə be'nə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'enə', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlaže'e len de'en gwxaquə'əzi'enə'

¹⁸Le'e nacle mos che be'nə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che be'nə' zjənaquə be'nə' güen be'nə' gaxjwlažə', sino que lenczə che be'nə' znia ca'. ¹⁹Catə' be'nə' choso'ochi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰Bitobi zaguə' lao

Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho catə' chesə'əbažə' be'nə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'ochi' choso'osaque' be'nə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o. ²¹Diozən' bagwleje' chio'o par ničh goncho de'e güennə' na' par ničh co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'ochi' yoso'osaque' be'nə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'enə' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaže'e par ničh ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par ničh goncho can' bene'enə'. ²²Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbxoayague' be'nə' len dižə' de'en be'e. ²³Na' catə' gwsa'adə' be'nə' le' dižə' bito nacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an boso'ochi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdaczə licha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen. ²⁴Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwdixjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot be'nə' le' le'e yag corozən', par ničh notə'ətezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par ničh cuich šo'o chazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par ničh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasəlas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero na'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to be'nə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

**Can' cheyalə' so'on
beṇə' ca' zjəṇsagna'**

3¹⁻² Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' guaquəlenljaga'aclene' nič yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güennə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'anə'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'. ³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bitu cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bitu cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy. ⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gaɣjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'auən zjənaquən par zejlicane. ⁵ Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gaɣjwlažə' na' boso'ozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'. ⁶ De'e Sarən' no'ol che de'e Abraannə' syempr bzenague' che be'en che'enə' na' gožə'ene' ya'o con bin' gožə'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güennə' na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

⁷ Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, leczə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yełə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə chio'o.

Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par nič de yełə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par nič bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasyonnə'.

**Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho
laogüe de'en choncho de'e güen**

⁸ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na' cheyalə' yeyašə'əlažə'e ljuežjcho. Bitu cheyalə' gon cuincho xen. ⁹ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o, bitu nacho leczə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə beṇə' chio'o dižə' leczə bitu cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə' əṇabcho gaquə de'e güen chega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par nič chone' ca zocho mbalaz. ¹⁰ Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz
bitu cheyalə' əṇecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal.

Na' bitu güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyalə' chiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' beṇə' ca' chso'on de'e güen, na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'.

Pero na' beṇə' ca' chso'on de'e malən' chžə'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par nič cuiayi'icho šə zotezə zocho chonchguacho de'e güen. ¹⁴ Pero na'

šə beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'ochi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejlažə'əcho o žebcho lega'aque'. ¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ochio Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latjə nabi'e chio'o. Cheyalə' sotežə socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətezə beŋə' əŋabene' chio'o bixchen' chejl'e'echo che Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet. ¹⁶ Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'azda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beŋə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aque'ne' zto' de'en chəsə'əne' ca'. ¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlažə'e chyi' chzaquə'əcho na' güenchlə chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni che chio'o beŋə' güen de'e mal catə'an gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə' par nič babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' beŋə' belə' chen, de'e na'anə beŋə' mal ca' gosə'əzoinə' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo beŋə' guat ca'. ¹⁹ Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gwyeye' gan' ža' angl bzela' ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwdixjui'e xtižə'enə' len lega'aquən. ²⁰ Angl bzela' ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən che Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beŋə' ca' gwnitə' ca tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoinə' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw čhega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə beŋə'

gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'. ²¹ Ca'acən' naquən len chio'o bagwcho'acho nisən' na' Diozən' gone' par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' chcho'acho nisən' caguə par nič nisən' gonən cuerp čhechon' xi'ilažə', sino chcho'achon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'an gwñabechone' gone' ca' gaquə yichjla'azda'ochon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' čhecho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo beŋə' guat ca'. ²² Jesocristən' babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

Diozən' no'e čhecho de'e gon to tocho par gaquəlen lježjcho

4 Cristən' goque' beŋə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwdixjue' xtolə'əchon'. De'e na'anə cheyalə' əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'azda'omalchon' chio'o. ² Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'azda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlažə' Diozən'. ³ Antslə bencho can' chso'on beŋə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən'. Lega'aque' chso'elažə'e chso'one' de'e naquə de'e yelə' zto' na' chso'ontezə' bin' chzelažə' la'azda'omalga'aque'enə', na' zjənaque' beŋə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elažə'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ejni'alažə'e lgua'a lsaquə' de'en na lei che Diozən' cui šejni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'. ⁴ Beŋə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia' choso'onite'e chio'o. ⁵ Pero yosə'ədie' cuent lao Cristən' che yoguə' de'en

chso'one'enə', chedə' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogü'e'nə' naquən' gaquə che to to benə'chən', la'anə'əczə šə bagwsa'ate'. ⁶De'e na'anə' Diozən' bsele'e benə' bedəsə'ədixjui'e xtiže'enə' len chio'o par ničh chonlilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə benə' gwso'onlilažə'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o benə'ch de que gatcho, pero benə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə gwsa'ate', bia'aczə zjəmbane' len Diozən'.

⁷Bazon baozə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho ca' par ničh güe'elažə'əcho goncho orasyonnə'. ⁸Na' de'en naquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'anə'əczə šə zjənaquən de'e zan. ⁹Cheyalə' yebeicho əggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'. ¹⁰Diozən' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwdelə de'e gaquə gon to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyalə' gonchon par gaquəlen ljuežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'enə'. ¹¹Šə Diozən' bano'e checho chixjue'echo xtiže'enə', cheyalə' žjəsə'alazə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyixjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho benə', cheyalə' gaquəlena'acchone' do yichj do lažə'əcho chedə' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chčhinchon par chaclenga'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocristən' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par ničh Diozən' si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgacžcho.

**De'en chyi' chzaquə'əcho
chonən chio'o prueb
šə chonlilažə'əcho Diozən'**

¹²Benə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'oči' choso'osaquə'əchgua benə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaquə' yebanecho. ¹³Cheyalə' yebeicho catə'an choso'oči' choso'osaque'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaquə'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechgualə yebeicho na' mbalaz socho. ¹⁴Na' na'a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' benə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par ničh nezecho zoe' len chio'o. Benə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'. ¹⁵Bito cheyalə' gaccho benə' güet benə', benə' bguan, benə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on benə' yoblə, par ničh ca' šə čhi' saquə'əcho bito čhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'. ¹⁶Šə čhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en čhi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ocho Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

¹⁷Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho chedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che benə' ca' cui choso'ozenag

dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. ¹⁸Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'." ¹⁹Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonzcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o beṇəch, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

5 Na'a de to de'e ənia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nezdə' gon Cristən' chio'o yelə' bala'an xen catə' yide' de'e yoblə. ²Na' chatə'yoida' le'e leyebei əg-güia əgwyelə beṇə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlen parzə ničh gonle complir de'en gwso'on beṇə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlen'. ³Na' ca naquə beṇə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'ətezə de'e gonle, legwlo'iga'aquene' can' chene'e Diozən' goncho. ⁴Šə gonle ca' catə'an yidə Xanchon' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o yelə' bala'an xen de'e cui te chei.

⁵Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə', chatə'yoida' le'e legwzenag che beṇə' golə beṇə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzəxjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, na' chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶De'e na'anə' cheyalə' gwzəxjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par ničh ca' gone' chio'o yelə' bala'an catə' cheyalə' si'ichon. ⁷Cheyala' goncho lao na' Diozən' yoguə'əloł de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nžililažə'e chio'o.

⁸Cheyala' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyiljob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyililažə'an naclən' gonən par ničh əgwžiai' in chio'o. ⁹Cheyala' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alazə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'. ¹⁰Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par ničh gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par ničh gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par ničh to tocho socho len tozə xbab. Dioz na'anə' chaclencze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par ničh gapcho yelə' bala'an xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'. ¹¹Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

**Bedən' chguape' diox beṇə'
ca' yoso'olabe' cartən'**

¹² Cart dao' nga ngoṣa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' neṣda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyaḷə' gone'. Babzoja' cart nga chṇeyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Dioxən' nṣi'ilažə'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonḷilažə'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' chedə' beṇə' ca' ža'

nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Dioxən' nga chguapto' le'e diox. Dioxən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox. ¹⁴ Catə' chežagle leyoḷgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə' le'e chonḷilažə'əle Jesocristən' chṇaba' lao Xancho Dioxən' gone' ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

1 Nada' Simon Bed naca' apostol na' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Na' chzoja' le'e bagoclen Diozən' par chonlilažə'əle Jesocristən'. Jesocristən' naque' Dioz chechon' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Tozə can' chone' güen len yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' chedə' la' zdacze' licha, tozə can' chone' len neto' naquəto' apostol na' len le'e cui nacle apostol. ²Chnaba' lao Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' ca so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en nombi'alene' na' de'en nombi'ale Xancho Jeso'osən'.

Can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

³Banombi'acho Xancho Jeso'osən' na' de'e na'anə' lao yelə' guac xen che'enə' babene' chio'o yoguə' de'en chyažjecho par sotezə socho goncho can' chene'e Diozən' na' güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen. ⁴Na' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' yelə' guac xen, babene' lyebe gone' de'e zan de'e güen juisy na' de'e zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone' güen len chio'o par nič ca' gaquə yichjla'ažda'ochonə' cayanə'n naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' par nič cuich goncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' con choso'ozenagteze' che de'en chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə'. ⁵Bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' de'en bachzolao

chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič sotezə socho goncho de'e güen na' par nič šejni'ichecho de'en chazlaže'enə'. ⁶Na' bito cheyalə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' catə' chyi' chzaquə'əcho, na' cheyalə' güe'ela'ochone' na' goncho can' chene'ene'enə'. ⁷Na' leczə cheyalə' gaquecho che beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Cristən' can' chonlilažə'əchone' na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'.

⁸Šə zdacho chonchguacho yoguə' de'e ca', chaclenən chio'o par nič nezecho can' chene'e Xancho Jesocristən' goncho na' par nič sotezə socho goncho can' chene'ene'. ⁹Pero na' notə'ətezcho šə bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyalə' goncho, nchoj yichjla'ažda'ochon' na' bito chejni'išaogüe'echo che Diozən' na' bagonlažə'əcho de que Diozən' babnit-laogüe' de'e mal de'en babencho antslə. ¹⁰De'e na'anə' beṇə' bišə, cheyalə' goncho yoguə'əloj can' bagwnia' chene'ene' par nič ənezecho de'e li bagwlej Diozən' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenə' antslə par nič gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Šə can' goncho cuat cuiayi'icho. ¹¹Nachən' bitobi bi de de'e gaquə əgwžonən žjəyechocho len Xancho Jesocristən' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹²Na' la'anə'əczə banezele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole chech chejle'ele dižə' li che Diozən', bia'aczə che'enda' gontezə gona' par nič žjəyeza'alazažə'əlen. ¹³Chacda' naquən güen ṇa'a nembana' gona' par nič žjəyeza'alazažə'əle de'e ca' na' gonle xbab chega'aquən. ¹⁴Nezda' de que yob əžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristən' nada'. ¹⁵De'e na'anə' chona'

xte ga zelao saquə'əda' par niç catə'
bagota' guaquə yosa'alazə'əle de'e ca'
bagwnia' cheyalə' goncho.

**Apostol ca' besə'əle'ine' yelə'
chey che'eni' che Jesocristən'**

¹⁶ De'en babzejni'ito' le'e can' əgwlo'i
Jesocristən' yelə' guac xen che'enə'
catə'an yide' de'e yoblə, bito naquən
de'e chaljlažə'əto' par əxoayagto' le'e.
Neto' apostol che'enə' ble'ito' yelə'
chey che'eni' che'enə' na' de'e na'anə'
nezeto' de que naque' le'ezelaogüe
benə' zaque'e. ¹⁷ Xacho Diozən' bnežjue'
Xi'ine'en yelə' bala'an xen na' bene'
par niç cho'alaogüe'enə' goquən ca
de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən'
ben' naquə le'ezelaogüe benə' blao
na' ben' chnabia' doxenlə, gwne' che':
"Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida'
chei, na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'."
¹⁸ Na' neto' beneto' can' gwna Diozən'
che', Dioz ben' zo yoban', la' gwzoto'
len Jesocristən' lao ya'anə' de'en gwlej
Diozən' par goc ca' laogüeinə'.

¹⁹ Na' de'en bable'ito' yelə' chey
che'eni' che Jesocristən' blo'ichən
neto' de que Xtiže'enə' de'en boso'ozoj
de'e profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə'
Diozən' cana' naquən de'e li. Na' de'e
güennə' gonle šə əgwzenagle chei. Xtižə'
Diozən' de'en nyojən chse'eni'in lo'o
yichjla'azda'ochon' can' chon to lampara
chse'eni'in to lo'o quart gan' naquə
žchol. Na' de'en nyojən əgwse'eni'in lo'o
yichjla'azda'ochon' yedote xte catə'an
əžin žan' yidə Cristən' de'e yoblə. ²⁰ Pero
na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho,
de'e profet ca' benə' ca' boso'ozoj
Xtižə' Diozən' cana' bito boso'ozoj
con xbab čega'acze' che bi de'e ca'
bachac o che de'e ze'e gaquə. ²¹ De'en
boso'ozoj bito nacho naquən to de'e
gwnan yoso'ozoj, sino de'en gwlej
Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə'

ne'enə, Spirit che'enə' benən par niç
boso'ozoj de'en gone'ene'.

**Benə' ca' choso'osed
choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə**

2 Na' tyemp catə'an gwnitə' profet ca'
lecə cana' gwnitə' profet güenlažə'
entr benə' Izrael ca'. Na' ca'acən'
nitə' benə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə'
Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque'
se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niç
cui gache'ile de que de'en choso'osed
choso'olo'ine' bito naquən de'e li. Na'
lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocristən'
ca'alə ben' gwdixjw xtolə' chio'o
benəch. Na' šə no yoso'ozenag che de'en
choso'osed choso'olo'i benə' goxoayag
ca', žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca
de'en so'on benə' goxoayag ca' gonən
par niç lecə əžin ža catə' lega'aque'
yesə'əbiayi'e to de repentžə. ² Benə' zan
yoso'ozenague' čega'aque' na' so'one'
yoguə' claste yelə' zto' ca de'en chso'on
benə' ca'. Na' por ni che de'en so'one',
benə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən'
yesə'əne' contr dižə' li che Diozən'
de'en naocho. ³ Na' benə' goxoayag
ca' laogüe de'en se'enchgüeine'
yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə'
güenlažə' de'en sa'aljlažə'e paržə niç
əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd
cana' Diozən' babži'e bia' yesə'əzi'e
castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

⁴ Nezecho can' goquə cana'. Diozən'
bnežjue' castigw che angl ca' gwso'on
de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech
gabil gan' lechguale naquə žchol, na' na'
zjənite'e xte ca əžin ža yesə'əzi'e castigw
zejlicane. ⁵ Na' lecə ca' Diozən' bžiaiye
yoguə'əte benə' ca' cui gwso'elao' le' cana'
catə'an bsele'e yejw sio' juisjən'. De'e
na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'. Pero
na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdixjue'i
benə' ca' nac so'one' par niç Diozən'
əne' zjənaque' benə' güen laogüe'enə',
na' lecə bosla Diozən' yegažə benə'

yoblə. ⁶Na' leczə bžiayi'e beṇə' ca' gwža' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran', bene' par niḥ syoda ca' gws'e'yən besyə'ənitteczən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisene' yoguə' beṇə' ze'e za'ac beṇə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw čhega'aque'. ⁷Na' catə' Diozən' bnežjue' castigw čhe beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot čhedə' Lotən' goque' beṇə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca yelə' zton' gws'o'n beṇə' mal ca'. ⁸La' beṇə' güen na'anə' gwzoe' entr beṇə' mal ca', na' yoguə'əte ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gws'o'one' na' goquene'en pesad lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ⁹Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczenə' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'ətezə de'e gonən ca əxopcho goncho de'e malən'. Na' leczə chzejni'in chio'o de que chone' par niḥ beṇə' mal ca' chesə'əzi'e castigw ṇa'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw čhega'aque'enə' zejlicane.

¹⁰Na' gonchgüe' castigw čhe yoguə' beṇə' ca' chso'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' bitobi respet chsa'ape' Xancho Diozən'. Bito chesə'əzebe' par so'one' de'e malən'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'. ¹¹Na' la'anə'əczə angl ca' zjənapəche' yelə' guac na' zjənaquəche' beṇə' gual cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', bito chəsýə'yaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' güenlažə' ca' lao Xancho'n.

¹²Pero beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'ənə' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'ine'. Yesə'əbiayi'e čhedə' zjənaque' ca bia yixə' de'en chso'one' con can' nan čhega'aque' na' bito choso'ozenague' čhe Diozən'. ¹³Na' yesə'əzi'e castigw por ni

čhe de'en choso'oči' choso'osaque'e beṇə'. Bito chso'one' žin, con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' catə' che'ej chaole txen chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate' lguə'a žjasyə'əzalažə'e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristən' por ni čhecho catə' beṇə' gws'o'ote'ene'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque' ca to manch lao lachə' xi'ilažə' na' ca to yiž xen lao cuerpən'.

¹⁴Na' con chesə'əzelažə'əzeche' notə'ətezə no'olə chesə'əle'ine', nitə'ətezə nite'e chso'one' de'e malən', na' chəsə'əgo'oyelə'e beṇə' ca' chsa'ac sayečə šayen len xtižə' Diozən' par chso'one' de'e malən' txen len lega'aque'. Beṇə' mal ca' bazjəyo'olaogüe' chesə'əzelažə'e bi de čhe beṇə'. Diozən' babžie' bia' yesə'əbiayi'e. ¹⁵Beṇə' goxoayag ca' bagosə'əbejyichje' nez de'en naquə de'e güen, na' bazjəyo'e nez malən'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lechgualə bebei Balaanṇə' gan de'en gwxi'e por de'e malən' bene'. ¹⁶Pero na' ben Diozən' par niḥ to bia yixə' bian' cui chac ṇeb gwdiləb le' čhe de'e malən' chone'. Borr čhe'enə' bšillemb le' len xṇe čhe beṇə', na' bžomb gon Balaanṇə' de'e malən' chene'ene' por ni čhe xbab clelən' de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁷Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə'ən gwxaquə'əlebəga'aque' ca bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca bejw biž de'en nžiguə' to be' gual čhedə' cui zjəzaque'e. Babžia Diozən' bia' yesə'əbiayi'e zejlicane lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol. ¹⁸Zižjo chso'e dižə' güenlažə' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelə' zto' čhe cuerp čhega'aque'enə', chəsə'əgo'oyelə'e beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' Cristən' par leczə chso'one' yelə' zto' čhe cuinga'aque', la'anə'əczə

benə' ca' ze'e besyə'əchoje' ladjo benə' ca' chso'on de'e malən'. ¹⁹ Chse'e benə' ca' ze'e gwzola chso'onlilažə' Cristən': "De'e malən' bito nabia'an chio'o", pero benə' ca' chəsə'əna ca' nite'e xni'a de'e malən'. Na' nezecho šə chzenagcho che bitə'ətezə, xni'ei nan' zocho. ²⁰ Na' benə' ca' bagwso'ombi'e Xancho Jesocristən' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onən manch yichjla'azdao' notə'ətezə benə' cui zjanombia' Diozən'. Pero de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən' babesyə'anite'e xni'einə' de'e yoblə, na' maləch chac chęga'aque' na'a ca antslə. ²¹ Na' de'en babesyə'əzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui gwso'ombi'e nez de'e naquə de'e güen, cle ca gosə'əbejyichje' de'en ben Xancho Diozən' mendad goncho de'en naquən de'e güen. ²² Šə cuejyichjcho de'en bene' mendad goncho, goncho can' na dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebəb, na' cošən' catə'an babguazjchob cheyo'ob lo'o benjon' de'e yoblə." Na' de'e li can' na dicho nga.

Yidə Jesocristən' de'e yoblə

3 Benə' bišə' dao', de'e ngan' naquən cart əgwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga chędə' chebeile chzenagle che dižə' lin', na' che'enda' gona' par nič əžjsa'alazə'əle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' de'en babsed blo'i neto' naquəto' apostol. ² Diozən' gwleje' profet ca' par gwsa'aque' lažə' ne'ena' na' boso'ozoje' che de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquəto' apostol babzejni'ito' le'e bin' non Xancho Jesocristən' mendad goncho, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

³ Naquən de'e žialao ənezele na'a cuinə' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, nitə' benə' so'onzeche' con can'

chesə'əzelažə' la'azda'omalga'aque'enə' na' so'one' borl che de'en na Diozən' gaquə. ⁴ Yesə'əne': "Ca naquə lyebe de'en ben Jesocristən' de que yide de'e yoblə, con gwne'enə'. Bagwsa'at de'e xaxta'ocho ca' benə' gwso'onlilažə' Diozən' antslə. Na' tozəczə can' chac dezd gwxe te yežlyon' xte ža neža." ⁵ Benə' ca' chesə'əna ca', bito chse'enene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozən' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadən'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyechj mbi'i len na' bchin Diozən' nisən' catə'an bene'en. ⁶ Na' catə' goc yejw sio' juisyən' cana'an gwžiai' yoguə' bia yixə' na' benəch nitə' lao yežlyon'. ⁷ Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjanitə'an na' ca'aczən' yesyə'əga'anən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən chędə' can' ben Diozən' mendad. Na' leczə cana'achən' choglaio Diozən' che benə' ca' cui chso'elao' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸ Pero na' le'e benə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len benəchən' žalnez chde tža na' lechgualə šša chsa'aquene' tml iz, pero caguə can' len Xancho Diozən'. ⁹ De'en cuinə' yidə Jesocristən' de'e yoblə balə benə' chso'one' xbab cui gon Xancho Diozən' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocristən' catə'an əžin or che'enə'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o benəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' notə'ətezcho.

¹⁰ Na' can' cho'o benə' bguannə' liž benə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə che benə' ca' cui chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' catə' əžin ža yide de'e yoblə. Nach gaquə to šsag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjəde

laogüen' chedə' yoguə'n əse'eyən, xte yesyə'ənit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹Laogüe de'en nezecho yesyə'ənit yoguə' de'e ca', cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' sotezə socho güe'ela'ochone'. ¹²Na' cheyalə' cuescho batə'əquən' əžin ža babžia Diozən' bia' yidə Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyonə'n na' yesyə'ənitən. ¹³Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič catə'n yidə Jesocristən' de'e yoblə bitobi manch da' chen la'ažda'ochon' na' par nič ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binlo len Diozən'. ¹⁵Na' de'en napə Xancho Diozən' yelə' chxenlažə' len chio'o beṇəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone' ca' par nič baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho

lao yi' gabilən'. Leczə can' babzoj beṇə' bišə'əda'ochə Pabən' le'e, chedə' Diozən' bnežjue'ene' yelə' sin'. ¹⁶Leczə ca' yoguə' cart che' ca' chso'en dižə' che de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzoj Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə šejni'icho. Na' balə beṇə' cuinə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayečə šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzoje'enə' can' chso'one' len bitə'ətezəchlə Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en banezele can' chso'on beṇə' ca', cheyalə' gaple cuidad par nič cui šejle'ele dižə' güenlažə' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' mal ca'. Šə šejle'ele dižə' güenlažə'ənə' bitoch sole chech talenle de'en naquə de'e li. ¹⁸Legüe' latjə gaquəlen Xancho Jesocristən' le'e par nič gaquəch yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'ochə' na'a na' zejlicane. Na' ca'ašgaczən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristən' chone' yelə' mban zejlicane

1 Chyixjue'ida' le'e che Jesocristən' ben' naquə Dižə'ənə', ben' chon yelə' mban zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe yežlyon'. Neto' apostol bzenagto' xtiže'enə', ble'ito'one', bgüiato'one' na' gwdanto'one'. ²Le'enə' golje' benəch na' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que mbancze' zejlicane. Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe' len Xacho Diozən' na' bedəsoe' len chio'o benəch. ³Ben' ble'ito' na' bzenagto' xtiže'enə', che le'enə' chyixjue'ida' le'e par nič tozə can' goncho xbab. Na' catə' tozə can' gon chio'o xbabən' cana'ach gonle xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən' na' len Xi'ine' Jesocristən' chedə' xbab cheto' zjənaquən tozə len xbab chega'aque'enə'. ⁴Na' chzoja' le'e cart nga par nič ca' sole mbalaz juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'

⁵Bzenagto' be' Jesocristən' dižə' na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de que Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'. Ni latə'əzə de'e mal cui chone'. ⁶Na' šə nacho de que xbab chechon' naquən tozə len xbab che Diozən' pero ne'e chdaczcho choncho de'e malən', con chonlažə'əchon', na' cabi zdalencho de'e lin'. ⁷Diozən' naque' ca be'eni' chedə' chdalene' de'e güen. Na' šə chio'o leczə chdalencho de'e güennə', nachən' tozə naquə xbab chechon' tocho yetocho. Na' šə chdalencho de'e güennə' yichjla'azda'ochon' nactežə naquən xi'ilažə' chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' blalj xchene'enə' par beque'e yoguə'əte xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'.

⁸Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de, chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo dižə' li. ⁹Pero catə' chxoadolə'əcho lao Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon' na' chnitlaogüe' yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon' chedə' la' chone' complir can' ne'enə' na' lichan' zde'. ¹⁰Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho, choncho Diozən' ca to benə' güenlažə' na' cabi zdalencho xtiže'enə'.

Cristən' chne' fabor chio'o chonlilažə'əchone' lao Diozən'

2 Xi'indaogua'a, chzoja' le'e cart nga par nič cui gonle de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo benə' chne' fabor chio'o lao Xacho Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' zdaczə licha. ²Gwdixjue' xtolə'əchon' par nič chio'o chonlilažə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' caguə xtolə' chio'o na'azənə' gwdixjue' sino xtolə' yoguə'əloł benəchən'.

³Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'enə'. ⁴Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho benə' güenlažə' na' bito zdalencho dižə' lin'. ⁵Pero nezecho ngodə'əcho txen len Diozən' šə choncho con can' ne'enə'. Na' catə' choncho con can' ne'enə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyalə'. ⁶Šə nacho de que zotežə zocho len Diozən', cheyalə' sotežə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristən'.

De'en non Cristən' mendad goncho

⁷Benə' bišə, chzoja' le'e par ənia' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho caguə naquən de'e cobənə' sino de'e nezczele dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əlene' na'anə'. Guaquə ənacho de que naquən de'e golə chedə' leczənnə' babenele

bedote. ⁸ Pero lecza guaquə ʔnacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' chei nga naquən de'e cobə chedə' babla' be'eni' che Cristən' len beṇəchən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žcholən' bachzolao chde chei. Cristən' blo'ine' chio'o de que chaquene' checho. De'e na'anə' nezecho naquən de'e žialao xen gague che ljuējzcho can' none' mendadən'.

⁹ Šə nacho de que yo'o be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuējzcho, ne'e nchol yichjla'ažda'ochon'. ¹⁰ Na' šə chaqucho che ljuējzcho yo'oczə be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxopcho goncho de'e malən'. ¹¹ Pero šə zocho chgue'i ljuējzcho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho chedə' nchol yichjla'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en chonchon'.

¹² Chzoja' le'e xi'indaogua'a chedə' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'ochon'. ¹³ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catəən gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bach gwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuidə', chedə' banombi'ale Xacho Diozən'. ¹⁴ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catəən gwxe yežlyon'. Lecza chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bachčinle fuers balor de'en chon Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtižə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

¹⁵ Bito selažə'əle gacle tozə len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' lecza bito selažə'əle gonle can' chso'one'enə'. Notə'ətezcho šə chzelažə'əcho goncho

can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaguecho che Xacho Diozən'. ¹⁶ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' chso'one' de'e mal de'en chəsə'əzelažə'e so'one' por ni che šə bi de'en chəsə'əle'ine', na' lecza chsa'alažə'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'aquən che Xacho Diozən', sino za'aquən che gwxiye'enə'. ¹⁷ De'e te chei yežlyo nga na' lecza de'e te chei de'e ca' chəsə'əzelažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicane.

Nezecho de'en naquə de'e li

¹⁸ Xi'indaogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que ze'e, na' na'a beṇə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'enə' gonchgua contr Cristən'. ¹⁹ Entr chio'onə' besə'əchoj beṇə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'enə' gwsone' txe len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwsone' txe len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par ni ch bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txeṇṇə'.

²⁰ Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit che Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'anə' yoguə'əcho nezecho can' na Xtižə' Diozən'. ²¹ De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito ʔnacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczcho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtižə' Diozən'.

²² Beṇə' güenlažə'ənə' ben' na che Jeso'osən' de que caguə le'enə' Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'enə'. Be'enan' chon contr Cristən'. ²³ Notə'ətezə beṇə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e

dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

²⁴Le'e gontezə legon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'n gwzolaon chonlilažə'əle Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'in'enə'. ²⁵Na' de'e nga ben Jesocristən' lyebe len chio'o, de que goŋe' chio'o yelə' mban zejlicanən'.

²⁶De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beŋə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e. ²⁷Jesocristən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'əlöl de'en cheyalə' nezele che cuine'. Dižə' lin' choe' Spiritən', bito chonlilažə'n. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsele le'e par ənezele bin' naquə de'e li. De'e na'anə' le-sotezə lesə len Jesocristən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸Na' na'a xi'indaogua'a, cheyalə' sotezə socho len Jesocristən' par nič catə'n yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuašə'əchone' yeto'icho catə'n le'ichone'. ²⁹Ca naquə nezele de que Jesocristən' zdacze' licha, le'egatezə ca' cheyalə' ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

Naquən' goncho šə naccho xi'in Dioz

3Le'e gonšc xbab catequən' chaque Xacho Diozən' checho. Lechguale chaquene' checho ca de'en bene' par nič guaquə əne' xi'in'e' chio'o. Beŋə' ca' cui zjanombia' Diozən' bito chse'ejni'ine' de que naccho xi'in Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine' non' naquə Diozən'. ²Le'e beŋə' chacda' chei, chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bačh naccho xi'in Dioz. Na' bito ne'e la'alao naquən' gaccho, pero na' nezecho catə'n Jesocristən' yide' de'e yoblə, le'icho can' naque'enə' na' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ³Na' to tocho šə

zocho lez de que Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Jesocristən', goncho par nič la'ažda'ochon' gactežə gaquən xi'ilažə' ca xi'ilažə'n naquə la'aždao Jesocristən'.

⁴To tocho šə choncho de'e mal bito chzi'icho can' na Diozən', chedə' de'e mal de'en chonchonə' chonən contr can' na Diozən'. ⁵Na' nezecho de que Jesocristən' bide' par beque'e xtolə'əcho ca', na' caguə bi xtolə' le' denə'. ⁶To tocho šə zotezə zocho len le', bito choncho de'e mal. Na' to tocho šə choncho de'e malən', bito ne'e šejni'icho non' naquə Jesocristən', nic ne'e gombi'achone'. ⁷Xi'indaogua'a, bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o. Šə choncho can' cheyalə' goncho, zdacho licha can' zda Jesocristən'. ⁸Šə yo'olaocho choncho de'e malən' naccho xi'in gwxiye', chedə' gwxiye'enə' naquən güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə Xi'in Diozən' par chnitlaogüe' de'en chon gwxiye'enə'.

⁹To tocho šə naccho xi'in Dioz bito yo'ola'ochon' goncho de'e mal, chedə' la' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochonə' par nič bagwzolaon chaquən ca yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bitoch gaquə sotezcho goncho de'e malən' chedə' xi'in Dioz chio'o. ¹⁰De'e nga chlo'en non' xi'in Diozən' na' non' xi'in gwxiye'enə'. Notə'ətezcho šə cui zocho choncho de'e güen, bito naccho xi'in Dioz. Na' notə'ətezcho šə cui chaque che ljuježjcho, bito naccho xi'in Dioz.

Cheyalə' gague che ljuježjcho

¹¹Na' dižə' nin' babenele dezd gwzolaon chonlilažə'əle Cristən', de que cheyalə' gague che ljuježjcho tocho yetocho. ¹²Cui goncho can' ben Cainnə', goque' xi'in gwxiye'enə' na' bete' beŋə' biše'enə'. ¿Enezele bixchen' bete'ene' ža?

Bete'ene' chedə' biše'enə' bene' de'e güen na' le' gwejlene' de'e malən'.

¹³ Benə' bišə', bito yebanele šə benə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' le'e. ¹⁴ Na' ca naquə chio'o ža, de'en chaquecho che ljuežjcho nachən' nezecho bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca benə' guat. De yelə' mban zejlicane checho na'a. Pero šə cui chaque che ljuežjcho nachən' ne'e naccho ca benə' guat len yichjla'ažda'ochonə'. ¹⁵ Notə'ətezcho šə chgue'i ljuežjcho, lao Diozən' naccho benə' güet benə'. Na' nezecho de que ni to benə' güet benə' bito de yelə' mban zejlicane che'. ¹⁶ De'en chaque Jesocristən' checho na' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', de'e na'anə' nezecho can' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Šə chonən byen cheyalə' gwsanlažə' cuincho gatcho par gaquəlen benə' ljuežjcho. ¹⁷ Šə bade de'e de checho na' nezecho de que ljuežjchon' chyažjene'en gwchine'en, na' šə bito cheyašə'əchone', bito gaquə ənacho de que chaquecho che Diozən'. ¹⁸ Xi'indaogua'a, bito cheyalə' gaque che ljuežjcho de dižə'əzə, sino cheyalə' gaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho na' gaquəlen ljuežjcho.

Bito chžebcho Diozən'

¹⁹⁻²⁰ Nezecho de que naccho xi'in Dioz ben' choe' dižə' li šə chaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' šə chchoj catə' choncho xbab lo'o yichjla'ažda'ochon' de que bito zaquə'əcho par əna Diozən' xi'ine' chio'o, cheyalə' əgwzenaguəchcho che Diozən' cle ca che xbab chechon'. Diozən' nombi'e yichjla'ažda'ochon', na' yelə' benə' xenlažə' che'enə' bagwcue' chio'o ca xi'ine'. ²¹ Le'e benə' chacda' chei, šə lo'o yichjla'ažda'ochon' nezecho de que bito napcho dolə', bito chžebcho Diozən'. ²² Na' bitə'ətezə de'e ənabechone' gonczə'en chedə' la' choncho can'

none' mendadən' na' can' chazlaže'enə'. ²³ Na' de'e nin' de'en none' mendad goncho, gonlilažə'əcho Xi'ine' Jesocristən', na' gaque che ljuežjcho tocho yetocho can' none' mendadən'. ²⁴ Šə choncho can' none' mendadən' zotezə zocho len Diozən' na' Diozən' zotezə zoe' len chio'o. Na' nezecho de que le' zotezə zoe' len chio'o chedə' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'.

Cagua yoguə' benə' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'

4 Le'e benə' chacda' chei, bito šejle'ele xtižə' notə'ətezə benə' ne' de que zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə', sino legonga'aque' prueb šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Zan benə' bachaš yežlyo nga chso'onlaže'e chəsə'əne' de que chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. ² Quinga guaquə goncho prueb par ənezecho šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' benə': Yoguə' benə' chso'e dižə' chəsə'əne' de que Jesocristən' naque' Dioz na' golje' benəch yežlyo nga, nezecho yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ³ Benə' ca' cui chso'e dižə' de que Jesocristən' naque' Dioz na' golje' benəch yežlyo nga, bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' contr Cristən' len xbab chega'aque'enə'. Babzeneto' le'e de que yidə benə' gonchgua contr Cristən', na' na'a banitə' benə' yežlyo nga chso'one' ca'.

⁴ Xi'indaogua'a chzoile cui chejle'ele xtižə' benə' ca' chso'onlažə' chəsə'əne' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. Chio'o naccho xi'in Dioz bagwzoicho cui chejle'echo chega'aque' chedə' Diozən' ben' zo len chio'o chnabi'ache' ca gwxiye'enə' de'en zo len benə' ca' cui chse'ejle'e che Diozən'. ⁵ Benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən'

choso'ozenague' che ljuežjga'aque' chedə' yogue'e chso'e dižə' de'en chazlažə' la'ažda'omalga'aque'enə'.⁶ Chio'o naccho xi'in Dioz na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaqmbia' Diozən' choso'ozenague' checho, na' beṇə' ca' cui zjənaquə xi'in Dioz bito choso'ozenague' checho. Can' chac nezecho noquə' beṇə' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' Spirit che Diozən' de'en choe' dižə' li na' noquə'əga'aque'enə' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gwxiye'enə' de'en choe' dižə' güenlažə'.

Diozən' chaquene' che beṇəchən'

⁷ Le'e beṇə' chacda' chei, cheyalə' gague che ljuežjcho tocho yetocho chedə' Diozən' chone' par ničh chio'o naccho xi'ine' chaque che ljuežjcho. Na' šə chaque che ljuežjcho naccho xi'in Dioz na' nombi'achone'.⁸ Šə cui chaque che ljuežjcho, bitonə' gombi'acho Diozən' chedə' bito choncho can' chone'enə'. Diozən' chaquene' che beṇəchən'.⁹ Na' blo'e can' chaquene' checho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišə'əṇə' yežlyo nga par ničh gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.¹⁰ Bito goquecho che Diozən', lelen' goquene' checho na' bsele' Xi'ine'enə' gwdixjue' xtolə'əchon' par ničh gaquə socho binlo len Diozən'. Can' chaque Diozən' checho.

¹¹ Le'e beṇə' chacda' chei, can' chaque Diozən' checho, lecza can' cheyalə' gague che ljuežjcho tocho yetocho.¹² Notono zo beṇə' bable'ine' Diozən'. Pero šə chio'o chaque che ljuežjcho tocho yetocho, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chaquecho che' can' cheyalə'.¹³ Nezecho de que zotezə zocho len le' na' le' zotezə zoe' len chio'o chedə' Spirit che' nan' bsele'e par ničh zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.¹⁴ Na' neto' apostol nezeto' na' cho'eto' dižə' de que Xacho Dioz na'anə' bsele' Xi'ine'enə' par ničh yoguə' no so'onlilažə'

le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.¹⁵ Na' šə cho'echo dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chio'o zotezə zocho len le'.

¹⁶ Na' chio'o baṇezecho na' chejle'echo ca naquən' chaque Diozən' checho. Diozən' chaquene' che beṇəchən' na' šə zotezə zocho chaquecho che Diozən', nachən' zotezə zocho len Diozən' na' le' zotezə zoe' len chio'o.¹⁷ Bachaquecho che Diozən' can' cheyalə' gaguecho che' šə zotezə zocho chaquecho che' do tyemp. Šə choncho ca' bito žebcho catə' əžin ža choglaogüe'en che yoguə' chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə', chedə' can' naquə yichjla'aždao' Jeso'os na'anə' can' banaquə yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga.¹⁸ Šə chaquecho che Diozən' can' cheyalə'əṇə' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquən checho chžebcho. Na' šə de bi de'e chžebcho, bito chaquecho che Diozən' can' cheyalə'əṇə'.

¹⁹ Chio'o chaquecho che Diozən' chedə' zgua'atec le'enə' gwzolaogüe' chaquene' checho.²⁰ Šə nacho de que chaquecho che Diozən' na' chgue'itei ljuežjcho, chonlažə'əchonə'. ¿Nacxa gonchonə' par gaguecho che Diozən' ben' cui chle'icho? len chle'itei ljuežjcho na' cui chaquecho chega'aque'.²¹ De'e ngan' non Diozən' mendad gon chio'o chaquecho che', lecza cheyalə' gaguecho che ljuežjcho.

Chcuižə'əcho de'e malən' ca'alə

5 Notə'ətezcho naccho xi'in Dioz šə chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dioz. Na' yoguə'əcho šə chaquecho che Xacho Diozən' le'egatezəczə can' gaguecho che ljuežjcho, la' lecza xi'in Dioz ljuežjcho ca'.² Chio'o naccho xi'in Diozən' nezecho de que chaque che ljuežjcho chedə' chaquecho che Diozən' na' choncho can' none' mendad.³ Šə

chaquecho che Diozən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquən zdebə gonchon. ⁴Šə naccho xi'in Dioz chzoicho chcuizə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən' de'e na'anə' chzoicho chcuizə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. ⁵Caguə nochlə chzoi chcuizə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in Diozən'.

Diozən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

⁶Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xchene'enə' catəən gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino leczə blalj xchene'enə' catəən gwso'ote'ene'. Na' Spirit che Diozən' cho'en xtiže'enə' na' dižə' de'en cho'en naquən de'e li. ⁷Šonə testigw nitə' yoban' chso'e dižə' che Jesocristən', Xacho Diozən' na' ben' naquə Dižə'ənə', na' Spirit che Diozən'. Na' tozə can' na Xacho Diozən' len can' na ben' naquə Dižə'ənə', na' len can' na Spirit che Diozən'. ⁸Leczə šonə testigw nitə' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' che Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' leczə cho'en dižə' che'. Na' de'en blalj xchene'en catəən gwso'ote'ene' le'egatezə chezo'en dižə' che'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'. ⁹Chejle'echo xtižə' benəchan', len la' zaquə'əche xtižə' Diozən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'enə'. ¹⁰Šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən', Diozən' cho'e dižə' che Xi'ine'enə' lo'o yichjla'azda'ochonə'. Šə cui chonlilažə'əcho Diozən' chonchone' ca benə' güenlažə' chedə' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e che Xi'ine'enə'. ¹¹Dižə'

nga choe' Diozən', de que babene' par nič de yełə' mban zejlicane che notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Xi'ine'enə'. ¹²De'e na'anə' šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yełə' mban checho zejlicane. Na' sə cui chonlilažə'əchone' ža, bito de yełə' mban zejlicane checho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juannə'

¹³Cart nga babzoja' le'e bachonlilažə'əle Xi'in Diozən' par nič ənezele de que de yełə' mban zejlicane chele.

¹⁴Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Diozən', chedə' la' Diozən' chzenagcze' checho con šə de'en chnabechone' naquən de'e zaquə' nabechone'. ¹⁵Na' ca naquən nezecho de que le' chzenague' checho bitə'ətezə de'en chnabechone', leczə ca' nezecho de que gone' de'en bagwnabechone'enə'.

¹⁶Šə nezecho to benə' ljuəžjcho benə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlene' le', na' Diozən' gone' par nič yezoe' binlə len le' de'e yoblə. Can' goncho par benə' chso'on de'e malən' de'en cui naquən par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on benə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' ənabecho Diozən' gaquəlene' benə' chso'on len. ¹⁷Chio'o benəch napcho dolə' šə choncho bitə'ətezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸Nezecho de que notə'ətezcho šə naccho xi'in Dioz bito choncho de'e mal, chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' chcuasə' chcue'eje' chio'o nič gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo chei.

¹⁹Na' nezecho de que chio'o naccho xi'in Dioz, pero na' ca naquə yoguə'əloł benə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

²⁰Na' nezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' ničh nombi'acho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ocho. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Je-

socristən'. Dioz na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yełə' mban zejlicaṇən'. ²¹Xi'indaogua'a bito nochlə šejni'alažə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

Nombi'acho de'en naquə de'e li na' cheyalə' gaque che ljuežjcho

1 Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə' benə' golə chia' chzoja' le' no'olə len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje' le'e par žjəye-zole len le'. De'e li chacda' chele, na' caguə toza' nada'anə', lenczə yoguə'əlol benə' ca' yelə' benə' ca' bazjanombi'e de'en naquə de'e li. ²Chaqueto' chele chedə' chio'o nezecho de'en naquə de'e li na' talenchon zejlicane. ³Chnaba' lao Xacho Diozən' na' Xi'ine' Xancho Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' la' nombi'ale de'en naquə de'e li na' chaquele che ljuežjle tole yetole.

⁴Lechgualə bebeida' catə' gwnežda' de que balə xi'ino' ca' chso'one' can' ben Xacho Diozən' mendad goncho, əzja'aque' choso'ozenague' che de'en naquə de'e li. ⁵Na' de'e cheyalə' goncho no'olə, gaque che ljuežjcho tocho yetocho, la' can' non Diozən' mendad goncho. Ca de'e nga nia' cheyalə' goncho, caguə naquən ca to mendad cobənə', de'e nezczecho dezd gwzolaicho chonlilažə'əcho Cristən'. ⁶De'e ngan' goncho šə chaquecho che Diozən', goncho can' none' mendadən'. Catə'an gwzolaicho chonlilažə'əle Cristən' canan' gwnezele de que none' mendad gaque che ljuežjcho.

Zan beṇə' goxoayag chsa'aš yežlyo nga

⁷Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj entr chio'o na' chaše' yežlyo nga. Lega'aque' chso'e dižə' chesə'əne' de que Jesocristən' ben' bidə na' golje' yežlyo nga bito naque' Dioz. Beṇə' can' zjanaque' beṇə' goxoayag na' chso'one' contr Cristən'. ⁸Bito šejle'ele chega'aque', la' šə šejle'ele chega'aque' bito si'ile yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e laogüe de'en benle xšine'enə'. Legon par nič si'ile doxen yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e.

⁹Notə'ətezcho šə chbejyichjcho de'en bsd əblo'i Cristən' na' chca'acho nez yoblə, bito zo Diozən' len chio'o. Pero šə zotezə zocho chzenagcho che de'en bsd əblo'i Cristən', Xacho Diozən' len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o. ¹⁰Šə no beṇə' yide' gan' zole par əgwšed əgwlo'ine' le'e, pero bito əgwšed əgwlo'ine' ca de'en bsd əblo'i Cristən', bito əgğüialaolene' ližlenə', na' bito ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'." ¹¹Šə ye'echo le': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'", zejen de que txennə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjəlane'e lega'aque'

¹²De'e zan de'en de əṇia' le'e, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš chedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen gü'e'elena' le'e dižə' cho'a par nič socho mbalaz juisy.

¹³Xi'in' no'olə bilo'onə' chəsə'əguape' le'e diox beṇə' ca' lecə bagwlej Diozən' par žjəsyə'ənite'e len le'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart Egwyone De'en Bzoj San Juannə'

Apostol Juannə' ne' de que Gayon' chone' güen

1 Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'. Na' lao yelə' beṇə' golə chia' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

²Gayo dao', chṇaba' lao Diozən' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güennə' zo' lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

³Lechgualə bebeida' catə' besyə'əla'ac balə beṇə' bišə'əcho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdalenon'. ⁴Bito bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezdə' zdalenle de'e lin', le' na' len beṇə' ca' yelə' nacle ca xi'ina'.

⁵Le' Gayo dao', catə' chacleno' beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' zjənaquə beṇə' zitə', chono' can' cheyalə' gon chio'o chonjilažə'əcho Jesocristən'.

⁶Lega'aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho'ela'oto' Jesocristən' nga can' chacdo' čhega'aque'. Na' batə'ətezə chəsə'əla'aque' gan' zo'onə' cheyalə' güe'ega'aco'one' šə bi de'en chəsə'əyāžjene' par yesyə'əgüe'e nezən' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən'.

⁷Bito bi chəsə'əzi'e che beṇə' cui chse'ejle'e che Jesocristən' lao chaše' chəsə'əyixjui'e xtižə' Jesocristən'.

⁸Chio'o ža, cheyalə' gaquəlencho yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega'aque' ca de'en chəsə'əyixjui'e de'en naquə de'e li.

Juannə' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' güen

⁹Bach bzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən'. Pero

Diotrefesən' chene'ene' gaque' le'ezelaogüe beṇə' blao entr le'e na' bito chzenague' chia'. ¹⁰De'e na'anə' šə yida' dezlana'a le'e, lao ndopə nžagle gona' par yosa'alaze'e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwxañ dižə' čhe'enə'. Na' caguə de'e na'azən' chone'. Leczə ca' bito chgüialaogüe' beṇə' bišə'əcho ca' liže'enə' na' catə' balle chene'ele ggüialaoga'aclene' ližlenə' chžone' ggüialaoga'aclene'. Na' le'e chene'ele ggüialaole lega'aque'enə', chebeje' le'e ladjo beṇə' ljuežjle ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'.

¹¹Le' Gayo dao', bito gono' de'e mal can' chso'on beṇə' mal ca', con gonczo' de'e güennə'. Šə choncho de'e güen nacbia' naccho xi'in Dioz, pero šə choncho de'e mal bito ne'e gombi'acho Diozən'.

Juannə' be'e dižə' ca güennə' chon Demetrian'

¹²Yoguə'əloj beṇə' chso'e dižə' güen čhe Demetrian'. Nlā'alaon de que zda-lene' de'e lin'. Le'egatezə ca' neto' cho'eto' dižə' can' chone' de'e güen. Na' nezele dižə' lin' cho'eto'.

Bene' xbab yesyə'əžague' de'e yoblə

¹³Bena' xbab gwzoja' le' de'e zan, pero bito che'enda' gwzojacha'an le'e yiš.

¹⁴Chbeza' yežagcho lgüegwzə na' socho txen güe'elen ljuežjcho dižə' cho'a.

¹⁵Sošgo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. Beṇə' migw chio'on nita' nga chəsə'əguape' le' diox. Bguapšga beṇə' migw četo' ca' diox to toe'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart De'en Bzoj San Jodasən'

Chzoje' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən'

1 Nada' Jodas naca' beṇə' güen žin che Jesocristən', na' naca' beṇə' bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej Xacho Diozən' par nacle lažə' ne'enə' can' bagwleje' nada', le'e chcuasə' chcue'ej Jesocristən' len de'e malən' can' chone' len nada'. ²Chona' orasyon lao Xacho Diozən' chṇaba' gone' ca gacbe'ichele can' cheyašə' cheži'ilažə'e le'e na' can' chone' par chzo chbezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' can' chaquene' chele.

Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³Xi'indaogua'a, bachonchgua' xbab naquən' gwzoja' le'e to cart gwzejni'ichda' le'e can' babebej Jesocristən' yoguə' chio'o chonli-lažə'əchone' xni'a de'e malən'. Pero na' babenda' yeto rson chele na' na'a chonən byen chzoja' le'e chṇeyoida' le'e sole chech šejle'ele che dižə' li che Diozən'. Diozən' bene' par nič nyojən par chio'o bagwleje' nič naccho lažə' ne'enə', na' bito gwšə'en. ⁴Banitə' balə beṇə' entr le'e, beṇə' ca' chso'on txe len le'e pero caguə do lažə'əga'aque'enə'. Bito choso'ozenague' che Diozən' na' chəsə'əne' de que deczə lsens goncho bitə'ətezə yelə' zto' len cuerp chechon', chedə' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' chezi'ixene' checho. Na' lecə chesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə, len tozə le' zaque'e par nabi'e yoguə' beṇə'əchən'. Cana'ate byoj Xtižə' Diozən' nan de que beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə'.

⁵Na' la'ənə'əczə bənezele binlo can' goquən', che'enda' žjəsa'alazə'əle de que

Diozən' bosle' beṇə' Izrael ca' lao na' beṇə' Egipto ca' cana' pero gwdechlə bnežjue' castigw che beṇə' ca' cui gwso'onli-lažə'ene'. ⁶Na' balə angl ca' bito gwsa'azlažə'e de'en gwlo'o Diozən' lao na'aga'aque' so'one', na' de'e na'anə' gosə'əbejyichje' gan' gwnite'enə'. Na' Diozən' gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' naquə lechgualə žchol', na' zjənga'əne' xte catə'əch əžin ža xen catə' gwnežjue' castigw chega'aque'enə' zejlicane, la' zjənaque' pres che Diozən' zejlicane. ⁷Nach beṇə' ca' gwnitə' syoda Sodomən' na' syoda Gomorran' na' syoda' ca' zjənyechj zjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp chega'aque'enə' na' besyə'əyiljteze' ljuežj beṇə' byoga'aque' par nič gwso'one' yelə' zto' chega'aque'. Na' ca de'en ben Diozən' bsele'e yi'inə' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən beṇə'əchən' de que yoguə' beṇə' cui choso'ozenag che Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əne' chso'one' can' gwso'on beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca'. Chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. Bito chse'enene' nabia' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de lsens par so'one' de'e ca'. ⁹Ca naquə angl əblaonə' ben' le Miguel catə'ən gocyožə' de'e gwxiye'en por cuerp che de'e Moisezən', bito beyaxjene' tile' de'e gwxiye'en de'en gwnen contr de'e Moisezən', con gožə'en: "Xancho Diozən' tile' le'." ¹⁰Pero na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əne' choso'ožia choso'onite'e bitə'ətezə de'en cui chse'ejni'ine'. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca' bia yixə' chedə' chso'one' porzə de'en na cuerp chega'aque'enə'. Na' de'en chso'ontezə

chso'one' can' nannə' yesə'əbiayi'e zejlicane.

¹¹ Probchguazə beṇə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainnə', na' chesə'əzelaže'e yesə'əželene' mech əsčha'o can' ben de'e profet Balaannə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'əbiayi'e can' gwziayi' de'e Coren' ben' ben contr de'e Moisezən' cana'.

¹² Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə'ənə', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xanchon', chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate'. Con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene'. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž de'en nžiguə' be', na' ca yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp chei, čhedə' babgüižən na' banlažə' do loi. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž na' ca yag frot de'e cui bi frot chbian čhedə' bito zjəzaque'e. ¹³ Na' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca nisdəon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nisdə'onə'. Can' gwxaquə'əlebəga'aquene' čhedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'echgüe' choso'olo'en yelə' zto' čhega'aque'enə'. Na' leczə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beljw de'en chde šaltežə, čhedə' Diozən' babžie' bia' yesyə'əžine' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žčhol na' gan' yesə'ənite'e zejlicane.

¹⁴ Gwzolaon tyemp čhe de'e Adannə' xte tyemp čhe Enoquən' goc gažə dia čhe Adannə'. Na' Enoquən' be'e dižə' čhe beṇə' ca' chso'on can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy čhe' ca'.

¹⁵ Na' əchoglaogüe'en čhe to to beṇəch šə zjənape' dolə' o šə cui zjənape' dolə'. Na' gone' ca sa'acbe'i yoguə' beṇə' ca' cui boso'ozenag čhe' de que lechgualə de'e mal juisy bagwso'one'. Na' gone' par nič žjəsyə'əza'alaze'e

yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui boso'ozenague' čhe'. Na' leczə gone' par nič žjəsyə'əza'alaze'e yoguə' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw čhe to toga'aque'."

¹⁶ Beṇə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozən' chəsə'əže'eše'e čhe', bitobi chesya'əbeine', con chso'ontezə' can' na la'ažda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beṇə' la' chse'enene' yoso'onežjo beṇə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹⁷ Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alaze'əle de'en gwse' apostol čhe Xancho Jesocristən' le'e antslə.

¹⁸ Gosə'əne': "Na'a cuinə' yidə Xanchon' de'e yoblə nitə' beṇə' so'onzeche' yelə' zto' čhega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl čhe de'en na Diozən'." ¹⁹ Beṇə' ca' chso'one' par nič gwde gwdele can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'ažda'omalga'aque'enə' čhedə' bito yo'o Spirit čhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

²⁰ Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele čhe dižə' li čhe Diozən' de'en naquə de'e güenchgua. Na' cheyalə' sotežə sole gonle can' nannə' par nič gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' legon orasyon can' əgwzejni'i Spirit čhe Diozən' le'e. ²¹ Na' le'e so le'e gon par nič gacbe'ile de que chaque Diozən' čhelen'. Xancho Jesocristən' gone' par nič əbanle len le' zejlicane laogüe de'en cheyašə' cheži'ilaže'e le'e. Leso leyebei de'en gone' ca'.

²² Balə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' chsa'acžejlaže'e šə cheyalə' yesə'ənaogüe' dižə' li čhe Diozən'. Legon par nič sa'acbe'ine' de que cheyalə' yesə'ənaogüe'en. ²³ Na' balə ze'e gwzolaon chesə'ənaogüe' de'en

choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güennə' lgüegwzə. Na' le'e gapə cudad par niḥ cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

Jodasən' cho'elaogüe'e Diozən'

²⁴ Cheyalə' güe'ela'ochio Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxopcho goncho de'e malən', na' chac chone' par niḥ bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'ochon' catə' əžin žan' le'icho yelə' chey che'eni' che'enə'.

Na' cana' lechgualə yebeicho. ²⁵ Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocristən' gwdixjue' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'ochə' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'n cuinə' xə yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yoguə' beṇəḥ, yoguə' bia chsa'aš na' yoguə' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgaczə gaquə.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Jodas*

De'en Bzejni'i Jesocristən' San Juannə' Niç Bzoje'en Par Chio'o

Diozən' bene' par niç Jesocristən' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

1 Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristən'. Diozən' blo'ine' Jesocristən' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziquə'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par niç ənezecho de'e ca' gaquə' lgüegwə. ²Na' bacho'a dižə' che yoguə'əlöl de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əlöl de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristən' nada'.

³Mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz nitə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz nite'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə' de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə

⁴Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' Asian', le'e nitə'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquə'lene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə Spirit zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquə'lenən le'e na' gonən ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ⁵Na' leczə Jesocristən' sošgue' gaquə'lene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristən' be'e dižə' che Diozən' na' xtiže'enə' naquən

de'e li. Len' naque' beṇə' nech be-bane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristən' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chəsə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristən' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'an bnežw cuine' gwso'ote'ene'. ⁶Gwleje' chio'o par niç nabi'acho txen len le' ca no rei na' par niç sotezə socho güe'ela'ocho Xə' Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'. Jesocristən' chnabi'e zejlicane. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁷Le'e gon xbab, la' Jesocristən' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əlöl beṇə' yesə'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gwso'ot le', na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'əbežyaše'e de'en cui gwso'onlilaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə.

⁸"Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei." Can' na Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə', ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' che'enə'

⁹Nada' Juan naca' beṇə' bišə'əle chedə' naccho txen cho'ela'ocho Cristən' na' txennə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' chio'o. Txennə' chnabia' Diozən' chio'o na' txen chgo'o chchejlažə'əcho len yoguə' de'en chac checho chedə' ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni che de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' che Jesocristən'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga. ¹⁰Na' to ža' dmigw Spirit che Diozən' benən par niç ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwne to beṇə' coža'anə' zižjochgua ca zižjon'

chbež trompet. ¹¹Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Bzoj dižə' che de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o libran' lao beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹²Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candeler de or. ¹³Na' gwchoł candeler ca' gažə ble'ida' Xi'in Diožən' ca to beṇəch. Na' nyaze' to lachə' tonə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'enə' to sinš de or. ¹⁴Na' yišə' yichje'enə' naquən ca xa xilə' šyiš na' ca be'eyə'. Na' je-laogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'ənin. ¹⁵Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nlachgua catə' xoaan lao yi'. Na' xne che'enə' nenən ca chziž yaon' catə' dechguan. ¹⁶Na' noxe'e gažə beljw len ne'e ličan', na' cho'enə' zo to spad de'e nla chopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'ən chṇachguan.

¹⁷Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e ličanə' bexə'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. ¹⁸Nada' naca' Diož ben' zo zejlicane. Ca de'en bida' goca' beṇəch gwso'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beṇə' guat ca' na' soa' zejlicane. Nada' napa' yelə' gwnabia' par ənia' batən' sa'at to to beṇə' na' napa' yelə' gwnabia' par ənia' non' žjəya'ac gabilən'. ¹⁹Na' ža bzoj dižə' che de'e ca' bable'ido', na' che de'e ca' chac na'a na' che de'e ca' ze'e za'ac. ²⁰Bito gwyejni'ido' che beljw ca' gažə de'en noxa'a na' che candeler de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beṇə' ca' zjəyo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candeler ca' gažə

zejen gaž cuen beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

**Dižə' de'en be'e par beṇə' ca'
chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə:
De'en gože' beṇə' Efeso ca'**

2 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noxə' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candeler de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga: ²“Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle, na' can' cui chzenagle che beṇə' mal ca' chəsə'əna zjənaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chacbe'ile de que bito bselə'əga'aca'ane'. ³Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle. ⁴Pero de to de'en cui chazlaža'a can' chonle, cuich chaquele chia' can' bagoquele chia' antslə. ⁵Le'e gon xbab can' gocchgüeile chia' antslə na' cuich chactequele chia' na'a. Le'e gon xbabən' par nič yedinjele de'en cuich chactequele chia' na' legonch can' benle antslə. Na' šə cui yedinjele de'e malən', yedəyena' le'e castigw nach yebiža'a len le'e. Bitoch gacle candeler chia' šə cui yedinjele xtolə'əlen'. ⁶Pero la'anə'əczə bito chonle doxen can' chazlaža'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'enə'. ⁷Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diožən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chozile cui chzenagle che de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbannə' de'en zo gan' zo Diožən'.”

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

⁸Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag

chso'elaogü'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Na' gwso'ote' nada' lao bida' goca' beṇaḥ pero bebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ⁹“Neze nle'ida' ca güennə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' le'e na' can' nyašə'əchgua chac chele. Pero la'ṇə'əczə' banga'anyašə'əle lechgualə mbalaz zole. Nežda' can' choso'ožia choso'onita' beṇə' gwlaž chele ca' le'e, beṇə' ca' gwsa'alje' lao dia che de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael sino zjəncodə' ljuežje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanə. ¹⁰ Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonən ca yesə'yixjue' balle ližya par nič ca' co'oyelə'ən le'e cuejyichjle xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' le'sotezə leso legwzenag chia' la'ṇə'əczə' šə so'ote' le'e por ni che de'en chzenagle chia'. Na' šə sotezə sole gwzenagle chia' nachən' gona' ca əbanle len nada' zejlicane. ¹¹ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane, de'en nacho yelə' got əgwchope.”

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

¹² Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e nla chopə la'ate əchnia' dižə' quinga: ¹³ “Nežda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanəən' na' gan' lechgualə choso'ozenag beṇə' chei. Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na'

can' cui chbejyichjle xtiža'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic catə'ən gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanəən'. ¹⁴ Pero de to chopə de'en chonle de'en cui chazlažə'a. Nitə' balle chonle de'e malən' ca de'en bzejni'i de'e profet Balaanṇə' de'e Rei Balaquən'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogü'e yelə' guao de'en naquə che lgua'a lsaquə'ən gwse'ejni'alazə'e na' boso'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alazə'e lgua'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'. ¹⁵ Leczə can' chac len le'e, balle naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'. ¹⁶ De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lgüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtiža'anə' gwxaquə'əleben ca to spad. ¹⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' le'e yoguə'əlöl de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə ənezene' bin' nyojən.”

De'en gože' beṇə' Tiatura ca'

¹⁸ Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogü'e nada' Tiaturan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'ənin na' ni'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ¹⁹ “Neze nle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che ljuežj beṇaḥle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljuežjle. Nežda' can' chgo'o

chchejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac chele, na' nezda' chonchle güen na'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaole chonlilažə'əle nada'. ²⁰ Pero na' chonle de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latjə par ničh no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə guao de'en chəsə'əne' naquən che lgu'a' lsaquə'an chse'ejni'alazə' beṇə'. ²¹ Babnežjua'ane' tyemp par yedinjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yedinjene'en. ²² De'e na'anə' gona' par ničh gaquəšenene', na' le'e chonle txen len le', gona' par ničh əžaglaochgualə šə cui cuejyichjle cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle. ²³ Na' ca naquə beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' xtižə'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yoguə'əlo' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gatə'ətezə, gacbe'ile de que neze nle'icžəda' xbab de'en yo'o lo'o la'ažda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par ničh to tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle. ²⁴ Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanasən' de'en ngašə'an len beṇə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə' gonle. ²⁵ Con sotezə sole gonle de'e güennə' par ničh bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə. ²⁶ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par ničh nabi'ale nasyon ca' txen len nada'. ²⁷ Ca Xa'anə' babene' par ničh chnabia'aga'aca'an, leczə can' le'e nabi'alen txen len nada' na' goncho ca yesə'əzəxjwyichj beṇə' nasyon ca', na' əgwžiai'yiga'acchone'. ²⁸ Na' gona'

par ničh gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebedə' ca beljw xsilən'. ²⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Sardis ca'

3 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' əch-nia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen'. Nezda' can' chəsə'əna beṇə' de que napple yelə' mban zejlicanen', pero zanle nacle ca beṇə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'. ² Leye-ban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuinə' yeyož cuejyichjle nada'. Nezda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a. ³ Le'e žjsa'alazə' xtižə'anə' de'en boso'ozejni'i beṇə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yedinjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yedinjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to beṇə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'. ⁴ Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlaža'anə', bia'aczə ne'e nitə' balle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyiš, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'. ⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyiš na' bito yoxia' lalen' le'e libr chia' gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcu'a le'e ca xi'ina'. ⁶ Le'e žia nagle

de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

⁷Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' ənia'anə'. Nada' chnabia' doxenlə can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yelə' chnabia' par ənia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par niç gwšə'a can' ənia'anə'. ⁸Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' ca güennə' chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə zanle, zotezə zole chonle can' ənia'anə' na' bito chbejy-ichjle de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par niç nitə' beṇə' zan beṇə' chse'enene' yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen lega'aque'. ⁹Na' ca naquə beṇə' ca' gwsə'aljə lao dia che de'e Izraelən' beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'one' txen len Satanasən', lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael. Chso'onlažə'e chəsə'əne' chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par niç yesə'əzo xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle beṇə' zaque'e len nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'. ¹⁰Na' ca naquə zotezə zole chzenagle che xtižə'anə' de'en cho'en dižə' can' bguo'o bchejlažə'a len de'e mal de'en goquə chia', nada' gona' par niç yechojle güen catə' əžin or saquə'əzi'ichgua yoguə' beṇə'chən'. Cana' la'alao nac chon to to beṇə'chən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'. ¹¹Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotezə leso legon de'e güennə' par niç ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada' zejlicane. ¹²Notə'ətezle

chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niç sole txen len Diozən' zejlicane, Dioz ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicane yega'anlenlene'. Na' gona' par niç gacle xi'in Diozən' zejlicane, na' sole syoda Jerosalen de'e naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole la'anə' de'en naquə de'e cobə. ¹³Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

¹⁴Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' chon par niç chac can' che'enda'anə'. Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li. Nada' bena' yoban' na' yežlyon', beṇə'ch, angl, bia chsa'aš na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. ¹⁵Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle. ¹⁶Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele chia' do yichj do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada', bia'aczə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonəda' le'e ca xi'ina'. ¹⁷Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac falt chele par niç yebei Diozən' le'e. Bitto chacbe'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bitto chebei Diozən' le'e. Nəhol yichjla'ažda'olen' na' nacbia'axejə chonle de'e malən'. ¹⁸De'e na'anə' chona' le'e consejw legonlilažə' nada' par niç gona' ca gacle beṇə' güen can' naca'anə'. Le'e yedinje xtolə'əlen' par niç gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən'

lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par niç šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'azda'olen'.¹⁹ Notə'ətezə beṇə' chacda' chei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e na'anə' le'e cuēc yichjle par yedinjele xtolə'əle ca'.²⁰ Gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'əteze šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par niç sole mbalaz txen len nada'.²¹ Na' notə'əteze šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par niç cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilenə' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'an beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'.²² Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

**Ble'idaogüe'ene' Diozən'
chi'e chnabi'e yoban'**

4 Beyož bzaja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechcze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par niç gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

² Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par niç ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e. ³ Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chac-tit, ca yej fin de'en nzi' jaspe na' cor-nalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyechjən gan' chi'enə' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda. ⁴ Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa beṇə' golə beṇə' blao beṇə' chəsə'ənabia' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yichj to toga'aque'. ⁵ Na' gan'

chi' Diozən' chep yes na' chac ššag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nitə' gažə yi' de'e chalə'ənin. Na' yi' ca' gažə zjə-naquən Spirit che Diozən'. ⁶ Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdəo' de bidr o de be'eyə'.

Na' nitə' tap bia gan' chi' Diozən', tgüjəb nitə' cuiten' chopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na' žia de'e zan jəlaoga'aqueb delant na' traslə. ⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'on, na' cho'alao bia əgwyonən' naquan ca cho'alao beṇəch, na' bia əgwdapən' naquəb ca to bsia bian' chzo. ⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güeja' xilə'əga'aqueb, na' doxen cuerp chega'aquebən' žia de'e zan jə-laoga'aqueb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'ənab:

Ləchguale beṇə' la'azdao' xi'ilažə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə le'eze-laogüe yelə' guac xen.

Bazocze' catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

⁹ Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zejlicane, yoguə' laste catə'an chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen che', ¹⁰ beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlicane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron chega'aque'en xni'enə', chəsə'əne':

¹¹ Xanto' Dioz, len' beno' beṇəch, angl, bia ca' ža', na' biquə'əchlə de'en zjəde,

chedə' can' gwyazlažə'o na' chedə' go'ondo' nitə' beṇəch, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə' bala'an, na' par əyejlaogo'o.

**Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao'
gwso'ot benə' Izrael ca' par
gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'**

5 Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxə'e to rollo de'en nyoj chopə la'ate na' nyeyjon len gažə sey. ²Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: — ĸNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par niç šaš rollon'?

³Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' benə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əg-güiaze'en. ⁴Na' lechgualə gwcheža' de'en cui no de benə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlaben' na' ni par əggüiaze'en. ⁵Nach to benə' golə benə' blao entr benə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': —Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə. Len' golje' lao dia che de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' benə' golə benə' blao ca' zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jelaob. Na' jelaob ca' gažə zjənaquən Spirit che Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenlə lao yežlyon'. ⁷Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e. ⁸Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'aquəb laogüe'enə' na' benə' golə benə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' benə' golə benə' blao ca' zjənoxe'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə ne'enə'. ⁹Na' gwso'ole' to imno cobə de'en nan:

Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzoxjo' sey chei ca',
chedə' bnežjw cuino' par gwso'ote' le' na' blalj xcheno'onə' gwdixjo' xtolə'əto'onə' par niç naquəto' xi'in Dioz.

Neto' naquəto' to to nasyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto' gwde gwdelə dižə'.

¹⁰Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca no rei

na' zotezə zocho cho'ela'ocho
Xacho Diozən' can' gwnitə'ətezə
gwnitə' bəxoz che benə' Izrael ca'
gwse'ejni'alaže'e Diozən'.

Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.

¹¹Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy zjənyechje' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' benə' golə benə' blao ca'. Na' benda' ¹²chso'e dižə'en zižjo chəsə'əne':

Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenlə,
na' par naquə che' yoguə'əte de'en zjəde,
na' par nape' yoguə' claste yelə' sin',
na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə' bala'an,
na' par nse'e yelə' chey che'eni' che Diozən' na' par cho'ela'ochone'.

¹³Nach benda' yoguə' benə'ach ca' ža' yoban' na' yežlyon' na' len benə' ža' latjə che benə' guat ca' chso'e dižə' chəsə'əne': Zejlīcane güe'ela'ocho Diozən' ben' chi' chnabia'

na' güe'ela'otecho Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Zejlīcane güe'ega'acchone' yelə' bala'an
na' zejlīcane güe'echo dižə' can' zjənsə'e yelə' chey che'eni'

na' can' zjənapə' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš yež-lyon', na' bia ca' chaš le'e yoban' na' lo'o nis, na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹⁴Nach bia ca' tap gosə'anab: — Ca'ašgacə gaquə.

Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibga'aque' na' gwso'elaogü'e Diozən' ben' zoczə zejlicəne.

Sey ca' gaža

6 Na' ca naquə sey ca' gaža ble'ida' catə' Jesocrisən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoxye' ton. Na' benda' entr bia ca' tap tob gwṇeb zižjo ca zižjon' chašjw chtin, gwnab: —Da bgüia de'e nga.

²Na' catə'an bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noxe'e to xis goxiṭə'. Na' zo to coron yichje'enə' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'enə'. Na' zde' par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'enə'.

³Na' catə' Jesocrisən' bzoxye' sey əg-wchopen', benda' gwṇe bia əgwchopen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

⁴Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par nič gone' ca cuich nṭitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuežjga'aque', na' so'ot ljuežjga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noxe'e to spad xen.

⁵Na' catə' Jesocrisən' bzoxye' sey əg-wyonen' benda' gwṇe bia əgwyonen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxe'e to xigonz.

⁶Na' benda' to de'en gocda' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon' o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷Na' catə' Jesocrisən' bzoxye' sey əg-wdape, benda' gwṇe bia əgwdapen', gwnab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia

cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogü'e'ene' le' Gabil. Na' goquən lao na'aga'aque' gwso'one' par nič goc gwdilə, gocchgua yižgü'e', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇə'chən', na' gwso'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

⁹Na' catə' bzoxye' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwso'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni čhe de'en boso'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocrisən'. ¹⁰Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xanto', le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, na' syempr chono' can' na'ona'. ŽBata'əquən' gwnežjo' castigw čhe beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca de'en gwso'ote' neto'.

¹¹Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwso'ot beṇə' mal ca' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'enə' nžia Diozən' bia' sa'at.

¹²Na' catə' Jesocrisən' bzoxye' sey de'e gwxo'e, gocbe'ida' lechguale gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca to lachə' gasj, na' bio'ona' beyaquən ca chen. ¹³Nach beljw ca' besə'əyinjən besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag catə' chečjhchgua be'. ¹⁴Na' le'e yoban' benitteczən ca to rollo de'en che-dobə na' yoguə' ya'a ca' na' islas ca' boso'oša' xišne'i. ¹⁵Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e boso'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'. ¹⁶Na' gosə'əne': —Žalə'ašga əca'a bdiŋj na' yej quinga na' ya'a quinga

yəsə'əyenən chio'o niçh cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' niçh cui gon̄ Jesocristən' castigw checho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁷ Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə' juisyən' na' lechgualə yəsə'əžaglaogü'e' len castigon' de'en əg-wnežjo Diozən' lega'aque'.

Beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

7 Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' bosozague'e be'enə' par niçh cui gwyechjən lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'. ² Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxə'e to de'e gwchine' par gwchišə'e sey che Diozən' ben' zo zejlicəne lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüižə' angl ca' tap, beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par niçh gaquə' de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'. ³ Gože' lega'aque': —Bito gonle par niçh gaquə' de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bchišə'əto' sey che Diozən' lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'.

⁴ Nach gwdechlə benda' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beṇə' bchišə'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin che xi'in de'e Izraelən'. ⁵ Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robennə', šižina mile' lao dia che de'e Gadən', ⁶ na' šižina mile' lao dia che de'e Aserən', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesən', ⁷ na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonnə', šižina mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarən', ⁸ na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminə'.

Beṇə' zan zjənyaze' lachə' šyiš

⁹ Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' beṇə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Tant beṇə' zan zjəzecha xte notono no goquə' gwlab lega'aque', beṇə' naquə' to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdele dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš na' zjənoxə'e zin. ¹⁰ Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne':

Diozən' ben' chi' chnabia', na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', bagwso'one' par niçh cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹ Na' yoguə'əlol angl ca' zjənyechj zjəmbi'e beṇə' golə beṇə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichiga'aque'enə' lao yon' gwsə'ela'ogü'e'ene', ¹² gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlicəne güe'ela'ocho Dioz chechon'.

Zejlicəne güe'echo dižə' can' nse'e yełə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yełə' guac xen,

na' can' nse'e yoguə' claste yełə' sin'.

Zejlicəne güe'echo yełə' choxcwlen che' na' güe'echone' yełə' bala'an.

Ca'ašgaczen' gaquə'.

¹³ Nach to beṇə' golə beṇə' blao ben' naque' txen len beṇə' tapechoa ca' gože' nada': —¿Enezdo' no beṇə' quinga zjənyaz lachə' šyišən'? ¿Enezdo' gan' za'aque'?

¹⁴ Na' goža'ane': —Le' nezdə' beṇə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca'

gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', chedə' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə' beṇə'chən'. Na' beṇə' quingan' gosə'əṇabene' le' bñitlaogüe' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yichjla'azda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'əžaglaochgüe' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁵Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi' chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malən'. ¹⁶Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižən' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'əžaglaogüe' len de'e zeyə'ənə', ¹⁷chedə' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nitə'əcze' mbalaz len Diozən' zejlicane. Na' Diozən' gone' par niç cuich yesə'əbeže' na' cuich nite'e trist.

Sey gažən'

8 Nach Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzojje' sey gažən', na' catə' beyož bzojje'ennə' lechgualə žizə goquə yoban' do gašj or. ²Nach ble'ida' gažə angl ca' beṇə' ca' zjəzechə gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet. ³Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxə'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par niç Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁴Na' lao gwyas žen che

yalən' de'en noxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'. ⁵Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzalə'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxo' trompet ca', boso'ozo'en cho'aga'aque'enə' par boso'ocueže'en.

⁷Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'ennə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən gwžiai' in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi' in, na' yoguə'əlol yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi' in.

⁸Na' angl əgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisdə'onə' chalə'əñinən, na' casi gašjə nisdə'onə' beyaquən chen. ⁹Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

¹⁰Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əñinən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'. ¹¹Na' beljon' nzi' in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənnə' besyə'əyaquən zla', na' beṇə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'eje' nisən'.

¹²Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žchol, na' leczə casi gašjə bio'onə' beyaquən žchol, na' leczə ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žchol bito bosa'əse'eni' in teža na' ni še'elə.

¹³Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zižjo gwne': —Probchguazə beṇə' ca' ža' lao

yežlyon', ca naquən' gac čhega'aque' catə' yoso'ocuež trompet čhe angl ca' yešonə.

9 Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet čhe'enə' na' to angl beṇə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'. ²Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can' chas ženṇə' catə' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' ženṇə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'n bgüižən' can' chac catə'n chi'ichgua žen dao'. ³Na' gan' gwyas ženṇə' besə'əchoj bišə' zan gwyasəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on beṅgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'. ⁴Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yixə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beṇə' ca' cui nyižə' sey čhe Diozən' lao xgaga'aque'enə'. ⁵Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyasəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beṇə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaochcho catə' chyiž beṅjoni'in chio'o. ⁶Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'ənablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesyə'əželene' nac so'one'.

⁷Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'aquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'aquəbən' ble'ida'an ca cho'alao beṇəch. ⁸Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'aquəbən' zjənaquən ca ley leon. ⁹Na' cuerp čhega'aquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'aquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'aquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'acdob chja'aquəb lao gwdilən' zjənəxobəb caretən'.

¹⁰Na' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca xban beṅgoni ničh boso'očhimb len gosə'əyižəb beṇə' lao gueyə' bio'onə'.

¹¹Na' angl bzelayo de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lenṇə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiayi'in".

¹²Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yechopən.

¹³Nach angl əgwrope bcueže' trompetən' na' benda' gwne angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴Na' anglən' bolgüižə' angl əgwrope' ben' noxə' trompetən', gože'ene': —Bosež angl bzelayo ca' tap de'e ca' zjənchej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

¹⁵Nach anglən' beseže' angl bze-lao ca' tap par ničh gwso'otən casi gašjə beṇəchən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelayo ca' antslə. Bzague'e lega'aquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən. ¹⁶Na' gwnezdə' nitə' čhopə gueyoa millon soldad čhega'aquən de'en zjəžia cabey.

¹⁷Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'aquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'aquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xna, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'aquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en chalə'ənin. ¹⁸Na' casi gašjə beṇəchən' gwsa'ate' por ni čhe yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'. ¹⁹Boso'očhimb cho'aga'aquəbən' par gwso'otəb beṇə' na' leczə ca' xbanga'aquəbən', la' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca bel, zjənsa'an yichjei par ničh gwsa'on beṇə'.

²⁰ Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'at catə'an gwyas' cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogü'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de or, de plat, de brons, de yej na' de yag. Na' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alaže'enə' bito chəsə'əle'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei. ²¹ Na' bitoczə besyə'ədinje beṇə' ca' besyə'əga'anən' che de'e malən' chso'one'enə' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' chəsə'ənaogü'e de'en chso'on beṇə' goža' ca', na' choso'oža' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca', na' chəsə'əbane' bi de che beṇə'.

Angl ben' noxə' libran'

10 Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyechj to yitə' yichje'enə'. Na' cho'alaogü'e'enə' gwnatitən can' chna bgüüzən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'ənin. ² Anglən' noxə'e to libran' dao' de'en nyaljo na' ni'e lichan' bso'e'en lao nisdə'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'. ³ Na' bisye'e zižjochgua can' chosya'a leon ca', na' catə' bisye'enə' gošj gwtin gaž las. ⁴ Na' ca naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinṇə' bazon gwzoja'an catə'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwtinṇə', con gwdaṇən lo'o yichjla'aždaog'o'onə'.

⁵ Nach anglən' ben' zo šla'a ni'enə' lao nisdə'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e lichan' yobalə ⁶ na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' ben beṇach, bene' bia ca' ža', na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'. Gwne': —Bitoch cuezə Diozən' par gone' can' bžie' bia' gone'. ⁷ Catə' angl gažən' solao əgwcueže' trompet che'enə' cana'achən'

gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca naquən' babzejni'ine' profet che' ca' beṇə' ca' gwsə'elao' le', bzejni'ine' lega'aque' de'enə' cuinə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

⁸ Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —Jəxi' libran' da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ni'enə' lao nisdə'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

⁹ Nach gwyə'a gan' zecha anglən' na' gwṇaba' libran' da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Bexə'an na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca' ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰ Na' gwxi'a libran' da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'anə' goquən zix ca' ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'annə' beyaquən zla' lo'o li'anə'.

¹¹ Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyalə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan nasyon, na' che beṇə' chsa'ac gwde gwdele dižə', na' che zan rei.

Chopə testigw

11 Nach Jeso'osən' bene' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': —Žjəxi'o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabo' balə beṇə' chso'elaogü'e'ene'. ² Pero bito si'o medid chy'o'onə', chedə' naquən par beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' so'onchene' syoda che'enə' con nac chse'enene' lao yechopəyon bio'. ³ Esela'a chopə testigw chia' so'e xtiža'anə' tml chopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

⁴ Testigw ca' chopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca yag olibo ca' chopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca candelər ca' chopə de'en zjəzo laogü'e'enə'. ⁵ Na' notə'ətezə beṇə' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən beṇə' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at beṇə' ca' šə

bi so'onene' testigw ca'. ⁶Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' yeyac nis ca' chen, na' leczə naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' gaquə bitə'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə. ⁷Na' catə' yeyož əso'e xtižə'anə' cana'ach əchoj lo'o yech gabilən' to de'e xio' de'en naquə ca' to bia znia na' əxitə'n nizon lega'aque' na' gotten lega'aque'. ⁸Na' cuerp chega'aque'enə' yega'anən šonə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwsə'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwsə'ote' nada' gwxaquə'əleben ca' syoda Sodomān' na' ca' nasyon Egipton'. ⁹Na' lao šonə ža šgobiž yesə'əžag beṇə' zjənaquə zan nasyon, beṇə' za'ac zan yež, beṇə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdele dižə', desə'əgiue' de'e beṇə' guat ca' zjəde' lao lqueyən' na' bito so'e latjə no əgwcuəšə' lega'aque'. ¹⁰Na' beṇə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' catə' bagwsa'at testigw chia' ca', tant zed əgwsa'aquene' xtižə'anə' de'en gwsə'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuēžjga'aque' no regal.

¹¹Nach ble'idaogüe'eda' goc doxen can' gwne'enə'. Na' catə' goc šonə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yoblə. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'. ¹²Nach testigw ca' chopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beṇə' contr chega'aque' ca'. ¹³Na' ca' orən' lechgualə gwxo' na' gwžiai' to part syodan' na' gaža mil beṇə' gwsa'ate' catə'an gwxo'. Na' beṇə' ca' besyə'əga'an' cui gwsa'ate' lechgualə besə'əžebe' na' gwsə'ela'ogüe'e Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁴Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

Can' goquə catə' angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə'

¹⁵Nach angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə' na' beṇə' ca' ža' yoban' gosə'əne' zižjo gosə'əne':

Xancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwso'one' ca' zo gwxiye'enə' xni'aga'aque'enə', na' lega'acze'enə' yesə'ənabi'e beṇə' ža' yežlyon' zejlicanə.

Crist na'anə' gwlejš Diozən' par chaclene' benə'achən'.

¹⁶Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa, beṇə' ca' zjəchi' chəsə'ənabialene' Diozən', besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' besə'əchequə' yichjga'aque'en lao yon' gwsə'elaogüe'e Diozən', ¹⁷gosə'əne': Chonə'to yelə' choxcwlen chio', Xanto'.

Len' naco' Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon', na' ca'aczən' so' catə'an yeyož yedon.

Na' len yelə' guac chio'onə' chnabi'o.

¹⁸Beṇə' nasyon ca' ža' yežlyon' besə'əže'e le',

pero na'a babžin ža əgwnežjo' castigw chega'aque'.

Babžin ža əchoglaogo' che yoguə' beṇə' bagwsa'at šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an che beṇə' ca' gwsə'on xšino'onə' ca' de'en gwsə'e xtižə'onə',

na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlejš par zjənaquə' lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le' respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an la'anə'əczə šə gwsa'aque' beṇə' blao o la'anə'əczə šə cui gwsa'aque' beṇə' blao žlac gosə'ənite'e yežlyon'.

Leczə gono' par ničh beṇə' ca' choso'ožiai' ljuēžjga'aque' o chso'one' bichlə de'e mal lao

yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹Nach ble'ida' nla'axeja gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban' na' ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj can' ben Diozən' mendad so'on beṇə' Izrael ca' par niç gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca' gwyep yes, gocchgua sšag na' gošj gwtin, na' lecza gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

No'olən' na' gwxiye'enə'

12 Na' ben Diozən' par niç ble'ida'ogü'e'eda' le'e yoban' to de'e zaquə' yebanecho, ble'ida' to no'olə nyaze' bgüüzən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na' yichje'enə' zon to coron de šižin beljw. ²No'e bdao' na' bachaque' bes che yelə' sannə' na' bisye'e tant chzaglaogü'e' lao chzane'enə'. ³Na' ble'idaogü'e'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho le'e yoban', ble'ida' gwxiye'enə' beyaquən to bel gaž yichj bia xen na' bia xṇa, na' žia ši lozəb na' tgüejə coron nitə' yichjəb ca'. ⁴Na' catə' gwda xbambən' bchinjən' casi gašjə beljw ca' zjəžia le'e yoban' na' besə'ayinjən' lao yežlyon'. Nach belən' bian' beyaque gwxiye'enə' gotə'əb xni'a no'olən', gwlezəb par šebəb bda'onə' catə' sane'əbo'onə'. ⁵No'olən' gwxxane' to bi'i byo, bi'i nabia' yoguə' nasyon. Na' gombo' ca' yoso'ozexjw yichj beṇə' nasyon ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozən' bezi' beque'əbo' beche'əbo' gan' chi'e chnabi'enə'. ⁶Nach no'olən' boxonjene' gwxiye'enə' par šeje' to latjə gan' cui no ža' gan' banonšao' Diozən' par so no'olən', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener tmil čopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸Gwde na' goc gwdilən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad che' ca' gosə'ədiləlene' belən' bian' beyaque gwxiye'enə'. Na' gwxiye'enə' na' angl bzelaο chei ca' bito gosə'əzoin an-

glən' len soldad che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aquən yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya'aquəchən yoban' de'e yoblə. ⁹Na' bosyo'ozalə'e gwxiye'enə' len angl bzelaο chei ca' lao yežlyon'. Ca' goc che de'en beyaque bel xennə', de'en le Satanas. Zon dezd catə'ən gwxe yežlyon' chxoayaguən yoguə' beṇəch.

¹⁰Nach benda' to beṇə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': —Baç bžin ža bosla Diozən' beṇəchən' lao na' gwxiye'enə' len yelə' guac de'en nape'enə' na' chnabi'e lega'aque'. Na' babžin ža chi' Cristən' chnabia'alene' Diozən', Crist nan' bsele'e par goclene' beṇəchən'. Babesyə'əbeje' gwxiye'enə' de'en bcuiš beṇə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtolə'əga'aque', na' na'a baboso'ozalə'en lao yežlyon'. ¹¹Beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoinə' cui boso'ozenague' che gwxiye'enə' lao gosə'anite'e chedə' gwso'onlilaže'e Jesocristən' ben' blalj xchene'enə' por ni checho. Na' lecza gosə'əzoinə'en chedə' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. ¹²De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguažə beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguažəga'aque' chedə' babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'. Lechgualə chža'an de'en chega'an yetoza tyemp dao' par gonən can' chene'enṇə' na' de'e na'anə' gonchguan contr beṇəchən'.

¹³Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' gocbe'ib de que babesyə'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olən' ben' gwxxan bi'i byo da'onə'. ¹⁴Pero Diozən' goclene' no'olən', bene' ca gwzo čopə xile'e de'e xen caczə che to bsia dao' par niç cui

gwɣen beɫən' le'. Na' gwzoe' bʒinte' latjə daʃən' gan' banonʃao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener ʃon iz yo'o gaʃjə. ¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a beɫən' cacə to yao la' gone'eb əʒinten gan' zo no'olən' par gua'an le'. ¹⁶ Pero na' Diozən' go-clene' no'olən', bene' par niç yeʒlyon' güe'ejən nison' de'en bchoj cho'a beɫən'. ¹⁷ Na' beɫən' bʒa'achguab no'olən' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yela', beɫə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beɫə' ca' leczə chso'e diʒə' de que chso'onlilaʒe'e Jeso'osən'.

Çhopə bež bia əznia

13 Na' gwzecha' cho'a nisdə'onə' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisdə'onə'. Na' nitə' gaʒə yichjəb na' ʒia ʃi lozəb na' lao to to lozəb ca' nitə' tğüejə coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz. ² Ble'ida' bežən' ca to tigr na' ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquən ca ni'ana' os, na' cho'abən' naquən ca cho'a leon. Na' beɫən' bian' beyaque gwxiye'enə' bemb par niç gwnabia' bežən', na' bnežjw beɫən' leɫ yelə' guac par niç bemb ca gosə'anitə' yoguə'əlöl beɫəç xni'abən'. ³ Na' ble'ida' to yichj bežən' naquəçguan güe', na' naquən ca to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na' yoguə'əlöl beɫə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze' xni'abən'. ⁴ Na' gwso'elaogüe'e beɫən' bian' beyaque gwxiye'enə', gwsa'acbe'ine' de que beɫən' bemb par niç chnabia' bežən'. Na' leczə gwso'elaogüe'e bežən', gosə'əne': — Bež nga chnabi'achəb ca notə'ətezəçlə beɫə', na' notono no soi tiɫəlen leɫ.

⁵ Na' bežən' be'eb diʒə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə diʒə' bʒia bnitə'əb Diozən' lao çhopeyon bio' gwnabi'ab. ⁶ Gwneçguab contr Diozən', bʒia bnitə'əb le' na' leczə bʒia bnitə'əb yoban' na' len beɫə' ca' ʒa' na'. ⁷ Na' gwyo'o lao na' bežən' gwdiləlemb beɫə' ca' bag-

wlej Diozən' par zjənaque' laʒə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'abən' par bchi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beɫəçən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beɫə' chso'e gwde gwdelə diʒə'. ⁸ Na' yoguə' beɫə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr çhe Jesocristən' gwso'elaogüe'eb. Catəən ze'e ʒe yeʒlyon' banyoj la beɫə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr çhe Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beɫə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

⁹ Le'e ʒia nagle de'e chene legwzenag de'e nga. ¹⁰ Beɫə' ca' choso'ozo beɫə' yoblə xni'aga'aque'enə' ca pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac çhega'aque'. Na' beɫə' ca' chso'ot beɫə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho laʒə' ne'enə' gonlilaʒə'əchone' bitə'ətezə çac çhecho.

¹¹ Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' ʒia çhopə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb diʒə' goxoayag can' chon beɫən' bian' beyaque gwxiye'enə'. ¹² Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neche bemb par niç bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leɫ na' bnežjob leɫ doxen yelə' gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par niç beɫə' ca' ʒa' yeʒlyon' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' naquə güe' yichjeina', güe' de'en goquə ca to de'e gatlemb. ¹³ Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbachgüei beɫə', xte bemb par niç beɫəçən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' betjən lao yeʒlyon'. ¹⁴ Na' laogüe de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beɫə' ʒa' yežlyon' par niç ca' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' goquə güe' yichjəbən' len yes yanə', güe' de'en baʃə gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwso'one' to lgua'a lsaquə' bež nechən'. ¹⁵ Na' goquən lao na' bež əgwchopen'

bemb par niçh gwyo'o lgu'a' lsaquə' bež neçən' biš xne. Na' lgu'a' lsaquə'ənə' be'eczən dižə' na' benən ca gwso'ote' beṇə' ca' cui gwso'elao' len. ¹⁶Na' leczə benən byen par niçh goso'ozo yoguə' beṇə' señy che bežən' na'aga'aque' licha o lao xgaga'aque', beṇə' blao na' la'anə' beṇə' cui zjənaquə' blao, na' la'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yašə', na' la'anə' beṇə' zjənaquə' esclabos o beṇə' cui zjənaquə' esclabos. ¹⁷Bitobi bi goquə' so'ote'e na' nic goquə' bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe' señy che bežən' o šə cui zjəzoe' numero de'en zejən labən'. ¹⁸Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' numero chebən'. Na' numero chebən' naquən can' chlab chio'o beṇəch, xop gueyoa gyon xop.

De'en gwso'ol beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil gwso'elaogü'e Diozən'

14 Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togueyoa tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xe' Diozən' lao xga beṇə' ca'. ²Na' bənda' chso'ol beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na' bənda'an ca chsiž catə' dechgua yaon' na' ca nen catə' lechgualə chnin, na' bənda' nenən can' choḷ arpan' catə' chəsə'əgole' de'e zan tši'izə. ³Na' bənda' chso'ole' to imno cobə lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' gan' nitə' bia ca' tap na' beṇə' golə blao tapechoa ca'. Pero beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil na'azə goc boso'osede' imnon' par gwso'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje' entr beṇəchən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'. ⁴Beṇə' ca' chsa'aquene' che tozə Jesocristən', na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca' chso'one' con can' na' Jesocristən'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə'. Lega'aque'en zjənchoje' entr beṇəchən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'. ⁵Chso'e por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da əchen yichjla'azda'oga'aque'ənə'.

De'en gosə'əna šonə angl

⁶Nach ble'ida' yeto' angl gwchol yoban' chde' lao be'. Gwduxjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə' zejlicane. Na' gwduxjui'en len beṇə' zjənaquə' to to nasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə'. ⁷Gwne' zižjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yelə' bala'an, chedə' babžin or gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə' na' bej ca'.

⁸Na' gwde na' bchoj yeto angl, na' gwne': —Bach bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwso'one' par niçh beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich chso'elaogüe'ene'.

⁹Nach gwde na' bchoj angl əgwyone, na' leczə gwne' zižjo gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao' bežən' na' lgu'a' lsaquə' de'en naquə ca leb na' notə'ətezə bagwso'e latjə boso'ozoe' señy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque', ¹⁰lega'aque'ənə' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr. Na' angl che Diozən' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ənə' yesə'əle'ine' can' gac che beṇə' ca'. ¹¹Na' chas žen che yi'inə' gan' yesə'əzaglaogüe' zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gatə' chega'aque'. Can' gaquə' che beṇə' ca' chso'elao' bežən' na' lgu'a'

Isaquə' de'e naquə ca leb beṇə' ca' zjəzo seṇy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'. ¹²De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

¹³Na' benda' to beṇə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd ṇa'a beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocrisən' nite'e mbalaz catə'ən sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de que de'e li nite'e mbalaz chedə' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əžjsa'alaže'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'enə'

¹⁴Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beṇəch. Na' zo to coron de or yichje'enə' na' noxe'e to oz de'en nlachgua. ¹⁵Na' bchoj yeto angl lo'i gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' gwne' zižjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə lao yežlyon', la' bagolən. Na' bechoguən.

¹⁶Nach ben' chi' cožə' bejon' bechogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

¹⁷Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' leczə noxe'e to oz de'en nlachgua. ¹⁸Nach bezchoj yeto anglən' beṇə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozən', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwne' zižjo bolgüiže' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Bechogga'aguən len oz chio'onə' nich yetobəga'aco'on.

¹⁹Nach anglən' bechogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzale'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozən' botobe' beṇə' ca' cui boso'ozenag che'

par benchgüe' lega'aque' castigw. ²⁰Beṇə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw chega'aque'enə', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xchenga'aque'enə' ca nis oban' de'en boso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə' gueyoa kilómetros.

Angl ca' gwso'on par nič gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozən' le'eze-laogüe

15 Na' ble'ida' yeto de'e lechgualə zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beṇə' naquə lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e malən'.

²Na' ble'ida' to de'en naquə ca to nisdə' de bidr nchixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beṇə' ca' gwso'on gan cui gwso'elaogüe'e bežən' na' lguə'a Isaquə' de'e naquə ca leb na' leczə cui gwso'e latjə yesə'ənite'e seṇy cheb o numero de'en zejen labən'. Na' beṇə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ³Na' chso'ole' to imno de'en naquə ca de'en bzejni'i de'e Moisezən' beṇə' Izrael ca', Moisez ben' goquə beṇə' güen xšin Diozən'. Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' nič chso'ole'en, na' nan:

Xanto' Dioz, le' chono' miłagr xen na' bichlə de'e zaquə' yebaneto'. Len' napo' le'eze-laogüe yelə' guac xen. Na' zdaczo' liča na' chono' can' na'onə'. Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴Gwžin ža catə' yoguə' beṇəchən' əsa'ape' le' respet na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'azdao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əloḷ nasyon
əso'elaogü'e le' catə' la'aque'
laogo'onə',

chedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əloḷ
de'en babeno'onə' beno'on can'
cheyalə' gaquən.

⁵Na' gwde de'e ca' ble'ida' nla'axejə
gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban' na'
naquən ca yo'o de lachə' de'en gwso'on
beṇə' Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo
Diozən' len lega'aque'. ⁶Na' angl ca' gažə,
beṇə' ca' ble'ida' antslə, besyə'əchoje'
gan' chso'elaogü'e Diozən' yoban', beṇə'
ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par
nič gaquə gažə de'e mal ca' lao yež-
lyon'. Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə
de'e šyiš xilə' juisy, na' cho'alcho' to
toga'aque' zjənyechjən sinš de or. ⁷Nach
to bia ca' tap bia ca' nitə' lao Diozən'
bnežjob angl ca' gažə tgüejə tas de
or gan' yo'ožə to de'en gwxaquə'əleben
ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozən'
beṇə' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben'
zoczə zejlicane. ⁸Na' de'e tant chey
che'eni' gan' zo Diozən' na' tant yelə' guac
xen nape' xte goc ca to ga chas žen gan'
chso'elaogü'e'ene' yoban'. De'e na'anə'
notono no goc šo'o gan' chso'elaogü'e'ene'
xte que cata'əch beyož goc de'e mal ca'
gažə de'en naquə lao na' angl ca' gažə.

**Tas ca' gan' yo'ožə de'en
gwxaquə'əlebe ca castigw de'en
gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'**

16 Nach benda' gwne Diozən' zižjo
gan' chso'elaogü'e'ene' yoban'
gože' angl ca' gažə': —Le'e žja'ac le'e
žjəcuasə de'en yo'ožə lo'o tas chele ca'
lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə'
gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en
əgwnežjua' beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

²Nach gwey angl nechən' jəcuase'
de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yež-
lyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo seņy che
bežən' na' chso'elaogü'e' lgua'a lsaquə'

de'en naquə ca leb gosə'əbie' to clas yežə'
əzban na' gwlachguan.

³Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en
yo'ožə lo'o tas che'enə' lao nisdə'onə' na'
nisdə'onə' beyaquən ca chen che beṇə'
guat. Na' gwsa'at yoguə' bia ca' ža' lo'o
nisən'.

⁴Nach angl əgwyonən' bcuase' de'en
yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao ca' na'
bej ca' na' leczə besyə'əyaquən chen.

⁵Na' benda' de'en gož anglən' ben'
chapə nisen' de'en de lao yežlyon', gože'
Diozən': —Xanto' Dioz, len' naco' beṇə'
la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczə'
catə'an bxi'o yežlyon' na' zoczə' na'a.
Na' zdaczə' licha ca de'en chnežjo' beṇə'
mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'.
⁶Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beṇə'
ca' gwso'e xtižə'onə' na' bagwso'ote'
nochlə beṇə' gwlejo' par gwsa'aque' lažə'
na'onə'. De'e na'anə' babeno' par nič
əse'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən'
cheyalə' gac chega'aque'.

⁷Na' benda' yeto angl ben' zecha cho'a
mes gan' chso'elaogü'e' Diozən' gwne':
—Xanto' Dioz, lən' napo' le'ezelaogü'e
yelə' guac xen. De'e li zdaczə' licha can'
chnežjo' castigw che beṇə' mal ca' na'
chono' can' na'onə'.

⁸Na' angl əgwdapən' bcuase'
de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao
bgüižən' na' benən par nič bgüižən'
bzeyən beṇə'chən' len yi' cheinə'.

⁹Lechguale bzeyən beṇə'chən', pero bito
besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' par
əso'elaogü'e' Diozən'. Nachle boso'ožia
boso'onite'e Diozən' ben' chon par nič
časə'əžaglaogü'e'.

¹⁰Na' angl güeye'enə' bcuase'
de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' gan'
chi' bežən' chnabi'ab na' beyac
žchol doxen gan' chnabi'abən'.
Na' beṇə' ca' ža' gan' chnabi'abən'
gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant
besə'əyiya'a cuerp chega'aque'enə'.

¹¹Na' bitoczə besyə'ədinjene' de'e

malən' gwso'one'enə' la'anə'əczə
besə'əzaglaochgüe', nachle boso'ožia
boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por
ni che de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp
chega'aque'enə' na' por ni che de'en
zjəžie' yežə'anə'.

¹² Na' angl əgwɔxopen' bcuase' de'en
yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao xen
de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon'
na' beyaljo to nez par nič rei ca' za'ac
gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaquə
gwdilən'.

¹³ Nach šonə de'e xio' ca'
besy'əyaquən blož. Na' to bložən'
ble'ida' bchojəb cho'a belən' bian'
beyeque gwxiye'enə', na' yetob bchojəb
cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež
əgwchope bian' choe' dižə goxoayaguən'
par nič benəchən' chso'elaogüe'e bež
nechən'. ¹⁴ De'e xio' quinga gwso'onən
milagr na' jəsə'ətobən yoguə' benə' ca'
chəsə'anabia' doxenlə lao yežlyon'.
Jəsə'ətobən lega'aque' tozə latjə par
nič nite'e probnid yesə'ədiləlene'
Diozən' ben' napə le'ezealaogüe' yelə'
guac xen catə'an əžin žan' nžie' bia'
yesə'ədiləlene'ene'. ¹⁵ Nach benda' gwna
Xi'in Diozən': —Le'e gon xbab de que
nada' yida' əgwnežjua' castigw che benə'
ca' chso'on de'e malən', na' senyala'
lega'aque' can' chon to benə' bguan.
Mbalaz sole šə bazole probnid chbezle
nada' catə'an yida'anə'. Pero šə cuiŋə'
yedinjele de'e malən' chonle catə'an
yida'anə', gona' ca' sa'acbe'i yoguə'əlol
benəchən' ca' naquə yoguə' de'e mal ca'
babenlen'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Ar-
magedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə'
əbtob de'e xio' ca' benə' ca' chəsə'anabia'
lao yežlyon'.

¹⁷ Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'ožə
lo'o tas che'enə' lao be', na' benda'
gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene'
yoban' gan' leczə chi'e chnabi'e, gwne':

—Bač bsela'a yoguə' castigw ca' de'en
nžia bia' əsela'a.

¹⁸ Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj
gwtin, na' lechgualə gwxo' mazəchlə
can' bagwxo' batə'ətezəchlə lao ža'
benəchən' yežlyon'. ¹⁹ Na' le'ezealaogüe'
syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon'
gwžiai'yin goquən šonlə, na' leczə
gwžiai'y' syoda ca' yeziquə'əchlə de'en
zjəchi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch
gwleze' par bnežjue' castigw che
de'e malən' bagwso'ontec benə' ca'
chəsə'anabia' Babilonian' na' de'e
na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw
gual zejlicane tant chže'e che de'e
malən' gwso'one'enə'. ²⁰ Na' de'e tant
gwxo'ochgua xte benitteczə yoguə'əlol
islas ca' na' ya'a ca'. ²¹ Na' leczə
gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na'
cha'aga'aguən tapa rob güejə to ton.
Besə'əzaglaochgua benə' ca' ža' yežlyon'
na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en
bene' par nič gwche' yejən'.

Castigw de'en bnežjw Diozən' no'olə sargatən'

17 Na' lao angl ca' gažə benə'
ca' gwso'oxə' tas de orən', toe'
gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw
de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blao
no'olə sargatən' chi' lao nisdəo' ca'.
² Yoguə' benə' chəsə'anabia' lao yežlyon'
bagosə'əzolene'ene'. Na' yoguə' benə' ža'
yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue'
lega'aque' par nič gosə'əzelaže'e
gosə'anitə'əlene' le'.

³ Nach lao ben Spirit che Diozən'
par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən'
gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to
no'olə žie' cožə' to bež əxna bia gažə
yichjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj zan
dižə' lao cuerp chebən' de'en chloe' de
que chon cuimb ca' Dioz. ⁴ Na' no'olən'
nyaze' lachə' morad na' de'e xna na'
non cuine' xoche len or, len yej fin, na'
len perlas. Na' noxe'e to tas de or gan'

yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əlo' de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə contr Diozən'. ⁵Na' lao xgue' na' nyoj le'enə', na' ngašə' can' zejen, chedə' nan quinga: "Syoda Babilonia de'en naquə de'e blao. Nada' chona' par nič benə' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'." ⁶Na' ble'ida' de que chzože no'olə na'anə'. Chzožene' chedə' güe'eje' xchen benə' ca' gwsə'ote'enə' benə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwsə'e dižə' de que chso'onlilažə'e Jeso'osən'. Na' catə' ble'ida' no'olənə' lechgualə bebanda' can' naque'enə'. ⁷Nach gož anglən' nada': — Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olən' bežən' bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. ⁸Bežən' bian' ble'ido'on gwzob to tyemp. Bitoch zob na'a, pero güidəb de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob na'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicane. Na' benə' ca' ža' yežlyon' benə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr gan' nyoj la benə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen', yesə'ənaogüe' bežən' na' yesyə'əbanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob nabi'ab de'e yoblə la'añə'əczə cui zob na'a. Catə'an cuiñə' xə yežlyon' banyoj la benə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e librən'.

⁹Na' nga de to yelə' sin' de'e əg-wzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'. ¹⁰Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' chega'aque'enə'. Toe' chnabia' na'a, na' ben' yeto ze'e yide' par nabi'e pero na' šložgan' nabi'e. ¹¹Na' bežən' bian' gwzo antslə na' bitoch zob na'a zejen yeto rei benə' gaquə ca benə' ca' gažə. Gone' yoguə'əlo' de'e mal ca de'en gwsə'one'enə' na' nabi'e xte catə' gon Diozən' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹²Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei benə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par nič yesə'anabi'e txen len le'b tš'i'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len le'b. ¹³Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' chega'aque'enə' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'. ¹⁴Yesə'ədiləlene' Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwsə'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' Jesocrisən' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'enə', chedə' le'enə' chnabi'e notə'ətezəchlə benə' blao na' notə'ətezəchlə rei. Na' benə' ca' so'on txen len Jesocrisən' zjənaque' benə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nitə'ətezə nite'e chso'onlilažə'ene' na' choso'ozenague' che'.

¹⁵Na' anglən' gozne' nada': —Nisdə'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zejen dižə' de que benə' zan juisy benə' zjənaquə zan yež na' zan nasyon na' benə' chsa'ac gwde gwdelə dižə' choso'ozenague' che no'olən'. ¹⁶Na' bežən' bian' žie'enə' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, benə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len bežən' yesyə'əque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcua'ane' ga'alyide'. Na' so'ote'ene' nach əsa'ogüe' xpele'enə' txen len bežən' na' de'en yega'anən' yoso'ozeye'en. ¹⁷So'one' ca' chedə' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par yoso'ožiyi'e no'olən'. De'e na'anə' nacho de que tozə naquə xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə. ¹⁸Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə le'ezelaogüe de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' benə' ca' ža' yežlyon'.

**Can' gaquə catə'
cuiayi' syoda Babilonian'**

18 Na' gwde na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia' xen par chac can' ne'enə', na' yelə' chey che'eni' che'enə' bse'eni'in lao yežlyon'. ²Na' anglən' gwne' zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzelaο ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yoguə' claste bia zo xile'e bia zjənaquə bia zban par len benə'chən'. ³Cuiayi'in chedə' benə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par nič benə' ca' ža' yoguə' nasyonnə' baboso'ozoe' Diozən' ca'alə na' cuich chso'elaogüe'ene', na' benə' ca' chəsə'ə'ə' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che benə' gwnabia' che syodan' cle ca che Diozən'. Na' benə' güen diligens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'ə'zi' benə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

⁴Nach benda' gwne yeto benə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par nič cui gonle txen len de'e malən' chso'on benə' Babilonia ca', na' par nič cui si'ile castigon' txen len lega'aque' na' len yeziquə'ə'chlə benə' ca' choso'ozenag chega'aque'. ⁵Lechgualə de'e zan juisy xtolə' benə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuezə Diozən' par əgwnežjue' castigw chega'aque' zejlicane. ⁶Na' benə' gwnabia' che Babilonian' na' len benə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e can' boso'o'chi' boso'osaque'e benə' yoblə, yesə'əžaglaogüe' mazəchlə can' boso'o'chi' baboso'osaque'e benə' yoblə. Lechgualə castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə' clezə ca de'en gwso'onene' benə' ca' boso'o'chi' boso'osaque'e. ⁷Na' ca naquə benə' gwnabia' che Babilonian' lechgualə bagwso'on cuinga'aque'

xen na' lechgualə bagwso'one' con bin' na la'ažda'omalga'aque'enə', ca'aczən' yesə'əyi' yesə'əzaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cuat te cuich yesə'ənabi'e na' syempr yoso'ozenag benə' chega'aque'. ⁸Pero lao tozə ža gaquə yoguə' de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə chega'aque'. Benə' zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə' chbil chdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac che syoda Babilonian', chedə' la' Xancho Diozən' len yelə' guac che'enə' gone' par nič benə' gwnabia' chei ca' na' len benə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

⁹Na' benə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' benə' ca' boso'ozenag che benə' Babilonia ca' par boso'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gwso'one' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' chas žen chein'. ¹⁰Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əzə. De'e na'anə' yesyə'əga'ane' zitə'ələ yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac che syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaοch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjachi' yežlyon'. Lao tozə or baben Diozən' par chbiayi'in.

¹¹Nach benə' güen diligens ca' ža' lao yežlyon' leczə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi' syodan'. Yesyə'əgüine'ene' chedə' cuich no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'enə'. ¹²Bitə əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de plat, de yej fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de sed, lachə' morad na' lachə' xna, na' no yag de'e chlə zix, na' yoguə' de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol, ¹³na' no canel na' bichlə rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no

yezj fin, no trigw, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇach beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos. ¹⁴Na' yesə'əne' che syodan': —Yoguə' de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a chega'aque'enə' cuich gaquə yesə'əzi'en ṇa'a. Caguə no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' ṇa'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə.

¹⁵Na' ca naquə beṇə' güen diligens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazjanaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əzebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə che syodan' na' yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'. ¹⁶Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwža' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e xṇa. Gwso'on cuinga'aque' xochē len no or, no yej fin na' no perlas. ¹⁷Na' lao tozə or bagwnit yoguə' de'e šao' de'e güen chega'aque' ca'.

Nach yoguə' xan barcw ca' na' nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac ga yoblə lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'ələ yesə'əgüie'. ¹⁸Na' catə' yesə'əle'ine' chas žennə' lao syodan' əsa'acbe'ine' de que cheyənṇə', na' yesə'əne': —Bitoch bi syoda yoblə chi' lao yežlyon' de'e naquə can' goquə syoda nga.

¹⁹Nach yoso'ožia yichjga'aque'en bište yon' tant nite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a che beṇə' ca' gwža' na' yoguə' chio'o bencho gan xen ca naquə žinnə' babencho len barcw checho

quina. Na' ṇa'a lao tozə or bagwžiaiyi syodan'.

²⁰Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebe'i chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziquə'əchlə bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', chedə' Diozən' gone' castigw che beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en baboso'oči' baboso'osaque'e le'e.

²¹Nach to angl gual bcose' to yej xen ca yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzalē'en lo'o nisdə'onə'. Nach gwne': —Can' gaquə che syoda Babilonian', nitan can' gwnit yej xennə' de'en bzala'a lo'o nisdə'onə', cuatəch le'ichon de'e yoblə.

²²Cuatəch yesə'əcuež beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'ole' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogole' arpa o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'. Notoch no nitan' no so'on žin lao syodan', na' cuatəch yenecho sšag che yišə de'en chso'ote no'ol ca'. ²³Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchcho beṇə' so'on legr lao yelə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen diligens ca', la'ənə'əczə lega'aque' zjənaque' beṇə' blao lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' ṇasyon ca naquən' gwso'one'enə'.

²⁴Bagwso'ote' profet ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' gwlej Diozən' par gwsa'aque' lažə' ne'enə', na' beṇə' Babilonia ca' zjənape' dolə' che yoguə' nochlə beṇə' bagwso'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chega'aque'enə'.

19 Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüie'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne': Beṇə' güen juisy naquə Dioz chechon'. Le'enə' babene' par ničh beṇə' ca' chso'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'enə' na' nape' yelə' guac xen.

² Zdacze' licha ca de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'enə'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwxaquə'əlebe ca to no'olə sargat

laogüe de'en gwso'on beṇə' gwnabia' chei ca' par niḥ beṇə' ža' doxen lao yežlyon' boso'ozoe' Diozən' ca'alə cui gwso'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babsele'e castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e ca naquən' gwso'ote' beṇə' ca' chso'elao' le'.

³ Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən' naquə Diozən'. Zejlicanen' chas žennə' gan' chey syodan'.

⁴ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibe' gwso'elaogüe'e Diozən' gan' chi'e chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgaczə gaquə. Beṇə' güen juisyən' naquəczə Diozən'.

Na' leczə ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nitə' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁵ Nach benda' gwne to angl do gan' chi' Diozən' chnabi'e, na' gwne':

Le-doye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə' güen žin che' na' chap-chone' respet,

chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho beṇə' blao.

Yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

⁶ Nach leczə benda' xne che yezan beṇə' chso'elaogüe'e Diozən'. Na' xnen' nenən can' chsiž yaon' catə' dechguan na' ca nen catə'an lechgualə chašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho Diozən'. Nape' le'eze-laogüe yelə' guac xen na' chnabi'e.

⁷ Le-doyebei, ledoso mbalaz, na' le-doye'ela'och le',

chedə' babžin ža əgwšagna' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Bazo no'olən' si'e par gague' xo'ole'.

⁸ Na' baben Jesocristən' par niḥ no'olən' nyaze' lachə' fin de'en naquə šyiš

xilə' juisy na' de'en cui naquə manch. Na' lachə' fin de'en nacho nyaz no'olən' de'en naquə de'e šyiš zejen dižə' de que chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' zotezə zocho choncho de'e güennə'.

⁹ Nach anglən' bolgüiže' nada' de'e yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz beṇə' ca' bazjanaquə combid par əžja'aque' gan' gaquə yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' anglən' leczə gože' nda': —Diozən' babene' par niḥ gwnia' ca', na' naquən de'e li.

¹⁰ Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglən', pero anglən' bito be'e latjə, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho cho'echo dižə' de que chonlilažə'əcho Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len chio'o chonən ca cho'echo xtiže'enə'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejə yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš na' Jeso'osən' žie' cožə'əbən'. Len' chone' par niḥ chac can' ne'enə' na' le' syempr choe' dižə' li. Zdacze' licha ca de'en chchoglaogüe'en che yoguə'əloj beṇə' šə non' napə dolə', na' zdacze' licha can' chdiləlene' de'e malən'. ¹² Jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'ənin,

na' zan coron nitə' yichje'enə', na' lao xgue'enə' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beṇə'. ¹³Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beṇə' le' Xtižə' Diozən'. ¹⁴Na' angl ca' ža' yoban' beṇə' zjənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogüe'ene', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš. ¹⁵Na' cho'enə' zo to spad de'e nłachguan par nič gwzo'e beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon xni'enə'. Nəbi'e lega'aque' na' gone' ca yesə'əzəxjw yichjga'aque' laogüe'enə'. Le'enə' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', chedə' chža'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹⁶Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'enə' nyoj dižə' quinga: "Nada' chnabi'a notə'ətezəchlə rei na' notə'ətezəchlə beṇə' blao."

¹⁷Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüiže' yoguə' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'aguəb zižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xše' xen de'e gon Diozən' le'e. ¹⁸Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'aguəb. Gatə' xpelə' yoguə' claste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

¹⁹Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yoguə'əlol rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Bač nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'. ²⁰Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par nič beṇə'achən' chso'elaogüe'e bež nechən', chopteb besə'ədolə' na' gwsa'aguəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca'

nitə' señy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alazə' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb. Na' nežəmbanga'aguəb bzalə' Jeso'osən' lega'aguəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdə'. ²¹Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' betə' rei ca' na' soldad zan chega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'enə' de'en nłachgua. Nach yoguə'əlol šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'enə'.

Can' gaquə lao tml iz

20 Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen. ²Na' anglən' bnize' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bcheje'eb gdenṇə' par tml iz. ³Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwte' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par nič cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tml iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

⁴Nach ble'ida' zjəchi' beṇə' chəsə'ənabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogüe'en che beṇə'achən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca' chəsə'ənabia' len le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwso'elao' bežən' nic lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' señy chebən' lao xgaga'aque'enə' o na'aga'aque'enə'. Gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən', na' boso'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogue' yenga'aque'enə'. Pero babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' nič chəsə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz. ⁵Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' antslə ca beṇə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te yesə'ənabi'e tml iz, cana'ach yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beṇə'

guat ca'. ⁶Mbalaz par beṇə' ca' babolīs bosban Cristən' ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tmlil izən', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Bito gac čhega'aque' can' gac čhe beṇə' ca' yesə'əžaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əžaglaochgüe' zejlicane lenṇə' nācho yelə' got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' nītə'ətezə nīte'e əso'elaogüe'ene' na' əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bχoz čhe beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaze'e Diozən'. Na' beṇə' ca' zjənon' cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'anabi'e txen len Cristən' tmlil iz.

⁷Na' catə' bagoc tmlil iz čəsə'anabi'e, Diozən' güe'e latjə yechoj gwxiye'enə' de'en le' Satanas lo'o yech gabilən' gan' yo'on. ⁸Na' yechojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' čəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'enə' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoḃən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beṇə' zan juisy əgwtoḃən contr Cristən' ca yox zannə' de'en chi' cho'a nisdəo'. ⁹Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'echje' syodan' chaque Diozən' čhei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Nach Diozən' bene' par nič bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiai'yi'in beṇə' ca' bəbtob gwxiye'enə'. ¹⁰Na' ca naquə gwxiye'enə' de'en bχoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzale'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə ca to nisdəo'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bχoayaguəb beṇə'čən' len dižə' güenlažə' čhebən'. Na' čəsə'əžaglaogwxiye'enə' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwčhoglaogüe'en čhe beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

¹¹Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyiš na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benittecza yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' čhedə' bitoch byažjga'aquen. ¹²Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwso'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwso'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'. ¹³Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisdəonə' sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gatə'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj čhe beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwčhoglaogüe'en čhe to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwso'one'. ¹⁴Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en nācho de'e neche. Bene' par nič cuich no yežin latjə čhe beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lenṇə' de'en nācho yelə' got əgwchopen'. ¹⁵Yoguə' non' cui nyoj leinə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, boso'ozale'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdəo'.

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

21 Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən

de'e cobə, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca naquə de'e ca' zjənla' le'e yoban' antslə, na' ca naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde čega'auqən. Na' leczə nisdə'ona' bagwde čhei. ²Nada' Juan ble'ida' syoda čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšaogüe'en na' banone'en xochē ca to no'olə čpa'a cuine' catə' chšagne'e. ³Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zižjo gwne': —Syoda čhe Diozən' babžinən gan' ža' benəčən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Benəč ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz čega'aque' ben' əso'elaogüe'e. ⁴Na' Diozən' gone' par nič cuich nite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde čhe yoguə' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əloł de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzoj de'e quinga čhedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

⁶Nach gozne' nada': —Bač goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par nič te čhei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'ətezə benə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho catə'an chbi'lecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyxjue' čhei. ⁷Na' notə'ətezə benə' šə chəsə'əzoine' cui choso'ozenague' čhe de'e malən', gac čega'aque' yoguə' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' čhei, na' caguə de'e te cuich gaca' Dioz ben'

əso'elaogüe'e na' caguə de'e te cuich əsa'aque' xi'ina'. ⁸Pero na' ca naquə benə' ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague' čhia', na' benə' ca' cui chso'onlilažə' nada', na' benə' ca' chso'on bitə'ətezə de'en chgue'ida', na' benə' ca' chso'ot benə' yoblə, na' benə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol čega'aque' o be'en čega'aque' par chəsə'əzolene' benə' yoblə, na' benə' chəsə'əža' xtoga'aque', na' benə' ca' chəsə'ənao de'en chso'on benə' ca' chəsə'ənelen de'e xio', na' benə' ca' chse'ejni'alažə' lgu'a lsaquə', na' yoguə' benə' ca' chso'e dižə' güenlažə', yoguə'əga'aque'enə' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquən ca to nisdəo'. Na' de'en gac čega'aque' lennə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquə de'e cobə

⁹Na' ble'ida' angl ca' gažə benə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' benə' mal ca'. Na' to'e bgiuguə' gan' zoa'anə' na' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' no'olən' ze'e si' Je-socrisən' par gaque' xo'ole', Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁰Na' Spirit čhe Diozən' benən par nič anglən' gwče'e nada' to lao ya'a xen de'en naquə de'e sibə par nič blo'ine' nada' syoda əblao čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babetje' lao yežlyon'. ¹¹Na' ble'ida' chey che'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' čhe Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspē de'en chle'icho ca bidr. ¹²Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nyechj syodan', na' nitə'an šiziñ puert, na' to to cho'a puertən' zjəzecha tgüejə angl. Na' ca naquə puert ca' zjənyojən la

šiziñ family che beñə' Izrael ca' beñə' ca' za'ac lao dia che to to xi'in de'e Izraelən'.
¹³ Le'e ze'e galən' chla' bgüižən' nitə' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yeglə, na' yešonən galən' chen bgüižən'.
¹⁴ Na' ble'ida' lan ze'enə' de'en nyechj syodan', naquən šiziñ yej xen na' zjənyoj le'e yej ca' la šiziñ apostol che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁵ Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'nə' noxə'e to ya de or par gwsie medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'.
¹⁶ Syodan' naquə de'e cuadrat, na' tozə can' naquə yelə' zlague'i len yelə' ltonei na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən chopə mil chopə gueyoa kilómetros.
¹⁷ Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nyechj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əchin beñə'chən' na' lennə' bchin anglən'.

¹⁸ Ze'e de'en nyechj syodan' naquən de yej de'en nzi' jaspe, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porzə de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'.
¹⁹ Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nyechj syodan' zjənone'en xochə len yoguə' claste yej fin. De'e nechən' da'an jaspe, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyone agata, de'e gwdape esmeralda,
²⁰ de'e güeyə' onise, de'e gwxope cornalina, de'e gažə crisolito, de'e əgwə'xone'e berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprasa, de'e šnejei jasinto, na' de'e šiziñei amatista.
²¹ Nach puert ca' šiziñ de'e nitə' che syodan' to toga'quən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porzə de or na' nla' le'inə' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

²² Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' chedə' la' do tyempte beñə' ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho Diozən' ben' napə

le'ezelaogüe yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' beñə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'.
²³ Bito chyažje bgüižən' ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao syodan' chedə' nye'eni syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocristən'.
²⁴ Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beñə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beñə' ca' zjənaquə to to nasyon. Na' rei ca' chə'anabia' yežlyon', beñə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de chega'aque'.
²⁵ Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə bata'əquə gaquə žchol'.
²⁶ Na' yelə' xochə na' bitə'ətezəchlə de'e zaque'e de'en gotə' che nasyon ca' gatə'an lao' syodan'.
²⁷ Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan', na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beñə' ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
 Le'e libr na'anə' zjənyoj la beñə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanən'.

22 Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beñə'chən' yelə' mban zejlicanən'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon' chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocristən' chəsə'anabi'e, Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beñə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.
² Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag chopə la'a cho'a yaon', yag de'en chnežjon beñə'chən' yelə' mban zejlicanən'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šiziñ las lao tgiiz. Na' beñə' ca' ža' syodan' beñə' zjənaquə to to nasyon chəsə'əchine' xlague'i ca'

par niḥ nite'e güen. ³Cuat gatə' de'e gue'i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' zjəchi'e syodan' chesə'ənabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilaže'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'. ⁴Nitə'ətezə nite'e gan' chesə'əle'ine' cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə' lao xgaga'aque'enə'. ⁵Cuat gaquə žčhol' lao' syodan'. De'e na'anə' bito yažje be'eni' čhe lampara, nique yažje be'eni' čhe bgüižən', čhedə' yelə' chey che'eni' čhe Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chesə'ənabi'e len le' zejlicane.

Bazon əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə

⁶Nach anglən' gwne' nada': —Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'enə'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'enə' na' le'enə' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə. ⁷Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yide' de'e yoblə, na' mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'ozenag čhe de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par niḥ ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'. ⁹Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'enə', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag čhe de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə'.

¹⁰Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuəšo'o čhe de'e ca' ze'e za'ac can' na libr nga bzojo', čhedə' bazon

əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'inə'. ¹¹Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlenczə de'e mal čhega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' čhega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güennə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'enə'.

¹²Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw čhe to to beṇəč o gona' par niḥ gaquə de'e güen čhe to toga'aque' segon nac gwso'one'. ¹³Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niḥ te čhei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

¹⁴Mbalaz nitə' notə'ətezə beṇə' bagosə'ənabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'enə'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert čhe syodan' gan' zoa'anə' na' gwnežjua' lega'aque' frot čhe yag yelə' mban zejlicanen'. ¹⁵Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert čhe syodan'. Bito gaquə so'o beṇə' ca' chesə'ənelen de'e xio', na' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aque' o be'en čhega'aque' par chnitə'əlene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' na' notə'ətezə beṇə' chəsə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶Nada' Jeso'os bseła'a angl čhia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncoda' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia čhe de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia čhe de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. Nezecho catə' chla' beljw xsilən' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon

gaquə yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olən' si'e, na' chio'o txen len Spirit che Diozən' chnablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yoguə' no yene catə' yoso'olabe' libr nga, leczə yesə'əhlablažə'əšgüe' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'ətezə beṇə' se'ene'ene' so'onlilaže'e Jeso'osən' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' chei.

¹⁸ Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yoguə' le'e gwlablə o yenele catə' beṇə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga. Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en na libr nga catə' əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e za'ac, Diozən' gone' par niçh gac

chele yoguə' de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e libr nga. ¹⁹ Na' notə'ətezle catə' əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yoguə' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr che'enə' na' bito güe'e latjə yežinle syoda che'enə'. Na' le'e libr che Dioz nan' zjənyoj la yoguə' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yoguə' de'e quinga ne': —De'e li yida' lgüegwzə.

Na' nada' goža'ane': —Ca'ašgaczə gaquə. Yob yidəšgə' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə'əle. De'e na'azən' de chzoja'. *Juan*